karl may

ÎN ȚARA MAHDIULUI

EDITURA PALLAS

Consilier literar
NICULAE GHERAN

KARL MAY
IM LANDE DES MAHDI
*
„Gesammelte Reiseromane”, Band 16
Freiburg, 1895

Volumul de faţă a folosit ca text de bază traducerea şi adaptarea scriitoarei Lia Hârsu, publicate, ca roman-foileton, în ziarul „Victoria”, III, nr. 6–25, 22 mai – 10 iunie 1934.

Pregătirea pentru tipar a lucrării a fost efectuată de Gheorghe Doru şi Gabriela Doru, cărora le aparţin următoarele operaţiuni: identificarea paginilor semnate de Lia Hârsu în masa operei lui Karl May, confruntarea cu textul german, integrarea unor fragmente omise, precum şi aplicarea normelor ortografice actuale.

KARL MAY

Opere – 29

ÎN ŢARA MAHDIULUI

*

Roman

EDITURA PALLAS

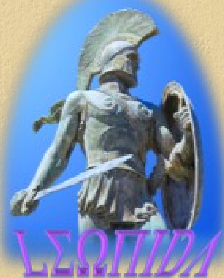
Bucureşti, 1997

Coperta de
SERGIU GEORGESCU

Tehnoredactare de
CRISTINA STANCIU

Corectura de
MIHAI GRIGORESCU

Ediţie electronică îngrijită de

I.S.B.N. 973-9141-64-1

CUPRINS

1. Un chajjal

„El Kahira”, „Victorioasa” şi „Bauwaabe el bilad eş şare”, „Poarta Orientului”, aşa numesc egiptenii oraşul Cairo, capitala ţării lor.

Şi dacă cel dintâi nume nu i se mai potriveşte de multă vreme, cel de-al doilea, însă, este cât se poate de nimerit, deoarece Cairo e într-adevăr Poarta Orientului. De aici începe adevăratul Orient. Deşi tot atât de adevărat este şi faptul că centrul oraşului a fost supus unei puternice „occidentalizări”.

Hotelul „Shepheard's”, „Hotelul nou”, „Hôtel d'Orient”, „Hôtel du Nil”, „Hôtel des Ambassadeurs”, precum şi numeroase pensiuni, cafenele şi restaurante oferă străinului toate comodităţile şi bunătăţile cu care s-a obişnuit în patria sa. Dar atenţie! Pentru toate astea trebuie să plătească sume importante, aşa că unul ca mine, care nu dispune de mijloacele unui lord englez, trebuie să ocolească şi să se ferească de aceste locuri încântătoare şi atractive. El va trebui, dacă doreşte să petreacă un timp la Cairo, să-şi închirieze o cameră la localnici, să cunoască cât mai repede preţurile şi sursele mai modeste de unde să cumpere cele necesare traiului de zi cu zi şi, în sfârşit, dar nu în ultimul rând, să se descurce în limba arabă. Aceasta şi pentru motivul că nu poţi să ai încredere în traducătorii şi ghizii de ocazie.

M-am instalat la „Hôtel d'Orient” şi am cerut să mi se dea cea mai ieftină cameră. De fapt, plănuisem să stau aici o singură zi. După ce mi-am lăsat bagajele, am şi pornit în

căutarea unui adăpost în casa unui localnic. Hotelul era situat pe Esbekijeh, piaţa cea mai frumoasă a oraşului. Pe vremuri, toată zona asta era acoperită de apa provenită din revărsările Nilului. Mehmed Ali a construit aici un canal pentru a îndepărta apele din piaţă şi a dispus plantarea de arbori de-a lungul celor două maluri. Ismail paşa a ordonat ca, în locul unde odinioară bălteau apele, să fie adus un strat gros de pământ, încât piaţa să se înalţe la nivelul oraşului. Într-o parte a pieţei au fost ridicate clădiri, iar cealaltă parte a devenit o splendidă grădină, presărată cu cafenele, teatre şi grote. După mesele, aici se dădeau concerte. În partea dintre răsărit au fost ridicate clădiri pentru diferite ministere, ca cel de externe, de interne şi de finanţe. Înspre sud pot fi admirate clădirile elegante ale teatrului şi operei.

M-am îndreptat spre sud-est spre Muski, cartierul vechi al europenilor, unde, sub domnia lui Saladin, creştinii au primit învoirea să locuiască. Aici se afla majoritatea marilor magazine europene şi tot aici circulaţia este cea mai intensă.

Strada ca atare este destul de îngustă, dar, înainte de apariţia celor trei cartiere „elegante” ale oraşului, Esbekijeh în nord-vest, Ismailia în vest şi Abdin în sud, ea reprezenta singura arteră mai largă a capitalei. Aici toate au un aspect european; numai câteva vechi acoperişuri arabe plate, mizeria şi mirosul pătrunzător, specific dărâmăturilor şi pustiului, îţi aduc aminte de locul în care te afli de fapt.

Dacă vrei să cunoşti însă adevăratul Orient, trebuie să te duci într-un cartier arab, pentru care lucru nu e nevoie să te osteneşti prea mult şi să faci un drum cine ştie ce lung. Amintindu-mi de alte dăţi, când mai fusesem prin Cairo, am cotit pe o uliţă lăturalnică îngustă, care răspundea într-o stradă mai mare. Am văzut la o casă scundă de lut, scris în patru limbi:

Beer-house

Cabaret à bière
Birreria
Bira, ingliziji we nimsawiji

Aşadar, englezeşte, franţuzeşte, italieneşte şi arăbeşte. Fireşte că al patrulea rând era scris cu litere arabe. M-am oprit şi am privit cu atenţie localul. Aspectul nu-mi plăcea, dar mă ispitea cuvântul „bere”. Casa n-avea nici uşi, nici ferestre. Era ridicată pe zece stâlpi crăpaţi, care susţineau tavanul. În spatele acestor stâlpi era localul, deschis spre stradă. Se vedeau muşteriii, care aciuiţi pe nişte mindire de paie, care pe buturugi, închipuind pesemne scaunele.

Un individ burtos, năduşit, văzându-mă că-mi caut din ochi un locşor, îmi făcu semn cu amândouă mâinile, rânji prietenos şi-mi strigă:

— Poftim încoa', domnule, poftim încoa'!

Vorbea turceşte, era deci un osmanlâu.

M-am făcut că nu-l bag în seamă. Turcul începu să se agite pe scăunelul lui cu trei picioare, cum sunt cele cizmăreşti... Tot clătinând în mână o sticlă cu bere, scaunul se rupse sub el şi turcul căzu cu o bufnitură la pământ.

— Aoleu, mădularele mele, aoleu, strămoşii mei, aoleu, burta mea, aoleu, sticla! se văicărea el, dar fără să încerce să se scoale.

Am alergat spre el şi am băgat de seamă că avea de ce să bocească sticla. Se spărsese, izbindu-se în cădere de un stâlp, şi nu mai rămăsese din ea decât gâtul, pe care turcul îl ţinea strâns în mână. Toată berea i se vărsase pe faţă şi pe haine.

L-am apucat de mâini şi am început să-l trag în sus. Dar degeaba. Trăgeam cât puteam şi nu-l puteam urni din loc.

Veni un flăcăiandru negru cu un lighean în mână. În lighean era jarul de la care aprindeau muşteriii ciubucele. Băiatul părea să fie pus pe glume, căci apucă în cleşte un cărbune şi-l vâri în nasul turcului. Acesta sări atunci drept în

picioare şi-i cârpi ştrengarului o palmă atât de straşnică, încât negrul scăpă ligheanul cu jăratic din mână şi-o şterse tiptil.

— Mustaţa... mi-a pârlit mustaţa mea frumoasă! se tânguia turcul, mângâindu-şi cu dragoste podoaba lui bărbătească. Cum a îndrăznit afurisitul ăsta să se atingă de ea! Arde-l-ar Allah în focul gheenei!

Acum, văzându-l în picioare, îl aveam întreg înaintea ochilor. Nu era înalt, dar în schimb gras ca un poloboc. Rumen la faţă, cu o expresie de om cinstit şi, deşi ochii îi fulgerau de mânie, nu părea să fie rău.

Era îmbrăcat cu şalvari ca şi mine, cu vestă şi kubaran[1] scurt, guler înalt, fes pe cap, o cravată în jurul gâtului, brâu lat de lână şi cu ghete în picioare. Aidoma ca mine, numai că, pe când hainele mele erau de culoare cenuşie, ale lui erau albastru-închis şi împodobite cu fireturi şi găitane, dându-i aparenţa unui om cu dare de mână.

Începu să-şi pipăie trupul de sus în jos şi de jos în sus, dinainte şi dinapoi; pe urmă, dându-şi seama că a scăpat teafăr, doar cu câteva fire de mustaţă pârlite, se însenină la faţă. Îmi întinse mâna şi o scutură zdravăn pe a mea.

— Slavă ţie, Doamne! oftă el uşurat. Şi ce-ai mai făcut de când nu ne-am mai văzut?

— De când nu ne-am mai văzut? întrebai eu mirat. Mă cunoşti?

— Dumneata pe mine nu?

— Zău că nu-mi aduc aminte.

— Te cred, fiindcă n-am rostit nici o vorbă atunci. Ia să şedem niţel. Eşti german şi nu te dai în lături când e vorba de un pahar de bere. Te-am poftit încoa', eşti deci musafirul meu.

Se aşeză pe un scaun mai ca lumea, iar eu în faţa lui. Ce întâmplare! De-abia păşisem în Cairo şi mă şi întâlneam cu un turc care părea să aibă mare consideraţie pentru mine. Eram

---

[1] Surtuc.

foarte curios să ştiu cine e şi de unde mă cunoaşte.

— Ei, băiatule, ia adu nişte narghilele! strigă el spre fundul berăriei.

Negrul veni şi puse, pe masă, cam de la distanţă, cele cerute. Îi era pesemne frică să nu-i ardă turcul iar o palmă ca aceea de adineauri. Dar când văzu că turcul nici nu-l ia în seamă, prinse curaj şi ne aprinse ciubucele.

— Dă-ne acum şi două sticle de bere, îi porunci el.

După ce băiatul veni cu sticlele, se pomeni cu o palmă şi mai grozavă decât cealaltă, care îl făcu să se poticnească, apoi s-o ia la fugă pe uşa din dos.

Deşertarăm primele pahare, apoi turcul mă privi cu ochi binevoitori şi începu:

— Dumneata nu mă cunoşti pe mine, de aceea o să-şi spun cine sunt. Mă cheamă Murad Nassir şi locuiesc la Smirna. Sunt negustor şi am câteva vase de transportat marfă. Biroul meu e în Smirna, iar depozitul în Nif. Am, effendi, nişte mărfuri... ceva nemaipomenit. Ar râvni şi un paşă la ele.

Duse trei degete strânse la buze, le sărută şi pocni din limbă ca şi când s-ar fi gândit la ceva ce merita o admiraţie deosebită. Apoi urmă:

— Dar eu nu sunt numai negustor, ci şi războinic. În călătoriile mele am fost adesea silit să mă slujesc şi de arme. Nu cred să existe cineva care să se poată lăuda că m-a biruit vreodată. Trebuie să înţelegi asta şi după numele pe care-l port.

— Numele? Care din ele, Murad sau Nassir?

— Nassir, fireşte.

— Păi n-are nici o legătură cu vitejia, căci înseamnă o întărire a pielii degetelor de la picioare, care e adesea foarte dureroasă.

— Allah, Allah! exclamă turcul. Cum te înşeli effendi. Cuvântul vrea să zică „învingător”.

— Bine, fie şi aşa, am răspuns eu, ca să schimb vorba. Iartă-mi, te rog, neştiinţa.

— Hai să te iert, zicea el mărinimos. Şi acum să-ţi spun unde te-am mai văzut. Era în Djezair[1]. Cunoşti dumneata acolo pe un negustor francez Latréaumont?

— Cum să nu!

— Stăteai la o masă într-o cafenea din strada Bab-Azoun. Eram şi eu acolo. Toată lumea se uita la dumneata şi-şi şoptea că eşti germanul care ai scăpat de la moarte în pustiul Saharei pe feciorul lui Latréaumont, pe care bandiţii îl târâseră acolo. Chipul dumitale mi-a rămas întipărit în minte şi te-am recunoscut pe dată ce te-am văzut adineauri intrând.

— Nu tăgăduiesc că aşa e, dar nu înţeleg de ce trebuia să se zgâiască oamenii la mine ca la o arătare. Nu făcusem doar cine ştie ce ispravă.

— Zău? Nu e nimic să nimiceşti o întreagă bandă de tâlhari?

— Păi nu eram singur.

— Ştiu; mai era încă un german şi doi servitori şi dumneata — atâta tot. Am avut pe urmă ceva treabă pe la Latréaumont şi el mi-a povestit cum a fost. Şi acum de unde vii, effendi?

— De la Bir Haldeh, ţinutul Uelad Ali.

— Şi încotro te duci?

— Acasă.

— În Germania? Te aşteaptă acolo cineva ori ai ceva afaceri grabnice? Un effendi ca dumneata nu prea face afaceri ca de-alde noi.

Aştepta răspunsul cu o mare încordare.

— De afaceri nu poate fi vorba şi nici de aşteptat nu mă aşteaptă nimeni!

— Atunci rămâi, rogu-te, rămâi aici, ori, mai bine zis, vino cu mine.

---

[1] Alger.

— Unde?

— În Sudan, la Khartoum.

Ce perspectivă! Drept să spun, mă ispitea grozav o astfel de călătorie, totuşi i-am răspuns fără şovăială:

— Nu se poate, trebuie neapărat să mă întorc acasă.

— Cine te sileşte, omule, dacă n-ai nici o afacere şi nu te aşteaptă nimeni? întrebă el cu ciudă.

— Uite cine mă sileşte, i-am zis, scoţând punga din buzunar şi vârându-i-o sub nas. Vrei să-şi spun pe arăbeşte ori pe turceşte cum se cheamă boala de care suferă buzunarele mele? I se zice sill, zajyflamma[1], o afurisită de boală pe care numai acasă o pot tămădui. Asta vasăzică mai pe şleau că nu mai am decât atât cât să-mi ajungă de drum.

Mă aşteptam să-l aud luând asupră-şi cheltuielile; mă înşelai însă, căci îmi răspunse:

— O, nu duci lipsă dumneata de parale. La orice bancă din oraş te-ai duce, ţi s-ar da îndată, de asta sunt sigur. Îi cunosc eu pe dumnealor.

— I-oi fi cunoscând, dar vezi că ei nu mă cunosc pe mine.

— Nu face nimic, îţi dau eu un kiaghat[2], cu semnătura mea.

— Ai avea nevoie de mine?

— Da.

— Pentru ce?

— Allah! Mă mai întrebi! Mă duc la Khartoum ca să i-o duc pe soră-mea logodnicului ei. N-avem decât slujnicile ei cu noi, aşa că trebuie să tocmesc oameni care să ne însoţească şi nu mă pot bizui pe ei. Ia gândeşte-te la călătoria asta lungă pe Nil şi la triburile de arabi pe jumătate sălbatice de prin ţinuturile pe care le avem de trecut! Un om ca dumneata, care a nimicit o întreagă gum[3] de tuaregi, nu ştie ce e frica.

[1] Oftică.

[2] Bilet.

[3] Bandă de tâlhari.

Mai ai puştile alea de atunci?

— Da.

— Aşa? Ia mai gândeşte-te niţel. Drumul nu o să te coste nici o para; am cu grijă de toate. Plată ca la un servitor nu-ţi pot oferi, dar sper să fac, pe unde mă duc, nişte afaceri grozave, care au să aducă o grămadă de bani şi o să chibzuim noi pe urmă ce parte ţi se cuvine din câştig.

Vorba asta îmi plăcu. Mărturisesc că aş fi primit imediat propunerea, dar parcă mă oprea ceva, aşa că am întrebat:

— Ce fel de afaceri ai de gând să faci?

Clipi şiret şi răspunse:

— Nu bănuieşti?

— Nu. N-o fi reqiq?

El mă privi cu încordare, căci reqiq înseamnă sclavi.

— Nu m-aş învoi niciodată; eu sunt creştin. De altminteri negoţul cu sclavi a fost interzis de kediv.

Chipul său reveni la expresia de mai înainte când răspunse:

— Un negustor de sclavi de meserie nu vrea să ştie de poruncile kedivului. Eu însă nu sunt din ăştia şi n-am de gând să vânez sclavi, ci mi-am pus ochii pe pene de struţ, gumă, tămâie, foi de Senna, corn de bivol şi fildeş. Există dintr-acestea foarte mari cantităţi în Khartoum şi am de gând să cumpăr cât voi putea mai mult. E şi ăsta un păcat împotriva religiei dumitale?

— Nicidecum.

— Atunci hai cu mine. Bate palma aici!

Îmi întinse mâna.

— Timpul e scurt şi nici nu ne cunoaştem mai de aproape, i-am răspuns eu.

— Eu te cunosc şi-ţi spun încă o dată: dumneata eşti omul care-mi trebuie. Îţi dau cuvântul meu că n-o să te căieşti. O să te întorci acasă cu punga doldora, fii pe pace.

Acest argument, dacă nu era chiar hotărâtor, suna măcar

încurajator. Dacă nu ar fi fost însă privirea oarecum şireată pe care mi-o aruncase mai înainte, când îmi răspunsese! Ea m-a făcut să nu mă încred în turc, cu toată figura lui cinstită. Îmi făcea impresia că i-ar fi convenit să nu mă arăt potrivnic negoţului cu sclavi. De aceea i-am răspuns în felul următor:

— Nu e nici o grabă: dă-mi răgaz să mă mai gândesc.

— Cu plăcere, effendi. Parcă ziceai că vrei să pleci acasă; probabil prin Suez. Când vrei să porneşti la drum?

— Peste două, cel mult trei zile.

— Atunci mai e vreme. N-ai vrea să-mi spui unde ai tras?

— Deocamdată nicăieri. Am prea puţin bagaj, pe care l-am lăsat la hotel, şi acum sunt în căutarea unei camere mobilate.

— Nu e nevoie, poţi locui ca un paşă. Găzduirea pe care ţi-o ofer eu e ceva fain de tot. Îţi pun la dispoziţie trei camere luxoase, care s-ar potrivi şi pentru un ministru.

— Foarte mulţumesc! Eu nu sunt ministru şi nu pot trăi pe acelaşi picior cu un astfel de înalt demnitar. Şi, tocmai pentru că locuinţa e atât de luxoasă, nu se potriveşte cu punga mea.

— Ba se potriveşte foarte bine, fiindcă n-o să plăteşti nici un gologan.

— Ei, aş! Cine închiriază o locuinţă de trei camere pe degeaba?

— Cine? Eu, effendi.

— Dumneata? Ai o astfel de casă aici în Cairo?

— O am, adică am închiriat-o. Din pricina afacerilor şi pentru pregătirea călătoriei sunt nevoit să stau trei săptămâni la Cairo. Şi fiindcă am cu mine pe soră-mea cu slujnicile ei, nu puteam să trag nici la hotel nici să iau o locuinţă particulară cu alţi chiriaşi la un loc, aşa că a trebuit să închiriez o casă întreagă, pe care am găsit-o aproape de aici. Proprietarul a fost un om foarte bogat şi a lăsat un mobilier cât se poate de luxos.

— Şi zici că ai trei camere de prisos?

— Chiar mai multe dacă vrei. Casa e mare şi sunt o

mulţime de odăi în care nici n-am călcat încă. E un simţământ ciudat să te vezi singur într-o clădire atât de vastă. De aceea mi-ai face o mare plăcere dacă ai vrea să locuieşti la mine şi să împărţim amândoi mesele mele singuratice.

— Hm! Propunerea îmi surâde... Aş putea să văd şi eu încăperile?

— Cum să nu! Dacă vrei, putem pleca îndată. Băiete, plata!

Negrul scoase cu teamă capul pe uşa din dos, apoi şi-l trase repede îndărăt. Îi era frică să vină, de aceea îl trimise pe cârciumar. Turcul meu plăti fără să mârâie preţul exagerat al sticlelor cu bere şi lăsă un piastru bacşiş ospătarului. Părea să fie un mare iubitor al sucului de hamei şi zise că se va întoarce după ce voi fi văzut casa.

Pe parcurs aflai că îşi petrecuse tot timpul liber în această berărie, deoarece, în afara băuturii, era atras aici de circulaţia din faţa localului, care-l distra. De fapt, chiar în acest loc, strada se lărgea, formând un fel de piaţetă care era foarte potrivită pentru desfăşurarea comerţului tipic oriental.

Ajunserăm în strada unde îi era locuinţa. Era o fundătură, cum sunt multe de acestea în Cairo.

Din exterior, casele nu arătau prea atrăgător, dar acest lucru nu era hotărâtor pentru aprecierea lor, deoarece nu puteai să ştii cum se prezentau pe dinăuntru. Erau printre ele clădiri cu faţada de-a dreptul ruinată, în timp ce înăuntru arătau ca nişte adevărate palate. Orientalul ascunde, spre deosebire de occidental, tot ce se referă la viaţa lui personală şi de familie. Acest lucru s-ar putea să aibă şi părţi bune, dar reprezintă neîndoios o piedică serioasă în calea dezvoltării sociale, a solidarităţii între oameni, a progresului social.

Multe case erau lipsite de ferestre. Iar acolo unde ele existau, erau situate fără nici o noimă şi prevăzute cu zăbrele groase de lemn. În Orient nu ai să găseşti case cu şiruri lungi de ferestre cu geamuri strălucitoare, care permit pătrunderea

luminii în interiorul încăperilor pe care le străjuiesc.

Clădirea care închidea fundătura, aşezată de-a curmezişul străzii, era casa închiriată de turc.

Nassir apucă încet ciocanul şi bătu în uşă.

I se deschise abia într-un târziu. Omul care veni să-i deschidă mă făcu să tresar speriat. Era cu un cap mai înalt decât mine, dar uscat ca un schelet. Pieptul lui nu era mai lat de o palmă şi jumătate, în schimb avea braţele de două ori mai lungi ca ale mele. În comparaţie cu slăbiciunea lui, totul la el părea de o lungime exagerată. Nasul îi era subţire şi ascuţit, ca un tăiş de cuţit. Era ras complet. Pe cap purta un turban neobişnuit de lat, cum numai la kurzi mai văzusem, ştiut fiind că numai ei poartă astfel de turbane. De la umeri până la glezne îi atârna un fel de cămaşă albă; dar ce fel de alb!

— Ăsta e Selim, intendentul meu, zise turcul, împingându-l pe el îndărăt şi pe mine înainte.

Intrarăm, şi stafia, adică Selim, zăvorî uşa după noi.

Ne aflam într-un gang îngust, din care răspundeau, pe o singură parte, numai uşile tuturor încăperilor casei, adică pe stânga.

Nassir mă duse mai întâi în curte, care trebuia să fi fost foarte frumoasă cândva, dar dărăpănată acum rău de tot. Păşeam pe lespezi de marmură. În mijlocul curţii se afla un bazin tot de marmură, însă fără apă. Cele patru laturi alcătuiau clădirea care împrejmuia curtea. Etajul de deasupra era susţinut pe stâlpi. În spatele lor erau uşile care duceau la încăperile casei. Turcul făcu un gest circular cu mâna şi grăi :

— Uite toată splendoarea de odinioară. Aici a fost un havuz care împrăştia răcoare, dar e secat de mult. Ia gândeşte-te câte camere sunt sus şi jos! Cui îi trebuie atâtea încăperi?

Vorbise turceşte. Intendentul, care stătea deoparte, se înclină şi zise în arăbeşte:

— Aşa, chiar aşa!

Dar ce fel de ploconeală! Nu mai văzusem şi nici nu cred că o să văd vreodată aşa ceva, fiindcă un al doilea Selim nu cred să mai existe pe lume. Când îşi aplecă partea superioară a corpului, o făcu atât de brusc încât ai fi crezut că s-a frânt drept în două din şale. Toate mădularele îi tremurau ca un copac îndoit de o furtună grozavă.

— Acum o să-şi arăt şi grădina, urmă turcul. Haidem!

În partea cealaltă a curţii se afla o uşă în zid, care răspundea în grădină. Aceasta era foarte mare, ţinând seamă de faptul că era în mijlocul oraşului. Celelalte trei laturi erau împrejmuite de un zid înalt cât de două ori un stat de om, zid năruit pe alocuri şi mâncat de vreme. Nici un răzor cu flori, numai buruieni pretutindeni — adevăratul tablou al Orientului.

— Îţi arăt totul ca să le poţi orienta, grăi turcul. Acum să mergem să-şi vezi camerele.

Ne înapoiarăm în curte. Selim ne aştepta şi făcu iar o plecăciune până la pământ. Ne urmă apoi, ţeapăn şi demn, ca să ne deschidă uşa unui vestibul aşternut cu un covor de fibre de palmier. Pereţii ca şi tavanul erau văruiţi în alb.

De aici trecurăm într-o încăpere mai mare, care probabil servea de salon. Un covor mare de Smirna acoperea duşumeaua; perne de catifea roşie risipite pe jos şi pe pereţi versete din *Coran* scrise cu slove de aur pe un fond albastru.

A doua cameră era dormitorul. Din tavan atârna o candelă de sticlă colorată. Într-unul din unghere se afla un covor de preţ pentru rugăciune; în altul, un serviciu de spălat din cel mai fin porţelan chinezesc, după cum am aflat mai târziu. În faţă era patul scund, cu perne de puf, peste care erau întinse nişte plăpumi de mătase.

De aici trecurăm într-o încăpere mai mică — biroul. Pe un perete era agăţată o întreagă colecţie de pipe; într-o firidă, o mulţime de narghilele şi besactele de tutun din aramă. O altă

firidă închipuia biblioteca. Pe poliţe erau înşiruite cărţile.

Văzui două *Corane* în manuscris şi câteva volume de literatură religioasă. Pesemne că proprietarul fusese un om instruit, dar şi un adevărat drept-credincios al Profetului.

De aici mai pornea o uşă, dar Nassir nu o deschise, ci-mi spuse:

— Dincolo sunt odăile în care stau eu. Acestea pe care ţi le-am arătat, ţi le pun dumitale la dispoziţie. Ei, ce zici, vrei să locuieşti la mine?

— Cu o singură condiţie.

— Care anume?

— Găzduirea să nu mă oblige să te însoţesc.

— Ne-am înţeles. Te muţi la mine şi te consider oaspetele meu. Încolo poţi să faci ce pofteşti. Sper însă că vei fi tovarăşul meu de drum până la Khartoum înainte însă de-a te hotărî să locuieşti la mine, vreau să-şi fac o comunicare pe care o cred de trebuinţă. Selim adu lulelele!

Intendentul, care aştepta la uşă, se ploconi iar şi murmură:

— Aşa, chiar aşa. Dar asta nu e slujba mea, ci a negrului. O să-l trimit îndată.

Credea, pesemne, că nu e de demnitatea lui să execute un astfel de ordin. Plecă şi peste puţin timp veni un negru bătrân, care luă din perete două pipe, le umplu cu tutun, le aprinse, puse un genunchi la pământ şi ni le întinse nouă. Pe urmă se ridică şi se duse să stea la uşă, aşteptând alte porunci.

Ne aşezarăm jos, pe perne, ca să stăm la taifas. Obiceiurile orientale mă opreau să-l întreb ceva de soră-sa, deşi, fiind vorba să călătorim împreună, eram curios să aflu oarecare amănunte.

— Dumneata eşti creştin, începu el, şi cunosc prea puţin religia creştină ca să ştiu ce învăţăminte are. Crezi în viaţa de apoi şi că sufletul trăieşte şi după moarte?

— Fireşte!

— Ştii unde se duce sufletul îndată după ce a ieşit din trup?

— Nu, singur Dumnezeu poate să ştie.

— Se poate întoarce sufletul ca strigoi pe pământ? Răspunde-mi, rogu-te, cu mâna pe conştiinţă.

— Ca spirit, da, dar ca strigoi, în nici un caz.

— Atunci te înşeli. Există strigoi.

— Dacă aşa crezi, eu nu te contrazic, deşi sunt de altă părere.

— O să te încredinţezi şi dumneata că e cum îţi spun eu, căci în casa asta există într-adevăr un chajjal[1].

Se uită iscoditor la mine, crezând că mă voi înspăimânta; dar eu nu m-am tulburat defel, ci i-am răspuns zâmbind:

— Deoarece nu există ceea ce poporul numeşte stafie sau strigoi, nu poate să fie nici aici în casă aşa ceva.

— Şi totuşi e.

— Trebuie să fie o greşeală. Veţi fi luat ceva foarte natural, vreo umbră ceva, drept stafie.

— Nu, umbra e neagră, iar stafia e albă.

Am râs cu poftă.

— Nu râde, effendi! Vorbesc foarte serios. La drept vorbind, lesne nu mi-a fost să-ţi pomenesc de stafie, fiindcă mă temeam că n-o să mai vrei să te muţi la mine.

— Ţi-ai făcut spaimă degeaba. Tocmai asta o să mă hotărască să primesc propunerea dumitale. Am auzit şi eu multe despre strigoi, dar de văzut n-am văzut încă nici unul până acum şi nu vreau să pierd prilejul.

— Effendi, nu cârti împotriva puterilor nevăzute.

— Doamne fereşte! Vreau numai să-mi spună şi mie stafia cum e pe lumea cealaltă, deşi nu prea cred că de acolo vine.

— Râzi, râzi, effendi, dar o să-şi piară pofta când o vei vedea, crede-mă. Stafia se plimbă prin toate odăile.

---

[1] Stafie.

— Uşile sunt încuiate?

— Nu.

— Păi atunci pot să fac şi eu ca ea, fără să fiu stafie.

— Când vine, zăngăne lanţuri, urlă ca vijelia; latră ca un câine ori şacal; zbiară ca măgarul sau cămila...

— Păi astea le fac şi eu dacă vreau.

— Şi să pieri aşa, ca o nălucă?

— Cum să nu! Să văd întâi cum face ea, pe urmă e lesne s-o imit. Şi zici că ai văzut-o cu ochii dumitale şi ai auzit ce spunea?

— Da.

— Şi cine a mai văzut-o?

— Toţi, soră-mea, slujnicele ei, intendentul, amândoi negrii, servitorii noştri, A fost în odăile lor, s-a oprit lângă pat, a venit şi la mine...

— Şi la patul surorii dumitale?

— Nu, pentru că la ordinele ei, slujnicele au baricadat uşile încăperilor în care stă.

— Înseamnă că avem de-a face cu o stafie care nu poate pătrunde prin uşile ferecate, ci numai prin cele descuiate. Asta pot s-o fac şi eu.

— O, te rog, uşile noastre nu sunt încuiate, dar totuşi zăvorâte. Aici în casă nu există broaşte, ci numai zăvoare.

— Hm! Stafia apare la o anumită oră?

— Fireşte. Ştii doar că spiritele încep să vină pe la miezul nopţii.

— Şi vine în fiecare noapte?

— Da, şi stă un ceas încheiat.

— Are dreptate. Se bucură de dreptul ei. A vorbit cineva cu ea şi ce i-a răspuns?

— Nimic.

— Aşadar, nu prea e vorbăreaţă. Foarte frumos. Am toată admiraţia pentru o astfel de stafie, fiindcă nu pot să sufăr pe palavragii. Şi de când şi-a ales casa asta drept sălaş?

— De mult. S-a arătat şi celorlalţi chiriaşi care au stat înaintea noastră aici.

— Chiar şi proprietarului?

— Păi, stafia e chiar el.

— Aha, aşa! S-a legitimat cu acte în regulă?

— Te rog, effendi, lasă gluma şi crede-mă că e aşa după cum îţi spun eu. De la moartea proprietarului, care a fost maior în armata viceregelui, n-a stat nici un chiriaş mai mult de o săptămână. Stafia i-a pus pe fugă.

— Dumneata de când stai în casă?

— De o săptămână şi mărturisesc că mă mutam peste două-trei zile dacă nu te întâlneam pe dumneata, care sper că vei şti să pui stafia pe goană.

— Îţi sunt recunoscător că mi-o spui pe faţă şi recunoştinţa ţi-o voi dovedi împlinindu-ţi dorinţa. O să-i spun o vorbă stafiei ca să-i treacă pofta să se mai arate.

— Allah, Wallah, Tallah! strigă el speriat, să nu cumva s-o faci că nici aşa n-o să mai vină.

— Crezi?

— Da. Numai când o şti că eşti aici în casă, fuge mâncând pământul.

— Atât de mult se teme de mine?

— Nu, dar... N-o să-mi iei în nume de rău dacă o să fiu sincer cu dumneata, effendi? întrebă turcul cu sfială.

— Defel. Vorbeşte!

— Ai văzut din cărţile maiorului că omul a fost un drept-credincios al Profetului. Înseamnă că şi spiritul său era drept-credincios. Or, o stafie drept-credincioasă fuge de casa în care se află un creştin.

— Aha, de aceea mi-ai oferit ospitalitate. Mare vulpoi mai eşti dumneata, i-am spus râzând cu poftă.

— Nu numai de asta effendi, crede-mă. Multe am auzit eu despre dumneata şi tare aş vrea să mă însoţeşti şi la drum. De, pune-te în locul meu. Casa asta e singura potrivită pentru

ce-mi trebuie mie şi n-aş vrea să mă mut din pricina stafiei. Ştiu că îndată ce te va şti aici, răposatului maior n-o să-i mai calce piciorul în ea. Biata soru-mea e aproape nebună de spaimă şi ţine cu orice preţ să plecăm. Slugile mi-au spus că nu mai stau aici să-i poleiesc cu aur. Când le-oi spune că vii să stai cu noi, o să se liniştească toată lumea în casă.

— Bine. Spune-le că m-am învoit. Mă bucur că stafiile musulmane se tem atât de mult de creştini şi, dacă răposatul maior e un strigoi cuminte, o să vă lase în pace de acum încolo. Dar ia spune, ce chirie plăteşti dumneata pentru casa asta?

— Cincizeci de piaştri pe săptămână, mai nimic.

— Pesemne că e aşa de ieftină din pricina stafiei.

— Da. Tot oraşul ştie ce se petrece aici şi o ocoleşte. Numai străinii se mută în ea şi fug şi ei repede de frică.

— Cui îi aparţine acum?

— Văduvei maiorului. N-a putut nici ea să stea şi s-a dus să locuiască la un frate al ei, în cartierul Muski.

— Hm! Foarte rău face stafia că se poartă aşa cu nevastă-sa. Dacă tot i-a lăsat-o moştenire, de ce n-o lasă pe femeie să stea liniştită în casa ei?

— O, nu i-a lăsat-o ei, ci Kadirinei, o comunitare religioasă a lui Seyd Abd el Kader el Djelani. Văduva are numai dreptul să locuiască în casă până la moartea ei, pe urmă devine dreptul comunităţii.

— Aha, aşa! Această Kadirine n-are dreptul să se folosească de casă decât după moartea văduvei şi până atunci stafia maiorului se plimbă nesupărată prin fosta lui proprietate. Du-te acum şi spune-i surorii dumitale că stafia n-o să se mai arate decât o singură dată, pe urmă o să vă lase în pace.

— Înseamnă că ţi-ai însuşit părerea mea? Îmi dai dreptate? Asta mă bucură nespus de mult. Da, am să mă duc imediat la ea, ca să-i duc vestea asta bună. I-am povestit

multe despre dumneata, i-am spus că te-am revăzut şi că acum te afli aici, la noi, şi poate că ai să ne şi însoţeşti la Khartoum, fapt care o s-o ajute să scape de teama şi grijile pe care şi le-a făcut în legătură cu călătoria noastră. Oricum, va trebui să-i atrag atenţia asupra prezenţei dumitale în casă, cu atât mai mult că vei mânca împreună cu noi.

Turcul se sculă şi plecă de îndată.

Între timp, mi-am adus aminte, după ce am aflat de la turcul meu amănuntele în legătură cu apariţiile stafiei, de o întâmplare asemănătoare, petrecută într-o aşezare din apropierea localităţii unde mă născusem; un fapt care ajunsese în faţa judecătorului. Un ţăran bogat stabilise înainte de moarte, prin testament, ca o rudă de a sa, femeie bătrână, să locuiască până la moartea ei într-o căsuţă, aflată în spatele gospodăriei principale. Dar, la câtva timp după moartea ţăranului, începu să bântuie „stafia” lui, dar numai prin căsuţa în care locuia bătrânica. Aceasta, fiind o femeie înţeleaptă, care nu credea în existenţa strigoilor, şi fiind mai deşteaptă decât văduva maiorului din Cairo, rugă în taină câţiva bărbaţi vânjoşi din sat să se ascundă în casă şi, în momentul apariţiei „stafiei”, să pună mâna pe ea. Zis şi făcut! După o aşteptare nu prea lungă, „stafia” îşi făcu intrarea în căsuţă. Prinsă de îndată şi dezbrăcată de cearşaful în care se înfăşurase, se dovedi a fi moştenitorul, respectiv fiul celui decedat, care nu înţelegea să renunţe la coliba lăsată de tatăl său bietei bătrâne.

Te pomeneşti că ceva asemănător trebuie să fi fost şi explicaţia apariţiei stafiei în casa maiorului egiptean.

Îmi venea să râd de toată întâmplarea asta. Abia păşisem în Cairo şi mă şi aştepta o aventură hazlie. Să gonesc stafia! Şi apoi drumul pe gratis la Khartoum, casă, masă până atunci... Mai bine nici că se putea.

M-am apropiat de uşă şi am examinat-o. Totul era lesne de explicat, numai cum putea stafia să treacă prin uşi

zăvorâte nu pricepeam eu. Odaia în care mă aflam avea trei uşi; pe una din ele venisem noi; a doua ducea în apartamentul turcului, iar cea de-a treia în coridorul cu stâlpi, care împrejmuia curtea.

Pe cea dintâi n-am vrut s-o deschid, fiindcă ştiam că negrul stă afară şi aşteaptă poruncile stăpânului; zăvorul era pe dinăuntru. A doua n-avea zăvor; era, probabil, de partea cealaltă. A treia uşă, care răspundea în coridorul dinspre curte, avea zăvorul pe dinăuntru. Am văzut însă trei găuri alăturate, făcute cu burghiul, ca şi la cea de-a doua. Găurile erau exact pe locul unde se afla zăvorul, dar pe partea cealaltă. Zăvorul era de lemn, nu de fier.

Toate camerele aveau o uşă spre curte şi alta care le făcea să comunice toate între ele. De asemenea, mai aveau câte o uşă care ducea în holul cel mare al clădirii.

Era limpede că stafia putea să le deschidă lesne, cu un cui sau o sârmă pe care o vâra pe gaură, şi să împingă cu ea zăvorul de lemn îndărăt.

Nu vroiam însă să-i spun lui Nassir de descoperirea mea.

Turcul se înapoie după câtva timp şi-mi spuse că soră-sa e foarte fericită să mă aibă de oaspete şi doreşte să mă vadă. Dar deoarece nu şade frumos ca o femeie să vină la un bărbat şi legea opreşte pe acesta să calce pragul unui haremlâc, va trebui să aştepte până ce vom fi pe drum.

Vedeam bine că Nassir al meu avea ceva pe inimă şi nu cuteza să mi-o spună.

— Ei, ce e? l-am întrebat zâmbind.

— O, răspunse el, codindu-se, n-aş vrea să te supăr prea mult.

— Hai, spune, nu te sfii, l-am încurajat eu.

— Păi... una din slujnice...

— Ce e cu ea?

— O dor grozav măselele şi dumneata eşti doctor după câte ştiu...

— Pot s-o văd?

— E o negresă, aşa că se poate.

— Bine. Trimite s-o cheme!

Bătu din palme; veni negrul de la uşă şi fu trimis s-o aducă. Femeia era foarte tânără şi nu avea defel buzele groase şi nasul turtit al rasei. O falcă îi era grozav de umflată. Căscă gura şi-mi arătă patru măsele la rând, spunând că toate o dor.

Am înţeles îndată că era vorba de o nevralgie, căci nici una din ele nu era stricată. Am asigurat-o că o voi tămădui îndată. Mi-am luat o mutră gravă şi misterioasă, am început să-i trec uşor mâna peste falcă, şoptind ceva neînţeles, apoi i-am spus să nu iasă toată ziua din casă.

Ceea ce făcusem eu nu era defel o şarlatanie. Durerile erau numai simptomatice. Ştiam că sugestia mâinii unui alb era pentru oamenii aceştia primitivi cel mai bun leac. Nu ştiam că mai târziu, ceea ce făcusem eu pentru femeia aceea îmi va salva viaţa.

Nu trecu mult şi negrul de la uşă veni să ne aducă pe o tavă o găină friptă şi câteva turte de mălai, care ţineau loc de pâine. Nici cuţit, nici furculiţă. M-am slujit de briceagul meu. Turcul de-al său. Dar nici n-apucasem să bag două îmbucături în gură şi Nassir înfulecase toată găina. Mă uitam încremenit la el. Burtosul părea că înghite pe nemestecate, atât de repede dispăreau îmbucăturile în gâtlejul său.

— Aşa, zise el mulţumit, după ce nu mai rămaseră decât oscioarele, şi adăugă ca un fel de mângâiere pentru mine: diseară o să avem mai mult. Acum să ne întoarcem la berărie, unde putem sta mai bine de vorbă decât aici.

Eu aş fi preferat să rămân în casă, ca să pot arunca o privire mai atentă pe cărţile maiorului decedat. Dar când am dat să mă uit prin una din ele, Murad Nassir îmi spuse:

— Lasă-le! Dumneata fiind creştin, la ce ţi-ar putea folosi aceste cărţi? Proprietarul lor se pare că a săvârşit mari

grozăvii în timpul campaniei pe care a dus-o în regiunea Sennarului şi ele i-au apăsat mult conştiinţa încă timp îndelungat. De aceea a devenit în ultimii săi ani de viaţă un drept-credincios, lăsându-şi averea Frăţiei. Lasă aici aceste cărţi care nu folosesc la nimic şi vino cu mine. O sticlă de bere este mai bună decât toată înţelepciunea învăţaţilor.

Nu aveam ce să fac. Eram obligat să mă supun acestei filosofii.

Afară ne aştepta intendentul Selim. Ne ieşi înainte, ca să ne deschidă poarta.

— Effendi pe care-l vezi e musafirul meu, îl lămuri Nassir. O să fie găzduit la noi şi nădăjduiesc că pune stafia pe fugă.

Selim căscă gura, îşi împinse turbanul pe ceafă şi mă privi cu ochii lui zgâiţi. Îşi aduse însă repede aminte de datoria lui, smuci poarta, se îndoi din şale până la pământ şi răspunse:

— Aşa e, chiar aşa! Dar cum o să izbutească?

— Mai bine ca tine! îi tăie scurt vorba Nassir.

— Aşa e, chiar aşa! mormăi celălalt, îndoindu-se iar din şale şi închizând pe urmă poarta după noi.

— Ciudat om Selim ăsta, i-am zis turcului. Îl ai de mult?

— Nu. Numai de când sunt aici, în Cairo.

— Şi înainte ce făcea?

— Era călăuză la piramide, dar s-a luat o dată la ceartă cu un englez şi s-a hotărât să-şi caute altă meserie. E foarte harnic şi priceput, aşa că n-am de ce mă plânge de el.

— O să te însoţească la Khartoum?

— Da, de aceea l-am şi tocmit. Zice că nimeni nu cunoaşte mai bine ţinutul ca el.

Ajunserăm la berărie şi ne aşezarăm iar la una din mese. Nassir porunci două sticle de bere şi narghilele. Băiatul veni cu ele şi le puse pe masă. De astă dată se uita însă fără frică la noi.

Negrul părea să fie un copil foarte dezgheţat. Purta părul tuns mărunt şi, deşi atât de tânăr, era tatuat. Între sprâncene

avea, o tăietură adâncă din care porneau în formă de raze linii punctate spre frunte şi tâmple, un tatuaj specific la tribul dinka, atât la bărbaţi, cât şi la femei.

Forfota din faţa berăriei era ceva într-adevăr interesant. De unde stăteam noi, puteam vedea până departe ce se petrece în stradă.

Peste drum de berărie o fetiţă neagră, ca de vreo opt ani, cu un coşuleţ agăţat de gât, striga din când în când cu glas subţirel şi tânguitor:

— Smochine, smochine mai dulci şi decât ochii mei!

Cine să fi pus fetiţa asta aici şi o va fi învăţat aceste cuvinte? Probabil un om lacom de câştig, căci ochii negri cu privirea galeşă a fetiţei erau într-adevăr dulci. Deşi cu pieliţa neagră, copilul era foarte frumos. Glasul sfios şi rugător nu putea să nu înduplece pe oricare trecător să-i cumpere câteva smochine.

Nu puteam să-mi iau ochii de la ea. Simţeam teama în glasul ei subţirel şi cuvintele „smochine, smochine" sunau ca un strigăt de ajutor pe buzele ei.

Am băgat de seamă că nu numai eu mă uitam cu milă la ea. Tânărul nostru chelner trecuse de trei ori strada, în timp de un ceas, ca să-i cumpere câte o smochină. Să fi fost el atât de lacom sau o făcea numai din simpatie pentru fetiţă? Când se apropia de ea, ochii fetiţei luceau şi pe chipul ei se citea o dragoste adâncă. Tot aşa de câte ori se uita încoace şi privirile ei se întâlneau cu ale băiatului.

Pentru moment, acesta n-avea treabă. Stătea ghemuit într-un colţ, cu spatele pe jumătate întors spre noi şi... plângea. Îl vedeam ştergându-şi mereu ochii cu dosul palmei. Cum, obraznicul ăsta putea să fie şi trist? Deci nu era o mâhnire copilărească aceea din pricina căreia nu-şi putea stăpâni lacrimile, care îi şiroiau pe obraz în văzul tuturor.

Fetiţa îl zări şi, înţelegând că plânge, începu să-şi şteargă şi ea ochii cu mânuţele ei delicate. Trebuie să fi fost o mare

dragoste între aceşti doi copii frumoşi. Cum s-a întâmplat şi ce m-a îndemnat s-o fac, n-aş putea să spun: m-am ridicat de la locul meu şi m-am apropiat de băiat. Când mă văzu, se sculă de jos şi, încercând să-şi stăpânească suspinele, vru să plece. Eu însă l-am apucat de braţ şi l-am întrebat cu milă:

— Pentru ce plângi? Ia spune-mi şi mie!

Îşi şterse ochii, mi se uită drept în faţă şi răspunse:

— Fiindcă nimeni nu cumpără de la Djangeh.

— Adică mititica de colo care vinde smochine?

— Da.

— Păi te-am văzut pe tine cumpărând de câteva ori.

Îşi închipui că-l cred lacom, de aceea zise indignat:

— Eu n-am mâncat smochinele; i le dau îndărăt după ce trece stăpânul. Le-am luat numai ca să câştige ceva, altminteri, dacă nu aduce seara acasă banii, o leagă de un stâlp şi o bate cumplit. Şi eu trebuie să aduc opt piaştri. Astăzi am căpătat până acum patru bacşiş, jupânul îmi dă şi el trei, aşa că nu-mi mai lipseşte decât unul, pe care nădăjduiesc să-l mai am până diseară. De aceea am cumpărat de la Djangeh de douăzeci de parale smochine.

— Şi cui trebuie să-i duci banii?

— Stăpânului nostru.

— Care e şi al fetei?

— Da, doar Djangeh e sora mea.

— Cine e stăpânul vostru?

— Un om tare rău, îl cheamă Abd el Barak.

— V-a luat de bunăvoia voastră de la părinţi?

— Nu. Părinţii noştri locuiesc departe de aici. Ne-a cumpărat de la omul care a năvălit în satul nostru, ne-a ars colibele şi pe urmă ne-a lăsat împreună cu alţii de-ai noştri, ca să ne vândă ca robi.

— Sărmanii de voi! Cum îi zice satului vostru?

— Nu ştiu, n-are nume. Râului care curge pe acolo îi zise Bahr el Abiad.

— Dar cum se numeşte tribul tău, poţi să-mi spui?

— Da. Oamenii noştri îşi spun dongioli.

— Bine. Acum nu mai plânge. Ţine zece piaştri pe care să-i împarţi cu Djangeh, ca să nu rabde de foame şi să fie legată de stâlp.

Lacrimi de bucurie începură să i se prelingă pe obraz, vru să spună ceva, să-mi mulţumească, dar cuvintele îi mureau pe buze. Vru să alerge la fată, se răzgândi însă şi murmură:

— Nu, nu acu'... pe urmă, după ce-o trece stăpânul.

— De ce?

— Fiindcă o să vadă coşul plin şi o să ştie că n-a vândut pentru atâtea parale. Bacşişurile ni le dă fără să le socotească în banii pe care trebuie să-i ducem.

— Aşadar, trece deseori pe aici ca să vadă cum merge negoţul cu smochine?

— Da. De două ori pe zi; o dată înainte şi a doua oară după prânz, ca să ia banii. Eu ascund tot ce prisoseşte şi nu-i dau decât opt piaştri, iar de câte ori nu-i ajung lui Djangeh pun de la mine. Când voi avea destui, mă răscumpăr eu şi pe Djangeh şi ne întoarcem acasă la noi.

— Şi cât ai adunat până acum? l-am întrebat eu.

— Patruzeci de piaştri.

— Aşa! De când eşti la Abd el Barak?

— De multe, foarte multe săptămâni, şi zile încă şi mai multe.

Băiatul nu se pricepea să calculeze timpul, de aceea l-am întrebat mai departe:

— De câte ori ai văzut caravane pornind cu pelerini spre Mecca?

— De două ori.

— Atunci eşti de doi ani aici, ţine minte. Şi să ştii că o să mai dai ochii cu mine. O să mai vin eu pe aici şi poate că-ţi voi da vreun sfat care să-ţi prindă bine sau o să mă rog de stăpânul vostru să vă lase să vă întoarceţi la ai voştri.

M-am întors la locul meu, urmărit de privirile lui recunoscătoare. Să-i fi spus că oricum e liber, deoarece viceregele interzicea negoţul cu sclavi? Ar fi fost degeaba, căci tot nu s-ar fi putut folosi de ce i-aş fi spus eu. Un biet copil!

Şi acest Abd el Barak — adică „Slujitorul binecuvântării” pe limba arabă — ce puţin se potrivea numele cu faptele sale!

Nu mai încăpea îndoială că sărmanii aparţineau tribului dongiol care face parte din poporul dinka, popor care-şi mai zice şi djangeh şi al cărui nume îl purta acum fetiţa.

Pe când stăteam meditând asupra acestor lucruri, turcul meu se plictisi şi mă întrebă la ce mă gândesc. I-am povestit pe scurt cele ce aflasem de la băiat. Rămase câtva timp cu privirile în pământ, fără să spună un cuvânt.

— Ei, dumneata ce zici? l-am întrebat eu în cele din urmă.

— Că nu te-aş sfătui defel să te amesteci în afacerea asta, mi-a răspuns el. Nu numai că ai avea neplăceri şi necazuri, dar poate ceva şi mai rău.

— Aş! Sclavia a fost desfiinţată.

— În cărţi şi tratate încă există şi acum atât în Turcia, cât şi în Egipt şi nimeni nu mă întreabă dacă negrul meu mi-e slugă plătită sau rob.

— Dar dacă am să reclam autorităţilor un caz concret şi voi aduce şi dovezi, atunci nu ar fi ele obligate să ia şi măsuri?

— Da, dar ce fel de măsuri vor lua?! Să luăm ca exemplu pe cel mai important demnitar al Egiptului, pe kediv. Are el în casa lui numai slugi şi slujnice şi nu are sclavi şi sclave? Răspunde-mi prin da sau nu la această întrebare!

Tăcui. Ce i-aş fi putut răspunde?

— Văd că nu-mi răspunzi nimic şi asta lămureşte lucrurile. Crezi cumva că Sudanul nu mai furnizează sclavi de la data interzicerii sclaviei? Sau că nu este cunoscut de toată lumea faptul că anual sunt coborâţi mii de negri în jos pe Nil, spre

delta fluviului? Se închid ochii, pentru că toţi au nevoie de negri. E nevoie de ei ca slujnice şi slugi, ca paznici de haremuri şi, deoarece nu pot fi obţinuţi pe altă cale, sunt cumpăraţi. Te sfătuiesc să nu te amesteci în această treabă, că e tare periculoasă.

Îmi dădeam seama că are dreptate, totuşi cuvintele lui mă indispuneau. Fireşte, era mahomedan, nu creştin, deci nu putea fi împotriva sclaviei.

Cât pe ce să încep iar să meditez asupra acestei probleme, când am văzut ceva care-mi trezi interesul. Zării venind din uliţa lăturalnică un individ care nu putea trece neluat în seamă. Era în floarea vârstei, voinic şi părea să fie puternic ca un taur. După culoarea bronzată a feţei, bărbia lată, buzele groase şi umerii obrajilor ieşiţi în afară, se cunoştea bine că are sânge de negru în vine. Cu toate că era de obârşie sudaneză, purta papuci verzi şi un turban de aceeaşi culoare, ceea ce vroia să arate că ar fi din neamul Profetului. Un anteriu de mătase albă îi acoperea trupul şi în mâini depăna nişte mătănii sfinte. În jurul gâtului, atârnat de un lănţişor de aur, se vedea o pungă în care se afla hamail-ul; acesta e un mic *Coran*, care e scris la Mecca, şi pe care dreptcredincioşii îl cumpără acolo pe timpul pelerinajului.

Când intră în berărie, mai toată lumea se sculă în picioare să-l salute cu mare respect. De-abia mişcă din cap şi trecu, păşind ţanţoş spre fundul încăperii, unde dispăru prin uşă, după ce mai întâi îi făcu semn negrului să-l urmeze.

Băiatul se uită cu frică la surioara lui, care veni codindu-se spre el. Amândoi copiii aveau ochii plini de lacrimi şi fetiţa tremura toată. Se luară de mână şi ieşiră şi ei pe uşă.

Oare să fie omul acesta Abd el Barak? Cu siguranţă! Venea să le facă obişnuitul control. Ascultam încordat spre fund. O voce lăuntrică îmi spunea că venise momentul să intervin. Nici nu vroiam să ştiu dacă am sau nu dreptul sau datoria să mă amestec, dar mă îndemna firea mea

dintotdeauna să iau apărarea celor obijduiţi.

Am auzit deodată scâncete şi gemete înăbuşite. Am sărit în picioare şi în clipa următoare eram dincolo de uşă, unde se afla o curticică. L-am văzut pe individ cum o apucase pe fetiţă de păr şi o ţinea ridicată de la pământ. Bietul copil nu cuteza să ţipe şi scâncea încetişor. Băiatul se târa în genunchi la picioarele lui şi se ruga cu glasul înecat:

— N-o bate, n-o bate... plătesc eu pentru ea...

Ticălosul însă smucea mereu fetiţa de păr şi zise rânjind spre băiat:

— Aşadar ai parale? Mi-am închipuit eu. Dă-ncoace banii! Şi dacă...

Îşi curmă brusc vorba, căci mă văzu pe mine.

— Cine eşti şi ce cauţi aici? se răsti el.

— Lasă îndată fetiţa că... i-am strigat.

Şi fiindcă nu ascultă, îl izbii cu pumnul în piept cu atâta putere, încât degetele i se descleştaseră şi fetiţa căzu cu o bufnitură la pământ, unde rămase nemişcată, neîndrăznind să se mişte de frică.

Individul scrâşni şi-şi arătă colţii ca o fiară, gata să se repeadă la mine.

— Stai! i-am zis. Ţi-e îngăduit ţie, un urmaş al Profetului, să te iei la bătaie cu cineva?

Cuvintele mele îşi făcură imediat efectul. Se opri, dar se uită la mine cu nişte ochi parc-ar fi vrut să mă înghită de viu.

— Câine! şuieră el printre dinţi. Te-ai atins de un şerif. Ştii tu cine sunt eu?

— Nu, am răspuns liniştit, neslăbindu-l din ochi.

— Sunt şeriful Hagi Abd el Barak, mokkademul sfintei Kadirine a lui Seyd Abd el Kader el Djelani.

Aha, foarte interesant! Aşadar, dumnealui era căpetenia tagmei care-l moştenise pe maiorul în a cărui casă se plimbau noaptea stafiile.

— Te cred, dar de ce nu ai o purtare vrednică de un fiu al

Profetului şi de o căpetenie? l-am întrebat eu.

— Ce te priveşte pe tine! N-ai văzut adineauri cum îşi plecau toţi capul înaintea mea? În genunchi... acum, îndată... Ai îndrăznit să ridici mâna asupra unui om ca mine. Trebuie să-ţi spun cum să te pocăieşti ca să fii iertat pentru nelegiuirea ta.

— Eu nu îngenunchez înaintea nimănui. Nu sunt musulman, ci creştin.

La auzul acestor cuvinte, îşi înălţă trupul, părând să crească încă o dată pe cât era.

— Un creştin, un ghiaur râios! răcni el. Şi ai îndrăznit să te-atingi de şeriful Abd el Barak! Mai bine te strângea maică-ta de gât când te-a născut! O să te pun în lanţuri, o să te...

Mă apropiai de el până la o muchie de cuţit şi-i zisei cu glas ameninţător:

— Lasă insultele! Dacă mai spui o dată un astfel de cuvânt te denunţ autorităţilor că ai obiceiul să cumperi sclavi, pe care îi tocmeşti pe urmă chelneri prin berării sau îi pui să vândă smochine pe stradă. Se va vedea atunci dacă un om care bate copii nevinovaţi şi-i leagă de stâlp, lăsându-i nemâncaţi, poate fi pe placul Profetului.

Cuvintele mele părură să-l impresioneze.

— Cine... cine ţi-a spus? bolborosi el. Băiatul... şacalul ăsta... altul nu putea să fie. Vai şi-amar de el când o veni diseară acasă!

— N-o să-i faci nimic, de asta am eu grijă!

— Tu? Vrei să-mi porunceşti mie, tu, un creştin, un câine de creştin pe care Allah să-l...

N-apucă să spună mai departe. Repetase cuvântul şi era de datoria mea, în numele meu şi al tuturor creştinilor, să-i dau ce i se cuvenea. Ridicai mâna şi-l izbii cu pumnul în piept cu atâta furie, încât se poticni şi căzu grămadă la pământ.

Cârciumarul, care venise în ultimul moment şi auzise parte din cearta noastră, strigă împreunându-şi mâinile:

— O Allah, Allah, Allah! L-ai ucis!

— Nu, l-am ameţit numai. Du-l undeva să nu vadă oamenii cum l-am umilit.

— Da, da, îl duc, dar fugi, fugi unde te-or duce ochii, altminteri te sfâşie drept-credincioşii când vor afla!

— Nu mi-e frică de asta, dar nu vreau să ai tu vreo neplăcere, de aceea mă duc.

— Da, da, du-te, pleacă repede… nu prin prăvălie, ca să te vadă cineva. Ieşi în grădina casei de alături, care e pustie şi ia-o peste dărâmături, în uliţa cealaltă. Dar grăbeşte-te, pentru Dumnezeu!

Îl apucă pe leşinat de subsuori şi-l târî după el, fără să se mai uite la mine. Eu l-am luat pe băiat de o mână şi pe fată de alta şi le-am zis:

— Haideţi cu mine, copii. Nu vă temeţi, nu mai are cine să vă bată.

Băiatul se smuci de lângă mine, alergă la o grămadă de gunoi dintr-un ungher al curţii, începu să scormonească în gunoi, scoase de acolo comoara lui, adunată cu atâta trudă, apoi veni îndărăt.

Luarăm calea arătată de cârciumar. Aş fi preferat să mă duc la gazda mea, dar am renunţat. Doamne, ce-aş fi păţit să fi îndrăznit acum douăzeci de ani să fac ce am făcut! Cârciumarul ar fi adunat oamenii din stradă şi m-ar fi sfâşiat în bucăţi. Dar arabul îşi dădea seama că e în interesul lui să acopere lucrurile. Nu m-am întrebat ce o să se mai întâmple, ci am acţionat sub îndemnul momentului şi după cum îmi dictau datoria şi demnitatea mea s-o fac. Trebuia să iau asupră-mi urmările, dar nu mă prea îngrijoram eu de ele.

Am intrat în grădina părăginită şi am văzut dărâmăturile şi grămezile de moloz ale casei părăsite. Păşirăm peste ele şi dădurăm de o uliţă îngustă şi aproape pustie. Era paralelă cu strada în care se afla berăria, aşa că nu mi-a fost greu să nimeresc locuinţa turcului. Am bătut în poartă şi intendentul

îmi deschise. Se miră grozav când mă văzu fără stăpânul său şi cu cei doi copii de mână.

— Selim, cunoşti tu berăria unde se duce de obicei Nassir? l-am întrebat.

— Foarte bine chiar, effendi.

— Nassir e probabil şi acum acolo şi nu ştie în ce loc mă aflu eu acum. Du-te repede şi adu-l, dar vezi să nu bage nimeni de seamă. Şi mai bine ar fi să-i faci numai semn de departe.

— Aşa, chiar aşa! răspunse el ploconindu-se până la pământ şi mă conduse apoi în apartamentul meu.

Copiii mă urmară în tăcere. Acum însă începură să sporovăiască şi-mi puneau fel de fel de întrebări, la care nu prididideam cu răspunsurile. Din vorbele lor vedeam că sunt foarte deştepţi amândoi.

După o jumătate de ceas veni şi Nassir. Când îi văzu, întrebă nedumerit:

— Ce înseamnă asta? De unde până unde au răsărit negrii ăştia aici? Au venit cu dumneata? De ce ai plecat fără mine? Te-am văzut pierind în grabă pe uşă şi nu te-ai mai întors. Pentru ce?

— Atunci nu ştii pesemne ce s-a petrecut în dosul uşii.

— Nu, nu ştiu nimic. Am auzit niţică gălăgie, dar fiindcă l-am văzut pe stăpânul berăriei ieşind după dumneata, mi-am închipuit că nu ţi s-a întâmplat nimic rău. Pe urmă a venit Selim să mă cheme. Ei, acum aş vrea să ştiu şi eu ce-a fost.

— Bine. Şezi şi ascultă încoa' la mine.

I-am povestit atât cât am crezut de cuviinţă.

M-a ascultat în tăcere, dar când am sfârşit, din gura lui s-a pornit un potop de cuvinte. Deoarece vorbea turceşte, copiii nu puteau înţelege ce spune.

Eu nu ziceam nimic, dar când isprăvi el l-am întrebat:

— De ce te temi atât de Abd el Barak ăsta? După părerea mea, n-are ce-ţi face.

— Aşa crezi dumneata? întrebă el încremenit. Căpetenia unei tagme atât de puternice?

— Ce-ţi pasă de ea! Doar nu faci parte din comunitate.

— Asta nu, dar n-ai văzut de ce consideraţie se bucură? E foarte influent aici şi poate fi foarte primejdios pentru noi.

— Ploconelile altora nu ne privesc pe noi. Pentru mine, principalul e lecţia pe care i-am dat-o şi despre care nu se poate spune că a fost tocmai respectuoasă. Dumneata nu i-ai făcut nimic, deci n-are de ce să-ţi fie frică. Numai eu aş avea motiv să mă tem şi, fiindcă nu mă sinchisesc defel, cu atât mai puţin ai dumneata.

— Dar eşti oaspetele meu; te găzduiesc în casa mea, sunt deci răspunzător de tot ce faci.

— Dacă e vorba numai de atât, n-am decât să mă mut imediat.

M-am sculat de jos, prefăcându-mă că vreau să plec. El sări drept în picioare, mă apucă de braţ şi strigă cu spaimă:

— Nu, nu, stai, nu pleca...

— Nu se poate. Nu vreau să ai supărări din pricina mea, am protestat eu.

— Dimpotrivă, îmi poţi fi chiar de mare folos. Poate că ajungem la o înţelegere în ce priveşte copiii ăştia şi scap de belea.

— Foarte bine. Iau totul asupra mea. Îţi mărturisesc însă că, nu numai că aveam dreptul, dar şi datoria să-i apăr. Dacă se va întâmpla să fii tras la răspundere, te vei sluji de mărturia mea ca să-mi arunci mie totul în spinare.

— Chiar aşa, voi avea multe necazuri cu afacerea asta. Dacă se află că i-ai adus aici, au să mă tragă pe mine la răspundere, nu pe dumneata. S-ar putea întâmpla să fiu silit să plec mai curând decât trebuie, ceea ce mi-ar pricinui o pagubă însemnată, căci sunt aşteptat la Khartoum într-o zi şi mai am şi treburi la Cairo.

— Sunt gata să te despăgubesc.

— Cu ce?

— Însoţindu-te la Khartoum.

Turcul se însenină la faţă.

— Vorbeşti serios?

— Foarte serios

— Bine, nu învoiesc. Dă mâna încoace! Copiii rămân la mine, dar îţi iei dumneata răspunderea pentru orice s-ar întâmpla şi mă însoţeşti pe urmă la Khartoum.

— Ne-am înţeles! Acum să se ducă Selim la hotel şi să-mi aducă lucrurile. O să-i dau un bilet ca să i le elibereze în numele meu.

— Mă duc să-l trimit şi să dau poruncă pentru cină, fiindcă se apropie timpul.

În Egipt amurgul e foarte scurt şi se întunecă repede. Selim veni îndată după plecarea lui Nassir ca să ia biletul, urmat de negrul care venea să aprindă lampa.

Turcul meu se întoarse repede. Se dusese în haremlâc[1], ca să dea ordine pentru masă; cum intră acum pe uşă, îmi zise cu admiraţie:

— Mare doctor eşti, effendi. Leacul tău a folosit. Slujnicei i-au trecut durerile de măsele parcă i le-ai luat cu mâna. Poţi tămădui şi alte boli?

— Da. Ai pe cineva beteag în casă?

— Da, soră-mea, săraca!

— Ce boală are?

— O boala ruşinoasă pentru o femeie. De la o vreme îşi pierde podoaba capului.

— Adică îi cade părul. Păi... ca s-o tămăduiesc ar trebui să-mi răspunzi la unele întrebări care numai doctorului îi e îngăduit să le pună. De câţi ani e fata?

Se codea să-mi răspundă, căci în Orient o astfel de întrebare e o adevărată necuviinţă din partea unui străin.

— Trebuie neapărat să ştii? întrebă el cam încurcat.

---

[1] Apartamentul femeilor.

— Da.

— Atunci află că Letafa a împlinit de două ori zece ani.

Pentru Orient, o fată de douăzeci de ani trece drept bătrână, dar după numele pe care-l purta se puteai înţelege că are alte calităţi, căci Letafa înseamnă „drăgălaşa”.

— E într-adevăr cheală? am întrebat mai departe, fără să ocolesc cuvântul.

O făcusem dinadins, ca să văd efectul pe care-l va face asupra turcului. Acesta îşi împreună mâinile şi făcu o mutră ca şi când l-aş fi pălmuit, apoi strigă indignat:

— O, Allah, Allah, ce nenorocite trebuie să fie femeile voastre dacă sunt silite de medicii lor să răspundă la astfel de întrebări!

— Numai spunând adevărul poţi găsi leacul.

— Atunci n-o poţi ajuta decât ştiind câte fire de păr i-au mai rămas soră-mi pe cap?

— Fireşte.

— Află că are în creştet o... chelie cât un ban de argint.

— A zăcut fata vreodată de o boală mai îndelungată?

— Nu.

— În cazul ăsta s-ar putea s-o tămăduiesc, dar trebuie să examinez locul unde i-a căzut părul.

— Eşti nebun! strigă el. Nici măcar unui drept-credincios de-al Profetului nu-i îngăduit să vadă o fată de-a noastră, darmite ţie, unui creştin.

— Eu nu vreau să văd fata, ci capul ei.

— Şi mai rău. O femeie şi-arată unui bărbat mai degrabă faţa decât capul fără păr.

— Pe mine nu mă socoti acum bărbat, ci medic. Cine vrea să-l ajut, nu trebuie să se ferească de mine.

— Bine. Mâinile ţi-e îngăduit să le vezi.

— Cu asta n-am făcut nimic. Nu la mâini e beteşugul, ci la cap. Trebuie neapărat să-i văd capul. Dar fiindcă zici că nu se poate — mi-e cu neputinţă să-i redau bolnavei podoaba

capului.

— Eşti crud şi ceri ce e împotriva legii noastre.

— Recunosc, dar altminteri nu se poate. Ori mă lasă sora ta s-o examinez, ori să ştii că-i cade tot părul de pe cap şi rămâne cheală.

— O, ce nenorocire, o, ce durere! Ce e de făcut? Când o vedea ginerele cusurul ăsta, mi-o trimite îndărăt. Nu, nu, se poate! Poate că o înduplec. Mă duc s-o întreb.

Se îndreptă spre uşă. Puse mâna pe clanţă, o deschise, dar se întoarse spre mine şi mă întrebă:

— Zici că altminteri nu poţi s-o tămăduieşti?

— Nu.

— Atunci n-am încotro.

Plecă. Fără s-o fi văzut, eram sigur că era vorba de o cădere a părului din creştetul capului. Ţineam însă neapărat să mi se împlinească dorinţa. Nu de alta, dar ca Nassir să vadă că e greu să mi se opună.

— Am reuşit. Letafa se învoieşte. Şi fiindcă nu te poate primi în odaia ei şi nici în a ta nu se poate, o să vă întâlniţi într-una în care nu stă nimeni. Când o veni vremea, trimite să ne spună.

Selim veni cu bagajul meu de la hotel. Era atât de agitat că uită să mai facă temenelele lui obişnuite.

— Effendi, bâigui el, ne pândeşte o mare nenorocire. Te caută doi oameni de-ai poliţiei. Sunt afară la poartă.

— De unde ştiu ei că sunt aici? Ţi-au spus numele meu?

— Nu. Au întrebat de omul care are cu el doi copii negri.

— Ăla sunt eu. Şi le-ai spus că mă aflu aici?

— Da.

— Dobitocule! Cine te-a pus? se răsti Nassir la el. Mare tâmpit eşti!

— Lasă-l, nu-l mai ocărî, i-am zis turcului. M-a văzut pesemne cineva intrând şi poliţiştii ştiu că sunt aici. Tăgada n-ar fi folosit la nimic, ba ar fi înrăutăţit chiar lucrurile. Şi zici

că au de vorbit cu mine?

— Da, chiar acum îndată.

— Bine. Adu-i încoace.

— Eu mă duc, zise Nassir cu teamă. Vreau să se creadă că nu ştiu nimic de cele întâmplate.

— Nu. E mai bine să rămâi.

Ne aprinserăm pipele şi luarăm o atitudine cât se poate de demnă, ca să le arătăm poliţiştilor că nu ne pasă de nimeni.

Nu mă înşelasem când bănuisem că aceşti slujbaşi atât de temuţi nu-mi vor inspira prea multă încredere. Erau arnăuţi, înarmaţi până-n dinţi, ca nişte haiduci. Nici măcar nu salutară, ci-şi rotiră ochii prin odaie, apoi unul din ei întrebă venind spre mine:

— Ăştia sunt copiii?

Fireşte că nu i-am răspuns, prefăcându-mă că nu-l aud.

— Ăştia sunt? se răsti el, arătând spre copii.

Nu l-am învrednicit nici de data asta cu vreun răspuns.

Se apropie şi mai mult şi mă împinse cu piciorul.

— Ce mă, eşti surd sau nu vrei să vorbeşti?

Am sărit drept în picioare şi i-am răspuns cu glas poruncitor:

— Înapoi neruşinatule! Cum îndrăzneşti să te atingi de un effendi străin?

Omul se dădu înapoi până la uşă, unde stătea colegul său, găsind însă de demnitatea lui să protesteze:

— Fereşte-ţi limba! Mi-ai spus neruşinat. Ştii tu ce sunt eu?

— Ce eşti? Un sabtieh, slujbaş mărunt de-al poliţiei cu care eu, ca străin, n-am nimic de-a face. Dacă aveţi ceva cu mine, adresaţi-vă consulului meu, care îmi va trimite pe unul din cavasii săi.

— O să vină şi ăsta mai pe urmă. Deocamdată trebuie să facem noi cercetările.

— N-am nimic împotrivă, numai să vă purtaţi cum se

cuvine, nu ca neoamenii. Aţi intrat ca într-un grajd. Voi nu ştiţi să salutaţi?

— Vei fi vrând să ne mai şi ploconim înaintea unui infractor?

— Infractor? Care din noi doi?

— Tu!

— Eu? Ce crimă am făcut? O să mă plâng prin consulul meu şefului vostru pentru insulta pe care mi-ai adus-o. Nici unui cadiu, nici unui judecător nu-i e îngăduit să spună cuiva infractor, până nu i s-a dovedit vina. Cu atât mai puţin unor secături ca voi care nu sunteţi decât nişte bieţi vardişti, pe când eu sunt un adevărat effendi. Nici măcar n-aţi salutat când aţi trecut pragul, cum ar fi făcut omul cel mai de rând. O să vă învăţ eu cum să vă purtaţi, chiar de-ar fi s-ajung cu plângerea mea până la kediv. Până ce nu veţi fi mai cuviincioşi, nu vreau să vă cunosc, ai înţeles? Acum, afară! Să nu mai îndrăzniţi să-mi călcaţi pragul casei decât atunci când vă veţi da seama ce înseamnă să va atingeţi de un european.

Glasul meu era atât de ameninţător, că bietul Nassir a sărit speriat de la locul lui. Poliţiştii ieşiră cu coada între picioare şi trântind uşa după ei.

— Ce-ai făcut, pentru numele lui Dumnezeu, exclamă turcul îngălbenindu-se. O s-o păţeşti rău de tot...

— Dimpotrivă. Să-i vezi cum au să se întoarcă blânzi ca nişte mieluşei. Sunt încredinţat că...

Mi-am curmat vorba, ca să mă conving că aveam dreptate, căci se întâmplă întocmai după cum prevăzusem. Uşa se deschise binişor, poliţiştii intrară încetinel, se ploconiră adânc şi salutară cu „Sallam”.

Aşadar, ameninţările mele că mă voi plânge kedivului îşi făcuseră efectul. De altfel, succesul îl datoram cred mai mult norocului decât spiritului meu de observaţie — după cum se va dovedi peste puţin.

— Sallam! răspunsei eu în acelaşi timp cu Nassir.

— Effendi, începu individul de adineauri, suntem însărcinaţi să ne informăm unde se află cei doi copii negri pe care i-ai luat tu din berărie.

— După cum vedeţi, sunt aici.

— Atunci o să-i luăm ca să-i ducem îndărăt la stăpânul lor, Abd el Barak, vestitul şef al tagmei sfântului Abd el Kader el Djelani.

— El v-a poruncit să-i duceţi? El este şeful vostru?

— Nu.

— Dacă nu, pentru ce vă dă porunci?

— Effendi, eşti străin şi nu cunoşti legile ţării.

— După cum văd eu, pare că le cunosc mai bine decât voi.

— Te-ai atins de Abd el Barak.

— Întocmai ca voi de mine, cu deosebirea că m-ai lovit cu piciorul, deşi nu-ţi făcusem nimic, pe când el mă insultase şi eram în dreptul meu.

— Dar ce drept ai tu asupra acestor doi negri?

— Acelaşi drept pe care îl are Abd el Barak: i-am tocmit să mă slujească.

— Păi sunt slugile lui.

— Or fi fost, acum nu mai sunt, deoarece s-au hotărât să rămână la mine.

— Nu se poate. Trebuia să-l fi anunţat cu câteva zile înainte că vor să plece.

— Ah, caută chiţibuşuri dumnealui! Degeaba!

— Avem ordin să-i luăm cu de-a sila, dacă nu se poate altfel.

— Ordin de la şeful vostru?

— Nu, de la Abd el Barak.

— S-a depus vreo reclamaţie împotriva mea?

— Nu încă, dar dacă nu-i dai de bunăvoie, Abd el Barak o s-o facă şi p-asta.

— Foarte bine; s-aşteptăm până o s-o facă, pe urmă să hotărască judecătorul cui i se cuvin copiii. Dar de unde ştiai

că sunt aici?

— Te-am văzut cotind pe uliţa asta şi intrând în casă. Duceai copiii de mână, ceea ce nu s-a mai pomenit pe-aici. De aceea mi-a bătut la ochi. Când să trec pe urmă prin faţa berăriei, m-a oprit Abd el Barak şi mi-a poruncit să mai iau unul de-ai noştri cu mine şi să cer copiii.

— Am înţeles. Acum să-ţi mai pun o întrebare. Cunoşti legile ţării tale?

— Fireşte că le cunosc.

— Sclavia e îngăduită?

— Nu.

— Ştii din ce parte de loc sunt negrii ăştia?

— Abd el Barak mi-a spus că sunt din neamul dongiol.

— Aşa e. Nu sunt născuţi în Egipt, ci în ţara lor de baştină. Au fost răpiţi acum doi ani, când sclavia era de mult interzisă, de nişte vânători de sclavi şi vânduţi lui Abd el Barak. Nu sunt servitorii, ci sclavii săi şi i-a tocmit la străini. Leafa lor intra în buzunarele lui şi lor le dădea bătaie în loc de mâncare, când nu-i aduceau destule parale. Aşa stau lucrurile. Vrea Abd el Barak să-i dau îndărăt copiii, n-are decât să mă dea în judecată şi să se adreseze autorităţilor. Voi dovedi că i-a cumpărat şi voi cere să i se dea pedeapsa cuvenită.

Le-am întins câteva piese de argint pe care ei le strecurară în buzunarele lor, apoi cel care vorbise până acum zise:

— Stăpâne[1], ai grăit cuvinte înţelepte şi judeci drept. Îi voi spune lui Abd el Barak că ar fi mai cuminte din partea lui să lase lucrurile baltă. Allah să-ţi dea zile fericite şi viaţă lungă!

Încrucişă braţele peste piept şi se înclină politicos, de asemenea şi tovarăşul său, apoi plecară.

Turcul meu era atât de uluit, încât lăsase să i se stingă pipa. Se uită cu ochii holbaţi la mine, clătină nedumerit capul

---

[1] În Orient expresia „stăpâne” se întrebuinţează în popor în locul cuvântului „domnule”.

şi zise:

— E cu putinţă? Măcar că i-ai repezit şi era cât pe-aici să-i iei la palme, ia uite la ei ce blânzi i-ai făcut!

— Tocmai de aceea, am răspuns eu râzând. Trebuie să ştii să te porţi cu de-alde ăştia.

— De, o fi, dar nu prea cred că s-a isprăvit cu afacerea asta afurisită.

— Nu, nu s-a isprăvit. E drept că Abd el Barak n-o să îndrăznească să se plângă autorităţilor, în schimb, o să caute să se răzbune pe mine într-ascuns. Trebuie să fiu cu băgare de seamă.

— Atunci nu ştiu dacă eşti la adăpost în casa mea.

— Nu sunt, de aceea o să-mi caut altă locuinţă.

— Să mă părăseşti, aşadar, pe mine? Nu, nu se poate. O să ne pierdem urma.

— Defel. Eu o să pornesc cu copiii în susul Nilului, cu vreuna din corăbiile cu pânze şi te aştept undeva la mal. Pe urmă, când te voi vedea venind, trec pe puntea corăbiei dumitale.

— Mă pot bizui pe făgăduiala ta?

— Fără frică. Eu am obiceiul să mă ţin de cuvânt. Lunganul de Selim al dumitale să se repeadă astăzi în port şi să afle când pleacă vreo corabie de aici. Eu n-aş vrea să ies din casă.

— Iei şi copiii cu tine?

— Da, căci nădăjduiesc să găsesc în Khartoum vreun prilej să-i trimit la dongiolii lor. Odată ce i-am luat sub aripa mea, nu-i las la jumătatea drumului. Pagubă n-o să avem de pe urma lor, ba cred că ne vor sluji cu credinţă în timpul călătoriei.

— Aici ai dreptate, dar şi eu am să mă îngrijesc ca pe drum să nu vă lipsească nimic. De fapt, însă, să ştii că sunt de părere că ar fi fost mai bine dacă nu te-ai fi apucat să-i ajuţi pe copii.

Turcul rostise cuvintele acestea într-un fel anume, din care am înţeles cât de în serios lua cele întâmplate. Era limpede că nu era deloc împotriva sclavajului. Mi-am dat seama că în această privinţă nu puteam face nimic.

Peste puţin veni negrul să ne spună că stăpâna sa ne aşteaptă. Afară am dat de slujnica pe care o tămăduisem de durerile ei de măsele. Ne lumină calea cu o lumânare şi urcarăm scara îngustă care ducea la etajul de deasupra. Intrarăm într-o odaie goală, în care nu se afla altă mobilă decât un covoraş pe pardoseală. Dădu lampa turcului şi ieşi. Imediat păşi pragul o femeie înfăşurată toată în văluri dese.

Era Letafa, sora lui Nassir. Aspectul ei nu se potrivea defel cu numele de „drăgălaşa” pe care-l purta. Văzui un ghem de fuste din care ieşeau la vedere doi pantofiori. Ghemul înaintă până la mijlocul odăii şi se lăsă jos pe covor fără să spună ceva. Dintre văluri răsări o mână care se ridică spre cap şi dădu niţel la o parte un colţ de basma.

— Acum, zise Nassir. Vrei să te uiţi?

Se apropie de momâia aceea care întruchipa o femeie, ca să-mi lumineze mai bine, dar întoarse faţa să nu vadă locul unde-i lipsea fetei podoaba capului, pe când eu mă uitam cu băgare de seamă la locul cu pricina. În creştet putea fi văzută, în mijlocul unui păr des, o chelie pricinuită de nişte ciuperci microscopice.

— Am s-o tămăduiesc şi în câteva săptămâni are să-i crească părul la loc.

— Îndure-se Allah! Şi cum se numeşte leacul?

— Îl găseşti la orice farmacie. I se zice aici El Milh el hamid şi, pentru o jumătate de piastru, veţi primi atât cât îi este necesar până la vindecare. Topeşti praful într-o sticlă plină cu apă şi atingi locul în fiecare zi cu apa asta. Leacul e bun la început, dar dacă laşi să se întindă chelia, rămâi fără fir de păr în cap.

— Mulţumesc… îţi mulţumesc… o auzii eu pe fată

murmurând, pe urmă se sculă şi ieşi cu mişcări care n-aveau nimic graţios în ele.

Când coborârăm, Nassir porunci intendentului său să se ducă în port după informaţii şi să cumpere la întoarcere leacul de la farmacie, apoi ne aşezarăm la masă.

Cina se compunea dintr-un castron mare cu pilaf şi o farfurie plină cu chebab — bucăţi de carne friptă la frigare.

Farfuria de friptură şi mormanul de orez fură golite la repezeală. Ce nu putea prididi turcul, înghiţeau copiii cu lăcomie. Vedeam din privirile cu care se uitau la mine că mă îndrăgiseră amândoi. Deşi nu ştiau bine arăbeşte, înţeleseseră din vorbele mele cu poliţiştii că nu vroiam cu nici un preţ să-i dau de lângă mine.

După cină, Nassir ridică degetul şi făcu în acelaşi timp o mutră foarte misterioasă, zicând:

— Acum vine ce e mai bun. Cât mai stau în Kahira o să-mi îngădui gustul ăsta mai des, fiindcă ştiu bine că pe urmă nu o să se mai poată.

Bătu din palme şi negrul intră cu patru sticle de bere în braţe. Drept să spun am făcut toate onorurile cuvenite acestei băuturi europene, dar nici turcul meu nu se lăsă mai prejos.

Sătul şi înveselit de băutură, vedea acum lucrurile într-o lumină trandafirie. Nici de stafie nu se mai temea. Era sigur că atâta timp cât mă aflu eu acolo, stafia n-o să îndrăznească să se arate.

— Aşa cred, i-am spus. Nu vine fiindcă îi e frică de mine.

— Frică? Ei, aş! Stafiile nu ştiu de frică. N-o să vină pentru că eşti creştin şi n-o să vrea să se spurce.

— Atunci o sfătuiesc spre binele ei să nu se „spurce”, altminteri o să-i dau o bătaie de să o fac de râsul lumii şi să-i treacă pofta să mai calce pe aici.

— Zău, spune drept, nu ţi-e frică?

— Nu mi-a fost nici când am văzut-o întâia oară.

— Cum, ai şi văzut stafia?

— Da. Cel puţin aşa presupun. Ori stafia, ori trupul ei în carne şi-n oase.

— Allah! Când?

— O să-ţi spun eu mai târziu, acum tot n-o să mă crezi.

— Ba te cred. Mi s-a arătat şi mie, de ce nu s-ar arăta şi altora.

— Altora, da, dar nu mie, care sunt un necredincios! Eşti de părere că se vor ţine departe de mine. Dar eu nu sunt un necredincios; nici un creştin nu este un ghiaur, deoarece Dumnezeul nostru este acelaşi cu acela pe care voi îl numiţi Allah. Noi credem chiar în mai mare măsură decât voi, musulmanii, pentru că noi ne rugăm lui Isa Ben Marryam (Iisus, fiul Mariei), ca Fiul lui Dumnezeu, pe care voi îl consideraţi numai profet. E drept, însă, că în ce priveşte stafiile sunt omul cel mai necredincios din câţi ar putea exista pe lume! Obişnuieşti să dormi noaptea în întuneric?

— Nu, tocmai din cauza stafiei, aprindem toate luminile.

— Şi, cu toate acestea, ea continuă să apară?

— Da, apare! Ba mai mult, trece prin uşile zăvorâte şi umblă în faţa noastră, prin încăperile luminate. E cumplit! Că nu am fugit de aici până în prezent îţi dovedeşte şi dumitale că nu port pe nedrept numele de Nassir, care ştii că înseamnă victorie!

— Şi poarta casei este zăvorâtă?

— Bineînţeles, şi încă cu două zăvoare grele, care nu pot fi mişcate din loc cu uşurinţă.

— Şi, spune-mi te rog, unde doarme Selim, curajosul paznic şef sau intendent al casei, care se luptă cu toţi vitejii de pe întinsul pământului?

— În spatele porţii clădirii, unde îşi face în fiecare zi patul.

— A văzut şi el stafia?

— Te cred, în fiecare noapte a văzut-o. Din asta poţi să-ţi dai şi dumneata seama cât de curajos este. Astăzi va fi

pentru prima dată când ne vom putea şi noi odihni. Sunt obosit şi simt nevoia să mă duc la culcare. Noapte bună!

Îmi întinse mâna şi se îndreptă spre încăperile lui. Nici nu mă îndoiam că îi este somn. Marii mâncăi se simt obosiţi după ce iau masa. Dar nu eram la fel de convins că în această noapte stafia îl va lăsa în pace, ba dimpotrivă! Puteam să jur că stafia îşi va face şi azi apariţia. Nu de dragul meu, ci din cauza mea!

Pe la ceasurile unsprezece m-am gândit că a sosit timpul să mă pregătesc de culcare. Mai întâi însă trebuia să culc copiii. Ei se întinseseră într-un ungher pe perne, moţăind.

După ce i-am învelit, am ieşit în pridvorul cu stâlpi.

Lună nu era, dar stelele sclipeau atât de viu încât se putea vedea bine până la zece paşi.

Prin poarta casei era cu neputinţă să intre stafia, deoarece zăvoarele erau trase pe dinăuntru, iar Selim dormea pe jos lângă ea. Eram sigur că lăudărosul îşi alesese dinadins locul acela, fiindcă ştia că stafia nu venea niciodată până acolo. Deci, stafia trecea peste zidul grădinii, unde văzusem de cu zi o spărtură. Pe acolo o puteam vedea venind. Totuşi nu vrui să mă postez acolo, căci s-ar fi putut să mă zărească şi să renunţe la vizita ei în noaptea aceea. Mă întorsei în gang. Selim tocmai cobora scara cu o lampă mică în mâna stângă. Era înarmat până în dinţi: puşcă, pistoale şi pumnale înfipte în brâu, iar în mâna dreaptă ţinea un ciomag gros. Când mă zări, se sperie aşa de grozav încât ar fi scăpat lampa din mână, dacă nu o apucam eu repede.

— Lasă-mă în pace, stafio, diavole! bolborosi el aruncând ciomagul cât colo.

— Vino-ţi în fire, omule, am încercat să-l liniştesc. Ce, mă iei drept strigoi?

Când mă recunoscu, zise răsuflând uşurat:

— Lăudat fie Allah, că eşti tu, effendi. Să fi fost stafia o omoram pe loc.

— Cu ciomagul pe care l-ai aruncat?

— Da, cu el. Mi-a scăpat din mână când am vrut să dau. Stăpânul s-a culcat?

— Aşa cred.

— Şi ceilalţi. Tocmai veneam să mă las şi eu odihnei.

Îmi luă lampa şi îndreptă lumina spre uşă, unde am văzut un mindir şi o pătură cu care avea pesemne de gând să se acopere, ca să nu-l vadă stafia şi nici el pe ea.

— Negrul unde este? l-am întrebat.

— Sus, în apartamentul femeilor, ca să stea de pază. Dar dumneata de ce umbli prin casă când ştii că acum trebuie să vină stafia?

— Te căutam pe tine. N-ai nişte funii mai groase la îndemână?

— Ba da. Ţi le aduc îndată.

Veni cu o frânghie şi mă sfătui să mă duc la culcare. M-am întors în apartamentul meu şi m-am uitat mai întâi să văd ce fac copiii. Dormeau adânc. Am trecut apoi în odaia de alături, în care nu era lumină şi am deschis uşa care da în pridvorul din curte. M-am aşezat jos, pe lespezi, aşteptând cu răbdare, să văd dacă se va arăta stafia.

Drept să spun, doream să vină ca să mă încredinţez dacă bănuiala mea se va adeveri. Eram aproape sigur că nu putea fi altcineva decât vreunul din membrii, dacă nu chiar căpetenia tagmei el Kader. Dacă era însuşi Abd el Barak, pe care-l bănuiam foarte puternic şi crud, trebuia să fiu cu băgare de seamă şi cât mai rapid în acţiunile mele. Trebuia să-l iau prin surprindere. Mă gândeam să-l aştept în camera luminată, ca să văd ce o să facă dacă mă recunoaşte.

Timpul trecea încet; minutele păreau ceasuri, ceasurile o veşnicie.

Deodată apărură trei umbre. Să fi fost trei stafii? Atunci situaţia mea era cât se poate de primejdioasă.

Prima stafie se îndreptă spre stânga, unde erau camerele

turcului. Ridică braţul. Era un semnal. Celelalte două începură să facă o gălăgie drăcească, şuierând şi urlând ca şi când ar fi izbucnit o furtună grozavă. Din gură nu se puteau scoate astfel de sunete, aşa că trebuie să fi avut nişte instrumente speciale.

Pe mine nu asta mă interesa, ci urmăream ce va face cel dintâi dintre indivizi. Îl văzui dând la o parte zăvorul, în felul cum prevăzusem eu, ca să intre în cameră şi de acolo să treacă prin toate încăperile. Nu se putea să nu ajungă şi la mine. Mă strecurai repede în odaia luminată, zăvorând uşa binişor. Mă întinsei pe perne şi mă învelii cu pături până la gât, lăsându-mi numai faţa descoperită. Frânghiile le băgai sub pătură. Copiii dormeau.

Nu aşteptai multă vreme. Uşa care dădea în camerele lui Nassir se deschise şi stafia trecu pragul. Făcu o mişcare şi zării că ţinea în mână un obiect lung şi ascuţit pe care-l vârî prin găurile din uşă, ca să ridice zăvorul.

Individul trebuie să se fi simţit în mare siguranţă, căci nu întoarse capul să vadă ce se petrece în camera mea. Eu mă prefăceam că dorm, dar ţineam pleoapele întredeschise, ca să-i urmăresc mişcările.

Mi-era necaz pe Murad Nassir. Stafia asta numai a stafie nu arăta. Era îmbrăcată cu un burnus alb, lung până-n pământ, cu gluga pe cap, şi cu o cârpă albă pe obraz, cu două găuri în dreptul ochilor. Semăna aidoma la stat cu Abd el Barak. „Urletul furtunii” de afară se preschimbase acum în ţipete de felurite animale. Un sistem cât se poate de copilăresc să faci pe stafia.

Individul se întoarse acum, îşi roti ochii prin odaie, mă văzu şi veni încet spre mine. Se opri câtva timp şi mă privi cu atenţie. Mult aş fi dat să-i văd mutra.

Mă lăsă în pace şi se îndreptă spre culcuşul copiilor. Se aplecă şi ridică un colţ al mantalei. Îl văzui tresărind, ceea ce mă făcu să cred că era într-adevăr Abd el Barak.

Se întoarse iar la mine. Se aplecă asupra mea în aşa fel că-i putui vedea pe sub cârpă bărbia şi scoase mâna dreaptă de sub burnus; lama unui pumnal sclipi. Nu era timp de pierdut, primejdia era prea aproape... Prea mult n-aveam de ce să-mi fac griji, căci chiar dacă era mai puternic ca mine, spaima lui mi-ar fi venit în ajutor.

Nu sării în picioare, nu, ar fi fost o greşeală din partea mea, fiindcă aş fi nimerit drept în pumnalul lui. Mă rostogolii pe pernă, îl apucai de picioare şi-l ridicai în sus, aşa că se întinse lat pe duşumea. Pumnalul îi căzu din mână. În clipa următoare îl apucai cu stânga de beregată.

Ochii lui zvârleau scântei, dar nu zicea nimic, ceea ce-mi convenea de minune, căci n-aş fi vrut să se scoale copiii. Îl legai repede. Trebuia să ies acum afară, să văd de celelalte două „stafii", însă nu puteam să-l las singur, ca să nu-i silească prin ameninţări pe copii să-i dezlege frânghiile. Îi apăsai beregata. Ca să nu se înăbuşe deschise gura mare; mă folosii de asta şi-i vârâi colţul burnusului înăuntru.

După ce-l târâi mai departe, ca să nu se poată rostogoli până la ei, ieşii din odaie, dar nu pe unde ştiam că se află celelalte două stafii, fiindcă trebuia să mă feresc să nu mă vadă. Îmi luai puşca, ca să am cu ce-i pocni.

Ticăloşii nu mai conteneau. Se lăsaseră în patru labe, ca să semene într-adevăr a animale. Târându-mă pe pântece mă apropiai de ei pe la spate. Când am ajuns la vreo şase paşi de ei, sării asupra lor, ridicai puşca şi îl pocnii pe unul cu patul drept în moalele capului. Scoase un urlet grozav şi rămase întins lat la pământ. Auzindu-l, celălalt sări în picioare. Mă văzu şi o luă la fugă în grădină. Eu după el. Mă împiedicai însă de un bolovan şi scăpai puşca. O lăsai unde era şi fugii mai departe. „Stafia" cunoştea drumul mai bine ca mine. Ajunse la zidul grădinii, vru să sară peste el, eu îl apucai însă la vreme de picioare şi-l trăsei îndărăt. Îmi pierdui echilibrul şi căzui; el pe mine. Îşi smuci cuţitul de la brâu şi vru să

izbească. Printr-o mişcare bruscă mă ferii şi lovitura nimeri alături. Îl pocnii cu pumnul în nas, încercând să-i smulg cuţitul din mână. Durerea îl îndârji şi mai mult şi-i spori puterile. Se smuci din mâna mea şi vru să-mi înfigă cuţitul în piept. Sării în lături şi atunci renunţă. Fuga i se păru mai nimerită. Sări peste zid şi pieri în întuneric.

Ducă-se! Eram mulţumit că scăpasem cu viaţă. Mă întorsei în curte. Stafia numărul doi zăcea acolo unde o lăsasem. O pipăii la brâu, îi luai pumnalul pe care-l avea acolo, apoi m-am dus în gang, unde dormea viteazul Selim.

Când mă auzi venind, începu să mormăie rugăciunea pelerinilor.

Omul care zicea că e în stare să se ia la luptă cu toţi vitejii pământului era un fricos fără pereche. Orice i-ai fi spus, ar fi fost de prisos. Trăsei pătura de pe el şi-l târâi după mine în curte. Când mă văzu la lumină şi mă recunoscu, îşi îndreptă trupul şi zise cu trufie:

— Ce-ai cutezat, effendi?

— Nimic!

— Ba mult, foarte mult! Mulţumeşte lui Allah că mai eşti încă în viaţă. Te-am recunoscut îndată după glas, altminteri, să te fi luat drept stafia, praf te făceam! Trebuie să ştii că eu sunt grozav la mânie.

— Aşadar, nu ţi-e frică de strigoi?

— Mie? Mă mir că mă mai întrebi. Eu mă iau la trântă cu toţi strigoii şi toţi balaurii de pe lume.

— Cu atât mai bine, fiindcă o să mergem acum şi o s-o găsim în odaie.

— Stafia în odaie? întrebă el cu teamă. Vrei să punem mâna pe stafie?

— Şi eu şi tu. Uite-o colo. Hai s-o ducem acum unde ţi-am spus, şi i-am arătat cu mâna spre aşa-zisa stafie.

Văzu trupul îmbrăcat în alb întins la pământ şi strigă tremurând ca varga:

— Îndură-te, Doamne! Apără-ne de diavol şi de toate duhurile necurate! Nici porunca padişahului, nici o lege din lume nu mă poate face să mă apropii de tartorul iadului de acolo...

— Bine. Du-te acum de te vâră iar sub pătură, dar să nu te mai lauzi că eşti un viteaz vestit al neamului tău.

L-am lăsat unde era şi m-am dus la stafia numărul doi. Am ridicat-o în spinare şi am dus-o lângă cealaltă, care zăcea legată burduf în odaia mea.

Dar cuvintele mele nu rămaseră fără nici un efect asupra lui Selim. Veni cam codindu-se după mine şi se uită cu teamă prin uşa rămasă întredeschisă. Îl zări pe Abd el Barak şi-l recunoscu. Trecu pragul şi întrebă nedumerit:

— Ăsta parcă ar fi şeful sfintei Kadirine... Ce caută aici şi cine l-a legat aşa?

— Eu. E stafia voastră. A intrat în odaie la mine şi, fiindcă a vrut să mă înjunghie, l-am pus cu botul pe labe. Mai avea alte două stafii cu el: una e aceea de colea, cealaltă a fugit peste zid.

Abia acum cel mai viteaz din neamul lui începu să priceapă cum stau lucrurile.

— Hai, du-te acum, i-am zis, şi cheamă încoa' pe stăpânul tău, ca să-i arăt cine sunt stafiile care vroiau să-l gonească din casă.

N-aveam acum timp să mă ocup de el, dar trebuia să văd ce e cu stafia numărul doi. Omul zăcea tot nemişcat. Nu cumva îl omorâsem fără să vreau? Mă cuprinse frica. I-am examinat ţeasta; era umflată dar întreagă. Inima bătea regulat. Aha, dacă se prefăcea numai? L-am apucat de gât şi l-am apăsat pe beregată. Deschise imediat ochii, temându-se să nu-l sugrum şi gâlgâi:

— Ajutor! Ajutor! Mă înăbuş... mor!...

Am tras mâna şi i-am zis ameninţător:

— Cine se preface mort, mort să fie! Ţine ochii deschişi

dacă nu vrei să ţi-i închid pentru totdeauna. Stafiile nu găsesc îndurare la mine.

În vremea asta se treziseră şi copiii. Stăteau ghemuiţi în colţul lor şi priveau îngroziţi la scena care se desfăşura sub ochii lor. Îi liniştii cu vorbe blânde. Acum puteam să-i scot lui Abd el Barak căluşul din gură. Nu aveam de ce să mai mă tem de el.

Selim se întoarse să-mi spună că stăpânul său mă pofteşte la el, vrând să-mi vorbească înainte de a da ochii cu stafiile.

— Atunci trebuie să rămâi tu aici, i-am spus.

— Aşa, chiar aşa, răspunse el, făcându-mi iar o temenea, ca în ziua dintâi. Îngăduie-mi să-mi iau şi armele.

— Nu e nevoie; doar sunt legaţi fedeleş. (Între timp îl legasem şi pe celălalt.)

— Ştiu, effendi, dar armele îi dau omului mai multă greutate şi-l fac şi mai de temut.

Vădit lucru: lui Selim al meu îi era frică să rămână singur cu cei doi prizonieri. Îşi aduse tot arsenalul în odaie, şi eu m-am dus la Nassir, în al cărui apartament intram pentru întâia oară.

— Ce s-a întâmplat, effendi? mă întrebă el când mă văzu. Nu-mi vine să cred ce am auzit. Selim mi-a povestit faptele tale eroice, dar în aşa fel că n-am prea înţeles bine ce spunea.

— Ce ţi-a povestit?

— Că au fost aici opt stafii; pe două le-ai prins tu; una ţi-a scăpat şi el s-a luat la luptă cu alte cinci.

— Pe care le-a biruit, nu-i aşa?

— Din nenorocire nu, căci a trebuit să le lase să fugă din vina ta.

— Din vina mea? Cum aşa?

— Fiindcă tocmai când era să le biruie şi se rugau de el să le ierte, ai venit dumneata să-l chemi în ajutor.

— Asta e o poveste născocită de el. Cele cinci stafii nu există decât în închipuirea lui, sau mai bine zis e o minciună sfruntată. Nici n-au fost decât trei şi el n-a avut nimic de-a face cu ele, ci eu.

— Abd el Barak se află într-adevăr printre ele?

— Da!

— Nici nu-mi vine să cred. Cine s-ar fi putut gândi la una că asta!

— Eu da, dacă-ţi aduci aminte.

— Nu-mi aduc aminte.

— Nu ţi-am spus că am văzut stafia şi că o să-i fie frică de mine? Am bănuit numaidecât cine e, adică Abd el Barak, care avea tot interesul s-o gonească pe văduvă şi pe chiriaşi, ca să rămână casa tagmei.

I-am spus simplu şi scurt cele întâmplate. Nu-i venea să creadă ca un om ca Abd el Barak să fie în stare de astfel de lucruri; i se părea cu neputinţă. I-am zis că n-are decât să se ducă să vadă.

— Mai întâi trebuie să ştiu ce o să facem cu el şi cu tovarăşul său, îmi răspunse turcul. Eşti de părere să le dăm drumul?

— Hm! La drept vorbind s-ar cuveni să-i reclamăm la poliţie.

— Să ne ferească Allah! Ne-am pomeni cu toată Kadirina pe capul nostru şi ar însemna să am pagube însemnate de pe urma duşmăniei lor. Negoţul meu cu Egiptul ar fi primejduit, căci asociaţia asta are membri în toată Africa de Nord, ba până şi în Sudan. Te-aş sfătui să te fereşti şi tu să ţi-i faci duşmani, altminteri ţi-e viaţa în primejdie la fiecare pas.

— Recunosc că ai dreptate, dar nu vreau să-i las pe nemernicii ăştia nepedepsiţi. În nici un caz nu trebuie să lăsăm să se împrăştie zvonul în oraş, aşa că ce se va petrece o să rămână între noi. Totuşi, de învăţat minte o să-i învăţ eu într-un fel sau altul, asigurându-ne în acelaşi timp că nu ne

pot face vreun rău — căci de răzbunat o să încerce ei, fii pe pace.

— Adică să-l silim să ne dea un înscris la mână?

— Da. O mărturisire în scris a lui Abd el Barak de care să ne putem sluji dacă va căuta să se răzbune.

— Bine, fă cum crezi. Hârtie şi condei se găseşte în casă.

După ce mai discutarăm niţel în privinţa asta, ne-am dus la prizonieri. Când să intrăm pe uşă, l-am auzit pe Selim, care stătea cu puşca la umăr, zicându-le ameninţător:

— Aşadar să nu credeţi că veţi putea să-i faceţi ceva. E destul de deştept să nu iasă din vorba mea, îmi ascultă orbeşte sfaturile.

— Despre cine vorbeşti? l-am întrebat eu, bănuind că este vorba de mine.

— Păi... vorbeam cu Murad Nassir, stăpânul meu. Face drumul la Khartoum sub paza mea, de aceea ziceam că n-are de ce să se teamă de ăştia de acolo.

— Eşti un fricos şi jumătate, aşa că ai face mai bine să nu te tot lauzi cu isprăvile altora. Du-te sus la haremlâc şi-i spune negrului ce s-a întâmplat, ca să se liniştească femeile, care se vor fi speriat auzind gălăgie.

Îl trimiteam dinadins de aici, ca să nu fie de faţă la cele ce aveam de vorbit cu Abd el Barak.

După ce a ieşit el din odaie, l-am dezlegat pe Abd el Barak, i-am arătat revolverul şi i-am spus cu glas ameninţător:

— Deocamdată eşti tot stafie; la cea dintâi mişcare pe care ai îndrăzni s-o faci fără voia mea, te culc la pământ.

Se uită la mine cu o privire de ură grozavă şi răspunse rânjind:

— Dacă ai ceva de poruncit puternicului mokkadem al sfintei Kadirine, poftim, vorbeşte.

— Nici eu, nici tu n-avem ce ne porunci unul altuia, dar vreau să-ţi fac anumite propuneri.

— Ascult!

— Cunoşti tu cărţile el Kadirine care sunt răspândite în toate părţile lumii unde se află adepţi de-ai tagmei voastre?

— Da.

— Cine le scrie?

— Oricine se pricepe să aştearnă pe hârtie ce cugetă, le poate scrie.

— Aşa? Bine. Află atunci că şi eu sunt unul din ăştia şi vreau să scriu o astfel de carte.

— Tu? râse el batjocoritor. Eşti doar un ghiaur.

— Să nu mai spui a doua oară cuvântul ăsta, că o să-ţi pară rău. Ai văzut cum ştiu eu să pedepsesc o astfel de insultă. Voi scrie cartea şi fii sigur că va fi citită de foarte mulţi, de asta voi avea eu grijă, fii tu pe pace. Titlul va fi următorul „Abd el Barak sau stafia mokkademului”. Se va afla astfel jalnica şi caraghioasa întâmplare din astă-seară a prea-respectatului mokkadem al sfintei Kadirine.

— Îndrăzneşte! zbieră el, fulgerându-mă cu privirea.

Mi-am dat seama că planul meu fusese cât se poate de bun. Ameninţarea mea îşi făcea efectul dorit. Ştiam că de autorităţi nu se prea sinchiseşte el, dar să-l fac de batjocură în faţa membrilor asociaţiei lui, ar fi fost ceva grozav pentru el. Numai aşa puteam obţine ceea ce vroiam.

— Nu risc nimic, i-am răspuns cu calm. Te fac de râsul lumii şi n-ai nici o putere să te răzbuni. Dar, din consideraţie pentru ceilalţi membri, care n-au nici o vină pentru faptele tale, nu vreau să-i expun şi pe ei batjocurii care s-ar răsfrânge asupra întregii Kadirine. Poate că aş fi dispus să renunţ la hotărârea mea, dacă te căieşti şi mă asiguri că nu vei încerca nimic împotriva noastră.

Îşi stăpâni furia şi răspunse cu glas care vroia să pară nepăsător:

— Prin ce vrei să te asigur?

— Mai întâi, renunţând la toate drepturile pe care zici că le

ai asupra acestor doi copii negri.

— Bine, renunţ, răspunse el, făcând un gest de dispreţ cu mâna.

— Ca să fiu mai sigur, îmi vei semna o chitanţă prin care recunoşti că mi-ai vândut copiii.

— Semnez.

Răspunsul veni tot aşa de repede ca şi cel dintâi. Mi se păru suspectă graba, deoarece eu credeam că-i cer ceva important. Şi apoi, privirile lui piezişe îmi dădeau de gândit.

— Şi, ca încheiere, aşternem pe hârtie cele ce s-au petrecut în noaptea asta aici, iar tu iscăleşti hârtia, recunoscând adevărul

— Pe viaţa Profetului asta n-o fac, răcni el înfuriat.

— Nu jura pe Mahomed pentru că nu poţi să ţii jurământul.

— Ba o să-l ţin. De ce să mă iscălesc; ce vrei să faci cu hârtia asta?

— Dacă ne vei lăsa în pace, n-o să afle nimeni despre ea, dar dacă vei încerca să te răzbuni pe noi, vom şti să ne slujim de ea.

— Şi ce o să faceţi dacă nu mă învoiesc?

— Mai sunt în Kahira şi alte tagme; voi aduna pe toţi mokkademii lor ca să afle că toată cucernicia ta e o prefăcătorie; cumperi sclavi şi faci pe stafia.

Cuvintele mele părură să-şi facă efectul dorit. Privi câtva timp înaintea lui, pe urmă strigă:

— Nu mai pot! Trebuie să mă mişc puţin.

Sări în picioare şi începu să se învârtească agitat prin cameră; se opri apoi în faţa mea şi strigă:

— Ziua când ai venit tu pe lume a fost nenorocirea mea! Mă supun. Scrie ce ai de scris şi eu o să iscălesc.

Enervarea lui se potoli. Se aşeză iar jos. Eu de asemenea. Murad Nassir aduse hârtie, cerneală şi condei.

Trecu o bună bucată de vreme până să-i pot pune dinainte

lui Abd el Barak hârtiile. Semnă, fără măcar să le citească, răsuflă adânc şi zise, ridicându-se în picioare.

— S-a făcut! Acum dezleagă-l pe omul de colo şi lăsaţi-ne să ne vedem de drum.

I-am însoţit până la poartă. Ajuns în stradă, Abd el Barak se întoarse spre mine, se înclină uşor şi zise în bătaie de joc:

— Dumnezeu să te aibă în paza lui şi să te ocrotească. Sper să ne revedem curând.

Pieri apoi în întuneric cu stafia cealaltă.

Eu m-am întors în odaia mea, pe când Nassir se duse s-o liniştească pe sora lui, care trebuie să fi aşteptat cu nerăbdare să afle despre cele întâmplate.

Hârtiile le-am băgat în buzunar, căci nici prin gând nu-mi trecea să le dau turcului. N-aveam destulă încredere în el şi, din atitudinea lui Abd el Barak, mai ales din cuvintele ironice cu care îşi luase rămas bun de la mine, era de aşteptat că va încerca să ne pună beţe în roate.

Selim veni să mă întrebe dacă mai am treabă cu el sau poate să se ducă la culcare.

— Să-mi răspunzi mai întâi la câteva întrebări, îi zisei eu. Ai găsit vreo corabie care pleacă astăzi în susul Nilului?

— Da, effendi. Şi încă una foarte bună, în care e loc şi pentru tine, şi pentru copii.

— Nu trebuia să spui dacă sunt singur sau însoţit de cineva. Dar cine e persoana pentru care te interesezi, ai spus?

— A trebuit să spun, fiindcă m-a întrebat căpitanul.

— Ce fel de corabie e?

— O dahabijehă, care pare să alunece repede pe apă, altminteri nu i-ar fi dat numele de „Semek” — adică „Peştele”.

— Acum ce e mai important: pe când îl păzeai pe Abd el Barak, i-ai spus cumva că plec astăzi cu „Semek”?

— Doamne fereşte! Jur pe ce vrei!

— Bine, i-am răspuns eu, deşi mă îndoiam grozav de jurământul lui.

— Când ridică dahabijehă ancora?

— La ora trei. Ştii doar şi tu că nici un musulman drept-credincios nu porneşte la drum înainte de rugăciunea de dimineaţă.

— Şi unde e ancorată corabia? E vreo cafenea prin apropiere de unde aş putea s-o văd şi eu?

— Da. Vrei să te duci? O să-ţi arăt eu unde e.

— Nu-i nevoie. Acum du-te de te culcă. Nădăjduiesc că ai spus adevărul şi nu uita un lucru: nimeni nu poate avea încredere într-un mincinos.

— Aşa, chiar aşa! încuviinţă el, îndoindu-se din mijloc până la pământ.

După câtva timp m-am pomenit iar cu Nassir. Simţea nevoia să mai stea de vorbă despre cele întâmplate. Părea încredinţat că nu mai avem de ce ne teme de Abd el Barak.

— A înţeles şi el că nu glumim, zise turcul. A iscălit hârtia, de voie, de nevoie, şi ştie bine că avem o armă puternică împotriva lui. O să se ferească să ne dea prilej să ne servim de ea.

— Eu nu am aceeaşi încredere. Mai întâi o să caute să şi-o ia înapoi… Omul ăsta, e în stare de orice. N-ai priceput tâlcul cuvintelor pe care le-a spus la plecare?

— Spunea şi el aşa, de necaz.

— Aş! vorbea foarte serios. Ne lua peste picior. Şi-apoi mă miră foarte mult că s-a învoit atât de uşor la toate propunerile mele şi a iscălit fără măcar să citească un rând din ce era scris. Şi-a şi pus ceva în gând. O să vezi mai târziu. Pe urmă mai e ceva: sunt sigur că Selim i-a spus de plecarea mea. Trebuie supravegheată corabia, ca să vedem dacă Abd el Barak nu încearcă să pună ceva la cale cu căpitanul ei.

— Cine să se însărcineze cu asta?

— Eu nu, fiindcă e vorba chiar de persoana mea. Pe Selim

nu ne putem bizui şi servitorul negru nu e bun de aşa ceva.

— Atunci o s-o fac eu.

— Cu atât mai bine. Corabia se numeşte „Semek” şi poate fi văzută de la o cafenea din apropierea portului. Treaba asta cere multă băgare de seamă şi minte limpede, de aceea te-aş sfătui să te culci acum ca să te odihneşti niţel. Staţii nu mai sunt, aşa că putem dormi liniştiţi până la ziuă.

Nassir plecă şi, după ce am învelit bine copiii, m-am culcat şi eu. M-am deşteptat abia pe la amiază. Selim veni să ne aducă prânzul şi-mi spuse că stăpânul plecase dis-de-dimineaţă şi trimisese o grămadă de târguieli din oraş pentru mine. Într-adevăr, pe lângă merinde din belşug, turcul avusese grijă să-mi pregătească tot ce se cere pentru o călătorie pe Nil. Acum rămânea numai partea bănească. Dacă plăteam eu drumul, rămâneam aproape fără gologani în buzunar, ceea ce nu-mi convenea defel.

Peste puţin timp se întoarse şi Nassir. Stătuse nemişcat la postul său de observaţie. Venea acum să-mi spună că observase mişcare pe puntea corăbiei, ceea ce ne dovedea că vasul se pregătea de plecare.

În drum spre port, ne înţeleserăm să nu mă îndepărtez prea mult de Cairo, dar nici prea aproape să nu mă opresc, din pricina lui Abd el Barak. El, Nassir, va pleca peste o săptămână cu sandal-ul[1]„Terh” (Pasărea) şi eu să-l aştept la Siut. Cât despre corabia mea, nu observase nimic suspect. Fusese el însuşi pe bord şi plătise drumul pentru mine şi cei doi copii negri. Era de părere că-mi făceam spaimă degeaba. Eu ştiam însă că un oriental nu iartă niciodată, iar ceea ce-i făcusem eu lui Abd el Barak era mai mult decât atât.

Bunele moravuri orientale îmi interziceau să-mi iau rămas bun de la Letafa cea „drăgălaşă”. Ajuns la poartă m-am despărţit de Selim, dându-i următorul sfat:

— Dacă în lipsa mea stafia s-ar mai întoarce, nu te mai

---

[1] Corabie mare.

miorlăi, ci loveşte-o bine, cu toată puterea. Vezi, să nu mai ajungi să spui că au apărut opt, în loc de trei stafii! Nu se cuvine unuia care se pretinde „cel mai mare viteaz al tribului său” să vadă mai mulţi duşmani decât sunt în realitate.

— Aşa, chiar aşa! încuviinţă el, în timp ce se apleca până la pământ, şi îmi trase mâna spre buzele sate. Un musulman arab să sărute mâna unui necredincios, oare când s-a mai întâmplat una ca asta? Se pare însă că Selim, în ciuda răstimpului scurt de când ne cunoşteam, prinsese puţin drag de mine. Drept urmare, m-am hotărât ca pe viitor să mai închid ochii la ciudăţeniile lui.

2. Reissul effendina

Ne îndreptarăm spre port, însoţiţi de Murad Nassir şi hamalul care-mi ducea bagajul. Când am ajuns la corabie, echipajul tocmai îşi sfârşise rugăciunea de după-amiază şi desfăşura vântrelele. Am strâns mâna turcului, i-am mulţumit pentru găzduire şi m-am urcat cu copiii pe punte. Peste puţin timp pânza se umflă şi corabia începu să alunece pe apa Nilului.

M-am dus să-l salut pe reiss — astfel se numeşte căpitanul unui vas în Egipt. Îmi ieşi el singur în întâmpinare. A fost foarte politicos cu mine, îmi ură bun sosit pe corabie, ba îmi întinse şi mâna. Mă duse apoi să-mi arate cabina. Aceasta se afla la pupa vasului, era de scânduri şi în locul uşii avea o rogojină, care o despărţea de restul covertei. Văzui pe jos numai o saltea de paie, dar pături îmi dăduse Nassir de acasă, aşa că aveam cu ce ne înveli eu şi cei doi copii. O grămadă de sticle înşirate pe lângă perete, pline cu bere,

fuseseră trimise de Nassir, ca să am cu ce-mi potoli setea pe drum. Îi mulţumii încă o dată în gând pentru atenţia lui şi ieşii din cabină să privesc la animaţia care domnea în portul de care ne îndepărtam.

Deodată auzii un glas în spatele meu:

— Îmi dai voie, effendi, să-ţi duc în cabină lucrurile pe care le-a lăsat hamalul pe punte?

Mă întorsei să văd cine-mi vorbeşte. Un individ înalt stătea lângă mine într-o atitudine respectuoasă şi aştepta răspunsul. Tocmai vroiam să-i spun câteva cuvinte de mulţumire, dar ele îmi muriră pe buze. Privirile individului erau atât de aspre de sub tuiele de sprâncene dese şi în colţul gurii mi se părea că văd un zâmbet batjocoritor, încât simţii un fel de junghi în inimă. Şi nasul... da, nasul acela. Era umflat ca o pătlăgică. Cine dracu' l-o fi adus în halul ăsta? mă întrebam eu. Fără să vreau mă gândii la stafia numărul trei, care venise în directă şi repetată atingere cu pumnul meu. O bănuială mi se născu în minte. Îi auzisem adineauri pe marinari, când dezlegau odgoanele, strigând: *Ah ia sidi Abd el Kader*, un fel de exclamaţie preferată a mahomedanilor care aparţin sfintei Kadirine. Să fie şi căpitanul corăbiei pe care mă aflam eu un membru de-al ei şi să fi cerut Abd el Barak, care ştia de la Selim că plec cu „Semek”, să-l ia şi pe individul acela la bord? Hm! se cerea să fiu prevăzător şi cu mare băgare de seamă... Totuşi m-am prefăcut nepăsător şi l-am întrebat repede:

— Cum te cheamă?

Omul se codi cu răspunsul. Se aştepta, probabil, să primesc îndată propunerea lui şi întrebarea îl fâstâci un moment. După câteva clipe răspunse:

— Eu sunt Ben Şorak.

Nu era de ajuns. Individul trebuia să fie de vreo cincizeci de ani, aşa că trebuia să aibă un nume al său, pe când Ben Şorak însemna numai fiul lui Şorak.

L-am întrebat mai departe.

— Pentru ce te oferi tu să faci slujba asta?

— Pentru că sunt tocmit să-i servesc pe călători.

— A, aşa! Eşti arab?

— Da, din tribul maazeh.

— De când eşti pe corabie?

— De peste un an.

— Bine. Cară lucrurile în cabină. Dacă voi fi mulţumit de tine, vei avea de la mine un bun bacşiş.

Rămânea acum să nu-i las timp individului să-i pună la curent pe cei de pe corabie cu răspunsurile pe care mi le dăduse. M-am apropiat de reiss şi i-am cerut nişte informaţii, ceea ce mi-era îngăduit ca unul care aveam de călătorit mai multe zile pe vas. La urmă l-am întrebat cine are să mă slujească în vremea asta.

— Acela care-ţi cară acum bagajele în cabină, îmi răspunse el.

— Cum îl cheamă?

— Barik.

— E beduin?

— Nu, e din Minieh.

— E om de încredere? De cât timp e pe corabie?

— De vreo patru luni.

Ştiam acum ce vroiam să ştiu. Stafia numărul trei — căci ea trebuie să fie — mă minţise. N-avusese încă prevederea să se înţeleagă cu echipajul vasului asupra falsei sale identităţi. Pentru mine se afla el pe corabie. M-am mirat că nu ieşise încă din cabină. De ce zăbovea atât? M-am apropiat pe nesimţite şi am păşit brusc înăuntru. Copiii ronţăiau nişte smochine, pe care li le dăduse el, ca să nu se uite la ce face. L-am văzut cotrobăind prin buzunarul mantalei mele. M-am prefăcut că n-am băgat de seamă şi l-am trimis sub un pretext oarecare afară.

Aşadar, bănuiala mea se adeverea. Ce însărcinare să fi avut el din partea lui Abd el Barak? Să mă omoare? Poate,

deşi nu-mi venea să cred. Mai probabil era că îl pusese să-mi fure hârtiile pe care le semnase, silit de împrejurări. Dovadă — scotocitul buzunarelor. Dar chiar aşa să fie, situaţia mea nu era defel plăcută şi bucuros aş fi coborât undeva pe uscat, ceea ce nu era greu, deoarece vasele trăgeau toate seara la mal şi nu era de aşteptat ca să-mi facă de petrecanie chiar în prima zi.

Am lăsat gândurile astea la o parte şi m-am apucat să-mi orânduiesc lucrurile în căsuţa mea plutitoare. Călătoria cu corabia se face foarte încet, aşa că aveam zile întregi de petrecut pe apă. Mai întâi, să-mi pun merindele la adăpost de şobolani, care sunt o adevărată pacoste pe vasele acelea. Am dat peste un pachet mai mare de tutun. L-am desfăcut şi am găsit deasupra o hârtie împăturită: „Banii dumitale de drum” scria pe ea. Într-un plic destul de greu, se aflau douăzeci de monede de aur englezeşti.

Burtosul meu Murad Nassir părea să nu fie un calic. Se năştea însă întrebarea: ce fel de servicii aştepta de la mine? Mă chinuia bănuiala că afacerile lui nu erau tocmai curate. Pe chipul său deschis şi cinstit apăreau uneori trăsăturile oamenilor pentru care „scopul scuză mijloacele”. Atitudinea lui era desigur destul de binevoitoare şi se simţea în ea simpatia pe care i-o inspiram, totuşi nu se poate să nu fi fost mânat şi de un egoism ascuns. Dar care din noi ar putea spune că nu e egoist?

M-am apucat de treabă; copiii mă ajutau din toată inima şi dădeau dovadă de multă îndemânare. Dacă aş fi ştiut că toată osteneala ne va fi de prisos şi că nu vom rămâne decât o singură zi pe corabie, m-aş fi lăsat păgubaş.

Cum mai întotdeauna în anotimpul acela bântuiau vânturile, corabia alerga cu iuţeală pe unde, până ce soarele se lăsă la apus şi veni timpul mogreb-ului[1]. Corabia îşi încetini mersul şi-l văzui pe cârmaci îndreptând vasul spre malul

[1] Rugăciunea de seară.

stâng al Nilului. M-am dus la căpitan şi l-am întrebat care era pricina.

— Ancorăm la Giseh, îmi răspunse el.

— Pentru ce? Abia am plecat. Ce motiv ai să întrerupi călătoria? Şi-apoi, nici nu s-a întunecat încă şi la lumina stelelor putem foarte bine merge până la Atar en Nebi, sau Der et Tin, ba chiar la Menil Şiba, dacă nu chiar până la Der Ibn Sufgan.

— De unde cunoşti tu localităţile astea, cine ţi-a spus de ele? mă întrebă el, mirat.

Era în interesul meu să-i arăt că nu sunt atât de străin în ţara lui, după cât îşi va fi închipuit. De aceea i-am răspuns:

— Nu cumva mă crezi un ageamiu? Am mai fost şi alte dăţi pe-aici, ba am văzut şi cataractele.

— Atunci trebuie să ştii că toate vasele ancorează pe înserate la mal.

— Numai după ce s-a întunecat; acum e încă lumină şi vom avea o noapte senină, aşa că putem foarte bine naviga şi după ce se va înnopta.

— Nici un reiss nu face ce spui tu.

— Ba da. Mi s-a întâmplat adesea să călătorim toată noaptea când cerul era înstelat, fără să ni se întâmple ceva. Dacă era vorba să ancorezi la Giseh, de ce-ai mai plecat? Eu nu admit să tragi la mal şi să ştii foarte bine că orice reiss trebuie să ţină seamă de dorinţele călătorilor săi.

— Nu există un anumit regulament. Eu sunt stăpânul dahabijehei şi fac ce vreau cu ea.

— Da? Foarte bine. O să am eu grijă să se afle ce fel de căpitan eşti şi fii sigur că nici un european — şi ştii prea bine că ei sunt cei mai buni platnici — n-o să-ţi calce pe corabie.

— Treaba lor! N-am trebuinţă de ei.

Îmi întoarse spatele şi plecă. Hotărârea lui părea să aibă o pricină. Ancorarea la Giseh era probabil în legătură cu prezenţa stafiei numărul trei pe bord. Se punea la cale ceva

împotriva mea, care trebuia să aibă loc în apropiere de Cairo. De ce? Răzbunarea? Să răpească poate copiii? Să-mi smulgă cu de-a sila hârtiile semnate de Abd el Barak?

Giseh e locul pe care orice străin care vine la Cairo nu se poate să nu-l viziteze. Pentru mine, care-l mai văzusem, nu mai prezenta nici un interes, de aceea mi-am propus nici să nu cobor pe uscat, ci să dorm pe corabie. Aveam însă motivele mele să mă prefac şi, îndată ce vasul ancoră, mi-am pus mantaua pe umeri, am luat copiii de mână şi m-am prefăcut că vreau să trec puntea. Reissul veni în fugă spre mine şi mă întrebă:

— Ce faci, effendi? Vrei să rămâi peste noapte la Giseh?

— Da.

— N-o să găseşti loc.

— Ei, aş. Cu bani găsesc eu, fii pe pace.

— Dar vezi că avem de gând să pornim cum s-o lumina de ziuă. Dacă te prinde somnul şi nu te întorci la timp, plecăm fără tine.

— O să trimit vorbă unde am tras, ca să poţi să mă chemi când o fi să ridici ancora.

— Nu se poate; eu trebuie să pândesc dincotro bate vântul, şi cum s-o stârni, plec imediat.

— N-are a face; cum trimiţi după mine, pot fi în câteva minute pe bord.

— Nu pot să iau oamenii de la treabă, aşa că n-am cum să te chem.

— Ce te-a găsit zorul aşa, deodată, când puteai foarte bine nici să nu te opreşti din drum?

— Sunt căpitanul vasului şi nu sunt obligat să-ţi dau ţie socoteală. Dacă vrei să te duci, n-ai decât, dar după tine nu trimit. S-ar putea să pornesc chiar înainte de miezul nopţii. Să te vedem pe urmă ce te faci?

— Dacă aşa stau lucrurile, iacă rămân. Allah să răsplătească purtarea ta faţă de călătorii care au făcut prostia

să se urce pe puntea corăbiei tale, am mormăit eu, prefăcându-mă tare necăjit.

L-am văzut înseninându-se la faţă. Aşadar îmi ajunsesem scopul. Nu vroia să mă îndepărtez de corabie, deci îşi puseseră de gând ceva chiar pentru noaptea aceea. Cu atât mai bine, scăpam de nesiguranţa în care mă zbăteam. Marinarilor li se dădu voie să-şi petreacă noaptea pe uscat. I-am văzut plecând unul câte unul. Pe corabie nu mai rămăsese decât reissul, cârmaciul şi fosta stafie. Am înţeles îndată pentru ce expediaseră pe toţi marinarii: ca să nu aibă martori la cele ce unelteau împotriva mea.

Nu trecu mult şi aşa-zisul om de serviciu al cabinei veni să mă întrebe dacă am trebuinţă de ceva. Am cerut să-mi aducă numai apă şi o lampă, deoarece voi avea nevoie de ea pentru a-mi aprinde mereu pipa.

Când veni cu ele, îi spusei aşa, în treacăt, că nu prea mi-e bine şi nu voi mai ieşi defel din cabină. În timp ce vorbeam, scosei portofelul din buzunar şi cotrobăii prin el, ca să vadă că e plin de hârtii. O făceam dinadins, vrând să-l prind în cursă. Şiretenia mea se prinse, căci îl auzii pe individ zicând:

— Bine faci, effendi. Aerul nopţii nu e bun pentru străinii care nu sunt deprinşi cu el şi te poţi alege cu o boală de ochi, cum au mai păţit-o şi alţii. Cruţă-ţi lumina ochilor, effendi, eu aşa te sfătuiesc. Mai ai nevoie astă-seară de mine?

— Nu. O să mănânc vreo două-trei smochine, mai fumez o pipă, două, pe urmă mă culc.

— Atunci mă duc. Să-ţi fie noaptea fericită, effendi!

Făcu o temenea şi ieşi, lăsând jos rogojina din dreptul uşii.

Cum l-am văzut plecat, am stins lampa, m-am apropiat binişor de uşă, am dat niţel rogojina la o parte şi am privit afară. Bănuiam eu că se va duce imediat să le raporteze şi celorlalţi nemernici convorbirea pe care o avusese cu mine.

Pe punte o lumină aprinsă. Noianul de stele nu răsărise încă, doar ici-colo câte o licărire care n-ajungea să străbată

întunericul. Ochii mei experimentaţi erau mai ageri ca ai arabilor. Zării pe individul meu îndreptându-se spre mijlocul corăbiei, mă furişai pe sub rogojină şi-l urmării tiptil. Nu puteam vedea chiar până acolo, dar băgasem de seamă de cu ziuă că în locul acela se aflau nişte baloturi cu tutun, destinate unui port oarecare. Mă lăsai pe pântece şi începui să mă târăsc binişor spre baloturile acelea. Când mă apropiai de ele, auzii într-adevăr glasuri omeneşti. Un om stătea rezemat pe unul din baloturi. Alături de el, altul. Trecui pe partea cealaltă şi mă lipii pe cât putui de balot. Auzii pe unul din ei zicându-i celuilalt:

— Mai aşteaptă! Să nu spui de două ori un lucru când poţi să-l spui o singură dată. Reissul trebuie să pice numaidecât.

— Unde s-a dus?

— Să aşeze pe mal felinarul, ca să nu greşească muza'birul[1] drumul când o veni.

Cei doi care vorbeau erau omul de serviciu şi cârmaciul. Aşadar puneau un semnal pentru un scamator. Ce rost avea omul ăsta aici? Era din Giseh ori din Cairo? Venea pentru mine sau ca să facă pe cei de pe corabie să se distreze pe timpul călătoriei, după cum e obiceiul pe acolo?

Lungit la podea, cum eram, nu puteam vedea nici malul şi nici felinarul, pe când ceilalţi, stând în picioare, da.

— Uite că a aprins lumina, zise fosta stafie. A înfipt o prăjină în pământ şi a legat felinarul de ea. Acum trebuie să se întoarcă şi reissul.

Eu mă aflam spre largul apei, pe când malul era de partea cealaltă, aşa că speram să nu fiu văzut de căpitan. Mă asemănam cu un indian care pândeşte sosirea vânătorului în prerie. În de-alte astea eram mare meşter şi m-aşteptam să aflu ceva important pentru mine.

Reissul trecu puntea care lega vasul de mal şi păşi pe corabie. Auzii un „pst” şoptit, care-l făcu să se îndrepte spre

[1] Scamator.

locul de unde venea chemarea. Văzu pe cei doi, se opri lângă ei şi întrebă:

— Ei, ce face ghiaurul, arde-l-ar focul gheenei în vecii vecilor.

Tonul şi vorbele lui nu se potriveau defel cu respectul pe care mi-l arătase când păşisem pe puntea corăbiei sale.

— Stă în cabină şi fumează, răspunse fosta stafie.

— Şi crezi că n-o să mai iasă afară?

— Nu. Zicea că nu prea îi e bine şi că după ce o fuma vreo două pipe se culcă. L-am sfătuit şi eu să stea în cabină, fiindcă aerul nopţii îi strică ochii.

— Foarte bine ai făcut. Fumeze — sta-i-ar fumul în gât, să-l înăbuşe! Auzi, să îndrăznească o spurcăciune de ghiaur să s-atingă de prea cucernicul nostru mokkadem! Ba să-i mai fure şi sclavii! Usca-i-s-ar mâna să i se usuce... Dar un lucru nu înţeleg eu: de ce mokkademul — să-l ţină Allah în viaţă! — nu ţi-a poruncit să-l ucizi pe ghiaur?

— Ca să nu ai tu vreun necaz de pe urma morţii lui. Se ştie că a plecat cu dahabijeha ta şi se teme să nu te tragă cineva la răspundere dacă o pieri.

— Asta aşa e. S-ar fi putut însă să coboare undeva în drum şi sunt sigur că oamenii mei nu m-ar fi dat de minciună.

— Sunt printre ei câţiva mai noi, aşa că nu poţi să ştii. De aceea te-am sfătuit să-l trimiţi pe uscat. Nici că a fost aici muza'birul nu trebuie să afle.

— Nu era nevoie să mi-l trimiţi pe cap. Din pricina lui am fost silit să acostez la Giseh, ceea ce i s-a părut cam ciudat ghiaurului. Dar de bănuit nu bănuieşte nimic. Un drept-credincios al Profetului ar fi înţeles îndată că se află în primejdie. Dacă nu era vorba să aşteptăm pe muza'bir ne vedeam de drum şi puteai foarte bine să-i şterpeleşti tu singur creştinului hârtiile, ca să le duci pe urmă mokkademului.

— Allah, Wallah! Crezi că aş fi fost în stare? Ghiaurul are

pumnul greu. L-am simţit eu doar. Uită-te la nasul meu. Dacă a putut el să-l biruie pe mokkadem, care e puternic ca un taur, pe mine m-ar face terci. O să mai port pe puţin încă o lună urmele pumnului său pe faţă — sfâşia-i-ar diavolul trupul în bucăţele şi arde-i-l-ar focul iadului. Mie nu mi-e frică de nimic şi inima mea e curajoasă ca a panterei, dar ca să fur noaptea hârtiile unui astfel de om, la aşa ceva nu mă pricep. Numai muza'birul, care ştie să facă fel de fel de scamatorii şi e şi unul din cei mai dibaci pungaşi de buzunare, ar fi în stare să o facă. De aceea ni l-a trimis mokkademul. Cum i le-o lua, o şterge cu ele şi n-are decât să le caute ghiaurul cât o pofti — pe dahabijehă n-o să le găsească.

— Eşti tu sigur că le are la el?

— Da.

— S-ar putea să te înşeli; le-o fi lăsat în păstrarea turcului.

— Nu, nu, şi cucernicul nostru mokkadem e de părerea mea. Ghiaurul e mai deştept decât Nassir ăla şi a avut el grijă să le ia la sine. Şi-apoi, am văzut mai adineauri, când m-am dus să-l întreb dacă are trebuinţă de ceva, o grămadă de hârtii în mâna lui. Trebuie să fie şi alea printre ele.

— Bine ar fi. Numai că lesne n-o să fie să i le şterpelească. Dacă se deşteaptă în vremea asta, lovitura a dat greş.

— Muza'birul e iute de mână şi a făcut el altele şi mai şi. Îţi închipui şi tu că nu ni-l trimitea mokkademul dacă n-avea siguranţa că o să izbutească.

— Se poate, eu însă cred că mai bine ar fi fost să-l omorâm pe ghiaur. Mergeam mai la sigur.

— Suntem siguri şi aşa. Hârtiile trebuie s-ajungă neapărat în mâna lui Abd el Barak, care îi va fi spus muza'birului ce are de făcut. O fi având el un pumnal la brâu, fii pe pace. Dacă ghiaurul nu se trezeşte, cu atât mai bine pentru el; dacă da, îi bagă pumnalul în piept şi se isprăveşte mai curând.

— Adică, de murit tot trebuie să moară?

— Da. Drept pedeapsă pentru că a îndrăznit să se atingă

de mokkadem.

— Unde şi când o să fie omorât?

— Nu s-a hotărât încă. Deocamdată îl lăsăm în viaţă din pricina ta, care eşti prieten cu Abd el Barak şi un drept-credincios al sfintei Kadirine. Dar de murit trebuie să moară.

— Probabil la Siut, unde va coborî ca să-l aştepte pe Murad Nassir?

— N-aş putea să-ţi spun. Atârnă de împrejurări. Vom aştepta momentul prielnic şi nu ştim dacă ni se va ivi acolo.

— Dacă nu-i faceţi repede de petrecanie, vă scapă, căci îl pierdeţi din ochi.

— Defel. Ştii doar că nu s-a hotărât încă până unde să mă duci. Vreau să fiu sincer cu tine şi-ţi spun că am poruncă să nu-l slăbesc o clipă pe ghiaur.

— Ca să-l supraveghezi?

— Da. Trebuie să fiu foarte respectuos şi supus faţă de el, ca să-i capăt încrederea; pe urmă n-o să fie greu să mă ia în slujba lui.

— Planul nu e rău. Şi ai însărcinarea să-l ucizi chiar tu cu mâna ta?

— Nu. Mokkademul vrea să-l vadă murind sub ochii lui, ca să-i arunce în faţă blestemul din urmă, cum e obiceiul la noi, drept-credincioşii lui Allah.

— Bine, bine, dar mokkademul se află în Kahira!

— Deocamdată, pleacă însă şi el spre Khartoum, ba încă şi mai departe, pe câte ştiu.

— Pesemne în interesul sfintei Kadirine.

— Da. A primit o scrisoare care-l sileşte să plece. E acolo un fakir învăţat şi foarte cucernic (călugăr mahomedan) care a pus ceva la cale pentru a răspândi în toată lumea sfântul Islam. Îl cheamă şeicul Mohammed Ahmed ori Ahmed Suleiman[1] — nu ştiu bine — şi planul său e atât de important încât dacă reuşeşte, sfânta noastră Kadirine va ajunge la o

[1] Mahdiul de mai târziu.

strălucire neînchipuită. De aceea mokkademul nostru s-a hotărât să se ducă să vorbească personal cu el şi să ia instrucţiunile trebuincioase. Înţelegi acum de ce Abd el Barak trebuie să se ducă la Khartoum, unde va da de acest afurisit de ghiaur. S-ar putea chiar să-l ajungă din urmă şi mai înainte. O să rânduiesc eu lucrurile ca să se întâmple aşa, fiindcă ştiu cu ce corabie pleacă mokkademul.

— Ce mi-ai spus tu acum, e într-adevăr foarte important şi înţeleg de ce nu trebuie să-l omori pe ghiaur, aici, pe dahabijehă. Acolo unde se duce el, consulii ăia străini n-au nici o putere şi nu-i pasă nimănui de moartea unui câine de ghiaur. Cu siguranţă că mokkademul va acosta la Siut. Dacă reuşeşti să-l ţii până atunci pe ghiaur sub ochi, o să-ţi fie lesne să-l dai la Siut pe mâinile lui Abd el Barak şi nădăjduiesc că se va răzbuna din plin. Dar ia spune, n-aş putea să aflu şi eu ce scrie în hârtiile alea?

— Nici eu nu ştiu. Numai muza'birul trebuie să ştie, fiindcă altminteri n-o să le poată alege dintre celelalte care se află în buzunarul creştinului. Mie mokkademul nu mi-a...

Îşi curmă vorba. Un om cu un felinar în mână trecea puntea. Era probabil muza'birul. Plimba lumina în juru-i şi, văzându-i, se apropie de ei.

— *Massik bilşair*[1], le zise el.

— *Ahla va şahla va marhaba*[2], răspunse reissul.

— *Marhaba!* adăugară ceilalţi doi.

Cuvântul marhaba, care se spune de obicei, înseamnă bun sosit. Faptul că reissul se slujea de întreaga formulă, dovedea respectul pe care-l avea pentru acest „mare pungaş de buzunare” al Egiptului.

Vroiam să-l văd şi eu mai bine, de aceea am ridicat niţel capul. Puse felinarul pe cel mai apropiat balot şi lumina i se răsfrânse pe faţă şi pe trup. Părea să fie de o vârstă cu

---

[1] Bună seara.

[2] Mulţi urmaşi şi îndemânare — îţi urez.

mokkademul; avea aceeaşi culoare a pielii şi se cunoştea că are sânge de negru în vine. Era tot atât de voinic ca Abd el Barak, dar mult mai sprinten ca el. Purta o cămaşă lungă, închisă în jurul mijlocului cu o frânghie în care era înfipt un pumnal şi în picioare, sandale de paie împletite.

Îmbrăcăminte de om sărac, dar de urechi îi atârnau nişte verigi groase de aur şi în degete avea pe puţin zece inele cu pietre preţioase. Glasul său suna semeţ şi trufaş când zise:

— Aţi fost înştiinţaţi de venirea mea, nu e aşa?

— Da. Te aşteptam, răspunse reissul.

— Câinele de ghiaur se află pe corabie sau a coborât pe uscat?

— E în cabina lui.

— Are lampa aprinsă?

— Da, dar poate că o stinge înainte de a adormi. Copiii sunt cu el.

— De o stinge ori nu, pentru mine tot una e. Eu îmi voi îndeplini însărcinarea, fie că s-ar afla în bezna mormântului ori ar lăsa să ardă sute de facle în juru-i. N-am timp de pierdut, aşa că trebuie să încep îndată. Cum nu cunosc însă rostul pe corabie, să-mi descrieţi voi cu de-amănuntul pe unde să nimeresc la el şi fiecare lucru care se află în cabină.

Fosta stafie, care intrase de câteva ori la mine, se însărcină cu descrierea cerută de muza'bir. Nu crezui de cuviinţă să fiu de faţă şi nici timp de pierdut nu aveam. De aceea pornii iar târâş spre cabină şi mă strecurai pe sub rogojină; totuşi, înainte de-a intra, îmi aruncai ochii îndărăt şi văzui pe scamator stingând felinarul. Norocul meu că apucasem să-l văd la faţă, altminteri aş fi păţit-o rău de tot, după cum se va vedea mai târziu.

Mai întâi, cum am ajuns în cabină, am aprins lampa. Voiam să văd şi eu cum voi fi prădat. Pe urmă am scos cele trei hârtii cu pricina şi altele care aveau importanţă pentru mine şi le-am ascuns pe toate sub saltea. Portofelul l-am

băgat la loc în buzunarul surtucului de unde văzuse mai adineauri arabul că-l scosesem. Eram sigur că-i va fi spus scamatorului să-l caute acolo.

O să mă întrebaţi acum de ce lăsam s-ajungă lucrurile atât de departe. Ca să fiu sincer, voiam să-i arăt pungaşului că nici creştinii nu sunt atât de proşti cum îşi închipuia el. Drept e că primejdia pentru mine era destul de mare. Dacă-i venea chef arabului să-mi vâre pumnalul în piept? Mă bizuiam însă pe îndemânare şi agerimea ochilor mei.

Copiii nu dormeau încă. Le-am spus că va veni un om să-mi scotocească prin buzunare, îi rugam însă să nu se sperie, ci să se prefacă adormiţi. Mi-au promis să asculte de vorba mea şi ştiam că se vor ţine de făgăduială. I-am întors cu spatele spre uşă, iar eu m-am culcat cu faţa la lumină. Aş fi putut să sting lampa, dar voiam să-l fac pe pungaş să creadă că dorm. Am descheiat surtucul la piept, ca să poată scoate uşor portofelul. Cu cât îi înlesneam sarcina, cu atât mai mică era primejdia pentru mine. Iar ca să mă pun şi mai bine la adăpost, am băgat unul din revolvere sub cap şi am culcat capul pe mână, ca să îl pot apuca repede dacă va fi nevoie.

Pregătirile mele erau făcute şi doream ca aşteptarea să nu-mi fie prea lungă.

Dorinţa mi se împlini mai curând decât credeam. Închisesem ochii atât cât să pot zări printre gene. Deodată am văzut rogojina mişcându-se încet de tot. Individul ridică un colţişor şi se uită în cabină. După câtva timp tuşi uşor. Eu răsuflăm regulat, ca un om adormit. Tuşi mai tăricel să vadă dacă mă deştept. Nu mă mişcai. Mă cuprinse însă o frică grozavă să nu se sperie vreunul din copii şi să înceapă să ţipe. Ar fi fost pierzania mea şi a lor. Începui să-mi dau seama că prea luasem lucrurile uşor.

După cum am aflat pe urmă, copiii au auzit pe cineva tuşind, dar au crezut că sunt eu. De văzut nu-l puteau vedea pe muza'bir şi ceea ce făcea el se petrecu fără cel mai mic

zgomot, aşa că nici nu l-au simţit când a plecat.

Individul mă crezu adormit într-adevăr. Trecu întâi capul pe sub colţul rogojinei, pe urmă mâinile, trunchiul, apoi picioarele. În mâna dreaptă ţinea pumnalul. Nu-şi lua ochii de la faţa mea. Păreau ochi de fiară, gata să se năpustească asupra prăzii.

După ce îşi trecu tot trupul înăuntru, se ridică în genunchi şi tuşi iar încetişor. Nici de data asta n-am făcut vreo mişcare. Individul mergea la sigur. Abia acum am băgat de seamă cu câtă prevedere lucra, căci se despuiase de tot şi-şi unsese pielea cu grăsime. Mâinile celui mai puternic duşman nu l-ar fi putut prinde, fiindcă i-ar fi alunecat printre degete.

Se furişă acum până la culcuşul meu, îmi puse vârful pumnalului în dreptul inimii şi, în acelaşi timp, pipăi cu dreapta locul unde mi-era buzunarul. Simţi portofelul şi începu să-l tragă binişor afară. Îmi venea să cred că nu mai isprăveşte, aşa de încet mi se părea că trece timpul.

În sfârşit îl avea în mână. Ridică pumnalul de pe pieptul meu şi pipăi portofelul. Simţi hârtiile cele multe şi pe chipul său apăru un zâmbet de satisfacţie.

Apoi îşi roti ochii în juru-i, cu gând să mai şterpelească poate ceva. Se temu însă că va face zgomot şi renunţă. Ieşi tot aşa de tiptil precum intrase. Când fu afară, dădu niţel rogojina la o parte ca să se încredinţeze că nu m-am trezit.

Am aşteptat cel mult un minut, am stins apoi lampa, am apucat revolverul în mână şi am sărit în picioare. Privind printr-o crăpătură, i-am văzut pe trei dintre ei, adică reissul, cârmaciul şi muza'birul, stând lângă baloturi. Acesta din urmă îşi trăsese iar cămaşa pe el şi era cu spatele întors spre mine. Nu-l vedeam la faţă, dar am înţeles după gestul pe care-l făcea, agitând portofelul în mână, că nu găsise în el hârtiile pe care le căuta.

Dar unde era fosta stafie? Am dat rogojina la o parte şi am păşit pe punte cu gând să mă apropii de ceilalţi trei. Deodată

auzii pe cineva de lângă mine strigând:

— Uite-l pe effendi, effendi!

Era aşa-zisul om de serviciu, care tocmai cobora scăriţa care se afla chiar lângă cabina mea. Am avut acum prilejul să văd prezenţa de spirit a pungaşului de buzunare, strigătul îi dovedea că mă aflu pe punte. Deci mă trezisem din somn şi băgasem probabil de seamă lipsa portofelului. Nu-i rămânea decât alternativa: ori să-mi vâre cuţitul în piept, ori s-o ia la fugă. O alese pe cea din urmă. Aflase, pesemne, de la mokkadem, destule despre mine, ca să ştie că nu era aşa de lesne să mă biruie şi o luptă i-ar fi putut fi primejdioasă. De aceea se gândise că mai bine ar fi să şteargă putina. Trebuia însă să procedeze astfel ca să nu-i văd faţa şi să nu-l pot recunoaşte mai târziu.

Acestea vor fi fost gândurile care îi treceau fulgerător prin minte. Oricare altul în locul lui ar fi întors capul la strigătul de alarmă al arabului; chiar reissul şi cu celălalt se uitară speriaţi spre cabină; el însă rămase pe loc, l-am auzit numai întrebându-i pe ceilalţi:

— E adevărat că a ieşit câinele pe punte?

— Da, îi răspunse reissul.

— Atunci ne-a fost truda degeaba.

Aruncă necăjit portofelul jos, se strecură ca un şarpe spre puntea care lega corabia de mal şi pieri în beznă.

L-am lăsat să fugă. La ce mi-ar folosi să-l urmăresc? Prea multă zăbavă şi bătaie de cap. Ori să-i trag o scărmăneală straşnică şi pe urmă să-l dau drumul? La ce bun! M-am lăsat păgubaş. L-am întrebat foarte liniştit pe arab:

— De ce zbieri aşa? Vrei să se audă până la Kahira că sunt eu aici?

— Iartă, effendi, dar m-am speriat grozav când te-am văzut, bâigui el.

— Ce, aşa de fioros sunt la faţă?

— Nu, dar... credeam... socoteam...

— Ce credeai?

— Credeam că dormi şi, când te-am văzut m-am speriat ca...

— Şi... când aş fi fost o stafie, nu?

— Da, chiar aşa, effendi, zise el, bucuros că găsisem eu pretextul.

— Îmi pare rău, nădăjduiesc însă că ţi-a trecut spaima. Hai să mergem la reiss.

În timp ce vorbeam, nu-i slăbeam din ochi pe ceilalţi doi. I-am văzut aplecându-se, adunând repede hârtiile de pe jos şi vârându-le în portofelul pe care reissul îl ascunsese în grabă sub manta. Ascunsesem şi eu ceva, adică revolverul de care nu mai aveam acum nevoie — cel puţin în momentul de faţă. Nu era exclus ca scamatorului să-i vină în gând să se întoarcă pe furiş şi să se năpustească asupra mea. Poate că se zăpăcise numai când mă văzuse apărând pe neaşteptate şi-şi luase pe urmă seama. Îi trebuiau cu orice preţ hârtiile. Nu le găsise în portofel, deci le aveam asupra mea, probabil, într-un alt buzunar. Dacă n-ar fi stat la îndoială să mă omoare pe când mă jefuia — dacă aş fi făcut vreo mişcare — de ce n-ar face-o acum? Se cerea deci să fiu cu mare luare-aminte la ce se petrece în jurul meu. Prin întuneric însă nu se putea. De aceea întrebai cu glas prietenos pe reiss:

— Ai facle pe bord?

— Nu. Pentru ce mă întrebi? zise el cu mirare.

— Fiindcă ar trebui să ai, pentru cazul când ai avea nevoie să navighezi noaptea, ca să poţi lumina apa.

— Atunci aprindem smoală la proră şi la pupa vasului.

Arătă la vârful întors de la capătul corăbiei prevăzut cu o adâncitură rotundă. Am luat felinarul, m-am îndreptat înspre prora, am ridicat un capac şi am văzut două vase de tablă pline cu smoală. Am aprins smoala, care începu să ardă cu flacără.

— Ce faci, omule? strigă reissul, care venise cu ceilalţi doi

după mine.

— Întreabă-l mai bine de ăla de colo, am răspuns eu, arătând spre punte la o umbră care se întoarse din drum şi o luă la fugă, pierind pe mal.

— Dar bine, effendi, ce te-a apucat? strigă reissul. Să ne aibă Allah în paza lui! Zău dacă ştiu ce să mai cred despre tine...

— Ce m-a apucat? Vă feresc de stafii, fiindcă prin ţara voastră umblă stafiile în carne şi oase. După cum văd, în loc să tragă la catran, fug de el ca dracu' de tămâie. Nu m-a luat adineauri omul tău şi pe mine drept o stafie, pe când eu îl ştiam pe el stafie?

— Eu? întrebă falsul om de serviciu.

— Da.

— Effendi, ţi-e sufletul aiurea... vino-ţi în fire!

Mă rezemasem de catarg. Focurile — cel de la pupă şi de la proră — luminau şi chipurile celor trei indivizi, care nu ştiau dacă trebuie să fie politicoşi sau mojici cu mine. Mai bucuros m-ar fi strâns de gât, dar deocamdată se stăpâneau, deşi fierbeau de mânie.

— Da, o stafie, am răspuns eu foarte liniştit. Sunt în toate minţile şi ştiu ce vorbesc. Tu însă uiţi cine eşti, adică stafia numărul trei.

— Stafia... nu... numărul trei... nu te... 'nţeleg.

— Bine, atunci să-ţi împrospătez memoria. Pe stafia numărul unu am legat-o burduf în odaia mea; pe numărul doi am doborât-o în curte cu patul puştii şi pe numărul trei am fugărit-o până în grădină, dar mi-a scăpat fiindcă a aruncat cuţitul spre mine. Acum mă înţelegi?

— Nu... nu te'nţeleg...

— Tot nu? Şi cu toate astea ai spus mai adineauri ăstora că te-am păgubit de strălucirea vieţii tale şi vei purta încă o lună de zile urmele pumnului meu pe obraz.

Nu-mi răspunse, ci se uita năuc la ceilalţi doi, care mă

priveau uluiţi.

— Pe urmă m-ai blestemat să-mi sfâşie diavolii trupul în bucăţi şi să mi-l ardă în focul iadului — urmai cu glas domol.

Omul încremenise. Dar bătrânul reiss era mare pişicher, îşi recapătă obrăznicia de mai înainte şi răspunse în locul lui:

— Effendi, nu pricep ce te face să spui acestui om de treabă şi cu frica lui Allah cuvinte atât de grele. Eu nu vreau să...

— ...mi-l lauzi, nu e aşa? i-am curmat vorba. I-ai făgăduit doar că vei stărui să-l iau cu mine ca om de încredere, ca să mă predea pe urmă peşcheş mokkademului.

Cârmaciul era mai slab de înger. Îl cuprinse o frică grozavă. Nu se mai putu stăpâni, ridică braţele în aer, apoi începu să se bată cu pumnii în cap, strigând:

— O Allah, o grozăvie... omul ăsta e atotştiutor! Până şi ce vorbesc alţii... Eu mă duc... o şterg... Îmi iau lumea-n cap...

Vru să fugă, dar îl apucai de braţ şi mă răstii la el:

— Stai! Fiindcă ai auzit ce-au vorbit ăştia doi între ei, s-auzi acum ce-am să le spun eu.

De frică, omul nu mai cuteză să se mişte, dar reissul părea că nu vrea să ştie, căci strigă cu glas mânios:

— Eşti pe vasul meu, effendi, şi sunt obligat să fiu cuviincios cu toţi călătorii mei, dacă îndrăzneşti să...

— Cuviincios? spusei eu ironic. Mă numeşti câine de creştin, zici că am cap dar n-am minte, ochi şi urechi, totuşi sunt surd şi orb, că nu văd şi n-aud. Cuviincios, ai? Când eşti de părere că mai bine ar fi să fiu omorât chiar aici pe corabie...

— Omorât? mă întrerupse el, vrând să pară jignit.

— ...când mi se va lua portofelul, urmai, fără să iau în seamă protestele lui.

— Portofelul? repetă el cu o mirare prefăcută. Ce am eu cu portofelul tău?

— Nimic şi totuşi se află la tine. Dă-l încoa'!

Îşi îndreptă trupul şi strigă cu trufie:

— Effendi, eu sunt musulman şi tu creştin. Ştii tu ce înseamnă asta în ţara noastră. Pe urmă, eu sunt reissul şi tu numai călătorul. Mai ştii şi ce vasăzică asta aici, pe bord?

— Şi, îi întregii eu discursul, eu sunt un om cinstit şi tu un ticălos. Ştii tu ce poate ieşi din asta? Ne aflăm acum nu în Sudan, ci în Giseh, unde există un mudir[1] şi unde consulul nostru are destulă putere — după cum ai spus singur — ca să-l vezi pe dracu'. Muza'birul a fugit şi...

— Muza'birul! răcni cârmaciul. Tot, tot ştie... până şi asta..

— Da, ştiu totul. Reissul m-a crezut prea prost când a spus că un drept-credincios de-al vostru ar fi bănuit îndată că-l aşteaptă o primejdie. Ei, musulmanilor, care e mai deştept din noi, voi ori eu? La rele vă pricepeţi, dar un singur creştin vă biruie cu mintea şi înţelepciunea lui. Voi, cucernici membri ai sfintei Kadirine, aţi vrut să mă jefuiţi şi să mă ucideţi mişeleşte. Îmi bat joc de toate vicleşugurile voastre! Ştiam dinainte că va veni muza'birul; l-am lăsat să-mi ia portofelul, dar hârtiile cu semnătura mokkademului le-am ascuns. Iată-le!

Am scos hârtiile din sân, i le-am pus sub nas, apoi le-am băgat la loc şi le-am spus:

— Colo, lângă balotul cela de tutun, stătea hoţul. Când a văzut că nu dă de ele, a aruncat cu ciudă portofelul jos şi a luat-o la fugă când a auzit că vin eu. Tu, reissule, l-ai ridicat şi l-ai vârât în buzunar. Te-am văzut cu ochii mei. Dă încoace portofelul:

— Nu-l am... scrâşni arabul.

— Zău? Ia te uită la nasul stafiei numărul trei. Vrei să ţi-l fac la fel? Bagă de seamă să n-ai de-a face cu pumnul meu!

Am înaintat ameninţător spre el. Se dădu înapoi, vârî mâna sub manta şi strigă batjocoritor:

— Da, am ce spui tu, dar nu-ţi mai aparţine ţie, ci Nilului.

---

[1] Judecător.

Vru să arunce portofelul în apă. Eu însă mă aşteptam la aşa ceva; dintr-o săritură am fost lângă el, i-am apucat mâna ca într-un cleşte şi i-am luat portofelul.

O clipă rămase ca împietrit, încleşta apoi pumnul şi vru să se năpustească asupra mea. Îl izbii o dată cu piciorul în pântece, de-l făcui să se poticnească, apoi căzu grămadă.

— O, Allah, o reiss, o ce nenorocire, ce înfrângere!... se tânguia cârmaciul, alergând la reiss să-l ajute să se scoale, pe când fosta stafie nici nu se clinti de frică.

— Cum ai îndrăznit să ridici mâna asupra mea! m-am răstit eu la căpitan. Tu, un moşneag prăpădit faţă de un tânăr voinic ca mine!... Dacă n-ai fi bătrân, te-aş învăţa eu minte să te atingi de un creştin. Duceţi-l acolo lângă balotul acela, s-audă ce am să-i spun.

Porunca aceasta am dat-o celorlalţi doi, care se grăbiră s-asculte fără să murmure. Îl atinsesem bine pe reiss şi lovitura mea de picior îl făcuse să-şi dea seama de neputinţa sa. Îl sprijineau de subsuori şi abia păşea, ţinându-se cu amândouă mâinile de pântece, şchiopătând şi gemând. Căzu ca un buştean pe un balot.

Mi-era parcă milă de el. Să nu judecăm pe oameni după ceea ce sunt, ci din ce pricină au ajuns să fie astfel — poate că atunci am fi mai îngăduitori sau... şi mai neîngăduitori cu ei. Am înţeles acum că dacă vorbele mele nu folosiseră la nimic, lovitura o făcuse pe deplin. Bătrânul stătea posomorât şi nu zicea nimic. Nici nu mai îndrăznea să ridice ochii la mine. De aceea i-am zis oarecum cu blândeţe:

— Trebuie să recunoşti şi tu că nu pot să mai rămân pe corabie.

— Du-te dracului! mormăi el înfuriat.

— Cât ţi-a plătit Murad Nassir ca să mă iei pe bord?

— O sută de piaştri.

— Minţi! Două sute pentru mine şi o sută pentru copii. Mi-a spus el singur şi n-am nici un motiv să mă îndoiesc de

spusele lui.

— Ba o sută... stărui arabul cu îndărătnicie.

— Trei sute, am repetat. Să mi-i dai îndărăt, fiindcă nu mai rămân nici un moment pe corabia ta.

— Nici o para mai mult decât ţi-am spus. Hai, cară-te mai repede, ca să scap de tine. Te-am adus de la Bulak la Giseh — n-oi fi vrând să te ţin de pomană —, de aceea mi se cuvin cincizeci de piaştri, restul ţi-i dau bucuros.

— Cum, cincizeci de piaştri pentru câteva ceasuri? Bine, fie! Dar nu mă mişc de pe corabie până ce nu va hotărî poliţia de aici cine are dreptate.

— Asta poate să ţină săptămâni întregi.

— Ştiu. Nu face nimic, am vreme să aştept.

— Şi eu.

— Au să mă întrebe de ce nu vreau să-mi urmez călătoria cu tine. Când le-oi spune pricina au să vă bage la închisoare, pe când eu o să mă plimb în toată voia, liber. Să vedem atunci dacă vă mai dă mâna să socotiţi pe creştini nişte proşti -— după cum aţi făcut voi.

M-am îndepărtat de el şi am început să mă plimb în sus şi-n jos pe lângă parapetul corăbiei. Aruncându-mi ochii spre mal, am văzut trei inşi privind spre noi. Muza'birul nu era printre ei. Malul era pustiu şi tăcut, aşa că nu se putea să nu ne fi auzit certându-ne, mai ales că din când în când, atât eu cât şi reissul ridicasem glasul.

Unul din cei de pe mal se opri în dreptul meu şi întrebă:

— Nu e asta corabia lui es Sewek?

— Ba da, i-am răspuns eu.

— Şi tu eşti unul din călători?

— Fireşte.

— Dincotro?

— Sunt european

— Din ce tară?

— Germania.

— Aşadar german? întrebă necunoscutul cu bucurie. Nu mi-o lua, rogu-te, în nume de rău, dar îmi îngădui să te întreb unde vrei să te duci.

— La Siut.

— Cu corabia asta? Ia seama ce faci! Păzeşte-te!

— De cine?

— Mai întâi de ăia de pe bord. Când veneam încoace, am văzut un om pe care-l cunosc foarte bine, spionând de pe mal. Era un muza'bir.

— A fost şi aici, încercând să mă jefuiască, dar n-a reuşit.

— Mulţumesc lui Allah că ai scăpat cu bine; ţi s-ar fi putut întâmpla ceva cu mult mai rău.

—Eşti grăbit?

— Nu.

— Atunci te-aş ruga să vii niţel la bord.

Am împins puntea spre mal, dar m-am simţit deodată tras îndărăt pe la spate de reiss, care-mi şopti cu glas scăzut, ca să nu audă cei de jos:

— Ce îndrăzneşti să faci! Cine porunceşte aici, tu ori eu?

— Amândoi.

— Tu nu, ci eu. Şi tocmai pe omul ăla... pe care-l recunosc după glas?

Tăcu, căci puntea se înţepenise pe mal şi cei trei necunoscuţi păşeau pe ea. Când îi zări, cârmaciul dispăru repede pe o scăriţă, care ducea jos, în fundul corabiei. Fosta stafie numărul trei îl urmă în grabă. Tot aşa ar fi făcut şi reissul, dar nu mai avu când; încrucişă braţele pe piept, duse apoi mâna dreaptă la frunte, pe urmă la gură şi de acolo la inimă şi se înclină adânc, întocmai cum făcea Selim. Din salutul lui am înţeles îndată că noii sosiţi — cel puţin unul dintre ei — nu erau oameni de rând.

Acesta era un bărbat în floarea vârstei şi, după cum am putut vedea, îmbrăcat în veşminte de preţ. Purta nişte şalvari albi, pantofi de piele şi o haină albastră, împodobită cu

fireturi; în jurul mijlocului avea un brâu roşu de mătase de care atârna un iatagan, şi în brâu văzui două pistoale cu paturile de aur şi fildeş. Pe umeri îi flutura o manta albă de mătase. Turbanul era de asemenea de mătase albă. Chipul său, din care doi ochi scăpărători mă priveau cu, bunăvoinţă, era încadrat de o barbă neagră atât de mătăsoasă, cum rareori văzusem până atunci.

Fără măcar să se uite la reiss, mă salută cu următoarele cuvinte:

— Allah să-ţi dăruiască o seară frumoasă.

— Fii binevenit, i-am răspuns eu scurt şi politicos

Însoţitorii lui se înclinară în tăcere în faţa mea.

— Mă cunoşti? îl întrebă cu glas aspru pe reiss.

— Norocul de-aţi vedea chipul mi-a fost hărăzit de mai multe ori până acum, răspunse arabul în felul de a vorbi al orientalilor.

— Noroc nu prea a fost pentru tine. Dar parcă mai erau adineauri doi inşi aici?

— De cârmaciul şi omul de serviciu.

— Încolo nimeni?

— Nu, Sijadetak; marinarii mei sunt îngăduiţi pentru astă-seară în oraş şi s-au dus pesemne la vreo cafenea.

— Hm! Dar de ce-au dispărut cei doi jos, la şobolani?

Reissul nu cuteză să răspundă, ci lăsă capul în piept.

— Aşadar, tot după cum mi-am închipuit eu. Cheamă-i imediat, dacă nu vrei să simţi gârbaciul pe spinare.

Zicând acestea, necunoscutul arătă spre unul din însoţitorii săi, care avea înfăşurat în jurul mijlocului un bici straşnic.

Necunoscutul acesta ştia să se impună. Reissul îl numise Sijadetak, ceea ce arăbeşte însemna „Înălţimea ta”, titulatură care se dă numai persoanelor de seamă.

Bătrânul alergă la deschizătură şi strigă ceva jos. Cârmaciul se ivi îndată, împreună cu celălalt, şi se duseră

aproape tremurând să se rezeme de catarg, în vreme ce necunoscutul îmi făcu semn să-l urmez. Se opri lângă cârmă, unde era aşternut un covor, şi mă pofti să şed jos lângă el.

— Bănuiesc că vom avea cam mult de vorbit, de aceea să şedem, îmi zise el. Să-ţi ofer şi o ţigară europeană.

Ne aşezarăm jos pe covor; unul din însoţitorii săi, îmbrăcat în acelaşi fel, dar în haine mai puţin scumpe şi tot cu un iatagan la brâu, luă loc în stânga lui. Cel cu gârbaciul rămase în picioare. La un semnal al stăpânului, scoase o tabacheră, o deschise şi o întinse stăpânului. Acesta luă din ea o ţigară pe care mi-o oferi mie, şi alta pentru sine. Erau într-adevăr din cele care se vând foarte scump la noi în ţară, cu atât mai mult aici, în îndepărtatul Orient.

După ce le aprinserăm şi traserăm câteva fumuri, necunoscutul mă întrebă zâmbind:

— Ei, cum îţi place?

— Minunat! i-am răspuns încântat, căci nu fumasem cam de mult aşa ceva.

— Se zice că fumatul ţigărilor e interzis de *Coran*. Tu ce spui?

— Nu a putut fi interzis, deoarece pe vremea când s-a scris *Coranul* nici nu existau, am răspuns eu foarte serios.

Mă privi o clipă uluit, pe urmă zise:

— Allah! Ai dreptate. Să mai poftească să susţină cineva aşa ceva! Dar după unii comentatori ai *Coranului*, nici tutunul nu e îngăduit.

— Nu-i crede. De când au văzut ai noştri pe cei din America fumând pentru întâia oară, au trecut opt sute şaptezeci de ani, calculând după Hedşra.

— Nu mai spune! Ştii aşa de bine socoteala anilor? Şi Hedşra? Da, da, voi europenii sunteţi oameni învăţaţi. Am avut prilejul să vorbesc cu unul dintre ei care ştia *Coranul* pe de rost, ba chiar şi comentariile mai bine ca mine. Allah e mare şi voi germanii oameni înţelepţi. L-ai văzut cumva la

faţă pe împăratul germanilor?

— De multe ori.

— Şi pe marele lui vizir?

— Bismarck? Da.

— Te pomeneşti că şi pe vestitul general, comandant al armatei, care câştigă toate bătăliile?

— Cu acesta am stat adeseori la aceeaşi masă.

— Pe Allah! Ce om norocos eşti! Înseamnă că eşti şi ofiţer german.

— Nu. Nu iau parte la bătălii, în schimb consum multă cerneală şi prăpădesc anual câteva sute de peniţe de oţel.

— Păi atunci, am ghicit. Eşti un învăţat, un scriitor care se află aici ca să scrie o carte despre noi, nu-i aşa?

— Ai ghicit! îi confirmai eu.

— Ăsta e un lucru tare frumos! Mă bucură nespus de mult. Şi eu am vrut să scriu o carte.

— Despre ce?

— Despre sclavaj.

— Iată un subiect foarte interesant. Sper să reuşeşti să duci la capăt această întreprindere.

Din vorbă în vorbă ajunserăm să discutăm şi problema sclaviei în Orient. Conversaţia devenise foarte interesantă pe tărâmul acesta. Cum timpul înainta, i-am zis cu părere de rău:

— Îmi pare rău că nu vom mai avea prilejul să vorbim despre asta.

— De ce să nu-l avem? întrebă el. Spui că vrei să te duci la Siut, tot acolo mă duc şi eu.

— Da, dar nu împreună, am zis cu regret.

— Pentru ce nu? Sper că nu ai de gând să mai rămâi pe corabia asta.

— M-aş lipsi bucuros, crede-mă, dar reissul nu vrea să-mi dea banii îndărăt. Trebuie să ştii că i-am plătit drumul înainte.

—I-ai cerut? De ce? Ai avut vreun motiv?

— Hm! N-ar trebui să-ţi spun...

— Pentru ce?

— Fiindcă aş fi silit pe urmă să zăbovesc cine ştie cât aici în Giseh şi n-am timp de pierdut.

— Stai că nu merge aşa! Trebuie neapărat să ştiu ce s-a petrecut aici. Te-am prevenit, spunându-ţi că n-ar fi rău să te fereşti de cei de pe corabia asta, fără să ştiu că umbli cu gândul s-o părăseşti. Îmi dau seama că am fost şi nepoliticos faţă de tine, nespunându-ţi cine şi ce sunt. Sau poate ai ghicit tu singur?

Mă privi pe sub gene, zâmbind cu atâta îngăduinţă, încât omul îmi deveni peste măsură de simpatic. Nu părea să fie un musulman bigot şi închipuit, pentru care un creştin preţuieşte cât un câine râios — cum spun ei. Mi-ar fi fost drag să fac drumul până la Siut în tovărăşia lui.

— Eşti ofiţer, i-am răspuns eu fără să mă codesc multă vreme.

— Hm! mormăi el, zâmbind. Şi da, şi nu. Numele meu e Abd el Insaf, adică slujitorul dreptăţii.

Să fi fost numele lui dintotdeauna sau îl purta numai de când era în slujba de acum? I-am spus şi eu cum mă cheamă, apoi el zise:

— Trebuie să ştii că sunt şi eu reiss şi te invit pe vasul meu.

L-am privit cu mirare.

— Ţi se pare ciudat, nu e aşa? Atunci află că port titlul de reiss effendina[1] şi sunt singurul care am acest drept.

— Căpitanul viceregelui? Trebuie să aibă un tâlc...

— ...care e în legătură cu misiunea mea, întregi el. Fiindcă îmi placi, o să te lămuresc îndată. Negoţul cu sclavi e oprit, dar se practică încă pe o scară întinsă. Nici nu-ţi poţi închipui câţi oameni se prăpădesc din pricina asta.

— Nu numai că mi-o închipui, dar o să-ţi dovedesc îndată că ştiu chiar precis. Să luăm întâi Egiptul, unde acest negoţ e

[1] Căpitanul stăpânului nostru.

interzis. De pe Nilul de sus sunt trecuţi anual patruzeci de mii de sclavi peste Marea Roşie. Şaisprezece mii din ei sunt duşi în alte ţinuturi, douăzeci şi patru rămân în Egipt. Mai pune alţi patruzeci şi şase de mii care sunt expediaţi pe uscat în Nubia şi alte părţi ale Egiptului. Ţara asta are patru căi de apă — adică porturi — şi paisprezece drumuri de uscat, pe care se transportă în fiecare an şaptezeci de mii de suflete în robie. Mai pune acum la socoteală pe cei ucişi la vânătoarea de sclavi şi alţii morţi pe drum. Reiese deci că ţările Sudanului se depopulează în fiecare an cu cel puţin trei sute cincizeci de mii de inşi, numai din pricina Egiptului. Vrei să ştii mai departe? (Şi fiindcă mă privea cu ochi holbaţi, am urmat.) Să-ţi mai spun ca haremurile din Constantinopol mişună de sclave cercheze între zece şi paisprezece ani, care se plătesc acum de zece ori mai puţin ca înainte. Câte vor fi negresele care au scăzut astfel preţul? Şi totuşi ambasadele Înaltei Porţi ne asigură că negoţul cu sclavi a încetat.

— Effendi, văd că tu cunoşti mai bine ca mine situaţia, mărturisi arabul oftând. Voi, nemţii, le ştiţi pe toate.

— Dacă nu pe toate, cel puţin atât cât ţi-am spus, că aproape un milion de făpturi omeneşti sunt vândute în fiecare an ca vitele de jug.

— Ai dreptate. Negoţul cu sclavi n-a dispărut. Multe corăbii încărcate cu sclavi vin din susul Nilului. Avem totuşi vase poliţiste care ar trebui să supravegheze ce se petrece, dar nu toţi căpitanii lor sunt oameni cinstiţi. Câinii aceştia se învoiesc într-ascuns cu banditii. Trebuie, deci, un om drept şi cinstit care să deschidă bine ochii. Acesta sunt eu, Abd el Insaf — slujitorul dreptăţii — aşa mi se zice, pricepi? Şi reiss effendina — căpitanul stăpânului nostru, al kedivului, tot eu sunt, deşi nu de multă vreme; dar mă cunosc ei, toţi tâlharii ăştia, şi ştiu că nu las pe unul să-mi scape, oricât de mare ar fi suma pe care mi-ar oferi-o. Vasul meu se numeşte Eş

Sahin[1]. E repede ca un şoim şi ciocul lui izbeşte cu furie pe cine nimereşte. Zboară într-adevăr ca un şoim, nici o dahabije sau sandal nu-l poate ocoli sau întrece. Vrei să-l vezi?

— Nu numai că vreau, dar te rog chiar să mi-l arăţi.

— Nu e departe de aici. Am acostat astăzi la Giseh, fiindcă aveam puţină treabă cu mudirul. Când s-a înserat, am pornit niţel la plimbare pe mal, deoarece mi s-a întâmplat adesea să fac în felul acesta câte o captură bună, ca şi aceea de acum.

— Unde?

— Chiar aici. Corabia pe care te afli tu.

— E cu putinţă? Abia astăzi a pornit din Bulak.

— Da, da, ştiu că n-are încă nici un sclav pe bord, dar e întocmită special pentru transportul de sclavi. O cunosc eu mai de mult, de când alerg să pun mâna pe ea şi pe reissul ei!

— Ai fost vreodată jos în cală?

— Nu. Dar de ce s-a speriat aşa reissul când m-a văzut şi a pierit cârmaciul ca în pământ? Probabil ca să schimbe sau să ascundă ceva înăuntru. O să vezi îndată că nu m-am înşelat. A, uite că a ars toată smoala. Spune reissului să umple iar vasele şi, dacă se codeşte, trage-i câteva bice.

Ordinul acesta fu dat celui de-al doilea însoţitor, care rămăsese în picioare ceva mai la o parte şi care se duse imediat să-l execute.

Ce întâmplare! Noua mea cunoştinţă era deci un fel de ofiţer de marină. Vâna el însuşi, dar nu sclavi, ci vânători de sclavi. Afacerea făgăduia încă mult...

Bătrânul reiss veni s-aducă smoală; nici nu cuteză să ridice ochii. După ce se îndepărtă, reissul effendina urmă:

— Acum ştii cine sunt şi care mi-e slujba. Tot mai crezi că nu trebuie să-mi spui pentru ce vroiai să părăseşti corabia, asta?

— Cu atât mai mult. Aş fi reţinut cine ştie cât aici şi

---

[1] Şoimul.

trebuie neapărat să mă duc la Siut, ca să mă întâlnesc cu un prieten.

— Îţi făgăduiesc că-ţi vei putea urma călătoria fără nici o piedică. Eu sunt nevoit să mă abat pe la Siut şi de acolo să pornesc mai departe, la Khartoum, chiar poate şi mai sus pe Nil — depinde de împrejurări. Poimâine ridicăm ancora: vei fi musafirul meu, căci nu luăm călători cu plata pe bord.

Şi fiindcă văzu că mă codesc, îmi întinse mâna zicând:

— Primeşte... te rog. Nu-ţi fac nici un serviciu, crede-mă, ci tu îmi faci mie.

— Bine, plec cu tine, i-am răspuns, strângându-i mâna.

— Ce bucurie mi-ai face dacă ai vrea să mă însoţeşti pe tot timpul călătoriei, dar dacă zici că ai o întâlnire cu cineva, trebuie să te ţii de cuvânt. Şi acum povesteşte-mi şi mie ce ţi s-a întâmplat aici, pe corabie.

— Nu e de ajuns, ar trebui s-o iau de la început şi nu vei fi având timp să mă asculţi.

— Ba am, căci sunt nevoit să aştept aici până se întorc marinarii. Vreau să ştiu de ce i-a expediat pe toţi de pe corabie.

— Din pricina mea.

— Aşa? Asta mă face şi mai curios. Hai, începe! N-ai de ce te sfii. Dumnealui e timonierul meu, iar cel cu gârbaciul, favoritul, mâna mea dreaptă, care face tot ce îi poruncesc. Mulţi negustori de sclavi şi proprietari de sclavi au simţit pe spinarea lor cât de repede şi puternică e mâna asta când pune în practică deviza mea. Vai de acela care face rău.

N-am avut încotro şi am început povestea din clipa când turcul îmi făcuse semn în cafenea să mă aşez la masa lui. Era interesant de văzut cum, pe măsură ce vesteam, chipul lui reiss effendina devenea tot mai atent. Nu mă întrerupse niciodată cu vreun cuvânt sau măcar o exclamaţie; dar când am ajuns la cele ce auzisem de la bătrânul reiss, de la cârmaci şi de la fosta stafie, îmi puse mâna pe braţ şi zise:

— Iartă-mă, te rog, un moment.

Apoi, întorcându-se spre „mâna dreaptă” a lui, îi porunci:

— Aleargă la „Şoimul” şi adu imediat zece inşi aici, pe corabie. O să le arăt eu bandiţilor ăstora! Să-şi aducă aminte cât or trăi de Allah şi de cele nouăzeci şi nouă de porunci ale sale. Şi acum, effendi, continuă:

— Aşadar, tu nu eşti membru al sfintei Kadirine? am întrebat eu mirat.

— Nu. Şi nici al vreunei alte tagme. Mahomed a fost un profet şi Ioan de asemenea. Allah e iubirea şi dreptatea şi Dumnezeul tău e Allah. Toţi oamenii sunt copiii săi, să ne iubim unii pe alţii şi să fim drepţi faţă de semenii noştri. Eu nu ridic în slavă credinţa mea ca s-o calc în picioare pe a altora. Nu mă las convertit şi nu caut să convertesc pe alţii. Ochii mei nu văd decât ce e pământesc; ce e în cer nu voi vedea decât după ce voi muri. Pentru ce să mă necăjesc cât trăiesc că alţii adoră altfel decât mine pe Dumnezeu, care e unul şi acelaşi? Toţi suntem copiii lui şi el e tatăl nostru, al tuturor. Fiecare copil are însuşirile şi defectele sale şi vorbeşte în graiul lui cu tatăl său. Dă-mi mâna, effendi! Tu eşti creştin şi eu musulman; suntem însă fraţi şi ascultăm de tatăl nostru, pentru că-l iubim la fel.

Îmi întinse mâna, iar eu i-am strâns-o cu putere. Puteam să n-o fac, să-i spun că religia noastră se deosebeşte de a sa, că altele sunt preceptele ei? Doar nu treceam la mahomedanism dacă tăceam, pe când dacă îl lăsam să vorbească, aproape că ajungea să se dezbare de asprimea religiei sale şi să cugete ca un creştin de-ai noştri.

L-am lăsat să sfârşească, pe urmă mi-am încheiat şi eu povestea. Tocmai atunci se înapoia şi „mâna dreaptă”, „favoritul” lui. Postă pe cei zece oameni înarmaţi aduşi, în diferite locuri pe punte, unde să nu poată fi văzuţi de pe mal, apoi veni să ne spună:

— Soldaţii au ocupat vasul, dar pe când ne apropiam de

el, am zărit acolo, după copacul acela, un ins care se uita neclintit spre corabie. Lucrul mi s-a părut suspect şi am dat ordin oamenilor noştri să pună mâna pe el; individul ne-a scăpat însă printre degete. Dacă Allah m-a învrednicit cu ochi buni, apoi atunci aş putea să jur că era chiar omul pe care l-am văzut mai adineauri spionând pe mal.

— Aha, pungaşul! Păcat că nu l-aţi putut prinde. Ştie acum ce se petrece pe dahabijehă şi o ia la sănătoasa. Dar mâine sunt la Kahira şi nu-mi mai scapă, fii pe pace.

— Numai să-l găseşti! i-am zis eu cu îndoială.

— O, îl găsesc eu, n-avea tu grijă. Pun toată poliţia în picioare şi ştie ea cam pe unde se aţine el. Aşadar, effendi mi-ai povestit tot, nu? Cunosc acum toată întâmplarea şi mai înţeleg că tu eşti omul de care avem nevoie pe „Şoimul" nostru. Vrei să fii locotenentul meu?

— Îmi pare rău din suflet, dar mi-e imposibil.

— Pricep. Locotenent e prea puţin pentru un om ca tine. Dar, ce vrei, nu pot să te fac comandant şi să stau sub ordinele tale, râse el.

— Nici comandant, nici locotenent, fiindcă trebuie că ai unul.

— Am, fireşte că am. Atunci fă-mi cel puţin plăcerea să mă însoţeşti în călătoria asta.

— Cu dragă inimă, dar nu pot.

— Aha, din pricina turcului. Ţi-ai dat cuvântul şi trebuie să ţi-l ţii, mai ales că ţi-a îngăduit să adăposteşti copiii la el. Cum ziceai că-l cheamă?

— Murad Nassir.

— Din ce loc e?

— Din Nif, de lângă Izmir.

Privi îngândurat înaintea lui. Mutra gravă pe care o făcu acum nu-mi prea plăcu, de aceea îl întrebai:

— Îl cunoşti?

— Pare-mi-se că am mai auzit eu numele ăsta.

— De bine sau de rău?

— Hm... N-aş putea să-ţi spun, dar parcă... O să-mi aduc eu aminte. Timp e destul dacă facem călătoria împreună. Deocamdată să ne ocupăm de prezent. Dacă afacerea ta ar urma calea legală, cu toată intervenţia consulului tău, ar trebui să rămâi câteva săptămâni aici. Deoarece ţi-am făgăduit, voi da o astfel de întorsătură lucrurilor, ca să te scutească de zăbavă. N-avem nevoie de tine. Ajunge că ticăloşii ăştia recunosc faptul, faţă de câţiva martori, ca să pot face dovada la timp. Pentru asta avem destui oameni de-ai mei aici.

— Şi făptaşii îşi vor primi pedeapsa?

— Ba bine ca nu! Deviza mea o ştii: vai de aceia care fac rău semenilor lor!

— Şi Abu el Barak, mokkademul?

— Hm... vezi, aici o să fie mai greu. E mokkademul sfintei Kadirine şi nimeni nu o să vrea să se pună rău cu o tagmă atât de puternică. Voi găsi eu însă mijlocul ca „mâna dreaptă” a mea să-i vină de hac. Acum haidem să începem ancheta.

Când ne apropiarăm de catarg, cei trei vinovaţi se sculară de jos. Emirul — astfel îl vom numi şi noi de acum încolo pe reiss effendina — făcu un semn cu mâna şi soldaţii se aşezară în cerc în jurul nostru. Se adresă mai întâi aşa-zisului servitor:

— Cum te cheamă?

— Barik, răspunse el.

— Aha, aproape ca pe scumpul tău mokkadem. De unde eşti?

— Din Minieh.

— Şi totuşi ai spus acestui effendi că eşti un beni maazeh, cu numele de Ben Şorak. Cum ai îndrăznit să minţi pe un om care are mai multă minte într-un singur fir de păr din capul lui decât tu cu toţi strămoşii tăi şi toate neamurile voastre de acum înainte? Te sfătuiesc să spui adevărul, fiindcă eu n-am răbdarea effendiului. Ai făcut pe stafia?

— Nu.

— Ia adu-ţi bine aminte. O să te ajutăm şi noi.

Făcu un semn, soldaţii îl întinseră jos pe individ şi „favoritul” îşi descolăci gârbaciul din jurul mijlocului. La a cincea lovitură, nemernicul începu să zbiere cât îl ţinea gura:

— Staţi, staţi că mărturisesc!

— M-aşteptam! Aşadar erai una din stafii?

— Da.

— Cine erau celelalte două?

— Mokkademul şi servitorul său, care îi slujeşte în acelaşi timp de „scrib”.

— Şi de câtă vreme făceaţi meseria asta?

— Curând după ce a murit maiorul.

— Bine. Cu tine am isprăvit. Scoală de acolo şi treci lângă catarg.

Emirul îşi aţinti acum privirea asupra reissului şi zise:

— Mă cunoşti şi ştii ce drag îmi eşti; cunoşti de asemenea puterea pe care o am asupra ta. Să-mi spui adevărul, altminteri îţi deschide gârbaciul pliscul.

Bătrânul se înfurie şi strigă indignat.

— Eu au sunt nici sclav, nici slugă, emirule, ci un musulman drept-credincios al Profetului şi stăpânul acestei corăbii.

„Favoritul” ştia ce are de făcut în asemenea cazuri. Nici nu mai întrebă, ci, conştient de demnitatea lui de „şef al gârbaciului”, îl „mângâie” de două ori pe bătrân, cu atâta dragoste, pe spinare, încât acestuia îi trecu pofta să mai facă pe fudulul.

— Aşa! zise emirul, mulţumit de zelul subalternului său. Sclav, slugă, căpitan, musulman sau păgân, e totuna pentru Allah, pentru mine şi pentru gârbaciul meu. Cine minte sau tăgăduieşte, are de-a face cu el. Şi acum, hai, vorbeşte preavestitule comandant: de când slujeşte acest Barik din Minieh, pe vasul tău?

— Numai de astăzi, răspunse arabul, muşcându-şi buzele cu furie.

— Cine ţi l-a adus?

— Mokkademul.

— Ce însărcinare avea el pe corabie?

— Să-l slujească pe effendi cel străin.

— Adică să se linguşească pe lângă el ca să-l ia în serviciul său şi să-l predea pe urmă mokkademului — cu alte cuvinte morţii.

— Nu ştiu despre aşa ceva.

— Atunci se vede că ai uitat şi o să-ţi împrospătăm noi memoria.

Reissul fu ghemuit jos; dar nu fu nevoie decât de două gârbace ca să mărturisească.

— Ei, vezi ce repede ţi-ai adus aminte? spuse emirul. Da, da, pielea hipopotamului e mare meşter să deschidă gura şi să sfâşie carnea. Nu te mişca şi răspunde la ce te voi întreba. Ştiai tu că era vorba să i se fure dumnealui portofelul?

— Da, da, ştiam... bolborosi bătrânul.

— Şi ai dat o mână de ajutor la furtişag?

— Nu, ba da! răcni el, simţind biciul pe spinare.

— Ştiai de asemenea că effendi va fi mai târziu omorât?

Răspunsul veni abia după a doua lovitură.

— Ai dat tu sfatul că ar fi mai bine să fie ucis îndată?

Reissul tăcu. Îi venea greu să mărturisească, dar se temea în acelaşi timp de gârbaci. „Favoritul” îi deschise însă repede pliscul.

— Aş putea să te întreb mai departe, dar mi-e scârbă de tine. Eşti un câine laş care are curaj să păcătuiască, nu să mărturisească. O să te întorci în propria-ţi mocirlă. Rezemaţi-l de catarg. Şi acum să vină cârmaciul la rând.

Acesta, care văzuse ce se petrecuse, tremura ca varga. Cum auzi întrebarea emirului, căzu în genunchi şi începu să bolborosească:

— O, Allah, o, cerule, voi puteri ale pământului! Nu daţi că spun... spun tot...

— Emirule, l-am rugat pe reissul effendina, fii îngăduitor cu el; pare să nu fie aşa de ticălos ca ăştialalţi doi. A fost silit să asculte de porunca mai marelui său. Pe când ei vorbeau, n-a scos un cuvânt, şi pe urmă, când le-am imputat acestora ticăloşia lor, adică tot ce auzisem fără ca ei să mă vadă, a mărturisit tot, crezându-mă atotştiutor. A nimerit nenorocitul printre nelegiuiţi, asta e toată greşeala lui.

— Da, da, are dreptate effendi, are dreptate. Allah o să-i răsplătească fapta lui cea bună, îngâna el.

— Hai să te cred, răspunse emirul. O să-ţi pun numai o singură întrebare: recunoşti că tot ce-a spus effendi e adevărat?

— Da, tot, tot e adevărat...

— Bine. Scoală-te. Vom avea îndurare pentru tine. Nădăjduiesc însă că-mi vei răspunde cinstit şi la o altă întrebare pe care ţi-o voi pune.

— Ce întrebare? Spun tot ce vreţi!

— Vei afla mai târziu. Nu te vom lăsa la nemernicii ăştia. Treci colo lângă cabină şi nu te mişca.

Am înţeles imediat intenţia emirului. Vroia ca să nu stea prea aproape cârmaciul de reiss, pentru ca acesta să nu-l ademenească sau să-l înfricoşeze cu ameninţări ca să tacă.

Reissul effendina porunci „favoritului” să caute pe undeva trei lămpi. Când i se aduseră, coborî cu el şi cârmaciul său, ţinând fiecare o lampă aprinsă în mână, jos, în fundul corăbiei.

L-am văzut pe bătrânul reiss scrâşnind din dinţi, dar nu de durerile pe care i le pricinuiseră loviturile de bici, ci de frică pentru cele ce-l aşteptau după ce se va întoarce emirul.

Bătrânul cârmaci al corăbiei veni la mine şi-mi zise cu glas tremurător.

— Îţi mulţumesc, effendi, că ai pus o vorbă bună pe lângă

emir. Sunt rudă cu reissul şi n-aveam încotro, trebuia să tac, n-am vrut însă să-ţi fac nici un rău.

— Dar tăcerea ta era un mare păcat, o crimă chiar.

— Ce vroiai să fac? Puteam eu să-ţi spun ce-au de gând cu tine?

— Bine-ar fi fost pentru voi! Emirul n-ar fi auzit cearta noastră şi n-avea la ce veni pe corabie, ca să descopere că e un vas de sclavi.

— Un... vas... de... sclavi? Bâigui el speriat. Cine... cine zice asta?

— Emirul, se pricepe el la aşa ceva.

— O, ce nenorocire! O, minţile mi se zăpăcesc! Allah, Allah, Allah! Trupul meu se clatină, mi-au slăbit mădularele din încheieturi şi sufletul meu tremură ca o frunză-n vânt! Mă cufund în valurile unei mări de suferinţă şi vârtejurile groazei mă macină, trăgându-mă în adâncul lor. Unde e sufletul care să se îndure de păcătosul de mine şi mâna care să mă scape de la înec?

— Taci şi nu te boci aşa. Nu trebuie să ne audă cineva. Mărturiseşti că dehabijeha asta e un vas de sclavi?

— Nu de răpit sclavi, ci pentru transportul lor.

— Ia spune, ce vârstă ai?

— Şaizeci de ani, i-am împlinit mai deunăzi.

— Ai copii?

— Da, un fecior şi nepoţi, tocmai în Gubatar, unde se află şi nevastă-mea.

— Ştiu unde vine. E aproape de meleagurile beduinilor uled-ali. Fugi la ei şi rămâi acolo până se va uita afacerea asta. Bani ai?

— Numai câţiva piaştri şi ăia i-am dat în păstrare reissului.

M-am scotocit prin buzunare şi am adunat atât de cât mă puteam lipsi, apoi i-am dat suma, zicându-i:

— Am zărit mai adineauri o luntre în spatele roţii de la cârmă. Lasă-te pe frânghia cu care e legată, jos în ea, şi

şterge-o cât poţi de repede.

— O, cum să nu! Cu mare bucurie! După un an vor fi uitate toate şi pot să mă întorc iar aici, ca să-mi câştig un codru de pâine. Dar cum s-ajung până la cârmă, fără să mă vadă ăilalţi?

— Stai că mă duc eu să-l ţin de vorbă şi n-au să bage de seamă. Ia însă bine aminte ce-ţi spun! Cum vei vedea că nu se uită nimeni încoace, strecoară-te până acolo şi fugi.

— Da, da, effendi, să te ţină Allah, să-ţi răs…

— Taci şi nu mai sporovăi. Hai, şterge-o! Allah să te ocrotească şi vezi de nu mai apuca pe căi greşite.

— Nu, nu, n-o să mai fac câte zile voi avea! Nici un musulman n-ar fi făcut ce-ai făcut tu, un creştin, pentru mine. Tu însă…

N-am mai auzit ce spunea, căci mă şi îndreptasem spre catarg, întrebându-i pe oamenii emirului despre „Şoimul” lor. Erau atât de entuziasmaţi de însuşirile acestei corăbii, într-adevăr minunate, încât începură să vorbească toţi în acelaşi timp. Când le-am spus că voi călători şi eu cu ei, se înghesuiră bucuroşi în jurul meu, aşa că bătrânul cârmaci putea să se strecoare nesimţit la locul unde era frânghia de care atârna luntrea. Să-mi fi spus atunci cineva că mă voi întâlni atât de curând cu el, dar nu la beduinii la care îl trimisesem, ci în Sudan, nu l-aş fi crezut.

Se întoarse şi emirul din cercetările lui. Mă temeam că va descoperi îndată fuga bătrânului cârmaci, dar nu fu aşa. Emirul veni de-a dreptul la catarg şi-i zise reissului:

— Mai întâi vreau să lămuresc un lucru. Cât ţi-a plătit acest effendi pentru călătorie?

— O sută de piaştri, răspunse nemernicul, fără ruşine.

— Dar el mi-a spus că ţi s-au dat trei sute, nu una. Deci unul din voi doi se înşală cu două sute şi acela nu e, de bună seamă, effendi. Aşadar, îi vei da imediat cinci sute.

— Asta e pungăşie… curată pungăşie! zbieră bătrânul

înfuriat.

Câteva bice pe spinare îl potoliră însă repede şi nu mai protestă.

— Aşa. Unde sunt banii? întrebă acum emirul.

Reissul se codea cu răspunsul, dar „favoritul” îl ameninţă cu gârbaciul şi atunci el zise, scrâşnind de necaz, că-i are jos în cală.

— Bine. O să ne duci acolo. Ce destinaţie are dahabijeha ta?

— Numai până la Khartoum.

— Da? Nu mai departe? Nu.

— Minţi! Şi ce încărcătură ai?

— Mărfuri care se caută pe acolo. Unelte, mărunţişuri pentru negri şi alte fleacuri, pe care le voi schimba în produse de-ale lor.

— Hm... nu prea îmi vine să cred. Lăzile şi baloturile pe care le-am văzut eu jos în magazie seamănă cu altceva. O să le deschid şi vai de tine dacă umbli pe căi piezişe.

— Emirule, eu umblu pe calea cea dreaptă, nu pe căi piezişe; poţi să mă crezi pe cuvânt şi nu e nevoie să te mai osteneşti..

— Aşa? Credeam că faci negoţ cu lemnărie, fiindcă am văzut jos în corabie nişte scânduri, grinzi şi altele de acestea. La ce-ţi trebuie?

— Sunt de vânzare. În sud nu se găseşte lemn tăiat şi le cumpără cei cu dare de mână, pentru clăditul caselor.

— S-o spui altuia, nu mie. Cum se face atunci că şipcile, grinzile şi parii sunt aşezaţi într-un anumit fel, care dă de bănuit?

— Din întâmplare, emirule.

— Dacă eşti cu adevărat drept-credincios al Profetului, ar trebui să ştii că nu există întâmplare. Faci cumva şi negoţ cu lanţuri de fier? Am văzut o grămadă în cală. Degeaba tăgăduieşti, scândurile şi lanţurile te dau de gol. Nici nu-mi

trebuie mărturisirea ta. Ştiu că eşti negustor de sclavi şi o să aflu chiar acum îndată de la cârmaciul tău că nu m-am înşelat. Aduceţi-l încoace!

Ochii tuturor se îndreptară spre locul unde stătuse până mai adineauri cârmaciul. Nevăzându-l se apucară să-l caute pretutindeni, dar nu-l găsiră nicăieri.

— Nu vă mai osteniţi degeaba, zise emirul oamenilor săi, nu vedeţi că a fugit? De ce nu l-aţi păzit mai bine? Pesemne că a trecut puntea pe mal şi a luat-o la sănătoasa. La drept vorbind, aţi merita o pedeapsă, dar fiindcă nu părea să fie chiar aşa de ticălos ca pungaşul ăsta de reiss, ducă-se! Pe voi vă iert. Acum, effendi, adăugă el, întorcându-se spre mine, hai să-ţi dea reissul banii îndărăt.

Doi din oamenii emirului îl luară pe bătrân pe sus şi coborârăm în corabie. La lumina felinarelor ne fu lesne să ne orientăm. Interiorul vasului forma o încăpere mare, despărţită la capete în alte două mici; într-una din ele se aflau numai vreo douăzeci de lăzi şi baloturi. Era de mirare, pentru că de obicei vasele pleacă din Cairo numai după ce au fost încărcate bine cu marfă. În cealaltă despărţitură era o ladă cu unelte şi nişte lanţuri de diferite mărimi, toate însă pentru ferecarea sclavilor. În încăperea cea mare din mijloc, se vedea numaidecât, după felul cum erau întocmite şipcile şi parii, că aici se ţineau sclavii încătuşaţi într-un fel de cuşti, câte zece sau chiar douăzeci la un loc. Când „recolta” era îmbelşugată, înghesuiau aici, în cală, până la patru sute de nefericiţi de aceştia.

În fund, despărţită prin pereţi de scânduri, era o mică încăpere a cărei uşă reissul o ţinea încuiată. Emirul porunci acestuia să o descuie, ceea ce bătrânul nu vru, dar o lovitură de bici pe spinare, trasă cu sete de „favorit”, îl hotărî repede.

Atârnate de cuie bătute în pereţi, văzurăm o mulţime de gârbace din piele de hipopotam care slujeau la „îmblânzirea” negrilor mai dârji. Într-un ungher era o lădiţă de tinichea cu

un lacăt mare, prins în două belciuge. Lacătul era încuiat. Reissul îl descuie şi văzurăm că lădiţa era plină cu monede de argint. Emirul vârî mâna înăuntru şi se apucă să numere până ce socoti că e de ajuns, mi-i întinse şi zise:

— Uite, effendi, sunt tocmai atât cât ţi se cuvin, adică cinci sute de piaştri.

— Dar nu i s-au plătit decât trei sute... încercai să protestez.

— Taci! Ştiu eu mai bine ca tine ce fac, răspunse el. Îmi cunoşti deviza: Vai de acela care face rău!

Am tăcut, fiindcă n-aveam încotro. Reissul îşi împreună mâinile, ridică ochii în tavan şi murmură oftând:

— O, Allah! Amarnică soartă dai tu uneori oamenilor pe pământ, dar mă vei răsplăti sus, în paradis, pentru suferinţele de acum.

— O să te răsplătească şi acolo cu gârbaciul ca şi aici, ba încă şi mai rău; lasă că o să vezi tu, râse emirul. Cine face negoţ cu sclavi se duce să ardă pe veci în focul gheenei — aşa să ştii.

— Nu înţeleg ce spui, emirule. În viaţa mea nu m-am abătut din calea cea dreaptă, atât de plăcută lui Allah, îngână bătrânul.

— Taci, câine! se răsti emirul indignat. Dacă nu înţelegi, o să te facă gârbaciul meu să simţi. Îndrăzneala ta e şi mai mare decât ticăloşia ta. Crezi că sunt orb? Eu, reissul effendina, mă voi fi pricepând, după felul cum e întocmită cala unui vas, la ce slujeşte.

Emirul porunci apoi, „favoritului" să-l închidă pe bătrân în încăperea unde ţinea gârbacele şi să pună lacătul la uşă. Cei doi oameni, care ne însoţiseră, luară lădiţa cu bani şi urcarăm iar scăriţa care ducea pe punte. Fosta stafie numărul trei fu trimisă şi ea jos, să ţină tovărăşie reissului.

În curând se întoarseră şi marinarii. Habar n-aveau de ce se petrecuse în lipsa lor şi rămaseră încremeniţi când văzură

vasul ocupat de străini. Emirul îi luă la cercetări, şi află de la ei, deşi nu ştiau hotărât, că bănuiau însă la ce slujea corabia. Fură duşi şi ei în cală şi câţiva oameni de-ai lui reiss effendina puşi să-i păzească.

Mă pofti apoi să mă duc cu amândoi copiii pe „Şoimul” său, Bagajul îmi va fi transportat mai târziu.

„Eş Sahin” — Şoimul — era ancorat ceva mai departe de acolo. Deoarece domnea un întuneric adânc, n-am putut să-l desluşesc bine, dar la lumina felinarelor de pe punte, am observat că era foarte lung şi îngust şi avea două catarge. La pupa se aflau două cabine suprapuse. Una la nivelul punţii, a doua dedesubt. Aceasta îmi fu pusă la dispoziţie mie şi copiilor. Avea două ferestre şi era destul de încăpătoare pentru trei persoane.

Emirul mai trimise cinci oameni pentru paza dahabijehei; o dată cu ei plecară încă doi, ca să-mi aducă bagajul. Întrebându-l pe emir din câţi inşi e alcătuit echipajul, îmi răspunse că are patruzeci de oameni, toţi unul şi unul, potriviţi pentru o vânătoare de negustori de sclavi, şi care îşi ştiau bine meseria.

Cum n-aveam nimic de făcut, m-am întins pe divanul moale şi am adormit. M-am trezit abia când soarele era de mult sus pe cer. Când am ieşit pe punte, locotenentul veni să-mi dea bună ziua şi mă întrebă politicos dacă doresc ceva. Primise ordin să-mi stea la dispoziţie şi să fiu considerat pe bord ca însuşi comandantul vasului.

Am cerut să mi se aducă pentru mine şi copii cafea, apoi am întrebat de reiss effendina. Mi s-a răspuns că e dus cu dahabijeha la Cairo, ca s-o predea autorităţilor, împreună cu reissul şi echipajul ei. Vroia, de asemenea, să pună poliţia în picioare, ca să-l prindă pe scamator.

Ni se servi cafeaua afară pe punte, unde mi se aşternu un covor şi perne pentru mine şi copii. De aici puteam privi până departe pe apa Nilului.

Admiram frumuseţea vasului elegant pe care mă aflam şi am înţeles, după felul cum era construit, că trebuie să fie într-adevăr de o iuţeală cu totul deosebită de a celorlalte.

Nu sfârşirăm de băut cafeaua, când zării un sandal care aluneca încet pe unde. Am putut citi numele vasului: „Abu'ladşal”[1] dar l-am trimis pe micul meu negru să-mi aducă din cabină ocheanul. Nu ştiu ce m-a îndemnat s-o fac, dar ideea aceasta mi-a prins bine, căci am văzut prin ochean, pe puntea sandalului, printre alţi inşi, un individ care se uita cu încordare spre vasul nostru. Îl recunoscui de îndată: era muza'birul, pungaşul pe care vroia să-l prindă emirul. Ticălosul căutase să şteargă putina cu cel dintâi prilej care i se ivise.

Fireşte că m-am dus imediat să-i comunic lui Jüz başi[2] al „Şoimului” ceea ce văzusem şi l-am întrebat dacă nu s-ar putea să-l luăm pe individ de pe sandal. Locotenentul îmi răspunse că nu poate să întreprindă nimic fără ordinul superiorului său, aşa că am fost siliţi să-l lăsăm pe ticălos să-şi vadă deocamdată de drum.

[1] Tatăl iuţelii.

[2] Locotenent.

3. La Siut

O călătorie pe Nil până la Siut, ce perspectivă ademenitoare! Laşi în urmă Cairo, Poarta Orientului, şi te îndrepţi tot spre sud. Acest cuvânt nu are însemnătatea pe care i-o dăm noi „sudului”. Sudan e pluralul stâlcit al cuvântului asvad, adică „negru”, iar beled înseamnă — „ţara”, aşa că Beled es Sudan înseamnă „Ţara negrilor”.

O călătorie în Sudan e totuna cu a te avânta în necunoscut, într-un fel de împărăţie a tainelor. Chiar pe omul care a făcut-o de zece, douăzeci de ori, locurile acelea îl atrag mereu şi rămân pentru el o taină, ceva unde mai are multe de descoperit.

Astăzi, drumul de la Cairo la Siut se poate face cu trenul; dar o locomotivă care pufăie o trâmbă împuţită de fum în aerul limpede şi curat al Fluviului Sfânt pare un fel de profanare. Şi apoi, trenurile egiptene! Mai bine să te lipseşti!

Aşa că, eu prefer puntea unei corăbii unui vagon închis ca o cuşcă, de unde priveliştile îţi trec pe dinaintea ochilor fără să ai timp măcar să le bagi în seamă. Pe când aşa, stai frumuşel, întins pe un covor acoperit cu perne moi, cu luleaua în gură şi cafeaua aromitoare dinainte. Apa se întinde la nesfârşit în faţa ta. Vederea aceasta te face să visezi la sudul cu plantele lui enorme şi animalele fantastice. Vântul flutură pânzele; marinarii îşi trec timpul, unii dormind, alţii privind pierduţi în gânduri sau vorbind de necazurile lor. Ochii călătorului se închid într-o toropeală plăcută. Deodată se aude strigătul:

— Sculaţi la rugăciune!

Într-o clipă toţi sunt în picioare. Cad apoi în genunchi, se închină cu faţa la răsărit şi-i auzi murmurând:

— Nu e alt Dumnezeu afară de Dumnezeul nostru şi Mahomed e trimisul său pe pământ.

Pe urmă se întind iar pe rogojini şi nimic nu le tulbură pacea, decât doar arareori vreo corabie care se încrucişează cu a lor.

Uneori întâlnesc şi plute. Plutele acestea sunt însă cu totul altfel decât cele ştiute de noi, europenii. Ele nu sunt din trunchiuri de copac sau din scânduri, ci din ulcioare!

Egipteanul nu bea altă apă decât aceea scoasă din Nil. Ulcioarele în care-o ţine sunt poroase. Toată murdăria se aşază la fund; prin pori pătrunde umezeala şi apa devine astfel mai rece decât aceea din râu. Capătă un gust foarte bun şi, când te-ai deprins cu ea, nu-ţi mai place nici cea mai bună apă de izvor din oazele pustiului.

Aceste ulcioare se fabrică într-o localitate de pe malul stâng al Nilului, numită Ballas, de aceea se numesc ballaşi. Se împletesc din frânghii năvoade lungi dreptunghiulare, cu ochiuri atât de mari, încât să încapă un ulcior în fiecare. Ulcioarele fiind goale, plutesc la suprafaţă; deasupra se pune o plasă de frânghie şi... pluta e gata.

Rodnicia pământului e datorită numai revărsării Nilului, care se întâmplă la anumite perioade. Cu cât e mai mare cantitatea de apă care se revarsă, cu atât e şi belşugul mai mare. Ca să se poată da curs apei cât mai departe, s-au făcut canale întinse.

Ne apropiam de Siut, ţinta mea de acum. Două zile încheiate stătuse „Şoimul” ancorat la Giseh, înainte de a porni la drum — timpul pe care emirul şi-l pierduse la Cairo în căutarea muza'birului. Se întoarse foarte necăjit pe bord, deoarece toate cercetările fuseseră zadarnice, dar când află, de la mine, că-l văzusem pe puntea sandalului „Abu'l adşal”, care o luase în susul fluviului, se mai domoli. Era sigur că îl

vom ajunge din urmă.

De câte ori ajungeam într-un port trimitea pe cineva să întrebe dacă văzuse careva trecând pe acolo sandalul; zadarnic! Vasul se ferise să se apropie de mal. Nădăjduiam însă să-l găsim la Siut sau să aflăm cel puţin aici ceva despre muza'bir.

Zărirăm din depărtare oraşul. Pe limba coptă[1] i se zice Saud fostului Lykonpolis (oraşul lupilor) din vechime. E aşezat foarte aproape de malul Nilului, într-un ţinut încântător şi rodnic. Deşi nu are decât o populaţie de treizeci de mii de locuitori[2] e reşedinţa unui paşă şi a unui episcop copt. E de asemenea un centru comercial, deoarece are legături întinse până înăuntrul Africii, fiind o staţie principală a caravanelor nubiene şi al Sudanului răsăritean.

Cu toate că avea destulă însemnătate, chiar în vechime, nu se găsesc nici în oraş şi nici în împrejurimi alte monumente decât vechea necropolă şi în munţii libieni mormintele mumiilor lupilor la care se închinau odinioară. Nu departe de satul Maabdah se află o peşteră, prea puţin cercetată, cu mumii de crocodili.

Aruncarăm ancora la malul satului El Hamra, care formează portul Siutului. Emirul, în calitatea sa de reiss effendina, nu avea de îndeplinit nici o formalitate la căpitănia portului, aşa că puturăm coborî imediat pe uscat. Căutarăm sandalul dar nu-l găsirăm. Căpitanul portului ne spuse că-l văzuse într-adevăr trecând, dar că nu ancorase în port. Era deci de presupus că muza'birul nu se afla în Siut. Ahmed Abd el Insaf, care ardea de nerăbdare să pună mâna pe el, hotărî să pornească fără zăbavă în urmărirea sandalului. De altminteri, nici nu putea rămâne multă vreme la Siut, deoarece avea treabă la Khartoum. Aflase la Cairo, înaintea

[1] Copţii sunt o sectă de creştini în Egipt.

[2] Cifra se referă la perioada secolului trecut. În prezent, Asyûtul (Siut) are peste 200.000 de locuitori.

plecării sale, de la un agent de-al său — din care avea în fiecare port câte unul — că va face în Khartoum o captură importantă. Ce anume, nu-mi spuse, cu toată prietenia pe care mi-o arăta.

Băgasem de seamă că tot timpul căuta să afle de la mine fel de fel de lucruri. Îmi punea întrebări peste întrebări, şi fiindcă nu prea avea cunoştinţă de multe lucruri, simple pentru mine, îi puteam răspunde la toate. Crescusem grozav în ochii lui şi mă credea foarte învăţat. Totuşi se ţinea în rezervă — după felul de a fi al orientalului faţă de străini şi inferiorii săi. Am înţeles repede că se credea, prin rangul său, superior mie, care n-aveam nici un grad în armată şi nici o situaţie socială. Nici nu i-o luam în nume de rău. Pentru el nu eram altceva decât un vântură-lume, veşnic în goană după aventuri. Totuşi în adâncul sufletului mă nemulţumea tăcerea lui când era vorba de planul pe care-l urmărea cu drumul său la Khartoum.

Făgăduisem lui Murad Nassir să-l aştept la Siut; eram deci silit să mă despart aici de emir. Copiii rămaseră pe bordul vasului său, deoarece îi era mai lesne să-i ţină sub ocrotirea lui şi avea mai multă posibilitate să-i trimită în patria lor. Mie mi-ar fi fost foarte greu, dacă nu chiar cu neputinţă s-o fac. La plecare, bieţii copii se agăţară plângând de gâtul meu şi nu vroiau cu nici un preţ să se despartă de mine. Abia i-am potolit, făgăduindu-le ca voi veni să-i văd acasă la ei. Pe urmă, doi marinari luară bagajul meu în spinare şi pornirăm spre oraş. Întrebându-l pe reiss effendina unde vrea să mă ducă, îmi răspunse ca şi când ar fi fost foarte firesc:

— La paşa, unde te-aş putea duce dacă nu la el? Un bărbat ca tine nu poate fi găzduit decât la cel mai de seamă om din oraş.

— Crezi că o să fie bucuros să mă primească?

— Fireşte. Mai ales dacă te recomand eu. Te va întâmpina ca pe un bun şi vechi prieten.

M-am mai liniştit, deşi mi-ar fi plăcut mai bine să trag la vreun han ieftin, unde să nu stau degeaba. Drumul ducea pe chei până la oraş. Digul era mărginit de verdeaţă şi razele soarelui se jucau şăgalnic prin firele de iarbă. Lumea forfota grăbită. Printr-o poartă sarasină, care slujea în acelaşi timp de intrare principală în oraş, pătrunserăm într-o curte care ţinea de palatul paşei. Zidurile erau văruite în alb şi aveau vreo câteva ferestre oarbe sau firide. Pe bănci joase, aşezate lângă pereţi, indivizi cu chipurile bărboase fumau tacticos şi sorbeau rar din filigene cu cafea. Păreau să fie paznici de-ai palatului. Nici unul din ei nu se sinchisi de noi.

Emirul părea să fi venit adeseori pe aici. Păşi de-a dreptul spre uşă, le spuse marinarilor să aştepte afară şi mă trase după el înăuntru. Aici dădurăm de o santinelă pe care o întrebă de intendent.

Soldatul rezemă puşca de perete şi se îndepărtă. Se întoarse după câtva timp, întinse palma şi zise:

— Vă duc acum la el, dar mai întâi să-mi dai un bacşiş.

Emirul îi cârpi o palmă zdravănă, apoi răspunse:

— Uite bacşişul şi grăbeşte-te, altminteri te cinstesc şi cu câteva vergi pe spinare.

Omul se uită cu luare-aminte la emir. Înţelese că are de-a face cu cineva mai de seamă — mai bună dovadă ca palma nici nu se putea —, începu să-şi frece obrazul şi o luă înainte.

Trecurăm într-o curte interioară; de jur-împrejur numai uşi. La una din ele stătea un negru enorm, înfăşurat în mătăsuri, care ne privea cu ochi posomorâţi. Când îl văzu pe emir, se îndoi din şale, puse mâinile cruce pe piept şi strigă speriat:

— Iartă, stăpâne, că nu ţi-am ieşit întru întâmpinare, dar nu ştiam că tu eşti.

Mojicia insuflă respect; probabil că emirul ştia asta, căci răspunse răstit:

— Nu era nevoie. Cum poţi însă porunci santinelei să-mi

ceară bacşiş?

— Vai de mine, a făcut el una, ca asta? se înspăimântă negrul. Martor mi-e Allah că nu l-am pus eu la cale.

— Taci! Ştiu eu că din porunca ta cere bacşiş, pe care îl împarţi pe urmă cu el.

— Te-a minţit cine ţi-a spus, stăpâne. Ca să dovedesc că nu e adevărat, o să pun să-i tragă cu nuiaua spate.

— Lasă, că l-am pedepsit eu. Şi dacă vrei să împarţi cu el bacşişul, cere-i să-ţi dea şi ţie jumătate din ce i-am eu lui. Acum du-te şi mă anunţă paşei, stăpânul tău, că am venit.

— Iartă că nu pot s-o fac, fiindcă înălţimea sa a plecat cu mare alai la oaza Dahel.

— Când se întoarce?

— Poate să treacă şi o săptămână până ce sluga lui o să aibă norocul să-i vadă iar faţa.

Am crezut că negrul acesta diform, îmbrăcat numai în mătase, e vreun servilor preferat sau paznic de harem, am văzut însă îndată că m-am înşelat, căci emirul îi zise:

— Atunci o să-ţi dau eu poruncile pe care le-ar fi dat chiar stăpânul tău intendentului său. Effendi pe care-l vezi aici e un boier de seamă şi învăţat din Germanistan şi are de gând să rămână câteva zile la Siut. Venisem cu gândul să-l rog pe paşă să-l găzduiască, dar fiindcă el nu e aici îţi dau ţie poruncă să-l primeşti şi să ai grijă să fie considerat ca o rudă a stăpânului tău.

Aşadar, negrul îndeplinea slujba de intendent, ceea ce nu era puţin lucru. El mă măsură cu o privire nu tocmai binevoitoare şi îi răspunse emirului:

— Facă-se voia ta, stăpâne. Voi duce pe effendi într-o cameră potrivită cu rangul său. Poftiţi înăuntru şi îngăduiţi-mi să vă ofer cafea şi tutun.

— N-am timp de zăbovit, trebuie să plec numaidecât, vreau însă să văd odăile pe care le va avea effendi la dispoziţia lui. Hai, du-ne chiar acum.

Nu eram defel bucuros că emirul se purta atât de aspru cu intendentul, căci mă temeam să nu am eu de îndurat apoi urmările. Negrul încruntă sprâncenele, nu spuse nimic, se înclină politicos şi ne făcu semn să-l urmăm. Ne duse într-o încăpere mane, pe ai cărei pereţi, zugrăviţi în albastru, erau o mulţime de versete din *Coran*, şi ne spuse că aici voi locui eu. Emirul se declară mulţumit şi zise că se va informa la timp dacă n-am avut vreo neplăcere, apoi ceru să mi se aducă bagajul. Curând după aceea un negru execută porunca. Apoi un altul veni cu un ciubuc şi cafea.

În toate casele bune din Orient se găseşte oricând apă fiartă pentru făcut cafeaua.

Emirul păru mulţumit că am fost atât de repede servit, ceea ce îi chezăşuia că porunca îi va fi ascultată; îmi dădu adresa unde pot lua informaţii despre el, îmi strânse mâna şi-mi zise la plecare:

— Aşa. Eşti la adăpost aici. Poţi pleca oricând pofteşti; daca s-ar întâmpla însă să nu ţi se îndeplinească vreo poruncă, spune-le că mi te vei plânge mie şi fii mojic. Allah să te binecuvânteze şi să te aducă sănătos la mine.

Plecă. Drept să spun nu prea mă simţeam la largul meu. Aveam presimţirea că voi fi nevoit în curând să-i ascult sfatul, dar mă hotărâi să mă străduiesc să n-o fac. Eram doar un venetic venit cu de-a sila în casă. Şi apoi, felul cum mă impusese emirul nu-mi putea atrage defel simpatia intendentului tuciuriu. Îmi propusei deci să-mi caut o gazdă în oraş.

Statui vreun ceas tolănit pe perne, fumând. Credeam că va veni cineva să mă întrebe dacă doresc ceva. Emirul probabil în vremea asta părăsise portul. Nu veni însă nimeni. În sfârşit, intendentul intră pe uşă. În loc să şadă jos lângă mine, după cum îi poruncea bunăcuviinţa, râmase în picioare, mă privi cu ură, apoi zise:

— Aşa zi-i, emirul ţi-e prieten! Cine-l aude, crede că e

chiar kedivul în persoană. Îl cunoşti de mult?

— Nu, răspunsei eu, după cum era adevărat.

— Şi îndrăzneşte să te aducă aici, în palatul paşei. Vii din Germanistan?

— Da.

— Eşti musulman?

— Nu, sunt creştin.

— Allah, Allah! Eşti creştin şi eu ţi-am dat odaia asta plină cu versete sfinte din *Coran*! Ce păcat grozav am făcut! Să ieşi numaidecât de aici şi să mergi să te duc în alta, unde legea ta n-o jigneşte pe a noastră.

— Da, o să ies într-adevăr, dar nu ca să trec în alta. Tu însuţi eşti acela care batjocoreşti legea voastră, care zice să-ţi cinsteşti oaspetele, pe când tu faci tocmai dimpotrivă. O să trimit un om să-mi ia lucrurile; pentru cafeaua şi tutunul pe care mi le-ai oferit, ţine bacşişul ăsta.

Pusei jos ciubucul, mă ridicai în picioare, îi aruncai o monedă de argint, ceea ce era foarte mult pentru ceea ce îmi oferise şi ieşii din odaie, fără ca el să mă oprească. Ajuns în curte, auzii bocete. O uşă se deschise şi în prag apărură doi servitori care duceau pe braţe un bărbat tânăr, cu o rană adâncă la frunte, din care şiroia sângele. În urma lui venea o femeie gârbovită, care plângea şi se jelea în gura mare, ţipând să se aducă un hekim (doctor) în grabă.

Când grupul trecu pe lângă mine, am întrebat ce i s-a întâmplat tânărului rănit. Un bătrân bine îmbrăcat, care însoţea alaiul, îmi răspunse:

— L-a izbit calul de zid. Acum i se scurge băiatului viaţa prin frunte. Alergaţi cât puteţi de repede după un haggahm[1], poate că mai e scăpare.

În zăpăceală nimeni nu se gândea să-i dea ascultare. L-am apucat pe bătrân de braţ şi i-am zis:

— Poate că nu e nevoie să trimiţi după chirurg; o să-i

[1] Chirurg.

pansez eu rana.

Bătrânul se uită la mine şi-mi spuse cu înfrigurare:

— Atunci eşti tu însuţi doctor? Scapă-mi copilul şi o să-ţi dau de zece ori pe atât cât vei cere tu.

Mă trase după el pe o uşă prin care dispăruseră cu rănitul. Bătrânul era tatăl lui. Din odaia aceasta, care părea să fie salonul, trecurăm în alta, unde fusese culcat tânărul pe un divan. Femeia îngenunchease în faţa divanului şi plângea în hohote. Bărbatul o ridică de jos şi-i zise:

— Uite, am adus un doctor. Taci, femeie, şi lasă să ne examineze feciorul. Poate se milostiveşte Allah şi dă îndărăt viaţa băiatului, care e sprijinul şi bucuria bătrâneţilor noastre.

Femeia era deci mama tânărului.

— Poate că i-o dă îndărăt — repetară oamenii care-l transportaseră pe rănit.

M-am lăsat în genunchi lângă el şi am examinat rana. Nu era primejdioasă şi, dacă nu survenea vreo complicaţie, se va tămădui repede.

Tânărul era leşinat. Aveam la mine o sticluţă cu amoniac, pe care o întrebuinţam împotriva muşcăturilor de ţânţari, care mişună cu duiumul prin ţările acelea. Am destupat-o şi i-am ţinut-o leşinatului sub nas. Efectul nu întârzie. Se cutremură, strănută şi deschise ochii. Maică-sa începu să râdă de bucurie. Bătrânul îşi împreună mâinile şi strigă:

— Slavă lui Allah! Moartea a fugit şi viaţa se întoarce în trupul copilului meu...

— Se întoarce, se întoarce! exclamară şi cei din jurul său, Allah! Allah!

L-am rugat pe bătrân s-o îndepărteze pe femeie şi am început să examinez trupul rănitului. N-avea nici o fractură, dar capul îi vâjâia cumplit. Am cerut feşi şi ce trebuia pentru bandaj, care mi se aduseră îndată, am spălat bine rana şi am legat-o, după aceea le-am spus că bolnavului îi trebuie linişte şi că a doua zi va fi pe picioare.

Îşi poate oricine închipui bucuria părinţilor; socotiseră rana foarte primejdioasă şi, când îşi văzuseră feciorul în nesimţire, crezuseră că a murit.

— Cum să te răsplătesc, effendi! strigă bătrânul. Dacă nu erai tu, sufletul copilului meu n-ar mai fi găsit drumul îndărăt în trupul lui.

— Te înşeli, feciorul tău s-ar fi deşteptat şi fără ajutorul meu.

— Nu, nu! Eu nu ştiu cine eşti, nu te-am văzut niciodată până acum. Pesemne că eşti străin la palat. Spune-mi unde locuieşti ca să te putem găsi dacă i s-o face iar rău băiatului.

— Am sosit de-abia astăzi în oraş şi nu ştiu nici eu încă unde voi locui. Şi apoi nu rămân decât vreo câteva zile în Siut.

— Stai la noi, effendi! Fii oaspetele nostru. Loc avem berechet.

— Nu pot primi găzduirea voastră. Voi nici nu ştiţi cine sunt şi legea mea nu e aceeaşi cu a voastră. Eu sunt creştin.

— Creştin... creştin! zise bătrânul, privindu-mă cu o curiozitate respectuoasă.

— Creştin! repetară ceilalţi după el.

— Da, creştin, am întărit eu. Acum cred că nu vei mai stărui.

— De ce nu? Nu eşti salvatorul copilului meu?

— Ţi-am spus că te înşeli. Îşi venea el în fire şi fără mine.

— Nu, nu! Am auzit eu că mulţi dintre voi, medicii creştini, sunteţi mari vrăjitori şi moartea fuge de frica voastră.

— Vrăjitori nu suntem, ci mai învăţaţi şi mai pricepuţi decât ai voştri.

— Spui tu aşa, fiindcă nu vrei să mărturiseşti adevărul. Sticluţa cu apa vie din mâna ta mi-a scăpat copilul. Te pricepi să închizi viaţa într-o sticlă, ca să goneşti apoi cu ea moartea. Nu, nu, nu te mai apăra! Ştiu eu ce ştiu, dar nu te mai pot pofti acum în casa mea.

— Mă aşteptam. Un creştin nu poate fi binevenit.

— Effendi, să nu crezi asta. Eu nu-l dispreţuiesc pe creştin; are şi el un Dumnezeu, nu e păgân. Bucuros l-aş primi sub acoperământul meu, cu atât mai mult pe tine, care eşti salvatorul copilului meu. Suntem însă prea de curând ca să te mai îmbiez cu găzduirea mea. Dacă zici că n-ai încă o locuinţă, voi vorbi cu intendentul palatului să te găzduiască în palat, mai ales că paşa lipseşte din oraş. Şi intendentul e bolnav şi dacă izbuteşti să-l tămăduieşti, n-o să mai ştie cum să-ţi mulţumească.

— De ce boală suferă?

— De stomac. Mănâncă mai mult decât cinci inşi la un loc, de aceea e mereu bolnav.

— Atunci n-are trebuinţă nici de sfatul nici de ajutorul meu. Să mănânce mai puţin şi o să se tămăduiască singur. De altminteri, nici nu cred să fie bucuros să mă vadă şi nici să-i vină vindecarea de la mine. M-a dat chiar adineauri afară din casă.

— Pe tine? Cu neputinţă!

— Nu numai că e cu putinţă, dar e şi foarte adevărat. Mi-a refuzat ospitalitatea cuvenită, deşi îi fusesem recomandat cu foarte mare căldură de reissul effendina Ahmed Abd el Insaf.

— Aha, tocmai de el! Vezi că pe ăsta îl urăşte intendentul mai mult ca pe oricine altul, fiindcă emirul e întotdeauna mojic cu el. Să te fi recomandat altcineva, fii sigur că n-o făcea. În sfârşit, dacă zici că s-a purtat atât de urât cu tine, nu mă mai pot duce la el. Îţi sunt însă dator atâta recunoştinţă, încât nu te pot lăsa să pleci. Iartă, rogu-te, îndrăzneala, dar vino de-mi vezi locuinţa şi dacă-ţi place, mi-ai face o mare bucurie şi o cinste deosebită primind să fii oaspetele meu.

Din felul cum vorbea am înţeles că ar fi fost o adevărată insultă pentru bătrân să refuz. Nevastă-sa îşi împreună şi ea rugător mâinile spre mine, iar fiul său adăugă:

— Rămâi effendi! Mă doare grozav capul şi ştiu că tu mă poţi tămădui dacă stai la mine.

— Bine, rămân, am răspuns eu. Trimiteţi pe cineva să-mi iau lucrurile de la intendent. N-aş vrea însă să vă fiu o povară.

— O povară? Nu! zise bătrânul cu bucurie. Nu sunt om sărac, sunt emir ahor-ul[1] paşei şi-ţi pot oferi şi eu atât cât puteai avea de la intendent. Îngăduie-mi să-ţi arăt acum locuinţa. Iar voi — adăugă el, adresându-se servitorilor — duceţi-vă şi aduceţi aici lucrurile acestui effendi.

Bătrânul mă trecu prin mai multe odăi, până ce ajunserăm într-o cameră mare şi frumoasă, a cărei uşă răspundea chiar în curtea pe unde venisem. Se bucură ca un copil când văzu că-mi place camera şi mă rugă să-l iert un moment ca să vadă ce face băiatul.

Găsisem deci un adăpost tot în palat, şi încă la un om care mi-era de o mie de ori mai simpatic decât diformul acela de intendent. Ce face şi întâmplarea! Să fi plecat cu câteva momente înainte sau mai târziu, nu m-aş fi întâlnit cu tânărul rănit şi aş fi fost nevoit să-mi caut o gazdă în oraş.

Bătrânul se întoarse aproape imediat. Aduse — ca semn de mare cinste — el singur ciubucul şi mi-l aprinse cu mâna lui. Veniră pe urmă şi servitorii cu cele două puşti ale mele şi puţinul bagaj pe care-l purtam cu mine. Unul din ei îmi zise:

— Effendi, a trebuit să-i spunem intendentului unde te afli. Când a auzit că eşti un doctor vestit care are la el sticla cu apa vieţii, i-a părut tare rău că s-a purtat urât cu tine şi te roagă să-l ierţi şi să-i îngădui să vină încoace. E bolnav, sărmanul. Doctorii noştri i-au spus că într-o bună zi o să-i plesnească burta. Acum zice că Allah te-a trimis pe tine să-l tămăduieşti.

— Bine, spuneţi-i să vină.

Nici nu-mi trecea prin minte să-i port pică negrului pentru purtarea lui faţă de mine. Bănuiam că boala lui grozavă nu va

[1] Şeful grajdurilor.

da defel prilejul unei întrevederi tragice.

Nu se lăsă aşteptat. Mai că mi se făcuse milă, când l-am văzut cât de ruşinat şi sfios se apropie de mine.

— Iartă-mă, effendi, începu el. Să fi ştiut eu că tu eşti un...

— Încetează! i-am curmat eu vorba. N-am de ce să te iert. Reissul effendina e de vină.

— Eşti prea bun. Îmi îngădui să m-aşez lângă tine?

— Te rog chiar.

Se aşeză în faţa mea şi a bătrânului. Acum se putea vedea şi mai bine ce proporţii uriaşe avea corpul său. Era mult, mult mai gras ca Murad Nassir. Respira greu, mai mult horcăia; sub pielea lui tuciurie se vedea sângele îmbelşugat care-i clocotea în vine. Obrajii îi erau umflaţi ca nişte foale. Nu mai încăpea îndoială că omul acesta va muri în curând de o congestie sau de dilataţie de stomac.

Când văzu că mă uit atât de atent la el, zise oftând:

— Te înşeli, effendi, dacă mă judeci după faţă. Oamenii graşi nu sunt atât de sănătoşi pe cât îi crede lumea.

— Ştiu. Doctorii în Germanistan ştiu prea bine că omul, cu cât e mai gras, cu atât îl pândeşte mai de-aproape moartea.

— Allah să mă păzească! Spune-mi, rogu-te, mai am mult de trăit?

— Când ai mâncat pentru ultima dată?

— Azi-dimineaţă.

— Şi când o să mănânci iar?

— La amiază, adică peste o jumătate de oră.

— Ce-ai mâncat azi-dimineaţă?

— Mai nimic. Un cocoş fript şi o spinare de berbec.

— Şi la prânz ce-o să mănânci?

— Tot aşa de puţin, adică un cocoş fript, o spinare de berbec cu o mână de orez — nu mai mare ca un turban — pe urmă un peşte de vreun cot şi o strachină cu arpacaş fiert în lapte.

— Hm! Atunci tare mă tem că nu vei mai apuca seara.

— O, cerule, o, pământule! Glumeşti?

— Nu glumesc defel. Dacă aş mânca eu un sfert din ce ai spus tu acum, aş crăpa pe loc.

— Tu, da. Dar potriveşti tu trupul tău cu al meu? În burta mea încape de zece ori mai mult ca într-a ta.

— Crezi că burţile noastre sunt butoaie deşarte? Ai mâncat nu numai cât îţi trebuie ca să trăieşti, ci şi cât să te îmbolnăveşti. Am auzit că ai dureri de stomac, e adevărat?

— Da. Mă doare uneori de-mi ies ochii din cap.

— Ai putea să-mi arăţi şi mie cam unde te doare?

— Aici, făcu el, arătând cu mâna la stomac.

— Cum te doare? Te înjunghie?

— Nu. Durerile sunt aşa ca şi când n-aş avea nimic înăuntru, parcă ar fi un gol în pântece.

— Aha! Înţeleg! Şi când te apucă durerile astea?

— Întotdeauna la vremea mesei, aşa că trebuie să mănânc numaidecât.

Îmi stăpâneam cu anevoie râsul şi i-am zis, vrând să par cât se poate de serios:

— Grea boală... foarte grea.

— Pot să mor din ea? întrebă el speriat.

— Cu siguranţă, dacă nu ţi se dă ajutor la timp.

— Spune repede, effendi, ajutorul mi-l poţi da tu? Îţi plătesc oricât ceri.

— Nu-mi trebuie nici o plată; te vindec pe degeaba. Când ştii boala, îi cunoşti şi leacul.

— Cum îi zice bolii mele?

— La francezi se numeşte *faim*, la englezi *hunger* sau *appetite*; cum îi zice aici, n-ai nevoie să ştii.

— Nici nu ţin, numai să-mi cunoşti tu leacul, atâta vreau.

— Îl cunosc.

— Spune-l, spune-l repede! Eu sunt intendentul palatului şi am bani cât nu ştiu ce să fac cu ei... îţi plătesc oricât ceri.

— Îţi repet că nu-mi trebuie nici o plată. Totuşi o să

trebuiască să te scormoneşti niţel în pungă. Ce te-au sfătuit doctorii de aici?

— Să rabd, să nu mănânc. Ziceau că stomacul meu e slab.

— Dobitocii! E tocmai dimpotrivă; ai un stomac foarte tare. Noi medicii numim un astfel de stomac, stomac rinocer sau de hipopotam. De aceea nu trebuie să rabzi de foame ci să mănânci, şi chiar cât se poate de mult.

Chipul negrului lucea de bucurie. Se izbi cu palmele peste genunchi şi exclamă:

— Să mănânc! Să mănânc cât pot de mult. O Mohamed, o voi sfinţi califi! Asta e doctoria care-mi place!

— E singura care-ţi poate ajuta. Numai că se cere s-o iei cu un anumit rost.

— Care?

— Îndată ce simţi golul acela în stomac, te apleci de şapte ori cu faţa spre Mecca, pe urmă şezi jos şi mănânci până ce piere golul din stomac.

— Ce să mănânc?

— Orice vrei şi-ţi place. După ce te-ai săturat, te scoli şi te apleci iar — de astă dată de nouă ori — dar atât de tare, ca să atingi pământul cu fruntea.

— O să pot?

— Trebuie!

— Dar dacă nu merge?

— Să meargă! Altminteri leacul nu foloseşte la nimic. Ajută-te cu mâinile; înţepeneşte-le bine în pământ şi să vezi că se poate. Ia încearcă!

Se sculă şi se apucă să facă după cum i-am spus. Era atât de caraghios să vezi corpul acela enorm trudindu-se să se aplece din mijloc ca să atingă cu fruntea covorul încât mie mi-era foarte greu să-mi stăpânesc râsul, mai ales că la un moment dat îşi pierdu echilibrul şi se rostogoli ca un bolovan pe covor. Totuşi nu se lăsă; se ridică de jos şi încercă iar. În cele din urmă reuşi.

— Merge, merge! strigă el cu bucurie. O să încerc însă când voi fi singur, altminteri râd de mine când m-or vedea şi se duce dracului demnitatea. Altceva ce mai am de făcut?

— Milostenie.

— Faţă de cine?

— Venind încoa' am, văzut o mulţime de bolnavi, mai ales copii. Au ochii umflaţi şi plini de bube; mişună muştele pe ei.

— Da, aşa e, sute de copii de ăştia sunt. Întind mâna la trecători şi cer de pomană.

— Tu eşti bogat şi Profetul porunceşte să fii milostiv cu cei săraci. Dacă vrei să te tămăduieşti, trimite să-ţi aducă vreo cincizeci de copii de ăştia şi dăruieşte fiecăruia din trei în trei luni câte doi piaştri.

— O să fac ce-mi spui, effendi, fiindcă sunt sigur că leacul tău o s-ajute. Tu eşti un mare doctor şi peste puţin o să ţi se ducă vestea în toată lumea. Dar parcă simt că m-apucă durerile. Pot să mă duc să mănânc?

— Da, da, grăbeşte-te chiar. Nu uita însă să te apleci de şapte ori — după cum ţi-am spus — şi nici pe copiii cei orbi să nu-i uiţi.

— O să mă duc îndată după masă să le împart chiar eu banii. N-ai vrea să mai treci pe la mine, ca să vezi cum îmi merge? Eşti creştin, cu toate astea îţi doresc ca porţile raiului să se deschidă înaintea ta, fiindcă n-ai cruzimea să vrei să tămăduieşti prin foame un stomac bolnav.

Îmi întinse mâna, apoi plecă. Bătrânul, care tăcuse până atunci şi ascultase foarte serios, lăsă să-i fluture acum un zâmbet pe buze şi zise:

— Effendi, după cum văd eu, tu nu eşti numai un doctor înţelept, dar şi un om glumeţ şi bun la inimă.

— Cum, bun?

— Fiindcă ai grijă de bieţii orbi.

— Şi glumeţ de ce?

— Vrei să spui că nu era o glumă?

— Ce anume?

— Hm... hm... Iartă, te rog! Cum ar putea mintea mea să înţeleagă ştiinţa ta! Mecca e oraşul sfânt şi cele şapte şi nouă închinăciuni îşi vor fi având rostul lor. Un medic care dă viaţă dintr-o sticluţă, trebuie să ştie el la ce pot folosi închinăciunile spre Mecca. Nimeni altul în afară de tine nu mi-ar fi putut scăpa copilul de la moarte. Dacă ai putea să-mi mai uşurezi sufletul de o grea povară!

— Te apasă ceva? Spune! Noi, europenii, ne pricepem la multe, chiar la lucruri care vi se par vouă cu neputinţă.

— Numai la asta nu. Aici e nevoie de un beduin, şi încă de unul care ar vrea să-şi pună în primejdie viaţa. Au şi europenii cai, dar nu sunt buni călăreţi.

— Aha, e vorba de un cal de călărie?

— Da, un cal mai al dracului decât dracu'. Paşa al nostru a primit acum vreo câteva săptămâni în dar de la fratele său de dincolo de Mecca, un armăsar sur — un adevărat El Bakarra. Ai auzit tu vreodată de caii Bakarra?

— Da. Se zice că sunt cei mai focoşi cai ai Arabiei.

— Şi ştii tu că dintre toţi, cei mai îndărătnici sunt cei suri.

— Aşa merge zvonul, eu însă sunt de părere că pentru un bun călăreţ n-are a face dacă are blana sură ori de altă culoare.

— Greşeşti, effendi. Eşti un doctor iscusit, dar nu te poţi pricepe în acelaşi timp şi la cai. Voi, învăţaţii — şi mai ales europenii — habar n-aveţi ce e aia călăritul. Eu sunt şeful grajdurilor paşei şi n-a fost cal pe care să nu-l pot îmblânzi. Am cutreierat toate triburile de pe malul Nilului ca să iau parte la alergări. Nu a fost chip să mă întreacă nici cel mai bun călăreţ de-al lor. Armăsarul ăsta însă m-a zvârlit din spinare cum am apucat — şi cu primejdia vieţii mele — să-l încalec. Paşa a dat poruncă să-l găsească îmblânzit când s-o întoarce, măcar atât cât să se poată urca în şa pe spinarea lui. Dar ca să-l înşăuezi, trebuie să-l legi zdravăn. Pe urmă,

când vrei să-l încaleci, începe să zvârle şi să muşte, de ţi-e frică să te apropii de el. Mi-a schilodit o grămadă de oameni şi ai văzut şi tu ce s-a întâmplat lui fecioru-meu, mai adineauri, când a încercat să-l încalece.

— Unde se află acum calul?

— În curtea grajdurilor. Nimeni nu îndrăzneşte să se apropie de el. Îl lăsăm până se domoleşte şi intră singur în grajd.

— Aş putea să-l văd şi eu?

— Poţi, numai să-mi făgăduieşti că nu te vei apropia de el.

— Bine, îţi făgăduiesc.

— O să vezi acum, effendi, un armăsar cum n-ai mai văzut în viaţa ta şi cum nici nu cred să mai fie altul pe lume.

Mă făcuse curios. Un El Bakarra veritabil. Avusesem şi eu unul — „Vântul" — care mă purtase atâţia ani prin pustietăţi şi era din acelaşi sânge nobil. Bătrânul nu bănuia că mulţi armăsari ca ăsta călărisem eu în viaţa mea. Eram sigur chiar înainte de a-l vedea că nu ştiu ei cum să-l ia. Cel mai sălbatic cal arab e blând ca un miel dacă te pricepi cum să te porţi cu el. Pentru ce ar face acesta o excepţie?

Ieşirăm din casă şi ajunserăm la o poartă pe care bătrânul o deschise binişor, numai cât să pot privi afară. M-am apropiat de el şi am văzut o curte aşternută cu nisip, în care se vedeau desluşit urme multe de copite. Era pesemne locul unde se încercau sau se lăsau liberi caii. Acum nu era în curte decât unul singur, un armăsar sur. Stătea la umbră şi se scărpina de zid.

Simţii că-mi bate inima. Aşa cal mai zic şi eu! Un pur sânge arăbesc, de o frumuseţe într-adevăr neînchipuită. Totul, de la încheieturile picioarelor până la coamă, dovedea rasă. Pentru un călăreţ adevărat era o ispită căreia cu greu i s-ar fi putut împotrivi. Îţi venea să-i sări în spinare şi să porneşti cu, el, pe deşălate, în goană nebună, prin pustiul nesfârşit.

Armăsarul avea încă şaua pe el, dar nu se freca de zid ca să şi-o dea jos, era, deci, deprins să fie călărit. Părea atât de blând şi liniştit, încât nu-ţi venea să dai crezare cuvintelor bătrânului.

— Ei, ce zici? Îţi place? Ştiu că nu te pricepi, dar trebuie să recunoşti că n-ai văzut încă în viaţa ta un astfel de armăsar, îmi zise el cu mândrie.

— E un radşipak[1], i-am răspuns eu scurt.

Probabil că nu se aştepta la un astfel de răspuns, căci mă privi mirat şi zise:

— Ce ştii tu de însemnătatea cuvântului ăstuia! Îl vei fi auzit cândva şi ţi-a rămas în minte. Eu, drept să-ţi spun, n-am văzut de când sunt altul mai frumos.

— Eu, da. De altminteri, părerea mea e că armăsarul e foarte blând.

— Te înşeli grozav. Ia te uită la focul din ochii lui. Se crede singur. Stai numai să mă vadă şi o să-ţi schimbi repede părerea.

Deschise poarta şi păşi în curte. Cum îl zări armăsarul se ridică în două picioare, apoi alergă spre bătrân şi începu să zvârle cu copitele de dinapoi. Dacă bătrânul nu ar fi sărit repede îndărăt, trăgând uşa după el, praf îl făcea.

— Văzuşi diavolul! zise bătrânul, tremurând de frică. Alt cal în locul lui ar fi luat-o speriat la fugă prin curte ferindu-se de noi, pe când afurisitul ăsta vine de-a dreptul spre mine, ca să mă omoare.

— Ceea ce dovedeşte că e sânge curat în vinele lui. E inteligent şi are memorie. Pesemne că l-aţi bătut adesea, de aceea l-aţi sălbăticit şi l-aţi făcut îndărătnic. Se întâmplă adesea ca mârţoaga cea mai proastă să caute să se răzbune pe un stăpân rău, care-o bate mereu. Un cal atât de nobil ca acesta nu trebuie bătut. L-aţi luat cu răul şi n-aţi ştiut cum să vă purtaţi cu el — asta e!

---

[1] Sânge neamestecat – pursânge.

Bătrânul se uită la mine cu o privire cum s-ar uita un profesor de astronomie la un băiat de clasa întâi de liceu, care ar veni să-i spună cum se descoperă o cometă; pe urmă izbucni în hohote de râs.

— Aşa? Şi cum crezi tu că trebuie să te porţi cu un cal? zise el după ce se potoli.

— Cum te-ai purta cu un prieten, nu cu un rob. Calul e cel mai nobil dintre toate animalele; are mai multă mândrie ca oricare altul. Dacă se lasă să fie biruit cu brutalitate, înseamnă că e o gloabă, căci a renunţat la mândria lui şi a devenit o făptură ordinară şi slugarnică. Pe când un cal de rasă nobilă e în stare de sacrificiu ca un om cu sufletul ales. Vede moartea cu ochii, dar nu se dă îndărăt, dacă e vorba să-şi salveze stăpânul. Rabdă de foame şi de sete împreună cu el; am putea zice că se bucură şi suferă de bucuria şi suferinţa lui — dacă ar fi în stare de simţăminte omeneşti. Veghează asupra stăpânului şi-i dă de veste când simte primejdia. Şopteşte unui cal de rasă sura din *Coran* sau „taina” cu care l-ai deprins şi-l vei vedea gonind cu tine în spinare, până ce va cădea jos mort.

— Effendi, ce ştii tu de sure şi „taine”. Astea sunt secretele pe care nici un creştin nu le cunoaşte. Nici măcar tatăl nu le destăinuie fiului său pe patul morţii...

— Ştiu. Am avut o dată un armăsar, adevărat Sammar care nu dormea până ce nu-i şopteam în ureche sura şi taina lui înainte de culcare. Era un animal atât de preţios încât nu l-aş fi dat pe trei din aceştia.

— Cum, ai avut un Sammar?

— Da. Mă aflam pe atunci la haddedihnii din neamul Sammarilor. În sfârşit, ca s-o scurtăm: te temi de mânia paşei şi nu mă crezi în stare să te scap de grija care te apasă. Eşti de părere că un european nu se pricepe la călărit şi nu se pricepe la cai. O să-ţi dovedesc eu îndată că nu e aşa. Pe ce faci prinsoare că încalec armăsarul şi n-are să mă dea jos?

— Pentru numele lui Allah, ce-ţi trece prin minte? Vrei să-ţi frângi gâtul?

— Ei, aş! Vreau să-ţi dovedesc ce ţi-am spus adineauri. Cheamă încoa' pe feciorul tău şi slugile, să-i învăţ cum trebuie să se poarte cu armăsarul.

Bătrânul mă lua drept un ageamiu lăudăros, care se aruncă din neştiinţă într-o primejdie pe care nici măcar n-o bănuieşte, şi-şi dădea pe cât putea osteneala să mă împiedice.

În cele din urmă se învoi. Vroiam să-i dovedesc că un european nu e mai prejos de un beduin.

În timp ce eu m-am dus în camera mea ca să-mi pun haikul (mantaua), urmărind un anumit scop, el îşi adună grăjdarii. Se suiră cu toţii pe o terasă de deasupra grajdului, de unde puteau urmări ce se petrece jos, în curte.

Deodată l-am văzut venind spre mine pe intendent, care-mi zise speriat:

— Vai de mine, effendi, ce vrei să faci! Aud că ai de gând să încaleci afurisitul ăsta de armăsar. Dă-l dracului încolo. Dacă ar fi să cad eu de pe el, poate că m-aş alege numai cu mădularele rupte, fiindcă m-ar apăra stratul de grăsime, pe tine însă te face praf.

— Nu te îngriji de mine. Ai mâncat?

— Da.

— Mai simţi vreo durere?

— Nu.

— Bine. Urcă-te atunci pe terasă şi o să vezi cum fac eu îndată din drac un înger. Armăsarul n-a fost ţinut niciodată într-un grajd, de aceea l-aţi înfuriat aşa. Îl sperie de asemenea şi îmbrăcămintea voastră; până la voi n-a văzut decât oameni îmbrăcaţi în haik sau burnus. Trebuia să vă gândiţi la asta dar, în loc să-l luaţi cu binişorul, l-aţi bătut şi l-aţi legat. Ştiţi care e numele armăsarului?

— N-are încă nume şi nici „taina” lui. O să i le dea paşa

când s-o întoarce.

— Bine. Asta vroiam să ştiu. Beduinul îşi cheamă calul pe nume sau după culoarea părului şi încă pe un glas ascuţit. Sunt încredinţat că dacă voi face aşa cum ştiu eu, o să mă asculte. Voi urcaţi-vă pe acoperiş, ca să nu vi se întâmple ceva. Acum o să intru în curte în hainele astea, pe urmă în haik şi vei vedea îndată deosebirea.

Când i-am văzut pe oameni sus, am deschis uşa şi m-am aşezat în prag. Cum mă văzu armăsarul, veni sforăind în goană spre mine şi, dacă nu mă trăgeam repede îndărăt, m-ar fi izbit cu copitele în piept. Rămase multă vreme în dreptul uşii pe care o închisesem după mine, apoi se potoli şi plecă.

În vremea asta mi-am pus burnusul pe mine şi am tras gluga pe cap. Arătam acum întocmai ca un beduin. În odaia în care mă aflam se găseau fel de fel de hamuri şi lucruri, anume pentru călărie. Într-un colţ am văzut nişte smochine din cele mai ieftine, care se dau de obicei cailor. Mi-am umplut buzunarele cu ele şi am deschis binişor uşa.

Armăsarul stătea acum tocmai în fundul curţii. Ochii celor de pe terasa erau aţintiţi asupra mea.

— *Ia hsan azrak*[1], am strigat eu cât am putut mai strident.

Animalul întoarse capul. Rămânea acum de văzut dacă avusesem sau nu dreptate. Dacă mă înşelasem, situaţia în care mă aflam era din cele mai primejdioase, dar speram totuşi s-o înlătur.

Armăsarul tresări; rămase pe loc, uitându-se spre mine, cu capul ridicat. Începu să-şi umfle nările, ciuli urechile şi dădu din coadă; părea foarte mirat. Acu' era acu'. Am pornit spre el cu câteva smochine în palma întinsă.

— Mă surule, mă! am zis eu privind armăsarul drept în ochi, cu blândeţe.

Necheză uşor, se răsuci în loc şi veni în sărituri graţioase spre mine. Se opri apoi în faţa mea, se înţepeni pe picioarele

---

[1] Mă surule, mă!

dinainte şi păru să mă măsoare cu privirea.

— Surule, dragul meu, na, mănâncă!

L-am îmbiat eu cu glas blajin, ducându-i smochinele la gură.

Fireşte că trebuia să-i vorbesc arăbeşte, deoarece aceste sunete îi erau cunoscute. Îmi mirosi mâna, pe urmă braţul până la cot şi începu să mănânce smochinele din palmă.

Biruisem.

Am scos altele din buzunar; le-am întins cu stânga, iar cu dreapta l-am mângâiat binişor pe gât. I-am tras apoi capul spre mine şi i-am şoptit în ureche încetişor versetele din *Coran* care îmi veneau atunci în minte, cum îi face arabul în fiecare seară calului său cel mai drag, numai că întotdeauna e aceeaşi sură. Culcaţi amândoi jos, cal şi călăreţ, adorm în murmurul acesta blând.

Armăsarul tresări. Mai mult ca sigur că nu nimerisem sura cunoscută de el, dar n-avea importanţă, destul că auzea şoaptele cu care era deprins. Animalul scoase un nechezat uşor, ridică pe urmă capul şi necheză o dată cu atâta putere, încât era cât pe ce să sar în lături speriat. Începu pe urmă să-şi frece capul de umărul meu şi să mă lingă, cu limba pe obraz, ca şi când mă săruta. I-am cuprins gâtul cu braţele, i-am rezemat capul pe pieptul meu, calul se întinse jos pe nisip şi eu alături de el, cu capul pe gâtul lui, ca pe un căpătâi. Cei de pe acoperiş scoteau exclamaţii de mirare şi de admiraţie.

Am stat aşa o bucată de vreme, pe urmă am sărit în picioare strigând:

— *Dir Balak'l a'adi!* adică: ia seama, vin duşmanii.

Într-o clipă, armăsarul fu şi el în picioare şi eu în spinarea lui.

Am ocolit vreo jumătate de ceas curtea călare, în felul cum călăresc beduinii. La cea mai mică apăsare a pulpei, armăsarul mă înţelegea ca un om — ba aş putea zice că îmi ghicea dinainte gândul.

Am descălecat şi l-am răsplătit cu câteva desmierdări şi cu o mână de smochine. L-am dus apoi în grajd, i-am murmurat cu blândeţe câteva cuvinte în ureche şi l-am făcut să se culce, blând ca un mieluşel. Când mă văzu îndepărtându-mă, se uită lung după mine şi necheză încetişor.

Am ieşit în curte. Cei de pe acoperiş mă întrebară dacă pot coborî. Le-am spus că n-au de ce să se mai teamă. Totuşi nu cutezau încă să se apropie de grajd. În cele din urmă i-am luat după mine şi am intrat în grajd. Cum îi văzu, armăsarul sări în picioare şi începu să zvârle înfuriat din copite în toate părţile. M-am apropiat atunci de el şi cu vorbe blânde l-am potolit. Mă lua drept stăpânul lui şi asculta de mine ca un câine. Ba se lăsă — deşi vădit nemulţumit — să-l mângâie şi ceilalţi.

L-am scos în curte, am ocolit din nou de câteva ori zidul călare, pe urmă i-am spus bătrânului şef al grajdurilor să-l încalece şi el. Omul se codea. La stăruinţele mele însă, se învoi. Armăsarul nu vroia la început să se lase încălecat, se ridică în două picioare de câteva ori, pe urmă, la câteva cuvinte blajine, nu mai făcu nici o împotrivire.

A ocolit chiar cu el în spinare curtea de câteva ori, apoi se lăsă dus în grajd. Noi, adică eu, bătrânul şi intendentul, intrarăm în casă, unde ne aştepta masa pusă.

La musulmani nu e voie ca femeile să mănânce la un loc cu bărbaţii, de aceea se aduse mâncare numai pentru mine şi stăpânul casei. Intendentul mâncase. Dar când ni se aduse un munte întreg de pilaf, cu un miel rumen deasupra, care mirosea atât de frumos că-ţi lăsa gura apă, mâncăciosul începu să tuşească încet şi să adulmece aerul ca un copoi. Văzând însă că nu-l băgăm în seamă, tuşi mai tare şi cu atâta înţeles încât păgân să fi fost, tot te-ar fi înduioşat. De aceea bătrânul îl îmbie să guste şi el ceva.

— Nu, nu, eu am mâncat mai adineauri, răspunse

mâncăciosul, înghiţind în sec.

Când văzu însă că, după întâia îmbucătură, am plescăit din limbă de plăcere, nu se mai putu stăpâni, şi-mi zise:

— Ce să mă fac effendi, iar m-apucă durerile...

— Păi atunci mănâncă.

— Mă duc acasă să mănânc.

— De ce să te duci? Stai să mănânci aici cu noi, îl îmbie bătrânul.

— Dacă-mi îngăduiţi... De mâncat n-o să mănânc, o să gust numai ceva.

Apucă o halcă de carne şi vru s-o ducă la gură, dar eu l-am oprit, strigând:

— Ce faci, omule, vrei să mori?

— Vai de mine! Să mă ferească Allah! Dar de ce să mor?

— Ai uitat că trebuie să te închini de şapte ori cu faţa spre Mecca?

— Păi nu mănânc... gust numai.

— N-are a face. Trebuie să asculţi cu sfinţenie ce spune doctorul.

— Ai dreptate, effendi, bine zici.

Se ridică de jos şi, cu halca de carne în mână, făcu şapte închinăciuni cu faţa spre răsărit. Se aşeză iar la locul lui şi începu să mănânce, mai bine zis să înfulece de zor. Îl întrecea chiar pe Murad Nassir al meu în ce priveşte iuţeala. Până s-apuc eu să ronţăi o costiţă nu mai rămăsese nimic pe tavă. Îşi şterse apoi de şalvari mâinile unsuroase şi zise, răsuflând adânc:

— Mi-a trecut! Nu mă mai doare nimic... fie numele lui Allah lăudat în vecii vecilor!

— Ţi-a pierit golul din stomac? l-am întrebat eu,

— Păi mă săturasem acasă. Aici am gustat numai niţeluş.

— Atunci fă bunătatea şi altă dată gustă acasă şi satură-te aici. Aşa. Acum eşti gata?

— Da. Ori mai e ceva?

— De mâncat nu, dar unde sunt cele nouă închinăciuni ale califilor?

— Aoleu, era să le uit. Ia spune-mi, effendi, de ce mi-ai spus să fac şapte înainte de masă şi nouă după? Ba încă până ating fruntea de pământ?

— Pentru că aşa prevede sfântul calif Hişam, în palatul căruia se obişnuiau aceste închinăciuni.

— Aşa? Să-mi ajute atunci sfântul Hişam ca să nu cad în nas acum când voi face cele nouă închinăciuni.

Se sculă greoi de jos, se întoarse cu faţa spre răsărit şi se trudi pe cât putu să împlinească prescripţia. Era atât de caraghios, încât mă stăpâneam anevoie să nu izbucnesc în hohote. Mă răzbunam şi eu acum pentru obrăznicia lui de azi-dimineaţă. Dar nu era numai simţământul de răzbunare care mă îndemna să-i dau canonul asta. Ştiam că oboseala îl va pripidi şi va adormi, aşa că stomacul va putea mistui, în linişte în timpul somnului, ceea ce băgase cu atâta lăcomie în el.

Intendentul se duse acasă să se culce, iar eu am rămas la taifas cu gazda mea, discutând despre armăsar. Bătrânul era fericit că izbutisem să-i îmblânzesc animalul. Era acum de aşteptat ca surul să se lase călărit şi de altul afară de mine. Recunoştea şi el acum că europenii se pricep la cai şi asculta cu luare-aminte sfaturile pe care i le dădusem. Îşi expuse totuşi părerea că, deşi mă pricepusem să-l îmblânzesc, un drum mai lung pe câmp nu-mi va fi tocmai uşor pe un astfel de cal sălbatic. Propuse să facem a doua zi o încercare, ceea ce primii cu bucurie; mă gândeam că trebuie să fie o adevărată plăcere să te simţi zburând ca o săgeată prin pustiul nesfârşit, în spinarea unui astfel de armăsar.

Mă gândii să fac singur o plimbare prin oraş. Cu această ocazie, mi-a fost sortit să mă întâlnesc în ziua aceea cu cineva la care nu m-aş fi aşteptat pentru nimic în lume.

În loc s-o iau spre port, am pornit spre oraş şi am văzut

mausoleul, văruit în alb, al unui şeic, la care ajungeai trecând puntea peste un canal. Tocmai vroiam pun piciorul pe punte, când am încremenit de mirare. Am zărit o momâie lungă şi subţire îmbrăcată în alb, cu un turban enorm pe cap, care venea spre mine. Să fi fost aievea ori visam? Era tot un intendent, dar nu polobocul paşei, ci prăjina lui Murad Nassir, prietenul meu din Cairo. Mă văzuse şi arabul, căci se opri şi el, tot atât de încremenit, în faţa mea.

— Eşti tu cu adevărat, Selim? l-am întrebat.

— Aşa, chiar aşa! îmi răspunse el cu glasul lui sforăitor, ploconindu-se până-n pământ. Bine că te întâlnesc, effendi, fiindcă tocmai te căutam.

— Mă căutai? Pentru ce? Trebuie să fie ceva important la mijloc, ca să plecaţi mai devreme decât plănuise Murad Nassir.

— Atunci crezi că e şi el în Siut?

— Fireşte.

— Ei vezi, aici te înşeli. Am venit eu singur, ca să dau de tine.

— Aşa? Care e pricina? Hai mai întâi la o cafenea, unde putem sta de vorbă în linişte.

— Bine zici, răspunse el mulţumit, făcând iar o temenea de-a lui.

Găsirăm repede o cafenea şi ne aşezarăm într-un colţ mai retras. Am poruncit să ni se aducă limonada, pe urmă l-am întrebat:

— Acum, spune-mi pentru ce mă căutai?

— Fiindcă aşa mi-a poruncit stăpânul, răspunse el.

— De ce te-a trimis?

— Ca să nu fii singur aici.

— A, nu cumva crede Nassir că mi-e frică?

— Nu de asta, e însă mai bine să mă ai pe lângă tine. Eu sunt cel mai viteaz dintre războinicii neamului meu şi sunt în stare să mă iau la luptă cu toţi vitejii pământului.

— Numai cu stafiile nu.

— Nu glumi cu astfel de lucruri, effendi. La stafii nu-ţi foloseşte nici puşca, nici pumnalul, ci numai rugăciunile.

— Dar bine omule, n-ai văzut că nu erau stafii?

— Întâmplare, effendi, întâmplare... Puteau prea bine să fie sufletele celor de pe lumea cealaltă şi pe astea nu le poţi împuşca după ce-au murit o dată. Eu mi-am făcut datoria şi am stat de veghe la uşă. Ia pune-mă faţă în faţă cu o sută, ba o mie de duşmani să-i fac harcea-parcea. Curajul meu e ca vijelia pustiului, care doboară tot în calea ei şi de vitejia mea se cutremură până şi stâncile. Când mă reped eu la luptă, fug toţi duşmanii dinaintea mea şi glasul puştii mele zguduie văzduhul din temelii. Vezi, de aceea m-a trimis Murad Nassir, ca să te ştie sub scutul meu şi apărat de braţul meu puternic.

— Bine, bine, cred însă că nu numai de asta te-a trimis stăpânul tău aici, i-am zis, plictisit.

— Ba, numai pentru asta. Despre altceva nu ştiu.

Mi-am, dat seama că lăudărosul era sincer. Totuşi trebuie să fi avut Nassir un alt motiv. Dar care? Îmi frământam creierii să ghicesc şi am ajuns la concluzia că turcul nu avea destulă încredere în mine. Să se fi temut el că, după ce-mi plătise călătoria pe corabie şi-mi dăduse şi ceva parale, o să şterg putina? Bănuiala asta a lui mă jignea adânc. Sau îi era frică să nu-i încurc fără să vreau socotelile aici, în Siut, în ce priveşte afacerile lui despre care nu ştiam nimic? N-avea atunci decât să-mi spună şi mie ce planuri urmărea. Oricare din aceste două presupuneri ar fi fost adevărate, nu era Selim omul care să mă împiedice de la un lucru pe care l-aş fi crezut eu de cuviinţă.

Într-un cuvânt, acum când nu mai aveam în faţă chipul pe care-l credeam cinstit, începură să se nască oarecare bănuieli în mintea mea. Îl socoteam mai şiret şi mai egoist de cum mi se păruse la început şi mi-am propus să fiu mai prevăzător de acum înainte. Mi-am adus aminte de emirul, care se arătase

atât de deschis faţă de mine în toate privinţele, dar când venise vorba de Murad Nassir se întunecase şi tăcuse brusc la auzul numelui său. Fără pricină n-o făcuse, era ceva suspect la mijloc. În sfârşit, turcul trebuia să sosească peste câteva zile şi aveam să aflu eu atunci cum stau lucrurile. Deocamdată trebuia să mă las „ocrotit” de viteazul Selim.

Acesta se miră de lunga mea tăcere, în vreme ce-mi treceau gândurile de mai sus prin minte, şi spuse în cele din urmă:

— Te superi că am venit, effendi? mă întrebă el îngrijorat.

— Pentru mine tot una e dacă te afli în Kahira ori aici, i-am răspuns. Mă gândesc însă că te vei plictisi grozav în Siut, să stai aşa, fără nici o treabă.

— Cum fără nici o treabă? Nu e destulă treabă să te ocrotesc? Stăpânul meu mi-a poruncit să nu mă despart o clipă de tine.

— A, aşadar vrei să locuieşti la mine?

— Mai e vorbă! Ţi-ai găsit gazdă?

— Da, la palatul paşei. Nu ştiu dacă vor vrea să te primească şi pe tine.

— Zău? Aşa e, uitasem că eşti creştin şi nu ştii că legea noastră porunceşte să-i dai oricui adăpost sub acoperământul tău. Şi apoi, eu, cel mai viteaz om al neamului meu, aş fi primit cu braţele deschise chiar şi în palatul kedi-kedivului. Mă duc să-i spun hangiului şi prietenului meu că mă mut la paşă.

— Ce, ai şi tu un prieten cu tine?

— Da. Ne-am cunoscut pe corabie, a coborât şi el la Siut, unde zicea că are nişte treburi de pus la cale. Acum trebuie să mă despart de el şi-mi pare rău, fiindcă e un om tare de ispravă. Stai niţel aici să mă duc să-i spun.

— Nu te grăbi aşa, să întrebăm mai întâi dacă vor să te primească la palat.

— Ce să mai întreb, când sunt sigur că mă primesc?

— Nu se ştie. Părerea mea e să mergem întâi la palat.

— Aşa, chiar aşa! Sunt dator să calc pe urma paşilor tăi. Haide!

Nu mi-era defel plăcut să mă milogesc pentru el, însă n-aveam încotro, căci eram sigur că acest „viteaz al neamului său" n-o să mă slăbească o clipă. Am plătit socoteala la cafenea şi ne-am îndreptat spre palatul paşei. L-am găsit pe pântecosul intendent în uşa unde mă întâmpinase când venisem cu emirul. Îmi făcu o plecăciune adâncă şi aruncă o privire întrebătoare la însoţitorul meu. Când i-am spus cine e şi că vrea să stea la un loc cu mine, zise repede cu glas rugător:

— Effendi, îngăduie-mi să-l găzduiesc eu. Destulă greşeală am făcut că nu mi-am dat seama pe cine am înaintea mea când ai sosit tu la palat şi, din pricina asta, ai tras la şeful grajdurilor, lasă-mă acum să-mi îndrept greşeala, găzduind pe tovarăşul tău.

Mie îmi convenea lucrul acesta, de aceea am fost de acord. Scăpam de plictiseala de a-l auzi mereu lăudându-se şi vorbind prostii. Selim nu se împotrivi, ba zise chiar umflându-se în pene:

— Vezi, effendi, că aveam eu dreptate? Faima vitejiei mele e cunoscută în toată lumea şi oriunde vin mi se deschid toate uşile. Acum, însă, trebuie să mă duc să-mi iau rămas bun de la hangiu şi de la tovarăşul meu de drum. În curând veţi avea iar cinstea să mă vedeţi la faţă. Allah să vă lungească zilele şi să se bucure multă vreme de viaţa mea.

Plecă. Ce să fac acum? Să stau acasă să-l aştept? Plănuisem o plimbare prin oraş şi mi-o întrerupsese ivirea pe neaşteptate a lui Selim. M-am gândit să mă duc să hoinăresc niţel pe uliţi, până s-o însera.

Tocmai când vroiam să ies pe poartă, veni gazda mea şi mă rugă să-i dau voie să mă însoţească. Negrul, adică intendentul palatului, zise că şi-ar atrage mânia lui Allah şi a

tuturor sfinţilor califi asupra sa dacă nu vine şi el cu noi; mă rugă însă să-l aştept puţin, ca să dea poruncă slugilor pentru primirea lui Selim. Bătrânul intră şi el pentru câteva momente în casă. Când se întoarseră, erau amândoi gătiţi ca de sărbătoare.

Intendentul luă cu el doi alergători şi doi negri; cei dintâi aveau însărcinarea ca să ne deschidă calea, mergând înainte cu două beţişoare albe în mână, iar ceilalţi să încheie alaiul ducând ciubuce de preţ şi besectele de tutun. După cum am aflat mai târziu, intendentul avusese intenţia să mai ia cu el trei cai înşăuaţi, ca să se vadă că mergeam pe jos nu fiindcă n-aveam ce călări, ci fiindcă aşa era buna plăcere a noastră. Şi aceasta din consideraţie pentru mine, care n-aveam cal, şi ca să nu mă simt jignit că mi se oferă unul străin.

Cutreieram astfel încet şi gravi străzile oraşului, ale cărui case erau mai toate din lut. Ce să vă spun? Siut nu e Cairo, totuşi se asemănau între ele, numai că Siutul era mai mic în totul. Ca şi acolo, vedeai negustori de apă, de fructe şi pâine îmbiindu-te pe uliţă cu marfa lor; băieţi cu măgăruşi, hamali, turci, copţi şi fellata — întocmai ca în Cairo. Aceste oraşe orientale sunt aidoma unele cu altele.

Bazarele mişunau de lume, dar alergătorii noştri împingeau şi izbeau în toate părţile, cu beţele lor, ca să ne deschidă calea. Respectul cu care se ploconeau toţi înaintea intendentului nostru tuciuriu dovedea că omul avea o slujbă foarte importantă. Plimbarea îl obosea grozav. Gâfâia şi gemea la fiecare pas. În cele din urmă spuse că nu mai poate de oboseală şi de foame, aşa că trebuie neapărat să ne abatem pe la „sufra”.

Sufra înseamnă masa de mâncare şi burtosul vroia să înţeleagă prin cuvântul acesta un birt.

Auzeam pentru întâia oară despre un astfel de local, şi eram curios să-l văd şi eu. Dădu o poruncă alergătorilor şi cotirăm într-o uliţă mai dosnică, unde se opriră ca două

santinele, de o parte şi de alta a unei uşi. Trecurăm pragul şi ne pomenirăm într-o curticică, în care am văzut trântite pe jos de jur-împrejur perne, pe care muşteriii şedeau turceşte. Fiecare avea dinainte o strachină de pământ din care scotea de zor, cu amândouă mâinile, mâncarea. Mirosul de untdelemn rânced, şi murdăria care domnea aici îţi lua pe dată pofta de mâncare, chiar flămând să fi fost.

Intendentul ochi un ungher şi se lăsă gemând jos, pe pernă. Am făcut şi noi ca el. Un chelner cu hainele soioase veni să ne întrebe ce dorim; burtosul ridică trei degete în sus, fără să spună ceva.

— Nu, nu, pentru mine nu trebuie, eu nu mănânc, zise bătrânul.

Am priceput eu ce era semnul, adică să se aducă trei porţii.

— Nici pentru mine, am adăugat, în grabă.

— Trei! porunci burtosul, ridicând iar degetele.

I se aduse îndată cele cerute. Străchinile erau pline cu un fel de mămăligă cafeniu-verzuie, care n-avea nici un miros. Degeaba mă căzneam eu să ghicesc ce e, truda mi-era zadarnică.

— Ia, rogu-te... fă-mi plăcerea... mă îmbie negrul, împingând una din străchini spre mine.

— Mulţumesc, trupul meu n-are acum trebuinţă de hrană, i-am răspuns, dând strachina la o parte. Mănâncă sănătos şi să-ţi priască!

— Asta prieşte oricui. E izvorul vieţii. Linte măcinată, fiartă în ulei. Înalţă sufletul la simţăminte curate şi întăreşte inima împotriva tuturor suferinţelor omeneşti.

Vârî mâna într-una din străchini, scoase o grămăjoară din mămăliga aceea cafenie, o frământă în palmă, făcu din ea un cocoloş şi mi-l întinse la gură, zicând:

— Gustă şi tu, să vezi ce bună e.

— Mănâncă tu, i-am spus, împingându-i mâna încolo.

Înalţă-ţi simţirea şi întăreşte-ţi inima din plin, eu n-am nevoie de aşa ceva.

— Voi, creştinii, nu ştiţi niciodată ce trebuie şi ce nu! Nu şi-a vândut şi Isaia dreptul de întâi născut fratelui său Iacob pentru un blid de linte? Fireşte că tu n-ai habar de lucrul ăsta.

— Zău? Povestea asta e scrisă în *Biblia* noastră de unde a copiat-o Mahomed al vostru. Numai că în *Evanghelie* nu spune dacă lintea a fost măcinată şi fiartă în ulei.

— Nu? Atunci bine a făcut Profetul că a copiat-o. Eşti om deştept şi învăţat. Ai apa vieţii astupată într-o sticluţă şi cunoşti toate leacurile bolilor, dar ce e bun tot nu ştii.

În timp ce vorbea, făcea mereu cocoloaşe de linte în palmă şi le înghiţea de zor. Deşerta străchinile, una după alta, pe urmă le ştergea cu degetul arătător şi şi-l lingea cu poftă.

În vremea asta, eu discutam cu bătrânul şef al grajdurilor despre cai şi mijloacele de a-i îmblânzi. Bătrânul văzuse că mă pricep şi-mi punea mereu întrebări la care trebuia să-i răspund.

Când ne întoarserăm acasă, văzurăm curtea plină de copii bolnavi de ochi — cea mai mare parte orbi — aduşi în lipsa noastră din porunca intendentului. Vederea lor îţi inspira milă şi dezgust în acelaşi timp. Globurile ochilor pluteau în puroi şi muştele, ca şi alte gângănii, mişunau pe ele. Boala e molipsitoare, se comunică de la un ochi la altul şi de la om la om.

Li se împărţi copiilor bani, apoi fură scoşi în stradă.

Pentru gluma nevinovată pe care o făcusem cu burtosul meu, nu mă mustra defel cugetul. Negrul era destul de bogat ca să nu-i pese de neînsemnata pomană pe care şi-o tăcuse din îndemnul meu cu bieţii orbi.

Se însera şi noaptea veni repede. Am fost chemat la cină, pe care o luam singur cu gazda mea. Bătrânul mă întrebă dacă vreau să-l poftească şi pe tovarăşul meu, dar i-am spus că Selim nu mi-era tovarăş ci servitorul unui tovarăş de-al

meu, care va sosi mai târziu. Nu-mi făcea defel plăcere să-l am pe lăudărosul acela mereu pe lângă mine şi nici gazdei mele să stea la masă cu un servitor.

Când se sfârşi cina, auzirăm deodată gălăgie. Crezurăm că s-a întâmplat iar vreo nenorocire şi alergarăm în curtea grajdului. Văzurăm aici slugile adunate, privind spre cer şi strigând.

— O întuneciune de lună, o întunecime de lună!

Nu ştiam că va fi o eclipsă. Era lună plină şi mi-am dat seama că eclipsa va fi parţială; totuşi astrul se acoperi din ce în ce, până rămase doar o dungă subţire. Pentru mine era o privelişte interesantă, pe când ceilalţi păreau îngroziţi. Burtosul veni gâfâind, urmat de lunganul Selim.

— Effendi, strigă negrul, vezi cum dispare luna? Tu, care le ştii pe toate, spune-mi ce înseamnă asta?

— Asta înseamnă că pământul se află acum între soare şi lună şi aruncă umbra lui peste ea, de aceea se întunecă.

— Între soare şi lună? Ai mai văzut tu aşa ceva?

— Adeseori.

— Effendi, tu eşti izvorul înţelepciunii şi al ştiinţei, dar să nu vorbeşti despre soare, cer şi stele, fiindcă nu te pricepi. Ştii tu ce se întâmplă acum?

— Ce?

— Diavolul acoperă luna.

— Zău? În ce scop?

— Ca să ne prevestească o nenorocire. Semnul ăsta zice rău pentru omenire, dar mai ales pentru mine.

— Aşa! Şi ce legătură poate să fie între tine şi întunecimea lunii?

— Mare, foarte mare! Vezi tu talismanul de la gâtul meu? Îl port ca să mă apere de întunecimea de lună.

— O întunecime de lună sau eclipsă — cum îi zicem noi — e ceva foarte firesc. Şi chiar dacă ar fi ceva primejdios, talismanul tot nu te-ar putea apăra.

— Se cunoaşte că eşti creştin şi nu musulman. Ce ştie un creştin despre lună! Care e semnul creştinătăţii, nu crucea?

— Ba da.

— Şi al islamului semiluna, aşa că ştim noi mai multe despre lună ca voi. Ori vrei să spui că nu e aşa?

Din punctul lui de vedere, argumentul nu era rău, dar îl puteam combate şi aici, de aceea am zis:

— Ba spun. Semnul vostru e luna nouă sau plină?

— Nici una nici alta, ci luna jumătate.

— Atunci, vorbeşte despre luna jumătate, nu despre ea când e la întâiul pătrar sau plină, la care voi nu vă pricepeţi. Şi acum, nu e lună plină? Ei, ce mai zici acum?

Mă privi cu gura căscată, apoi răspunse:

— De, effendi, ce să zic? Luna în întâiul pătrar n-am văzut-o niciodată.

— Atunci nu te mai lăuda că te pricepi. Cine n-a văzut luna la întâiul pătrar, cum poate să-şi dea părerea asupra unei eclipse? De altminteri, semiluna nu e adevăratul semn al islamismului.

— Atunci care?

— Sabia, iataganul lui Mahomed. Când profetul vostru a pornit la luptă, în luna Ramadanului a anului al doilea din Hedşra, a înfipt iataganul — care e îndoit la vârf — într-o prăjină şi l-a pus în fruntea oastei ca un steag. Într-o altă luptă, mânerul iataganului a fost rupt şi a rămas numai tăişul strâmt care închipuie o semilună. Aceasta a hotărât pe califul Osman să ia drept simbol al împărăţiei osmanlăilor semiluna.

— Allah, Allah, effendi, tu cunoşti toate tainele legii noastre şi istoria împărăţiei otomane mai bine ca oricine!

— Mai mult decât atât. Ştiu la ce depărtare se află luna şi cât măsoară ea în lung şi-n lat. E la 380.000 kilometri de pământ şi are diametrul de 3.480 de kilometri, deci e de cincizeci de ori mai mică decât pământul. Cel mai înalt munte al ei e de 7.200 metri.

Toţi din jurul meu amuţiră. Deoarece în Egipt, ca şi în Turcia se socoteşte după metru, mă înţeleseseră foarte bine, numai că nu credeau că s-a putut face o astfel de măsurătoare. Privirile lor se duceau de la mine la luna şi de la lună la mine. Se auziră murmure, apoi burtosul strigă cu însufleţire:

— Allah să-ţi dea viaţă lungă şi să-ţi lumineze mintea! Pe sufletul tatălui tău şi pe bărbiile tuturor strămoşilor tăi spune-mi, vorbeşti serios?

— Eu nu glumesc niciodată.

Clătină capul şi se uită îngândurat la mine. Ca să priceapă lămuririle mele, mintea lor n-ar fi fost în stare. Trebuia deci să-i las în credinţa lor. Ca să se apere de relele pe care le-ar fi putut aduce eclipsa, mormăiau rugăciuni şi versete din *Coran*, din când în când se auzeau bocete şi suspine înăbuşite.

În sfârşit eclipsa trecu. Nu i-am văzut însă răsuflând uşuraţi, căci abia acum aveau să urmeze nenorocirile prevestite de ea.

Lunganul de Selim vru să mă însoţească în casă, dar i-am spus că mi-e somn şi mă duc să mă culc, aşa că plecă împreună cu intendentul în locuinţa acestuia.

A doua zi dimineaţă ni se aduseră caii înşeuaţi pentru plimbarea plănuită în ajun. De unde credeam că voi fi numai cu bătrânul la care găzduiam, mă pomenii cu un întreg alai. Intendentul voia să ne însoţească şi el, iar Selim susţinea că trebuie să vină şi el, deoarece era ocrotitorul meu şi nu putea să mă lase de sub ochi, ca să mă ferească de vreo nenorocire. Dacă se speria calul şi mă trântea la pământ? Îi spusei să n-aibă nici o grijă, dar el răspunse cu gravitate:

— Effendi, eu sunt cel mai bun călăreţ al neamului meu, tu însă eşti străin şi nu te-am văzut încă pe cal. Dacă îţi frângi gâtul, pe care cade vina? De aceea e de datoria mea să te urmez pas cu pas.

— Hm... eşti tu într-adevăr atât de bun călăreţ?

— Nu m-a întrecut nimeni până acum, răspunse el, făcând o închinăciune adâncă.

— Bine. O să vedem noi. Nădăjduiesc că te vei ţine de cuvânt. Dacă văd însă că te mişti o clipă de lângă mine, o să mă plâng stăpânului tău că nu ştii să-ţi îndeplineşti datoria şi nu se poate încrede nimeni în tine.

— Aşa să faci. Puterea şi atenţia mea vor pluti în jurul şi deasupra ta, chiar dacă ar fi ca vânturile pustiului să te răpească de lângă mine cu cal cu tot. M-aş lua la întrecere cu furia şi duhurile rele ale Samumului.

Vorbea cu atâta seriozitate, încât ai fi crezut că avusese adeseori prilejul să facă ceea ce spunea. Mă bucuram dinainte de înfrângerea pe care avea s-o sufere şi de ruşinea pe care i-o pregăteam.

Eram deci şase inşi: intendentul palatului, şeful grajdurilor, Selim şi doi grăjdari care ne însoţeau. Pornirăm la pas prin oraş şi ne îndreptarăm spre colina mormintelor. Ajunserăm în vârful dealului, care despărţea şi apăra valea Nilului de pustiul libian. De aici se zărea un şes de nisip care sclipea roşietic în bătaia razelor de soare. Coborârăm apoi dealul de partea cealaltă.

— Acum în galop, effendi, avem pustiul nesfârşit înaintea noastră, îmi zise bătrânul.

Dădu pinteni calului şi porni în goană; noi, după el. Trebuie să recunosc că Selim se ţinea bine şi nu rămânea cu un pas în urma mea. Ochii îi luceau cu mândrie. Credea că e mult mai bun călăreţ decât mine; eu fusesem acela care îl făcusem să creadă asta şi iată de ce:

Când ieşisem la şes, calul meu vrusese s-o ia la goană, eu însă îl strânsesem bine între pulpe şi scurtasem frâul, încât îl sileam să se domolească.

Nimeni nu băgase de seamă, mai ales că mă ţineam în şa după felul indienilor, adică picioarele cât mai îndărăt şi trupul aplecat pe gâtul calului. Elegant nu e, foloseşte însă foarte

mult călăreţului când se iveşte prilejul.

Ceilalţi călăreau după moda arabă, ţinându-se ţanţoş în şa, dând astfel impresia că sunt călăreţi desăvârşiţi.

Selim călărea binişor, de aceea nu i-o luam în nume de rău că mă privea cu oarecare dispreţ.

— Mai repede, mai repede, effendi, să-i ajungem, altminteri o să râdă de noi, îmi strigă Selim.

— Nu pot. Ce, vrei să mă zvârle calul jos din şa?

— Allah, Allah, mă faci de râs!. Ăştia au să creadă că nu ştiu să călăresc, pe când eu sunt cel mai bun călăreţ al tuturor neamurilor pustiului! Din nenorocire mă sileşte datoria să nu mă îndepărtez de tine. Vezi însă şi tu că ai trebuinţă de scutul meu, nu-i aşa?

— Da, recunosc.

— Aşa, chiar aşa! Să-i spui şi stăpânului meu când o sosi. Mărturia ta o să-i dovedească şi mai mult că altul ca mine nu mai găseşte el. Dar ia-o mai repede, omule, nu te las eu să cazi de pe cal. Cum te-oi vedea clătinându-te, dau fuga să te sprijin.

Ca să-l sâcâi şi mai mult, făceam fel de fel de caraghioslâcuri: alunecam de pe şa ba la dreapta, ba la stânga, ba mă lăsam pe gâtul calului, ori mă făceam că-mi trebuie o încordare grozavă ca să mă ţin în şa.

În vremea asta ceilalţi ne-o luau mereu înainte. Numai burtosul nu putea ţine pas cu ei, aşa că venea între noi şi grupul din cap. Văzusem mulţi oameni în viaţa mea care nu ştiau să călărească mai ca lumea, dar ăsta îi întrecea pe toţi; din pricina greutăţii lui îşi alesese cel mai voinic cal pe care-l găsise în grajd, dar bietul dobitoc abia de-l putea ţine în spinare.

Şeful grajdurilor, dându-şi seama că se îndepărtase prea mult, se opri în loc să ne aştepte. Burtosul ajunse înaintea noastră. Gemea şi gâfâia, abia trăgându-şi sufletul.

— Ce e asta, effendi, îmi strigă gazda mea de departe, de

ce rămâi în urmă?

— Nu ştie să călărească, răspunse Selim în locul meu.

— Ei, aş! L-am văzut noi ieri ce poate. A potolit armăsarul cât ai clipi.

— Da, cu smochine. S-o fi pricepând el să domolească un cal, dar de călărit nu ştie. De nu eram eu să-l iau sub scutul meu, îşi frângea gâtul de când am pornit. E o adevărată nenorocire să călăreşti alături de el.

— Aşa-i, am zis eu, o adevărată nenorocire să te ţii alături de mine. Dar fiindcă spui că din pricina mea ai rămas în urmă, să te vedem cum o să te mai ţii şi acum.

— Îl auziţi? De când e lumea şi pământul n-a fost şi nu o să fie un călăreţ pe potriva mea. Vrei să facem prinsoare că nu mă întreci?

— Bine, să facem! Pe ce?

— Ai bani de aur din ţara ta — i-am văzut eu. Li se zice lire şi una din ele face cât o sută de piaştri de-ai noştri. Pui una la bătaie?

Mă privea încordat. Abia aştepta să spun „da”, fiind sigur că va câştiga prinsoarea.

— Bine, să pun, dar ai şi tu una la fel?

— Nu, am însă destui piaştri cât să facă atât. Ei, ce zici, ţii prinsoarea?

— Da. Scoate banii. Tu o sută de piaştri şi eu o lira sterlină. Îi dăm şefului grajdurilor şi cine câştigă prinsoarea, ai lui sunt banii. Te învoieşti?

— Aşa, chiar aşa! răspunse el, zâmbind mulţumit. Banii sunt ca şi în buzunarul meu. Eu sunt cel mai de seamă, cel mai neîntrecut călăreţ de pe faţa pământului; pe mine nu m-a biruit încă nimeni, cu atât mai puţin o s-o poţi face tu.

Dădurăm banii bătrânului şi pornirăm amândoi în acelaşi timp. Mai întâi am ţinut calul, astfel ca să-l las pe Selim să mi-o ia înainte.

— Vezi că tot eu o să câştig prinsoarea! îmi strigă el.

— Stai că o să vezi şi tu îndată; dar altceva. Rămâi sănătos, Selim; peste două minute n-o să mai vezi nimic, adică nici urmă de-a mea...

I-am dat frâu liber surului, care atât aştepta. Necheză o dată tare de bucurie, se ridică în două picioare şi porni ca o săgeată. Unui călăreţ mai puţin deprins iar fi venit ameţeală. Mă feream de ceea ce se numeşte „a da pinteni calului"; un animal ca acela pe care îl aveam sub mine nu suferă aşa ceva. I-aş fi jignit mândria. Îl îndemnam numai cu vorba şi animalul mă înţelegea de minune.

Însoţitorii mei veneau răcnind după mine, dar în curând glasurile lor se pierdură în depărtare, căci roibul meu părea că zboară nu altceva.

Când am întors, după vreun minut, capul, i-am văzut ca nişte puncte mici în zare. După încă un minut nu-i mai zăream defel.

Aş fi putut acum să mă opresc, dar nici prin gând nu-mi trecea. Voiam să mă bucur din plin de plăcerea de-a călări un astfel de animal. Acesta părea să se bucure ca şi mine. Necheza din când în când fericit şi, dacă-l mângâiam uneori pe grumaz, scotea un sunet adânc din piept, pe care eu îl înţelegeam foarte bine. Era manifestarea veseliei lui.

Trei sferturi de ceas nu ne oprirăm din goană. Ţineam drumul drept înainte prin pustiul care se întindea la nesfârşit în faţa noastră. Pe urmă am cotit într-un semicerc mare spre dreapta. Probabil tovarăşii mei aveau să se ia după urma mea şi voiam să le trag o păcăleală.

După o jumătate de ceas am închis cercul, întorcându-mă de unde plecasem. În vremea asta ceilalţi trecuseră pe acolo, căci găsii urmele copitelor lăsate de caii lor. M-am luat după ele şi i-am ajuns din spate, pe când ei mă credeau cu mult înaintea lor. Din ce mă apropiam, din ce vedeam că gonesc ca nebunii. Deoarece mă credeau înainte, toată atenţia lor era îndreptată într-acolo, aşa că nici nu mă simţiră venind.

— Unde vă duceţi? le-am strigat, când am fost la vreo douăzeci de paşi de ei.

Întoarseră capetele şi rămaseră uimiţi, oprindu-şi caii în loc. Într-o clipă mă aflam în mijlocul lor. Intendentul cel pântecos asuda ca într-o baie de aburi, gemea şi gâfâia de credeai că-i iese sufletul.

— Pe unde ai venit, effendi? mă întrebă el cu o mutră atât de prostită, încât nu mi-am putut stăpâni râsul.

— Pe acolo, i-am răspuns, arătându-i cu mâna în spatele meu. Fac şi eu ce face soarele; piere la apus şi se iveşte apoi la răsărit.

— Cui dracu' i-ar fi venit în gând aşa ceva? Mergeam tot înainte, ca să te ajungem, şi ne-am fi dus până la capătul lumii după tine.

— Lasă că până acolo tot n-aţi fi ajuns. Dădeaţi de urmele mele şi ocoleaţi cercul, ca să vă întoarceţi de unde aţi plecat. Acum vă puteţi încredinţa şi voi ce poate armăsarul ăsta. N-aţi ştiut voi cum să vă purtaţi cu el.

— Ţie avem să-ţi mulţumim că l-ai putut îmblânzi şi o să-l poată călări paşa când se va întoarce.

— Dar ce făceaţi dacă-l furam şi porneam cu el în lume?

— Să-l furi? zise el speriat, la gândul că s-ar fi putut într-adevăr întâmpla una ca asta.

— Da, să-l fur. Ei ce vă făceaţi? Crezi că m-aţi fi putut ajunge vreunul din voi?

— Nu, cu neputinţă, zise bătrânul tremurând. Allah, Allah, prin ce primejdie am trecut!

— N-ai trecut prin nici o primejdie, fiindcă eu nu sunt hoţ. Să ştiţi însă că armăsarul ăsta preţuieşte peste o sută de mii de piaştri şi ar ispiti poate chiar şi pe un om cinstit.

— Ai dreptate, da, ai dreptate, effendi. O, Allah, şi voi sfinţi califi, ce s-ar fi ales de mine dacă îl furai! N-aş fi avut de unde da banii, şi paşa, dăruiască-i Allah viaţă lungă, ar fi pus să mă omoare cu vergile. De-acum încolo nu mă mai mişc de

lângă tine.

— Ţi-ar fi cu neputinţă, dacă mi-aş pune în gând să mă răzbun pentru neîncrederea pe care mi-o arăţi. Dar cum stăm cu rămăşagul? Banii sunt la tine? Cine a câştigat?

— Fireşte că tu.

— Dă-i încoa'. Să poftească acum şi Selim ăsta, care susţine că e cel mai bun călăreţ din lume, să spună că nu ştiu să călăresc şi că fără ajutorul lui mi-aş frânge gâtul.

Bătrânul îmi întinse banii, pe care i-am băgat îndată în buzunar. Lăudărosul făcu o mutră ca şi când n-ar fi om mai nenorocit ca el pe faţa pământului şi zise:

— Effendi, tu eşti izvorul bunătăţii ori al îndurării. Eu nu te pot ocroti când nu eşti lângă mine; nu sunt decât un biet păcătos, un rob netrebnic al stăpânului Murad Nassir.

— Parcă spuneai că eşti scutul lui şi al meu.

— Da' de unde! se grăbi el să protesteze. Sunt cel mai sărac om din câţi se află pe lumea asta. Sunt ca aerul pe care nimeni nu-l vede şi ca grăuntele de nisip al pustiului. Nimic nu sunt şi când luminează Allah buzunarele mele, nu găseşte altceva decât vânt în ele. Un piastru e o întreagă avere pentru mine şi paguba lui îmi scurtează viaţa şi-mi umple sufletul de adâncă deznădejde.

Ghicisem de la început unde vrea să ajungă, dar m-am prefăcut că nu pricep, şi-am zis:

— Atunci, uite ce e: o să-ţi dau un sfat prin care s-ajungi la mari bogăţii. Fă cât mai multe prinsori, mai ales cu călăreţi ca mine. Cum eşti cel mai bun călăreţ al neamului tău şi te iei la întrecere până şi cu vântul pustiului, fii sigur că o să câştigi întotdeauna prinsoarea, aşa că în scurt timp poţi ajunge cel mai bogat om din lume.

— Effendi, nu-ţi bate joc de mine, urmă el, cu glas tânguitor. N-aş fi crezut ca sufletul tău să fie atât de plin de răutate. Sunt într-adevăr cel mai bun călăreţ al pustiului, dar n-am noroc la rămăşaguri, soarta mea e să pierd întotdeauna.

— Dacă e aşa, de ce le faci?

— Fiindcă adeseori sunt silit. Ca şi adineauri. Numai din respect, din dragoste pentru tine am primit. N-am vrut să te jignesc. Şi tu poţi fi mai puţin mărinimos cu mine? Vrei tu să te hrăneşti cu sângele celui sărman şi să înghiţi puţinul celui nevoiaş? Cine ia piastrul cerşetorului pe acela îl fierb nu o dată, ci de zece ori în cazanul cu smoală, în fundul iadului.

— Bine, îţi dau îndărăt piaştrii, dacă recunoşti pe faţă că nu eşti în stare să mă ocroteşti şi să mă aperi în nici o împrejurare.

Nu-i convenea defel, nici de râs nu voia însă să se facă şi nici la bani nu dorea să renunţe. Bineînţeles că nici gând n-aveam să-l opresc.

— Dacă altă condiţie nu-mi pui, zise el, în sfârşit, atunci uite, recunosc că n-ai trebuinţă de scutul meu.

— Stai, nu umbla cu chiţibuşuri. Nu aşa! Mărturiseşte că nu eşti omul care să mă apere pe mine.

— Eşti aspru, effendi, dar am să-ţi fac pe voie. Eu nu te pot apăra pe tine. Acum eşti mulţumit?

— Da. Poftim suta de piaştri. Cred că ţi-a trecut pofta să mai faci vreo prinsoare cu mine.

Băgă repede banii în buzunar, se însenină iar la faţă şi răspunse:

— La călărie nu, dar trebuie să recunoşti şi tu că nu e alt om mai iubit de semenii săi ca mine.

L-am lăsat în credinţa lui, dându-mi seama că pe omul ăsta nimic nu-l putea tămădui de încrederea pe care o avea în persoana lui.

O luarăm îndărăt spre oraş, dar nu pe drumul pe care venisem, ci mai spre răsărit, unde se afla intrarea în peşteră şi pe care gazda mea voia să mi-o arate din depărtare.

Munţii libieni se zăreau mărunţi în raza vederii noastre. Ceva mai încolo, adâncindu-se în pustiu, se afla o movilă — *Tell es sirr*, adică Movila Tainelor.

— Cum s-a descoperit că acolo e gura peşterii? L-am întrebat pe bătrân.

— Nu ştiu. Am auzit şi eu de la alţii, care au auzit-o şi ei tot de la alţii.

— Numirea de *Tell es sirr* e cunoscută?

— Nu de oricine. Nu prea se vorbeşte de locul acela fioros. Cine ştie, îl ocoleşte pe cât poate. Tu însă eşti om învăţat, de aceea m-am gândit că o să te intereseze să-l vezi.

— Îţi mulţumesc. O să mă duc într-una din zile să-l vizitez.

— Vai de mine, să nu faci una ca asta, effendi! Dacă s-ar afla din întâmplare şeitan[1] prin apropiere, întinde ghearele afară din pământ, te înhaţă şi te trage înăuntru. Mulţi au pierit astfel şi nu li s-a mai găsit urma.

— Se poate, numai că nu dracul i-a înhăţat, ci există gropi în care au căzut ei singuri şi n-au mai putut ieşi de acolo.

— N-a văzut nimeni vreo groapă până acum.

— Fiindcă sunt acoperite cu nisip. Vântul pustiului suflă de la apus spre răsărit şi duce nisipul tot într-acolo, de aceea orice adâncitură în pământ se umple repede.

— Tu ţi le explici toate după legea ta, noi însă suntem drept-credincioşi ai Profetului şi ne ferim de gura iadului. Dacă vrei într-adevăr să cercetezi chiar acum, noi te aşteptăm aici.

Movila se găsea la mică depărtare de locul unde ne aflam. Să tot fi fost înaltă de cincizeci de coţi. Descălecarăm şi am început să urc. N-ar fi fost greu, căci era în pantă lină, dar nisipul era atât de fin şi moale încât aveai impresia că păşeşti prin făină. Nu urcam în linie dreaptă, ci în zig-zag, vrând s-o cercetez din toate părţile, fără să văd însă ceva deosebit.

Am ajuns în vârf şi am privit în juru-mi. Nisip şi iar nisip. Cine ştie prin ce întâmplare se răspândise zvonul că aici ar fi intrarea în iad. În preajma oraşului Siut erau morminte şi catacombe; poate că erau şi aici. Va fi căzut cineva o dată

---

[1] Diavolul.

înăuntru şi de atunci s-a născut credinţa cu gura iadului.

Vedeam jos, la poalele dealului, pe tovarăşii mei stând de vorbă. Deodată Selim se ridică de jos şi încălecă. Îşi făcu apoi calul să alerge câţiva paşi, îl struni în loc ca să se ridice în două picioare, apoi descălecă. Apoi încălecă pântecosul; pesemne că se luaseră la ceartă care din ei e mai bun călăreţ şi fiecare voia să arate ce poate. Cel puţin aşa am înţeles eu că s-au petrecut lucrurile şi chiar aşa şi era.

Burtosul se plimbă şi el semeţ câtva timp pe cal, pe urmă vru să facă după cum îl văzuse pe Selim, adică să-l silească pe bietul animal să se ridice în două picioare. Fiind însă prea greu, calul se căznea din răsputeri, fără să reuşească. Deodată l-am văzut căzând pe picioarele dinapoi, se ridică anevoie de jos şi sări speriat în lături. Burtosul îşi pierdu echilibrul, se rostogoli de pe şa, şi... dispăru, ca şi când l-ar fi înghiţit pământul.

Asta a fost tot ce am putut vedea de pe locul unde mă aflam. Ceilalţi începură să răcnească înnebuniţi de groază. M-am lăsat să alunec de vale şi, când am ajuns jos, şeful grajdurilor îmi strigă speriat:

— Ai văzut că am dreptate, effendi? Aici e gura iadului... L-a înghiţit pe intendent. Asta prevestea întunecimea de lună de aseară.

— Aşa, chiar aşa! întări Selim. Acum s-a prăbuşit în iad, unde o să ardă în cazanul cu smoală în vecii vecilor!

— Prostii! am spus eu necăjit. Trebuie să fie aici o groapă în care a alunecat piciorul calului. Vorba e să ştim cât e de adâncă. Dacă are pereţii netezi, proastă afacere, dacă e însă un gang la puţină adâncime, atunci cu siguranţă că-l putem scoate afară.

— E o groapă adâncă şi duce de-a dreptul în iad, răspunse cu hotărâre bătrânul. Nu-l mai vedem noi pe omul ăsta cât lumea şi pământul! Nici pe el, nici duhul lui.

— Duhul în nici un caz. Haidem să examinăm locul.

— Să vă ferească Allah! Eu sunt om cu frica lui Allah, şi nu mă apropii de gura iadului, nici să mă tai în bucăţi.

— Aşa, chiar aşa! striga acum şi Selim. Să ne păzească de cei nouăzeci şi nouă de diavoli şi de iadul în care arde trupul şi se pârjoleşte ca mielul la frigare.

— Taci! m-am răstit la el. Ce tot vorbeşti de focul iadului! Unde aţi mai pomenit vreodată voi foc fără fum? Dacă ar fi acolo, în pământ, iadul, s-ar vedea fum ieşind prin gaură. Şi — am adăugat eu, văzând că argumentul meu îi pusese pe gânduri — te lauzi că eşti cel mai mare viteaz al neamului pustiului. Cum de ţi-e atunci teamă de o mică gaură în pământ? Dacă ar fi aici într-adevăr iadul, te-ar doborî căldura de n-ai putea sta şi te-ar înăbuşi fumul. Simţi tu ceva? Spaima voastră e nu numai caraghioasă, ci ar putea aduce moartea intendentului şi l-am avea pe cuget. Nu vă mai codiţi atât şi haideţi după mine.

În timp ce vorbeam, m-am apropiat de locul pe unde pierise burtosul. Pilda mea îi încurajă pe ceilalţi, care veneau şovăind în urmă. M-am oprit la câţiva paşi de groapă şi m-am aplecat deasupra ei. Pereţii erau de nisip. Nu puteam vedea prea mult, de aceea am făcut un pas, dar abia am avut timp să mă dau îndărăt şi locul unde stătusem cu o clipă înainte se cufundă repede în adânc.

Ceilalţi începură să strige cât îi ţinea gura:

— Fugi, fugi, effendi! N-ai văzut că era să te înclini a şi pe tine? E gura iadului, poate partea aceea Unde sufletele necredincioşilor sunt osândite să tremure de frig în vecii vecilor… De aceea nu se vede fum. Să spunem repede sfânta rugăciune Fatha şi să ne întoarcem pe urmă repede acasă, ca să aducem laude lui Allah că n-am încăput şi noi în ghearele diavolului.

Se îndreptară spre cai, eu însă le-am luat-o înainte, am scos revolverul de la brâu şi le-am strigat ameninţător:

— Pe profetul şi toţi califii voştri, jur că vă împuşc ca pe

nişte câini dacă îndrăzniţi să mai faceţi un pas!

Li se făcu frică şi bătrânul îndrăzni să spună, cu glas sfios:

— Effendi, vrei să fii ucigaşul omului care te-a găzduit? Rău faci! Dar ia s-auzim ce vrei de la noi?

Multă vorbă ar fi însemnat pieirea burtosului, dar n-aveam încotro, trebuia să-i conving.

— Luaţi frâiele şi chingile cailor, le-am zis eu. Să le legăm unele de altele, vom avea pe urmă ce ne trebuie.

Mă ascultară şi, în câteva minute, făcurăm o fâşie lungă; am legat un capăt în jurul mijlocului meu, iar celălalt trebuia să-l ţină ei ca să mă poată trage îndărăt dacă le-aş fi făcut eu semn, în caz de primejdie.

M-am întins la pământ şi am început să mă târăsc pe pântece spre marginea gropii. Din ce mă apropiam, din ce eram mai cu băgare de seamă. Când capul îmi fu la marginea ei, în partea opusă nisipul se nărui şi se lăsă în adânc. Sub mine însă pământul era mai tare şi mă ţinea.

Mi se păru că aud din groapă gemete şi horcăieli. M-am aplecat peste groapă şi ceea ce-am văzut, m-a umplut de mirare.

Groapa avea o adâncime de vreo patru coţi.

Pereţii erau jos, la temelie, din cărămizi negre de Nil şi mai sus din nisip. Partea de jos era pătrată şi semăna cu un horn acoperit cu un strat tot de cărămizi, pe care se depusese cu timpul altul de nisip. Tavanul de cărămizi se slăbise sau se măcinase în parte, iar nisipul se lăsa greu şi tropăitul calului făcuse ca acesta să se năruie. În acest morman se îngropase până la mijloc trupul enorm al intendentului. Ţinea, mâinile împreunate şi ochii închişi. Mort nu era, căci de pe buzele lui groase se auzeau gemete, mai bine zis un grohăit.

Totul depindea deocamdată la ce adâncime ducea hornul acela de cărămidă neagră. Mă aflam probabil deasupra unei clădiri de-ale vechiului Egipt, peste care se îngrămădise timp de secole sau milenii nisipul pustiului, acoperind-o cu totul. În

orice caz movila pe care mă urcasem adineauri era o parte din această clădire, dacă nu chiar cea principală. Se putea ca gaura să fie de o înălţime, mai bine zis de o adâncime, neînsemnată. Se putea însă şi contrariul. În cazul de faţă, burtosul fusese împiedicat să se cufunde din pricina stratului de nisip. Dacă stratul se năruia sub greutatea lui, se ducea la fund. Oricum ar fi fost, salvarea lui nu era lipsită de primejdie.

Fiindcă gemea numai şi nu se mişca, l-am crezut leşinat. L-am strigat pe nume; îmi răspunse printr-un grohăit. La repetarea strigătului, l-am auzit mormăind:

— Aicea sunt, Astrael!

Aşadar mă lua drept Gavriil, îngerul morţii.

— Deschide ochii şi uită-te în jurul tău! i-am strigat.

— Nu pot, se jeli el.

— Până şi morţii deschid ochii când se trezesc. Încearcă!

Ridică pleoapele şi cătă spre zid.

— Nu acolo, uită-te în sus!

Se uită în sus şi mă zări.

— Tu eşti, effendi? întrebă el gemând. Aşadar tot în iad mă aflu! O, Allah, Allah, Allah!

— De ce în iad?

— Fiindcă toţi creştinii se duc în iad. Dacă sunt cu tine, vasăzică, atunci sunt în iad.

Cum puteam eu să-l salvez pe omul ăsta, pe care nu-l puteai scoate dintr-ale lui? Mi-am adus aminte de lăcomia sa şi i-am strigat:

— Aşa e, suntem în iad, dar numai în gura lui. Dacă mă laşi să te trag afară, ne ducem la Siut, unde te aşteaptă un cocoş fript şi un berbec la frigare. Mi-e o foame!

— Şi mie, răspunse el, ca electrizat.

Chipul i se transfigură.

— Atunci să ne grăbim, am adăugat eu; te doare ceva, eşti rănit?

— Dacă am murit, n-am nimic.

— Vorbeşti prostii! Nu vezi că trăieşti? Unde îţi sunt picioarele; sub tine, ori eşti înţepenit în ele?

Depindea foarte mult de poziţia în care se afla. Dacă şedea jos, însemna că groapa nu era prea adâncă.

— Ba şed jos, pe o pardoseală de cărămidă, răspunse el, spre marea mea bucurie.

— Scoală-te, i-am poruncit.

Se supuse, deşi îi venea greu să se ridice, din pricina trupului său enorm. În sfârşit, a izbutit. Am întins braţele şi mai să-l ajung. În acelaşi timp am băgat de seamă că pământul de sub mine era destul de tare şi mă ţinea. Burtosul suspină adânc, apoi începu să se văicărească:

— O Allah, o cerule, o Mahomed! Aşadar n-am murit... trăiesc... o să mă întorc acasă şi o să mănânc un berbec întreg. Effendi, unde sunt ceilalţi, că nu-i văd?

— În spatele meu, o să-i vezi îndată. Poţi să te caţări pe pereţi?

— Ce, eu sunt pisică? întrebă el indignat.

— Bine, stai acolo că vin eu să te împing afară.

— Păi pe urmă cum o să te scoatem de aici?

— O să mă caţăr pe curea. Aşteaptă un moment. Mă întorc acuşi.

M-am dus la ceilalţi să le spun cum stau lucrurile. Ne întoarserăm apoi cu toţii la groapă. Am fost coborât înăuntru. Locul era atât de strâmt, încât abia încăpeam amândoi; din care pricină cu mare greutate am putut să-l trag pe burtos de subsuori, înfăşurându-i de două ori cureaua peste piept.

Rămânea acum să-l tragă ceilalţi sus. Nu se putea; greutatea trupului său ar fi făcut să se năruie nisipul peste noi. Nu ştiam ce să fac. Deodată îmi veni o idee: l-am pus să-şi depărteze picioarele şi m-am vârât între ele. Puteam astfel să-l iau în cârcă. În timp ce-l trăgeau de sus, mă ridicam binişor cu el pe umeri, sprijinindu-mă cu palmele de zid.

Cred că toată viaţa mea n-am muncit mai greu ca în acele

câteva momente. De sus nu trebuia tras prea tare, ca să nu se năruie nisipul peste noi, aşa că toată greutatea era în sarcina mea. Trebuia însă s-o fac şi am reuşit în sfârşit.

Când m-am ridicat în picioare, burtosul era cu jumătatea trupului afară din groapă. Cu o smucitură fu tras afară. Pe urmă se ridică în genunchi şi am putut ieşi şi eu la lumină. L-am găsit pe intendent stând jos turceşte şi pipăindu-şi trupul. Pe urmă se ridică în genunchi, se îndreptă cu faţa spre Mecca şi începu să spună rugăciunea numită sfânta Fatha, adică întâia sură din *Coran*. De-abia după aceea se sculă în picioare, îmi apucă mâinile şi zise:

— Am fost în iad şi acum văd iar cerul; mort am fost şi am înviat. Pentru asta, effendi, numai ţie am să-ţi mulţumesc.

— Effendi, ai văzut cu ce putere ţineam cureaua? îmi curmă Selim vorba. Ceilalţi voiau să-i dea drumul şi, dacă nu eram eu, rămâneai în groapă cât o fi cerul şi pământul. Aşa că mie ai să-mi mulţumeşti că ai văzut iar lumina zilei. Cred că acum ţi-ai dat şi tu seama că sunt într-adevăr ocrotitorul şi salvatorul tău.

— Mai încape vorbă! am râs eu şi i-am întors spatele.

Încălecarăm şi pornirăm spre oraş. Intendentul ne rugă să nu povestim nimănui nimic din cele întâmplate, ca să nu se facă de râs.

Hotărâsem de cu seară să vizitez a doua zi peştera crocodililor de la Maabdah. Intendentul îmi făgădui să-mi pună la dispoziţie tot ce trebuia pentru o astfel de „expediţie”.

4. Sub pământ

Să îmbălsămezi crocodili? Da! vechii egipteni nu îmbălsămau numai oameni ci şi cadavre de crocodili, tauri, pisici, lupi, ibişi, şoimi, lilieci şi diferite soiuri de peşti. Ei credeau în nemurirea sufletului şi se străduiau să menţină trupurile, ca la întoarcerea sufletelor pe pământ să-şi găsească trupul din care zburaseră.

Ca să conserve aceste trupuri, le umpleau pântecele, pieptul şi ţeasta — golite mai întâi de tot ce era în ele — cu un fel de asfalt care se numea „mumiya”, de unde a şi rămas cuvântul „mumie”.

Cadavrele omeneşti erau întinse pe spate, li se puneau mâinile în lungul trupului, sau încrucişate în poală; fiecare mădular era înfăşurat în feşe de in, apoi corpul întreg, după aceea se turna deasupra un fel de clei. Cadavrele erau apoi aşezate — după stratul social din care făceau parte — care în sicrie de lemn, care în sicrie de piatră, numite sarcofage. Săracii erau îngropaţi fără sicriu, în stâncă sau în nisip.

Există mai multe feluri de mumii. Cele mai vechi dintre ele au fost găsite la Memphis; sunt negre şi atât de uscate, încât se frâng foarte uşor.

Mumiile din Theba au o culoare gălbuie şi unghiile roşii, vopsite cu henne, după obiceiul care dăinuieşte şi astăzi la femeile din Orient şi care a trecut şi în Europa.

Cea mai veche mumie cunoscută[1] e aceea a faraonului Merenre, care a trăit acum patru mii şi mai bine de ani. Multe din ele au inele în degete şi alte podoabe de preţ. În sarcofage se mai găsesc de asemenea fructe şi boabe de grâu.

Înainte vreme se făcea un negoţ întins cu mumii. S-au întrebuinţat — nici nu-ţi vine să crezi! — chiar şi în medicină. Mai întâi alchimiştii au căutat piatra filozofală, aducând încărcături întregi de mumii pe corăbii. Au urmat fabricanţii de elixire, în dorinţa de a prepara din resturi de mumii un

---

[1] Cartea e scrisă înainte de descoperirea mumiei lui Tutankhamon.

elixir al vieţii, atribuind acestora o putere miraculoasă. Ba au existat chiar învăţaţi care susţineau că se pot făuri oameni artificiali din sânge de taur, cenuşă de om, suc de euphorbie şi ţărână de mumie. Şi astăzi se întrebuinţează de către ţărani, prin ţinuturile alpine, aşa-zisul „mum”, ca leac împotriva bolilor la vite.

A doua zi, dimineaţă, m-am sculat foarte devreme, în vederea excursiei plănuite. Gazda mea ţinea cu orice preţ să mă însoţească, de asemenea şi Selim. Intendentul se temea să nu i se mai întâmple vreo nenorocire din pricina eclipsei, care prevedea întotdeauna ceva rău, de aceea rămase sub ocrotirea talismanului acasă, unde se simţea mai în siguranţă.

Doi servitori, care trebuiau să ne treacă râul, ne aşteptau la mal cu o barcă în care se găseau, pe lângă altele, o întreagă provizie de făclii de ceară. Chibrituri aveam destule, precum şi frânghii şi sfori care ne puteau prinde bine în scopul pe care-l urmăream.

Era o dimineaţă frumoasă, cum numai prin meleagurile acelea se poate vedea. Ceaţa se împrăştiase şi o adiere venită din pustiu plutea peste apă.

Coborârăm în barcă şi pornirăm spre mijlocul fluviului. În stânga se afla Monsalud, iar în dreapta Maabdah, unde trebuia să ne oprim. Malurile mai erau acoperite de apa ultimei revărsări a Nilului, dar dădurăm de un fel de chei, pe care puturăm înainta până în sat. Acesta se afla la vreo jumătate de ceas cu piciorul de Djebel Abu Fehdah, lanţul de munţi în care sunt peşterile unde vechii egipteni îşi înmormântau crocodilii sfinţi.

În sat întrebarăm de o călăuză, căci fără ea e cu neputinţă să te descurci în gangurile întortocheate ale peşterii. Un străin care nu le cunoaşte se poate rătăci lesne prin ele şi se expune asfixierii în aerul acela greu, sau morţii prin înfometare.

Ni se aduse un arab care se oferi să ne conducă şi să ne

arate tot ce e de văzut în cel mult două ceasuri.

— Şi cât ceri? l-am întrebat eu.

— Păi câte cincizeci de piaştri de om, adică două sute pentru toţi patru, câţi sunteţi.

Două sute de piaştri! Era ceva nemaipomenit.

— Bine, i-am răspuns. Am auzit cât ceri; acum o să-ţi spun cât îţi dau. Mai întâi, nu intrăm decât trei din noi în peşteră. Plătesc câte zece piaştri de om, adică treizeci pentru toţi. Dacă sunt mulţumit de tine, îţi mai dau la urmă încă zece piaştri bacşiş.

Era şi aşa prea de-ajuns, dar arabul făcu pe supăratul şi strigă imediat:

— Stăpâne, cum poţi să spui una ca asta! Peştera e plină de primejdii. Eu îmi primejduiesc viaţa pentru voi şi tu-ţi baţi joc de mine? Dacă vă duceţi fără mine, să ştii că nu mai vedeţi lumina zilei.

— Ba o s-o vedem, fiindcă dacă nu vrei tu să mergi, găsim noi altul în locul tău.

— N-o să găsiţi, pentru că altul afară de mine nu e.

— Minţi! Oricare locuitor din sat cunoaşte de mic copil peştera. Stai că-ţi dovedesc eu îndată.

Le-am poruncit celor doi servitori să caute altă călăuza mai ieftină. Cum făcură însă câţiva paşi, arabul îi strigă îndărăt şi începu să se tocmească; ba să-i dau o suită cincizeci de piaştri, ba o sută, ba optzeci.

— Degeaba, nici o para mai mult, o ţineam eu, dârz. La urmă îţi mai dau zece bacşiş, şi asta numai dacă sunt mulţumit de tine.

— Atunci, trebuie să mă supun, oftă arabul. Dar să-ţi plătească Allah pentru că eşti zgârcit cu un biet calic. Eu în locul tău aş fi dat măcar trei sute.

— Fiindcă nu eşti în locul meu o să fac cum vreau eu.

— Stăpâne, inima ta e mare ca o stâncă şi vorbele tale sunt aspre ca două pietre care se macină între ele. Hai să vă

duc la peşteră.

O luă înainte şi noi după el. Străbăturăm satul şi ajunserăm repede la poalele dealului, după care se întindea pustiul până la Marea Roşie. Dădurăm aici de un mormânt în formă de cupolă — mausoleul unui fachir. Pe un covoraş stătea un om cu picioarele sub el şi se ruga. La apropierea noastră ridică încet capul şi mi-a fost dat să văd un chip atât de venerabil cum nu mai văzusem încă niciodată. Barba lui albă ca zăpada îi ajungea până la brâu.

Călăuza noastră se opri, se înclină adânc înaintea bătrânului, puse mâinile cruce pe piept, şi zise:

— Allah să te binecuvânteze şi să-ţi dea viaţă lungă, o mukadalas![1] Calea ta să te ducă de-a dreptul în rai.

Bătrânul se ridică de jos, se apropie de noi, ne aruncă o privire scrutătoare, pe urmă îi răspunse arabului:

— Îţi mulţumesc, fiule. Fie şi calea ta în veşnicul sălaş al Profetului. Te duci la peşteră?

— Da. Îi însoţesc pe străinii aceştia.

— Bine faci. Să vadă şi să înţeleagă ce nimicnicie e viaţa pământească. Dă-i trupului o trăinicie de mii şi mii de ani, la urmă tot nu s-alege nimic de el, căci ţărâna în ţărână se preface şi pulberea în pulbere. Numai Allah e veşnic şi a îngăduit muritorului ca doar sufletul să dăinuiască pururi.

Vru să se îndepărteze, dar se întoarse ca străbătut de un gând, mă privi lung, veni lângă mine şi zise:

— Ce chip e acesta! Ce trăsături, ce ochi! Ce gânduri se zbat îndărătul frunţii tale! Aş vrea să le găsesc rostul şi să-ţi citesc viitorul, căci mie mi-a fost hărăzit darul să ştiu dinainte ce se va întâmpla fiecăruia. Sau poate nu crezi că Allah îngăduie unui muritor să prevadă viitorul?

Întrebarea mi-era pusă mie, de aceea i-am răspuns:

— Numai singur Dumnezeu poate să ştie ce se va întâmpla.

---

[1] Sfinţenie.

— Aşa e, dar împărtăşeşte uneori şi unuia din drept-credincioşii săi această ştiinţă şi o să ţi-o dovedesc îndată. Nu ştiu de ce, dar chipul tău mă atrage cum atrage soarele firul de iarbă să se uite spre el. Întinde mâna. Vreau să văd dacă liniile palmei tale întăresc cele ce citesc pe faţa ta.

— Aşadar, chiromanţie!

Şi totuşi bătrânul acesta venerabil nu arăta defel a şarlatan. Nu ştiam ce să fac. Să-l jignesc printr-un refuz? Mi-o luă însă înainte, căci îmi apucă mâna şi o apropie de ochii lui, privi câtva timp liniile palmei, îmi lăsă mâna şi zise:

— Aşa e. Văd în palma ta ce ţi-am văzut scris, pe faţă. Viitorul tău stă deschis înaintea mea ca o casă cu uşile date de perete, în care poţi intra în voie. Tot te mai îndoieşti de spusele mele?

— Da.

— O să-ţi spun atunci câte ceva din trecutul şi prezentul tău, ca să nu te mai îndoieşti de cele ce vor veni. Porţi veşmântul drept-credinoioşilor Profetului şi grăieşti limba lor, dar nu eşti de-o lege cu ei, ci creştin.

Şi fiindcă mă privea întrebător, am încuviinţat printr-o înclinare a capului. Moşneagul urmă:

— Văd o corabie cu multe pânze. Reissul acesteia e o sabie a dreptăţii şi tu eşti prietenul său. Veţi face mulţi inşi fericiţi, cucerind în acelaşi timp onoruri şi glorie. Cunoşti tu un astfel de reiss?

— Da, am răspuns eu, gândindu-mă la reissul effendina.

— Ţi-am spus ce ştii şi tu că e adevărat şi ţi-aş putea spune acum multe din ce te aşteaptă în viitor. Dar fiindcă te-ai îndoit de mine, îţi voi spune numai un singur lucru care te va feri de o mare nenorocire, dacă nu chiar de moarte. Ochiul sfântului meu vede un fiu al răzbunării care vrea să-ţi ia viaţa. Ca să scapi de el, nu pleca mai departe. Acum avem lună plină; rămâi unde te afli până va ajunge ea la ultimul pătrar. Atâta voiam să-ţi spun. Mă crezi sau nu mă crezi, pentru mine

totuna e, ţie însă îţi va aduce bine sau rău, după cum vei crede de cuviinţă să faci. Allah să te lumineze!

Se întoarse. Înaintă până la mormântul sfânt, se lăsă din nou în genunchi şi începu iar să se roage.

Nu ceruse nimic, ba cred că dacă i-aş fi oferit bani l-aş fi jignit adânc. Îl lăsarăm cufundat în rugăciune şi ne îndepărtarăm în tăcere.

Ciudat! Bătrânul ştia că sunt creştin. Aluzia lui la emir se potrivea de asemenea. Şi-apoi prevenirea în privinţa muza'birului pe care eu îl credeam „fiul răzbunării”. Toate se potriveau aidoma, deşi bătrânul n-avea de unde să le ştie şi nici de cunoscut nu mă cunoştea.

Eu nu sunt superstiţios, dar moşneagul mă impresionase. L-am întrebat în drum pe călăuză cine era bătrânul şi arabul îmi răspunse cu evlavie în glas:

— E un om sfânt, un fachir care prevede viitorul. Umblă din loc în loc; predica e munca lui şi rugăciunea hrana sufletului său. Trupul sălăşluieşte încă pe pământ, dar spiritul său e trecut de mult de hotarele lui.

Aşadar nu era un şarlatan şi nici nu făcea impresia să fie. M-am hotărât ca, atunci când voi avea răgazul, să mă gândesc la cele ce-mi prezisese; deocamdată atenţia mea era îndreptată spre peştera crocodililor.

Drumul nu era defel uşor. Ducea pe o potecă verticală la un platou presărat cu bolovanii şi pietre. Pe acest platou se afla o movilă cu o deschizătură destul de mare. În prăpastie, pe jos, am văzut resturi de mumii, zdrenţe şi oase, ceea ce lăsa să se presupună că aici trebuie să fie intrarea în peşteră. Am întrebat călăuza, într-adevăr ne aflam la destinaţie.

Gazda mea avusese grijă să ducem cu noi trei rânduri de îmbrăcăminte care se cereau pentru cercetările noastre, adică o cămaşă şi o pereche de şalvari de pânză groasă, căci altminteri ne-am fi făcut celelalte haine praf.

Călăuza coborî apoi într-o gaură adâncă numai de câţiva

coţi şi ne strigă să venim după el. Servitorii, care rămaseră afară, ne coborâră pe frânghii hainele de pânză şi ce ne mai trebuia.

Ne aflam acum într-o galerie unde nu puteam vedea decât atât cât să ne schimbăm îmbrăcămintea.

Selim, cel mai viteaz dintre vitejii tuturor neamurilor, nu se prea simţea în largul lui în galeria aceea strâmtă. În cursul drumului se lăudase în gura mare faţă de servitori că vizitase până acum peste o sută de astfel de peşteri, dar cu cât ne apropiam mai mult, cu atât îi pierea pofta de vorbă, iar acum amuţise de tot. Ba mi se păru că-l aud chiar oftând.

Aprinserăm făcliile, luându-ne şi câte două de rezervă, şi pornirăm pe galerie. La un moment dat zărirăm o gaură mică şi călăuza ne spuse că va trebui să ne lăsăm pe brânci prin ea, ca să putem ajunge în adevărata peşteră. Călăuza se vârî în gaură; Selim mă pofti s-o iau înainte, dar n-am vrut. Mă temeam ca fricosul să n-o ia la fugă şi să se rătăcească prin ganguri. De aceea l-am împins cu de-a sila în gaură şi am coborât înăuntru în urma lui.

Mă izbi în faţă o duhoare care te înăbuşea. Din ce înaintam, aerul devenea tot mai greu.

— Allah il Allah! am auzit-o pe gazda mea bodogănind în spatele meu. Ieri credeam că groapa din Tell es sirr ar fi gura iadului, dar aici ce dracu' o mai fi!? Pesemne că gura tuturor iadurilor — dacă or fi mai multe. Dracu' ne-a pus să ne vârâm în aerul ăsta greu şi în întunericul ăsta, când afară e atâta aer şi lumină!

Curând galeria deveni şi mai scundă. Nu mai puteam înainta pe brânci, ci doar târându-ne pe pântece. L-am auzit deodată pe Selim înaintea mea tânguindu-se:

— E ceva grozav! Mi se face părul măciucă... nu mai pot.

Călăuza îi strigă ceva ce n-am înţeles, din pricina depărtării, şi Selim răspunse înfuriat:

— Tacă-ţi gura, tâmpitule. Cum îndrăzneşti să-mi

poruncești, nemernicule! Ești plătit pentru treaba asta. Mie nu mi-e frică de nimic, auzi? Mă iau la luptă cu diavolul dacă e nevoie, dar putoarea asta jignește mirosul nărilor mele boierești; dacă gaura asta afurisită s-o mai îngusta, mă turtește ca pe un pește în gura unui crocodil. Nu merg mai departe, mă întorc îndată. Viața mi-e mai dragă decât moartea și mirosul unui ciubuc mai plăcut decât putoarea asta de aici. Dați-vă la o parte... vreau să ies cât mai repede de aici.

Răcnea cu atâta disperare că nu știam ce să fac. Am încercat să-l potolesc cu vorba, dar degeaba. Era ca turbat. N-aveam încotro, trebuia scos din galerie; cum însă nu era loc ca să ne întoarcem, am fost siliți, eu și gazda mea, să mergem îndărăt, ca racul.

Când ajunserăm la locul unde ne îmbrăcasem și în care mai străbătea puțină lumină, Selim se ridică în picioare și zise răsuflând ușurat:

— Uf! Allah fie lăudat! Numai câteva minute să fi trecut și m-aș fi înăbușit, de m-ar fi găsit mai târziu printre mumiile crocodililor. Vă spun drept că nici o putere omenească nu m-ar fi putut hotărî să mai fac un pas înainte.

— Ăsta ți-e curajul cu care te lăudai atât?

— Aici nu e vorba de curaj, se răsti la mine. Pune-mă în fața unui dușman în carne și oase, să vezi de ce minuni de vitejie sunt în stare, dar ca nasul meu delicat să îndure mirosul ăla împuțit nu poate să mi-o ceară nimeni. Nu cumva crezi că Allah a dat omului nasul pentru astfel de porcării? Spune ce poftești, pe mine nu mă mai prinzi în gaura aia împuțită.

— Are dreptate, încuviință bătrânul. Simt că mi-e capul greu ca un bolovan; ochii mă ustură grozav de fumul făcliilor și mi s-au astupat parcă plămânii de aerul acela înăbușitor. Ce mă sinchisesc eu de crocodilii ăia morți! Dacă nu te superi, eu rămân cu Selim să te aștept aici.

— Cum, mă părăseşti şi tu?

— Nu te părăsesc, rămânem în peşteră până te întorci. M-am săturat de ce am văzut; şi nu mă ispitesc defel taine de-astea.

— Bine. O să mă duc singur.

Am găsit călăuza în locul unde îi spusesem să mă aştepte. Îi păru bine auzind că tovarăşii mei au renunţat. Nu-i scădeam nimic din preţ şi avea mai puţină bătaie de cap cu unul singur, decât cu trei.

Începurăm să ne târâm mai departe. Galeria se îngusta tot mai mult; pământul era acoperit cu bucăţi ascuţite de cuarţ, care îţi sfâşiau carnea de pe mâini şi haine; pe urmă ajunserăm la o crăpătură prin care de-abia te puteai strecura. După aceea venea o încăpere largă, boltită, plină cu bolovani mari de piatră, printre care se vedeau crăpături ce duceau vertical în adânc. Un singur pas greşit şi erai pierdut.

Pe pereţi şi de tavan atârnau ciorchini de lilieci. Speriaţi de lumina făcliilor noastre, porniră să zboare buimaci, de colo până colo, deasupra capetelor noastre. Erau atât de mulţi, încât zborul lor făcea un vâjâit ca al unui torent de apă, care te asurzea.

Trecurăm de-aici într-un alt culoar, plin şi el cu lilieci. Pământul era acoperit peste tot de murdăria lor, care răspândea o putoare de te îneca. Era cât pe ce să-i spun călăuzei că mă las păgubaş. Atât de mulţi erau liliecii care zburau speriaţi de colo până colo, încât ne stinseră făcliile. A trebuit să le aprindem de câteva ori în drum.

În sfârşit, ajunserăm într-un fel de încăpere mai mare, unde ne puturăm ridica în picioare. Dar şi aici se căscau crăpături destul de mari, pe deasupra cărora trebuia să sărim, şi ganguri care duceau în diferite direcţii.

Abia în încăperea asta mi-a fost dat să văd, pe lângă fragmente de mumii, întâia mumie conservată în întregime. Era a unui crocodil lung de vreo opt coţi.

Păşirăm peste ea şi pătrunserăm iar într-un coridor care ducea la o încăpere mare, plină toată cu fragmente de mumii. Trupuri fără picioare sau cap, labe, capete, jumătăţi de trunchi, dar nu numai de crocodili, ci şi de alte animale, ba chiar de om. Ar fi putut umple cu ele zeci de lăzi. Părea că s-ar fi ţinut aici un adevărat târg de mumii.

Le-am cercetat pe toate, dar n-am găsit nimic care să mă intereseze, şi apoi nu venisem cu gând să târguiesc. Ce era să fac eu cu o mumie! Cum nu era vorba să mă întorc deocamdată acasă, un astfel de bagaj m-ar fi stingherit grozav.

De cum te atingeai de aceste cadavre, se ridica un praf care te orbea şi mirosul devenea înăbuşitor.

Pereţii încăperii erau acoperiţi cu un strat gros de murdărie. Am zgâriat într-un loc cu unghia şi am dat de piatră lucitoare de cuarţ.

În timp ce cercetam curios mumiile, călăuza mă privea pieziş. L-am întrebat pe arab dacă atât e tot ce se putea vedea în peşteră. Îmi răspunse afirmativ.

— Nu se poate, i-am zis. Trebuie să fie şi alte culoare şi încăperi, pe care nu vrei să mi le arăţi. După câte mi s-a spus, există încă sute de mii de mumii de astea.

— Te-a minţit cine ţi-a spus.

— Nu, căci au fost pe-aici bărbaţi învăţaţi, pe al căror cuvânt mă pot bizui. Mumiile omeneşti au fost aşezate în straturi, unele peste altele, puse de-a curmezişul. Cât despre mumiile de crocodili, ştiu că au fost unele lungi de câte zece metri. Cele mici, de cel puţin o jumătate de metru una, sunt făcute pachet câte zece, douăzeci la un loc, înfăşurate apoi în frunze şi ramuri de palmier şi legate deasupra. Astfel de baloturi se făceau şi din ouă de crocodili. Nu se poate să nu existe pe-aici încăperi pline cu astfel de mumii; unde sunt peste încăperi şi ce s-a ales cu grămezile acelea de mumii?

Arabul se apropie de mine, îmi puse mâna pe braţ şi

întrebă:

— Vrei să cumperi?

— Nu.

— Atunci, pentru ce-ai venit aici?

— Din curiozitate.

— M-ai tocmit cu treizeci de piaştri. Vrei să-ţi dezvălui pentru suma asta şi tainele noastre? Ce-ţi pasă ţie de mumii şi ce te priveşte ce s-au făcut? Eşti străin şi n-ai de ce mă trăda, de aceea nu mă supăr de zgârcenia ta şi-ţi voi încredinţa ceva: mie nu-mi trebuie banii tăi. Sunt mai bogat decât îţi poţi tu închipui. Sfântul nostru fachir ţi-a vorbit cu blândeţe şi ţi-a spus ce te aşteaptă în viitor, ceea ce n-a făcut încă până acum cu nimeni altul. Trebuie să fii un om drag lui Allah şi te voi face să pleci cu o amintire din peştera asta. Aşteaptă-mă niţel, că mă întorc îndată.

L-am văzut strecurându-se cu făclia într-o crăpătură. A mea arsese până la capăt; mi-am aprins alta şi m-am aşezat pe o mumie de om, căruia îi lipseau braţele şi picioarele.

Câte gânduri îmi străbătură mintea în clipele acestea de singurătate! Eram singura fiinţă vie printre fragmentele acelea de trupuri, aici, în adâncul pământului... Cine să fi fost odinioară omul pe al cărui trup şedeam acum? A trăit, a iubit, a sperat şi... a suferit. Poate că a fost cândva un om de seamă şi acum, după mii de ani, slujeşte de scaun unui străin.

Minutele se scurgeau unele după altele şi arabul nu se mai întorcea. Să-i fi venit în gând să se răzbune pentru că nu vrusesem să-i dau cât ceruse şi mă lăsa acum singur în labirintul acesta, de unde ştia că nu pot ieşi singur?

Un altul în locul meu s-ar fi crezut pierdut, dar eu speram că voi găsi urmele mâinilor şi genunchilor mei în murdăria liliecilor şi, cu făclia pe care o aveam, nimeream drumul pe care venisem.

Curând am văzut că bănuiala mea nu era întemeiată. Arabul se întoarse cu un pachet în mână, pe care mi-l întinse,

zicând:

— Uite, asta e amintirea despre care-ţi spuneam. E numai o părticică dintr-o mumie, dar îţi va aduce aminte de mine, ca şi când ai avea o mumie întreagă.

— Cum adică, vrei să mi-o dai în dar, nu ceri nimic pe ea?

— Nu, nimic.

— De ce? Pentru că a fost atât de prietenos cu mine fachirul vostru, de aceea mi-o dăruieşti?

— Nu, ci fiindcă îmi placi ca om. I-am auzit în drum pe servitori vorbind despre tine. Din ce am aflat, mi-am dat seama că nu te-ai tocmit cu mine din calicie. Primeşte darul meu fără să te întrebi de ce ţi-l dau. Ca să ştii ce e, am pus înăuntru un bilet cu ajutorul căruia să poţi citi slovele care stau scrise pe mumie.

— Bine, primesc fără să mă uit ce e în pachet şi-ţi mulţumesc. De-aici mă duc la Khartoum şi nădăjduiesc să vin să te văd la înapoiere. Poate că voi fi atunci mai în stare ca acum să-ţi dovedesc recunoştinţa mea.

— Nu e nevoie, dar vei fi binevenit în casa mea. Hai să ne întoarcem. Ai văzut cam cum arată peşterile mumiilor şi îţi ajunge atât, mai mult nu trebuie să afli. Cât priveşte întrebarea ta de mai adineauri, pot să-ţi spun că se află pe-aici comori de mumii pe care statul, care interzice negoţul şi dezgroparea lor, nici nu le bănuieşte măcar. Să mergem. Drumul la întors o să fie mult mai scurt ca la dus.

Abia acum mi-am dat seama cât de întortocheate erau culoarele peşterilor, căci ajunsesem la locul de unde plecasem într-un timp cu cel puţin trei sferturi de ceas mai scurt. Arabul ne dusese dinadins aşa, ca să nu vedem încăperile pe care un străin nu trebuie să le cunoască.

Îi găsirăm pe Selim şi pe bătrân, aşteptându-ne jos. De ce nu ieşiseră din gaură am aflat abia când mă rugară să nu spun nimănui că n-au fost şi ei cu mine în peşteră. Le era ruşine de servitori, ca să nu râdă de ei că n-au avut curajul să

mă însoţească.

Trebuie să mărturisesc că lumina soarelui şi aerul nu mi se păruseră niciodată mai plăcute ca acum, când lăsasem în urmă mirosul împuţit al mumiilor.

Ne îndreptarăm spre sat. Bătrânul fachir nu mai era unde-l lăsasem, dar îl găsirăm jos, la mal, unde era trasă luntrea. Era cufundat în gânduri şi părea că nici nu ne vede.

Am vrut să-i plătesc călăuzei suma cu care mă învoisem, arabul respinse însă banii şi zise cu mâhnire:

— Vrei să-mi jigneşti sufletul şi să-mi îndurerezi inima? Fiecare piastru pe care l-aş primi de la tine ar micşora prietenia pe care o simt pentru tine. Păstrează-ţi banii şi adu-ţi aminte de mine cu aceeaşi plăcere cu care îmi voi aduce eu aminte de tine, iar când te vei întoarce de la drum nu uita să treci şi pe la mine. O să-mi facă mare bucurie să-ţi văd iar faţa.

Îmi întinse mâna, apoi plecă. Tovarăşii mei nu ştiau ce să creadă. Gazda mea clătină din cap şi zise nedumerită:

— Allah face minuni! Omul ăsta a cerut mai întâi de zece ori pe cât voiai să-i dai şi acum nu mai vrea să ia, nimic. Pentru ce atâta cinstire?

— Cum, nu pricepi? făcu Selim ţanţoş.

— Nu.

— Atunci să-ţi spun eu. A văzut cât curaj am dovedit noi coborând fără frică în măruntaiele pământului, ca să-i cercetăm taina. Ne-am acoperit astfel de o glorie care n-are pereche. Călăuza a văzut că are de-a face cu cei mai viteji dintre fiii Profetului şi n-a mai cutezat să se bucure de banii noştri.

Vorbise cu faţa îndreptată spre grăjdari, ca aceştia să răspândească acest zvon în oraş. Selim ăsta era într-adevăr un lăudăros cum nu cred să mai fie altul în tot Orientul. Bătrânul şef al grajdurilor nu ştia nici el ce să spună de atâta obrăznicie, de aceea făcu ceea ce era mai cuminte de făcut,

adică tăcu; şi eu de asemenea.

După ce ne urcarăm în barcă şi eram gata de plecare, fachirul se ridică de la locul său, veni spre noi şi mă întrebă:

— Încotro te duci, effendi?

— La Siut.

— Îngăduie-mi atunci să merg şi eu cu voi. Am niţică treabă acolo.

Coborî în barcă şi se aşeză în faţa mea, fără să mai aştepte răspunsul. Nu m-am mirat. Un fachir e omul care a renunţat la toate deşertăciunile lumeşti şi trăieşte numai pentru rugăciune. E considerat sfânt şi nici un mahomedan nu-i respinge dorinţa De aceea nu e de mirare că i se părea de la sine înţeles că voi încuviinţa cererea lui, ceea ce am şi făcut cu dragă inimă, mai ales că nu era defel supărătoare prezenţa lui.

Cum porni barca, se aşeză pe bancă şi, cu trupul aplecat înainte, lăsă boabele mătăniilor să-i alunece printre degete, pe când buzele lui murmurau rugăciuni.

Tăceam. Eram încă sub impresia celor ce văzusem în peşteră şi plămânii nu se săturau de aerul proaspăt de afară. Pe dinaintea ochilor minţii mi se perinda neîntrerupt tabloul acela sinistru pe care-l avusesem până mai adineauri în faţa mea.

Mi-am adus aminte de darul călăuzei mele şi am scos pachetul din buzunar. Când l-am desfăcut am rămas înlemnit. Era o mână — o mână de femeie. Părea să fie retezată de la încheietură ca de un tăiş ascuţit. Mâna era mică şi delicată ca a unei fetiţe de vreo doisprezece ani de la noi, dar care după felul cum se dezvoltă acolo femeile trebuie să fi avut şaptesprezece. Culoarea era de un galben mai închis ca lămâia, cu un uşor luciu bronzat. Degetele erau puţin îndoite spre palmă, ca şi când ar fi oferit sau ar fi cerut ceva. Palma şi dosul palmei aveau desenate pe ele în aur un scarabeu (cărăbuş), care la egipteni era simbolul soarelui şi al creării

lumii şi şarpele sfânt Ureus, simbolul nesfârşitului. Acesta din urmă desen nu se întrebuinţa decât la regi şi membrii familiei lor, ceea ce mă făcu să presupun că mâna era a unei prinţese egiptene, fiica vreunui faraon.

În pachet era şi un bilet pe care scria, cu slove arabe, următoarele: „Aceasta e mâna dreaptă a prinţesei Duat nefret, fiica lui Amenemhat III”. Dacă aceste cuvinte nu minţeau, primisem cel mai preţios dar care se putea, căci Amenemhat III e cel mai vestit dintre toţi regii celei de-a douăsprezecea dinastii.

Aşadar, mâna era a fiicei acestui mare faraon care a trăit două mii de ani înaintea erei noastre, adică acum vreo patru mii de ani. Şi ce bine se păstrase! Avea încă şi acum forma ei graţioasă şi delicată şi vopseaua de henne se cunoştea încă destul de bine pe unghiile ei. Să nu fi fost atât de întărită, aş fi putut crede că fusese retezată de curând de la braţul unei fete vii de felah.

Tocmai când am vrut să împachetez iar mâna, moşneagul ridică ochii de pe mătănii, o luă şi o examină îndelung, clătinând mereu capul ca o tăgadă. Pe urmă mi-o dădu îndărăt şi grăi:

— Mână de femeie din haremul unui om de seamă. Ce va fi dat cât a fost în viaţă — iubire sau ură? Şi ce va fi primit în schimb — fericire sau suferinţe? Acum nici nu mai dă, nici nu mai primeşte. O vei lua în ţara ta ca s-o păstrezi, dar tot se va preface în pulbere, căci totul, totul e trecător, numai Allah rămâne pururi. Pentru asta ai venit tu aici, ca să cauţi astfel de rămăşiţe pieritoare?

— Nu, sunt însă foarte interesante de văzut.

— Ei, şi ce-ai văzut? Leşuri de crocodili şi şerpi, câteva rămăşiţe omeneşti. Nimicuri! Cunosc eu morminte unde trupuri de regi şi regine zac alături unele lângă altele şi nimeni nu le va descoperi vreodată.

— Mai ştie şi altcineva de ele?

— Nimeni. Strămoşii strămoşilor mei au descoperit şi au spus despre ele copiilor lor, iar copiii copiilor lor până la mine. Eu sunt cel din urmă şi, când mă va chema Allah la sine, taina va fi îngropată cu mine în pământ.

— Şi nu vrei s-o împărtăşeşti nimănui?

— Nu. Dacă se va afla, vor da năvală europenii ca să jefuiască sicriile de podoabele lor de preţ; căci în afară de trupurile celor ce zac în ele se găsesc acolo mari bogăţii la care râvniţi voi, străinii. Sunt, acolo unde ştiu eu, peste două sute de astfel de sicrie şi pe fiecare e zugrăvit câte un chip cu o basma pe cap şi o seceră.

Ceea ce îmi spunea bătrânul era de mare importanţă. Să fi fost mormintele despre care vorbea el, într-adevăr de-ale faraonilor? Numai regii purtau basma pe cap şi aceasta legată într-un chip foarte ciudat.

— Sunt regi şi regine, prinţi şi prinţese îngropaţi acolo, urmă moşneagul. Şi pe pereţi sunt chipuri şi semne pe care voi le numiţi hieroglife. Să stai zile întregi să le priveşti şi tot nu înţelegi nimic din ele.

Cu ce linişte şi nepăsare grăia bătrânul, ca şi când n-ar fi fost vorba de lucruri atât de importante, care ar fi putut da atâta lumină pentru savanţi! Oare nimic nu l-ar putea hotărî să dezvăluie taina cunoscută numai de el?

Îmi dădeam toată osteneala să continui convorbirea şi să nu mă abat de la ce mă interesa. Bătrânul căuta să ocolească vorba, eu o aduceam iar la mormintele faraonilor. Pricepu la urmă cât de mult mă înflăcărasem. Rămase câteva momente pe gânduri, tăcu, mă privi lung, ca şi când ar fi vrut să-mi citească până în adâncul sufletului, îşi apropie gura de urechea mea şi-mi şopti:

— Nu mă minţi când spui că nu cauţi să afli lucrurile astea decât fiindcă te interesează din punct de vedere ştiinţific?

— Ţi-am spus adevărul.

— Atunci pentru ce mă cercetezi atât de stăruitor?

— Din dorinţa de a le cunoaşte. Aş da mult, foarte mult, să pot să văd şi eu măcar o dată aceste morminte.

— Ce folos ţi-ar aduce?

— O să te lămuresc îndată. Am cutreierat multe ţări străine, ca să învăţ limba popoarelor ce le locuiesc. Vorbesc chiar graiul unor noroade care au pierit de mult. Am acasă nişte cărţi în care scrie despre limba şi slova celor care au fost prefăcuţi în mumii şi îngropaţi aici. Mi-am dat multă osteneală să cunosc rostul celor ce cuprind aceste cărţi şi nu ştiu dacă am izbutit. Văzând sicriile despre care spui tu, poate mi-aş da seama dacă am priceput sau nu ceva. Dacă da, mare bucurie aş avea.

A trebuit să mă exprim în felul acesta, altminteri nu m-ar fi înţeles. Moşneagul clătina mereu capul, părând că în el se dă o luptă lăuntrică, pe urmă îmi şopti, ca să nu-l audă ceilalţi:

— Effendi, am citit în tine trecutul şi viitorul şi am văzut că mă pot încrede în vorba ta. Vei avea această bucurie. Să faci însă jurământ că nu vei spune nimănui nimic până după moartea mea.

— Pe urmă?

— Eşti dezlegat de jurământ. Eşti creştin, dar ştiu că îi eşti drag lui Allah. De aceea vei moşteni taina pe care voiam s-o duc cu mine în mormânt. Fă apoi ce vrei cu ea, eu n-am nimic împotrivă.

— Şi când vrei să-mi împlineşti dorinţa?

— Mâine. Astăzi n-am vreme, căci trebuie să duc sacrificiul rugăciunii mele până la sfârşit. Totuşi voi veni pentru câteva clipe la tine ca să-ţi spun ce ai de făcut. Unde te pot găsi?

— În palatul Paşei. Sunt oaspetele şefului grăjdarilor care stă acolo, în spatele tău, pe bancă. Aşadar, mă pot bizui pe cuvântul tău?

— Voi veni. Acum să nu mai vorbim nici un cuvânt despre

asta.

Cucernicul bătrân se cufundă iarăşi în rugăciunile lui, iar eu m-am pierdut în gânduri. Mă întrebam ce îl îndemnase să aibă atâta încredere în mine. N-aveam doar nimic care să-l facă să-mi dezvăluie taina pe care o păstrase cu sfinţenie o viaţă întreagă.

Mă fulgeră deodată gândul că urmărea vreun scop egoist poate, dacă nu ceva mai rău. De ce? Nu-i făcusem doar nici un rău. Care ar fi fost motivul să mă urască? Am înlăturat imediat gândul acesta. Bătrânul fusese atât de prietenos cu mine, şi apoi chipul său venerabil nu făcea nici o clipă impresia că ar fi plănuit vreun vicleşug.

Când coborârăm la mal în Siut, salută fără să spună un cuvânt şi dispăru în spatele grădinilor, în timp ce noi ne îndreptarăm spre palat, unde ne aştepta masa de prânz.

După masă aş fi fost bucuros să hoinăresc niţel prin oraş, dar trebuia să-l aştept pe fachir.

Veni curând după rugăciunea de după-amiază — Asr — care se face pe la ora trei, după ceasul nostru. L-am primit în odaia mea, unde mă aflam numai eu singur. Nu mă lăsă să poruncesc cafea şi ciubuc pentru el, zicând:

— Orice drept-credincios poate să fumeze, căci Allah e îngăduitor cu slăbiciunile omeneşti, dar un om cu adevărat cucernic renunţă şi la slăbiciunea asta. Şi fiindcă apa Nilului îmi astâmpără setea, nu găsesc de trebuinţă să beau cafea. Postul şi rugăciunile sunt hrana mea. Sunt şi printre creştini astfel de oameni?

— Da. Avem şi noi mulţi oameni cucernici care au renunţat la plăcerile şi bucuriile pământeşti pentru a-şi închina viaţa Domnului Dumnezeului nostru.

— Ferice de ei, căci cu cât se îndepărtează omul de cele pământeşti, cu atât se apropie mai mult de cele cereşti. Dar n-am venit la tine pentru a discuta aceste lucruri, ci ca să vorbim de mormintele regilor. Tot mai ţii să le vezi?

— Bineînţeles. N-am nici un motiv să renunţ.

— Atunci, mâine, cu un ceas înainte de prânz, te voi aştepta afară la poartă.

— Unde ne ducem? Departe?

— La un ceas de drum cu piciorul.

— Atât de aproape? Şi totuşi tu eşti singurul care le cunoaşte?

— Da, fiindcă locul e astfel aşezat, încât nimeni n-ar bănui că se află acolo astfel de lăcaşuri de odihnă veşnică.

— Trebuie să fac ceva pregătiri?

— Prea puţine. O frânghie şi o făclie — atâta tot.

— Numai una?

— Ajunge. Dar dacă vrei, poţi lua şi mai multe.

— Cât de lungă să fie frânghia?

— Cât se pot lega trei inşi unul după altul de ea când se lasă în adânc; dacă unul cade, să-l ţină ceilalţi doi.

— Cum adică, mai iei pe cineva cu tine?

— Nu eu, ci tu. Ai trebuinţă de un servitor.

— Parcă era vorba că vrei să-mi încredinţezi numai mie taina?

— Avem nevoie de un ajutor; de aceea, ca să mă ţin de cuvânt, trebuie să dezvălui această taină încă unui om în afară de tine. Îl vei pune, însă, să jure că nu va spune nimănui nimic. Ai tu vreun servitor cu tine?

— Nu.

— Credeam că omul acela înalt şi alb, care a fost cu voi în peştera de la Maabdah, e sluga ta.

— Nu a mea, ci a unui prieten de-al meu.

— Tot una e. Cheamă-l încoa', vreau să vorbesc cu el.

Am trimis după Selim. Fachirul îl măsură lung cu privirea, apoi îl întrebă cum îl cheamă.

— Cum, întrebă Selim cu mândrie, tu n-ai auzit încă de mine? Numele meu e cunoscut în toate satele şi oraşele din lume şi e lung cât ţin malurile Nilului. Cine însă n-are vreme

să mi-l spună pe de-a-ntregul, cum s-ar cuveni de altfel, îmi spune pe scurt Selim.

— Bine. Eşti tu destul de curajos, Selim?

— Curaj? Cât un leu... ce zic? Cât zece, cât o sută, ba chiar cât o mie! Eu sunt cel mai viteaz războinic al neamului meu şi mă iau la luptă cu toţi vitejii din lume.

— O să te pun la probă.

— Pune-mă. Nu s-a născut încă omul care să mă întreacă, atunci când e vorba de o vitejie.

— Ştiu că ai intrat în peştera de la Maabdah; deci nu ţi-e frică de o astfel de peşteră.

— Mie nu mi-e frică nici de dracu'!

— Cu atât mai bine, fiindcă va trebui să cobori cu noi într-o peşteră asemănătoare cu aceea.

— Haidem! Să mergem îndată, la ce mai zăbovim? Sunt gata să mă duc şi în fundul pământului.

— Ai răbdare până mâine. Trebuie să ştii că nu trebuie să afle nimeni nici acum, nici pe urmă. Juri că vei păstra taina?

— Jur, cum să nu jur?!

— Bine. O să-ţi spună acest effendi ce ai de făcut. Acum eu plec. Mâine la ceasul hotărât vă voi aştepta la poartă. Nici un cuvânt, însă, despre planul nostru. Dacă vă întreabă cineva unde vă duceţi, să-i spuneţi că vreţi să vă plimbaţi niţel prin oraş.

— N-o să afle nimeni nimic din gura mea, răspunse Selim. Eu sunt cel mai nobil din neamul meu şi nu stau de vorbă cu oricine. Vă însoţesc fiindcă sunt pus să-l ocrotesc şi să-l ajut pe effendi, care mi-a fost dat în grijă. Pleacă deci liniştit, căci eu sunt omul pe care te poţi bizui fără frică.

Făcu un gest cu mâna, ca şi când ar fi fost un rege care îşi concediază supusul. Moşneagul plecă şi Selim se întoarse spre mine, zicând:

— Un prieten pe care te poţi bizui e o adevărată binecuvântare cerească şi pacea sufletească a celui slab.

Pentru tine eu sunt acela şi-ţi voi fi scut de apărare la primejdie. Mâna mea, pe care o întind deasupra capului tău, nu îngăduie nimănui să se apropie cu gând rău de tine şi cât timp ochiul meu te priveşte cu dragoste, sclipesc toate stelele cerului, ca o binecuvântare, asupra ta. Eu sunt ocrotitorul tuturor ocrotitorilor şi fericirea tuturor ocrotiţilor. Puterea mea e...

— Un fleac! i-am luat cuvântul din gură. Ia mai slăbeşte-mă cu prostiile tale! Nu vezi că eşti caraghios?

— Caraghios, eu? întrebă el indignat. Drept să-ţi spun, effendi, la aşa ceva nu mă aşteptam de la tine. Nu te încrezi în dragostea mea şi nesocoteşti apropierea sufletelor noastre. Te iubesc din toată inima mea nobilă, pe care mi-a hărăzit-o Allah. Şi în loc să-mi fii recunoscător pentru cinstea pe care ţi-o fac, vorbeşti aşa cu mine! Mă mâhneşti până în adâncul sufletului şi îmi amărăşti viaţa asta păcătoasă a mea...

Bietul Selim avea ochii plini de lacrimi. Oare să-i fi fost într-adevăr drag acestui om ciudat? Să fi devenit lăudăroşenia a doua natură a lui şi să nu fi fost în stare să vadă că vorbeşte mereu nerozii! I-am zis cu blândeţe:

— Dar bine, Selim, adu-ţi aminte ce mi-ai mărturisit ieri, când ţi-am dat îndărăt suta de piaştri.

— Ţi-am mărturisit eu ceva? zise el, cu o mirare sinceră.

— Da. Ai spus — şi au auzit-o şi ceilalţi — că nu te simţi în stare să mă aperi.

— Stăpâne, nu mă mai amărî iar! Am spus aşa, fiindcă mi-ai poruncit şi fiindcă sunt un om sărman, a cărui pungă suferă de boala sărăciei şi tânjeşte de moarte ca rândunica după musculiţe. Numai de aceea au ieşit de pe buzele mele astfel de cuvinte. Tu însă trebuie să-ţi fi spus în sinea ta că mi-a fost tare greu s-o fac, căci sunt într-adevăr omul hotărât să te apere cu preţul vieţii sale până la cea din urmă picătură de sânge. Întreabă şi pe prietenul meu dacă nu e aşa. O să-ţi spună şi el că te înconjur cu o dragoste de mamă, care se

gândeşte numai la binele copilului ei.

— Care prieten?

— Ăla cu care am călătorit pe corabie. L-am mâhnit adânc că l-am lăsat singur şi am venit să locuiesc la palat, fiindcă numai de dragul meu a coborât aici la Siut. Ţinea şi el mult să te vadă, atât te-am lăudat eu pe drum.

— De ce nu s-a arătat atunci pe la mine?

— Zicea că nu vrea să te supere. Tu eşti un effendi învăţat şi el doar un biet negustor de rând. Eu zic însă că te-ar face să petreci niţel şi ţi-ar mai trece de urât, fiindcă se pricepe să facă o mulţime de ghiduşii şi scamatorii şi l-ar întrece chiar pe un adevărat muza'bir.

Cuvintele acestea mă făcură să tresar. L-am întrebat pe Selim cu ce corabie a venit şi am aflat că era chiar aceea pe care îl zărisem eu pe pungaş. Dar corabia nu trăsese în port, ci el cu Selim veniseră la mal cu o barcă de-a corabiei. L-am pus pe lunganul meu să mi-l descrie şi am văzut că nu putea fi altul decât cine bănuisem eu.

Aşadar pungaşul se afla în Siut! Trebuia să fiu cu mare băgare de seamă, căci nu mai încape îndoială că ticălosul nu mă slăbea din ochi şi că va încerca din nou ceea ce nu reuşise rândul trecut.

— Şi zici că ai vorbit cu prietenul ăsta al tău despre mine? l-am întrebat pe Selim. Te-a cercetat despre ţinta călătoriei mele şi celelalte lucruri care mă privesc?

— Da, foarte amănunţit chiar.

— I-ai spus că-l aştept la Siut pe Murad Nassir?

— Fireşte! Pentru ce să nu-i fi spus?

— Ai dreptate. N-aveai de ce te ascunde, fiindcă o ştia dinainte.

— Nu, effendi. Habar n-avea de tine.

— Te înşeli. Aflase de pe dahabijehaua cu care pornisem de la Cairo că am de gând să cobor la Siut. Ţie nu ţi-a spus că mă cunoaşte; erai doar mijlocul cel mai bun ca prin tine să nu

mă piardă din ochi.

— Nu effendi, să fi fost aşa, mi-ar fi spus; e un om tare de ispravă, care nu umblă cu tertipuri de astea. Eu sunt cel mai deştept din tot neamul meu şi nu mă înşel niciodată.

— De data asta nu numai că te-ai înşelat, dar ai fost chiar tras pe sfoară de un mare pehlivan. Ţi-am povestit ce mi s-a întâmplat pe dahabijehă şi cum au vrut să mă omoare. Acest prieten de ispravă al tău nu e altul decât pungaşul care mi-a furat portofelul din buzunar.

— Allah'l Allah, nu e cu putinţă! strigă Selim, înspăimântat.

— Uite ce e, a venit la Siut ca să mă aştepte pe mine. Întâmplarea v-a pus faţă în faţă şi s-a folosit de prilej ca să mă spioneze. I-ai spus, desigur, că te-ai întâlnit aici cu mine şi că stau la şeful grajdurilor.

— Da. M-a rugat însă să nu afli tu.

— Cred şi eu! Te-ai mai întâlnit de atunci cu el?

— Chiar aseară. Mă aştepta la podul unde m-am întâlnit cu tine.

— Ce voia să ştie?

— M-a întrebat ce ai de gând să faci astăzi şi eu îi i-am spus că vrei să te duci la peştera din Maabdah.

— Hm! Pe urmă?

— Nimic Treceau prea mulţi oameni pe acolo, printre care puteai să fii şi tu, de aceea n-am schimbat decât vreo câteva cuvinte.

— Vezi că se ferea să nu-l văd? Tare ai fost nechibzuit măi Selim, măi! Dacă era un om cinstit, n-avea de ce să se ferească de mine. Asta trebuia să te facă să bănuieşti că nu e lucru curat la mijloc. Când a rămas să vă întâlniţi iar?

— Zicea să vin să-i spun când vrei să pleci din Siut.

— Unde trebuie să te întâlneşti cu el?

— La gazda unde am tras amândoi.

— Rău ai făcut, ce-ai făcut, dar poate că vei putea

îndrepta greşeala.

— Effendi, nu mă dojeni. Toată lumea ştie că sunt cel mai înţelept om al neamului meu, dar pot să greşesc şi eu o dată. De unde era să bănuiesc eu că ăsta e pungaşul cu pricina? De altminteri, nu l-ai văzut şi s-ar putea să te înşeli.

— O să-ţi dovedesc că nu. Omul o să caute un prilej să se apropie într-ascuns de mine; dacă nu izbuteşte, fii sigur că o să mă urmărească. De aceea ţi-a spus să-l înştiinţezi de plecarea mea. Mai curând sau mai târziu o să încerce să mă atace, de aceea trebuie să i-o iau înainte. Hai acum la el.

— Nu se poate, effendi, o să se mânie pe mine.

— Ce-ţi pasă ţie de mânia lui?

— Îmi pasă şi încă foarte mult. Când se înfurie e ca un leu turbat. Să-l fi văzut în ce stare era după ce i-am povestit cum te-am ajutat să prinzi atunci stafiile.

— M-ai ajutat tu pe mine?

— Fireşte.

— Ia adu-ţi bine aminte. Pe când puneam eu mâna pe două din ele, tu stăteai vârât sub pătură şi tremurai de frică.

— Effendi, nu vorbi ce nu e adevărat. Eu nu uit niciodată. Memoria mea e de pomină întotdeauna, aşa că ştiu bine cum s-au petrecut lucrurile. I-am povestit întâmplarea şi prietenului meu. I-am istorisit cum, după ce am legat burduf stafia cea mai mare şi i-am smuls masca de pe faţă, am recunoscut în ea pe mokkademul sfintei Kadirine. Într-atât s-a înfuriat atunci prietenul meu, că a scos pistolul de la brâu şi m-a ameninţat că mă împuşcă. A trebuit să-i făgăduiesc că nu voi pomeni nimănui despre isprava asta. E grozav la mânie omul ăsta! Când m-o vedea venind cu tine o să înţeleagă că ţi-am vorbit de el şi, fiindcă m-a oprit s-o fac, e în stare să mă împuşte pe loc.

— Nu-ţi fie frică, nu-l las eu să omoare pe ocrotitorul meu.

— Foarte frumos din partea ta, effendi. Se cunoaşte că ştii să fii recunoscător, dar eu zic că e mai bine să ocoleşti

primejdia, te pomeneşti că glonţul hărăzit mie te nimereşte pe tine.

— Eu nu mă tem, văd însă că tu da.

— Să mă tem eu? Se cunoaşte că sufletul tău e până peste urechi îngropat în greşeală. Cum vrei tu să ştiu ce e frica, eu, cel mai viteaz între viteji!

— Bine, să nu ne mai ciorovăim degeaba. Cui îi e frică rămâne pe loc; eu mă duc.

L-am văzut deodată îndreptându-şi trupul şi-mi zise, bătându-se cu pumnul în piept:

— Ce face? Să rămân pe loc? Eu să stau aici în loc şi să nu te apăr cu trupul meu când prietenul meu o să tragă în tine? Nu, effendi, să ştiu bine că mă face ciur de gloanţe, nu mă mişc din faţa ta. Haidem! Vreau să-ţi arăt ce este vasăzică adevărata vitejie.

Aici voiam să-l aduc. Plecarăm. Păşea, cu picioroangele lui atât de repede, la început, încât abia puteam să mă ţin după el, dar din ce înaintam, din ce se mişca mai anevoios, iar când intrarăm în uliţa unde locuia grădinarul ce-l găzduise, mergea atât de încet că şi un copil l-ar fi întrecut.

— Effendi, zise el şiret, e încă lumină; n-ar fi bine să aşteptăm până s-o întuneca, să nu poată ochi bine?

— N-o să ochească defel, fii pe pace. Nu suntem în pustiu, ci într-un oraş mare, plin de lume, unde nu îndrăzneşte cineva să tragă aşa de-a dreptul. Şi apoi, chiar aşa fiind, nu spuneai că vrei să te laşi ciuruit de gloanţe pentru mine?

Se opri brusc în loc şi răspunse repede:

— Am spus şi nu mă dau în lături, dar nu astăzi. Nu moare omul aşa, pe nepusă masă, trebuie s-o facă mai pe îndelete, cu socoteală... cu chibzuială...

— Adică să te laşi împuşcat cu chibzuială? O Selim, Selim, amarnic m-am înşelat eu în privinţa ta. Zici că eşti un viteaz şi, când colo, nu vrei să mori ca un erou, doborât de un glonţ, ci pe îndelete, lâncezind ca o buruiană ofilită, care putrezeşte

încetul cu încetul. Asta ţi-e vitejia?

— Nu glumi, effendi, că mie numai de glume nu-mi arde. Mie nu mi-e frică de glonţ; vreau să fiu împuşcat, dar nu când vrea duşmanul, ci când am eu chef să mor. Păcat ar fi de toată vitejia mea să se prăpădească şi să piară atât de timpuriu. Ia-o înainte, eu voi călca fără frică pe urma paşilor tăi; te poţi bizui pe mine, să nu crezi că o voi lua la sănătoasa. Încordează-ţi mintea şi gândul, căci casa de colo e a grădinarului la care locuieşte prietenul meu.

„Casa” era o magherniţă fără ferestre, făcută din lut negru de Nil. Pereţii erau pretutindeni crăpaţi şi uşa abia se mai ţinea în balamale. Nu era zăvorâtă; am împins-o cu piciorul şi am păşit într-un gang îngust şi întunecos, unde mirosea a de toate, dar a nimic plăcut.

Gangul ducea într-o curte interioară, mărginită din toate patru laturi de nişte mormane de lut, care închipuiau locuinţe omeneşti.

În mijlocul curţii stăteau, pe o grămadă de gunoi, patru inşi: trei bătrâni şi unul mai tânăr. Acesta era pungaşul. Când mă văzu, sări ca ars şi pieri pe o gaură căreia i-or fi zis ei uşă. Am vrut să mă iau după el, dar cei trei bătrâni mi se puseră în cale.

— Cine eşti şi ce cauţi aici? mă întrebă unul dintre ei.

— Cine sunt o să-ţi spună însoţitorul meu, pe care trebuie să-l cunoşti, fiindcă l-ai găzduit câtva timp, i-am răspuns, întorcându-mă să-l arăt pe Selim.

Dar ia-l de unde nu-i.

Atunci am continuat.

— Sunt un cunoscut al lui Selim, pe care l-ai avut până alaltăieri în gazdă. Stă afară la uşă. Cheamă-l înăuntru. În vremea asta eu o să stau niţel de vorbă cu scamatorul.

— Care scamator? Aici n-avem nici un scamator.

— Ei, aş! Nu l-am văzut eu adineauri stând cu voi, aici, pe mormanul de gunoi? A intrat însă repede în casă când m-a

zărit, pesemne ca să ne primească cu mare cinste, după cum se cuvine unor oaspeţi ca noi. Lasă-mă să mă duc la el, ca să mă bucur de vederea chipului său.

L-am împins pe bătrân la o parte şi am alergat spre uşă, ştiind că nu mă aşteaptă nici o primejdie. Aşa şi era, căci când am intrat înăuntru pungaşul pierise ca în pământ.

Mă aflam într-o încăpere joasă, încât aproape că ajungeam cu capul în tavan. Am ieşit din ea şi m-am pomenit în „grădină”. Nici un pom, nici un fel de tufă, ci numai câteva straturi cu ceapă şi usturoi — din vânzarea cărora probabil că-şi ducea grădinarul traiul lui păcătos.

N-am văzut nici un colţişor în care s-ar fi putut ascunde scamatorul. I-am găsit însă urmele paşilor, care duceau la zidul grădinii, atât de scund încât putuse să sară foarte lesne peste el.

Nici prin gând nu-mi trecea să-l urmăresc. Nu venisem aici cu intenţia să pun mâna pe el. Voiam numai să-l sperii şi să-l fac să plece imediat din Siut. Eram sigur că, aflând că-l ştiu aici, o s-o şteargă cât mai repede cu putinţă.

M-am întors în gang. La uşă stăteau Selim şi grădinarul, care se răstea înfuriat la el. Când mă văzu, bietul Selim păru că-şi recapătă curajul. Se înfipse dârz pe picioare, veni apoi spre mine şi zise cu glas triumfător:

— Uite şi pe effendi al meu! Ştiam eu că o să asculte sfatul meu. Nu e aşa că l-ai văzut pe scamator?

— Da. Crezi şi tu acum că e cine ţi-am spus eu?

— Cum să nu cred! Tocmai îmi spunea grădinarul, fosta mea gazdă, că prietenul meu nu e negustor. Mă ocăra de ce l-am dat de gol. Dar nici nu era nevoie să mi-o spună el. Eşti doar martor că am fost chiar de la început de părere că omul ăsta nu mi-e prieten — ceea ce se cheamă prieten —, ci un pungaş ca toţi pungaşii. Eu sunt cel mai şiret dintre şireţii neamului meu şi privirea ochilor mei străbate prin desimea munţilor şi tăria stâncilor. Pe mine nu mă poate trage nimeni

pe sfoară, aşa să ştii. Dar unde e ticălosul ăla care a vrut să te ucidă?

— A fugit.

— Nici nu se putea altfel. A bănuit el când te-a văzut că vin şi eu după tine. S-a speriat atunci şi a luat-o la fugă. Pentru ce l-ai lăsat să-ţi scape? O, effendi, mare greşeală ai făcut. Să fi ştiut eu că aşa o să se întâmple, te lăsam pe tine la uşă; mie nu-mi scăpa el, fii pe pace! Numai să mă fi văzut şi cădea grămadă de frică.

Grădinarul îl privi cu ciudă şi zise apoi dârz:

— Ce tot sporovăieşti atât? N-am dreptul să primesc pe cine vreau în casa mea?

— Ai, cum să n-ai, numai că una e să primeşti un om de treabă şi alta un pungaş şi un ucigaş, am răspuns eu în locul lui Selim. Bagă de seamă să nu te căieşti.

— Te-a întrebat cineva? Păstrează-ţi sfaturile pentru tine. Ai intrat fără voia mea aici şi, dacă nu pleci îndată, te dau în brânci afară. Mie nu-mi trebuie câini de creştini.

Din consideraţie pentru bătrâneţea lui aş fi trecut cu vederea vorbele sale, dar tonul obraznic şi atitudinea lui dârză mă revoltau. De aceea mă gândii să-i dau o lecţie, mai ales că nu voiam să afle pungaşul că mă lăsasem insultat de tovarăşul lui. De aceea am răspuns:

— Cu tine n-am ce sta de vorbă. Cine primeşte oameni în gazdă trebuie să-i lase în pace pe cei care vin la ei, iar dacă crezi că-mi poţi spune cuvinte de ocară, apoi află că te înşeli amarnic. Eu îl caut pe scamator şi fiindcă a plecat, să-mi răspunzi tu cât mai are de gând să stea aici.

— Nu e treaba ta. Casa mea e cortul meu — poate ştii ce înseamnă asta. Dacă nu pleci de bunăvoie, te iau de spate şi te dau afară. Nu îngădui murdăria şi spurcăciunea unui creştin la mine. Fac parte din sfânta Kadirine şi vederea ta e ca şi când aş avea în faţă un stârv împuţit, pe care-l ocoleşti ca să nu te spurci. Şterge-o, dacă nu vrei să te dau în brânci

afară.

Mă apucă de piept şi vru să mă împingă spre uşă.

— Jos laba! i-am poruncit. Dacă zici că ţi-e scârbă de un creştin, pentru ce mă atingi? Ia mâna, altminteri îţi arăt eu acuşi cât mă sinchisesc de sfânta Kadirine a voastră.

Când văzu pe bătrân punând mâna pe mine, Selim se dădu speriat îndărăt; stătea în uşă, gata s-o ia la fugă, uitând cu desăvârşire că era scutul şi pavăza mea.

Grădinarul nu luă în seamă ameninţarea mea, mă smucea şi mă împingea mereu, fără să mă poată clinti din loc, zbierând:

— Ieşi... ieşi! Dacă nu pleci, te fac praf!...

Mă ocăra şi mă înjura în acelaşi timp cu cuvinte atât de urâte, cum numai limba arabă le are în vocabularul ei.

Nu mai mergea aşa. Eram dator ca om şi creştin să-l pun cu botul pe labe. L-am apucat deci de şolduri, l-am smucit mai întâi o dată, ca să-mi dea drumul, l-am ridicat apoi în aer, l-am zguduit bine şi l-am aruncat pe urmă pe grămada de gunoi, unde rămase ca mort.

Selim veni fuga la mine, şi-mi zise cu glas triumfător:

— Foarte bine i-ai făcut effendi! Asta a fost fapta celui mai tare împotriva celui slab, care n-are nici măcar măduvă în oase. Să poftească acum să se scoale. Întreabă-l dacă vrea să se ia la luptă cu mine.

N-am luat în seamă prostiile lui şi m-am apropiat de bătrân să văd dacă nu s-a rănit cumva în cădere. Când l-am împins cu piciorul, arabul deschise ochii şi bodogăni:

— O Allah, Allah, cum de nu se prăbuşeşte cerul dacă un creştin îndrăzneşte să se atingă de cel mai bun drept-credincios al tău... Sufletul meu e adânc mâhnit şi trupul îmi tremură tot de mânie că am trăit s-apuc zilele astea...

— Dacă mai cutezi să spui un cuvânt de ocară, îţi scot eu acuşi sufletul din trup, i-am zis, ca să-l sperii. Să-mi răspunzi imediat la ce te-am întrebat. Cât mai are de gând scamatorul

să stea la tine? Hai, vorbeşte, altminteri...

Bătrânul nu mai avea curajul să se indigneze şi mormăi numai:

— Pleacă, pleacă, rogu-te. Mi-ai sfărâmat oasele şi nu mai simt sângele curgându-mi prin vene. Nu vreau să mai am de-a face cu tine.

— O să plec eu, dar numai după ce o să-mi spui ce vreau să aflu de la tine. Ai luat în gazdă un ucigaş, un om care vrea să mă omoare. Am venit să-ţi spun lucrul acesta şi tu, în loc să-mi mulţumeşti, mă iei la goană. M-ai ocărât şi ai vrut să dai în mine, ceea ce dovedeşte că eşti înţeles cu el, deci părtaşul lui. Dacă te reclam la poliţie, o să fii bătut cu vergile la spate. Eu însă o să te cruţ de ruşinea asta, dacă îmi răspunzi cinstit la ce o să te întreb.

— Stăpâne, zise bătrânul înfrângându-şi furia, dacă toţi creştinii sunt atât de aspri ca tine, piere neamul islamului. Scamatorul rămâne la mine până la plecarea ta.

— Ştii tu că vrea să mă ucidă?

Arabul tăcu, şi cum tăcerea e un răspuns am urmat:

— Vrea sa mă urmărească după ce voi pleca?

— Da.

— Pe ce vas?

— Nu s-a hotărât încă. E unul din cei mai de seamă oameni ai sfintei Kadirine şi oricare reiss îl primeşte pe corabie fără să murmure.

— Bine, ajunge cât am aflat. Când se va întoarce, spune-i că dacă nu pleacă imediat din Siut îl dau pe mâna poliţiei. Nu ascultă de porunca mea, n-o să fie bine nici de tine, fiindcă eşti amestecat în afacerea asta şi o să fii tras la răspundere. Îţi spun pe faţă că voi pune să fii supravegheat şi casa ta înconjurată de poliţie. Gândeşte-te că pe noi ştiu mai bine cum să ne apere consulii noştri decât pe voi autorităţile voastre. Allah să-ţi întărească mintea ta slabă şi să te facă să pricepi ce e spre binele tău.

Am plecat urmat de Selim.

— Effendi, zise el, când am ajuns iar în stradă, trebuie săţi recunosc două lucruri, adică unul bun şi altul rău. Rău, fiindcă l-ai lăsat pe pungaş să-ţi scape şi bun, fiindcă ai fost viteaz faţă de grădinar. Ştiu că faima de care mă bucur ţi-a dat curajul să-l tăvăleşti în ţărână şi privirea mea zdrobitoare l-a împiedicat să se împotrivească. Fii tot atât de viteaz şi de acum încolo, ca să fiu mulţumit de tine şi... poate cu timpul o să-ţi câştigi chiar laudele mele.

— Mulţumesc! Dar de ce tu, viteaz între viteji, ai stat la uşă, ca s-o iei la sănătoasa când vei vedea că se îngroaşă gluma?

— S-o iau la sănătoasa eu? Retrage-ţi cuvintele effendi! Eu n-am fugit niciodată şi nici n-am să fug din faţa primejdiei — aşa să ştii! Eu nu cunosc cuvântul „fugă”, dar Allah mi-a dat din născare o astfel de fire, că, dacă nu m-aş stăpâni, aş ucide în fiecare zi câţiva oameni.

—- Ah, aşa! Atunci de ce-ţi arăţi curajul numai după ce primejdia a trecut?

— Nu întreba astfel de lucruri effendi. Eşti încă tânăr şi nu cunoşti viaţa, aşa că judeci numai împrejurările momentului. Eu însă privesc în viitor. Dar să lăsăm asta. De un lucru îmi pare rău mie: că l-ai lăsat pe pungaş să-ţi scape.

În timp ce vorbea, ajunsesem la palat, unde ne aştepta cina şi la care gazda mea mai poftise câţiva prieteni. După masă, stăturăm multă vreme de vorbă şi bieţii arabi se uitau în gura mea ca şi când aş fi spus cine ştie ce lucruri de seamă, pe când eu le răspundeam la întrebări atât de simple, încât şi un copil din clasele primare de la noi ar fi putut s-o facă.

Era târziu când m-am dus la culcare şi cum eram şi frânt de oboseală, am adormit numaidecât. M-am trezit a doua zi, când soarele era de mult pe cer. Poate că tot aş mai fi dormit dacă nu m-ar fi trezit un zvon de glasuri omeneşti sub

ferestrele mele. Vorbeau tare şi cu însufleţire şi — după cum am băgat de seamă despre mine.

— Şi eu îţi spun, zicea şeful grajdurilor, că nu cred să fie o întrebare la care să nu ştie el să răspundă. În capul său e îngrămădită toată înţelepciunea omenească. Dar nu numai atât, pare să fie şi un mare războinic.

— Zău? întrebă un alt glas, care mi-era cunoscut, fără să ştiu încă de unde.

— Da, chiar aşa. Nu că s-a lăudat el, dar ştiu cu tărie ce spun.

Urmă apoi povestirea celor ce mi se întâmplase la Cairo şi Giseh şi pe care le ştia de la Selim.

— Mie mi le-a spus lunganul acela care e cu el, urmă bătrânul. Nu e vorbă, zicea că el ar fi eroul acestor întâmplări; îl ştiu însă cât e de mincinos şi lăudăros şi nu e în stare de fapte de astea de curaj, fiindcă e laş şi fricos, aşa că numai effendi a dus la bun sfârşit toate. Ăstuia nu îi e frică de nimic.

— Aşa cred şi eu, mai ales că am avut dovada când cu peştera.

Acum înţelesei cine vorbea. Era călăuza mea de la peştera crocodililor. Ce căuta el aici la Siut? Să fi venit, pentru mine? Lămurirea o avui îndată, căci gazda mea zise:

— Doarme încă. Vrei să-l scol?

— Nu, răspunse celălalt. Nu vreau să-i răpesc somnul. O s-aştept până s-o deştepta, ca să-i spun ce am de spus. Fratele meu a dispărut fără urmă din Khartoum şi vreau să-l rog să mă ajute să-l găsesc.

— Ai făcut ceva cercetări până acum?

— Da. Am trimis un om priceput să-i dea de urmă, dar degeaba, n-a putut afla nimic.

— Cunoaşte omul oraşul?

— Foarte bine chiar.

— Şi cu toate astea n-a aflat nimic. Cum vrei atunci să afle effendi ăsta străin?

— Păi nu ziseşi tu acum că ştie mai mult ca oricare altul?

— Am spus şi asta e părerea mea; e însă străin în ţara noastră.

— Parcă mi-ai spus că a mai fost de câteva ori în Egipt.

— Asta aşa e. Numai, vezi tu, un european nu poate cunoaşte atât de bine o ţară străină ca un băştinaş.

— N-are a face. Oricare creştin învăţat a citit prin cărţi cum stau lucrurile şi în alte ţări, chiar cele mai îndepărtate. Înainte de a veni să o vadă, caută să afle de toate despre ţara unde se duce.

— De unde ştii tu?

— Am avut prilejul să cunosc mulţi străini de aceştia la Cairo şi în meseria mea de călăuză; de la ei am auzit şi văzut ce spun. Mulţi vorbesc limba ţării noastre şi au hârtii prin care pot cunoaşte toate drumurile mai bine decât noi, băştinaşii. Fiindcă sunt mai învăţaţi, sunt şi mai deştepţi şi se bizuie pe ce ştiu, nu pe Allah, cum facem noi. Dacă effendi ăsta e într-adevăr atât de învăţat precum spui, o să ştie cum să-mi dea o mână de ajutor ca să-l găsesc pe fratele meu.

— Ha! Poate că ai dreptate. Vorbeşte cu el. Mă duc să văd dacă s-a sculat.

Ceea ce auzisem mă interesa foarte mult. Să dau de urma unui dispărut, pe care un băştinaş, care cunoaşte bine situaţia şi împrejurările, nu-l putea găsi. Ar fi trebuit să fiu mândru de buna părere pe care o aveau despre mine, dar nu mă măgulea defel. Eram însă curios să văd ce o să-mi spună călăuza. Omul fusese cât se poate de prietenos cu mine şi voiam să-i fiu de folos.

Uşa se deschise încetişor şi gazda mea privi înăuntru. Văzând că nu dorm, mă salută cu vorbele:

— Allah să-ţi dăruiască o dimineaţă frumoasă, effendi. Te-ai odihnit bine?

— Cât se poate de bine, mulţumesc.

— Mă duc să-ţi trimit două cafele şi două ciubuce.

— Pentru ce două?

— Fiindcă ţi-a venit un musafir. Ben Wasak, călăuza noastră de la Maadbah, aşteaptă afară, zice că are să-ţi spună ceva.

— Bine, pofteşte-l înăuntru.

Ieşi pe uşă, se opri însă, băgă capul prin ea şi zise cu importanţă:

— O să te mire ce l-a adus la tine.

— Nu cred.

— Ba da. E o afacere la care te roagă să-i dai o mână de ajutor.

— N-o să-i fie rugămintea degeaba.

— Dacă ai şti despre ce e vorba, nici nu l-ai primi, fiindcă nu e o treabă uşoară ceea ce vrea el.

— Omul e slab, dar cu ajutorul lui Dumnezeu reuşeşte şi lucruri grele. Dacă Allah vrea, o să-l găsesc pe fratele călăuzei noastre.

— Allah'l Allah! Ce ştii tu despre el?

— Că a dispărut din Khartoum şi nu se ştie ce s-a făcut. Acum vine fratele său să mă roage să-l găsim.

Bătrânul deschise uşa de perete, veni mai aproape ca să mă vadă mai bine şi strigă, împreunându-şi mâinile:

— Cum, ştii? Effendi, tu eşti într-adevăr cel mai înţelept om de pe lume şi nimic nu rămâne ascuns ochilor tăi. Mă plec umil în faţa minţii tale! Şi mă voi supune îndată poruncii tale.

Făcu într-adevăr o temenea tot atât de adâncă precum îl văzuse pe Selim făcând şi plecă. Nu-i trecuse prin gând că auzisem ce vorbiseră ei sub fereastra mea şi nici nu-mi lăsă timp să-i spun. Se duse iar la călăuză, care nu se mişcase din loc, şi-i zise:

— O, Ben Wasak, eşti un ales al lui Allah, căci numai el ţi-a îndreptat paşii încoa'. Bine ai spus tu ce-ai spus despre acest effendi. Nu e numai înţelept, dar ochii lui văd ceea ce nu văd ai celorlalţi muritori.

— Fiindcă are o minte mai ageră ca a noastră.

— Nu, nu, el ştie lucruri pe care n-ar avea de unde să le ştie. De pildă că ai venit să-l rogi să te ajute să-l găseşti pe fratele tău.

— Atunci e într-adevăr atotştiutor şi ăsta nu e decât singur Allah.

— Mai că-ţi vine să crezi că în el s-a întrupat duhul Profetului nostru. Ştie tot, tot. Are apa vie închisă într-o sticluţă şi poate învia morţii. Mi-a spus să te duc până la uşa lui. Nădăjduiesc că vei şti să te porţi după cum se cuvine faţă de un astfel de om.

Curând am auzit paşi înaintea uşii şi Ben Wasak se ivi în prag. Îşi lăsă papucii afară, încrucişând mâinile pe piept, se ploconi până la pământ, veni spre mine şi zise:

— Dimineaţa ta să fie blagoslovită ca răsăritul soarelui, effendi.

— Şi-a ta ca iarba udată de roua nopţii, i-am răspuns eu. Şezi aici în dreapta mea, căci eşti un musafir pe care îl văd cu plăcere.

— Nu, effendi, lasă-mă mai bine să m-aşez în faţa ta; nu sunt vrednic să şed la dreapta ta şi vreau să se bucure ochii mei de vederea chipului tău.

— Bine, cum vrei. Fă aşa ca şi când ai fi în casa ta.

Se aşeză în faţa mea şi urmă pauza care se obişnuieşte când vine cineva să facă o rugăminte cuiva. Un servitor aduse cafeaua şi ciubucele. Băurăm cafeaua şi fumarăm în tăcere; pe urmă, după ce umplurăm iar lulelele, Ben Wasak începu:

— Effendi, braţul tău e puternic şi mintea ta vede şi ce e ascuns în ochii altora. De aceea tu poţi mai mult decât ceilalţi oameni şi am venit la tine să-mi vărs focul de la inimă şi să te rog să mă ajuţi.

— Dacă e cu putinţă, o fac cu dragă inimă, căci prietenia ta mi-a însorit ziua de ieri.

— Poţi dacă vrei şi te voi răsplăti după puterile mele.

— Nu e vorba de răsplată. Prietenii nu se ajută pe bani. De ce nu mi-ai spus ieri ce te apasă pe suflet?

— N-am îndrăznit să te supăr. Abia după ce ai plecat m-am gândit că numai tu eşti omul care poate să mă ajute şi am venit să-ţi vorbesc de durerea care mă frământă.

— Te ascult. Vorbeşte-mi ca unui frate sau celui mai bun prieten al tău.

— Ştii ce aş avea de spus?

— Da. Am auzit prin fereastră. Sunt şi eu un om ca toţi oamenii şi numai Dumnezeu e atotştiutor, după cum ai spus tu adineauri. Vezi deci că nu am haruri care să-mi fi fost hărăzite de Allah, cum crede gazda mea.

— Effendi, Allah te-a înzestrat cu multe însuşiri. Aşa e, nici o făptură omenească nu poate şti ce ştie el. Sunt însă pe pământ oameni cucernici şi vrăjitori cărora Allah le împărtăşeşte multe lucruri pe care ceilalţi oameni nu le cunosc. Dacă nu erai atât de sincer să-mi spui că ai auzit prin fereastră ce-am vorbit cu gazda ta, te-aş fi luat drept sfânt. Nu ai vrut să mă las înşelat, de aceea văd că eşti un om cinstit, în care mă pot încrede, ceea ce preţuieşte pentru mine mai mult decât dacă ai fi fost un vrăjitor. Vrei să auzi ce am să-ţi spun?

— Te ascult.

— Ştii deci că e vorba de fratele meu. L-am trimis chiar eu la Khartoum, dar nu s-a întors la vremea hotărâtă. Am cercetat acolo, fără însă să aflu ceva. Parcă a intrat în pământ. Dacă am văzut aşa, am trimis pe un om foarte cucernic şi priceput, cu gând că poate i-o da de urmă. Degeaba. Omul şi-a pierdut luni întregi fără să afle nimic. S-a întors alaltăieri şi mi-a spus că toate cercetările sale au fost zadarnice, aşa că e mai mult ca sigur că bietul meu frate a murit sau a fost omorât pe drum.

— Şi vrei să continui eu cercetările?

— Da, effendi. Am aflat de la servitorii cu care aţi fost ieri

la peşteră că vrei să te duci la Khartoum. Ştiu că voi europenii sunteţi mai ageri la minte ca noi şi fiindcă tu eşti cel mai viteaz şi mai înţelept din câţi am văzut eu până acum, m-am gândit să mă ajuţi tu cu lumina minţii tale. Şi apoi, m-am încredinţat din cele auzite despre tine că eşti milostiv şi bun la suflet. Poate că ai în Khartoum un răgaz pe care-l poţi întrebuinţa să mă scapi de mâhnirea care mă apasă. Nu vrei, nu ţi-o pot lua în nume de rău, dar dacă vrei să te înduri de păcătosul de mine, nu numai că-ţi voi fi recunoscător până la sfârşitul vieţii mele, dar îţi voi înlesni toate pregătirile de care ai trebuinţă.

— O să-ţi spun atunci în două cuvinte că sunt gata să-ţi îndeplinesc dorinţa, fireşte atât cât îmi vor îngădui împrejurările.

— Effendi, nu sunt vrednic să-ţi mulţumesc, zise arabul, mişcat, apucându-mi mâinile. Nici nu m-aşteptam la atâta bunătate din partea ta. Îmi iei o grea povară de pe suflet.

— Te rog însă să nu-ţi faci speranţe care s-ar putea să fie zadarnice. Ştii cumva care ar putea să fie drumul pe care a apucat fratele tău la întoarcerea lui din Khartoum?

— Nu.

— Atunci nu ştii dacă a luat-o în josul Nilului sau pe şoseaua pe care merg caravanele?

— Nu, fiindcă nu puteam hotărî mai dinainte; totul depindea de împrejurări.

— Calea pe apă e sigură, într-o oarecare măsură, pe când pe şosea te pot pândi destule primejdii. Ce meserie avea fratele tău?

— Călăuză, ca şi mine.

— Altceva nimic?

Se codi câteva clipe cu răspunsul, pe urmă zise:

— Să-ţi spun, chiar dacă e ceva neîngăduit?

— Hm! Ştiu eu?

— Păi... vreau să spun... contrabandă.

— Ce-mi pasă mie de asta! Eu nu sunt funcţionar al poliţiei kedivului.

— Fratele meu era şi contrabandist de mumii.

— Ceea ce eşti şi tu, nu-i aşa?

— Effendi, nu întreba... zise arabul zâmbind. Eu sunt un om cinstit şi nu pângăresc pe nimeni, numai că, în ce priveşte mumiile, nu sunt de aceeaşi părere cu kedivul — atâta tot.

Am râs de răspunsul şiret al pehlivanului şi apoi am întrebat:

— Contrabanda cu mumii e primejdioasă?

— Destul, căci dacă te prinde îl vezi pe dracu'.

— Deci oamenii care se îndeletnicesc cu meseria asta trebuie să fie prevăzători şi curajoşi?

— Foarte. Un laş nu poate fi contrabandist de mumii.

— Fratele tău avea toate însuşirile pentru meseria lui?

— Mai mult ca oricare altul.

— Atunci, cred că dacă i s-a întâmplat ceva, n-a putut să i se întâmple decât la Khartoum.

— Cum, în oraş? întrebă arabul, cu mirare. Ce te face să crezi?

— Trebuie să ne gândim la toate probabilităţile. Abia după ce voi cunoaşte împrejurările îmi va fi cu putinţă să judec.

— Întreabă-mă şi o să-ţi spun tot ce vrei să ştii.

— Cum îl cheamă pe fratele tău?

— Hafid Sihar.

— Pentru ce l-ai trimis la Khartoum?

— Ca să-mi aducă nişte bani de la un negustor, Barjad el Amin, cu care lucrez eu.

— Ce fel de bani? Partea ta din negoţ?

— Nu. Îi dădusem cu împrumut.

— E om cinstit? După nume aşa pare să fie, căci el Amin înseamnă cinstit.

— O, e omul cel mai cumsecade din câţi cunosc.

— Cât de mare era suma pe care i-o împrumutaseşi?

Arabul se codi câteva momente, apoi zise:

— Trebuie neapărat să ştii?

— Da.

— Pentru ce?

— Ca să-mi dau mai bine seama cum stau lucrurile. De altminteri, mi-ai făgăduit să nu-mi ascunzi nimic. Dacă vrei ca ostenelile mele să ducă la bun sfârşit trebuie să fii sincer. Era mare suma?

— Da. Ţi-am spus încă de ieri că nu sunt atât de sărac, după cum par. Aici însă trebuie să te ascunzi când ai agonisit ceva. I-am împrumutat lui Barjad el Amin o sută cincizeci de mii de piaştri.

Suma era într-adevăr mare pentru o călăuză, de aceea l-am întrebat mirat:

— Atâţia bani! Atunci trebuie să ai o mare încredere în acest negustor. Îl cunoşti de mult?

— De şase ani.

— Şi banii când i-ai dat?

— Acum cinci ani.

— Îl cunoşteai deci numai de un an. Nu ai fost cam nechibzuit?

— Nu, căci mi-a fost recomandat de un om al cărui cuvânt e ca un verset din *Coran*.

— Cine e omul ăsta?

— Sfântul fachir pe care l-aţi luat ieri cu voi la Siut.

— Hm! Nu ştiu ce să spun. Eu nu sunt un musulman şi nu pot să ştiu dacă fachirii voştri merită atâta încredere. Am cunoscut unii din ei care erau nişte pungaşi.

— Sunt şi din ăştia, însă despre cucernicia şi cinstea acestuia nu se poate spune nimic.

— Aşadar el te-a sfătuit să-l împrumuţi pe negustor? Ce te-a făcut să-i ceri tocmai după atâţia ani banii îndărăt? Nu mai aveai încredere în el?

— Ba da, dar nu eu i-am cerut banii, ci a trimis el pe

cineva să-mi spună că nu mai are trebuinţa de ei şi să mi-i dea înapoi. De aceea l-am trimis pe fratele meu la Khartoum.

— De unde nu s-a mai întors. Ştii precis că a ajuns acolo?

— Da. A primit banii de la Barjad el Amin, pe urmă nu se ştie ce s-a făcut.

— Hm! A luat banii şi a dispărut. Hm! Hm!

Priveam îngândurat înaintea mea. Arabul aşteptă câteva momente, apoi zise:

— De ce te-ai întunecat aşa la faţă? La ce te gândeşti?

— La îndatoririle de ospitalitate.

— Sunt acestea în legătură cu dispariţia fratelui meu?

— Foarte mult chiar. I-ai împrumutat negustorului o sumă atât de mare. Ar fi trebuit deci să-ţi fie cât se poate de recunoscător, mai ales că eraţi şi prieteni, nu-i aşa?

— Buni prieteni.

— Atunci fireşte că l-a găzduit pe fratele tău în casa lui.

— Se înţelege că da.

— Fratele tău a dispărut în oraş sau a plecat îndărăt spre casă?

— A plecat, dar n-a sosit nici până astăzi.

— Pe ce corabie?

— Nu se ştie.

— Sau cu vreo caravană şi pe care drum?

— Nici asta nu se ştie.

— Hm! Ciudat, foarte ciudat. În oraşele ţărilor de la apus nu eşti silit să ceri ospitalitatea altuia, tragi la un han sau hotel şi cu bani ai tot ce-ţi trebuie. La voi însă e altfel. Aici trebuie să cauţi adăpost la vreun prieten sau cunoscut, uneori chiar la străini. Cu cât te afunzi mai mult în inima ţării, cu atât mai mare este însemnătatea ce se dă ospitalităţii. La Khartoum gazda are şi mai mari îndatoriri ca la Cairo. E obiceiul ca la plecarea musafirului, gazda să-l petreacă o bucată de drum. Şi cu cât e musafirul mai drag, cu atât mai departe îl petrece. Ziceai că acest negustor, Barjad el Amin,

are pentru ce să-ţi fie recunoscător. I-ai împrumutat atâţia bani că a putut cu ajutorul lor să se îmbogăţească, într-atât încât să nu mai aibă nevoie de ei. Fratele tău trage la el, doarme sub acoperământul lui şi mănâncă la masa lui, apoi pleacă fără ca acest Barjad el Amin să ştie cum şi în ce fel a plecat. Ce spui tu de asta, dragul meu Ben Wasak?

Arabul mă privi uluit şi nu-mi răspunse. După câteva momente îşi reveni şi zise:

— Effendi, am avut dreptate! Voi, străinii, sunteţi într-adevăr mai deştepţi decât noi.

— Mai ştii! Poate că aşa şi e.

— Nu poate, ci e într-adevăr aşa. Din câteva întrebări pe care mi le-ai pus, m-ai făcut să mă gândesc la lucruri care nici nu mi-ar fi trecut prin minte.

— Şi care par să fie întemeiate.

— Foarte întemeiate chiar! Negustorul l-a întâmpinat pe fratele meu cu mare alai şi ospitalitatea cerea să-l petreacă tot aşa.

— Tocmai fiindcă n-a făcut-o am început să-l bănuiesc din capul locului. Ori e un pungaş şi ştie unde se află fratele tău, ori nu şi-a făcut datoria de gazdă şi poartă indirect vina nenorocirii care i s-ar fi putut întâmpla.

— Allah, Allah, cui i-ar fi trecut prin minte aşa ceva! Effendi cuvintele tale îmi sfâşie inima. Să se năruie încrederea pe care o aveam până acum în prietenul meu?

— Treaba ta! Nu mai încape îndoială că vina o poartă negustorul. Şi apoi, mai e ceva. Omul pe care l-ai trimis tu pe urma lui la Khartoum este un om de încredere?

— Da, căci e cucernicul fachir pe care-l cunoşti şi tu.

— Aha, acelaşi care te-a sfătuit să-l împrumuţi pe negustor cu banii...

— Chiar el.

— Hm, hm!

— Iar bombăneşti! Cum, n-ai încredere în el?

— Nu ştiu nici eu ce să mai spun. Văd că te bizui foarte mult pe cinstea lui şi chiar şi mie mi-a făcut o impresie de om cumsecade. Dar vezi tu, cine trăieşte mereu cufundat în rugăciuni şi cu gândul numai la Allah, nu se pricepe la lucrurile şi ticăloşiile pământeşti.

— Pe cine era să trimit în locul lui? N-aveam altul.

— De ce nu te-ai dus tu singur?

— Nu puteam; am nevastă şi copii.

— Ce, atât de primejdioasă e călătoria asta?

— Nu, dar am păgubit atâţia bani şi trebuie să-i agonisesc la loc. În afară de asta, dacă mi se întâmplă şi mie ce i s-a întâmplat fratelui meu, familia rămâne pe drumuri.

— Ai dreptate, i-am răspuns eu, prefăcându-mă că-l cred. Dacă a fost într-adevăr o crimă la mijloc şi-i dădui de urmă, te puteau înlătura şi pe tine. Rămâneau atunci două familii pe drumuri în loc de una.

— Chiar aşa mi-am zis şi eu, effendi.

— Altceva nu?

— Ce altceva?

— Că dacă mă duc eu în locul tău, o păţesc tot aşa?

— Effendi, Allah mi-e martor că la aşa ceva nu m-am gândit.

— Zău? Bine, să te cred, deşi e aşa cum spun eu. Să zicem că a fost o crimă la mijloc; făptaşii vor căuta atunci să împiedice descoperirea ei şi e de presupus că nu se vor da înapoi de la o nouă crimă.

— Ai dreptate, dar nu e totuna dacă cercetez eu sau tu în locul meu. Pe mine mă cunosc acolo şi o să-mi urmărească fiecare pas. Tu însă eşti străin şi nimeni nu ştie că m-ai văzut vreodată în viaţă. De aceea tu poţi cerceta într-ascuns, fără să atragi cuiva luarea-aminte.

— Ai dreptate. Îţi făgăduiesc încă o dată că o să mă interesez de afacerea asta. Va trebui totuşi să chibzuiesc bine ce e de făcut. Dar, ia spune, cum a primit negustorul pe prea

cucernicul tău fachir?

— Cum ai primi pe un mare şeic sau emir.

— A cercetat pe faţă sau într-ascuns despre cel dispărut?

— Pe faţă şi în auzul tuturor.

— N-a făcut bine. Trebuia să se prefacă, să pară că nu ştie că fratele tău a fost la Khartoum.

— Un sfânt ca el nu poate să umble cu astfel de tertipuri.

— Atunci nu era el omul pe care trebuia să-l însărcinezi cu o astfel de treabă. Bănuiesc că i s-a spus chiar că fratele tău a primit suma — nu-i aşa?

— Da, i-a arătat şi chitanţa.

— De cine era făcută? De tine ori de fratele tău?

— De mine. Am semnat-o cu mâna mea şi am pus şi pecetea deasupra. Fratele meu avea ordin să nu o dea decât după ce va fi primit banii. Dacă e în mâna negustorului, înseamnă că i-a primit.

— Eu n-aş trage concluzia asta. Dar dacă i s-or fi luat cu de-a sila? De ce nu ţi s-au trimis banii acasă, ci numai vorbă să trimiţi pe cineva să-i ia?

— Vezi că o sumă aşa de mare nu o poţi încredinţa oricui, mai ales că de la Khartoum la Siut e drum, nu glumă. Pesemne că Barjad el Amin n-a vrut să-şi ia răspunderea.

— Totuşi mi se pare că nu e lucru curat la mijloc. Spuneai adineauri că ar fi primejdios să cercetezi făţiş şi cu toate astea fachirului nu i s-a putut întâmpla nimic.

— Fiindcă e om sfânt şi nu s-atinge nimeni de el.

— Ei, aş! Un ucigaş nu ştie de astfel de lucruri. Nu că-l bănuiesc pe bătrân, dar am impresia că, fie cu sau fără ştiinţă, e şi el amestecat în afacerea asta. Dacă e într-adevăr nevinovat, faptul că a scăpat teafăr e datorită nepriceperii lui sau fiindcă li s-a părut criminalilor că nu e omul de care trebuie să se teamă.

— Eşti deci de părere că la mijloc a fost o crimă?

— Sunt chiar sigur.

— Şi Barjad el Amin să fie făptaşul?

— Probabil. Ştie fachirul că faci contrabandă cu mumii?

— Da.

— Şi crede că meseria asta e îngăduită de lege?

— L-am întrebat şi mi-a răspuns că nu scrie nimic în *Coran* despre asta.

— Se interesează şi el de mumii?

— Nu ştiu.

— Poate că el cunoştea mormintele tăinuite pe care nu vrea să le arate altora?

— Tot ce se poate. Cutreieră ţara-n lung şi-n lat şi toată valea Nilului e plină de morminte şi cripte pe care nu le-a văzut încă nimeni până acum.

— Am auzit că prin apropiere de Siut s-ar afla multe morminte de ale regilor voştri.

— Dacă sunt, apoi eu aş fi fost cel dintâi care să afle. Crezi tu că ştie fachirul despre astfel de morminte tăinuite?

— Bănuiesc.

— Hm! O să-l întreb.

— Fără să-i spui însă că eu ţi-am atras atenţia.

— Fii fără grijă. Dar că vrei să te interesezi de fratele meu, pot să-i spun?

— Nu. Mai ales despre asta să nu scapi vreun cuvânt.

— Aşadar, tot îl bănuieşti?

— Nu bănuiesc nimic, dar omul ăsta îmi poate deveni primejdios, am răspuns eu; fără să ştiu de ce, simţeam instinctiv un fel de neîncredere în el.

— Primejdios? întrebă arabul, oarecum indignat. Un om atât de cucernic, căruia i se va ridica după moarte un marabut[1].

— Da. Îi lipseşte şiretenia pământească. Mi-ai spus tu însuţi că e când ici când colo, aşa că s-ar putea să ajungă înaintea mea la Khartoum, deoarece eu sunt nevoit să-l

[1] Mormântul unui om sfânt şi înţelept la care se merge în pelerinaj.

aştept aici pe un prieten. Te pomeneşti că-i spune negustorului că un străin va veni să cerceteze ce s-a făcut cu fratele tău. E deci mai bine să-ţi cer cu tot dinadinsul să nu scapi vreun cuvânt în faţa lui. Dacă nu, atunci îţi cer înapoi cuvântul pe care ţi l-am dat şi nu vreau să mai am vreun amestec în afacerea asta.

— Vai de mine, effendi, strigă arabul speriat. N-am vrut să te jignesc. Fac tot ce-mi porunceşti, o să te ascult cu sfinţenie. Ţi-am mai spus de asemenea că-ţi voi da tot ce-ţi trebuie pentru...

— Nu-mi trebuie decât o scrisoare către fratele tău, l-am întrerupt eu, pe care să i-o dau, dacă-l găsesc. Să-i scrii că m-ai însărcinat pe mine să-l caut şi ce mai vrei tu să adaugi. Semnătura şi pecetea ta sunt de neapărată necesitate.

— Pot s-o fac îndată, dacă-mi îngădui. Inelul cu pecetea îl am la mine şi celelalte de trebuinţă se pot găsi aici.

Am bătut din palme şi când veni un servitor l-am trimis să-mi aducă hârtie, cerneală, condei şi ceară pentru sigiliu. Ben Wasak scrise epistola şi mi-o înmână zicând:

— Poftim, effendi, mai am însă ceva ce trebuie să afli. Acum am un drum de făcut şi mă întorc peste un ceas. Te găsesc tot aici?

— Până atunci mă duc să mă plimb şi eu puţin prin oraş.

Arabul veni într-adevăr la vremea hotărâtă şi-mi dădu încă o scrisoare pentru Khartoum.

— S-o duci negreşit la adresa de pe plic, îmi zise el. Omul la care te trimit îţi poate fi de mare folos.

— Cine şi ce e? Aici nu scrie decât numele.

— Ajunge. Te poate duce şi un copil la el. Când pleci?

— Îndată ce va sosi prietenul meu.

— Poate că ne mai vedem până atunci. Dacă ai să-mi spui ceva, ştii unde mă găseşti, iar dacă vreau să-ţi vorbesc, îngăduie-mi să vin să te văd. În orice caz, nădăjduiesc să te văd la întoarcere. Fie că-l găseşti pe bietul meu frate sau

măcar vreo urmă de-a lui, eşti oricând binevenit în casa mea. Allah să te binecuvânteze şi să-ţi îndrepte paşii pe calea fericirii. Gândeşte-te uneori la mine şi fii sigur că nu te voi uita niciodată, nici chiar în rugăciunile mele, măcar că suntem de alta lege.

I-am răspuns cam în acelaşi fel, pe urmă arabul plecă. Aşadar, mă vâram iar de bunăvoie într-o aventură primejdioasă. Să dau de urma unui dispărut pe care nici cucernicul fachir nu-l putuse găsi. Gândul la acest moşneag îmi dădea mult de furcă. Nu voiam să-l bănuiesc, cu toate acestea ceva îmi spunea că în afacerea care mă interesa, bătrânul, cu toată sfinţenia lui, era amestecat mai mult şi altfel decât credea călăuza mea.

Poate că în drum spre mormintele tăinuite ale regilor voi putea afla ceva de la el, iscodindu-l pe departe. Habar n-avea că Ben Wasak fusese la mine şi-mi vorbise despre fratele său. De aceea nădăjduiam că-l voi putea face să cadă în cursă, dacă presupunerile mele erau adevărate.

Veni un servitor să mă cheme la masă. Am mâncat cu poftă şi i-am spus gazdei mele că voi lipsi la vremea prânzului.

— Pentru ce, vrei să te duci undeva? mă întrebă gazda.

— Da, să vizitez nişte morminte.

— O, Allah, nu te-ai săturat ieri de putoarea din peşteră?

— Acum nu e vorba de crocodili.

— Ah, vrei să vezi trupurile de lupi îmbălsămaţi, care se găsesc prin munţi?

— Poate. Îl iau şi pe Selim cu mine

— Slavă Domnului. Dacă merge şi Selim e semn că nu e vorba de vreo primejdie. Ai nevoie de făclii? Au mai rămas vreo câteva de ieri.

— Făclii, chibrituri şi o funie lungă şi trainică.

Mi se aduseră cele cerute. Am luat şase făclii, deşi fachirul îmi spusese că n-avem nevoie decât de una singură.

Rămăsese vorba că-l voi găsi cu un ceas înainte de prânz la poartă, dar cu mult mai înainte veni un băietan să-mi spună că bătrânul l-a trimis după mine şi că mă aşteaptă la marginea oraşului.

— De ce n-a venit el singur să mă ia? l-am întrebat pe băiat.

— A stat de vorbă cu Allah şi nu poate părăsi încă locul de rugăciune, îmi răspunse el.

M-am dus la intendent după Selim. L-am găsit stând la taifas cu burtosul. L-am auzit zicând din uşă celuilalt:

— Nu pot să-l părăsesc; mi-a fost dat în grijă şi trebuie să-l ocrotesc.

Era probabil iar vorba despre mine. Presupunerea mea se adeveri, căci intendentul mă întâmpină cu cuvintele:

— Ce aud, effendi! Iar vrei să te vâri în vreun bucluc? Vezi-ţi de treabă şi stai mai bine acasă. Îmi spune mie inima că o să ţi se întâmple o nenorocire.

— Ţi-a spus Selim unde se duce? l-am întrebat, vrând să aflu dacă lunganul nu-şi putuse ţine gura.

— Nu, mi-a spus că a făcut un jurământ să nu pomenească despre ce este vorba. Şi vezi, tocmai asta mă pune pe gânduri.

— Fii fără grijă, n-o să mi se întâmple nimic.

— Aşa ţi se pare ţie, fiindcă nu crezi în prevestirile întunecimii de lună. Nu te duce, te rog...

— Degeaba stărui, mi-am dat cuvântul şi trebuie să mi-l ţin.

— Lasă-l măcar pe Selim acasă...

— Ce face? strigă lunganul indignat. Să-l las pe effendi singur, tocmai eu care sunt chemat să-l ocrotesc! Nu, nu, trebuie să-mi fac datoria! Mă duc, să ştiu de bine că trec cu el prin foc şi apă, ori că sunt silit să mă lupt cu toţi balaurii şi zmeii din lume. Sunt gata să sfâşii lei şi pantere ca să nu se...

— Mai întâi, tacă-ţi gura — l-am întrerupt eu, fiindcă nu e

vorba de lei, nici de pantere. De aceea n-o să iei cu tine puşca, ci numai cuţitul.

— Păi nici nu ştim unde ne ducem, effendi! S-ar putea să nimerim în pustiu, unde mişună lei şi...

— Vorbeşti prostii! Ţie nu-ţi fac nimic; cum te-or vedea, o iau la fugă.

— Stăpâne, ce părere rea ai despre mine, prietenul tău cel mai devotat! Eu sunt Selim, scutul tău, în stare să mă iau la luptă cu toate fiarele pământului pentru tine. Nu mă cunoşti bine; de aceea mă rog de Allah să-ţi trimită cele mai mari primejdii, ca să vezi cum ştiu să te apăr.

Vârî cuţitul la brâu, luă frânghia şi trei făclii şi plecarăm. Băietanul, care ne aşteptase afară, ne conduse pe străzile oraşului, tocmai pe drumul pe care venisem cu două zile în urmă.

Când trecurăm uliţele mărginaşe şi începurăm să urcăm costişa, zării un individ zdrenţăros, aplecat din şale, şi cosind iarba firavă din jurul lui. Nu păru defel mirat că ne vede! dimpotrivă, ai fi zis că ne aşteaptă. Înălţă trupul şi strigă după noi, rânjind batjocoritor:

— Du-te, duce-te-ai! Blestemat să fii de Allah, câine!

O luă apoi la fugă cât îl ţineau picioarele lui bătrâne, uitându-se mereu îndărăt, să vadă dacă nu mă iau după el.

Era grădinarul care găzduia pe scamator. Îmi închipuiam că ocările erau ca răzbunare pentru ce îi făcusem în ajun, dar m-am încredinţat mai târziu că mai era şi altceva în afară de asta.

Sus, în vârful dealului, băietanul se opri şi zise, arătând spre o gaură în stâncă:

— Uite colo pe sfântul; vă aşteaptă rugându-se.

Dădu să plece; am vrut să-i dau un bacşiş, dar scuipă cu scârbă şi zise:

— Ţine-ţi piastrul. Nu mă spurc eu cu banii unui păgân. Du-te dracului!

O luă apoi la fugă, de-i sfârâiau călcâiele.

Aşa ceva nu mi se mai întâmplase. În Orient bacşişul e atât de obişnuit, încât se iau uneori la bătaie pentru el. Ăsta nu numai că nu-mi ceruse nimic, ci mă şi batjocorea fiindcă voiam să i-l dau.

L-am lăsat, fireşte, în plata Domnului şi m-am îndreptat cu Selim spre gura peşterii, unde bătrânul stătea rezemat cu faţa spre Mecca şi se ruga.

Apropiindu-ne am văzut faţa lui venerabilă transfigurată de cucernicie. Nu, chipul acesta nu putea să mă mintă. Omul care se afla cu un picior în groapă nu era părtaşul unor criminali. În clipa aceea îmi pieri orice bănuială.

Ne auzi venind şi se întoarse spre noi. Ne zâmbi cu bunătate, se înclină şi-mi zise, întinzându-mi mâna:

— Bine ai venit, effendi. Allah să-ţi îndrepte paşii pe calea bucuriei şi a fericirii. Văd că te-ai ţinut de cuvânt şi-mi voi îndeplini şi eu făgăduiala. Îţi voi arăta acum mulţi regi din vechime, cu fiii, fiicele, soţiile şi neamurile lor.

— Pentru ce n-ai venit tu însuţi să ne iei după cum spuneai? l-am întrebat eu.

— M-a chemat Allah şi nu puteam lipsi de la chemarea lui. Stăteam cu picioarele pe pământ şi deasupra capului meu se deschisese cerul; am văzut ochii celor fericiţi întru Domnul lucind şi cetele de îngeri fâlfâind din aripi. Puteam eu oare să plec? Trebuia să rămân să aud glasul Profetului, ca să propovăduiesc cuvântul său printre noroade, printre credincioşi şi necredincioşi.

— Cum, tu eşti propovăduitorul islamului şi printre necredincioşi? l-am întrebat eu.

— Da. Îndrept paşii tuturor oamenilor către Mecca, oraşul sfânt; ochii lor către *Coran*, cartea vieţii; iar sufletele lor către puntea es Sireth, care duce de la moarte la viaţă. De aceea a trebuit să ascult poruncile Profetului; nu puteam să plec; eram silit să rămân şi l-am trimis pe băiat să vă aducă

încoace.

— Rău l-ai ales. M-a insultat cu vorbe de ocară, fiindcă sunt de altă lege decât voi.

— Iartă-l! E încă un copil, care nu ştie să-şi stăpânească mânia. Sunt gata. Să mergem.

Vru s-o ia înainte, poate pentru a curma vorba. Cum intenţia mea era să-l descos niţel, m-am grăbit alături de el, lăsându-l pe Selim în urmă.

Mi s-a părut ciudat când l-am văzut că ia acelaşi drum pe care mersesem noi alaltăieri.

Tăcea.

— Mă bucur că eşti un propovăduitor, am început eu, ca să deschid vorba, şi...

— Atunci eşti un bun creştin, mă întrerupse el.

— De ce?

— N-aveţi şi voi predicatori la păgâni?

— Ba da.

— Cum îi numiţi?

— Misionari.

— Da, acesta e cuvântul. Misionarii ăştia sunt cei mai mari duşmani ai noştri; de aceea nici un bun creştin nu se va bucura de un propovăduitor al islamului. Cunoşti ce scrie în *Coran* şi în cartea sfântă a voastră?

— Da.

— Care din amândouă are dreptate?

— *Biblia*.

— Atunci ţi-e necaz şi nu te bucuri când vezi un wa'iz[1].

— Când ţi-am spus că mă bucur că eşti un „propovăduitor” mă gândeam că de la tine aş putea să aflu câte ceva despre ţinuturile locuite de păgâni, pe unde ai propovăduit tu.

— Şi la ce ţi-ar folosi?

— Mi-aş putea da seama dacă părerile pe care le am

[1] Predicator.

despre ele sunt întemeiate sau nu. Îmi dai voie să te întreb prin ce ţinuturi şi pe la care noroade păgâne ai umblat?

— Am fost la toate noroadele Nilului Albastru şi al celui Alb, chiar şi în Kordofan, până la Dar-Fur.

— Te pizmuiesc pentru cele ce ai văzut. Nu e aşa că o aşezare de oameni pe malul Nilului se numeşte seribah?

Întrebasem ca un copil de şcoală, deşi o făceam cu un anumit scop. Vroiam să mă creadă mai neştiutor decât eram şi să aduc vorba despre ceea ce mă interesa.

— Nu, răspunse el. Cine ţi-a spus aşa, nu ştia ce spune. Voi, creştinii, nu sunteţi întotdeauna atât de deştepţi după cum vă închipuiţi.

— Dar cuvântul seribah există?

— Da. O seribah nu e însă nici oraş, nici sat, ci aşa li se zice locurilor unde se aciuiesc vânătorii de sclavi.

— Vânătorii de sclavi! Ce urât sună!

— Pentru urechile unui creştin; noi, mahomedanii, gândim însă altfel. Ştii tu ce cuvânt întrebuinţăm noi pentru sclavi?

— Da. Turcul zice jessir, köle sau kul, iar arabul abd.

— Aşa e. Abd mai înseamnă în acelaşi timp servitor, sau şi ucenic. Deci sclavii sunt servitorii şi ucenicii noştri, nu persecutaţii, după cum credeţi voi.

— Înţeleg. Nu e însă o cruzime să răpeşti oameni din patria şi din sânul familiei lor?

— De ce? Le e mai bine la noi decât acasă la ei.

— Nu te gândeşti că pentru a avea un sclav, omori în schimb alte trei suflete?

— Nu e nici un păcat, sunt doar păgâni. Dacă vrea Allah, se vor naşte a doua oară ca drept-credincioşi şi se vor duce apoi după moarte în raiul lui Mahomed. Să nu judeci sclavia şi vânătoarea de sclavi după cum v-a fost descrisă în cărţi. Eu am fost preot la multe seribahuri şi cunosc mai bine lucrurile ca oricare altul. Mi-am dat astfel seama că negrii nu sunt oameni, ci nişte animale cu două picioare.

— Şi cam pe la care din seribahuri ai fost?

— Ţi-am spus că la multe. Cea mai mare din ele aparţine unuia Abu el Mot. Ai auzit de el?

— Da.

— Acum e unul şi mai renumit ca el.

— Cum îl cheamă?

— Ibn Asl[1].

— Ăsta e un nume foarte sfânt.

— Defel.

— Înseamnă atunci că nu cunosc eu îndeajuns graiul ţării voastre, căci Asl, obârşia, e o denumire a lui Dumnezeu deci Ibn Asl vrea să spună fiul obârşiei, adică fiul lui Dumnezeu.

— În cazul de faţă nu. Pe acesta îl cheamă Ibn Asl, fiindcă pe tatăl său în chema Abd Asl.[2]

Spuse cuvintele acestea cu o mândrie pe care n-o înţelegeam. I-am răspuns cu prefăcută nepăsare:

— Aha, atunci e altceva; nu ştiam. Şi zii, pe tatăl său îl cheamă Abd Asl. Îl cunoşti?

— Da, şi încă foarte bine, zise bătrânul cu o gravitate care mă miră foarte mult.

— Şi pe fiul său, vânătorul de sclavi?

— Şi pe el.

— Eu cred totuşi că numele ăsta nu se potriveşte meseriei lui.

— Mai are o poreclă pe care şi-a câştigat-o prin faptele lui. I se zice şi ed Djasur[3]. Asta se potriveşte mai bine cu un vânător de sclavi?

— Mult mai bine. De unde e omul ăsta?

— Nu-i nevoie să ştii.

— Dar nu va fi fost întotdeauna vânător de sclavi. Ce era înainte?

---

[1] Fiul obârşiei.

[2] Slujitorul obârşiei.

[3] Cutezătorul, îndrăzneţul, temerarul.

— Negustor în Khartoum.

— A, în Khartoum!

— Da. A fost... cum să zic? vânzător în prăvălia unuia Barjad el A...

Se întrerupse brusc din pricina unui gest al meu pe care îl făcusem fără să vreau. La auzul acestui nume, care nu putea să fie decât Barjad el Amin, am tresărit şi am ridicat repede capul. Nu sfârşi deci numele, ci mă întrebă:

— Îl cunoşti?

— Nu, i-am răspuns vrând să aflu mai mult.

El însă mă privi ţintă şi mă întrebă bănuitor:

— Spui adevărul?

— N-am fost în Khartoum de când sunt.

— Dar acolo te duci de aici?

— Da.

— La Barjad el Amin?

— Ce să caut la un om pe care nici nu-l cunosc?

— Când i-am spus numele, ai tresărit, ceea ce mă face să bănuiesc ceva. De ce nu eşti sincer cu mine, cum am fost eu cu tine?

— Nu te înţeleg. Sunt străin aici şi cum vrei să cunosc oameni pe care nu i-am văzut niciodată?

— Hm! Ştii tu cine e Ben Wasak?

— Da. Călăuza care m-a dus la Maabdah.

— Aţi stat mult de vorbă amândoi?

— Prea puţin.

— Despre ce?

— Despre peştera crocodililor şi ce se mai găseşte pe acolo.

— Dar despre Khartoum n-aţi vorbit?

— Nu.

— Nici de fratele său?

— Are Ben Wasak un frate? Nici nu mi-a pomenit de el.

— Aşadar, nu ştii ce s-a întâmplat? Stai să-ţi spun eu.

Acest vânător de sclavi, Ibn Asl ed Djasur, i-a jucat un renghi.

— M-ai făcut curios. Ce fel de renghi? am întrebat eu, dându-mi toată osteneala să par liniştit.

Eram aproape de clipa când aveam să dau de dezlegarea misterului care mă interesa. Am fost însă repede dezamăgit, căci fachirul răspunse după câteva momente de gândire:

— Nu te priveşte, căci vouă, străinilor, nu li se poate întâmpla astfel de lucruri.

— Vezi că-mi place să aud o glumă bună...

— Te cred, dar tot nu-ţi spun.

— De ce nu? Crezi că o voi spune şi altora?

Se opri în loc, îmi puse mâna pe braţ, hohoti odată în chip ciudat şi zise:

— Să o ştii? Tu? Nu, nu, de asta sunt foarte sigur.

În faţa mea aveam acum un om cu totul altul decât înainte. Ce fel de râs este ăsta? Batjocoritor sau de o veselie trufaşă? Cum să-mi explic expresia de pe chipul său? Să fie dispreţ sau ameninţare. Mi se părea o fiară de pradă care se joacă dinadins cu victima sa. Dar în clipa următoare expresia feţei lui se schimbă brusc şi urmă, privindu-mă cu bunăvoinţă:

— Tu eşti creştin şi osândeşti şi negoţul de sclavi, iar pe aceia care se îndeletnicesc cu el îi socoteşti neomenoşi, de aceea e mai bine să nu mai vorbim despre asta. Hai s-o luăm la stânga.

Înaintasem până acum drept înainte prin pustiu, iar acum cotirăm spre miazăzi. După ce am mers o bucată de drum, am zărit la o depărtare de vreun sfert de ceas movila unde se afundase intendentul cu o zi în urmă. Ne îndreptarăm spre ea. Am încercat în câteva rânduri să încep vorba cu bătrânul, însă ori nu-mi răspundea defel, ori rostea doar un da sau nu.

Fachirul mergea acum atât de repede, încât abia mă puteam ţine după el. Cu atât mai bine, căci aveam răgaz să rămân puţin îndărăt şi să-l şoptesc lui Selim:

— Să nu cumva să pomeneşti că am fost ieri pe-aici...

— De ce effendi?

— O să-ţi spun eu mai târziu. Sst!

Ce mă îndemnase la asta nici eu nu-mi dădeam bine seama. Fachirul îmi deşteptase bănuieli şi acum în urmă mă încredinţasem că toată cucernicia lui era prefăcută. Aşadar, omul acesta era cu atât mai primejdios, deşi nu pricepeam ce poate să aibă cu mine. Care să fi fost motivul? Şi apoi, n-aveam decât să fiu cu băgare de seamă şi nu-mi păsa mie de unul ca el. În afară de noi nu se zărea ţipenie de om, cât cuprindeai cu ochiul, şi eram şi neînarmat.

Ne apropiam de movilă pe partea opusă a celeia unde se afla groapa din care îl scosesem afară pe negru. Aveam între noi movila, aşa că nu puteam vedea groapa.

Ajunşi la poalele movilei, fachirul se opri şi zise:

— Aici sunt galeriile care duc la mormintele regilor.

— Aici? am zis eu cu îndoială. Nu se poate! Nu văd nici o stâncă...

— Ţi-am vorbit eu despre vreo stâncă? Sunt galerii zidite sub pământ, în care trebuie să coborâm.

Ocolisem ieri movila din toate părţile, dar nu văzusem nici o deschizătură. De aceea l-am întrebat:

— Pe unde se intră? că eu nu văd nicăieri vreo crăpătură.

— Sus, aproape de vârful movilei.

— Se vede?

— Nu. Crezi tu că nu m-am gândit să acopăr deschizătura când e vorba de o taină ca asta? Veniţi după mine.

Se pregătea să urce movila, dar eu l-am oprit. Băgasem de seamă că de la un punct anume se vedea o dungă lată deasupra căreia netezise cineva nisipul, ca şi când l-ar fi măturat cu o manta târâtă după el, ca să şteargă urmele de paşi. Cărăruia asta pornea drept, din locul unde ne aflam, spre vârful movilei.

— Nu vezi că a mai fost cineva pe aici înaintea noastră? i-

am zis.

— Ce te face să crezi?

— Uite a târât mantaua după el, ca să nu i se cunoască urma. Mie lucrul ăsta mi se pare cam ciudat.

— Mie nu, răspunse el, zâmbind. Nu-ţi închipui cine a putut să fie?

— Nu cumva tu?

— Da, eu.

— Ce-ai căutat?

— Ca să mă încredinţez că toate sunt cum le ştiam eu. N-am fost de multă vreme pe aici şi s-ar fi putut ca în lipsa mea să fi descoperit cineva taina!

— Hm! Mi se pare însă că n-au fost paşii unui singur om.

— Allah! Care ochi omenesc ar putea deosebi dacă a fost numai un singur om sau mai mulţi?

— Al meu. Eu am trăit în mijlocul sălbaticilor, a căror viaţă atârnă adesea de cunoaşterea numărului de duşmani pe care îl au înaintea lor.

— Aici nu poate fi vorba de duşmani. Am fost să văd cum stau lucrurile, pe urmă m-am întors; deci am lăsat după mine de două ori urma paşilor mei, o dată la dus şi a doua oară la întors. Crezi tu că aş fi făcut prostia să le spun altora taina mea?

Lămuririle lui ar fi putut mulţumi şi pe omul cel mai bănuitor şi prevăzător, aşa că m-am liniştit şi începurăm să urcăm coasta. Sus, bătrânul se opri, cătă în juru-i cu privirea şi zise:

— Nici suflet de om cât cuprinzi cu ochiul; nu se vede deci nimeni, aşa că putem intra.

Da, eram singuri, nici ţipenie de om pe tot întinsul. Orice bănuială îmi pieri; şi apoi ce putea să facă moşneagul ăsta, chiar dacă uneltea ceva într-ascuns? Cel mult să ne închidă undeva. Aveam eu un mijloc să-l împiedic. N-aveam decât să-l las tot timpul să meargă înainte, aşa că nu mi-era defel frică.

Până şi Selim părea liniştit, cel puţin nu dovedise până acum prin vreun gest sau cuvânt că era îngrijorat.

Bătrânul se lăsă jos şi începu să scormonească cu mâinile pământul, ceea ce era lesne, deoarece nisipul era moale şi fărâmicios. După câtva timp făcuse o gaură adâncă de câteva palme şi ieşi la iveală o lespede de piatră. Puserăm şi noi mâna şi în curând o dădurăm la o parte. În locul ei rămase un gang zidit din cărămizi negre de lut, destul de înalt şi lat ca să poată încăpea un om oricât de gras.

Fachirul cercetă iar câteva clipe zarea, pe urmă zise:

— Nu se vede nimeni, putem intra. Cine coboară întâi?

— Tu, fireşte, eşti doar călăuza.

Nu protestă. O luă înainte, eu după el şi Selim în urmă. Din ce înaintam, gangul se lăţea. Fachirul ne spuse să aprindem o făclie, ceea ce am şi făcut. La lumina ei am văzut că ne aflăm într-o mică încăpere în care intrau cinci-şase persoane şi unde puteam să stăm în picioare. Pereţii erau tot din cărămizi de lut negru. Aerul era bun şi nu mirosea defel a mumii.

— Mai că ai putea locui aici, effendi, zise Selim vesel. Aerul e altfel ca în peştera aceea împuţită de la Maabdah, unde nasul meu delicat a avut atâta de suferit şi unde am avut nevoie de tot curajul meu neîntrecut ca să cercetez gangurile până la cel din urmă.

— Şi zii, îţi place aici?

— Foarte mult. Nu e vorbă, nu poate oricine să pătrundă în măruntaiele pământului, dar ce nu poate altul, eu pot. Aş fi în stare să cobor şi în fundul iadului.

— Nu-ţi cere nimeni. Ceea ce îţi cer, e un fleac.

— Ce?

— Să nu-ţi pierzi mai târziu curajul.

— Să mi-l pierd, eu? Effendi, pentru ce cauţi mereu să întuneci strălucirea faimei mele. Dar ce gaură e asta aici, în podea?

Într-un ungher al încăperii se vedea într-adevăr o gaură care părea să ducă vertical în pământ. Era destul de largă ca să poată încăpea un trup de om în ea.

— Aici e puţul în care trebuie să coborâm, ne lămuri fachirul.

— Un puţ! făcu Selim, cam neliniştit. Trepte n-are?

— Nu.

— Unde dracu' le era mumiilor capul de nu s-au gândit să facă aşa ceva? Dar vreo scară de lăsat în jos nu se găseşte?

— Nici.

— Dacă se întâmplă cumva — ferească Allah — să-mi rup o mână ori vreun picior?

— Nu-ţi fie frică, i-am răspuns eu. Trebuie să existe vreun mijloc de a coborî înăuntru.

— Da, este, spuse fachirul. În amândouă părţile puţului se află, în pereţi, găuri mici, pătrate, ca să pui piciorul în ele şi să te poţi sprijini în mâini, aşa că poţi coborî ca pe o scară.

— Ce adâncime are puţul?

— După douăzeci de astfel de găuri, dai de alte două mici încăperi, pe urmă vin alte treizeci de găuri dintr-astea şi când se isprăvesc, ajungi în gangul cel mare.

— Câtă distanţă e de la o gaură la alta?

— Nu prea mare, aproape cât ar fi de la o treaptă la alta.

— Cum e aerul jos?

— Cam ca aici. Trebuie să fie pe undeva găuri de aerisire pe care eu nu le-am găsit încă; poate că le descoperi tu acum.

Zise aceste cuvinte cu o intonaţie pe care am înţeles-o abia mai târziu.

— Găurile în care pui piciorul sunt destul de trainice? Probabil că puţul e tot din cărămizi de lut şi acestea se fărâmiţează uşor. Să nu ne prăbuşim la fund.

— Nu se poate; cărămizile sunt destul de trainice; şi apoi, ne vom lega de frânghie, ca să fim mai siguri. Cine coboară

întâi?

— Eu, nu! spuse Selim repede.

Dacă vroiam să nu mă las păcălit de fachir trebuia să-l las pe el să coboare cel dintâi. I-am spus că era de datoria lui de călăuză să o ia înainte şi a primit fără să se codească, aşa că-mi înlătură orice urmă de bănuială.

Aşadar, el întâi, pe urmă Selim, şi apoi, ca fiind mai voinic, veneam eu. Dacă se întâmpla să alunece unuia din ei piciorul, aveam destulă putere să-l opresc ca să nu se rostogolească în adânc.

Ne legarăm cu frânghia pe rând peste mijloc, înnodând-o bine. Era greu să cobori cu făclia aprinsă în mână. Fachirul cunoştea drumul, n-avea deci trebuinţă de lumină. Lui Selim nu puteam să i-o dau, deoarece n-aveam destulă siguranţă în dibăcia lui, aşa că tot eu rămânea să mă însărcinez şi cu asta.

M-am lăsat în genunchi la gura deschizăturii şi am pipăit cu mâinile. Găurile erau destul de mari ca să poată încăpea în ele piciorul şi aveau marginile destul de tari, ca să nu-mi fie teamă că se vor nărui.

Fachirul se lăsă cel dintâi înăuntru şi dispăru imediat în întuneric; Selim îl urmă mai agale, căci trebuia să dibuiască găurile. Când nu i se mai văzu capul, l-am auzit mormăind o rugăciune pe care o spun ei când se află în primejdie: „Mărturisesc că nu există alt Dumnezeu în afară de Dumnezeul nostru şi recunosc că Mahomed e Profetul său”.

Acum veni rândul meu. Trebuia să mă bizui numai pe picioare şi pe mâna dreaptă, căci în stânga ţineam făclia. La început coborâtul merse anevoie, dar pe urmă, după ce te obişnuiai, ţi se părea mult mai uşor.

Nimeni nu vorbea.

Am numărat găurile. Într-adevăr, după a douăzecea se ivi în faţa şi în spatele meu câte o firidă. M-am uitat într-una din ele, dar lumina era prea slabă ca să risipească bezna ce domnea înăuntru.

Încă treizeci de găuri până la criptă, gândeam eu, potrivit celor spuse de fachir, şi am ajuns. A fost însă să fie altfel. N-am apucat să cobor mai mult de vreo patru, cinci găuri, când răsună un râs prelung şi înfiorător în puţul cel adânc şi îngust. Părea că toţi dracii din iad hohoteau, apoi am auzit deasupra mea un glas zicând:

— Aşa poţi amuţi pe câinele de creştin pentru vecie. Mori aici în adânc, ca să te trezeşti pe urmă în fundul iadului!

Am ridicat capul şi am zărit doi inşi pe care i-am recunoscut la lumina unei lămpiţe ce o ţinea unul din ei în mână. Era fachirul şi muza'birul. Fără să-mi pierd o clipă cumpătul, am înţeles de ce fusesem atraşi aici: ca să ne închidă în puţ, unde să ne putrezească oasele.

Nu era timp de pierdut, trebuia să ieşim imediat.

— Selim, repede îndărăt! am răcnit eu şi am început să urc în grabă, spre ieşire.

Am fost însă nevoit să mă opresc. Selim era legat de aceeaşi frânghie şi pentru că nu venea, nu puteam să înaintez.

— Mă cunoşti? îmi strigă scamatorul. Ai vrut să pui să mă închidă; acu' te-am închis eu pe tine şi nici o făptură omenească nu te mai poate scoate de aici, nici pe tine, nici pe Selim al tău...

— Nimeni! adăugă cucernicul bătrân. Începuseşi să intri la bănuieli... am văzut eu, ai fost însă destul de prost să mă urmezi. Află că fac şi eu parte din sfânta Kadirine şi, ca s-o răzbun, am venit să te aştept la Maabdah. Mori acum ca un câine, ghiaur spurcat, şi sufletul tău să fie blestemat în vecii vecilor!

Ce era să răspund! Orice cuvânt ar fi fost de prisos. Nu vorbele, ci faptele mă puteau salva. M-am înţepenit bine cu picioarele, am tras cuţitul de la brâu şi am tăiat cu mâna dreaptă frânghia, pe când în stânga ţineam făclia.

Eram acum sigur pe mişcări. Vedeam lămurit unde se

aflau cei doi duşmani ai mei. Se opriseră, fiecare în câte una din firidele pe lângă care trecusem adineauri, şi stăteau cu capul aplecat spre puţ. Trebuia neapărat să mă duc să-l gonesc de acolo. Ar fi urmat însă o luptă foarte primejdioasă pentru mine. Era destul ca îndată ce aveam să fiu aproape de ei, să mă pocnească în cap şi mă dădeau gata. Dar de gonit trebuia să-l gonesc cu orice preţ; am băgat deci cuţitul la brâu şi am scos revolverul.

Din nenorocire, de unde erau puteau vedea tot ce fac. Cum îmi înţeleseră gândul, capetele pieiră şi l-am auzit pe muza'bir strigând:

— Trage, câine, că de nimerit tot nu ne nimereşti!

Deasupra mea se făcu întuneric, şi urmă un zgomot ca şi când s-ar fi rostogolit bolovanii unii peste alţii. Cu revolverul între dinţi, ca să pot avea mâna dreaptă liberă, am început să urc iar. Când am ajuns la locul unde îi văzusem adineauri, nu am mai putut înainta. Aşezaseră o lespede de piatră la gura puţului şi îngrămădeau acum bolovanii deasupra.

Eram prinşi.

M-am înţepenit pe picioare şi am încercat să văd dacă pot ridica lespedea cu capul; nu se clinti. Am tras două gloanţe în ea — degeaba!

Cum corpul meu umplea tot spaţiul, Selim nu putuse vedea ce se petrece; auzise glasurile, dar nu desluşise cuvintele.

— Effendi, strigă el, cu cine vorbeşti şi ce înseamnă împuşcăturile! S-a întâmplat ceva?

— Da. Suntem prinşi ca nişte şoareci în cursă.

— De cine?

— De prea cucernicul tău fachir.

— Păi ce să caute acolo, e doar dedesubtul meu!

— Te înşeli, e deasupra noastră.

— Ei, aş! Ar fi trebuit să rămână în urmă şi să-l văd când am trecut pe lângă el.

— A rămas, dar n-ai băgat de seamă. S-a desfăcut de funie şi s-a târât pe nesimţite în firidă, ca să ne lase pe noi să trecem. Acum a astupat gura puţului cu bolovani şi nu mai putem ieşi.

— Allah'l Allah! E adevărat ce spui? strigă el, înspăimântat.

— Foarte adevărat. Am încercat să ridic lespedea, dar n-am putut.

— Stai că vin să-ţi ajut.

— Rămâi pe loc! Nu putem încăpea amândoi în strâmtoarea asta.

— Mai încearcă, effendi. Eşti puternic, mult mai puternic ca mine... Poate că tot izbuteşti să dai bolovanii la o parte.

— Bine, să mai încerc, dar dacă încep bolovanii să se rostogolească peste capetele noastre, ce te faci? Vino încoace. Cu cât vei fi mai aproape, cu atât mai slabe vor fi loviturile. Vezi de te ţine bine, ca să nu te dea jos.

Am mai urcat niţel, până am putut pune spinarea sub lespede. Îi auzeam pe ceilalţi doi cum îngrămădeau de zor pietre deasupra ei. Trebuie să fi pregătit dinainte o bună provizie în firidele acelea adânci, ca să le aibă la îndemână.

M-am opintit acum cu spatele, împingând din toate puterile; zadarnic, lespedea nu se mişca. Ba începură şi cărămizile de care mă ţineam cu mâinile să se fărâmiţeze sub sforţările pe care le făceam, aşa că a trebuit să mă opresc.

— Ei, merge, merge? întrebă Selim, cu glas tremurător.

— Nu. Dacă mai încerc, mă prăbuşesc în adânc.

— O, Allah, o tu, milostivule, îndurătorule! Suntem pierduţi. O să murim aici şi nimeni n-o să ştie unde ne trezesc oasele... de ce n-am rămas acasă la intendent, unde aveam de toate...

— Taci şi nu te mai boci ca o muiere! Nu suntem pierduţi.

— Crezi? Să fie vreun mijloc ca să scăpăm de aici?

— Aşa sper.

— Care şi unde e?

— Jos. Pe sus nu putem ieşi. Trebuie să coborâm la fund.

— Păi o să fie şi mai rău... Tot pe aici trebuie să ieşim.

— Nu se poate. Şi chiar dacă aş reuşi să dau lespedea la o parte, ne omoară ticăloşii ăia cum scoatem capul afară.

— O, Allah, în ce primejdie ne-am vârât... Tot trupul îmi tremură şi sângele mi-a îngheţat în vene...

— Ţi-am spus să nu te mai boceşti ca o muiere. Trebuie să ne încordăm toate puterile trupului şi ale minţii. Dacă tremuri aşa, nu te mai poţi ţine pe picioare şi te rostogoleşti la fund. Întinde-mi capătul frânghiei pe care l-am tăiat.

Am dibuit frânghia pe care mi-o întinse. În timp ce o înnodam, Selim mă întrebă:

— Nu pricep cum a putut bătrânul, care era dedesubt, să iasă deasupra. Era doar legat de mine.

— S-a dezlegat în timp ce coboram. Când a ajuns la firide, s-a strecurat binişor într-una din ele, unde îl aştepta muza'birul. În vremea asta, noi, care habar n-aveam, am coborât mai departe.

— Ce, îl aştepta muza'birul aici?

— Fireşte, e acum cu el.

— Cum se face de nu i-am văzut urmele afară?

— Le-a şters bătrânul. Ai auzit şi tu când i-am spus că urmele nu puteau să fie ale unui singur om. Aşa. Acum eşti iar legat de mine. Coboară binişor înainte. Vin şi eu după tine...

— Unde să mă opresc?

— Fachirul spunea că mai sunt treizeci de găuri de astea. Dacă e adevărat sau nu, n-am cum să ştiu; noi să încercăm. Odată şi odată o să dăm noi de fundul puţului.

Începurăm coborâşul. Selim număra cu glas tare găurile care închipuiau treptele. La cea de-a treizecea strigă:

— Effendi, simt pământ sub picioare.

— Fii cu băgare de seamă şi vezi dacă te ţine.

— Ţine; e tare.

— Bine, stai că vin şi eu.

Avea dreptate. Când am ajuns lângă el, am luminat cu făclia în juru-mi. Ne aflam într-o încăpere mică, asemenea celei de sus, care răspundea în puţ. Podeaua era din cărămizi de lut negru iar la mijloc am văzut o lespede pătrată. Am dat-o la o parte şi sub noi se deschise o gaură adâncă.

— Vezi, tot cu o lespede ca asta au astupat gura puţului. Era trasă pesemne într-o firidă şi au pus-o la loc după ce am trecut noi.

— Acum înţeleg şi eu, dar ce folos avem dacă ştim. Suntem pierduţi, effendi, şi n-o să mai vedem lumina zilei cât o fi lumea şi pământul... Şi ce frumoasă e viaţa! Cine şi-ar fi închipuit că o să se sfârşească atât de repede şi într-un chip atât de groaznic...

Se aşeză jos şi se porni pe un plâns amar. L-am lăsat să se ogoiască şi am început să cercetez încăperea.

Am observat îndată că aerul era relativ bun. Flacăra făcliei, deşi slabă, lumina îndeajuns ca să pot vedea în jurul meu. Mirosea a mucegai şi umezeală. Pereţii erau din cărămizi de lut negru.

Cine ştie de când vor fi existând! Erau încă destul de buni, doar pe alocuri se năruiseră şi locul era acoperit cu nisipul care se scursese. Sau mă înşelam eu? Dacă nici nu vor fi fost acolo cărămizi?

M-am aşezat în genunchi şi am început să dau cu mâinile nisipul la o parte; era uşor şi făinos. Deasupra, dedesubt, la dreapta şi la stânga cărămizi; la mijloc însă, numai grămada aceea de nisip.

În spatele meu Selim plângea mereu, dar mai potolit; un oftat — ce să fie asta? Sunetul venea înăbuşit, ciudat, ca din adânc.

M-am întors spre Selim şi l-am văzut stând liniştit, cu faţa în mâini.

— Tu ai oftat aşa? l-am întrebat cu mirare.

— Eu? Când?

— Chiar acum.

— Nu, n-am oftat eu, ţi s-a părut.

— Nu, nu, am auzit foarte clar un oftat.

— Eu n-am auzit nimic.

— Ba da, nu se poate să mă fi înşelat.

Mi-am curmat vorba, căci sunetul se auzi iar.

— Auzi? l-am întrebat, uluit.

— Da, effendi, am auzit.

— De unde vine? Din nisipul de acolo nu poate să vină.

— Nu, fiindcă nisipul n-are glas.

— Are, dar altfel. L-am auzit eu adesea în nesfârşitul pustiului cântând când vântul îl ridica în volburi, ca să-l culce apoi mai departe, adunându-l în movile. Sună ca şi când spiriduşii şi ielele ar ciocni cupele micuţe de aur, închinându-le unii altora. Sunetul ăsta era însă cu totul altfel.

Abia am sfârşit vorba şi se auzi iarăşi oftatul. Acum ştiam de unde vine.

— E cineva în puţ? am strigat eu cu însufleţire.

— Aşa, chiar aşa, încuviinţă Selim, fugind înspăimântat într-un ungher.

— De ce te sperii? l-am întrebat eu. Nu vezi că sunt oameni prin apropiere?

— Oameni? Cum să fie oameni pe aici? Sunt duhurile iadului, care râvnesc la sufletele noastre.

— Vorbeşti prostii! Eşti un laş şi un fricos.

— Eu, effendi? Sunt cel mai puternic şi cel mai viteaz din tot neamul meu, dar împotriva iadului nu poate lupta nici cel mai îndrăzneţ dintre îndrăzneţi. M-ai adus la marginea prăpastie şi dacă se năruie sub picioarele noastre, ne prăbuşim în adâncul de unde nu mai e scăpare. Allah, Allah, Allah!

— Aşa? N-ai decât să rămâi aici şi să te boceşti cât îţi

place, în timp ce eu mă voi salva cu siguranţă.

— Să te salvezi? întrebă el în grabă. Atunci te ajut şi eu, effendi, zău te ajut.

— Atunci lasă bocetele şi hai să coborâm mai departe.

— Să coborâm? Nu eşti pesemne în toate minţile!

— Ba sunt şi ştiu ce vorbesc. Aici e cineva căruia trebuie să-i venim în ajutor.

— Nu, nu, nu era glas de om.... gemeau osândiţii din iad...

— Dobitocule! Nenorocitul trebuie să fie gata să-şi dea sufletul şi, dacă mai zăbovim, moare. Eu mă duc. Tu fă ce vrei.

M-am dezlegat de el, mi-am înfăşurat frânghia în jurul trupului şi am intrat în gaură.

— Effendi, eu ce mă fac? strigă Selim speriat.

— Treaba ta! N-ai decât să rămâi unde eşti.

— Nu, nu, nu rămân eu singur în puţul ăsta afurisit. Vin, vin şi eu cu tine...

Mă urmă în grabă. Coborârăm douăzeci de trepte, apoi m-am oprit să ascult. Auzeam lămurit un glas omenesc care striga deznădăjduit:

— Ajută-mă... nu mă lăsa!

— Vin, vin îndată, am răspuns eu.

Am mai coborât zece trepte şi am simţit pământul sub picioare. M-am uitat în juru-mi şi am văzut că mă aflu într-un puţ zidit care trebuie să fi conţinut odinioară apă, cu mii de ani în urmă. Nici gând să fie aici morminte de-ale regilor; fachirul mă minţise, ca să mă atragă în cursă.

Lângă zid stătea ghemuit un om care întinse braţele când mă văzu şi murmură:

— Fie-vă milă... scoateţi-mă de aici... n-o să spun nimănui nimic...

— Nu-ţi fie frică, i-am răspuns eu. N-am venit să te canonim.

— Nu? Atunci nu sunteţi din oamenii lui Abd el Barak, care

a poruncit să mă omoare?

— Nu, dragul meu. Abd el Barak e cel mai înverşunat vrăjmaş al meu şi tovarăşii lui ne-au atras într-o cursă.

— Allah! Atunci sunteţi şi voi hărăziţi morţii şi nu mă puteţi scăpa de aici!

— Linişteşte-te şi nu-ţi pierde nădejdea. Acesta le-a fost gândul, sper însă că nu va fi aşa şi vom ieşi cu toţii la lumina zilei. De cât timp eşti închis?

— De patru zile.

— Trebuie să fii grozav de însetat.

— Nu, stăpâne. De sete n-am suferit, fiindcă e umezeală şi pe pereţi picură stropi de apă. Dar mi-e foame... O, ce foame mi-e... Nu mâncasem cu o zi înainte de-a mă fi adus aici. Acum nu mai am putere nici să mă ridic de jos.

Trebuie să amintesc, în treacăt, că de câteva ori pe zi ieşeam în curtea din dos a palatului paşei, ca să îmblânzesc armăsarul, şi-i duceam întotdeauna câteva smochine. Aveam şi acum buzunarele pline, căci în ziua aceea nu apucasem încă să i le dau. Am scos o mână de smochine şi i le-am întins omului. Când văzu asta, Selim zise şi el:

— Am şi eu ceva. Intendentul mi-a dat nişte chebab[1], ca să am ce mânca dacă mi s-o face foame. Ia-le.

Carnea şi smochinele erau de ajuns ca să potolească cât de cât foamea cuiva. În timp ce mânca l-am examinat cu luare-aminte pe captiv. Era un bărbat tânăr, de vreo douăzeci de ani, n-avea trăsăturile caracteristice arabilor şi-mi făcu o bună impresie. Drept îmbrăcăminte avea pantaloni şi surtuc albastru de pânză, strânse la mijloc cu o curea. Pe cap purta obişnuitul fes.

Mânca în tăcere şi l-am lăsat în pace. După ce isprăvi, încercă să se ridice de jos.

— Allah fie lăudat! zise el. Hrana parcă m-a mai întărit niţel, măcar că n-a avut încă vreme să-mi intre în sânge. Cine

[1] Bucăţi de carne friptă.

sunteţi voi? Spuneţi-mi cum vă cheamă, ca să ştiu cui am să mulţumesc.

— Numele meu e atât de cunoscut şi atât de lung că nici n-ai ajunge să-l sfârşeşti dacă ţi l-aş spune. De aceea zi-mi Selim, cel mai viteaz din vitejii neamului său. Sunt scutul şi apărarea acestui effendi, care...

— De prisos să mai urmezi, l-am întrerupt eu pe lăudărosul meu tovarăş. Cine suntem va afla tânărul mai târziu. Mai important e să ştim noi cine e el şi cum a ajuns aici.

— Mă cheamă Ben Nil, răspunse tânărul.

Aceste două cuvinte înseamnă fiul Nilului.

— Atunci eşti născut pe malul Nilului?

— Nu pe mal, ci chiar pe apa Nilului. Mama mea se afla cu Abu el Nil pe râu când m-a născut.

— Pe bunicul tău îl chema deci tatăl Nilului. E corăbier?

— Cel mai bun cârmaci din câţi sunt de la un capăt la celălalt al Nilului.

— Şi cum ai ajuns aici?

— Vroiau să ucid un om şi fiindcă m-am împotrivit, drept pedeapsă, m-au adus în puţul ăsta, ca să putrezesc de viu.

— Foarte frumos din partea ta că n-ai vrut să făptuieşti o crimă. Cine ţi-a cerut să omori?

— Erau trei, nu cutez să rostesc numele a doi dintre ei, fiindcă sunt oameni cu trecere.

— Bănuiesc că Abd el Barak e şi el amestecat în afacerea asta.

— Stăpâne arăţi să fii un om de treabă, de aceea o să-ţi spun adevărul. Abd el Barak e unul dintre ei. Al doilea e fachirul şi al treilea un scamator.

— Ah! Ăştia doi din urmă ne-au băgat şi pe noi aici.

— Atunci suntem tovarăşi de suferinţă şi nu vreau să mai păstrez nici o taină faţă de voi, deşi nu vă interesează cine e omul pe care-mi cereau să-l omor.

— Te înşeli dacă crezi că nu-mi pasă de el. Mai întâi pentru că sunt în aceeaşi situaţie ca tine, şi al doilea, fiindcă e bine să aflu ceva mai amănunţit despre planurile duşmanilor mei. Hai, spune, cine e?

— Un străin, un creştin din Almanja. E un effendi foarte învăţat, care a păcătuit împotriva sfintei Kadirine.

— Faci şi tu parte din tagmă?

— Sunt unul dintre cei mai de rând slujitori ai ei.

— Şi cu toate astea n-ai vrut să te supui poruncilor?

— Eu sunt un om cinstit şi nu un ucigaş. Nu aş putea să omor decât în luptă, adică în război sau ca să mă răzbun pe cineva care mi-ar fi adus o insultă gravă. Şi, în afară de asta străinul ăsta i-a făcut bunicului meu un mare bine.

— Ce anume?

— Bătrânul era cârmaci pe o corabie de sclavi şi-l aştepta o pedeapsă foarte aspră. Creştinul l-a scăpat, înlesnindu-i fuga. Cum aş putea să fiu eu atât de nerecunoscător şi să-l omor fără nici o vină?

— Bine ai făcut că ai judecat aşa şi nădăjduiesc că voi putea să-ţi arăt recunoştinţa mea.

— Tu, stăpâne?

— Da, eu. Ai în faţa ta chiar pe acela pe care trebuia să-l omori, căci eu sunt effendi acela străin.

— Dacă nu mă crezi întreabă pe însoţitorul meu şi el îţi va spune, ba îţi voi mai dovedi şi în alt chip cele ce susţin.

— Asta ar fi ceva de care m-aş bucura, cum nu m-am bucurat în viaţa mea până acum.

— Numele bunicului tău nu-l cunoşteam, ştiu însă că era cârmaci pe o corabie care venea spre Siut, dar a ancorat la Giseh, curând după ce a ieşit din portul Bulak. E sau nu aşa?

— Da, este.

— Eram pe corabie. Seara a venit scamatorul pe bord ca să mă jefuiască. De omorât trebuia să fiu omorât ceva mai târziu.

— Chiar aşa e. Am aflat toate astea de la bunicul meu. Ştii cum se numea corabia?

— Fireşte că ştiu. Era dahabijeha „es Semek”, peştele.

— Gura ta grăieşte adevărul, effendi. Tu eşti omul despre care ţi-am vorbit şi care a fost atât de îngăduitor cu bunicul meu. Stăpâne, îţi mulţumesc din adâncul sufletului meu!

Îmi apucă mâna şi o duse la inimă.

— Un lucru nu înţeleg, i-am spus eu. Nu puteai afla despre mine decât de la bunicul tău şi, pe cât ştiu, bătrânul zicea că se duce la fiul său, la Gubator, iar pe tine te văd aici, la Siut.

— Nu s-a dus la Gubator. Altul îi era gândul, dar, deşi te-ai purtat atât de frumos cu el, nu ţi l-a spus. Eşti creştin şi... Mai e nevoie să urmez?

— Nu, te-am înţeles.

— Trebuie să ştii, effendi, că făceam şi eu parte din oamenii corăbiei. Mă îmbolnăvisem însă pe drum şi mă lăsaseră aici. Bunicul s-a temut să se întoarcă acasă la Gubator, ca să nu se facă în urmă cercetări şi să dea de el acolo. De aceea a venit la Siut, unde ştia că-l aştept eu. Mi-a povestit şi mie cele petrecute. Spre norocul lui, a găsit loc pe o corabie care pornea spre Khartoum. N-a stat decât o jumătate de zi în Siut şi m-a însărcinat pe mine să mă duc la Gubator, ca să le spun alor noştri ce nenorocire i s-a întâmplat.

— Şi de ce n-ai plecat?

— Tocmai vroiam s-o fac, când m-am întâlnit cu Abd el Barak, mokkademul sfintei Kadirine, care...

— Unde te-ai întâlnit cu el? l-am întrerupt eu.

— Pe stradă.

— Ştii unde stă?

— Nu. Mi-a poruncit să-l aştept afară din oraş, unde l-am găsit împreună cu scamatorul şi fachirul. Mi-au poruncit să te omor ca...

— Bine, dar nu mă cunoşteau

— O, ştiau ei că vei sosi cu „Vulturul”, corabia lui reiss effendina, şi ziceau că au să mi te arate.

— Şi n-au putut să te înduplece la crimă? Ce-au spus când au văzut că nu vrei?

— S-au prefăcut că nu le pasă, pe urmă fachirul m-a chemat să văd mormântul unui marabut, care s-ar afla într-o criptă adâncă, şi m-au adus aici. Era şi scamatorul cu el.

— Şi Abd el Barak nu?

— Ăsta a trebuit să plece mai înainte.

— Unde?

— Nu pot să ştiu. Am înţeles numai din câteva cuvinte pe care le-au şoptit, că se duce să-l prevină pe un negustor de sclavi despre sosirea lui reiss effendina.

— Crezi, deci, că nu se mai află la Siut?

— Poate să mai fie, dar mai degrabă nu.

— Hm! Şi zici că te-au adus în acest loc spunându-ţi că şi-ar afla aici mormântul unui marabut? Şi tu ai crezut?

— Cum nu era să cred ce spunea fachirul, e doar un sfânt!

— Un sfânt care minte şi omoară. Nu trebuia să te încrezi în vorbele lui.

— Iartă-mă, effendi, dar pe tine nu te-a atras în cursă tot cu o minciună?

— Ai dreptate. Nu sunt în drept să-ţi fac observaţii. Nu mai văzuseşi niciodată locul unde ne aflăm acum?

— Niciodată.

— Aşadar, nu ne poţi da vreo lămurire?

— Nici una.

— Prost lucru! Ar fi cu putinţă să ne facem drum pe undeva spre vreo ieşire?

— Am căutat eu, dar n-am găsit nici unul.

— Cum ai putut să cauţi? Eşti doar în întuneric?

— După ce cobori douăzeci de trepte, începând de sus, dai de două firide, mai bine zis două galerii care...

— Le ştiu, l-am întrerupt eu. Nu cred să ducă prea

departe.

— Poate că ieşirile sunt astupate cu nisip, nu ştiu nici eu. Am fost însă dus într-una din galerii. Am văzut acolo o lespede groasă de piatră şi o grămadă de pietre deasupra, ba erau şi nişte lămpi de pământ umplute cu ulei. Am aprins două din ele. Pe una am luat-o eu în mână şi am început să cobor înaintea lor. Dar cum am coborât câteva trepte, mi-au strigat că trebuie să putrezesc aici fiindcă altminteri aş putea să-i dau de gol că vor să-l omoare pe effendi acela străin.

— Sărmane om! Din pricina mea a trebuit să suferi tu.

— De suferit am suferit destul, effendi. Mai întâi am crezut că glumesc; pe urmă, când am văzut că acoperă puţul cu lespedea şi pietroaiele, mi-am dat seama că numai de glumă nu poate fi vorba. Am început să ţip, să mă rog de ei — degeaba. Am înţeles atunci că de sus nu-mi putea veni salvarea şi am coborât tot mai jos, până am nimerit aici, în cămăruţa asta, care trebuie să fi fost cândva un puţ de apă. N-am găsit nicăieri un loc care să-mi dea de bănuit că ar fi undeva vreo ieşire. În aceste patru zile am urcat şi am coborât de sute de ori treptele, până ce am căzut istovit. La urmă mi-a scăpat lampa din mână şi s-a spart, aşa că am rămas în întuneric. Mi se părea că-mi pierd minţile. Am urlat, am răcnit ca un nebun, până n-am mai avut glas şi am căzut ca mort aici, pe locul ăsta unde m-aţi găsit.

— Cum poţi să ştii că au trecut patru zile?

— Am un ceasornic, la mine. Mi-l dăruise odată un marinar bătrân în Alexandria.

Scoase un ceas mare, vechi, din buzunarul pantalonului şi mi-l arătă, apoi urmă:

— Cât am avut lumină, m-am tot uitat la el, pe urmă am pipăit cu degetele minutarele. Acum, în urmă, am ajuns să simt cum mă pândeşte moartea, când v-am auzit deasupra capului meu. Am vrut să mă ridic şi să vin sus, dar n-am mai avut putere. Mi-aţi auzit gemetele?

— Da. Acum taci şi nu mai vorbi, căci eşti prea slăbit. Eu mă duc să cercetez locul.

— Degeaba, n-o să găseşti nimic.

— Sunt şi eu încredinţat că aici cercetările nu vor duce la nici un rezultat. Ne aflăm la mare adâncime de vârful movilei şi nu cred să fie pe aici vreun culoar, dar trebuie cu orice preţ să găsim o ieşire, chiar de-ar fi s-o săpăm cu mâinile noastre.

— Munca ar ţine săptămâni întregi şi am muri toţi până atunci.

— Eu n-am defel presimţirea că o să mor; dimpotrivă, inima îmi spune vă vom ieşi în curând la lumina zilei.

— Of, effendi, dacă s-ar putea să fie aşa! se tângui Selim. Eu nu mai am nici o nădejde... vom muri aici, neştiuţi de nimeni. De ce mi-o fi hărăzit Allah tocmai *kismet*-ul ăsta!

— Ce te boceşti aşa? zise Ben Nil, cu ciudă. Te lăudai mai adineauri că eşti cel mai viteaz dintre vitejii neamului tău. Pesemne că în neamul tău nu sunt decât muieri.

— Nu mă insulta! Nu spuneai şi tu că ai urlat şi ai zbierat ca un nebun?

— Vezi că eu eram singur; acum suntem trei.

Selim vru să-i răspundă ceva, i-am făcut însă semn să tacă; pipăiam pereţii şi voiam să aud dacă nu sună undeva a gol.

Nimic.

Aerul devenea din ce în ce mai greu. Trebuia să ne urcăm iar sus, mai ales că tot acolo puteam să găsim vreun mijloc de scăpare; dacă exista cumva vreunul.

— Cum să mă urc? întrebă tânărul. Sunt prea slăbit...

— Te tragem după noi, i-am răspuns eu.

L-am legat cu frânghia pe după subsuori şi Selim îşi înfăşură capătul în jurul mijlocului, apoi am pornit înainte. Pe Ben Nil l-am luat călare pe umeri, cum făcusem cu intendentul, şi pe când Selim îl trăgea de sus, eu îl împingeam de jos.

Ajunserăm fără prea multă greutate în încăperea de deasupra, unde mai fusesem adineauri. Noroc că aveam încă patru făclii cu noi. M-am apropiat de partea unde mi se păruse că văzusem locul acoperit cu nisip şi, pe când Ben Nil ne ţinea făclia, eu cu Selim ne-am apucat să dăm cu mâinile nisipul la o parte.

Nu trecură nici cinci minute şi băgarăm de seamă că gaura era zidită de jur împrejur.

— Allah e mare! Asta e o galerie! strigă Selim.

— Aşa se pare, i-am răspuns eu.

— Effendi, de unde ai ştiut tu?

— De ştiut n-am ştiut, dar am ghicit. Aerul e aici respirabil, astfel că am bănuit imediat că există în încăperea asta mică o legătură cu lumea de afară. Şi apoi e singura bucată de loc care nu e căptuşită cu cărămizi.

— Da, e o galerie, adăugă Selim, scormonind cu puteri îndoite pământul. Un culoar adevărat, zidit, al cărui tavan s-a năruit şi nisipul a pătruns înăuntru. O, Allah, de n-ar fi acoperit de tot...

— Dacă ar fi aşa, n-ar fi aerul atât de bun.

— Şi crezi că pe aici ne putem salva?

— Fără cea mai mică îndoială, de ieşit trebuie să ieşim noi cu orice chip, fie pe aici, fie prin altă parte. Nu e fachirul omul care să mă poată opri pe mine din cale. Habar n-are de ce e în stare un om energic şi cu mintea ageră. Sapă înainte Selim!

— Da, da, săpaţi, săpaţi, în vremea asta eu o să mă rog din adâncul sufletului meu, zise Ben Nil. Şi după ce voi scăpa, vai de acela care m-a adus aici!

— O să-l fac praf... praf o să-l fac pe nemernicul ăla de fachir, scrâşni Selim, înfuriat, zvârlind cu ciudă pumnii de nisip în juru-i. Numai de ne-am vedea odată afară!

— O să ne vedem, fii pe pace, i-am răspuns. Cred că ştiu chiar locul pe unde vom ieşi.

— Vorbe îndrăzneţe, effendi!

— Nu, Selim. Ştii tu cam cât de înaltă e movila?

— Nu.

— Şi cât de adânc duce puţul în pământ?

— Nici asta.

— Află dar de la mine. Am coborât până aici cincizeci de găuri care închipuie treptele şi socot că ne aflăm la suprafaţa pământului. Acum săpăm spre partea de miazăzi a movilei. Peste ce o să dăm acolo?

— Nu ştiu ce vrei să spui.

— Ia adu-ţi aminte de groapa în care a căzut intendentul.

— Allah, W'Allah, T'allah! Crezi tu cumva că...

Îşi curmă vorba şi mă privi uluit.

— Fireşte că aşa cred!

— Că de aici ajungem la groapa aia?

— Sunt aproape sigur. Deocamdată nu pot să-ţi spun cu siguranţă, dar nu cred să mă înşel că galeria asta duce de-a dreptul la locul unde a căzut intendentul în groapă.

După ce dădurăm de vreo doi coţi nisipul la o parte, ne pomenirăm într-adevăr într-un spaţiu gol, zidit, unde mă puteam mişca destul de bine. M-am târât în genunchi, cu făclia aprinsă în mână. Culoarul era destul de lung şi mi se părea că nu se mai sfârşeşte. În cele din urmă am ajuns iar la o grămadă mare de nisip, care mă împiedică să mai înaintez. Tocmai mă gândeam dacă să m-apuc singur să dau nisipul la o parte sau să chem pe ceilalţi doi în ajutor, când auzii glasul lui Selim în urma mea:

— Slavă lui Allah că te-am găsit!

— De ce ai venit după mine?

— Fiindcă nu mă mai rabdă locul în bezna aia.

— Ţi-era frică?

— Mie? Eu sunt un viteaz şi nu ştiu ce e frica, dar bietul Ben Nil tremură varga.

— De aceea l-ai lăsat singur? Bine mai ştii să-ţi arăţi

curajul! Na, ţine făclia, eu m-apuc de săpat.

Nisipul era moale şi-l puteam da uşor în lături. Nu trecu nici un minut şi simţii în faţă o boare de aer proaspăt, încă o jumătate de minut şi văzui lumina zilei.

Nisipul care mai rămăsese se nărui de la sine şi în locul lui se căscă o gaură mare. Soarele era tocmai deasupra capului meu; mă aflam chiar în gaura din care-l scosesem pe intendent... Presupunerile, mai bine zis bănuielile mele, se adeveriseră.

Am tras cu nesaţ aerul în piept. Selim veni după mine, se ridică în picioare cât era de lung şi strigă nebun de bucurie:

— Allah il Allah! Cerul fie lăudat şi toţi califii să...

— Taci odată cu toţi califii tăi, idiotule! Vrei să ne dăm de gol? m-am răstit la el.

— Cum să ne dăm de gol? întrebă el nedumerit.

— Fireşte!

— Cui?

— Acelora care ne-au închis în puţ.

— Păi tocmai ei trebuie să afle că suntem iar liberi.

— Nu încă. Dacă mai sunt pe aici, punem repede mâna pe ei. Cu ţipetele tale îi pui pe goană şi pe urmă i-ai de unde nu-s!

— Bine zici, effendi. Să-i prindem. O să le arăt eu... praf îi fac! Eu, cel mai viteaz dintre viteji, vreau să le...

— Taci, prostule! Eu mă duc în recunoaştere. Tu te întorci la Ben Nil să-l aduci încoace.

— Eu, zise Selim, înspăimântat. Nu se poate!

— Mare fricos eşti! Dacă te las singur aici, cine ştie ce gogomănie faci şi ne scapă ticăloşii ăia. Ţi-e frică să te întorci în galerie?

— Nu mi-e frică.

— Atunci du-te.

— Nu mă duc.

Cu neputinţă să-l conving; trebuia deci să mă duc eu să-l

aduc pe Ben Nil. I-am spus lui Selim să nu facă gălăgie şi, dacă simte pe cineva pe aproape, să se vâre repede îndărăt în galerie.

L-am găsit pe Ben Nil unde-l lăsasem.

— Ce veşti îmi aduci, effendi? mă întrebă el.

— Cât se poate de bune. Suntem liberi. Galeria duce afară.

Tânărul se ridică de jos, dar căzu din nou în genunchi, spuse o rugăciune de mulţumire, pe urmă îmi întinse amândouă mâinile şi zise:

— Stăpâne, clipa asta n-am s-o uit cât oi trăi. Dacă va veni prilejul să-ţi arăt recunoştinţa mea şi n-o fac, să nu-mi îngăduie Allah să intru în raiul său când mi-o veni ceasul. Dar unde e Selim?

— Afară.

— E fricos ca o muiere bătrână şi a luat-o la fugă. Pot să vin şi eu cu tine?

— Cum să nu. Numai să poţi merge. Galeria e foarte lungă şi scundă, aşa că nu te pot sprijini.

— Nu e nevoie. Smochinele şi chebabul mi-au dat puteri. Ia-o înainte, eu te urmez.

Ajunserăm în sfârşit la groapă. Pe Selim nu-l văzurăm, în schimb i-am auzit glasul:

— Câinilor, nepoţi şi feciori de câini! răcnea el cât îl ţinea gura. Fugiţi, fugiţi cât puteţi, altminteri vă strivim printre degete ca pe nişte gângănii. Eu sunt cel mai mare războinic de pe lume şi viteazul vitejilor — aşa să ştiţi! Fugiţi cât vă ţin picioarele; de unde nu, sunteţi pierduţi...

Ar fi urmat poate la nesfârşit cu răcnetele lui neroade dacă nu-l strigăm eu. Cum putuse să iasă singur din groapă, nu pricepeam defel.

— Ce dracu' zbieri aşa? Nu ţi-am spus să te ascunzi dacă vine cineva? m-am răstit la el.

— Ce, să nu le spun nemernicilor ălora părerea mea? îmi

răspunse el, necăjit.

— Care nemernici?

— Fachirul şi pungaşul ăla al lui. Aleargă spre oraş de le sfârâie călcâiele.

— Cum ai ieşit afară din groapă?

— Cu mâinile şi picioarele. Ce, nu sunt destul de lungi?

— Prea! Făceai însă bine dacă rămâneai unde erai.

— Ce era să fac acolo, jos, effendi? Când mi-am adus aminte ce ne-au făcut ticăloşii ăia, m-a cuprins deodată o furie că nu m-am putut stăpâni. M-a prididit mânia şi n-am mai putut-o înfrânge. Am ieşit atunci din groapă asta păcătoasă şi, cum m-am văzut afară, am dat cu ochii de ăia doi.

— De unde veneau?

— Coborau dealul. M-am răstit la ei şi de spaimă au luat-o la fugă. Uite-i, se văd şi acum.

— Ţine frânghia. Vin îndată.

I-am aruncat un capăt al funiei, apoi am început să mă caţăr pe ea. Când am ajuns sus, i-am văzut într-adevăr pe cei doi fugind cât puteau. Erau prea departe ca să-i mai pot ajunge. Dobitocul de Selim stricase iar totul. M-am răstit înfuriat la el:

— Mă, tâmpitule, flecarule, de ce nu ţi-ai ţinut gura, măgarule? Dacă nu începeai cu ale tale, puneam mâna pe ei şi-i predam poliţiei.

— Lasă că nu e timpul pierdut. Îi prindem noi cum om ajunge în oraş.

— Parcă sunt proşti să ne aştepte? Şi tocmai tu eşti omul să prinzi pe cineva!

— Eu? Nu mă cunoşti, effendi. Mie nu-mi scapă nimeni, numai să vreau.

— Atunci de ce i-ai lăsat să fugă?

— Pentru că... pentru că aşa am vrut.

— Aha! Pentru ce?

— Cum era să vă las la nevoie? Ce vă făceaţi fără mine! Afurisiţii ăia goneau, că dacă m aş fi luat după ei îi ajungeam tocmai la anul!

— Unde erai când i-ai zărit?

— Tocmai ieşisem din groapă şi m-au văzut. Au rămas întâi cu gura căscată, pe urmă au luat-o la fugă ca nebunii.

— Zii, s-a speriat fricos de alt fricos?

— Eu fricos? Te îndoieşti de curajul meu?

— Ba bine că nu! De frică ai ieşit din gaură şi tot de frică ai început să zbieri la ei. Ceea ce are haz e că au luat-o ei la fugă. Să nu fi fost ei nişte fricoşi ca tine, o păţeai şi tu şi noi rău de tot. Cu tine isprăveau ei repede, iar nici mie nu mi-ar fi mers, fiindcă de aici, de jos, eu nu puteam să le fac nimic, pe când ei mie, da.

— Ce? Isprăveau repede cu mine? Effendi, să fi îndrăznit numai, că-i făceam praf. De altminteri, îi avem şi aşa în mână. Dacă îi denunţăm poliţiei.

— Poliţia pune mâinile în poală şi-i lasă în pace, l-am întrerupt eu.

— Atunci du-te de-i reclamă la consulul tău. E şi aici unul.

— Nici nu mă gândesc. Nu las eu în seama altuia ceea ce pot face singur. Dă acum încoace frânghia, să-l tragem şi pe Ben Nil afară.

Tânărul îşi legă funia în jurul mijlocului şi peste puţin îl aveam lângă noi. Cum se văzu salvat, bietul băiat căzu în genunchi şi rosti o rugăciune fierbinte, mulţumind lui Allah că-l scăpase de la o moarte sigură.

Soarele dogorea, dar nouă ni se părea aerul dulce şi îmbălsămat.

Am vrut să văd cum arată puţul pe dinafară. L-am lăsat pe Ben Nil — care trebuia încă să se cruţe din pricina slăbiciunii sale — şi am pornit cu Selim spre gura puţului. Urmele erau încă acolo.

— Vezi că tu i-ai pus pe fugă? i-am zis eu cu necaz lui

Selim. Stăteau de pază. Cine te-a pus să zbieri ca un măgar? Să-ţi fi lăsat califii în pace!

— Effendi, eu sunt un drept-credincios al lui Allah şi datoria mea era să le mulţumesc când m-am văzut scăpat dintr-o primejdie ca asta.

— Şi trebuia să faci ca o vită? În sfârşit! Acum hai să coborâm în puţ.

— Ce face? Vrei să cobor iar în iadul ăla? Te-au lăsat ei odată, diavolii, să scapi, a doua oară fii sigur că nu-ţi mai dau drumul din ghearele lor.

— Nu fi prost, măi Selim, măi! Ai văzut tu jos în puţ vreo urmă de drac?

— Nu numai una. I-am auzit pe toţi urlând şi am văzut focul iadului arzând în vâlvătăi.

— Aşa? Bine. Rămâi aici. Eu mă duc. Cu tine ori fără tine tot una e. Mare ispravă nu faci, chiar dacă vii.

Am coborât iar în puţ şi am dat de cele două galerii pe unde trecusem cu Selim şi în care rămăsese fachirul şi ne pândise muza'birul. Am găsit într-adevăr lămpile de pământ despre care ne vorbise Ben Nil. Am vărsat uleiul din ele şi le-am călcat în picioare până le-am făcut cioburi.

Fachirul şi muza'birul crezuseră pesemne că puţul nu mai are altă ieşire; dacă ar fi ştiut ei, am fi fost cu siguranţă pierduţi.

Ieşind afară, l-am găsit pe Ben Nil aşteptându-mă.

— Effendi, zise el când mă văzu, am jurat să n-am astâmpăr până ce nu mă voi răzbuna pe Abd el Barak, pe fachir şi pe scamator. Îngăduie şi legea ta răzbunarea?

— Nu, dragul meu. Numai lui Dumnezeu îi e îngăduit, dacă aşa crede El de cuviinţă. E însă de datoria fiecăruia să-l pedepsească pe vinovat şi să nu-l lase să mai făptuiască şi alte nelegiuiri.

— Şi tu vrei să-i pedepseşti?

— Nu eu, că nu sunt judecător. Nici nu mă duc să-i reclam,

fiindcă sunt sigur că mai mult aş strica decât aş folosi. Mai mult; s-ar putea să fie preveniţi chiar de poliţie să se ţină ascunşi.

— Atunci ce ai de gând să faci?

— Să fiu cu ochii în patru. Cum mi-o cădea unul din ei în palmă, îi dau pe mâna autorităţilor şi nu mă las până nu-şi primeşte pedeapsa.

— No să apuci, fiindcă până să-i dai tu pe mâna autorităţilor, i-am înfipt eu cuţitul în piept. Cel mai râu dintre ei e ipocritul acela de Abd Asl; cine nu-l cunoaşte bine, îl crede cel mai cucernic om de pe pământ, aproape un sfânt, şi când colo e dracul cu chip de om.

— Abd Asl? am întrebat eu încremenit. Cine e ăsta?

— Fachirul, cine să fie! Pesemne că nu ai auzit încă până acum numele ăsta.

— De auzit l-am auzit eu, dar nu ştiam că aşa îl cheamă pe fachir. Ştii tu cine e Ibn Asl?

Tânărul mă privi cercetător, pe urmă zise:

— De ce mă întrebi? Fiindcă ţi-am spus că fac parte dintre corăbierii dahabijehei!

— Nu. Mie mi-e totuna dacă ai fost marinar pe o corabie de sclavi sau pe alt vas.

— Aşadar, nu mă dispreţuieşti?

— Defel.

— Atunci o să-ţi mărturisesc că numele ăsta îl cunosc foarte bine.

— E Ibn Asl rudă cu fachirul?

— Ibn Asl e feciorul său şi e poreclit ed Djasur, adică „îndrăzneţul”.

— Mulţumesc. M-ai luminat într-o afacere care putea astfel să rămână pentru mine o taină. Ai fost vreodată în Khartoum?

— Chiar de mai multe ori.

— Cunoşti tu acolo pe un negustor Barjad el Amin?

— Ce fel de om e?

— Toată lumea îl crede om cinstit şi asta e şi părerea mea.

— Mă bucur de cele ce-mi spui.

— De ce? Vrei să te duci la Khartoum?

— Într-acolo mi-e drumul.

— Ascultă, effendi, nu-ţi trebuie un servitor? Ia-mă cu tine. Sunt sărac, dar nu-ţi cer nici o simbrie, te slujesc numai pe mâncare.

— Bine, îmi placi şi te iau. Fiindcă eşti de meserie corăbier poate că voi găsi la Khartoum o slujbă mai bună pentru tine.

— Mulţumesc, stăpâne, să fii sigur că voi şti să mă fac vrednic de încrederea ta. Când pleci?

— Nu ştiu încă. Aştept mai întâi sosirea unui prieten.

— Dacă soseşte chiar astăzi, mi-ar fi cu neputinţă să te însoţesc, fiindcă mai am ceva treabă pe aici.

— Nici eu n-aş putea pleca astăzi, trebuie neapărat să mă duc la Maabdah, unde nădăjduiesc să-l găsesc pe fachirul Abd Asl.

— Tocmai din pricina lui sunt şi eu silit să mai rămân. Trebuie să mă răzbun pe el cu orice preţ.

— Lasă asta în seama mea.

— Nu, effendi, şi tu şi eu avem aceleaşi drepturi asupra lui, şi care din noi ajunge mai repede, acela are dreptul de întâietate.

— Cum vrei să te răzbuni, când n-ai nici măcar un cuţit?

— Am avut, dar mi l-a luat fachirul; nădăjduiesc însă că dacă voi fi servitorul tău îmi vei împrumuta tu unul.

Tânărul îmi făcuse de la început o impresie foarte bună. I se citea pe faţă că e un om cinstit şi de treabă şi, cum cunoştea bine valea Nilului, îmi putea fi de mare folos.

Am început să pricep acum unele lucruri de care mă mirasem înainte. Băiatul trimis de fachir şi bătrânul grădinar păreau să ştie ce mi se pregătea. Poate că făceau amândoi

parte din sfânta Kadirine. Fachirul îmi spusese numele lui şi al fiului său, despre care zicea că e acum cel mai renumit vânător de sclavi şi că-i jucase un renghi lui Ben Wasak din Maabdah. Îşi închipuise probabil că nu voi mai putea să mă folosesc de cele ce aflasem, deoarece era sigur că din puţul acela, unde mă închisese, nu mai era chip de ieşit.

Pornirăm acum îndărăt spre oraş. Trebuia să mergem foarte încet, din pricina lui Ben Nil, care abia se putea ţine pe picioare. Ne-a trebuit mai bine de un ceas până ce am ajuns la cele dintâi case de la marginea oraşului. L-am întrebat pe tânăr dacă se pricepe să mânuiască armele.

— Da, mi-a răspuns el.

— Dar curaj ai?

— Pune-mă la încercare, effendi.

— Hm... numai să nu ne dai de ruşine, spuse Selim cu îngâmfare. Mulţi cred că îl au, dar sunt fricoşi ca nişte iepuri. Uită-te la mine! Eu sunt viteazul vitejilor, cel mai îndrăzneţ dintre...

— Ai dat dovadă chiar azi, îl întrerupse Ben Nil zâmbind.

— Da, am dat, aşa să ştii! Am coborât în fundul iadului, pentru ca să te scot pe tine de acolo, şi fără mine effendi nici n-ar fi găsit ieşirea, căci eu i-am ţinut făclia, ca să dea nisipul la o parte.

— Cum adică, se cere curaj ca să ţii o făclie în mână?

— Nu asta voiam să spun, ci că mă pricep şi când e vorba să scapi un prizonier din închisoarea lui. Tu eşti acum sluga lui effendi şi, fiindcă eu sunt ocrotitorul lui, sunt şi al tău în acelaşi timp şi trebuie să asculţi de mine, ca şi de el.

Am vrut să-l lămuresc lui Ben Nil care era situaţia, aşa că i-am spus:

— Lunganul ăsta de Selim nu e ocrotitorul meu şi nici altceva nu-mi e. E numai servitorul tovarăşului meu, pe care îl aştept aici; atâta tot.

— Stăpâne, de ce mă înjoseşti? strigă Selim, mâhnit. Zici

că sunt servitor, pe când eu sunt intendentul, prietenul şi omul de încredere al lui Murad Nassir.

— Atunci e şi Ben Nil acelaşi lucru pentru mine şi, pentru că sunteţi egali, n-are de ce să asculte de tine.

— Da, dar vezi că el nu e cel mai viteaz al neamului său!

— De unde ştii că nu? Poate că e şi el tot aşa de renumit ca şi tine şi de un neam mai bun. Te tot aud lăudându-te cu neamul tău, dar nu mi-ai spus încă din ce trib faci parte.

— Cum, nu ţi-am spus? Atunci ascultă şi te minunează. Eu sunt un fiu al celui mai renumit dintre neamuri, adică al neamului beni fessara.

— Din Kordofan?

— Da, de acolo mă trag eu.

— Şi de ce ţi-ai părăsit tribul?

— Fiindcă nu se mai războieşte cu nimeni. Un viteaz ca mine nu poate trăi fără lupte, fără să vadă sânge curgând şi pentru că acolo nu mai puteam vedea aşa ceva, am plecat.

— Şi unde ai luptat?

— Pretutindeni. Am cutreierat toate ţările lumii, m-am luptat cu toate fiarele pământului şi cu oameni cât n-am păr pe cap. Acum să spună şi Ben Nil ăsta din ce neam face parte.

— Eu sunt un beduin din tribul uled-ali, răspunse simplu tânărul.

— Şi cu cine te-ai războit până acum?

— Cu nimeni.

— Aşa? Atunci eşti un nimic, un fleac pe lângă mine! Nu eşti vrednic nici să-mi săruţi urma. Vreau să fiu mărinimos cu tine şi să te fac un erou.

— Iar eu, am adăugat râzând, îi voi da armele de care va avea trebuinţă. Ia să intrăm puţin aici.

Treceam tocmai prin bazarul cu arme. Am intrat într-o prăvălie şi i-am cumpărat lui Ben Nil o flintă, un pumnal şi două revolvere, pe care tânărul le primi cu bucurie, neştiind

cum să-mi mulţumească.

Mă gândeam să-i cumpăr şi un rând de haine mai ca lumea, dar aveam timp s-o fac a doua zi, mai ales că trebuia să aleg şi pentru mine unul, deoarece cel de pe mine ajunsese într-un hal fără de hal din pricina urcuşului şi coborâşului în puţ. Ajunşi la palatul paşei, Selim se duse la intendent, iar eu cu Ben Nil la gazda mea, rugându-l pe bătrân să-i ofere şi tânărului ospitalitate în casa lui. Când auzi ce s-a întâmplat, i se aduse atâta mâncare încât s-ar fi putut sătura zece inşi. Mâncarăm şi eu şi el până ce nu mai încăpu în noi.

În vremea asta gazda mai trimisese un om la mal, să pregătească o barcă. Peste puţin veni şi Selim cu intendentul.

— Vezi, effendi, zise acesta, ce prevestea întunecimea de lună? Eu am căzut chiar a doua zi în groapa aia şi voi era cât pe ce să vă pierdeţi viaţa.

— Aşa e, dar primejdia prin care ai trecut tu ne-a fost nouă de mare folos, i-am răspuns eu. Dacă nu cădeai tu în groapă, n-am fi ieşit nici noi acum din puţ.

— Aţi ieşit voi, nu e vorbă. Vinovaţii însă tot trebuie pedepsiţi.

— Fireşte.

— Mi-a spus Selim că vrei să te duci în Maabdah, ca să-l prinzi pe fachir, de aceea, am poruncit să se încarce o barcă cu soldaţi, care să meargă cu voi. Vin şi eu ca să vă ajut să puneţi mâna pe criminal.

Mie asta nu-mi plăcu, de aceea i-am zis repede:

— Nu e nevoie. De ce te amesteci în treburile mele?

— Cum, de ce mă amestec? Eşti doar musafirul nostru, ne eşti drag la toţi şi suntem datori să ne îngrijim de viaţa ta. În afară de asta, afacerea îl priveşte şi pe paşă, şi cum el nu se află aici, eu, ca intendentul său, trebuie să-i ţin locul.

— Vezi că n-aş vrea să te osteneşti...

— Nu e nici o osteneală. Când a fost vorba să te duci la

puţ, te-am lăsat singur şi vezi ce s-a întâmplat. Vrei să păţeşti iar ceva? Nu, nu, trebuie să te însoţesc.

— Lasă-mă, rogu-te, să fac cum cred eu că e mai bine.

— Nu se poate! Cum am spus aşa rămâne.

Imposibil să-l scot dintr-ale lui. Ţinea cu orice preţ să mă însoţească, aşa că n-am avut încotro. Şeful grajdurilor şi Selim veneau şi ei. Acesta din urmă se lăuda că numai el e în stare să-l prindă pe fachir.

La mal ne aşteptau două bărci. Într-una am luat loc eu, gazda mea, Ben Nil şi nişte grăjdari care ştiau să vâslească. În cealaltă intendentul cu Selim. Barca era vâslită de soldaţi. Dar ce fel de soldaţi!

Când intrasem cu reissul effendina în curtea palatului, văzusem aciuiţi acolo o grămadă de bătrâni zdrenţăroşi. Aceştia erau soldaţii. Doisprezece din ei se înghesuiau în barcă. Erau acum înarmaţi până în dinţi, armele lor erau însă nişte vechituri şi bieţii oameni făceau impresia că sunt scoşi dintr-un azil de bătrâni. Am înţeles însă repede că în ce priveşte forţa lor fizică mă înşelasem grozav. Cum ajunserăm în mijlocul râului, oamenii începură să vâslească din răsputeri, şi barca lor aluneca repede ca o săgeată pe apă, aşa că a noastră rămase cu mult în urmă.

— Staţi! le strigai eu. Trebuie să rămânem împreună.

— Lasă că ne găsim la Maabdah, îmi răspunse burtosul, îndemnându-şi oamenii să zorească şi mai mult.

Să fi urmărit prin asta un anumit scop? Posibil. Eu eram creştin şi voiam să prind un fachir de-al lor, pe care toţi îl credeau sfânt. Nu era mai bine să-l facă scăpat, prefăcându-se că mă ajută la prinderea lui?

Am pus singur mâna pe o lopată, cu gând să fac barca să înainteze mai repede, dar degeaba. Am lăsat lopata jos şi am început să privesc prin ochean. Când am zărit stâncile din Maabdah, am văzut pe vârful uneia din ele un om care privea spre Nil. Aş fi putut să jur că era scamatorul. Când barca în

care se afla intendentul coti spre mal, omul o luă în fugă spre sat şi pieri printre colibe.

Soldaţii coborâră pe uscat şi o luară spre sat. Dar până a ajunge ei la cele dintâi case, l-am zărit pe scamator, cu încă unul, la cealaltă margine a satului, zorind spre deal şi dispărând apoi într-o văgăună.

După trei minute eram şi noi pe mal.

Mi se păruse sau era adevărat că tovarăşul scamatorului era chiar fachirul? De aceea, n-am luat-o cu ceilalţi spre sat, ci de-a dreptul în direcţia văgăunei.

Ben Nil mă urmă, fără să-l fi chemat eu. Şeful grajdurilor strigă după mine să nu mă rătăcesc şi, văzând că nici măcar nu întorc capul, porni cu ceilalţi spre sat.

— Effendi, îmi zise tânărul, ai luat-o pe calea cea bună, poate izbutim să-l ajungem.

— I-ai recunoscut şi tu?

— Da. Ochii mei sunt aproape tot atât de buni ca şi ocheanul tău.

— Cunoşti ţinutul?

— Da, dar nu atât de bine cum aş fi vrut. Am ancorat adesea aici, dealurile nu le-am urcat însă.

Ne-a trebuit mai bine de un sfert de ceas până să ajungem la văgăună. Potecă nu exista, iar drumul era greu, plin de hârtoape. Râpa era îngustă şi plină de cotituri printre stâncile netede şi drepte. Deodată se despărţea în două. Ei, acu' ce te faci? S-o iei la dreapta, ori la stânga?

Să fi ştiut mai dinainte că erau două cărări, aş fi dat mai multă atenţie urmelor. Acum degeaba le-am căutat, că n-am mai găsit nimic. Pământul era acoperit cu pietriş şi bolovani, încât cu greu s-ar fi întipărit paşii pe el.

Ne bizuirăm pe puţin noroc şi o luarăm spre dreapta. După cinci minute văgăuna se isprăvea. Ne întoarserăm la răscruce şi pornirăm spre stânga. Drumul făcea un cot şi se despărţea iar în două. O ţinurăm tot pe stânga şi dădurăm de

un perete de stâncă cu neputinţă de urcat. Iar ne întoarserăm şi o luarăm la dreapta. Poteca urca pe vârful unei stânci. Dădurăm în vârf de un platou care cobora, din trei laturi, vertical în prăpastie. Înţeleserăm că am fost păcăliţi şi ne întoarserăm îndărăt.

— Numai Allah le ştie pe toate! spuse Ben Nil cu ciudă. Nu pricep unde dracu' au pierit... parcă au intrat în pământ.

— Ba eu pricep. Dealurile astea sunt pline de peşteri. S-au ascuns pesemne în vreuna din ele şi, dacă gura peşterii n-o fi fost prea mare, au astupat-o cu bolovani. Nu ne rămâne altceva de făcut decât să ne ducem în sat. Ori poate că ne-am înşelat, şi oamenii pe care i-am zărit nu erau cei pe care îi căutam noi.

— Ba ei erau, effendi. Ochiul meu nu se înşală. Îmi dau seama că am căutat degeaba. Curând se va însera.

Aşa şi era. Soarele cobora spre asfinţit; ne văzurăm deci siliţi să renunţăm şi să ne întoarcem în sat. Îi găsirăm pe tovarăşii noştri fumând şi stând la taifas cu sătenii.

— Aţi căutat? l-am întrebat pe intendent.

— Nu.

— De ce?

— Te-am aşteptat pe tine. De ce n-ai venit cu noi?

— Ştiu oamenii ăştia adunaţi aici pentru ce am venit? i-am zis, fără să-i răspund la întrebare.

— Da. Le-am spus eu.

— Atunci ar fi mai bine să ne înapoiem la Siut. Căutarea noastră ar fi zadarnică dacă nu ţi-ai putut ţine gura.

— Inşallah! Eşti musafirul nostru şi trebuie să-ţi împlinim dorinţa. Am întrebat de Ben Wasak şi ni s-a răspuns că e plecat la el Ariş. El era singurul om în care mă puteam încrede şi care m-ar fi ajutat să pun mâna pe fugari. Dar cum nu se află în sat, eram nevoit să renunţ. I-am întrebat pe săteni dacă-l văzuseră pe fachir şi pe scamator pe acolo, îmi răspunseră însă toţi într-un glas că nici nu i-au zărit.

În cele din urmă i-am lăsat pe soldaţi să cerceteze prin colibe, deşi ştiam că e zadarnic.

Nici n-am mai întrebat dacă există peşteri prin văgăună; ştiam dinainte că au să mă mintă. Nu s-ar fi încumetat nimeni să predea unui creştin — unui ghiaur — pe fachirul lor, care trecea drept om sfânt.

Trebuia deci să las lucrurile la voia întâmplării; că aveam să mai dau odată ochii cu el, de asta eram sigur.

5. În pustiu

Korosko! Un nume atât de bine cunoscut şi totuşi ce localitate păcătoasă! Satul acesta nubian e înconjurat de munţi stâncoşi şi pleşuvi, pe care razele soarelui se răsfrâng cu atâta tărie, încât abia poţi respira de dogoarea lor.

Nu s-ar găsi un singur om care să locuiască în sat, dar aici Nilul face un cot, abătându-se din cursul său şi şerpuind printre stâncile de la care şi-a luat ţinutul numele. I se zice Batn el Adşar, adică pântecul pietrelor. Ocolul pe care-l face Nilul dă loc la vârtejuri şi cataracte care, deşi nu împiedică cu totul navigaţia, o îngreunează foarte mult. Vasele trebuie descărcate, trase apoi de odgoane printre strâmtori, încărcate pe urmă iar, ceea ce dă loc la multă trudă şi zăbavă. De aceea mulţi fac ocol mai degrabă pe uscat decât pe apă, ca să scurteze din cale.

Drumul e lung de vreo patru sute de kilometri şi duce prin Atmur — astfel se numeşte pustiul nubian dintre Korosko şi Berber.

La Korosko, de unde începe pustiul, călătorul trebuie să închirieze cămile şi să facă toate pregătirile de trebuinţă. Faptul acesta dă oarecare însemnătate localităţii, deşi n-are decât o mână de case şi un han pentru drumeţi. Mai e în sat şi o geamie, cu un minaret ca un coteţ de porumbei. Poşta e singura clădire cu o uşă care se poate încuia. Prăvăliile şi birourile se află într-un şopron lung, aşternut pe jos cu rogojini, unde negustorii arabi fac negoţ cu produse sudaneze, adică le schimbă pe cele europene.

Calea prin pustiu răspunde la Abu Hammed. Satul lutese lăsat în părăsire, dar Mehemmed Ali însărcină o căpetenie de-

a ababdehilor să-l scoată iar la iveală, de aceea căpetenia şi urmaşii săi fură numiţi şeicii acestui pustiu. Fiul căpeteniei se numea Hammed Khalifa şi se dovedi un stăpânitor absolut al pustiului şi caravanelor. Lua vamă câte o moneda de fiecare cămilă, punându-se chezaş pentru siguranţa călătorului şi avutului său. De aceea călătoria era, prin Atmur, mult mai căutată decât prin alt pustiu. Şi totuşi, puterea şi severitatea acestui şeic nu erau întotdeauna de ajuns.

În sfârşit sosi şi Murad Nassir la Siut şi mă luă, împreună cu Selim şi Ben Nil, pe corabia lui. Află, bineînţeles, îndată de cele ce mi se întâmplaseră şi nu putu defel înţelege cum se făcea că ura lui Abd el Barak luase proporţii atât de mari. Se arătă însă foarte mulţumit că scăpasem teafăr din toate primejdiile. Când i-am spus de prietenia mea cu reissul effendina, păru oarecum necăjit, de aceea mă gândii să nici nu-i mai pomenesc de el.

Călătoria de la Siut la Korosko era destul de plăcută. Stăteam cu Murad Nassir pe punte, sub cort, şi mă punea, când era bine dispus, să-i povestesc întâmplări din viaţa mea. Mă asculta cu încordare, părând că vrea să-mi cunoască viaţa în toate amănuntele. Aveam uneori impresia că omul acesta ar vrea să-mi încredinţeze o mare taină, dar nu ştie dacă s-o facă sau nu.

Pe sora lui o vedeam zilnic, dar întotdeauna acoperită de voaluri. Cele două slujnice albe purtau şi ele un văl pe faţă, dar nu atât de des ca al stăpânei lor. Odată, vântul ridică vălul de pe faţa Fatmei, bucătăreasa, şi văzui un chip care n-avea nimic deosebit. Eu însă aş fi vrut să-l văd mai degrabă pe al stăpână-si.

Când ne întâlneam câteodată pe coverta vasului, o salutam şi-mi răspundea prin câteva cuvinte, ceea ce era o favoare pe care mi-o făcea din recunoştinţă pentru că o tămăduisem de chelie. Nassir îmi spusese că podoaba capului ei începuse să crească iar. Deci, leacul meu folosise. Fata

avea o voce adâncă şi limpede, care suna cât se poate de simpatic.

Crezusem că voi putea afla ceva mai mult despre situaţia turcului meu, dar mă înşelasem. Se ţinea în rezervă şi vorbea prea puţin despre sine.

Debarcarăm la Korosko. Era vorba ca reissul effendina să facă mai departe călătoria pe apă, pe când noi o preferam pe uscat. Afară de mine erau opt persoane, adică Murad Nassir, sora lui, cu cele patru slujnice, Ben Nil şi Selim.

Deoarece corabia pe care venisem trebuia să plece mai departe, am fost siliţi să tragem la han, unde femeile îşi aveau un apartament cu totul izolat de al nostru.

Urmară zile cât se poate de plicticoase. Ne trebuiau cămile şi nu găseam. Beduinii ne lăsau dinadins să aşteptăm, ca să ne ceară o chirie cât mai mare pentru ele. Ca să-mi mai treacă de urât, vânam porumbei sau pescuiam, ceea ce nu era defel o plăcere pe căldurile care domnesc acolo. Seara şedeam cu toţii în grădină, fumând şi stând la taifas. Nopţile fiind răcoroase, trebuia să ne punem câte o haină mai groasă pe umeri.

Era în seara zilei a treia. Mă aflam singur cu Murad Nassir şi-i explicam unele capitole din *Evanghelie* care îl interesau.

— Pentru ce nu aveţi voie să vă luaţi mai multe femei? mă întrebă el, deodată.

— Foarte simplu, Dumnezeu i-a dat lui Adam una singură, i-am răspuns eu zâmbind.

— Ţi-ar fi îngăduit să te căsătoreşti cu o păgână sau o mahomedană?

— Nu.

— O, Allah, de la câte vă mai opreşte şi legea voastră creştinească! Noi nu le întrebăm niciodată pe femei ce vor, fiindcă femeia n-are suflet ca bărbatul. Dar dacă ţi-ar fi dragă o mahomedană, ai lua-o de nevastă?

— Poate ar trebui, însă, să se boteze în legea

creştinească.

— Fii sigur că n-ar face-o, ci ţi-ar cere ţie să te faci musulman.

— Să fie atunci şi ea sigură că n-aş face-o.

— Nici chiar dacă ar fi foarte frumoasă?

— Nici atunci.

— Şi foarte bogată?

— Oricât de bogată.

— Bine, dar tu eşti sărac!

— Te înşeli. Legea mea e o avuţie. N-aş schimba-o pe toate bogăţiile din lume.

Privi câteva momente, dus pe gânduri, se uită pe urmă lung la mine, apoi urmă:

— Ţi-am spus cândva că te-am mai văzut o dată şi am auzit multe despre tine. Eşti omul care-mi trebuie şi aş vrea să te am mai aproape. Îngăduie să-ţi arăt ceva.

Scoase un portofel din buzunar, îl deschise şi mi-l întinse, zicând:

— Vezi ce e în el?

— Da.

Era un teanc de bancnote englezeşti, reprezentând o sumă apreciabilă.

— Ştii tu cât fac astea?

— O avere.

— Şi totuşi e numai o mica parte din cât am. Şi vreau să-ţi mai arăt ceva despre care te rog însă să nu spui nimănui. Hai!

Am înţeles că deznodământul se apropia. Vroia să mă câştige cu orice preţ, dar în ce scop nu pricepeam. Trebuia să mai aştept.

Ne sculărăm de jos şi ne îndreptarăm spre uşa care ducea la odăile femeilor.

Bătu în uşă; o slujnică ne deschise. Îi şopti câteva cuvinte şi femeia ne lăsă să intrăm. Când ajunserăm la o uşă lată el o dădu în lături şi-mi zise:

— Intră. Eu te aştept aici.

Uşa nu era ceea ce înţelegem noi prin cuvântul acesta, ci o rogojină împletită din frunze de palmier, atârnată ca o perdea în dreptul deschizăturii, pe care o poţi ridica sau da la o parte. Am ridicat deci un colţ al rogojinii şi am trecut pragul.

Ceea ce mi se înfăţişă ochilor mă umplu de mirare. Pe un morman de perne stătea o fată tânără de vreo şaptesprezece ani. Purta nişte şalvari de mătase şi în picioarele goale pantofi de catifea. O hăinuţa scurtă, roşie, brodată cu fir, iar de la gât până la călcâie un fel de văl subţire ca o pelerină. Părul, împletit în cozi lungi, sclipea de bănuţi de aur şi mărgăritare. Pe toate degetele mâinii avea inele cu pietre scumpe şi unghiile îi erau vopsite cu henne. Genele şi sprâncenele cu „khol”[1].

Iar faţa... o, chipul acela... Când se vorbeşte despre o orientală, ţi-o închipui de o frumuseţe răpitoare, asemănătoare unei zâne din poveşti, pe când fetiţa asta...

Trup ca al ei văzusem eu adesea pe la bâlciurile din ţara mea, la fetele de ţărani care vindeau linguri de cositor şi râzătoare fabricate la ţară. Avea o frunte lată numai de două degete, un născior ca o pătlăgică, buze subţirele, urechi şi ochişori mici ca ai unui şoarece şi şireţi... da, şireţi tot ca ai unui şoricel. Chipul ăsta nu l-am putut uita şi n-am să-l uit cât voi trăi.

Drept să spun, mă aflam în mare încurcătură. La o astfel de surpriză nu m-aş fi aşteptat; i-am pus o întrebare cam stupidă:

— Cine eşti?

— Kumra, răspunse ea.

Pe turceşte numele înseamnă turturica.

— Sora lui Murad Nassir?

— Da, effendi.

— Ştiai că voi veni?

---

[1] Fard de culoare neagră utilizat în Orient în chip de rimel.

— Mi-a spus fratele meu.

— Eşti bolnavă, ai nevoie de vreo doctorie?

— Nu. Mi-ai redat strălucirea capului, altceva nu-mi lipseşte.

— Atunci, pentru ce ai vrut să mă vezi?

— Nu eu am vrut. Aşa mi-a poruncit fratele meu.

— Aşa? Atunci uită-te bine la mine.

M-am aşezat aproape de ea şi am întors capul pe toate părţile. Fata zâmbi şi zise veselă:

— O, effendi, te-am văzut doar de atâtea ori! Nu eu trebuie să te văd pe tine, ci tu pe mine.

— Da? Pentru ce?

— O să-ţi spună fratele meu.

— Aha, am înţeles! Deci, audienţa s-a sfârşit, nu e aşa?

— Da. Du-te, că te aşteaptă.

M-am înclinat după moda orientală şi am ieşit.

Murad Nassir mă luă de braţ şi mă trase în camera lui. Şezurăm jos şi, după ce ne aprinserăm pipele, turcul zise numai atât:

— Ei?

— Ce? îl întrebai eu, neştiind ce să spun.

— Ai văzut-o acum în toată drăgălăşenia şi frumuseţea ei?

— E încântătoare!

— Nu e aşa că nu e alta mai frumoasă ca ea?

— Cea mai frumoasă sub soare!

— Ai dreptate, e un adevărat soare. Nici un ochi de bărbat nu i-a văzut încă frumuseţea. Tu şi logodnicul la care o duc acum sunteţi singurii care au avut parte de un astfel de noroc.

— Bine, bine, logodnicul înţeleg, dar eu?

— Fiindcă mai are o soră...

— Aha, mai are...

— Da. Cu un an mai tânără ca ea, dar seamănă amândouă ca două picături de apă. Auzi ce-ţi spun?

Băgase de seamă că rămăsesem pe gânduri, mai bine zis că mi se lungise faţa de un cot.

— Aud, am răspuns eu.

— Şi mă înţelegi?

— Bunătatea ta e astăzi atât de mare faţă de mine încât nici n-o înţeleg, nici n-o pricep.

— Hm... nu-mi face plăcere răspunsul tău, fiindcă îmi vine foarte greu să-ţi spun pe şleau ceea ce aş vrea să-ţi spun.

— Atunci n-o mai spune. De ce să-ţi faci necazuri degeaba?

— Cu toate astea trebuie, deoarece nu mă înţelegi. Ţi-am mai spus într-un rând că vreau să te încătuşez de mine. Ştii tu că surorile mele sunt foarte bogate?

— Asta vrei să spui, dragul meu, că Allah a fost mai milostiv cu tine. Eu n-am surori bogate.

— Nici n-ai nevoie, fiindcă o să te însori cu o fată bogată.

— Zău? Nici nu ştiam ce noroc mă aşteaptă. Numai, vezi tu, nu m-am gândit încă să mă însor.

— S-au gândit alţii pentru tine. O să-ţi dau eu o nevastă care...

— Ţine-o pentru tine. Prietenia nu-mi îngăduie să te jefuiesc...

— Nu mă jefuieşti defel, fiindcă nu-ţi dau una dintre femeile mele, ci pe sora mea mai mică.

În ce bucluc mă băgasem! Simţeam că mă strânge ceva de gât... Cum să scap de belea? Un refuz ar fi însemnat cea mai mare insultă pentru el şi mi l-aş fi făcut duşman de moarte. Cum dracu' de i-a venit un astfel de gând? Să le dea, despre partea mea, pe amândouă — oricâte o mai fi având — sultanului în dar de ziua lui, însă pe mine să mă scutească!

Şi afurisitul de turc nu mă slăbea defel din ochi, căutând să-mi citească pe faţă gândurile. Văzând însă că tac, întrebă:

— Ei, ce zici?

— Zic că nu e bine să glumeşti cu lucruri atât de serioase.

— Cine îţi spune că glumesc? Vorbesc foarte serios.

— Cu neputinţă! Eu sunt creştin...

— Tocmai de aceea trebuie să-ţi dai seama cât de mult te preţuiesc. Vei fi soţul surorii mele, fără să fii silit să te lepezi de legea ta.

— Atunci ar trebui să se boteze ea.

— Nu e nevoie. Chem cadiul, tu spui „Bu benum” fetei; cadiul iscăleşte o hârtie şi sunteţi cununaţi.

— Nu, asta nu-mi îngăduie religia mea. Cununia nu are la noi nici o valoare, dacă nu e oficiată de un preot de al nostru.

Credeam că am scăpat, l-am auzit însă pe turc zicând:

— Atunci n-ai decât să te cununi în legea ta.

— Nu se poate, fiindcă sora ta nu e creştină.

Turcul clătină capul posomorât şi nemulţumit. Eram sigur că a renunţat la ideea lui, dar deodată faţa i se lumină, bătu palmele ca un om care a luat o hotărâre rapidă şi zise:

— Bine. Să se facă atunci creştină. Femeile tot n-au suflet, ele nu se duc nici în rai, nici în iad, aşa că e tot una dacă spun Allah, Dumnezeu sau Mahomed ori Hristos.

Ceea ce făcea el era peste puterile lui, dar mai ales peste ale mele. Eu nu-i cerusem nimic şi el îmi oferea mai mult decât şi-ar fi putut închipui cineva. Ce era de făcut? Îmi venea s-o iau la fugă, trebuia însă să rămân şi să scap prin vreo şiretenie oarecare.

Tocmai vroiam să deschid gura să spun ceva, când l-am auzit zicând:

— Spune drept, ţi a plăcut Kumra?

— Crezi că e cu putinţă să nu-mi placă?

— Asta nu, căci e coroana drăgălăşeniei şi întruparea frumuseţii. Am vrut s-o vezi ca să-ţi faci idee cum e soră-sa, pe care vreau să ţi-o dau de nevastă. Ai văzut că mă învoiesc la tot ce mi-ai cerut şi nu mai există nici o piedică. Bate palma!

Îmi întinse într-adevăr mâna, pe care eu şovăiam să i-o

iau.

— Stai că nu merge aşa de repede. Or mai fi multe de zis...

— Ce să mai fie?

— Surorile tale au părinţi?

— Nu mai au. Eu sunt fratele şi stăpânul lor şi trebuie să asculte de mine.

— Aşa? Se mai cere însă ceva. Ca să se facă creştină, trebuie să înveţe mai întâi legea noastră şi să dea un examen. Dacă nu reuşeşte la examen, rămâne tot turcoaică şi nu se poate căsători cu mine. Vezi, deci, că nu pot hotărî nimic până după examen.

L-am văzut deodată sărind în picioare şi-mi zise înfuriat:

— Să se facă dracu' creştin că eu n-aş vrea să fiu. Dacă e atât de greu pentru voi să vă însuraţi, cât de greu trebuie să fie atunci să intraţi în împărăţia cerurilor? O să vezi însă că planul meu tot o să reuşească. Fata e foarte deşteaptă; aş putea zice că e chiar mai deşteaptă decât mine. O să dea un examen strălucit. Ca să-ţi dovedesc că sunt sigur de asta şi te consider de pe acum cumnatul meu, o să ţi spun care sunt afacerile mele la care te voi lua de tovarăş.

În sfârşit, momentul de care mă feream atât se apropia. Bănuiam ce vroia să-mi propună şi ştiam şi ce răspuns îi voi da, şi că acest răspuns va aduce ruptura dintre noi. Cu atât mai bine. Tot trebuia să se întâmple odată şi odată.

Turcul se aşeză iar jos în faţa mea şi începu:

— Ştii tu care afacere aduce cel mai mare câştig?

— Da. Afacerea unui *attar* (farmacist).

— Cunosc eu una care produce mult mai mult şi te îmbogăţeşte mai repede. Spiţerul trebuie să dea şi el bani pe marfă, dar marfa despre care vreau eu să-ţi vorbesc o ai pe degeaba.

— Vrei să spui atunci furtişagul ori jaful?

— Ei, şi tu! Astea îs vorbe prea aspre...

— Defel. Şi apoi afacerea asta e cea mai a dracului din câte cunosc, fiindcă nu ai marfa pe degeaba — după cum crezi tu, ci trebuie s-o plăteşti mult mai scump ca oricare alta.

— Cu ce?

— Cu liniştea conştiinţei tale şi fericirea de apoi. Cred că astea sunt omului mai de preţ decât banii.

— Vorbeşti ca un creştin, pe când eu cuget şi simt ca un musulman. Pe urmă, nu e vorba aici de jaf obişnuit sau furtişag.

— Ştiu. Vrei să spui sclavia.

— Da.

— Îţi mai aduci aminte ce mi-ai spus la Kahira?

— Foarte bine chiar.

— Ziceai aşa: „N-am de gând să vânez negri”, iar acum văd că eşti de altă părere.

— Te înşeli. Spun şi acum acelaşi lucru, dar lasă-mă să adaug câteva cuvinte. Nu vreau să vânez sclavi, ci să cumpăr.

— Şi mai rău! De ce e mai pedepsit cine îndeamnă la furt decât însuşi hoţul? Fiindcă îl împinge pe calea pierzaniei. Tot aşa şi în cazul de faţă. Dacă n-ar exista negustori de sclavi, n-ar fi nici vânători de sclavi.

— Uiţi că sclavia e o instituţie sfinţită de lege. Strămoşii noştri aveau şi ei robi şi noi, musulmanii, care am moştenit religia şi obiceiurile lor, nu putem trăi fără sclavi.

— Hm! Ar fi de discutat... dar renunţ. Eu condamn vânătoarea de sclavi, asta e tot ce pot să-ţi spun.

— N-ai decât. Nu te pun să-i vânezi tu. După ce vei auzi propunerea pe care vreau să ţi-o fac, o să judeci altfel.

— Nu prea cred.

— Ascultă mai întâi, şi pe urmă să vorbeşti. Te cunosc mai de mult şi te ştiu om îndrăzneţ şi curajos. Întâmplările prin care ai trecut în ultimul timp sunt o dovadă că te pricepi cum să scapi din primejdiile cele mai grele. De aceea îţi spun de pe acum ceea ce ai fi aflat mai târziu.

— Foarte bine faci.

— Aşadar, află că eu cunosc un vânător de sclavi care...

— Vrei să spui de Ibn Asl ed Djasur? l-am întrebat eu.

— Cine este o să-ţi spun numai după ce vei fi primit propunerea mea. Ca să mă asigur că nu mă va trage pe sfoară, îi dau pe sora mea cea mai mare de nevastă.

— Ţi-a cerut-o el?

— Da. Am căzut la învoială. Voi întocmi aproape de Khartoum — în taină, fireşte — fiindcă negoţul cu sclavi e interzis — câteva locuri ascunse pentru adăpostirea sclavilor. Cumnatul meu se duce să vâneze sclavi şi-i aduce acolo. Se găsesc în susul Nilului multe insule şi desişuri foarte potrivite pentru scopul nostru. Tu le vizitezi din când în când şi-mi aduci mie sclavii pe care eu îi cer. Pentru treaba asta îţi dau pe sora mea cea mai mică de nevastă şi a treia parte din câştig. În afară de asta, surorile mele sunt, după cum ţi-am mai spus, foarte bogate.

Mă aşteptam întrucâtva la o propunere asemănătoare, dar nu chiar pe faţă. Am rămas încremenit, uitându-mă la Murad Nassir cu ochii holbaţi.

— Aşa e că nu nădăjduiai la atât? îmi zise el, zâmbind. Ştiu că e mai mult decât ţi-ai fi închipuit tu şi că o să primeşti cu bucurie propunerea mea. Dacă n-ai face-o, ar însemna că eşti un prost şi te ştiu om deştept. Totuşi, o să-ţi dau răgaz până mâine să te...

— Nu e nevoie de răgaz, i-am curmat vorba. Răspunsul pot să ţi-l dau chiar acum.

— S-auzim! Sunt încredinţat că te învoieşti de pe acum.

— Stai puţin! Zici deci că vom fi trei tovarăşi: vânătorul de sclavi, negustorul, adică tu şi eu.

— Da.

— Tu întocmeşti depozitele tăinuite pentru vânzarea sau expedierea mărfii; nimic primejdios pentru tine, deoarece poţi arunca oricând vina pe alţii. Vânătorul de sclavi de asemenea

nu are de ce se teme, căci vânătoarea se face foarte departe de locul unde e adusă marfa şi ştie bine că nu poate fi nici ucis, nici rănit în luptă. Între voi doi eu sunt cel care trebuie să-ţi aduc sclavii de la seribah şi să ţi-i predau ţie. Drumurile sunt nesigure, deoarece trebuie să trec prin ţinuturi duşmane şi, în afară de asta, sunt silit să mă apăr de autorităţi, care vor porni o adevărată goană împotriva mea.

— Aşa e. Tocmai de aceea te-am ales pe tine. Numai tu eşti omul în stare să ţină piept unor astfel de primejdii.

— Mă bucur că mă crezi atât de curajos, dar nu mă bucur defel că mă crezi în stare să-mi pun la încercare curajul pentru astfel de treburi. Sclavia e o ruşine a timpurilor de astăzi, iar negoţul de sclavi o nedreptate strigătoare la cer. Eu n-aş păcătui împotriva nimănui nici cu un fleac, cu bună ştiinţă, nici pentru toate averile din lume, cu atât mai puţin mi-aş încărca cugetul cu o astfel de crimă. Mă mir şi nu înţeleg cum mi-ai putut face mie, unui creştin, o propunere ca asta.

Dezamăgirea cea mai mare i se citea pe faţă.

— Alt răspuns n-ai să-mi dai? întrebă el necăjit.

— Nu.

— Gândeşte-te la câştigul care te aşteaptă.

— Un cuget împăcat preţuieşte mai mult!

— Şi cu soră-mea ce fac?

— Caută pe altul.

— O dispreţuieşti?

— Doamne fereşte! Nu o pot primi, deşi ţi-ai călcat pe inimă şi ai făcut ceea ce nu îngăduie nici legea, nici obiceiurile voastre. Îţi sunt foarte recunoscător pentru bunăvoinţa ta, dar nu sunt vrednic de o făptură atât de drăgălaşă şi încântătoare. Nu vreau să te jignesc şi te rog să mă ierţi că nu pot călca poruncile credinţei mele. Să ne despărţim prieteni.

M-am ridicat în picioare şi i-am întins mâna. Turcul se

ridicase şi el, trânti mânios ciubucul de pământ şi strigă înfuriat:

— Prieteni? Crezi că se poate? Dacă ne despărţim acum suntem duşmani, duşmani de moarte pentru toată viaţa!

— Nu înţeleg de ce.

— Cum nu înţelegi? E limpede ca lumina zilei. Mi-ai povestit ce s-a întâmplat acum în urmă. Eşti prietenul lui reiss effendina şi o să te întâlneşti cu el în Khartoum. Pe urmă, vrei să-l cauţi pe negustorul de sclavi Ibn Asl şi...

— Aha, recunoşti deci că el e cel cu pricina!

— Nu recunosc nimic şi n-o să afli nimic! Vreau numai să-ţi dovedesc că nu poţi fi prietenul duşmanilor mei şi al meu în acelaşi timp. Ştii prea multe despre mine, aşa că pentru mine eşti mai primejdios ca oricare altul. De aceea te sfătuiesc: chibzuieşte bine ce faci.

— Nu e nevoie să chibzuiesc.

— Rămâi la hotărârea ta?

— E nestrămutată!

— Bine. Atunci nu mai e nimic între noi şi-mi pare rău de tot ce-am făcut pentru tine. Te-am copleşit cu binefacerile mele...

Expresia chipului său se schimbase cu desăvârşire. Privirea lui blajină de până acum se prefăcu într-o privire de ură şi citii în ochii săi că mi-a devenit cel mai înverşunat duşman.

— M-ai copleşit cu binefacerile tale? l-am întrerupt eu foarte calm. Care sunt acelea? Am dormit şi am mâncat în casa ta, fiindcă n-am putut scăpa de stăruinţele tale şi ar fi însemnat să te jignesc dacă nu primeam. Asta numeşti tu binefacere?

— Ţi-am plătit călătoria pe corabie şi ţi-am dat şi o grămadă de parale.

Negustorul de sclavi îşi dădea arama pe faţă. Un altul în locul meu l-ar fi scuipat în obraz, eu însă nu i-am răspuns

nimic, am scos punga din buzunar, am numărat banii, gologan cu gologan, cât cheltuise pentru mine; i-am aruncat pe covor şi m-am îndreptat spre uşă. Când să trec pragul, l-am auzit strigând după mine:

— Stai... tot nu vrei să...

Nici n-am întors capul.

— Aşa? răcni el, du-te dracului, câine, şi fereşte-te de acum încolo de mine, atâta îţi spun!...

De somn nu putea fi vorba. Eram prea enervat ca să pot dormi. Trebuia să mă liniştesc mai întâi. Am ieşit deci din han şi m-am îndreptat spre pustiu.

Ce nesocotit am fost că m-am lăsat convins la Cairo să mă mut la acest ticălos de turc! Ce-am să mă fac eu acum, aici, în mijlocul pustiului, fără bani de drum? Dar nu asta mă îngrijora. Mi-era ciudă pe mine că mă lăsasem tras pe sfoară. Pentru nimic în lume nu mi-aş fi putut închipui că aveam de-a face cu un negustor de sclavi.

Mergeam în neştire, frământat de gânduri, când am auzit deodată nişte sunete ciudate. Părea că adierea vântului aducea din depărtare acorduri de harpă. Sunetele se apropiau din ce în ce şi am desluşit glasuri de femei şi acorduri de strune. Am văzut apoi un om călare pe o cămilă, cu o suliţă care sclipea în bătaia razelor de lună.

Când dădu cu ochii de mine, călăreţul se abătu din cale. După el veneau douăsprezece cămile cu tahtirvane (baldachine), de sub care se auzeau cântece şi râsete de femei, iar în urmă câţiva oameni călări, înarmaţi până-n dinţi. Ca nişte năluci trecură cămilele pe lângă mine.

Era un transport de tinere sclave, care erau duse în Egipt. Nenorocitele erau silite să râdă şi să cânte tot timpul drumului, ca să nu slăbească de inimă rea şi să se urâţească.

Convoiul venea probabil din Abu Hammed, dar se ferea să se oprească la Korosko, pentru a nu fi văzut.

M-am întors la han şi m-am culcat. Nu se lipea însă

somnul de mine. Nu că mi-ar fi fost frică de Murad Nassir, dar alte gânduri mă frământau acum.

Mai întâi, care erau raporturile turcului cu Ibn Asl, vânătorul de sclavi? Vroiam cu orice preţ să aflu unde se găsea acesta. Pentru asta n-aveam decât să nu-l slăbesc din ochi pe Murad Nassir. Dacă tot nu eram prieten cu el, să pot fi cel puţin de folos călăuzei mele din Maabdah şi să dau de urma fratelui său dispărut.

M-am sculat de dimineaţă, am ieşit în faţa hanului şi am cerut hangiului să-mi aducă o cafea. În timp ce o beam, am zărit un călăreţ în depărtare. Trebuia să aibă un animal minunat, căci călăreţul se apropia cu o iuţeală uimitoare. Când i-am putut desluşi faţa, am rămas încremenit. Era locotenentul lui reiss effendina, pe care-l cunoscusem pe corabia acestuia. Ofiţerul mă recunoscu şi el, căci îşi struni cămila care se lăsa în genunchi înaintea mea şi călăreţul sări din şa.

— Ce cauţi aici, în Korosko? l-am întrebat. Credeam că emirul se află în Khartoum.

— A fost. Unde e acum o să-ţi spun după ce vorbesc cu şeicul el Beled, pe care trebuie să-l găsesc numaidecât.

— S-a sculat. L-am văzut adineauri în faţa casei lui, făcându-şi rugăciunea.

I-am arătat cu mâna casa şi ofiţerul se îndreptă într-acolo, pe când cămila se lăsă la pământ aproape de locul unde şedeam eu. Era un animal de preţ, cu blana cenuşie, cum au numai adevăratele cămile de călărie.

De unde avea ofiţerul un astfel de exemplar? Există cămile de călărie care pot alerga fără să se oprească din goană o zi întreagă, făcând un drum de peste o sută de kilometri. Era şi tare blândă, căci în loc să dea din picioare sau să muşte, când am mângâiat-o pe cap, se uită blând la mine şi păru că se bucură.

Deodată l-am văzut pe Selim ieşind pe poarta hanului. A

venit de-a dreptul spre locul unde stăteam şi mi-a zis cu îngrijorare în glas:

— Tare mult m-am întristat de cele aflate, effendi, şi aş vrea să-ţi fac o mare rugăminte:

— Care?

— E adevărat că te-ai certat cu Murad Nassir?

— Cine ţi-a spus?

— Chiar el. M-a oprit să mai vorbesc cu tine

— Şi tu calci poruncile stăpânului tău?

— Păi dacă tu îmi eşti mai drag ca el...

— Şi ce zici că vrei să mă rogi?

— Uite ce e: nu mai vreau să rămân în slujba lui Murad Nassir.

— Aşa! Pentru ce? Nu eşti mulţumit cum se poartă cu tine?

— Ba sunt, nu zic nu, însă de când am plecat din Suit îl aud spunând nişte lucruri care mie nu-mi plac defel.

— Ce fel de lucruri?

— De, ştiu eu dacă se cade să ţi le spun? Mi-e încă stăpân şi...

— Nu cumva e vorba de negoţul de sclavi?

— Aşa, chiar aşa! După cum văd, ştii şi tu că e negustor de sclavi.

— Da, ştiu.

— Atunci pot vorbi deschis cu tine. Zice să rămân mai departe în slujba lui. Dacă ne prinde, m-am dus dracului!

— Măi Selim, măi, şi de asta ţi-e ţie frică!

— Frică, mie? Doamne fereşte! Ştii doar că eu sunt cel mai viteaz dintre viteji şi mă iau la luptă cu o mie de duşmani, dar ca să fiu prins ca negustor de sclavi, nu-mi dă mâna. Parcă mi-ar fi ruşine...

— Bravo! Frumos din partea ta, n-am ce zice.

— Aşadar, îmi dai dreptate?

— Fireşte!

— Atunci, să ştii că nu mai stau nici un minut la el. Numai, vorba e, ce mă fac? Dacă n-aş ţine atâta la tine, nici nu mi-ar păsa. Pe când aşa, mă doare sufletul să te părăsesc. De aceea aş vrea să-ţi fac o rugăminte.

— Spune.

— Uite, effendi, tu eşti un om tare înţelept, pe toate le ştii şi toate tainele le cunoşti, dar ai un cusur.

— Care?

— N-ai pe lângă tine un om, aşa, ca mine. Ai fi de o sută de ori mai respectat dacă m-ai avea în slujba ta.

— Şi ai vrea să te iau?

— Da, effendi.

— Nu merge. Prea eşti viteaz şi mi-ar fi mereu frică să nu te omoare cineva.

— O, despre asta să n-ai nici o grijă. Când mă pridideşte curajul şi mă iau cu cineva la luptă, o duc singur la capăt, mă cunoşti doar, aşa că nu e nevoie să-mi sari în ajutor. Mai degrabă ţi-aş sări eu ţie când ai fi în primejdie, îmi cunoşti vitejia şi ştii că sunt în stare să mă sacrific pentru tine. Ei, ce zici de propunerea mea?

— Să mă mai gândesc.

— Ce să te mai gândeşti! Nu poate fi om mai folositor pe lume ca mine.

— Se poate, dar vezi că mai am un servitor.

— Cine, Ben Nil? Ce să faci cu el? Război-tu-s-a el cu cineva până acum, biruit-a el pe cineva?

— E încă tânăr şi mai are vreme să ajungă un erou tot atât de renumit ca tine.

— Nu cred. Nu vrea să asculte de sfaturile mele. Cine nu vrea să înveţe de la altul, nu-i mare scofală de el.

— Tu, ca mai bătrân şi cu experienţa ta, ar trebui să ai răbdare şi să-l iei cu binişorul. Aş fi chiar foarte mulţumit dacă te-ai interesa mai îndeaproape de băiat.

— O fac cu plăcere, fiindcă aşa doreşti tu. O să îndur cu

răbdare slăbiciunile lui şi o să-i înghit prostiile fără să crâcnesc.

— Atunci du-te de-l caută şi spune-i că vrei să rămâi la mine. După cum m-o sfătui el, aşa o să fac.

— Ce faaace?... Tu, un effendi atât de mare, vrei să te supui poruncilor unei slugi?

— Nu e vorba de porunci, dar fiindcă o să fiţi mereu împreună, vreau să cunosc şi părerea lui.

— Să fie mulţumit să mă aibă ca pildă. Bine, mă duc să-i spun şi să vezi că n-o să mai poată de bucurie.

Aş fi dat orice să fi putut auzi ce avea să se petreacă între cei doi. Se statornicise între ei o mare prietenie şi, cu toate acestea, se ciorovăiau de dimineaţa până seara. Cu toate defectele lui, Selim era un om foarte blând şi devotat, numai să nu-i fi cerut ceva unde era vorba de un act de bravură, căci era fricos din cale-afară. Trebuia să-l laşi în credinţa că e un mare erou şi obţineai atunci de la el orice vroiai.

Ben Nil mă interesa mai mult decât şi-ar fi putut închipui cineva. Tânărul era serios şi tăcut şi, cu toată tinereţea lui, judeca uneori mai bine ca un bătrân. Inteligenţa şi energia sa, de care dăduse dovadă deocamdată în lucruri mărunte, mă făcea să cred că, atunci când se va ivi prilejul, le va întrebuinţa în împrejurări unde se cere curaj şi voinţă.

De câte ori se luau cei doi la ceartă, dădeau loc la o scenă hazlie, care mă mai scutura niţel din amorţeala vieţii monotone pe care o duceam. De aceea eram hotărât să-l opresc pe Selim în slujba mea. Cu cheltuielile aveam s-o scot eu la capăt.

Îl zării pe locotenent ieşind din casa şeicului, urmat de acest demnitar al satului, care o luă la fugă spre malul apei. Ofiţerul veni spre han, îşi umplu ciubucul cu tutun, îl aprinse şi se aşeză lângă mine.

— Straşnică cămila asta, i-am zis. Trebuie să fie o adevărată plăcere să goneşti în spinarea ei prin întinsul

pustiului.

— O să simţi şi tu plăcerea asta, căci a fost închiriată de emir pentru tine, îmi răspunse el.

— Zău? De unde până unde i-a venit gândul să-mi trimită cămile?

— Odată cu trimiterea cămilei, m-a însărcinat să-ţi fac şi o rugăminte din partea lui. Vrei s-o auzi?

— Cum să nu!

— Atunci ascultă. Tu ai cutreierat adesea pustiul şi ştii să recunoşti orice urmă de om sau de animal. De aceea te întreabă dacă...

Îşi întrerupse deodată vorba şi rămase cu ochii aţintiţi la şoproanele despre care am pomenit la început. Văzurăm apărând acolo o ceată de beduini care aduceau cămile de închiriat pentru transportul călătorilor şi bagajelor prin pustiu. Murad îi zărise din umbra hanului şi ieşea acum pe poartă să vorbească probabil cu ei. Fiindcă noi stăteam lângă zid, în spatele porţii, nu ne văzu.

Făcu semn beduinilor să se apropie de el. Locotenentul îl urmărea cu o privire întunecată.

Întoarse şi turcul capul şi dădu cu ochii de noi. Locotenentul se ridică şi veni în faţa lui, tăindu-i calea.

— Pare-mi-se că ne-am mai cunoscut cândva, îi zise el.

— Eu, pe tine? zise turcul cu un gest de dispreţ şi părea că într-adevăr nu minţea.

— Se prea poate ca tu să nu mă fi observat, dar eu te-am văzut foarte bine, răspunse ofiţerul dârz.

— Ei şi? Puţin îmi pasă! Pe mine mă cunoaşte multă lume. Dă-te la o parte şi lasă-mă să trec.

— Nu te grăbi aşa, căci am ceva de vorbit cu tine. Cum te cheamă?

— Treaba mea! Nu sunt dator să-ţi răspund.

— Ia aminte să nu te înşeli. Ştii tu ce e reissul effendina?

Turcul tresări. Privirea pe care o aruncă locotenentului,

care era îmbrăcat ca oricare nubian, era cu totul alta.

— Cum să nu ştiu! Ştie oricine, răspunse el dintr-o dată mai politicos.

— Trebuie să mai ştii atunci că reissul effendina are împuterniciri mai mari decât oricare din mudiri.

— Ştiu şi asta.

— Eu sunt locotenentul emirului şi mutra ta mă interesează grozav. Ei, nici acum nu vrei să-mi răspunzi la ce te-am întrebat?

— Dovedeşte-mi mai întâi că eşti într-adevăr drept cine te dai.

— Ţii numaidecât? Bine. Să mergem la şeic, unde convorbirea noastră o să ia o altă întorsătură, care nu cred că o să-ţi convină defel.

— Nu-i nevoie. Eu sunt om politicos şi o să-ţi răspund cuviincios. Întreabă!

Aşadar, turcul meu avea motive puternice ca să se ferească de autorităţi.

— Te întreb pentru a doua oară. Cum te cheamă? zise ofiţerul zâmbind.

— Numele meu e Murad Nassir.

— De unde eşti?

— Din Nif, de lângă Ismir.

— Ce meserie ai?

— Sunt bazirgijan.

— Adică negustor. Ce fel de comerţ faci?

— De orice fel. Acum mă duc la Khartoum ca să cumpăr senna, gumă şi fildeş.

— N-ai cumpărat sau n-ai vândut nici o altă marfă?

— Ba da.

— Vreau să spun marfă vie — sclavi?

— Niciodată! Eu sunt o prea supusă slugă a Măriei Sale şi n-aş face pentru nimic în lume ceva împotriva legilor kedivului.

— Bine de tine dacă-i aşa. Cunoşti poate locul zis Kauleh, de lângă Bahr el Abiad?

— Nu.

— Ciudat! Să nu ştie un negustor ca tine unde vine Kauleh...Hm! nu-mi prea vine să cred. Nu e nici un an de când au fost transportaţi sclavi de la Karanak la Kauleh, peste Nil. I-am eliberat pe bieţii negri, prinzându-i pe ticăloşii care îi aduseseră. Unul singur ne-a scăpat şi ăsta semăna aidoma cu tine. Am întrebat pe unul din prinşi şi l-am silit să ne spună numele şefului bandei. Sună însă altfel decât ăsta pe care mi-l spuseşi tu acum.

— Asta dovedeşte că nu sunt eu acela drept care mă iei.

— Ba mai dovedeşte că te slujeşti de mai multe nume. Te-am văzut atunci bine la faţă şi sunt sigur că nu mă înşel.

— Stăpâne, eu sunt un negustor cinstit. Poate s-o spună şi effendi de colo, cu care stăteai adineauri de vorbă. Mă cunoaşte foarte bine şi merge cu mine la Khartoum.

Ce obrăznicie!

— E adevărat, îl cunoşti? mă întrebă locotenentul.

— Îl cunosc drept cine se dă, am răspuns eu.

— Cum ţi-a spus că îl cheamă?

— Cum ţi-a spus şi ţie.

— Ţi-a vorbit ceva despre negoţul de sclavi?

— Da, chiar aseară.

— Ce zicea?

— Mi-a spus că-mi dă pe sora lui de nevastă dacă vreau să-l ajut la negoţul ăsta.

— Povesteşte-mi, te rog, tot ce-aţi vorbit, effendi.

N-aveam nici un motiv să ţin cu turcul, de aceea i-am spus ofiţerului tot ce ştiam. Nemernicul scrâşnea de furie şi-mi aruncă o privire din care am înţeles că va căuta la cel dintâi prilej să se răzbune.

— Ei, acum ce mai zici? îl întrebă locotenentul, când am sfârşit.

— Stăpâne, aveam motivele mele să fac ceea ce am făcut. Effendi ăsta, care nu se pricepe la nimic, n-are nimic şi nu e bun la nimic, vroia să mă silească să-l iau pe cheltuiala mea la Khartoum. Mă costase şi aşa o grămadă de parale de la Siut până aici şi, ca să scap de el, l-am minţit spunându-i că sunt negustor de sclavi. Minciuna mi-a prins bine, fiindcă i s-a făcut frică şi m-a lăsat în pace.

— Parcă spuneai adineauri că tu vroiai să-l iei la Khartoum?

— N-ai înţeles bine.

— Hm... Poţi să-mi dovedeşti că eşti într-adevăr Murad Nassir din Nif?

— Cum să nu!? Am două paşapoarte semnate, unul de sultan şi altul de kediv.

— Să le văd!

— Atunci poftim cu mine în odaia mea să ţi le arăt.

Locotenentul îl urmă în han; eram curios ce o să mai fie. După câtva timp ofiţerul se întoarse singur şi-mi spuse necăjit:

— Amândouă paşapoartele sunt în regulă. Călătoreşte cu soră-sa la Khartoum. I-am percheziţionat bagajele, dar n-am găsit nimic suspect. Totuşi, sunt pe deplin convins că e negustorul de sclavi pe care îl cred eu.

— Şi eu pot să fac jurământ că tot ce ţi-am spus e adevărat.

— Te cred şi fără jurământ. Deocamdată nu pot să-i fac nimic şi sunt silit să-l las în pace. Îl vom supraveghea însă cu străşnicie, fără ca să bage de seamă. Acum putem continua convorbirea începută adineauri.

— Nu aici. Porunceşte să ducă în curtea hanului cămila, pe urmă să ne aşezăm undeva pe mal ; acolo nu ne poate auzi nimeni.

Aşa am şi făcut. Ajunşi la mal, am văzut o luntre vâslită de un singur om, care se căznea din răsputeri să înainteze

împotriva curentului.

— Ăsta e omul trimis din ordinul meu de şeicul el Beled la Derr, îmi zise locotenentul.

— Cu ce scop? Aş putea să aflu şi eu?

— Trebuie chiar. De la Derr pleacă o altă ştafetă la Abu Simbel, de acolo alta la Wadi Halfa, şi tot aşa mai departe până ce vor fi puse la curent toate localităţile de pe valea Nilului.

— S-a petrecut, deci, ceva cu totul deosebit?

— Ceva grozav. O răpire de sclavi cum nu s-a mai pomenit de mult. Că vânătorii de sclavi atacă satele şi fură negri, e ceva obişnuit; la răpirea nubienilor şi nu-bienelor mai închideam şi noi ochii, dar ca arabi şi încă musulmani să fie răpiţi asta e o nelegiuire nemaipomenită împotriva *Coranului*, o nelegiuire care întrece orice margine.

— Cum, au îndrăznit aşa ceva?

— Ai auzit de Bir es Serir, care se află la apus de Es Safih?

— Da. Fântâna asta e la o fugă de cămilă de Wadi Melk. Aparţine, dacă nu mă înşel, arabilor fessara.

— Eşti cât se poate de bine informat. O parte a fessarilor, care îşi adapă vitele la fântâna aceea, aveau nu ştiu ce sărbătoare. Toţi bărbaţii se duseseră la dejebelul Modjaf pentru o fantasia[1], lăsând acasă femeile şi copiii. Când s-au întors a doua zi acasă, au găsit copiii şi bătrânele omorâţi; fetele şi femeile tinere fuseseră răpite, cirezile împrăştiate pe câmp. Erau peste patruzeci de cadavre.

— Ce grozăvie! Fetele şi femeile fessarilor sunt vestite pentru frumuseţea lor. S-au găsit ceva urme?

— Nu. Spre ziuă s-a stârnit o vijelie care a aşternut nisipul pustiului peste ele.

— Când s-a întâmplat grozăvia asta?

— Acum douăzeci de zile. Ştii ce depărtare e până acolo, de aceea să nu te miri că vestea ne-a sosit de-abia alaltăieri.

[1] Întrecere la alergări.

— Ba mă mir chiar că aţi primit-o aşa de curând.

— Încotro crezi tu că se vor fi îndreptat răpitorii?

— Nici spre apus, nici spre răsărit, pentru că acolo nu-şi pot desface marfa. Părerea mea e că au luat-o spre Marea Roşie, ca să expedieze sclavele în Turcia sau Egipt.

— Aşa crede şi emirul. Există însă mai multe căi.

— Numai două.

— Care anume?

— Prin vecinătatea lui Wadi Melk, spre pustiul Bajuda, şi prin ţinutul Berber, iar de acolo pe drumul care duce drept la Suakin. A doua cale ar fi prin Wadi Melk şi Wadi el Gab spre Dongola, tăind apoi pustiul nubian până în regiunea lui Ras Rauai, de pe coasta Mării Roşii.

— Effendi, pesemne că reissul effendina te cunoaşte foarte bine, căci acelaşi gând l-a avut şi el şi zicea că şi tu vei fi de aceeaşi părere.

— Mă bucur de cele ce-mi spui, dar nu înţeleg ce are de-a face părerea mea cu răpirea despre care vorbeai.

— Mult, foarte mult, mai mult chiar decât îţi închipui tu. Amândouă aceste căi trebuie baricadate de soldaţi, însă în aşa fel încât să nu ajungă la urechile răpitorilor. Reissul effendina a cerut un detaşament de soldaţi din Khartoum şi-i aduce pe corabia lui în ţinutul Berberiei, ca să ocupe şoseaua care duce la Suakin; iar pe mine m-a trimis încoace cu armata cealaltă, pe care o avea mai de mult pe corabie, ca să supraveghez a doua cale.

— Deci, vreo patruzeci de inşi. Unde sunt acum?

— I-am lăsat în pustiu, ca să nu fie văzuţi de nimeni. Am rechiziţionat două cămile bune de călărie pentru noi doi, ca să putem cerceta până la mari distanţe ce se petrece. Celelalte sunt vite mai de rând, care să-i ducă pe soldaţi şi proviziile.

— Cum adică, merg şi eu cu tine?

— Fireşte. Reissul effendina crede că sfaturile tale mi-ar

putea fi de mare folos şi, deoarece îşi închipuia că te afli acum la Korosko, mi-a dat ordin să vin încoace şi să te rog să primeşti propunerea lui.

În ce ciudată situaţie mă aflam! Bani cu ce să mă întorc la Cairo nu aveam. De la emir mă puteam aştepta la ajutor; de altminteri îi făgăduisem să mă întâlnesc cu el la Khartoum şi nu puteam să-l refuz. Şi-apoi, era şi afacerea călăuzei mele din Maabdah, pe care mă angajasem s-o rezolv. Pe lângă toate astea, era şi o mare cinste pentru mine încrederea pe care mi-o arăta emirul şi l-aş fi jignit dacă n-aş fi primit. De aceea i-am răspuns locotenentului:

— Se poate să refuz? Superiorul tău mi-a făcut atâtea servicii, încât sunt fericit că îi pot fi de folos.

— Îţi mulţumesc, effendi. De altfel, reissul effendina nici nu se aştepta la altceva. Eu însă, drept să-ţi spun, având în vedere primejdiile la care te expui, eram aproape sigur că ai să refuzi. Zicea el, nu-i vorbă, că nu eşti tu omul care să se sperie de nişte vânători de sclavi şi-mi pare bine că tot el a avut dreptate. Însărcinarea noastră e legată de mari riscuri, dar, ştiindu-te alături de mine, nu mă mai tem de greşeli prea mari din partea mea.

— Te poţi bizui fără grijă nu numai pe sfatul, ci şi pe fapta mea. Ţi s-au dat anumite instrucţiuni?

— Nu. Am primit ordin să duc în fala emirului orice vânător sau negustor de sclavi îmi va cădea în mână, împreună cu prada sa. Bineînţeles că atenţia trebuie să-mi fie îndreptată mai ales asupra femeilor fessarilor şi să mă bizui mai mult pe tine decât pe mine, după cum ţi-am mai spus.

— Hm... ştiu eu ce să zic? Acesta din urmă lucru nu prea îmi convine, căci s-ar putea să nu ne potrivim şi în păreri, astfel că neînţelegerile dintre noi să dăuneze acţiunii.

— Cât despre asta să n-ai nici o grijă; mă voi supune orbeşte voinţei tale. Aşa am primit ordin. Dovada, uite-o.

Scoase din buzunar o hârtiuţă împăturită şi mi-o în-tinse.

Pe ea scria numai atât: „*Tu eşti întâiul, el al doilea*”. Era de-ajuns ca să-mi dau seama de încrederea pe care şi-o punea emirul în mine şi de care puteam fi într-adevăr mândru, socotind puterea de care se bucura omul acesta în ţară.

— Ei, te-ai liniştit? mă întrebă locotenentul.

— Pe deplin. Nu numai că m-am liniştit, dar am convingerea că vom da de răpitori, dacă o vom lua pe drumul pomenit adineauri de mine.

— Convingerea? Nu s-ar putea să te înşeli, effendi?

— Defel. Ştiu eu ce spun.

— Dar gândeşte-te, pustiul e atât de mare! Ne trebuie patru zile călare de aici până să dăm de fântâna Murat, care nu e nici ea în mijlocul pustiului. Drumul e de nouă zile încheiate. Chiar de-am ocupa toată întinderea asta, rămân destule locuri pe unde se pot strecura bandiţii, mai ales noaptea.

— Trebuie să ai în vedere caracteristicile pustiului pe care trebuie să-l străbatem. De la Nil până la Marea Roşie, care e probabil ţinta lor, sunt douăzeci de zile de mers călare. Nu se pot în nici un caz aproviziona cu apă pentru un drum atât de lung, aşa că vor fi siliţi să se oprească pe la fântâni. Acolo vom da de ei.

— Nu te bizui pe asta! N-ai auzit despre fântânile tăinuite?

— Ba da. Am descoperit adeseori în Sahara astfel de fântâni.

Ofiţerul mă privi lung, clătină capul, apoi zise:

— Am auzit de la mulţi că europenii sunt mai inteligenţi ca noi, dar nu cred că pot ei cunoaşte mai bine pustiurile decât le cunoaşte un oriental.

— Aşteaptă şi o să vezi. Faptele o să-ţi arate că am avut dreptate.

— Îmi pui răbdarea la grea încercare şi sunt curios să aflu cum îmi vei dovedi că nu te-ai înşelat. În sfârşit!... Deocamdată doresc numai să ştiu, vrei să mă însoţeşti?

— Mai încape vorbă…

— Atunci trebuie să-ţi mai predau ceva din partea emirului. Allah a rânduit aşa că omul nu poate să trăiască fără bani. Până şi în pustiu are călătorul trebuinţă de ei, deoarece nu poate prevedea nevoile care îl aşteaptă. Aşadar, după cum îţi spuneam, emirul m-a însărcinat să-ţi înmânez punga asta din care poţi cheltui atât cât găseşti tu de cuviinţă. Cumpără-ţi aici tot ce crezi că o să ai trebuinţă la drum.

Scoase din buzunar o pungă din piele care, când o scutură, sună cât se poate de plăcut urechilor mele. Am deschis-o şi am văzut că conţinea o sumă destul de mare, ca să-mi ajungă pentru câteva săptămâni. Băgând punga în buzunar, i-am zis locotenentului:

— Deocamdată nu am trebuinţă de parale şi voi întrebuinţa suma dacă va fi nevoie, pe urmă am să dau socoteală emirului de ce am cheltuit. Când plecăm?

— Când vrei. Mai întâi să adap cămila, n-a mai luat de două zile strop de apă în gură.

— Şi nu va mai lua încă două zile, dacă nu şi mai mult.

— De ce, effendi?

— Pentru că vreau să dau de nişte fântâni tăinuite.

Locotenentul mă privi nedumerit şi clătină din cap.

— Nu te înţeleg, effendi. Ca să nu fim văzuţi, trebuie să ocolim fântânile, aşa că bietele noastre cămile vor fi silite să rabde de sete. Să ne folosim acum de ocazia că suntem la malul Nilului şi le lăsăm să se sature.

— Dimpotrivă, cu cât vor fi mai însetate, cu atât mai bine.

— Ar fi o cruzime. Legea ta nu-ţi porunceşte să-ţi îngrijeşti cât mai bine vitele?

— Te înşeli. Legea mea e în privinţa aceasta şi mai neîngăduitoare ca a ta, găsesc însă că e mai nimerit să laşi o cămilă să rabde de sete decât să sufere multe suflete omeneşti. Îndată ce voi afla ce are de gând turcul, plecăm. Aş vrea să ştiu mai întâi cum o s-ajungem la oamenii tăi, când

avem o singură cămilă.

— Ba am două; pe una am lăsat-o undeva pe aproape, după ce i-am pus piedică la picioare; n-am vrut să se şi ştie că am venit să te iau.

— Foarte bine ai făcut. Unde e cămila cealaltă?

— Pe mal, la vreo jumătate de ceas de aici.

— Bine. Încalecă şi du-te şi tu acolo. Adapă-ţi o pe a ta, dar pe a mea nu. Vin şi eu după tine.

— Păi nu cunoşti locul.

— Nu e nevoie. Îl găsesc eu. Am o bună călăuză.

— Care?

— Urmele tale!

— Te pricepi într-adevăr atât de bine să descoperi o urmă?

— Citesc urmele tot aşa de bine ca ochii tăi slovele *Coranului*.

— Atunci mă supun şi vom vedea noi dacă e adevărat ce spui.

Locotenentul se duse să ia cămila pe care mi-o trimisese emirul, încălecă şi plecă. Eu am mai aşteptat niţel. I-am văzut pe arabii de la care Murad Nassir închiria cămilele, plecând cu ele la râu să le adape şi am înţeles că turcul se pregătea să plece imediat, ceea ce nu le venea defel la socoteală, fiind obişnuiţi să pornească întotdeauna la drum după rugăciunea de după amiază.

M-am îndreptat agale spre han. În poartă l-am văzut pe Murad Nassir, care îmi strigă când am trecut pe lângă el:

— Câine, trădător nemernic! Aşa. Acum rămâi aici fără parale în buzunar şi să crăpi de foame... Să nu dea dracu' să te mai întâlnesc în calea mea, că te fac una cu pământul...

N-am luat în seamă vorbele lui şi mi-am văzut de drum. Când să trec pe lângă uşa odăii unde mă dusese s-o văd pe soră-sa, am auzit glasul ei şoptind prin deschizătura uşii:

— Effendi, opreşte-te niţel, dar nu te uita încoace.

— Ce doreşti? am întrebat-o, întorcându-mă dinadins cu spatele spre uşă şi părând că privesc cu atenţie hanul.

— Te-am văzut venind şi am alergat la uşă să-ţi vorbesc. Fratele meu mi-a spus că ai refuzat-o pe soră-mea. De ce?

— Fiindcă sunt creştin şi mi-e groază de negoţul cu sclavi. De aceea a trebuit să mă despart de Murad Nassir.

— Îmi pare rău din suflet. Tu mi-ai redat podoaba capului şi aş fi vrut să-ţi dovedesc recunoştinţa mea; aşa însă nu mai mi-e cu putinţă, dar n-am să te uit niciodată.

— Nici eu pe tine. Rămâi cu bine, tu, floare a norocului, încântare a ochilor omeneşti.

— Umblă sănătos, effendi, şi să ştii că nu-ţi port nici o pică.

Am intrat în odaia mea, unde i-am găsit pe Selim şi pe Ben Nil ciorovăindu-se ca întotdeauna. Abia acum mi-am adus aminte că uitasem să-i pomenesc locotenentului despre ei. Le-am spus atât cât am crezut eu de cuviinţă din cele întâmplate şi i-am văzut foarte mulţumiţi că m-am despărţit definitiv de turc. Eu însă eram destul de îngrijorat. Cum să-i iau cu mine?

Mi-am adus aminte de şeicul el Beled. Locotenentul fusese pe la el, deci primarul îl cunoştea, de asemenea şi pe reissul effendina. M-am dus să mă înţeleg cu arabul, care mă primi foarte cuviincios, şi după ce-am sfârşit ce aveam de spus, mi-a răspuns:

— Stăpâne, ştiu că eşti prieten cu emirul, de aceea ţin să-ţi împlinesc dorinţa. Îţi trebuie cămile de povară sau de călărie?

— De călărie, dar trebuie să fie iuţi de picior şi să ţină la drum.

— Vezi că astea sunt foarte scumpe. Ai cu ce să le plăteşti?

— Atâtea parale n-am la mine.

— Atunci vrei să le închiriezi?

— Nici asta nu se poate. Ar trebui să iau cu mine şi pe stăpânul lor, ceea ce nu-mi convine pentru ce am eu de gând.

— Nu-i nevoie. Le iei doar pentru emir şi mă pun eu chezaş pentru el. Nici n-o să-ţi ceară plata înainte. Predaţi cămilele şeicului din Abu Hammed şi, când o trece odată emirul pe aici, mă înţeleg eu cu el.

— Îmi iei o piatră de pe inimă. Dar se găsesc cămile cum îmi trebuie mie în Korosko? Am văzut numai nişte cămile de povară, pe care le-a închiriat mai adineauri turcul.

Arabul zâmbi cu şiretenie şi-mi răspunse:

— Eşti străin, dar poate că ştii cine e mai puternic ca ăl mai mare din ţară...

— Ştiu: bacşişul.

Am băgat mâna în buzunar şi am scos câţiva taleri egipteni pe care i-am strecurat în palma şeicului.

— Vezi tu, effendi, acum bag şi eu de seamă că eşti într-adevăr cel mai înţelept dintre înţelepţi şi bunătatea ta e mai mare ca milostivirea lui Allah. Tu ţii aici locul emirului şi trebuie să te slujesc bine şi repede, ca şi pe el. Oamenii nu-şi arată oricui vitele cele bune ca să ia un preţ cât mai mare pe ele. Dacă tu le vei mai da şi ălora de la care vrei să închiriezi cămilele câte un bacşiş pe deasupra, vei avea în curând nişte cămile tot aşa de bune ca ale ofiţerului.

— Dau cu plăcere bacşişul.

— Atunci mă duc îndată să vorbesc cu oamenii.

Plecă în grabă să facă rost de cămile, iar eu mă întorsei la han. L-am găsit pe turc încărcându-şi cămilele. Pe una din ele pusese un coviltir pentru soră-sa. Alte două duceau proviziile şi burdufurile cu apă, pe când alte două purtau coşuri în care se ghemuiseră slujnicele fetei. Pe a şasea cămilă încălecă Murad Nassir, iar cea de-a şaptea ducea în spinare pe omul care le închiriase. Acesta din urmă dădu semnalul de plecare prin strigătul:

— Ia şeic Abd el Ka-a-der!

Sfântul cuvioasei Kadirine nu e numai patronul corăbierilor, ci şi al călăuzelor prin pustiu şi al caravanelor şi numele lui e pronunţat întotdeauna când aceştia pornesc la drum. Micul convoi se puse în mişcare. Înainte de a ieşi pe poartă, turcul se întoarse spre mine şi-mi strigă:

— Mi-ai momit şi pe Selim, ghiaur nemernic ce eşti! Adu-ţi aminte ce ţi-am spus: dacă te mai întâlnesc vreodată în calea mea, te fac una cu pământul, să ştii!

Nici nu i-am răspuns. Ştiam eu că voi avea în curând prilejul să i-o plătesc cu vârf şi îndesat.

Nu trecu mult şi veni şeicul cu doi inşi care duceau câte o cămilă de căpăstru, înşeuată gata. Aproape să mă sperii când le-am văzut. Nu erau cămile obişnuite şi era de aşteptat că emirul să plătească o chirie foarte mare pentru ele. I-am spus şeicului că nu-mi pot lua o astfel de răspundere.

— Nu-ţi face inima rea, effendi, îmi răspunse. Nu hotărâm noi preţul, ci reissul effendina. El e trimisul kedivului şi, dacă vrea, nu dă nici un gologan. Tu să ne dai numai o hârtie la mână că ai luat în primire cămilele, pe urmă habar să n-ai.

Am dat chitanţa şi câte un taler bacşiş oamenilor, apoi mi-am luat rămas bun de la şeic, în timp ce Selim şi Ben Nil încălecau. Le-am dat bagajele, am plătit hangiului socoteala şi am pornit pe jos spre malul apei.

Pentru că băgasem de seamă în ce direcţie o luase locotenentul, nu-mi fu greu să-i iau urma. Aceasta se abătea mai întâi de malul Nilului, apoi se îndrepta spre râu. Cum mergeam voiniceşte, cu paşi mari, am dat de el peste un sfert de ceas. L-am găsit stând într-un tufiş, pe când cămila lui rupea ici-colo câte o mlădiţă pe care ronţăia cu plăcere... A mea stătea deoparte, împiedicată, şi privea cu jind la apă. Mi-era milă de bietul animal, dar n-aveam ce-i face; ştiam că mai târziu foamea şi setea animalului ne vor fi de mare folos.

Locotenentul fu foarte mirat văzându-mă însoţit de doi inşi; dar cum aflase de la mine întâmplările prin care

trecusem în timpul din urmă, înţelese cine puteau să fie.

— Te-am aşteptat cam mult, zise el, când mă văzu. Credeam că nu mi-ai găsit urma şi te-ai rătăcit. Tânărul ăsta e Ben Nil, despre care mi-ai vorbit?

— Da.

— Şi celălalt Selim, viteazul vitejilor, nu-i aşa?

— Da, eu sunt, îmi luă lăudărosul vorba din gură. Când mă vei cunoaşte mai bine, o să rămâi încremenit de ce pot eu.

— Încremenit sunt şi acum, dar din altă pricină. De ce-mi răspunzi tu când nu pe tine te-am întrebat, ci pe stăpânul tău? Vrei să-l iei şi pe ei cu tine?

Aceste din urmă cuvinte mi le adresă mie şi i-am dat îndată lămuririle cerute.

— Să sperăm că vor şti să se facă vrednici de cămilele pe care le călăresc, zise ofiţerul când am sfârşit. Tu eşti întâiul, eu al doilea, poţi face deci cum crezi de cuviinţă, mă tem însă să nu te căieşti că i-ai luat cu tine. Să ne umplem acum burdufurile cu apă şi să pornim la drum.

O luarăm mai întâi pe şoseaua caravanelor care ducea spre miazănoapte, pe urmă cotirăm spre răsărit printr-un hor — aşa se numeşte locul secat după trecerea ploilor. Ţinutul era sălbatic şi sterp; numai stânci pleşuve de amândouă părţile, iar copitele cămilelor se loveau mereu de bolovani colţuroşi.

Începutul pustiului e îndeobşte un teren deluros; adevăratul deşert nisipos abia începe după două zile de drum călare şi se numeşte *Bahr be la mah*, adică marea fără apă. Numele acesta îl întâlneşti şi în Sahara, şi chiar dincolo de Marea Roşie. Arabul, beduinul, berberul, tuaregul au poreclit astfel pustiul nisipos care se aseamănă cu o întindere nesfârşită de apă...

Cu toată greutatea drumului, cămilele noastre păşeau nepăsătoare. Pasul unei cămile de călărie e mai spornic chiar decât al celui mai bun cal arăbesc, iar acest animal al

pustiului oboseşte foarte greu.

După nici două ceasuri ajunserăm din urmă caravana lui Murad Nassir. Când am trecut pe lângă el, i-am strigat:

— Ei, nu mă faci una cu pământul, după cum te lăudai?

Turcul îmi răspunse cu o înjurătură, dar Selim se opri lângă el şi-i zise:

— Să ştii că n-o să ajungi niciodată la ţintă; o să te prăpădeşti în pustiu, fiindcă nu mai sunt eu cu tine să te ocrotesc.

— Du-te dracului! se răsti Murad la el.

— Poate că o să ne întâlnim acolo, când m-oi duce după tine, râse lunganul.

Când caravana nu se mai văzu, cotirăm la dreapta, unde îşi lăsase locotenentul soldaţii. Arabul nu era deprins cu pustiul şi ar fi putut lesne să greşească drumul, dar stâncile şi dealurile dădeau destule puncte de reper ca să se poată orienta după ele. Întrebându-l cum de nu s-a rătăcit, ofiţerul îmi răspunse:

— Aici nu te poţi rătăci; deşi nu există vreo cărare, mi-am însemnat în minte anumite vârfuri de stânci, ca să le recunosc la întoarcere. Prin pustiul nisipos n-aş fi putut.

— Atunci cum se face că ai nimerit aşa de uşor la Korosko? Doar a trebuit să treceţi prin pustiul nisipos.

— A, am uitat să-ţi spun că emirul ne-a dat o călăuză foarte bună. E un bătrân caporal care a luptat de câteva ori în Sudan şi cunoaşte bine de tot acest pustiu. El m-a îndrumat.

— Şi unde e acum?

— L-am lăsat cu soldaţii mei. O să-l cunoşti şi tu şi o să-ţi dai seama cât de folositor ne poate fi în acţiunea noastră.

După ce mai merserăm câtva timp, dădurăm iar de un hor. Aici ne aşteptau soldaţii emirului. Nu erau însă decât zece şi nici o cămilă. Locotenentul se sperie şi întrebă ce au făcut ceilalţi. I se răspunse că, după sfatul bătrânului caporal, se duseseră să adape cămilele la râu şi să umple burdufurile

cu apă. Ofiţerul se supără că în lipsa lui caporalul luase hotărâri care nu se potriveau cu gradul său. Am încercat să-l îmbunez, dar ofiţerul strigă mânios:

— Nu-i mai lua apărarea, effendi. Noi nu suntem nişte călători oarecare, ci soldaţi, şi trebuie să ne supunem disciplinei. Acest onbaşi[1] nu avea voie să se mişte de aici fără ordinul meu.

— Omul a crezut că face bine...

— Se poate, dar mulţi fac prostii crezând că fac cine ştie ce scofală, îmi curmă el vorba. Trebuia să trecem cât mai neobservaţi şi idiotul se duce cu o droaie de inşi şi patruzeci de cămile tocmai acolo unde pot fi văzuţi în fiecare clipă.

— În cazul acesta mi l-ai descris altfel decât este.

— Cum aşa?

— Ziceai că e un om care ne poate fi de folos şi văd că e tocmai dimpotrivă. Nu poţi avea nici o încredere în el.

— N-am vrut să spun asta, dar ar putea să se întâlnească tocmai cu aceia de care ne ferim.

— Parcă spuneai că el cunoaşte foarte bine pustiul; va fi ştiind atunci pe unde s-o ia ca să nu fie văzut.

— Totuşi, nu-i exclus, fiindcă Nilul e mult prea aproape.

— Dacă a mers de-aici drept înainte, ajunge la râu între Toşkeh şi Tabil, pe unde nu trece nimeni. Şi chiar dacă întâlneşte pe cineva în cale, ca om cu experienţă, va şti el să se ferească. Să aşteptăm întoarcerea lui şi vom vedea ce-o mai fi.

— Aşadar, nu eşti de părere să ne ducem după el?...

— Nu. Ar fi de prisos. Greşeala tot nu s-ar putea îndrepta.

Ne aşezarăm lângă bagaje. Cei zece soldaţi se ţineau la o distanţă respectuoasă. Din privirile pe care mi le aruncau am înţeles că se bucurau de sosirea mea. Mă cunoşteau încă de pe corabie şi mă socoteau omul care le putea fi de folos la un moment dat.

---

[1] Caporal.

Ben Nil, fire modestă, se duse lângă ei, pe când Selim, care, pentru a face pe grozavul ar fi vrut să şadă lângă mine şi locotenent, dar acesta din urmă se uită atât de încruntat la el că se duse spăşit la soldaţi, şi le spuse pe un ton dispreţuitor:

— Voi sunteţi askerii[1] lui reissul effendina cu care vrea să iasă din încurcătură? Nădăjduiesc să fiu mulţumit de voi. Ştiţi cine sunt eu?

— Nu, răspunse unul care îl privea, ca şi ceilalţi, cu adâncă mirare.

— Asta înseamnă că sunteţi străini în ţara asta, unde şi copiii cunosc isprăvile mele vitejeşti. Numele meu cel vestit e atât de lung că ajunge de aici până la Kahira, dar vă îngădui să-mi spuneţi scurt, Selim. Eu sunt cel mai mare războinic al tuturor triburilor şi noroadelor din Orient şi faptele mele trec din gură în gură şi sunt tipărite în mii de cărţi. Mâna mea puternică e scutul la umbra căruia vă puteţi adăposti fără teamă, până la sfârşitul vieţii voastre.

Zicând toate acestea, întinse braţele lungi deasupra lor, ca o apărare şi o binecuvântare.

Soldaţii nu ştiau ce să creadă. Se uitară la mine şi mă văzură zâmbind. Ben Nil dădu din umeri şi mormăi: „Tim el kebir”, „lăudărosule”, ceea ce-i făcu pe soldaţi să priceapă cu cine au de-a face.

Unul din ei, un vlăjgan tânăr şi chipeş, bun de glume — după cum am aflat mai târziu — se sculă de jos, se ploconi adânc, şi zise cu glas mieros şi umil:

— Suntem cu toţii, o, Selim al tuturor Selimilor, fericiţi de norocul care a dat peste noi. Din câte am auzit, în tine sălăşluiesc toate virtuţile şi însuşirile dăruite de Allah unui muritor şi nădăjduim că ne vei împărtăşi şi pe noi cu lumina minţii tale.

— Dacă mă rugaţi frumos, mă voi îndura de voi şi...

---

[1] Soldaţi.

Nu sfârşi vorba, căci ochii tuturor se aţintiră acum asupra unei cete de călăreţi care venea încoace. Era caporalul cu soldaţii săi. Cămilele se umflaseră de atâta apă şi păreau înviorate, iar burdufurile umplute ochi, atârnau de oblâncurile şeilor.

Eram deci asiguraţi de apă pentru câteva zile, iar cămilele sătule, ceea ce era foarte bine pentru drumul lung pe care aveam să-l facem. De aceea l-am rugat pe locotenent să treacă şi el cu vederea greşeala caporalului. Acesta din urmă auzi cuvintele, îmi întinse mâna şi zise mişcat:

— Effendi, bunătatea şi îngăduinţa ta mângâie sufletul meu. Nimeni nu ne-a văzut şi nu ne-a simţit, dar o să-ţi dai seama mai târziu că ceea ce am făcut eu o să fie de mare folos. Vitele, lihnite de foame şi tare însetate, cu greu ar fi ţinut la drum. Acum nu le mai duc grija. Tu eşti cel mai mare peste noi şi te voi sluji cu credinţă.

M-am apucat să controlez bagajele. Muniţii aveam din belşug şi nici de-ale gurii nu lipseau. Aveam, de asemenea, o căldare pentru fiert mâncarea, străchini şi câte o ulcică de tablă. Emirul ne purtase într-atâta de grijă, mie şi locotenentului, încât ne dăduse şi un cort, ca să nu dormim sub cerul liber. Aveam cu noi şi cătuşe, frânghii şi lanţuri pentru vânători de sclavi pe care aveam să reuşim să-i prindem.

Oamenii erau flămânzi, dar, cum nu era vreme de zăbovit, li se dădu câte un pumn de smochine uscate, ca să-şi potolească foamea, în timp ce eu, locotenentul şi onbaşiul ne apucarăm să punem la cale ce aveam de făcut.

Acţiunea noastră nu era uşoară. Trebuia să supraveghem o întindere de cel puţin trei sute de kilometri în pustiu, unde nu se găsea decât o singură fântână şi aceea, pe timpul secetei, cu o apă sălcie, adică Bir Murat, de care am mai pomenit o dată până acum. Alte fântâni aflate pe drumul caravanelor erau secate de tot, dar tocmai această

împrejurare ne era nouă de mare folos.

Dacă cei pe care-i căutam noi treceau într-adevăr prin pustiul nubian, aveau opt zile de drum până la malul Nilului şi nu se puteau abate din cale. Ca în tot acest timp cămilele să rabde de sete, era cu neputinţă. Deci, cunoşteau fântâni tăinuite, pe la care trebuiau să treacă neapărat, ca să-şi adape vitele. Pe de o parte, trebuia să punem oameni la Bir Murat, care să supravegheze într-ascuns fântâna, ceea ce era lesne, pe de altă parte era nevoie să descoperim pe cele tăinuite şi aici venea greutatea, iar pe aceasta o luam în seama mea.

Atât locotenentul, cât şi caporalul îmi dădură dreptate. Acesta din urmă era şi el de părere că există astfel de fântâni, dar nu credea că-mi va fi cu putinţă să le găsesc.

— Fii sigur că dacă va fi să trec pe lângă vreuna din ele, ştiu eu s-o găsesc, l-am asigurat.

— Cum? Cunoşti tu în ce fel sunt ele făcute? mă întrebă el.

— Da. Sapi o groapă în nisip până ce dai de apă, pui deasupra bucăţi de lemn în curmeziş, peste ele aşterni o piele, o rogojină sau o pătură, împrăştii nisipul deasupra şi-l netezeşti tine, ca să nu se cunoască locul.

— Păi atunci nici tu nu o poţi deosebi.

— Eu, nu, dar cămila da.

— Cămila? Are ochi mai ageri ca tine?

— Nu e nevoie de agerimea ochilor, ci de miros. Uiţi pesemne că locurile unde se fac astfel de fântâni tăinuite sunt descoperite tocmai de cămile. O cămilă însetată simte îndată umezeala pământului unde se află apă. Ea aleargă de-a dreptul acolo şi începe să scormonească nisipul cu copitele. Vezi, de aceea n-am lăsat eu să-mi adăpaţi cămila.

— Allah e mare, el dăruieşte oricărei făpturi o însuşire. Acum pricep eu ce spui tu. Aşadar, vrei să te duci să descoperi fântânile? Singur?

— Nu.

— Cine să te însoţească?

— N-am hotărât încă. Aş vrea mai întâi să ştiu dacă mă pot bizui pe tine în ce priveşte cunoaşterea locurilor.

— Întreabă-l pe locotenent dacă nu l-am îndrumat bine. Cunosc pustiul ăsta la fel ca cea mai bună călăuză de caravane.

— Şi pustiul Bajuda de dincolo de Nil?

— Da.

— Chiar şi widjani[1] acestora?

— Pe toate. Vrei să ţi le spun?

— S-auzim.

— De pildă: Wadi Mokattem, User, Ammer, Abu Runi Laban, Argu...

— Dar wadi-ul cel mare de la apusul pustiului acestuia?

— Vrei să spui Wadi Melk?

— Da. Bănuiesc că bandiţii se ţin prin apropierea acestui wadi, care răspunde din Abu Gusi de-a dreptul la malul Nilului. Ce crezi tu, n-or fi având ei de gând să treacă râul pe acolo?

— Cu neputinţă, căci Abu Gabi vine taman în faţa Vechiului Dongolo şi ţinutul mişună de lume, aşa că nu sunt ei nebuni să se lase prinşi.

— Atunci încotro o vor lua?

— Mai la miazănoapte, în lungul lui Wadi el Gab; poate să se ducă chiar până la Tura sau Moşo, unde locul e mai pustiu şi insula Argo le-ar înlesni trecerea. Am dreptate sau nu?

— Tot aşa i-am spus şi eu locotenentului. Vroiam numai să văd dacă te pricepi.

— Şi acum te-ai încredinţat? mă întrebă bătrânul, zâmbind cu satisfacţie.

— Da... Văd că cunoşti bine ţinutul. Dar n-ajunge. Se cere să-l ştii tot aşa de bine şi pe ăsta de aici.

— Îl ştiu. Stai să ţi-l spun. De la Korosko treci prin Ugab,

[1] Pluralul de la *wadi* = vale.

Abu Rakib, Merişa, Bir Murat, Bir Absa, Tabun şi Abu Şurvut, până ajungi la Abu Hammed, la malul Nilului.

— Întocmai. Acum vreau să aflu dacă ştii situaţia Bir Muratului.

— Cum să nu! Am fost deseori pe acolo şi am cutreierat împrejurimile. Dintr-o parte a Koroskoului dai de o vale de palmieri, care duce în valea fântânii, înconjurată de pereţi înalţi de stâncă. Dincolo de ea e o văgăună afurisită, care se lărgeşte din ce în ce, până ieşi iar la şes.

— Aşa e. Şi cât ţi-ar trebui până acolo?

— Trei zile, nu mai mult, fiindcă vitele au fost adăpate din belşug şi n-au să fie însetate.

— Te-ai încumeta tu să conduci singur soldaţii până aproape de fântână, fără să fiu eu şi locotenentul cu voi?

— De ce nu?

— Bine. Uite ce zic eu. Locotenentul şi cu mine ne ducem să descoperim fântânile tăinuite şi să facem o recunoaştere, în vreme ce tu te duci cu soldaţii la fântâna din vale; fă însă aşa să nu vă vadă nimeni.

— Şi să vă aştept acolo?

— Da. Cât? nu se poate şti dinainte.

— Ce să facem până veniţi voi?

— Nimic. Nu vă apropiaţi de fântână şi feriţi-vă să vă întâlniţi cu cineva.

— Dar dacă-i vedem pe tâlhari venind, îi atacăm, fireşte!

— Doamne fereşte!

— Nu! Effendi, faci o mare greşeală! Dacă nu ne folosim de prilejul ăsta, ne scapă.

— Defel. Lăsaţi-i să treacă, fără însă să vă vadă. Fii tu sigur că le iau eu urma.

— Nu te înţeleg, dar trebuie să mă supun. Şi locul unde să vă aşteptăm, cum o să-l hotărâţi? În pustiu aşa ceva e cu neputinţă.

— Ba e foarte cu putinţă. Spuneai tu singur că tâlharii vor

încerca să treacă Nilul între Tura şi Moşo. În ce direcţie, dinspre Bir Murat, se află acestea?

— La miazăzi.

— Aşadar, trebuie să te postezi la o jumătate de zi de drum de fântână, deci cam la apus de djebelul Mundar.

— Aşa e. Văd că tu cunoşti ţinutul tot atât de bine ca mine, effendi. Acum nu mă mai îndoiesc că ne vei găsi. Nu ştiu însă dacă locotenentul va vrea să-mi încredinţeze trupa, el fiind superiorul meu.

Ofiţerul, care tăcuse până atunci, îşi dădu seama că onbaşiul s-ar fi descurcat mai bine decât el, răspunse în grabă:

— Cum să nu! N-am nimic de zis la cele ce porunceşte effendi. El e întâiul şi eu al doilea şi ce face el e bun făcut. Dar noi încotro ne vom duce? De unde să ştim unde sunt fântânile tăinuite?

— Nu e chiar aşa de greu de găsit, cel puţin direcţia. Presupunerea noastră e că răpitorii vor trece Nilul pe la insula Argo şi de acolo se vor îndrepta spre Bir Murat. Cum însă nu pot ajunge acolo fără apă, trebuie să căutăm fântânile tăinuite pe linia asta.

— Şi tu cunoşti drumul?

— Drum nu există, dar fii sigur că nu mă voi rătăci. Deoarece vânătorii de sclavi vin dinspre apus, vom merge spre răsărit, paralel cu drumul caravanelor. Vom putea afla astfel, după urmele lăsate de ei, dacă au trecut pe acolo. Nu dăm de urme, înseamnă că n-au sosit încă şi ne putem aştepta din clipă în clipă să sosească. Înainte de toate însă, ţin foarte mult ca onbaşiul să nu întreprindă nimic până nu venim noi.

Acesta era, în linii generale, planul meu. Amănuntele le discutarăm apoi la repezeală, după care nu ne mai rămânea decât să pornim la drum. Ben Nil şi Selim veneau cu mine. Mă temeam să-l las pe găliganul de Selim cu onbaşiul, de frică să

nu facă vreo gogomănie de-a lui şi să strice tot. Pe când aşa, avându-l sub ochi, puteam să-l supraveghez mai bine şi să-l ţin în frâu.

Eram deci patru inşi. Ne luarăm fiecare câte un burduf de apă, ceva de-ale gurii şi pornirăm spre răsărit. La început, soldaţii o luară tot într-acolo, trebuind să se abată pe urmă mai la stânga, ca să se aţină paralel cu drumul caravanelor.

De la Korosko la Bir Murat e cale de patru zile călare; eu vroiam s-o fac numai în două. Era o grea încercare pentru cămilele noastre, nădăjduiam totuşi că voi izbuti. Păcat că nu puteam călări decât peste zi. Caravanele obişnuite pornesc la drum în zori şi se opresc pe la ceasurile unsprezece pentru popas, până ce trece arşiţa, pe urmă o iau iar la drum. După apusul soarelui poposesc din nou, mănâncă şi, după un ceas, pornesc iar şi nu se mai opresc până la miezul nopţii. Noi însă trebuia să găsim urmele răpitorilor şi de aceea nu ne puteam opri nici în ceasurile când căldura era atât de înăbuşitoare, încât ţi se părea că te doboară la fiecare pas.

Deocamdată ţinutul mai era deluros. Caravanele cu mărfuri ajung abia a treia zi în pustiul nisipos. Ceea ce se înfăţişa ochilor era într-adevăr jalnic. Numai pustiu sterp, fără o tufă, un copac, nici măcar un fir de iarbă. Singurele vieţuitoare, în afară de noi, câte un uliu sau corb, care se roteau deasupra capetelor noastre. Uliul are capul alb, iar restul trupului cafeniu. Nici el, nici corbul nu cutează să se dea la animalele vii, dar uneori se petrec scene sfâşietoare.

De pildă, când vreo biată cămilă cade în drum istovită şi nu se mai poate scula de jos nici cu vorbă bună, nici cu bătaia, oamenii descarcă poverile din spinarea ei, le leagă de alta şi o lasă acolo unde e. Cămila nu e încă moartă, dar nu mai are putere să se ridice. Zace aşa zile întregi, din când în când mişcă un picior, înalţă niţel capul, se uită deznădăjduită în zare, aşteptând ajutor. În jurul ei roiesc hienele şi ulii care aşteaptă să-şi dea sufletul, pe urmă o sfâşie în bucăţi.

Locuitorii pustiului trec cu nepăsare pe lângă bietul animal în agonie, pe când cămilele lor, care văd soarta ce le aşteaptă şi pe ele, scot mugete jalnice şi-şi văd de drum. De câte ori se întâmpla să întâlnesc în cale o cămilă abandonată, scoteam revolverul de la brâu şi-i curmam suferinţele. Corbii şi ulii îi rod carnea până la os şi din tot nu mai rămâne decât scheletul, care sclipeşte în bătaia soarelui, şi-ţi arată drumul urmat de caravană.

Uneori vezi puţin mai încolo câte o movilă de pietre îngrămădite unele peste altele; e mormântul vreunui călător, care a murit în pustiu de foame sau de oboseală, dacă nu din altă pricină. N-am dat peste nici un astfel de semn, deoarece drumul duce prin pustiu, nu pe calea caravanelor.

Călătoream în ordinea următoare: eu cu locotenentul înainte, Ben Nil şi Selim în urma noastră. Eram sigur că nu mă voi rătăci, chiar şi fără busolă. Ceasul şi poziţia soarelui îmi ajungeau ca orientare. Noaptea mă conduceam după stele.

Pustiul stâncos e greu de descris, de aceea mă voi mărgini să spun doar că după apusul soarelui ne aflam la aceeaşi latitudine cu satul Serah, de pe litoralul Nilului, şi făcurăm popas. Câştigasem o zi întreagă de drum.

Cina noastră fu un pumn de smochine şi o sorbitură de apă. Ca să ne facem o fiertură n-aveam material pentru foc. Caravanele adună bălegarul cămilelor din drum, ca să aibă ce arde, noi însă nu aveam de unde aduna, deoarece ne abătusem din calea caravanelor. Şi apoi nici n-am fi avut timp de pierdut pentru aşa ceva.

Tovarăşii mei nu erau prea buni călăreţi, de aceea se simţeau frânţi de oboseală. Ofiţerul nu crâcnea, de frică să nu-mi bat joc de el, şi nici Ben Nil nu zicea nimic, în schimb Selim se tânguia şi gemea cât putea.

Ne deşteptarăm în zori şi pornirăm mai departe. Dealurile se răreau din ce în ce şi, în locul stâncilor, apărea nisipul, care se întindea ca o apă nesfârşită, galbenă şi nemişcată înaintea

noastră. Îndemnam mereu cămila la drum şi ceilalţi, deşi obosiţi din ajun, n-aveau încotro şi trebuiau să mă urmeze.

Soarele se ridica tot mai mult pe cerul senin şi razele lui dogoreau cumplit. Pe la amiază căldura era atât de mare încât îţi tăia răsuflarea. Locotenentul tăcea, Ben Nil de asemenea, numai Selim ocăra de zor. În fiece moment spunea că el nu mai poate, vroia să descalece şi să se întindă pe nisip, fie ce-o fi.

Vrând să-i zgândăr amorul propriu, i-am zis:

— Ia ascultă, Selim, credeam că faci parte din tribul fessara, dar acum văd că m-am înşelat.

— Ba nu te-ai înşelat deloc.

— Păi, pe cât ştiu eu, fessarii sunt cei mai vestiţi călăreţi din ţinuturile Nilului.

— Aşa şi este. Eu sunt cel mai viteaz dintre vitejii neamului lor.

— Dacă ar fi precum spui, nu te-ai tângui ca o babă. Aşa fac vitejii?

— Dar acu' nu e vorba de vitejie. Parcă sunt bătut cu maiul şi soarele mă frige ca în frigare. Trebuie neapărat să descalec şi să mă odihnesc niţel.

— Tocmai când cea mai mică zăbavă poate să ne zădărnicească planul? Gândeşte-te că e vorba să le salvăm pe femeile şi fetele fessarilor, din neamul cărora faci şi tu parte.

— Să mă prăpădesc eu pentru ele? Ducă-se dracului!

— Eşti rău la suflet, măi, Selime, măi. O faptă bună nu se face fără sacrificiu, şi aici e viaţa multora în joc.

— Ce-mi pasă mie de ele!

— Atunci nu eşti aşa de bun cum te credeam.

— O fi! Dar mi-e mai dragă viaţa mea decât o sută altele. Eu sunt un erou, un războinic viteaz, care nu se teme nici de diavol, nici de toţi strigoii lui — ţi-am dovedit doar. Să-mi ceri însă să mă las pârjolit de soare, nu se poate. Nu mai merge,

trebuie să descalec...

— Treaba ta! Eu n-am nimic împotrivă, i-am răspuns necăjit.

— Mulţumesc, effendi. Ştiam eu că până la urmă o să mă înţelegi. Aşadar, ne oprim puţin?

— Opreşte-te tu, noi ne vedem de drum.

— Şi eu să rămân singur? întrebă el îngrijorat.

— Fireşte! Eu nu descalec până ce nu-mi ating ţinta. Cine vrea, n-are decât să rămână pe loc, să-l sfâşie corbii. Dacă ţie nu-ţi pasă de femeile fessarilor — care îţi sunt şi ţie rude de aproape — pentru ce să-mi pese mie de tine, care îmi eşti străin!

Am dat pinteni cămilei, supărat pe găliganul ăsta care nu se sinchisea de neamurile lui şi l-am lăsat în urmă. Înţelese că dacă rămânea acolo era pierdut. De altminteri, nici n-ar fi putut descăleca, deoarece cămila, văzând că tovarăşele ei au luat-o înainte, nu s-ar fi oprit din mers pentru nimic în lume.

Bizuindu-mă pe această particularitate a lor, călăream mereu în frunte. Chiar înainte de prânz, ajunserăm la dealul Abu Rakib şi, după-amiază, la Wadi Merişa. În tot acest timp cercetam mereu cu privirea terenul, ca să descopăr vreo urmă, dar degeaba.

Drumul se tot lungea. Cele patru cămile alergau fără să simtă oboseala. Bine ar fi fost să fi putut spune aşa şi de călăreţi. De Selim să nu mai vorbim. Era din firea lui slab la toate; ceilalţi doi, deşi tineri şi plini de energie, nu erau deprinşi cu pustiul şi făceau mari sforţări să se mai ţină în şa. Nu scoteau un cuvânt şi nu-mi făceau nici o imputare, ştiind că trebuie să asculte de mine.

N-aş putea spune că mie mi-era uşor; simţeam şi eu arşiţa aceea grozavă moleşindu-mi trupul şi pielea, pe mâini şi pe obraz, mi se jupuia pe alocuri din pricina razelor puternice ale soarelui. Aveam însă o ţintă înaintea noastră şi trebuia să ne încordăm toate puterile ca s-o ajungem.

Spre seară se ivi în faţa noastră un lanţ de dealuri care ne tăia calea. Dar pentru noi nu aveau prea mare însemnătate. Nu mă înşelam presupunând că e lanţul de dealuri care se întind de la Dar Sukkot spre pustiul nubian. Tot de ele ţin şi stâncile printre care se află Bir Murat.

Ne aflam deci paralel cu el şi era nevoie ca acum să fim cu ochii în patru. Se cerea să examinez bine nisipul şi, la viteza cu care alergau cămilele noastre, nu era defel lesne; în acelaşi timp trebuia să văd, după forma şi felul cum erau aşezate stâncile, dacă poate fi pe undeva vreo fântână tăinuită.

Deodată cămila mea se opri brusc şi începu să aspire aerul pe nări, pe urmă coti spre stânga şi începu să alerge cât o duceau picioarele. Am slăbit frâul şi am lăsat-o în voie. Ştiam că animalul simţise din instinct, sau mai bine-zis mirosise apa.

Celelalte cămile o urmară tot în grabă. Nisipul se învolbura în jurul nostru. Trecurăm printre două movile legate printr-o a treia la capăt, formând astfel un fel de cazan.

Ajunşi în mijlociul vâlcelei, cămila mea se opri şi vru să scormonească nisipul cu copitele. Am sărit repede din şa, fără să-i dau timp să îngenuncheze, şi am apucat-o de căpăstru, vrând s-o trag în lături. Dar zadarnic. Dobitocul se zbătea, dădea din picioare, încerca să mă muşte — parcă era turbat. I-am ferecat atât de strâns picioarele, încât nu se mai putu mişca din loc. De ciudă se trânti la pământ şi rămase nemişcată.

Acelaşi lucru se întâmplă şi cu celelalte trei cămile, deşi nu erau însetate ca a mea.

Tovarăşii mei se însufleţiră ca prin minune. Înţeleseră că se isprăvise cu oboseala şi se vor putea odihni în voie.

— Effendi, zise locotenentul plin de bucurie, văd şi eu că ai avut dreptate. După cum s-au zbătut cămilele, să nu le luăm de aici, cred că am dat de apă.

— Aş putea să jur.

— Şi dacă totuşi te-înşeli?

— Nu vedeţi urme de bălegar? Au trecut cămile, deci şi oameni prin locul ăsta. Iar când cineva se abate atât de departe din calea caravanelor, trebuie să fie negreşit o fântână ascunsă. Haideţi, puneţi mâna să săpăm. De altminteri, chiar şi fără să mă fi dus cămila, aş fi recunoscut, după felul în care e împrejmuită vâlceaua cu dealuri, că trebuie să se găsească undeva în mijlocul ei o fântână sau un izvor.

Ne lăsarăm în genunchi şi începurăm să dăm nisipul la o parte. După câtva timp îl simţirăm umed, pe urmă dădurăm de o bucată mare de piele — de fapt de mai multe piei de gazelă, cusute pentru a forma una singură — şi când o ridicarăm văzurăm puţin mai în adânc o apă limpede, deasupra căreia erau aşezate în cruciş nişte prăjini, care să susţină nisipul deasupra pieilor.

— Allah fie lăudat! strigă Selim cu însufleţire. Avem în sfârşit apă să ne saturăm.

Îşi desfăcu brâul să-şi lege ulcica de el şi s-o lase în apă.

— Stai! i-am zis eu. Mai întâi se cuvine să bea cine a descoperit izvorul.

— Adică tu?

— Nu, cămila mea. A răbdat, sărmana, patru zile de sete, acum să-şi ia răsplata.

— Păi... mai întâi omul, pe urmă vita!

— Nu. Eu am pornit la drum sătul, pe câtă vreme ea m-a purtat atâta drum în spinare, flămândă şi însetată.

— Voi, creştinii, sunteţi oameni ciudaţi şi noi, drept-credincioşii, trebuie să ne supunem toanelor voastre. Cum adică să bea cămila ta apă rece şi proaspătă, iar noi să ne mulţumim cu aceea stătută din burdufuri?

— Nu aşa. Îi dăm cămilei apa din două burdufuri, pe care le umplem apoi cu asta de aici. Fântâna nu e atât de

îmbelşugată ca Bir Murat şi, pe cât văd eu, atât cât e aici abia ajunge pentru două burdufuri. S-ar putea să mai treacă o zi întreagă până să se adune alta la loc.

— Şi cum vrei să-ţi adăpi tu cămila dacă n-ai găleată?

— Uite aşa.

Am luat pielea care acoperea prăjinile, am apucat cele patru colţuri şi le-am dat-o lor să ţină, am turnat apoi apa din burdufuri, am despiedicat picioarele cămilei şi am lăsat-o să soarbă toată apa câtă era. Am umplut apoi burdufurile la loc şi am acoperit iar fântâna, aşa cum fusese înainte.

Băurăm şi noi pe săturate şi ne-am simţit într-adevăr învioraţi. În vremea asta soarele coborâse la asfinţit. Cei trei mahomedani îngenunchează şi-şi făcură rugăciunea numită Aşia. Trebuie să amintesc că în tot cursul drumului, de câte ori venea timpul rugăciunii, descălecau şi şi-o făceau cu evlavie.

După asta am cinat; cina era alcătuită din smochine şi carne uscată. Cămilelor le-am dat câte o mână de hrişcă, apoi ne-am culcat. Tovarăşii mei se întinseră jos lângă fântână, în vreme ce eu m-am suit pe una din movile şi m-am aşezat în vârful ei, de unde puteam să văd mai departe. Nu era exclus ca vânătorii de sclavi să vină încoace peste noapte, şi, cum dormeam mai mult iepureşte, eram sigur că îi voi simţi.

M-am trezit în zori. La răsărit se ivise o geană de lumină. I-am aşteptat şi pe ceilalţi, ca să-şi facă rugăciunea de dimineaţă numită Fagr. Cuvântul fagr înseamnă zori, de aceea mahomedanii o spun când se crapă de ziuă.

Se sculară şi, după rugăciune, ne apucarăm să dăm iar pielea de pe fântână la o parte. Se adunase peste noapte atâta apă cât să ne umplem celelalte două burdufuri. Apa stătută din ele o dădurăm cămilelor. Selim ne pregăti mâncarea, adică un fel de păsat făcut din făină de durrha, amestecată cu apă. Cel mai sărac european ar muri mai bine de foame decât să mănânce aşa ceva, dar pustiul nu-şi

răsfaţă călătorii şi le dă şi el ce poate.

Eu nu le împărtăşisem tovarăşilor mei intenţiile de mai târziu şi ei credeau că voiam să-i aştept aici pe vânătorii de sclavi. Locotenentul chiar îmi zise:

— Effendi, socotelile tale n-au dat greş. Sunt sigur că fântâna asta se află chiar între Bir Murat şi Insula Argo. Dacă bandiţii vor într-adevăr să treacă Nilul pe acolo, nu se poate să nu treacă pe aici şi îi avem la mână. Îi aşteptăm liniştiţi pe loc şi, când vor veni, atunci... atunci...

— Ei, ce se va întâmpla atunci?

— Atunci... atunci tu ce-o să faci?

— Tu crezi că e bine să stăm şi să-l aşteptăm în linişte, cum spui?

— Da.

— Adică noi patru şi ei cine ştie câţi? Mie frică nu-mi este, însă găsesc că e mai cuminte să trăieşti pentru un scop decât să mori pentru el. Deci, nu ne vom expune fără rost, ci ne vom retrage repede, până nu ne văd.

— Unde să ne ducem?

— La soldaţii noştri, care vor sosi în astă-seară la Djebel Mundar. Până acolo e o jumătate de zi de drum. De altfel, deocamdată nu e timpul să ne întâlnim cu ei. Nu ne-am atins încă ţinta.

— Nu încă? De ce?

— Trebuie să ne îndreptăm mai spre răsărit. Până acum n-am dat de urmele răpitorilor; e probabil că ei se află mai la răsărit în pustiu. Trebuie să acţionăm cu prevedere. Ce necaz ne-ar fi dacă am sta pe loc şi ei ar trece nesupăraţi prin altă parte, de pildă pe la Djebel Daraweb şi Bir Absa. După cum vezi, trebuie să plecăm imediat.

— Vai de mine! Mărturisesc sincer că n-aş mai putea face un drum atât de lung.

— Nici eu! zise Selim speriat. Nu mai vreau nici să călătoresc, nici să adulmec ca un copoi.

Ben Nil tăcea. Nu că s-ar fi simţit mai în putere ca ceilalţi, dar nu vroia să-mi calce poruncile. Mi-era milă de bietul băiat. Ne aşteptau mari oboseli, mult mai mari ca cele de până acum. Dacă stăteam să judec bine, ceilalţi mai mult m-ar fi împiedicat şi, cum tot trebuia să las pe cineva aici ca post de observaţie, era mai cuminte să nu iau pe nimeni cu mine şi să mă duc singur.

Când le-am spus ce aveam de gând, ceilalţi doi se învoiră bucuroşi, numai Ben Nil zise:

— Effendi, n-ar fi bine să merg şi eu cu tine? S-ar putea ivi vreo primejdie, şi, dacă e vrerea lui Allah, poate ţi-aş fi de folos.

— Dacă e vrerea lui Allah, pot scăpa şi singur din ea. Voi aveţi nevoie de odihnă şi e mai nimerit să fiţi toţi trei la un loc, fiindcă părerea mea e că vânătorii de sclavi nu se vor abate pe aici. Aş rămâne şi eu, dar datoria şi prevederea îmi poruncesc să mă gândesc şi la alte posibilităţi.

— Şi dacă ţi se întâmplă ceva, cum să-ţi venim în ajutor? Nici de făcut nu ştim ce să facem fără tine.

— Uite ce: dacă nu mă întorc până mâine la prânz...

— Cum, vrei să lipseşti atâta vreme? mă întrerupse Ben Nil.

— Până unde mă duc şi cât o să lipsesc nu ştiu încă. Aşadar, dacă nu mă întorc până mâine la prânz, vă duceţi să-i luaţi pe soldaţi şi vă îndreptaţi cu ei spre răsărit, unde veţi da de urmele bandiţilor. De altfel, trebuie sa ştiţi că nu mă mai întorc în cazul când i-am găsit şi am fost omorât de ei.

— Ferească Allah! Effendi, mi-e sufletul copleşit de griji... lasă-mă să vin cu tine.

— Nu, dragul meu. Sunt sigur că nu mi se v-a întâmpla nimic şi braţul tău e poate mai util aici decât aiurea. Trebuie să veghezi cu încordare şi să nu-ţi scape nimic. Aveţi destulă umbră lângă fântână, puteţi aştepta în linişte; unul din voi însă, trebuie să stea cu rândul sus pe deal, ca să poată vedea

dacă se apropie cineva. De îndată ce îi zăriţi pe bandiţi, încălecaţi pe cămile şi daţi fuga la soldaţi de le spuneţi să se retragă şi să-i lase să treacă.

— Atunci ne scapă...

— Fiţi pe pace că nu ne scapă. Nu vreau însă să se dea vreo luptă în lipsa mea. Ei tot la Bir Murat se duc, unde vom pune mâna pe ei după ce mă voi întoarce eu.

— Şi dacă nu stau acolo mai multă vreme?

— Ne luăm după ei. Tot mai repede ajungem noi cu cămilele noastre, decât o caravană de transport, asta e sigur. Aşadar, rămâne cum am spus. Dacă nu vă mai găsesc la înapoiere, ştiu că v-aţi dus la soldaţi şi vin după voi acolo. Dacă însă nu se întâmplă nimic, rămâneţi pe loc şi ne întâlnim tot aici.

Au încercat ei să mai spună ceva, dar am rămas la hotărârea mea. Ştiind că în ziua aceea va avea nevoie de multă putere, cămila mea, pentru a suporta oboseala drumului, a primit o porţie îndoită de hrişcă şi smochine; am legat burduful cu apa de oblâncul şeii, le-am mai spus o dată celorlalţi ce aveau de făcut şi am încălecat. Erau ceasurile opt când am pornit.

Am luat-o tot spre sud. Încetul cu încetul lanţul de dealuri se pierdu în zare şi în tot jurul nu se mai vedea decât pustiul gălbui, întinderea nesfârşită, *Bahr bela mah* — marea fără apă...

Dacă însoţit de alţii pustiul sterp te apasă ca o povară, singur e şi mai greu să-l străbaţi. Te cuprinde un fel de groază şi abia acolo îţi dai seama de nimicnicia omenească. Ce e omul în faţa nemărginirii acesteia, decât un biet vierme care se târăşte în ţărână!

Aveam impresia că pustiul se înălţa mereu, mereu, pe când cerul cobora mereu tot mai jos ca să mă strivească, să mă zdrobească între ele. Ca să-mi dau seama că totuşi există o vietate în întinderea aceea moartă, am început să fluier —

cum fac copiii când sunt singuri pe întuneric şi le e frică. Şi totuşi era atâta lumină în jurul meu!...

Cămila ciuli urechile şi grăbi pasul. E de necrezut ce influenţă are fluieratul asupra acestui animal. Oricât ar fi de ostenită „corabia pustiului” — cum i se zice — îndată ce aude pe cineva suflând dintr-un fluier, anume făcut pentru asta, puterile i se înzecesc şi porneşte în goană. Chiar şi unei cămile odihnite fluieratul parcă îi dă aripi.

În timpul celor două zile de drum, fusesem nevoit să-mi cruţ tovarăşii de prea multă oboseală, de aceea călărisem mai domol. Acum nu mai era nevoie. Ca să mă încredinţez de ce e în stare animalul pe care îl aveam sub mine, am început să-l îndemn la drum cu vorbe dezmierdătoare şi fluierând. Şi să te ţii! Cămila zbura, nu altceva!

Nu simţea nici oboseală, nici greutatea drumului. Părea că-i place goana asta nebună, fără răgaz. Când am vrut să-i potolesc avântul, abia am putut-o struni.

Ceas după ceas se scurgea fără să văd ţipenie de om. Treceam prin vaduri secate, unde mai dăinuia o biată tufă de mimoze, rămasă de pe timpul ploilor.

Se făcu amiază, apoi soarele începu să coboare la asfinţit, dar nu dădeam de nici o urmă de copită. Mă aflam la acelaşi nivel cu satul Tinareh, de pe malul Nilului, şi m-am oprit. Mai la răsărit n-aveam de ce să-i caut pe vânătorii de sclavi.

Am descălecat deci, ca să-mi las cămila să răsufle un ceas, i-am dat un pumn de smochine şi puţină apă din burduf.

După ce soarele apuse, am încălecat iar şi am pornit îndărăt de unde plecasem.

Ce drum! Singur, singur şi totuşi nu eram singur... Jos, în jurul meu, pustiu şi moarte; sus, deasupra mea sclipind viaţa. Milioane de stele lucesc şi povestesc în graiul lor de foc despre Cel ce pururi a fost, pururi va fi, în vecii vecilor! El călăuzeşte cu mâna lui iubitoare, de părinte, paşii fiecăruia, până şi în pustiu... Cine ar putea să aştearnă pe hârtie

gândurile ce se zbat în mintea omului într-o noapte înstelată, când în juru-i nu e nimeni şi nimic decât pustiul mort şi nesfârşit!

Fireşte că la înapoiere a fost mai greu decât la dus. Trebuia să bag bine de seamă să nu mă abat din cale, să nu rătăcesc drumul. Stelele luminau îndeajuns ca să pot recunoaşte din când în când urmele lăsate de mine, cu atât mai mult cu cât copitele cămilei se înfigeau adânc în nisip, în goana ei nebună. Minunatul animal părea să nu simtă nici o oboseală şi, ca să-mi arăt recunoştinţa, îi fluieram toate melodiile pe care le cunoşteam, oprindu-mă numai când simţeam că mă dor prea tare buzele.

Când se ivi întâia geană de lumină la răsărit, mă simţeam obosit trupeşte, dar spiritul îmi era tot atât de vioi ca şi în ajun, la plecare. Le spusesem tovarăşilor mei că voi sosi la prânz, aşa că n-aveam de ce să mă grăbesc. Am lăsat deci cămila la pas şi mă bucuram de faptul că nimerisem exact drumul pe care îl făcusem ieri. Urmele se întindeau mereu spre miazănoapte.

Pe la ceasurile nouă, am zărit înaintea mea lanţul de dealuri. Am desluşit şi cele trei movile, în mijlocul cărora se afla fântâna. Oare ce s-o fi întâmplat în lipsa mea?

Fără să-mi dau seama, am zorit cămila la drum. Dar deodată am oprit-o brusc în loc. Se întâmplase ceva, cu siguranţă... Am văzut spre stânga nişte urme late, care coteau după movilele cu pricina, apoi apăreau iar şi se continuau spre miazănoapte.

Aşadar, fusese cineva pe aici şi plecase apoi pe alt drum. Acest cineva era însă nu unul, ci mai mulţi inşi, judecând după multele urme de copite.

Am îndemnat cămila pe cât am putut, mi-am pus puşca de-a curmezişul pe şa şi am luat unul din revolvere într-o mână. Când am ajuns mai aproape, am descălecat şi m-am furişat tiptil spre un loc de unde puteam să văd până la locul

unde era fântâna. Dintr-o aruncătură de ochi, am băgat de seamă că fusese acoperită la loc şi nisipul netezit deasupra. Nici ţipenie de om.

Urmele dovedeau că fuseseră acolo cinci inşi. Să fi plecat tovarăşii mei de acolo ca să dea de veste onbaşiului când i-au văzut pe străini venind? Vedeam urmele ducând la fântână, apoi se îndepărtau iar spre miazănoapte. De astă dată erau urmele a opt cămile.

Se potrivea întocmai. Mai întâi plecaseră cei trei tovarăşi ai mei şi pe urmă străinii. După aceea? Nu. Urmele nu erau mai vechi unele decât altele. Cele opt cămile porniseră în acelaşi timp. Mă cuprinse teama, dar mă liniştii cunoscând după urme că nu trecuse mai mult de un ceas de când plecaseră. Deci, chiar dacă oamenii mei erau în primejdie, aş mai putea să-i scap.

M-am dus la fântână. La poalele dealului, în stânga, am zărit o movilă lunguiaţă care semăna a mormânt. Nisipul nu era bătătorit; am început să-l scormonesc cu mâinile. Nu departe de unde eram, se vedea o pată mare roşie.

Aşadar, aici se făcuse vărsare de sânge! Oare cine zace sub mormanul de nisip? Mâinile mele lucrau cu înfrigurare. Am dat de un picior gol, apoi de încă unul.

Să scot leşul încetul cu încetul afară? N-aveam răbdare. Am apucat de amândouă picioarele şi am început să trag cu putere de ele, apoi, cu o smucitură l-am scos din nisip.

Slavă Domnului, nu era nici locotenentul, nici Ben Nil şi nici Selim! Era un chip necunoscut, bărbos, cu trăsături de arab, de fapt o corcitură de negru. Îl despuiaseră de haine şi în piept avea o rană adâncă de pumnal. Pesemne că fusese lovit drept în inimă.

Cine să fie mortul şi cine să-l fi omorât? Aş fi vrut să plec îndată şi să mă iau după urme, dar se cerea să chibzuiesc bine ce era de făcut.

Din ceea ce văzusem puteam să-mi dau seama ce se

întâmplase. Tovarăşii mei se împotriviseră cu îndârjire şi-l uciseseră pe unul din cei care îi atacaseră; totuşi fuseseră biruiţi şi luaţi prizonieri.

Mortul a fost pe urmă îngropat, fântâna acoperită la loc şi urmele luptei şterse. Se lăsase dinadins pata aceea de sânge, care cerea răzbunare.

Nu mai încăpea îndoială că tovarăşii mei se aflau în mare primejdie şi trebuia să alerg în ajutorul lor. Totuşi, nu mă grăbeam. Am urcat dealul privind în zare. Poate zăream ceva ce-mi scăpase jos, în vale.

Într-adevăr, nu m-am înşelat. Am descoperit un lucru cât se poate de important. La vreo mie de paşi de acolo era o movilă singuratică. La jumătatea drumului dintre mine şi movilă un om venea încet, şovăind, parcă s-ar fi temut să se apropie. Era un găligan înalt şi slab ca o prăjină, cu un haik alb şi un turban de aceeaşi culoare. Era Selim al nostru, lăudărosul şi palavragiul de Selim!

— Selim, Selim, eu sunt! i-am strigat. Hai vino mai repede, nu-ţi fie frică...

— Aşa, chiar aşa! răcni el şi, cu picioroangele lui enorme, în mai puţin de un minut fu lângă fântâna unde am coborât.

— Allah, fie lăudat, effendi, că te-ai întors sănătos, zise el gâfâind. Nădăjduiesc că o să mă ajuţi să-l scap pe bietul locotenent şi pe Ben Nil din mâinile tâlharilor. Dacă ţi-e frică, îi scap eu singur.

— Ia nu te mai lăuda! Iar ai dat bir cu fugiţii, după cum văd, altminteri n-ai fi rămas aici, laşule!

— Eu laş, effendi? În loc să mă lauzi că am fost şiret şi m-am ferit să mă prindă duşmanii, ca să-i pot scăpa pe ai noştri, tu mă iei la ocări... ocări...

— Să-i fi scăpat când erau de scăpat, nu acum. Încotro i-au dus?

— Într-acolo! şi arăta cu mâna spre urmele rămase în nisip.

— Asta văd şi eu. Cine i-a luat?

— Nu ştiu.

— Nu se poate. Cum, nu ştii cine erau cei cinci inşi care v-au atacat? Aţi vorbi doar cu ei!

— Eu nu eram de faţă.

— Dar unde erai?

— Colo, după movila aia.

— Aha, ai luat-o la sănătoasa?!

— Se poate să mă judeci aşa, effendi! Luasem o altă poziţie de apărare, numai că ei n-au vrut să mă asculte şi au rămas pe loc.

— Las' că pricep eu! Nu merge la mine cu tertipuri de astea! Nu i-aţi văzut pe cei cinci venind?

— Nu.

— De ce n-aţi pus o santinelă?

— Ba am pus, eram chiar eu.

— Atunci cum se face că nu i-ai văzut?

— Păi... cum era să-i văd? Îmi făceam rugăciunea de dimineaţă şi stăteam cu faţa spre răsărit, după cum scrie la *Coran*. Ăia veneau dinspre apus aşa că eram cu spatele spre ei.

— Minţi! Se cunoaşte după urme că cele ce spui s-au întâmplat mult mai târziu. Şi apoi, dacă ai fi fost în genunchi, te vedeau ei de departe şi nu le scăpai, fii pe pace.

— Nu mint, effendi, zău aşa! Eram cufundat în rugăciune şi...

— Cufundat în somn, vrei să spui. Hai, mărturiseşte, aşa e că dormeai?

Vă închipuiţi că glasul mi-era destul de aspru, ceea ce îl făcu să se fâstâcească repede. Lăsă în pământ ochii şi bâigui.

— Parcă ţie nu ţi s-a întâmplat niciodată să adormi când eşti cufundat în rugăciune...

— Hai să te cred, deşi ştiu că nici nu poate fi vorba de aşa ceva. Aşadar, ai adormit în post. Şi când te-ai deşteptat ce-ai

văzut?

— De văzut n-am văzut nimic, dar am auzit, nişte glasuri ameninţătoare venind din vale, de lângă fântână. M-am furişat atunci, cu îndrăzneală şi curaj, până la marginea movilei, să văd ce se petrece. Şi ce am văzut... vai, vai... ce-am văzut!

— Ei, hai spune!

— Era o grozăvie! Locotenentul era trântit la pământ şi se lupta ca un leu-paraleu cu doi inşi; alţi trei puseseră mâna pe Ben Nil. Aici stăteau cămilele noastre, şi dincolo alte cinci.

— Lasă cămilele, vreau să ştiu ce făceau oamenii.

— Ben Nil a înfipt cuţitul în pieptul unuia din ei, dar a fost pe urmă biruit de ceilalţi doi.

— Şi tu atunci ce-ai făcut?

— Ceea ce era de datoria mea, effendi. Patima mea pentru tot ce e îndrăzneţ mă îndemna, nu-i vorbă, să mă năpustesc asupra duşmanului, dar mi-am dat seama că e prea târziu. Dacă am văzut aşa, ce mi-am zis eu? Trebuie să chibzuiesc bine ce-i de făcut. Să mă iau la trântă cu nemernicii ăia ar fi fost degeaba. Mai bine să aibă cine le veni mai târziu în ajutor tovarăşilor mei. Şi apoi, se cerea să rămână cineva aici, ca să-ţi dea de veste când vei sosi. Ei, ce zici, n-am judecat bine?

— Halal să-ţi fie! Pe urmă?

— Nu mă văzuseră. Am luat-o la fugă devale, dincolo de movilă. Ştii tu cum mă pricep eu să fug când e vorba să-mi apăr prietenii.

— Hm, da... am văzut. Şi?

— M-am dus la dealul de colo...

— Nu te-ai dus, ci ai fugit de-ţi sfârâiau călcâiele, ştiu eu...

— Fireşte că n-am mers la pas — era doar vorba de salvarea prietenilor mei. M-am pitit după deal, ca să nu mă găsească. Pe urmă i-am văzut pe ticăloşii ăia plecând cu locotenentul şi Ben Nil.

— Erau legaţi?

— Aşa cred. N-am băgat de seamă, erau prea departe. Atâta am văzut: că erau şase oameni călări şi două cămile fără călăreţi. După aceea, am rămas să te aştept pe tine. Când te-am recunoscut, am venit să-ţi povestesc ce s-a întâmplat. Nu e aşa că m-am purtat ca un adevărat viteaz?

Nu m-am mai putut stăpâni.

— Ca un viteaz? m-am răstit eu la el. Ştii ce eşti, măgarule? Cel mai laş om din câţi am văzut şi ăl mai mare dobitoc din câţi există pe lumea asta!

— Cum, ce-ai spus? spuse el uluit. În loc să mă lauzi pentru...

— Să te laud, idiotule? Eşti o secătură care se făleşte cu vitejia şi curajul său şi o ia la fugă când dă cu ochii de un şoarece. Să fi avut numai puţintel curaj, prietenii noştri n-ar fi acum prizonieri şi duşi cine ştie unde.

— Nu te înţeleg, effendi...

— Nu? În loc să veghezi cum ţi-era datoria, ai adormit ca o babă. Şi pe urmă, de ce-ai luat-o la fugă, când i-ai văzut în primejdie? Trebuia să te lupţi alături de ei, nu să-i laşi singuri. Adormiseră pesemne, bizuindu-se pe tine, altminteri ar fi ştiut ei să se apere cu armele şi nu ar fi pus ticăloşii ăia mâna pe ei. Şi apoi, când i-ai văzut acolo jos, pentru ce n-ai tras? Erai la adăpost şi i-ai fi nimerit cu siguranţă, pe când ei nu-ţi puteau face nimic. Nu ştiu, zău, ce să cred. Ori eşti atât de laş, ori eşti din cale-afară de tâmpit. Îmi vine... nu ştiu ce-mi vine să-ţi fac! Şi mai îndrăzneşti să te lauzi?

Nenorocitul stătea cu capul în piept, ca un copil certat, şi nu cuteza să-mi răspundă.

— Hai, vorbeşte, am ori nu dreptate?

— Aşa, chiar aşa! îi scăpă fără să vrea expresia lui obişnuită.

Cuvintele sunau atât de caraghios, încât toată mânia mea se irosi într-o clipă. Ce era el de vină că Dumnezeu îl făcuse

atât de fricos? Şi lăudăroşenia! Se ştie că laşii se laudă întotdeauna cu fapte de vitejie pe care n-ar fi în stare să le facă. De aceea m-am îmblânzit şi i-am zis zâmbind:

— Bine că recunoşti. Nădăjduiesc că o să te îndrepţi de-acum încolo.

— Vai de mine, effendi, doar n-oi fi atât de rău cum mă crezi tu!

— Să lăsăm asta. Rău e de bietul locotenent şi de Ben Nil. Trebuie să le venim în ajutor.

— Fireşte, fireşte, dar cum?

— Au plecat demult?

— Cam de vreun ceas.

— Ce fel de cămile aveau duşmanii, de călărie ori de povară?

— Ba de călărie.

— Atunci nu-i timp de pierdut. Trebuie să plec numaidecât.

— Şi eu?

— N-ai decât să vii şi tu, deşi s-ar cuveni să te iau la goană pentru cele ce-ai făcut. Dar hai să te iert.

— Ce mă fac fără cămilă, effendi? Afurisiţii ăia au luat-o şi pe a mea, se tângui Selim.

— Dovadă că sunt mai puţin deştepţi decât credeam. Trebuiau să-şi dea seama că şi a treia cămilă are stăpân şi să pornească în căutarea lui. Îţi pare bine că n-au făcut-o, ai?

— Defel. M-aş fi luat de piept cu ei, până ce i-aş fi …

— Taci! Iar te lauzi? Cunosc eu curajul tău, de aceea aş fi mai bucuros să nu te iau cu mine. Mi-ai fi numai o piedică. Eu o să mă duc după ei călare şi tu vii pe jos în urma mea.

— Vai de mine, effendi, cum o să pot să te ajung?

— Nimic mai simplu. Zici că au plecat acum un ceas; peste două ceasuri îi ajung şi te aştept.

— Ca să iau parte la luptă?

— Prostule! Până vii tu, eu voi fi isprăvit de mult cu ei. Ca

să ajungi până la locul unde te voi aştepta, îţi trebuie cinci ceasuri cu piciorul. Crezi tu că, de dragul vitejiei tale grozave, o să pot să-i ţin trei ceasuri în loc? De altminteri, trebuie să te grăbeşti; n-am nici timp, nici poftă să te aştept prea mult, să ştii! Te lăudai că nu te întrece nimeni ca pedestraş, să te vedem acum ce poţi.

În vreme ce vorbeam, m-am apropiat de cămilă, vrând să încalec.

— Effendi, zise Selim cu glas plângător, cum te înduri să mă laşi singur aici, în pustiu...

— De ce nu ai ştiut să-ţi păstrezi cămila? De, cine e de vină... acum descurcă-te cum poţi. Să-ţi fie învăţătură de minte pentru altă dată. Ţi-e frică singur, ştiu...

— Nu mi-e frică, dar... nu vrei să mă iei şi pe mine pe coada cămilei?

— Bine, fie, i-am răspuns eu zâmbind. Numai să ştii un lucru: o să trebuiască să dau iureş în duşman călare şi nu se ştie ce se poate întâmpla. Au să încerce să se apere, desigur.

— Nu-mi pasă mie de asta, zise el, codindu-se, dar când o fi să poarte cămila doi inşi în spinare oboseşte, şi te pomeneşti că nu-i mai ajungi. De aceea zic să te duci singur, eu vin pe jos.

— Bine, i-am răspuns râzând. De rătăcit, nu te poţi rătăci, orb de-ai fi şi tot ai simţi urmele cu piciorul. Ai grijă însă să-ţi ţii armele pregătite. Pustiul mişună de lei şi pantere.

Încălecasem şi, când să plec, l-am auzit strigând îngrozit în urma mea:

— Lei şi pantere! Vai de mine şi de mine ce mă fac! Nu că mi-ar fi frică, dar cu fiare de astea, care ies noaptea după pradă, nu e de glumit. Ia-mă cu tine, effendi, ia-mă cu tine...

Am întors capul şi l-am văzut alergând în urma mea cu pulpanele mantiei fâlfâind ca un steag. Am îndemnat cămila la drum, ca să mă îndepărtez cât mai mult de el şi să nu-l mai aud zbierând.

Deşi neodihnită, cămila zbura ca o nălucă. Călăream aşa de vreun ceas şi jumătate, când iată că în faţa mea zăresc pe cine căutam. Am scos ocheanul din buzunar şi m-am uitat din fugă într-acolo, ca să mă încredinţez că nu m-am înşelat. Erau într-adevăr ei. Doi inşi mergeau înainte, alţi doi, care duceau de frâu cămilele fără stăpâni, la urmă, şi în mijloc prizonierii.

Acu' era acu'. Am slăbit niţel brâul în care ţineam cuţitul şi revolverul şi am luat puşca în mână. Iată-mă la o mie, nouă sute, opt sute de metri de ei. Unul din cei din fruntea convoiului întoarse din întâmplare capul şi mă zări. Spuse pesemne şi celorlalţi că vine un călăreţ în urma lor, căci priviră şi ei îndărăt.

Eram singur şi nu le trecea prin minte că ar avea de ce să se teamă; se opriră în loc să m-aştepte, dar ca măsură de prevedere puseră mâna pe arme. Aveau nişte flinte lungi, care nu nimeresc decât de aproape. Prizonierii erau legaţi, deci nu mă puteam bizui pe ajutorul lor.

Când am ajuns la trei sute de paşi de ei, m-am oprit. Până la depărtarea asta nu ajungeau gloanţele lor, pe când ale mele nu puteau da greş. Aveam deci o superioritate asupra lor. Acum totul atârna de atitudinea prizonierilor. Dacă se trădau prin vorbă sau gesturi că mă cunosc şi că venisem să-i scap, îmi îngreunau mult situaţia.

Unul din indivizi îmi făcu semn să mă apropii, dar eu am răspuns tot prin acelaşi semn, să vină el. Schimbă câteva cuvinte cu tovarăşii săi, apoi porni spre mine şi se opri la o depărtare de vreo sută de paşi.

— Cine eşti? îmi strigă el.

— Un sajih (călător) din Kahira.

— Ai să ne spui ceva?

— Da. Aş vrea să vă fac o rugăminte şi, dacă mi-o îndeplineşti, voi împlini şi eu o dorinţă de-a ta.

— N-am nici una.

— O să ai. Dă-te mai aproape.

— Dă-te tu.

Dacă vroiam să-mi ajung scopul, trebuia să mă supun; am făcut-o într-un anume chip: am pus cămila să îngenuncheze, am sărit jos şi am pornit încet spre el. Regulile pustiului îi porunceau să procedeze la fel. Descălecă şi veni călcând ţanţoş şi semeţ. Se opri apoi în faţa mea, mă privi iscoditor, drept în ochi, îmi întinse mâna şi zise:

— Sallam aaleikum'! Fii prietenul meu!

— Aaleik sallam'. Voi fi după ce-mi vei dovedi că-mi eşti şi tu. Ştii ce sunt şi de unde vin. Pot să aflu şi eu din ce trib faci parte?

La brâu îi luceau două pistoale şi prăselele unui pumnal. Se sprijini în flintă, ca unul care n-are de ce se teme, şi-mi răspunse:

— Tot călători suntem şi noi şi venim de la Dar Sukkot.

— Inima ta e izvor de îngăduinţă şi milostivirea ta îmi uşurează sufletul.

Zicând acestea m-am lăsat jos la pământ, fără a slăbi însă din ochi pe tovarăşii săi. Făcu şi el asemenea, dar se aşeză astfel încât venea cu spatele la prizonieri. Cuvintele mele îi stârniseră mirarea, neştiind ce vreau să spun, de aceea mă întrebă:

— Pentru ce vorbeşti de milostivire? Voinţa vorbei tale mi-e neînţeleasă.

— Fiindcă te ascunzi de mine să te umileşti ca Harun al Raşid, care cutreiera odinioară uliţele Bagdadului în veşminte de cerşetor.

— Te înşeli. Eu nu sunt aici nici sultan, nici emir.

— Doar un slujbaş din cei mai de seamă ai viceregelui, dăruiască-i Allah zile şi ani nenumăraţi.

— Ce te face să crezi una ca asta?

— Văd că ai cu tine nişte prizonieri, trebuie dar să fii un *memur el insaf* (slujbaş al dreptăţii), dacă nu mai mult. Sunt criminali primejdioşi, ăştia pe care îi duci sub pază?

— Nu sunt memur şi câinii pe care îi vezi nu mai au mult de trăit, au să piară ca nişte nemernici, fiindcă ne-au ucis un camarad şi l-au jefuit. Sunt nişte tâlhari şi hoţi de cămile. Dar n-are ce te interesa pe tine. Vorbeai adineauri despre o rugăminte şi o dorinţă pe care vrei să ţi-o îndeplinesc. Pot să aflu care ţi-e rugămintea?

— Da, pentru ea am venit aici.

— Ştiai unde o să mă găseşti?

— Mi-au spus urmele cămilei tale.

— Unde ai dat de ele?

— În tabăra prin care aţi trecut.

— Iar te înşeli. N-am trecut prin nici o tabără.

— Ba da.

— Unde?

— Lângă fântâna tăinuită pe care am descoperit-o noi. Ai acoperit-o tu la loc.

Individul se tulbură niţel. Îşi plimba mâna când pe pistol, când pe plăselele pumnalului, încruntă sprâncenele şi zise:

— Ai fost şi tu acolo? Eu nu te-am văzut.

— Mă repezisem niţel prin pustiu, ca să încerc iuţeala cămilei mele. Când m-am întors, nu mi-am mai găsit slugile, ci mormântul unui străin.

— L-ai dezgropat?

— Trebuia. Vroiam să văd dacă nu e vreunul din oamenii mei. Când m-am încredinţat că nu, am încălecat şi am pornit după tine, ca să-ţi fac rugămintea despre care spuneam şi să-ţi îndeplinesc dorinţa.

— Care ar fi asta?

— Să-mi dai îndărăt oamenii.

Nici nu clipi măcar. Zise cu nepăsare:

— Şi dorinţa mea care ar fi?

— Să te las să pleci nesupărat.

De astă dată mă privi batjocoritor şi cu adânc dispreţ.

— Şi dacă nu-ţi iau în seamă rugămintea pe care o faci?

— N-o să-ţi împlinesc nici eu dorinţa.

— Socoţi că ne poţi ţine în loc?

— Nu mai e nevoie, s-a şi făcut. Nu te-am oprit eu din cale?

— Se prea poate, numai că o să plec când o să vreau eu. Eşti unul singur şi noi suntem patru. Vorbeşti ca şi când aţi fi o sută împotriva noastră.

— Chiar atâţia şi suntem.

— Unde?

— Aici. Eu unul fac cât o sută ca voi.

— Eşti nebun pesemne! Dacă ai şti cu cine ai de-a face te-ai tăvăli în ţărână la picioarele noastre.

— Mi-ai spus că eşti un călător ca şi mine. Fii ce pofteşti, eu însă te consider ca atare. Dacă se iscă însă gâlceava între noi, atunci cel care biruie e mai mare. Că sunt sau nu în minţile mele, o să vezi tu îndată.

— Nu te bizui pe armele tale, sunt de-ale europenilor şi nu fac două parale în mâinile tale.

— De astă dată îţi spun eu ţie că te înşeli, ştiu foarte bine să mă slujesc de ele, căci sunt european.

— European? Din ce ţară?

— Din Almanja.

— Aşadar, creştin! Arde-te-ar Allah în focul gheenei! Şi îndrăzneşti tu, un ghiaur, să mă opreşti din drum şi să-mi dai porunci?

— Tu ceri lui Allah să mă ardă în focul iadului, şi eu îţi doresc să te ocrotească, fiindcă dacă mai cutezi să spui un singur cuvânt de ocară, ia-ţi rămas bun de la viaţă.

— Cum, mă ameninţi...?

Îşi curmă vorba şi puse mâna pe pistol, căci mă văzuse pe mine trăgând revolverul de la brâu.

— Jos mâna! m-am răstit eu la el, dacă nu vrei să te culc la pământ. Te crezi mai mult decât eşti, pe când eu mă încumet să mă lupt cu o sută ca tine.

Văzu revolverul meu îndreptat spre el şi trase îndărăt mâna. Vru să mă înspăimânte zicând:

— Nu mi-e frică de tine. N-am decât să-mi chem oamenii şi eşti pierdut.

— Încearcă! Cheamă-i! La cel dintâi cuvânt îţi sfărâm ţeasta!

— Asta e trădare! mormăi el înfuriat.

— De ce trădare?

— Am venit încoace pentru că m-ai chemat şi m-am aşezat jos, fiindcă aşa ai făcut şi tu. Astfel porunceşte legea pustiului. Suntem deci amândoi liberi şi putem pleca fără ca unul să aibă dreptul să-l oprească pe celălalt. Vrei tu să calci poruncile legii?

— Cine îţi spune că vreau să fac una ca asta? Ţi-am vorbit blând şi prieteneşte, fără să mă gândesc la vreun vicleşug. Iar dacă spui vorbe grele şi vrei să-ţi chemi oamenii, tu eşti acela care îşi bate joc de legile deşertului şi mă sileşti să mă apăr cum pot.

— Atunci de ce nu mă laşi să plec?

— Te voi lăsa după ce vom sta niţel de vorbă.

— Nu vreau s-aud nimic.

— Bine, du-te.

— Ai de gând să tragi în mine pe la spate?

— Eu nu sunt ucigaş. Îţi spun însă hotărât că dacă nu-mi laşi oamenii liberi, nu te mişti de aici.

— Nu mă poţi sili. La cea mai mică mişcare a ta îi ucidem.

— Fă cum crezi!

— Şi tu de asemenea. Cuvintele tale vor să fie o poruncă, dar pe noi nu ne înspăimântă.

— Poale ca au să te înspăimânte gloanţele mele. Care din voi îndrăzneşte să se mişte din loc până nu mi-ai eliberat oamenii, acolo o să-şi găsească mormântul.

— Într-o clipă o să muşti ţărâna de sub tine.

Se îndreptă agale, încălecă şi porni spre ceilalţi. Părea că

se încrede în vorba mea, căci nu întoarse măcar o dată capul, deşi ştia că mi-ar fi fost lesne să-l culc cu un glonţ la pământ.

N-aveam, ce e drept, motiv să fiu mândru de rezultatul convorbirii mele cu străinul. Fie datorită împrejurărilor, duşmanului sau mie, situaţia prizonierilor era cât se poate de proastă. Se aflau acum în şi mai mare primejdie decât înainte de a fi venit eu. Armele mele trebuiau să hotărască. Să omori un om e groaznic, dar dacă eşti silit s-o faci, ai cel puţin o scuză.

De altminteri, eram aproape sigur că aveam de-a face cu o avangardă a vânătorilor de sclavi. Să-i cruţ, expunându-mă pe mine, ar fi fost ridicol. În momentele acelea uciderea unor astfel de ticăloşi mi se părea un mare merit, căci prin desfiinţarea lor scăpam viaţa şi libertatea multor nenorociţi.

Omul ajunse la ai săi. Întoarse capul, dar nu mă văzu, căci în timp ce se ducea el spre ei îmi clădisem cu mâinile la repezeală un adăpost, adică o movilă de nisip destul de mare, ca să mă pot sluji de ea ca de un meterez.

Ţeava puştii o scosesem afară şi-mi pregătisem lângă mine câteva gloanţe, ca să le am la îndemână.

Am ridicat binişor capul şi l-am văzut pe străin vorbindu-le ceva oamenilor săi. Ei răspunseră printr-un hohot de râs batjocoritor. Mă luau drept un lăudăros şi nu-şi închipuiau că glonţul meu bate atât de departe.

Mă frământa gândul ce să fac. Să împuşc pe unul din ei, sau pe toţi? Păcat n-ar fi fost, mă gândeam însă că înainte de a apuca eu să-i curăţ, i-ar ucide pe prizonierii pe care îi cruţaseră până atunci. De omorât tot aveau intenţia să-i omoare, totuşi nu-mi convenea să fac moarte de om. Câteva din cămile trebuiau însă să cadă. Pe ale noastre le puteam cruţa, căci de una era legat locotenentul, de alta Ben Nil, iar a treia stătea niţel mai la o parte, ţinută de căpăstru de unul din bandiţi.

Convoiul se puse în mişcare, ticăloşii se întoarseră încă o

dată spre mine şi râseră ameninţându-mă cu pumnii.

Mergeau în ordinea de mai înainte. În cap călărea individul cu care vorbisem — probabil un şef de-al lor — cu încă unul, prizonierii la mijloc şi la urmă ceilalţi doi. Am ţintit cămila conducătorului, apăsând pe trăgaci. Cămila se prăbuşi cu el la pământ. Al doilea glonţ nimeri animalul tovarăşului său.

Se auziră înjurături şi răcnete de furie. Zăpăceala care urmă îmi lăsă răgaz să încarc iar arma la repezeală. Alte două gloanţe culcară şi celelalte două cămile la pământ. Nu mai rămâneau decât cele trei cămile ale noastre şi a celui ucis de Ben Nil.

Ticăloşii părură îngroziţi. Dacă ar fi căutat să se adăpostească după prizonieri, punându-i ca pavăză în faţa lor, n-aveam ce le face, trebuia să-i cruţ ca să nu nimeresc pe unul din ai mei, dar aceasta nu le mai era cu putinţă.

Speriate de împuşcături şi de răcnete, cămilele cu prizonierii şi celelalte două libere o luaseră razna prin pustiu. Banditii ieşiră de sub cămilele lor şi se uitară uluiţi spre mine, pe urmă, după cămilele fugare şi-mi arătară prin semne că vor să plece. M-am ridicat în picioare, am pus puşca la ochi şi le-am strigat:

— Staţi pe loc că trag!

Se încredinţaseră — spre paguba lor — că nu era de glumit cu gloanţele mele şi, de voie de nevoie, se supu-seră.

— Aruncaţi jos flintele! Cine n-ascultă, e împuşcat imediat.

Se supuseră şi de data asta. Am înaintat spre ei. Aş fi putut să-i las să-şi vadă de drum, dar mă insultaseră şi li se cuvenea o pedeapsă.

Când am ajuns mai aproape, am trecut puşca pe umăr şi am apucat revolverul ca să nu le dau răgaz să se slujească de pistoale sau cuţite. Ticăloşii mă priveau cu ură, însă fără să cuteze o mişcare.

— M-aţi luat în râs, i-am zis conducătorului lor, acum îţi mai dă mâna să mă batjocoreşti?

Tăcu.

— Recunoşti că o sută de-ai voştri nu pot să-mi facă nimic? Vă am în puterea mea, fără să vărs o singură picătură de sânge. Ce credeţi voi, viteji călăreţi fără cămile, că o să fac acum cu voi?

Şi fiindcă nici unul nu zicea nimic, ci priveau încruntaţi în pământ, am urmat:

— Vedeţi arma asta mititică din mâna mea? Are şase gloanţe, deci prea de-ajuns pentru câţi sunteţi. Dacă m-ascultaţi, vă las să plecaţi. Armele le lăsaţi aici, ca să nu le puteţi face deocamdată rău şi altora. Ridicaţi braţele deasupra capului. Hai, mai repede! Cine se împotriveşte, e pierdut.

Trei ascultară porunca, numai conducătorul nu. Duse mâna la brâu şi strigă:

— Asta e prea mult! Ca să nu spui că...

N-apucă să-şi mântuie vorba. Cu un glonţ i-am găurit palma.

— Sus mâinile! m-am răstit la el.

Scrâşni din dinţi, dar se supuse. Cu revolverul în dreapta, le-am smuls cu stânga armele de la brâu şi le-am aruncat în spatele meu.

— Aşa. S-a făcut. Acum altceva. M-ai blestemat şi mi-ai spus ghiaur. Să-ţi ceri iertare. Te codeşti — glonţul meu se va slobozi mai repede decât cuvântul de pe buzele tale. Auzi?

Am îndreptat ţeava revolverului spre pieptul lui. Înghiţea mereu în sec, dar nu putea spune ce îi ceream; în sfârşit, şuieră printre dinţi „Samih'ni”, adică „iartă-mă”. Pe chipul său se citea o furie de nestăpânit.

— Am isprăvit, le-am zis. Să vă mai dau însă un sfat, care o să vă prindă bine. Feriţi-vă de acum încolo să dispreţuiţi un european, mai ales un creştin — căci nu-i ajungeţi nici la degetul cel mic. Şi dacă s-ar întâmpla să vă luaţi la gâlceavă cu el, bizuiţi-vă mai mult pe bunătatea lui decât pe vitejia

voastră. Am încercat să mă înţeleg cu voi prieteneşte şi în schimb m-aţi batjocorit cu vorbe de ocară — suportaţi acum urmările. Nu vreau să cercetez mai de aproape cine şi ce sunteţi, dar dacă îmi mai ieşiţi o dată în cale, n-o să scăpaţi atât de lesne, fiţi pe pace. Acum puteţi pleca. Hai, căraţi-vă! Mai înainte o să vă descarc armele, ca să nu se întâmple — Doamne fereşte! — să vă răniţi din greşeală.

Se îndepărtară în tăcere. Am slobozit pistoalele în aer, iar întâia puşcă am descărcat-o în pământ. Văzând că descărcătura învolbură nisipul, m-am mirat foarte mult. Scormonind cu vârful cuţitului, am văzut cu îndignare că flintele erau încărcate cu cuie şi sfărâmături de plumb. Aşadar, oamenii aceştia erau şi mai cruzi decât mi-aş fi închipuit; rănile provenite din puştile lor erau toate mortale. Scăpasem ca prin minune de la o moarte sigură.

M-am întors la cămila mea, care nici nu se clintise din loc, am făcut un mănunchi din armele luate de la bandiţi şi le-am legat de oblâncul şeii. Am încălecat apoi, pornind în căutarea lui Ben Nil şi a locotenentului.

Urmele duceau în linie dreaptă în pustiu şi, după câteva minute, i-am văzut stând liniştiţi unul lângă altul. Cele două cămile fără stăpâni se întinseseră la pământ aproape de ei.

Îşi poate închipui oricine bucuria celor doi prizonieri când mă văzură venind. Ben Nil îmi strigă încă de departe.

— Allah fie lăudat! Din clipa când am fost prinşi de nemernicii ăia până când te-am văzut, am tras o spaimă grozavă. Nu ştiam dacă i-ai biruit tu pe ei ori ei pe tine, şi dacă va trece cineva pe aici să ne dezlege. Dacă ţi se întâmpla vreo nenorocire, muream părăsiţi în pustiu, ca nişte câini.

— După cum vedeţi, aţi scăpat de aşa ceva. A, era să uit un lucru foarte important. Ce e cu lucrurile voastre, vi le-au luat ei?

— Nu, sunt toate în desaga atârnată de cămila lui Selim.

Uite-o colo. Armele sunt legate de oblâncul şeii. Bandiţii vroiau să şi le împartă imediat, dar nu s-au învoit şi au amânat-o pentru mai târziu.

— Cu atât mai bine. Mă bucur că n-aţi fost păgubiţi cu nimic, ci ne-am ales noi cu o pradă bunişoară. În primul rând armele astea, iar la cămilele împuşcate de mine se va mai fi găsind câte ceva. Acum să vă dezleg repede şi s-alergăm la fântâna unde a avut loc lupta. Mă tem că după ce ne vor vedea plecaţi, bandiţii au să se întoarcă acolo să-şi ia lucrurile. De vorbit, avem timp mai pe urmă.

Nemernicii legaseră capetele cămilelor unul de altul şi pe prizonieri de şa. I-am dezlegat şi pornirăm în goană spre „câmpul de bătaie”.

Nici n-apucarăm însă să ajungem la jumătatea drumului şi zărirăm în depărtare patru puncte mişcătoare înaintând încet. Erau vânătorii de sclavi care se întorceau pesemne să-şi ia lucrurile. Când ne văzură, o luară la fugă spre miazănoapte, ceea ce era foarte important pentru mine, deoarece am dedus că se duceau la Bir Murat.

Dintre cămilele împuşcate de mine, una mai răsufla încă. Am ucis-o cu un glonţ tras în ureche, pe urmă am cercetat conţinutul desagilor. Se găseau în ele multe lucruri de care s-ar fi putut folosi soldaţii, dar care mie nu-mi trebuiau. Prada cea mai de preţ am găsit-o în desaga căpeteniei bandiţilor, adică coli mari de hârtie pe care erau desenate cu de-amănuntul poziţia multor localităţi, căile caravanelor şi ale vânătorilor de sclavi şi multe altele.

Aceasta a fost singura pradă de război pe care am luat-o, celelalte rămaseră să se împartă mai târziu printre ceilalţi. Deocamdată fură încărcate pe cămila pe care o luasem de la bandiţi.

Trebuia acum să-l aşteptăm pe Selim, aşa că aveam destul timp de pălăvrăgit. Am aflat că el era de vină de cele întâmplate; dormise buştean, în loc să vegheze. Ceilalţi se

culcaseră să se odihnească, deoarece făceau cu schimbul din patru în patru ceasuri.

S-au trezit împresuraţi şi, cu toate că s-au împotrivit cu îndârjire, au fost biruiţi. Ben Nil apucase însă să-şi înfigă pumnalul în pieptul unuia din duşmani, ceea ce îi înfuriase şi mai mult pe ceilalţi, care erau cât pe ce să-l omoare. Şeful i-a împiedicat însă, zicând că pedeapsa ar fi prea uşoară pentru crima lui, pe care va trebui s-o ispăşească prin chinuri grozave, iar acum n-aveau timp pentru aşa ceva.

Dezbrăcaseră cadavrul şi-l îngropaseră, adăpaseră cămilele şi astupaseră la loc fântâna, apoi porniseră la drum.

— Cum s-au purtat cu voi în vremea asta?

— Nici bine, nici rău, răspunse locotenentul. Nu ne-au spus un cuvânt, era ca şi când nici n-am fi existat.

— Şi între ei ce vorbeau?

— Mai nimic, şi chiar când îşi spuneau ceva erau tot lucruri fără însemnătate.

— N-aţi putut afla din puţinele lor cuvinte cine sunt, de unde vin şi încotro se duc?

— Nu. Nici măcar pe nume nu-şi spuneau.

— Hm! Prevăzători şi misterioşi, ceea ce dovedeşte că aveau toate motivele să fie astfel. Nu v-au întrebat cum aţi ajuns la fântână şi în ce fel aţi descoperit-o?

— Ba da, dar nu le-am spus. Mai voiau ei să ştie şi altele, prea multe chiar, noi însă am tăcut şi i-am lăsat să întrebe. Nici măcar de fuga lui Selim nu le-am pomenit şi nici că erai şi tu cu noi; am crezut că e mai bine aşa.

— Foarte bine aţi făcut. Ar fi de mare importanţă pentru noi să ştim dacă au găsit numai din întâmplare fântâna tăinuită sau o cunoşteau de mai înainte.

— O cunoşteau. S-au făcut foc când au văzut că are atât de puţină apă, din pricină că luasem noi atâta din ea.

— Acum ştiu ce vroiam să aflu. S-au dat singuri de gol. Nemernicii ăştia fac parte din banda vânătorilor de sclavi.

— Nu se poate, effendi. N-aveau nici o sclavă cu ei.

— Ăştia erau numai avangarda, însărcinaţi cu întocmirea unei tabere, cu procurarea de apă şi îngrijirea a tot ce trebuie pentru un transport de sclavi.

— Dacă e aşa, ai făcut o mare greşeală că i-ai lăsat să-ţi scape. Să-i fi luat prizonieri, să fi scos de la ei tot ce ne interesează. Mare folos am fi tras de pe urma acestui lucru.

— Folos? Eu nu sunt de aceeaşi părere. Am obiceiul să chibzuiesc bine ce fac şi să prevăd urmările faptelor mele. Şi să-l fi întrebat, nu mi-ar fi răspuns. Sunt sigur că, chiar admiţând să vorbească, m-ar fi minţit. Şi cum n-aveam cum să-l controlez, e mai bine că i-am lăsat să plece. Nu vreau ca nişte ticăloşi ca ei să-şi închipuie că mă pot trage pe sfoară.

— Şi acum, ce ispravă am făcut? Au plecat şi n-am aflat nimic.

— Tocmai pentru că au plecat voi afla de la ei ceea ce nu mi-ar fi spus acum.

— Ce tot vorbeşti, effendi? Când şi unde? Prin ce mijloace o să i sileşti?

— N-o să-i silesc defel, fiindcă o să-mi spună fără să ştie că îi ascult. I-am lăsat dinadins să plece, ca să-i spionez mai târziu la Bir Murat. O să ajung eu acolo înaintea lor. N-am decât o jumătate de zi de mers călare. Cum n-au cămile şi trebuie s-o întindă pe jos, vor sosi abia diseară, aşa că voi avea prilejul să aflu ce vreau să ştiu, fără ca ei să mă simtă.

— Ar trebui să fie surzi şi orbi ca să nu te vadă şi să te audă.

— Lasă pe mine! Mă pricep eu cum să fac.

— Dacă te prind? Eşti pierdut. Şi apoi, nu trece zi în care să nu poposească una sau mai multe caravane la fântână. Oamenii caravanelor nu sunt împotriva negoţului cu sclavi şi vor fi de partea lor.

— Ştiu. Mai mult încă: sunt sigur că voi da acolo peste un duşman, un duşman de moarte — de Murad Nassir, fostul

meu tovarăş de călătorie.

— Aşa e, bine zici. Cred că va fi ajuns la fântână, sau va ajunge astă-seară. Va trebui deci cu atât mai mult să fii cu băgare de seamă şi te previn că n-o să-ţi meargă bine. Te sfătuiesc să nu te duci singur, ci să mă iei şi pe mine, cu vreo câţiva din soldaţii mei.

— Nici nu mă gândesc! Sunt în mai mare siguranţă aşa, decât în tovărăşia soldaţilor tăi. Fiind mai mulţi, n-am putea scăpa neobservaţi.

— Şi cu ei ce facem, îi lăsăm la Djebel Mundar?

— Nu. Ne ducem să-i luăm, pe urmă ne ascundem undeva aproape de fântână, de unde îmi voi face rondul de noapte.

Locotenentul clătină îngândurat din cap. Ceea ce vroiam eu să fac i se părea din cale-afară de primejdios şi de prisos, căci zise după câtva timp:

— Zii tu ce vrei, părerea mea e că nu era nevoie de asta, dacă îi luai pe bandiţi la cercetări când îi aveai în mână.

— Aşa ceva nu foloseşte decât când eşti sigur că vei afla adevărul. Cum puteam eu să-i controlez?

— Hm! Ar fi şi asta o scuză. Eşti tu însă sigur că, atunci când îi vei spiona, vor vorbi despre ce te interesează pe tine?

— O s-aştept până ce vor vorbi.

— Şi dacă în vremea asta se luminează de ziuă? Doar nu poţi sta toată noaptea la pândă.

— Cât despre asta, sunt sigur că nu va trebui s-aştept atât. Cele ce s-au petrecut aici sunt lucruri prea importante ca să nu le discute.

— În sfârşit... nu sunt eu îndreptăţit să-ţi dau porunci, ci să mă supun la ale tale. Un lucru însă ţin să-ţi spun. Ai vrut să descoperi locul unde se află fântâna tăinuită, crezând că vei da acolo de vânătorii de sclavi. Fântâna am găsit-o, de ce s-o părăsim? Pentru ce vrei să-i duci pe soldaţi la Bir Murat, o dată ce ştii că bandiţii o vor ocoli şi ne pot scăpa?

— Dimpotrivă, au să ne cadă în gheare.

— Păi spuneai tu singur că ticăloşii aceia de care ne-ai scăpat erau avangarda vânătorilor de sclavi. Deci ceilalţi vor veni după ei la fântâna cea tăinuită, unde i-am putea prinde foarte lesne. Şi acum ne duci tocmai acolo unde nu se vor duce ei.

Omul era într-adevăr îngrijorat. Nu i-o luam în nume de rău, fiindcă n-avea cum să mă cunoască. Vedeam însă că vorbeşte serios şi cu convingere, de aceea m-am silit să nu-mi pierd răbdarea şi i-am răspuns foarte liniştit.

— Ochii tăi sunt îndreptaţi numai înainte, nu şi la dreapta şi la stânga. Pe Selim nu ne putem bizui, suntem deci numai trei. Şi câţi crezi tu că vor fi fiind vânătorii de sclavi? Ce te faci dacă sosesc până a nu avea noi timp să-i chemăm pe soldaţi în ajutor? Să-i atacăm? Nici nu poate fi vorba. Sunt şi eu încredinţat, ca şi tine, că vor poposi la fântână, dar fiindcă nu vor găsi apă, vor pleca repede şi vor trimite poate vreo câţiva inşi călare, cu burdufuri, la Bir Murat, ca să le umple acolo. Ar fi o copilărie şi o mare nesocotinţă din partea noastră să-i aşteptăm la fântâna tăinuită.

— Atunci ce-am căutat acolo? Tot nu ne-am ales cu vreun folos...

— Te înşeli. Vroiam să dau de urma vânătorilor de sclavi şi am şi dat. Ar trebui să mă lauzi în loc să mă cerţi. Acum, când eu am pus mâna pe arme — ca să zic aşa — nu le mai scap. Există două căi din care trebuie să alegem. Ori îi lăsăm pe bandiţi să treacă şi ne luăm după ei ca — dacă ni se va ivi prilejul — să dăm năvală peste ei, ori le-o luăm înainte şi ne alegem un câmp de luptă prielnic şi aşteptăm acolo. Cred că această din urmă cale ar fi mai nimerită.

— O vom afla diseară.

— Şi dacă nu?

— Ne hotărâm pentru calea dintâi.

— Eu aş alege-o de la început pe asta, deoarece e mai sigură. Nu înţeleg de ce te bizui atât pe spionaj.

— Pentru că ştiu din experienţă ce foloase poate da. E posibil, ba chiar probabil, că voi afla mai mult decât nădăjduiesc. Te rog, deci, să nu mai faci nici o observaţie, fiindcă e de prisos. De altfel să curmăm convorbirea, căci văd pe cineva venind — probabil că e Selim al nostru.

Lunganului îi flutura iarăşi burnusul ca un steag, de zorit ce era să ne ajungă mai repede. Ne recunoscu de departe şi faţa îi lucea de bucurie când îi văzu pe tovarăşii noştri liberi.

Pornirăm îndată la drum. Vrăjmaşii noştri o luaseră spre apus, deci în direcţia lui Bir Murat. Ca să nu cumva să ne vadă şi să ştie că îi urmărim, ne-am abătut niţel mai spre miazăzi, până ce am socotit că am luat-o înainte, pe urmă am ieşit iar pe drumul de la plecare.

Era ceasul rugăciunii de după prânz, Asr, când am ajuns la poalele Djebelului Mundar şi nu-mi fu defel greu să dau de soldaţii onbaşiului, deşi căutaseră să se ascundă cât mai bine. Bătrânul caporal îşi închipuia că ar fi cu neputinţă să-l găsească cineva şi pusese mai multe posturi de santinelă, care să-mi arate calea. N-aveam însă nevoie de ele, căci am ajuns la el fără să fi dat ochi cu vreuna din ele.

Ne-am oprit să ne odihnim puţin, în timp ce soldaţii îşi împărţeau lucrurile luate de noi de la bandiţi. Am oprit numai hărţile, celelalte nu mă interesau, însă lui Selim, ca pedeapsă pentru laşitatea lui şi pentru că dormise în post, nu i-am lăsat să-i dea ceva. Îmi părea pe de-o parte rău că trebuia să fiu atât de aspru cu el, dar i se cuvenea o lecţie, ca să ţină minte pentru altă dată.

La un ceas după rugăciune, încălecarăm şi pornirăm, însoţiţi de soldaţi, spre Bir Murat.

După un drum nesfârşit prin pustiul sterp, apare o pădure care bucură ochii drumeţului. Prin pădurea aceasta trebuia să sosească Murad Nassir, dacă nu va fi şi sosit.

Fântâna — adică Bir Murat — se află într-o vâlcea împrejmuită de stânci înalte şi netede. Are şase găuri în

pământ, la o adâncime de vreo trei metri. Apa nu e limpede, are gust sălciu şi sărat. Din ordinul şeicului s-au ridicat alte câteva corturi de beduini, care percep o taxă de la fiecare călător. Bieţii beduini sunt slabi şi prăpădiţi, din pricina apei care are un efect purgativ, dar cum n-au alta de băut, sunt nevoiţi să bea de acolo.

Drumul de la Bir Murat spre miazăzi duce ceasuri întregi printre stânci şi pietriş, urcând o râpă înaltă. Cu puţin înainte de a apune soarele, în apropierea râpei, ne-am oprit. Găseam aici destule ascunzişuri prielnice.

Înainte de a se întuneca, m-am dus într-o mică recunoaştere, deoarece urma să cobor pe întuneric râpa, ceea ce nu era defel uşor. Locotenentul mă sfătui iar să renunţ la planul meu, dar în zadar.

Când m-am întors la ceilalţi, am îmbucat ceva — câteva smochine şi o bucată de carne uscată şi am sorbit puţină apă din burduf. Între timp se întunecase şi am plecat.

6. Sclavele

Credinciosul meu Ben Nil ţinea cu tot dinadinsul să mă însoţească, dar n-am primit. Aş fi fost bucuros să-l iau cu mine, pentru că îl ştiam curajos şi inteligent, iar patru ochi şi patru urechi văd şi aud mai bine ca două; terenul era însă alunecos, şi cum Ben Nil nu avea experienţă în a se strecura nesimţit în apropierea duşmanului, mă temeam ca un pas greşit de-al lui să nu ne dea de gol.

Mi-a trebuit o jumătate de ceas până s-ajung la poalele râpei. Stelele nu luceau încă destul de tare şi prin beznă coborâşul era atât de anevoios, încât îmi puteam frânge gâtul la fiecare pas.

Am luat-o apoi tiptil în lungul văgăunii, pipăind adesea cu mâinile locul înainte de a păşi. În cele din urmă am zărit o rază de lumină. Mă apropiasem de ţintă.

Îmi cumpărasem de la Siut un rând de haine — în locul celor cenuşii pe care le făcusem ferfeniţă când cu capcana în care mă atrăsese fachirul — de aceeaşi culoare. Burnusul meu alb îl lăsasem în tabără. Capul mi-l acoperisem cu o basma mare, ca să nu mi se vadă nici faţa, nici gâtul şi-mi lăsasem numai ochii liberi. Drept arme nu-mi luasem decât pumnalul şi revolverele, căci puşca m-ar fi stingherit prea mult. De revolvere nu aveam de gând să mă slujesc decât în cazuri extreme, căci detunăturile ar fi făcut mult zgomot. Mă bizuiam deci mai mult pe pumnalul meu, cu tăişul ascuţit ca un brici.

Aşadar, după cum spuneam, zării în sfârşit o rază de lumină. M-am apropiat şi am văzut un foc de bălegar — singurul combustibil în pustiu.

Focul pâlpâia doar, fără să se ridice flăcări mari, ceea ce

mă bucură foarte mult, deoarece puteam să mă apropii fără să fiu văzut. M-am lăsat la pământ şi am început mă târăsc cu băgare de seamă.

Focul se lărgea din ce în ce. Am văzut la dreapta alte două focuri. Încotro să mă îndrept, spre cel din stânga, sau spre celelalte două?

Trebuia să poposească trei caravane. Planul meu era să-i spionez pe vânătorii de sclavi. Nu veniseră încă, dar puteau să sosească dintr-un moment într-altul. Unde îşi vor face tabăra? În orice caz, cât mai aproape de fântână, căci era de presupus că vor fi însetaţi de lungul drum prin pustiu.

Înainte de orice trebuia să aflu acum cine erau cei din jurul focurilor. Eram aproape sigur că Murad Nassir se afla acolo.

M-am târât mai întâi la cel din stânga, de unde se auzeau sunetele unei rababa, vioară cu o singură coardă. Peste câteva minute sunetele ei se împletiră cu ale unei camandşa. Aceasta e o vioară cu două strune, întinse pe o coajă de nucă de cocos. La cele două instrumente se adăugară o zammara şi un şabbabi, fluier şi flaut, cât se poate de primitive.

Ceea ce executau ei nu putea fi, după concepţia noastră, muzică. N-avea nici tact, nici melodie. Fiecare din artişti trecea cu degetul pe strune, sau sufla din gură după cum îi trăsnea prin minte, însă toate cele patru instrumente se auzeau în acelaşi timp, ceea ce era de ajuns pentru cei ce le ascultau să creadă că asistă la un concert. Harababura asta de sunete îmi jignea auzul, dar mi-era cât se poate de binevenită, deoarece acoperea zgomotul pe care l-aş fi putut face din întâmplare sau nebăgare de seamă.

Am înaintat cât mai aproape de tabără. Zării nişte forme nedesluşite întinse la pământ. Erau cămilele şi poverile pe care le căraseră în spinare.

În jurul focului stăteau vreo zece, doisprezece bărbaţi. Patru din ei erau muzicanţi, alţi doi se pregăteau să fiarbă

nişte păsat pentru cină, iar ceilalţi ascultau concertul, după câte se părea cu mare plăcere.

Oamenii aceştia n-aveau ce mă interesa. M-am târât la dreapta, unde am zărit curând câteva corturi. Erau ale beduinilor care străjuiau fântâna.

Nici aici n-aveam ce căuta, aşa că am trecut la celălalt foc. Acesta mocnea în faţa unui cort lângă care se afla încă unul. Două femei trebăluiau pe lângă el, pregătind cina. Una tocmai se aplecă să sufle în foc şi i-am văzut faţa. Era Fatma, bucătăreasa care mă îndopase cu pilaf la Cairo.

Aşadar, amândouă corturile adăposteau familia turcului, fostul meu prieten Murad Nassir. Unul era pesemne al lui, iar celălalt al femeilor.

M-am mai apropiat şi l-am văzut într-adevăr stând de vorbă în faţa cortului cu oamenii pe care îi tocmise cu cămilele la Korosko.

Nici aici nu aveam ce căuta. Atunci, încotro s-o iau? Dacă aş fi fost sigur că vânătorii de sclavi se vor opri la fântână! Mă gândeam să mă strecor până acolo şi să aştept, când auzii tropotul unei cămile apropiindu-se.

Călăreţul părea să cunoască bine drumul, altminteri n-ar fi gonit aşa prin întuneric. Nu mai încăpea îndoială că venea la fântână. Timp să ajung înaintea lui acolo, ca să nu mă vadă, nu mai era. Am sărit deci în lături, m-am lungit la pământ şi m-am târât unde îmi venea mai aproape, adică după cortul lui Murad Nassir.

În clipa următoare se auzi glasul noului sosit strigând:

— Ei, paznici, unde vă sunt făcliile?

Glasul îmi era cunoscut. Oare unde îl mai auzisem? Nu-mi puteam aduce deocamdată aminte. Am înţeles însă că paznicii vor aprinde făclii şi mă puteau vedea. M-am ghemuit cât am putut mai bine în spatele cortului.

Nu mă simţeam însă defel în largul meu şi nici în siguranţă. Între peretele de stâncă şi cort era o tufă deasă şi,

după ce m-am vârât înăuntru, am băgat de seamă că mă înţeapă al dracului. Era o tufă de mimoză ţepoasă, plină de spini. Dar n-aveam încotro, de ieşit nu mai puteam să ies. Şi apoi, mai era primejdia să fiu muşcat de scorpioni, care mişunau prin părţile acelea, poate chiar de şerpi veninoşi. Aşa păţeşte cine ia apărarea altora, cu care n-are nici în clin nici în mânecă, prin locuri străine!...

De unde mă aflam, puteam vedea foarte bine cortul lui Murad Nassir. La porunca străinului, paznicii aprinseră o făclie de răşină, care lumina până departe, dar din fericire nu şi tufa unde eram ascuns.

Călăreţul descălecă. Era cu spatele spre mine. Paznicii încrucişară braţele pe piept şi se închinară până la pământ. Pesemne că individul era un om de seamă. Ceea ce mă mira era că venise singur, fără călăuză, şi cutreiera neînsoţit pustiul prin întuneric.

Deodată, Murad Nassir îi văzu faţa, sări drept în picioare şi exclamă:

— Abd Asl! Pentru numele lui Allah, e cu putinţă? Nici prin gând nu mi-ar fi trecut să te întâlnesc prin pustietăţile astea...

La exclamaţia turcului, străinul se întoarse şi l-am putut zări şi eu. Într-adevăr, era Abd Asl, „cucernicul fachir” care ne ademenise, pe mine şi pe Selim, în puţul părăsit de lângă Siut. Abia mă puteam stăpâni să nu mă reped la el. Am înţeles de ce mi se păruse glasul cunoscut.

— El Ukkazi! exclamă el cu mirare. Tu aici? Allah te-a trimis încoace, pentru că am de vorbit cu tine.

Se apropie apoi de Murad Nassir şi-i întinse mâna, pe care acesta o scutură cu putere şi răspunse:

— Da, da. Allah le rânduieşte pe toate. Mult se bucură sufletul meu la vederea chipului tău. Te văd singur; eu am slugi multe cu mine şi te rog să fii oaspetele meu. Şezi colea, lângă mine.

Fachirul porunci paznicilor să ia seama de cămilă şi s-o

adape, pe urmă se aşeză alături de Nassir.

Aveam două motive să mă mir. Întâi că avea o cămilă mai bună ca a mea. Doar zisese că e sărac. Atunci de unde un animal de preţ la el? Al doilea, că îi spusese turcului El Ukkazi, în loc de Murad Nassir. Ukkazi înseamnă în arabă cârjă şi se dă ca poreclă schilozilor. Cum ajunsese turcul la porecla asta? Îl ştiam teafăr şi întreg la trup.

Murad Nassir intră în cort ca s-aducă el însuşi un ciubuc pentru fachir. Bătrânul îmi spusese la Siut că nu fumează şi acum pufăia din lulea cât putea.

Nu-mi mai părea rău că mă vârâsem în mărăciniş. Mă aflam numai la cinci paşi de ei şi puteam auzi tot ce vorbeau. La început discutară despre lucruri fără însemnătate, pe urmă cinară şi oamenii veniţi cu cămilele se retraseră. După masă, fachirul se uită cu atenţie în juru-i şi-i zise:

— Cele ce am să-ţi spun nu sunt pentru urechile altora. Ai un harem cu tine; pot ajunge cuvintele noastre la el?

— Fiica tatălui meu e în cortul celălalt şi nu face nimic dacă aude, dar sunt şi sclavele ei cu ea, de aceea socot că e mai bine să ne ducem în cortul meu.

Intrară în cortul în spatele căruia mă aflam eu. Înăuntru era întuneric beznă. Paznicii stinseră făcliile şi numai stelele, care se aprindeau una câte una, dădeau o lumină foarte slabă în jurul meu. M-am târât mai aproape de cort. Îl auzeam vorbind cu glas scăzut şi nu desluşeam tot ce-şi spuneau. Eu însă vroiam şi trebuia s-aud; am încercat deci să ridic marginea cortului între două ţăruşe. Am izbutit. Ba am putut chiar să vâr capul în cort.

De văzut nu-i vedeam, dar glasurile se auzeau atât de bine, încât i-aş fi putut atinge cu mâna. Păcat că nu auzisem începutul convorbirii.

Fachirul zicea:

— Pentru asta trebuie să-ţi atrag luarea-aminte asupra unui ins care e în strânse legături cu reissul effendina şi se

duce după el la Khartoum, ca să pună mâna pe oricine face negoţ cu sclavi.

— Nu cumva o fi acelaşi pe care îl cunosc şi eu? întrebă Murad Nassir. Tocmai vroiam şi eu să-ţi spun să te fereşti de el.

— Cine e?

— Un ghiaur din Almanja.

— Allah! Tot despre asta voiam să-ţi vorbesc şi eu. De unde îl cunoşti?

— L-am văzut demult în Djezair[1] şi apoi în Kahira. Cum şi în ce fel v-aţi cunoscut, mi-a povestit el singur zilele trecute în Siut.

— Aha, a fost nu numai la Kahira, ci şi în Siut?

— Mă aştepta pe mine. Era vorba să mă însoţească până la Khartoum şi de acolo mai departe, la Bahr el Abiad. E un om foarte deştept şi ne-ar fi putut aduce foloase nepreţuite, de aceea am vrut să-i dau pe fiica mezină a tatălui meu de nevastă.

— Ahan kerihm! Cum ţi-a venit să faci aşa ceva? Acum e prietenul şi cumnatul tău şi nu-i mai pot face nimic.

— Nimic nu mi-e... adică da, duşmanul meu cel mai neîmpăcat, asta e! Nici n-a vrut s-audă de propunerea mea.

— Nu se poate! Asta înseamnă o mare insultă, care trebuie spălată în sânge.

— Aşa e, vai şi amar de el când mi-o cădea în mână! Să-ţi spun, însă, mai întâi cum şi pentru ce-am vrut să-l câştig de partea noastră.

Povesti ce se întâmplase de la întâlnirea mea cu el în cafeneaua din Cairo, până la cearta noastră în Korosko. Când ajunse la făgăduielile pe care mi le făcuse, fachirul strigă indignat:

— Pesemne că ţi-a fost capul beteag! Cum puteai să-i făgăduieşti şi pe soră-ta, şi bogăţia? Nici una, nici alta nu erau

[1] Alger

numai ale tale. Fiul meu e părtaş la toată averea ta. Îi duci acum pe soră-ta cea mai mare da soţie. Puteai tu să o dai pe cealaltă unui ghiaur râios, arde-l-ar focul iadului!... Cum poate un câine ca ăsta să fie bărbatul surorii nevestei fiului meu?...

— Vezi că e un om tare priceput...

— Ce-mi pasă mie de asta, dacă e ghiaur!

— Păi... îl făceam musulman...

— Nici prin gând nu i-ar fi trecut. L-am urmărit încă de la Giseh, fără măcar să bănuiască. Kadirina şi scamatorul mi-l dăduseră în seamă. Selim al tău, care n-are minte nici de două parale, era, fără să ştie, unealta noastră. Ar fi trebuit să-i facem de petrecanie încă din Maabdah, dar fiindcă era şi omul paşei cu el, am fost siliţi să aşteptăm alt prilej. De asemenea şi lui Selim. Dobitocul ăsta ştia prea multe şi trebuia să-i astupăm şi lui gura. De aceea i-am ademenit pe amândoi în puţul cel vechi şi eram încredinţat şi eu şi scamatorul că n-au să mai iasă de acolo. Dar pesemne că a făcut legământ cu diavolul, care i-a arătat o cale neştiută de noi. Au şi scăpat şi eu a trebuit să fug, ca să nu mă mai ajungă răzbunarea lor. Consulii câinilor ăstora străini sunt mai puternici decât însuşi kedivul. Abia după câtăva vreme am îndrăznit să cercetez ce s-au făcut şi am aflat că ghiaurul a plecat cu un sandal împreună cu Selim, pe o corabie care se numeşte Et Tahr, în susul Nilului.

— Asta era corabia închiriată de mine.

— Nu ştiam. De altminteri habar n-aveam că te afli iar în Egipt. Era vorba s-o aduci pe fiica mamei tale mult mai târziu.

— Nici eu nu bănuiam că faci parte din sfânta Kadirine. De aceea m-am bucurat că ghiaurul a izbutit să mă scape de stafiile alea.

— Foarte rău. A aflat astfel una din tainele noastre. Pe urmă, o corabie de transportat sclavi a fost confiscată, tot după îndemnul lui. Pentru amândouă aceste fapte trebuia să moară. Ne-a alunecat însă printre degete. Dacă apucă să

spună cuiva ce s-a petrecut, ne putem aştepta la multe necazuri. De aceea trebuie să piară cu orice preţ. Şi apoi unde mai pui că te-a insultat şi pe tine atât de cumplit. O să-l fac praf!

— L-am ameninţat şi eu cu asta, dar mi-a râs în nas.

— Lasă-l să râdă. Punem noi mâna pe el, fii pe pace. În curând o să nimerească între mine şi scamator. El îl urmăreşte pe apă, eu am împrumutat de la un prieten cămila asta şi îi ies înainte pe uscat, adică la Abu Hammed, unde o să-l aştept. Scamatorul mi-l mână într-acolo.

— Vezi că aici te înşeli. Cum îţi închipui tu că se mai află pe corabia mea? M-a insultat; suntem deci vrăjmaşi de moarte. Doar nu era să-l mai las să se lăfăiască pe corabia plătită de mine!

Nu-l puteam vedea pe fachir la faţă, dar probabil că va fi făcut o mutră!... L-am auzit spunând cu ciudă:

— Cum, nu se mai află pe sandal? Suntem atunci pe o urma greşită?

— Da. A scăpat şi de data asta. Ai tu dreptate, ghiaurul ăsta a făcut legământ cu dracu'...

— Unde s-o fi dus, ştii?

— Nu, şi nici nu bănuiesc măcar, sunt însă sigur că o s-ajungă înaintea ta la Abu Hammed — dacă are cumva de gând să se ducă acolo. După cum mi s-a părut mie, parcă vroia să ia de la Korosko drumul spre Korti şi de acolo, prin pustiul Bajuda, de-a dreptul la Khartoum.

— Ce te face să crezi? A scăpat vreo vorbă? Erai de faţă când a plecat?

— Nu. Am pornit înaintea lui, dar m-a ajuns din urmă. Nici acum nu pricep cum s-a făcut... Stătea de vorbă în poarta hanului cu locotenentul lui reiss effendina şi...

— Cu cine? îl întrerupse fachirul. Reissul şi-a trimis locotenentul la Korosko?

— Da. M-a luat la cercetări, zicând că mă cunoaşte; eu

însă am tăgăduit. Nu mai puteam să rămân nici o clipă. Am închiriat nişte cămile şi am plecat fără zăbavă. N-a trecut mult şi ghiaurul, cu locotenentul, au venit după mine şi mi-au luat-o înainte. Călăreau pe nişte cămile straşnice. Era şi Selim cu Ben Nil cu ei.

— Ben Nil? Allah, Allah! Ştiam şi eu pe cineva cu numele asta, dar ăla a murit.

— Te referi la un marinar din Gubator?

— Da. Cum îţi veni să pomeneşti de Gubator?

— Fiindcă ăla pe care îl crezi mort, trăieşte. L-ai ademenit, după cum mi-a povestit el singur, în puţ, dar afurisitul de ghiaur l-a scos de acolo şi l-a luat cu sine.

— Nu... nu e cu... putinţă! bolborosi fachirul.

— Uite că Ben Nil e acum servitorul ghiaurului.

— Allah kerihm! Asta e prea mult! Toţi ăştia care trebuiau să moară sunt acum împreună. Şi luasem doar toate măsurile. Aşadar, încă unul împotriva noastră. Dar nu mă tem eu de ei. Am în mână puterea să-i nimicesc şi jur pe Profet şi pe barba lui că n-o să-mi scape nici unul. O să-i urmăresc, o să-i fugăresc până la Bahr el Ghazal, dacă o fi nevoie. O să mă duc să-l caut pe fiu-meu şi îi dau în seama lui. Nu bănuieşti cam pe unde s-or fi aţinând?

— Nu. I-am văzut ţinând o bucată de drum calea caravanelor, pe urmă au luat-o la dreapta, după cum arătau urmele.

— Atunci trebuie să mă grăbesc s-ajung cât mai repede la Abu Hammed. Dacă nu dau acolo de ei, trimit câte un om la Berber, la Korti şi chiar la Debbeh. Nu se poate să nu le dau de urmă în una din localităţile astea.

— Îmi pare rău că pleci. Când te-am văzut, credeam că vom face o călătorie împreună.

— Nu merge. Ai haremul cu tine şi trebuie să mergi încet, pe când eu n-am timp şi se cere să zoresc la drum. Când zici că a plecat din Korosko?

— Luni dimineaţa.

— Şi azi o joi... Spuneai că au cămile bune? Atunci mi-au luat-o cu mult înainte şi...

N-am putut asculta mai departe, căci se auzi iarăşi tropot de copite şi un glas puternic strigă:

— Ei voi, paznici ai fântânii! Aprindeţi făcliile că suntem însetaţi.

Am tras capul de sub cort şi m-am ghemuit în tufiş. Stelele luminau acum îndeajuns ca să-i pot zări pe noii sosiţi. Erau şapte inşi pe cinci cămile. Paznicii aprinseră făcliile şi oamenii descălecară. Mă miram că erau mai mulţi oameni decât cămile, dar m-am lămurit îndată, recunoscându-i printre ei pe... cei patru vânători de sclavi cărora le împuşcasem cămilele.

Ceilalţi trei fuseseră pesemne trimişi de ceată să aducă apă de la fântână şi se întâlniseră în drum cu tovarăşii lor. Acum vedeam bine că nu m-am înşelat. Făceau şi cei patru parte din banda răpitorilor de femei pe care îi căutam. Nu se putea să ne mai scape, trebuia să ne cadă în mâini.

Fireşte, bucuria mea era mare, dar nu mă bucuram la fel de situaţia în care mă găseam. Venisem să-i spionez pe vânătorii de sclavi şi mă împotmolisem în spatele cortului. Probabil că nu vor sta mult şi nu voi avea prilejul să-i aud ce vorbesc. Aşa îmi ziceam, dar împrejurările îmi dovediră că m-am înşelat.

Murad Nassir ieşise cu fachirul din cort, să vadă cine a sosit. La lumina faclei aprinse îi recunoscu şi strigă, peste măsură de mirat:

— Allah, Allah! iar o minune! Ochii mei văd iar un prieten. Malaf, vino de bea din cupa noastră şi fumează cu noi pipa revederii.

Malaf întoarse capul. Era conducătorul indivizilor pe care îi dezarmasem eu.

— El Ukkazi şi Abel Asl, tatăl stăpânului nostru! făcu el cu

respect. Allah să vă înflorească la fiecare pas calea! Îngăduiţi slugii voastre să se apropie.

— Ce te aduce aici? întrebă fachirul.

— Am venit să luăm apă pentru o *karvan el reqiq* (caravană de sclavi).

— Bine; porunceşte oamenilor tăi să umple burdufurile şi tu vino cu noi în cort; vreau să te întreb câte ceva despre fiul meu.

Aceste cuvinte îmi făceau mai multă plăcere decât dacă mi-ar fi dăruit cineva nu ştiu ce. Eram sigur că voi afla acum lucruri de mare importanţă pentru mine.

Deşi lăsaseră făclia aprinsă, ca să poată vedea cum le umple burdufurile şi m-ar fi putut zări, am reuşit totuşi să vâr iar capul sub pânza cortului, fără să mă vadă. După ce se aşezaseră jos pe rogojină, fachirul i se adresă lui Malaf:

— Vă credeam la Nilul Alb de sus. Cum se face că aţi isprăvit atât de repede? Atât de lesne a mers?

— Nici n-am fost la Bahr el Ghazal, ci am luat-o spre apus.

— Aha, la Kordofan! Păi de acolo n-aţi prea avut ce lua.

— Ne-am dus mai departe.

— Adică ia Dar-fur? Pentru ce? Cine mai cumpără astăzi sclavi născuţi acolo?

— N-am fost nici la Kordofan, nici la Dar-fur; am furat femei şi fete arabe.

— Allah! Beduine arabe?

— Da,

— Dar astea sunt mahomedane, pe care legea nu-ţi îngăduie să le vinzi!

— Întreabă-le, râse Malaf, şi-ţi vor spune ele singure dacă au habar de islamism.

— Halal să vă fie! Bună afacere aţi făcut. La nevoie o să le trecem drept păgâne. Şi din ce trib fac parte?

— Din acela care are cele mai frumoase femei, din al fessarilor.

— Pe barba Profetului, aţi cutezat prea mult! Războinicii fessari sunt viteji şi răpirea femeilor lor vă va fi pricinuit multe pierderi.

— Nici morţi, nici răniţi. Erau duşi cu toţii la djebelul Modjaf pentru o „fantasia” şi femeile erau singure acasă, numai cu bătrânii şi copii. Am împresurat satul, le-am ales pe cele mai frumoase — cam vreo şaizeci — iar pe celelalte le-am omorât, ca să n-aibă cine să spună cine au fost răpitorii.

— Şi drumul cum l-aţi făcut la întoarcere?

— Minunat. Nici o piedică. Nu ne-am întâlnit cu nimeni. Vântul care se stârnise a împrăştiat nisipul peste urmele noastre, aşa că nimeni n-ar putea să ştie cine au fost şi încotro au luat-o răpitorii.

— Cine a născocit planul ăsta?

— Care altul putea să fie decât Ibn Asl ed Djasur, feciorul tău şi stăpânul nostru!

— Da, da, numai el era în stare. E cel mai vestit vânător de sclavi şi sunt mândru de un astfel de fecior. Dar de unde până unde i-a venit gândul să fure beduine? E o mare îndrăzneală din partea lui. Dacă se află că el a fost, o să aibă de furcă, nu numai cu judecătorii tribunalelor, ci şi cu capii religiei noastre. Hm, drept să vă spun, bine nu i-ar merge.

— N-are cum să afle. Oamenii noştri primesc o bună parte din câştig şi nu le dă mâna să-l dea de gol. Unul din muşteriii noştri din Stambul ne-a cerut arabe. Scria că negresele sunt prea urâte şi circasienele nu mai sunt la modă. Până acum n-au fost puse încă în vânzare femei arabe pe piaţă, şi cum fetele pustiului ar fi ceva rar în negoţul cu carne vie, am face nişte afaceri straşnice.

— Aha, la Stambul le trimiteţi? Pe ce cale?

— Am venit prin Wadi Melk şi Wadi Gab, am trecut Nilul pe la insula Argo şi ne ducem spre dealurile Rauai, peste drum de Djidda. Acolo aşteaptă corabia negustorului, ca să-şi ia în primire marfa.

Aşadar presupunerile mele se adevereau. Şaizeci de sclave! Şi bătrânul fachir primea cu atâta seninătate vestea... Ce impresie de om venerabil îmi făcuse ăsta în Siut! Lumea îl respecta ca pe un sfânt şi el era cel mai mare nemernic din câţi mi-a fost dat să văd. Un fachir, un „marabut” care încuviinţa o nelegiuire ca asta, răpirea unor femei de-o lege cu el!

— Acum — l-am auzit zicând — să-mi spui ce mă interesează mai mult. Fiul meu Abu Asl e cu voi?

— Da. Se duce la Ras Rauai, ca să primească banii.

— Şi la Bir Murat nu vine?

— Nu. Se fereşte să nu-l vadă cineva. Ştii şi tu că avem în pustiu câteva fântâni tăinuite, dar şaizeci de sclave, cincizeci de oameni şi cămilele lor au trebuinţă de multă apă. Cu toate astea ne-ar fi ajuns, dacă cea din urmă fântână n-ar fi fost descoperită de altcineva şi secată.

— Cum o poate descoperi cineva care n-o cunoaşte?

— N-aş fi crezut nici eu că e cu putinţă, dar pesemne că norocul l-a slujit pe câinele ăla de creştin.

— Un creştin? Ai dat de un ghiaur acolo?

— Da. Un afurisit de şacal cu tovarăşii săi, numai că ghiaurul nu era laş şi fricos ca un şacal, ci îndrăzneţ şi curajos ca o panteră flămândă. Ni i-a luat nu numai pe cei doi prizonieri, ci şi tot ce aveam asupra noastră.

— Nu pricep ce spui. Înţeleg doar atât, că vi s-a întâmplat ceva. Ia povesteşte cum s-au petrecut lucrurile.

Malaf se supuse. Istorisi întocmai întâmplarea. Scotea anume purtarea mea la lumină, nu ca să mă laude, fireşte, ci fiindcă aşa îi convenea lui. Se punea pe sine mai la adăpost de imputări.

Deci, Ibn Asl ed Djasur fusese şi el la fântână, dar nu mai găsise apă. De aceea trimisese oamenii cu burdufurile să le umple la Bir Murat. Aceştia se întâlniseră în drum cu Malaf şi tovarăşii săi.

Fachirul şi Murad Nassir ascultaseră până la sfârşit, fără să-l întrerupă. Apoi turcul îl întrebă:

— Câţi inşi avea ghiaurul cu el?

— Doi.

— Cine erau? De unde veneau şi unde se duceau?

— Nu pot să ştiu, fiindcă n-au vrut să-mi răspundă la nici o întrebare.

— Oare n-o fi fost ghiaurul pe care îl cunoaştem noi? Ia descrie-mi-i pe toţi.

Malaf începu cu locotenentul şi sfârşi cu mine.

— El e, el e! strigă fachirul şi turcul îi ţinu isonul. Altul nu poate să fie. Ceilalţi doi erau locotenentul lui reiss effendina şi Ben Nil. Dar Selim unde o fi rămas?

— Pesemne că a luat-o la sănătoasa şi s-a ascuns pe undeva. Ticălosul ăla îşi zice cel mai viteaz dintre viteji şi e cel mai mare laş din câţi sunt pe lume.

— Crezi că s-o ţine pe aproape?

— Cu siguranţă, fiindcă i-a rămas cămila acolo. Lipsea numai ghiaurul. S-a întors apoi la fântână şi a pornit pe urmele lăsate de ai noştri. Se prea poate ca Selim să-l fi aşteptat şi să-i fi povestit ce s-a întâmplat. Da, da, aşa trebuie să fie. Nu pricep însă ce căuta ghiaurul la fântână.

— Stai că-ţi spun eu, răspunse fachirul. Ştie că umblăm să-l ucidem şi s-a ferit s-o ia pe drumul caravanelor, ca să nu dăm de el.

— Şi ce rost are locotenentul?

— S-au întâlnit din întâmplare şi tot din întâmplare s-au oprit la fântână.

— Dar cămile de unde au găsit atât de repede?

— Asta nu ştiu. De găsit e lesne, dacă ai cu ce le plăti; pe câte ştiu însă, el n-avea bani la el, fiindcă îţi dăduse îndărăt ce îi dăruiseşi tu.

— Aşa e. Şi apoi mai e ceva: Cine ia cu chirie cămile trebuie să ia cu el şi pe unul din arabii care le închiriază. Cum

nu erau decât ei patru, înseamnă că nu le-a închiriat, şi de cumpărat n-avea cu ce să le cumpere.

— Atunci le-a furat.

— Orice, numai asta nu. Ghiaurul e un câine de creştin, pe care îl urăsc de moarte, dar ar fi în stare mai degrabă să se lase tăiat în bucăţi decât să fure. De unde până unde a ajuns el la nişte cămile atât de bune, în vreme ce eu n-am putut găsi decât mârţoagele astea, nu pricep. În sfârşit, cum necum, eu vă sfătuiesc să fiţi cu băgare de seamă. Ar trebui să-i dăm de ştire feciorului tău.

— De prisos. Crezi tu că ar îndrăzni ghiaurul să intre în conflict cu vestitul Ibn Asl ed Djasur?

— De ce nu? A îndrăznit el altele şi mai şi.

— Dar habar n-are că Ibn Asl se află prin preajmă.

— Te înşeli. Am auzit multe despre el în Djezair şi din puţinul ce mi-a povestit singur am înţeles că nu e de glumit cu un asemenea om. Are un miros de uliu şi un ochi de vultur.

— Ştie atunci şi să ghicească unele lucruri?

— Nu ghiceşte, ci chibzuieşte. Socoate ce s-ar putea întâmpla. Când mă gândesc câte poate ticălosul ăsta, mai că aş putea să jur că stă ascuns pe undeva pe aici şi râde de noi. A înţeles el că e vorba de o caravană de sclavi şi o pândeşte. Te pomeneşti că ştie chiar şi unde se află acum.

— Nu se poate! Şi apoi, chiar de-ar şti, n-are ce face. Ori nu cumva crezi că i-ar trece prin minte s-o urmărească?

— Ba bine că nu! De la câinele ăsta, nu-i de mirare.

— Patru inşi împotriva a cincizeci... ar fi caraghios.

— Defel. Să zicem că urmăreşte într-ascuns caravana. O să priceapă curând că ţinta ei e Ras Rauai. Dacă i-o ia repede înainte, trece apa la Djidda şi dă de veste acolo consulilor creştini. Ce crezi că o să se întâmple atunci?

— Ce?

— Au să-i ia lui fiu-tău sclavele şi lui nu îi rămâne altceva decât să fugă, ca să scape de pedeapsă.

— Bine zici, trebuie neapărat să-l înştiinţez pe Ibn Asl. Ghiaurul ar fi în stare s-o facă, dacă nu de altceva, doar ca să se răzbune pe mine.

— De ce pe tine?

— Fiindcă ştie că Ibn Asl e cel mai mare negustor de sclavi. I-am spus-o eu în drum spre puţul părăsit, fără să bănuiesc cele ce au urmat. Acum va fi aflat că mă cheamă Abd Asl şi ca Abd Asl şi Ibn Asl sunt tată şi fiu.

— Atunci grăbeşte-te să-i dai de veste lui fiu-tău. De altfel, aş avea şi eu câteva cuvinte de vorbit cu el. Nu bănuieşte că-i aduc pe viitoarea lui soţie şi trebuie s-o afle fără întârziere. După câte ştiu, vrea s-o pornească dis-de-dimineaţă la drum, de aceea e nevoie să plecăm imediat. Trebuie să-mi spună unde s-o duc pe soră-mea şi mai am de pus ceva la cale cu el, privitor la nişte sclavi. Unde a poposit?

— Aproape de aici, la marginea pădurii de palmieri, răspunse Malaf, căruia îi fusese pusă întrebarea.

— Voi vreţi să rămâneţi aici până mâine dimineaţă?

— Da. Pornim în zori, o luăm spre miazănoapte şi ne întâlnim cu Ibn Asl în drum spre Wadi el Berd.

— Au să facă popas în Wadi el Berd?

— Da. O să-ajungem la ţintă abia mâine seară. Se găseşte apă din belşug acolo.

— Şi eu care credeam că în wadiul ăsta nu există nici strop, zise fachirul.

— Pentru cine nu ştie unde s-o găsească. Cam pe la jumătatea lui e un perete de stâncă, în care e o groapă ce nu seacă niciodată. Am acoperit-o cu o lespede de piatră şi am îngrămădit bolovani deasupra, ca să nu dea cineva de ea. Izvorul l-a descoperit unul de-ai noştri acu' vreo câţiva ani. A văzut acolo trei copăcei de gaziah şi a dedus din asta că trebuie să fie acolo apă. Copacii există şi acum, dar cămilele noastre le-au tot ros scoarţa şi mlădiţele, aşa că acum stau despuiaţi de frunze, iar trunchiul li s-a uscat.

Ceea ce spunea arabul era pentru mine de mare importanţă. S-ar fi putut întâmpla ca de la informaţia asta să pornească planul meu de luptă. Să fi bănuit ei că auzeam tot ce vorbesc!

— Ştii că m-ai cam pus pe gânduri? spuse fachirul, cam îngrijorat. Vrei să ne duci chiar acum la fiu-meu?

— Nu merge. Dacă am pleca numai noi trei îndată ar bate la ochi. Nu că am avea ce ne teme de ăştia de aici, dar e mai bine să nu se afle de caravana noastră.

— Şi cât să mai aştept?

— Până ce-or adormi toţi, pe urmă ne furişăm pe nesimţite. Mă duc acum la oamenii mei, ca să nu se mire că am stat atâta de vorbă.

— Bine, du-te. Spune-ne însă mai întâi, nu cumva ai băgat de seamă dacă v-a urmărit ghiaurul?

— L-am văzut de departe cum s-a aşezat jos cu cei doi prizonieri. N-am mai stat să vedem ce face şi am luat-o la picior, ştiind că vom da aici de ai noştri, care veneau să ia apă. De altminteri sunt sigur că nu s-a mai sinchisit de noi.

— Ce te face să crezi?

— Păi să fi avut de gând, nu ne lăsa să plecăm, şi dacă ne-ar fi urmărit, cum noi eram pe jos şi ei călări, ne-ar fi ajuns repede. După cum m-am încredinţat eu însumi, ghiaurul e om îndrăzneţ, dar nouă n-are ce ne face.

Arabul ieşi din cort. Se auzi un glas răsunător povestind ceva.

— Ăsta e proprietarul cămilelor mele, zise Murad Nassir. Spune pesemne un basm. E un povestitor minunat. Cum nu mai avem acum ce vorbi, hai să-l ascultăm şi noi.

Orientalul e neobosit când e vorba de poveşti. De aceea fachirul primi îndată propunerea turcului şi ieşiră amândoi din cort. Lângă fântână se formase un cerc în jurul povestitorului.

Am scos capul de sub pânza cortului şi am stat să chibzuiesc ce-i de făcut. Puteam trage foloase mari din cele

ce aflasem şi aveam de ce fi mulţumit, totuşi aş mai fi vrut să rămân ca să aud cam ce o să facă vânătorul de sclavi când o afla ce se unelteşte. Puteam eu însă s-aştept până la întoarcerea fachirului cu Murad Nassir? În nici un caz. Vor asculta probabil ceasuri întregi poveşti; pe urmă vor aştepta până ce dorm toţi; — dusul, întorsul, în sfârşit, nu era cu putinţă. M-ar fi apucat ziua şi aş fi putut fi observat.

Trebuia să mă folosesc de atenţia cu care îl ascultau pe povestitor, ca să mă strecor nesimţit din ascunzătoarea mea. Toţi, până şi femeile care se dăduseră mai aproape, ascultau cu gura căscată.

Am început să mă târăsc binişor până ce am ajuns destul de departe, ca să mă pot ridica fără teamă în picioare. Am lăsat în urmă valea şi am apucat prin strâmtoare. Deşi ştiam că nu poate fi nici o iscoadă pe acolo, călcam încet şi cu băgare de seamă. Stelele sclipeau viu pe cer, dar aici în adânc era întuneric beznă.

Deodată din faţă, de deasupra mea, am auzit un foşnet uşor. M-am oprit în loc s-ascult. Nimic. Tăcere adâncă timp de cinci minute. Am pornit mai departe. O piatră se rostogoli din vârful stâncii, apoi altele; părea că se prăbuşeşte o adevărată lavină de bolovani.

— Allah kerihm! răcni un glas.

Bolovanii curgeau cu grămada. Ca să nu mă zdrobească, am sărit în lături, dar am dat din lac în puţ, căci ceva mare şi greu se prăbuşi peste mine şi mă doborî la pământ. Am vrut să mă ridic repede. Zadarnic. Mă lovise în cap şi în umăr, unde simţeam o durere destul de mare. Înaintea mea zăcea ceva lung şi negru, care nu se mişca. Am întins mâna să pipăi şi am simţit un nas omenesc. Oare cine să fie? Mort ori leşinat? L-am apucat de cap şi am încercat să văd dacă venele de la tâmple mai bat sau nu. Atingerea avu un efect neaşteptat. Omul răcni o dată şi sări drept în picioare, pe urmă o luă la fugă înnebunit de spaimă. Din fericire alerga

îndărăt şi nu în direcţia fântânii. M-am luat după el. Săriturile pe care le făcea cu picioroangele lui cât prăjinile semănau grozav „a Selim” al meu. Deodată se poticni de un bolovan şi se întinse cât era de lung. Într-o clipită am fost deasupra lui şi l-am apucat de beregată să nu ţipe. Nici nu încercă să se apere, ci rămase nemişcat. M-am aplecat peste el şi i-am zărit chipul. Într-adevăr, Selim era.

— Sst, vorbeşte încet, Selim, eşti rănit? l-am întrebat eu în şoaptă, descleştându-mi degetele din jurul gâtului său.

La auzul glasului meu sări drept în picioare şi răspunse:

— Tu eşti, effendi? Atunci nu mai e nevoie să fac pe mortul.

— De unde vii?

— De colo, zise el, arătând spre peretele de stâncă.

— Mulţumeşte lui Allah din ce-ai scăpat. Dacă nu eram eu îţi zdrobeai oasele de bolovani. Mi-ai cam muiat tu mădularele, nu e vorba, dar nu face nimic. Şi ce căutai acolo?

— Păi vroiam să mă las jos pe stâncă, să-ţi vin în ajutor.

— La ce măi, prostule, nu eram doar în primejdie.

— Nu ştiam ce să mai credem când am văzut că zăboveşti atât. Eu, viteazul vitejilor, m-am furişat din tabără ca să te scap. Când să cobor devale, mi-a alunecat pământul de sub picioare şi am ajuns mai repede decât aş fi vrut.

— Iar o poznă de-a ta, măi Selime, măi. După cum văd eu, n-ai de gând să te cuminţeşti defel. Şi dacă aş fi fost în primejdie, tocmai tu erai să mă scapi?

— Păi pentru astfel de fapte m-am născut eu pe lume.

— Ştiu eu de mult că te-ai născut numai pentru pozne. Cu prostiile tale ne puteai vârî în bucluc. N-am însă vreme acum de vorbă, trebuie să ne grăbim. Poţi să urci râpa?

— Da. Mai bine urc decât să cobor fără voie, ca adineauri.

— Bine. Ţine-te după mine.

Urcuşul nu era prea greu, dar Selim abia se urnea din loc şi eram nevoit să-l trag mereu de mână, aşa că am răsuflat

uşurat când m-am văzut afară din văgăună. Necăjit cum eram, îmi venea să-l iau la ocări, ştiam însă că ar fi degeaba, firea tot nu i-o puteam schimba. Prezenţa lui era pentru mine o adevărată primejdie, dar n-aveam ce face. Îi făgăduisem să-l ţin pe lângă mine şi nu-mi puteam călca cuvântul.

Afară de asta mă înduioşa grija pe care mi-o purta. Nu ştiam ce să mai cred. Îl ştiam din cale-afară de laş, şi mă miram că avusese curajul să pornească singur în căutarea mea. O făcuse din dragoste pentru mine sau din prostie?

Când ajunserăm în tabără, i-am zărit pe toţi foarte îngrijoraţi, nu atât de lipsa mea, cât de a lui Selim... Se liniştiră însă când ne văzură. Bineînţeles că lăudărosul începu să povestească îndată cele întâmplate, dar aşa cum îi venea lui la socoteală, anume că văzându-mă în primejdie, sărise jos în văgăună fără să pregete o clipă, mă scosese din mâna duşmanului şi-i pusese pe toţi pe fugă.

Întâmpinându-mă, locotenentul îşi dădu cu părerea că făcusem drumul degeaba, dar le-am spus lui şi onbaşiului cele ce aflasem şi i-am sfătuit să pornim la Wadi el Berd, ca să ne facem pregătirile pentru cele ce aveau să urmeze. Înţeleseră că aveam dreptate şi se învoiră fără multă vorbă.

Onbaşiul mai fusese o dată la Wadi el Berd şi ne asigură că va găsi drumul prin întuneric. Puserăm şeile pe cămile, încălecarăm şi plecarăm fără zăbavă.

Dădurăm însă de la început de o piedică. Trebuia să trecem dincolo de văgăună şi cămilele n-ar fi putut urca râpa. Eram, deci, siliţi să facem un mare ocol.

În plus, cămila mea era istovită şi ştiam că ne aşteaptă şi mai mari osteneli pe amândoi. Vroiam s-o cruţ întrucâtva, de aceea încălecasem pe a unuia dintre soldaţii care veneau pe jos în urma noastră, ducând-o pe a mea de căpăstru.

Drumul noaptea era foarte anevoios. Trebuia să trecem printre nişte dune sau mai degrabă movile de nisip şi ieşirăm dintre ele abia la revărsatul zorilor. Acum era mai uşor.

Puteam vedea până departe şi aveam şesul întins înaintea noastră. Până la prânz făcusem trei sferturi din cale şi la un ceas după Asr, adică pe la patru, zărirăm un lanţ de dealuri mărunte, care se întindeau de la miazănoapte la miazăzi. Bătrânul caporal zise că după dealurile acelea e Wadi el Berd şi se dovedi că avea dreptate.

Acum se cerea să fim cu mare băgare de seamă. Fuseserăm noi şi până atunci, nu-i vorbă, căci ne ţinusem cât mai departe de drumul caravanelor şi eram aproape siguri că vânătorii de sclavi nu vor da de urmele noastre. Acum însă poate aveau ca ele să se împreune cu ale lor, de aceea mergeam unul după altul, iar cămila mea, care încheia convoiul, trăgea după ea o foaie de cort şi împrăştia nisipul după ele.

Lanţul de dealuri nu era altceva decât nişte movile de stânci din nisip, care apărau pustiul de o năvală a wadiului.

Wadiul este un fel de matcă, unde se adună apa pe timpul ploilor, iar pe secetă arată ca o vâlcea înconjurată de deluşoare de stâncă. Nu puteai pătrunde ori pe unde în ea, aşa că a trebuit să căutăm un loc prielnic.

Coborâşul şi urcuşul era din pietriş şi nu lăsau urme, sau mai bine zis nu puteau fi văzute decât de un ochi ager şi deprins cu pustiul. Rămânea acum de aflat unde se găsea fântâna tăinuită. La dreapta, la stânga, în faţă sau în spatele nostru? Locotenentul şi onbaşiul erau de părere că ar fi pe dreapta, eu însă credeam contrariul şi i-am lămurit de ce:

— Caravana de sclavi n-are de ce să facă ocolul pe care l-am făcut noi şi vine de-a dreptul la fântână. Cum noi ne aflăm în dreapta direcţiei pe care au luat-o ei, trebuie să ne abatem spre stânga. Aţi înţeles?

— Dar dacă te înşeli, effendi? zise locotenentul.

— Avem timp să trecem la dreapta pe urmă. Eu însă cred că nu mă înşel.

O luarăm deci spre miazănoapte şi se dovedi că avusesem

dreptate. După nici o jumătate de ceas de drum prin vâlcea, dădurăm de cei trei copaci uscaţi, de unde porneau un fel de trepte săpate în stâncă. De la treapta de jos până la cea următoare era o distanţă destul de mare, apoi veneau altele mai dese, de unde ajungeai în vârful stâncii, pe partea cealaltă a văii. Trebuie să amintesc amănuntul acesta pentru cele ce aveau să se întâmple mai târziu.

De pe a doua treaptă, dacă stăteai lungit pe ea, te aflai la adăpost în dosul trunchiurilor copacilor, fără să poţi fi văzut de cineva.

Aşadar, copacii îi găsirăm noi, unde era însă izvorul? Fireşte că era acoperit. Cercetarăm cu privirea în jurul nostru: zadarnic. Pământul pretutindeni uscat, nici urmă de umezeală şi nicăieri vreo îngrămădire de bolovani.

Trebuia să mă slujesc iar de cămila mea. M-am dus s-o scot dintre celelalte şi am adus-o lângă copaci. Deodată lăsă capul în jos, sforăi şi începu să scormonească pământul cu copitele tocmai la poalele stâncii unde se aflau treptele.

Luarăm cămila de acolo şi ne apucarăm să săpăm pe locul scormonit de ea. După câtva timp am dat într-adevăr de o lespede de piatră. Ne-a trebuit aproape un sfert de ceas pentru a da la o parte pământul din jurul ei, atât era de mult. În sfârşit, ridicarăm lespedea şi la picioarele noastre se deschise o adâncitură plină cu apă limpede şi rece. Era mult mai bună la gust ca aceea de la Bir Murat! Adăparăm cu aceea din burdufuri cămilele, pe urmă umplurăm şase din ele cu apă proaspătă.

Puteam fi mulţumit de isprava noastră din două motive. Întâi că aveam apă bună de băut — ceea ce prinde foarte bine în pustiu — şi al doilea că aveam astfel un mare avantaj asupra caravanei cu sclavi.

— Şi acum ce facem? mă întrebă locotenentul. Crezi că vânătorii de sclavi vor sosi chiar astăzi aici?

— Cu siguranţă, am răspuns eu.

— Vrei să-i aştepţi?

— Doamne fereşte! Cum ne-ar zări din deal, ar trage în noi fără să ne putem apăra. Trebuie să procedăm tocmai invers. Ne urcăm în vârful râpei şi ne ascundem pe partea cealaltă. Dar întâi s-acoperim fântâna. Cum îi vedem aciuiţi aici jos, îi luăm între două focuri. Vor avea în spate şi în faţă dealul, iar din flancul drept şi stâng, bătaia puştilor noastre. Nu se poate să ne scape.

— Ai dreptate. Urcăm imediat.

— Da. Nu mai avem ce căuta aici şi e mai bine să ne îndepărtăm cât mai repede. Nu se ştie ce se poate întâmpla din moment în moment. Te pomeneşti că au trimis câţiva inşi înainte şi dau cu ochii de noi. Acoperiţi fântâna bine, să nu se vadă că a umblat cineva la ea şi în vremea asta eu o să caut locurile pe unde să putem urca şi coborî mai lesne, când va sosi momentul de atac.

Din fericire, am găsit repede ce-mi trebuia. La vreo mie de paşi, de amândouă părţile fântânii, urcuşul era destul de uşor. Dacă ne aşezam sus, în deal, la aceste două puncte, aveam caravana între noi.

Când m-am întors la fântână am găsit-o acoperită şi toate urmele şterse. Cămilele fură duse în vârful dealului, iar eu m-am întors să netezesc locul. Ne-am căutat apoi un ascunziş care să nu fie prea departe de vâlcea şi l-am găsit repede.

Cel dintâi lucru pe care l-am făcut a fost să pun o santinelă în vârful dealului, după care ne-am adăpostit. De acolo puteam vedea până departe pe oricine s-ar fi îndreptat spre fântână. O făceam mai mult ca măsură de prevedere, după cum mi-era obiceiul, căci ştiam bine că peste zi n-avea cine să vină prin pustietatea aceea, iar caravana nu putea să sosească decât pe înnoptate, când nu mai era chip s-o vadă santinela. S-a dovedit însă că bine am făcut, căci nu trecu mult şi soldatul ne strigă din vârful dealului:

— Effendi, zăresc venind dinspre miazăzi trei călăreţi.

— Încotro se îndreaptă?

— Încă nu pot să ştiu. Se văd numai ca trei puncte mici albe şi nu-mi dau seama ce direcţie iau.

— Stai că vin şi eu sus.

Am luat ocheanul şi am urcat dâmbul. Erau într-adevăr trei călăreţi, care veneau de-a dreptul spre fântână. Lucrul acesta mă cam puse pe gânduri.

— Par să cunoască bine locul, i-am zis soldatului. Atunci fac negreşit parte din caravana cu sclavi, îşi dădu el cu părerea.

— Nu cred. Vin din altă direcţie. Bănuiesc, totuşi, că sunt prieteni de-ai vânătorilor de sclavi, care le-au încredinţat taina fântânii. Întinde-te la pământ, ca să nu te vadă.

Locotenentul, curios, veni şi el şi se aşeză lângă noi. Se uită prin ochean şi zise, clătinând din cap:

— Nu ştiu nici eu ce să cred. Aici nu pot veni decât oameni de-ai lui Ibn Asl, deoarece străinii nu cunosc existenţa fântânii. Nu cumva o fi luat-o pe alt drum?

— Vom afla îndată ce e. Uite-i că se apropie.

Privind prin ochean nu-i desluşii bine pe călăreţi. Cămilele erau iuţi de picior şi alergau ca săgeata.

— Pe dracu'! am exclamat uluit, ăştia sunt vechi cunoscuţi de-ai mei. Cel din frunte e Abd el Barak, mokkademul; al doilea, muza'birul, care m-a jefuit şi m-a urmărit atâta vreme...

— Şi al treilea? întrebă nerăbdător locotenentul.

— Pe ăsta nu-l cunosc. Pare să fie un şeic, după culoarea turbanului.

— O fi călăuza lor.

— Nu cred. Mokkademul cunoaşte negreşit fântâna. El face pe călăuza, fiindcă merge în frunte. Probabil că şeicul e proprietarul cămilelor pe care le-a închiriat celorlalţi doi.

— Tot ce se poate, ba e chiar sigur. Dar ce vor fi căutând aici?

— Nu ştiu, dar sper să aflu în curând. Vreau să-i spionez dacă vor veni într-adevăr la fântână.

— Unde ar putea să se ducă?

— Trebuie să ai în vedere toate probabilităţile. Poate că habar n-au de vâlcea şi de fântână şi numai întâmplarea i-a adus prin locurile acestea. Vom vedea noi îndată dacă se opresc sau îşi văd de drum.

Călăreţii coborâră însă dealul de partea cealaltă. Nu-i puteam vedea de unde eram şi aşteptam să se ivească dincoace, în vârf. Când după cinci minute încă nu urcaseră, am înţeles că au poposit în vâlcea. Am dat ordin santinelei să nu se mişte de la locul de unde era şi să fie cu ochii în patru, apoi am coborât cu locotenentul de vale. N-aveam nevoie de el aici şi era mai bine să-şi ţină oamenii sub supraveghere, ca să nu ne facă vreun bucluc.

M-am despărţit de el şi m-am îndreptat spre povârnişul care ducea jos, la stânca unde se afla izvorul. Mai înainte i-am făcut însă semn lui Ben Nil să mă urmeze.

— Şezi colea şi aşteaptă! am poruncit. Când vei auzi un fluierat scurt de-al meu, dai fuga în tabără, iei cu tine câţiva oameni bine înarmaţi şi cobori repede la fântână. Semnalul te va înştiinţa că am nevoie de voi.

— Iar te arunci de bunăvoie în primejdie, effendi. Ia-mă şi pe mine cu tine, se rugă el.

— Nu, băiatule, aşa sunt în mai mare siguranţa decât întovărăşit; ceea ce îţi cer, însă, e să alergi imediat ce te voi chema în ajutorul meu.

— N-ar fi mai bine să aduc chiar acum, pe loc, oamenii şi să aştept cu ei aici? Până să-i chem şi până să vina, ar trece timp.

— Ai dreptate. Vezi numai să stea liniştiţi şi să nu se dea de gol.

Tânărul plecă şi eu am început să cobor binişor stânca. Nu-mi luasem puşca, fiindcă m-ar fi stânjenit la coborât;

revolverele îmi ajungeau.

Treptele de sus, săpate în stâncă, erau destul de dese şi lesne de trecut de la una la alta. Când am ajuns pe la jumătatea drumului, am auzit sub mine glasuri omeneşti, aşadar noii sosiţi se aflau lângă fântână şi nu mă puteau vedea.

Am parcurs, deci, pe, nesimţite treptele până la cea din urmă. Aceasta era, după cum am mai spus, foarte îndepărtată de pământ, cam de două ori cât un stat de om. M-am lungit pe ea şi am întins capul până la marginea ei, să pot privi în jos.

Cămilele stăteau împiedicate pe aproape, iar cei trei inşi se lăsaseră în genunchi şi se apucaseră să scormonească pământul din jurul fântânii. Auzeam lămurit tot e vorbeau.

— Eşti sigur că se găseşte aici apă? întreba beduinul pe care îl luasem eu drept un şeic.

— Da. Nu e pentru întâia oară că vin în vâlceaua asta, răspunse Abd el Barak. Din fântâna asta tăinuită se pot umple şapte dacă nu chiar opt burdufuri.

— Bine-ar fi, căci nu mai avem un singur strop.

— Fii fără grijă, o să bei pe săturate şi tu, şi cămilele tale. Şi-apoi, chiar dacă nu, până la Bir Murat nu e decât o zi de drum. De sete n-o să mori — după cum vezi.

— Ori mor de sete, ori am să fiu ucis acolo — una din două. Ştiţi doar că Bir Murat e al ababdehilor, cei mai înverşunaţi duşmani ai tribului meu. Eu, ca şeic al tribului monassir, sunt menit să ispăşesc pentru întreg tribul. Oricât aş da ca preţ de răscumpărare, ar fi degeaba.

Aşadar, beduinul acesta era căpetenia monassirilor, oameni viteji, care şi-au păstrat până în ziua de astăzi neatârnarea. Ei îşi arată pe faţă ura şi duşmănia; de aceea îmi sunt mai simpatici decât triburile acelea josnice, care se umilesc şi se supun cu prefăcătorie, ca pe urmă să-ţi sară cu vicleşug în spate şi să te omoare.

Săpau toţi trei de zor şi munca le era destul de uşoară, căci nu trecuse mult de când descoperisem fântâna şi pământul nu era încă bine bătătorit. Nu băgară însă nimic de seamă.

În sfârşit dădură lespedea la o parte. Se auziră exclamaţii de dezamăgire.

— Allah să se îndure de noi şi să se milostivească — se tângui şeicul. Asta nu mai e apă, ci noroi pe care nici cămilele nu l-ar bea.

— Adevărat! zise muza'birul cu necaz. Ce nenorocire!

— Taci! se răsti mokkademul la el. Nu e nici o nenorocire. N-avem decât s-aşteptăm până mâine şi groapa se umple iar cu apă. N-avem ce căuta la Bir Murat.

— Atunci nu mai putem da de Ibh Asl, căci a şi trecut pe aici, unde era vorba să ne întâlnim cu el.

— N-a trecut încă. Din câte am aflat, nici n-a putut ajunge la wadiul ăsta.

— Păi cum se face atunci că fântâna n-are apă? Mai ştie cineva afară de el despre ea?

— Nu.

— Şi groapa nu seacă niciodată?

— Niciodată. După ce se goleşte, se umple singură pe loc.

— Cine altul putea s-o golească atunci decât Ibn Asl? Pesemne că s-a zorit şi a ajuns mai înainte decât credea la fântână.

— Dracu' te îndeamnă să vorbeşti aşa, fie că ai ori nu dreptate. Dacă Ibn Asl a şi fost pe aici, înseamnă că duşmanii sunt pe urmele lui şi e pierdut.

Şeicul ascultase încremenit vorbele lor. Când mokkademul tăcu, zise nedumerit:

— Nu pricep înţelesul cuvintelor voastre. Nu cumva vorbeşti despre Ibn Asl ed Djasur, vânătorul de sclavi?

— Ba da.

— Allah! Pentru ce m-aţi minţit şi nu mi-aţi spus de la

început?

— Ba ţi-am spus. Am închiriat cămilele ca să ne întâlnim aici cu un prieten. Prietenul ăsta e Ibn Asl. Atunci cu ce te-am minţit?

— Nu m-aţi minţit, dar nici adevărul nu mi l-aţi spus.

— Nu cumva îi eşti duşman?

— Da. Ne-a prădat odată tribul de cele mai bune cămile de călărie.

— De ce te superi pe noi, care n-avem nici o vină? Dar poate că te înşeli, n-o fi fost el...

— Ba el a fost, l-am văzut pe cămilele noastre.

— Cu atât mai bine. Ai acum prilejul să te socoteşti cu el. Când o veni, are să ţi le plătească.

— Cu pumnalul ori cu un glonţ — nu?

— N-o s-o facă, eşti doar sub ocrotirea noastră.

— Bine-ar fi să fie aşa!... V-am auzit în timpul drumului şuşotind între voi. Am înţeles că e vorba de un effendi străin care trebuie ucis şi de nişte soldaţi care îl însoţesc.

— Ai înţeles greşit, zise muza'birul.

— Ba a înţeles foarte bine, îi tăie mokkademul vorba.

Muza'birul se uită mirat la el, dar celălalt urmă foarte calm, întorcându-se spre şeic:

— Fiindcă ai auzit atâtea, e mai bine să afli tot. Eşti duşman al negoţului cu sclavi?

— Ce-mi pasă mie de ei! Eu sunt un monassir liber şi neatârnat şi nu mă sinchisesc de ce se întâmplă cu negrii voştri.

— Bine ai grăit. Atunci nu-l duşmăneşti nici pe Ibn Asl pentru meseria lui.

— Nu. E un om îndrăzneţ şi eu preţuiesc curajul la un bărbat, dar de ce ne-a furat cămilele?

— O să vi le plătească, fii pe pace. Acum să vorbim despre ce e mai important. Kedivul a oprit negoţul cu sclavi şi a trimis pe un reiss effendina să captureze corăbiile cu sclavi şi

pe negustorii care se îndeletnicesc cu meseria asta. Pe lângă acest reiss effendina e şi un străin, un câine de creştin, înghiţi-l-ar iadul să-l înghită! Ghiaurul nu crede în Allah şi-l batjocoreşte pe Profet! Pe câte ştiu, ghiaurul se află la Korosko. Acu' Ibn Asl e pe drum cu o caravană de sclavi; reissul effendina a aflat de lucrul ăsta şi-l pândeşte la Berber cu o ceată de soldaţi, ca să pună mâna pe el. S-ar putea însă ca Ibn Asl să se fi îndreptat cu caravana lui mai spre apus, de aceea reissul effendina a trimis un locotenent cu o trupă de soldaţi la Korosko, să-l ia pe ghiaur şi să aţie calea caravanei. Ştiu hotărât că Ibn Asl va trece pe aici, de aceea i-am ieşit înainte cu tovarăşul meu de colea, ca să-i dăm de veste ce îl aşteaptă. Rău am făcut?

— Defel. Ce are să se amestece un străin, un câine de creştin în treburile ţării noastre. Ducă-se dracului! Eu n-am nimic împotriva voastră şi nici de Ibn Asl nu mă tem, că doar nu i-am făcut nimic. Mai degrabă ar avea ce se teme el de noi, că ne-a furat vitele. Dacă vine aici, sunt gata să mă împac cu el, dacă ne plăteşte cămilele furate.

— Fii sigur că o să vi le plătească. O să pun eu o vorbă bună pentru tine.

— Fă-o şi o să te mulţumesc cu ceva. Dar parcă spunea muza'birul că Ibn Asl a fost pe aici şi a plecat.

— Aşa crede el, dar se înşală. Apa a fost scoasă într-adevăr; dar dacă ar fi scos-o oamenii caravanei, s-ar găsi urmele taberei. Eu însă ştiu că Ibn Asl are obiceiul să trimită întotdeauna iscoade înainte. Pesemne că astea au fost de-au luat apa; caravana trebuie să sosească în urmă şi până atunci groapa se va umple la loc.

— Atunci să punem lespedea peste ea, să nu bată soarele înăuntru şi s-o sece, apoi să tăiem unul din copacii ăştia şi s-aprindem focul.

— Nu se poate! răspunse mokkademul. Copacii arată locul unde se află fântâna şi nu e îngăduit să ne atingem de ei.

Dacă vrei numaidecât să faci foc, du-te de adună bălegar uscat din vâlcea.

Şeicul îşi luă de jos puşca şi plecă. Ştiam bine că în toată valea nu există urmă de bălegar şi mokkademul ţinuse cu tot dinadinsul să-l îndepărteze pe şeic. Bănuiam eu pentru ce, nu-i vorbă, căci după ce-l văzură îndepărtându-se muza'birul îi zise înfuriat celuilalt:

— Ce nesocotinţă să-i spui şeicului toate pe şleau! Ce era nevoie să ştie şi el ce avem noi de gând?

— Cum îndrăzneşti să mă cerţi, nemernicule! De unde îţi iei tu dreptul să-mi ceri socoteală? se răsti mokkademul la el.

— Eu n-am nimic împotrivă, răspunse celălalt, lăsând-o mai moale, dar ce o să spună Ibn Asl când o afla?

— N-are să spună nimic. Şeicului îi astupăm noi repede gura.

— Adică... îl ucidem, nu-i aşa?

— Trebuie să moară, fiindcă a aflat taina fântânii ăsteia. Îndată ce se va şti unde sunt fântânile noastre, poate oricine să vină să ia apă şi n-o să mai fie chip să-şi adape Ibn Asl cămilele, aşa că se duce pe copcă afacerea cu sclavii. De aceea a jurat să omoare pe oricine va afla de ele. O să-l amuţească şi pe şeicul ăsta cu un glonţ, fii tu pe pace.

— Aşa mai merge. Dar de ce l-ai adus încoace? Ştiai că va plăti cu viaţa.

— Ce voiai să fac? Ne trebuiau cămile şi încă din cele mai bune. El a fost singurul care s-a învoit să ni le închirieze, ţinea însă morţiş să meargă şi el; n-avea pesemne încredere în noi. Acu' să tragă ponoasele. L-am trimis într-adins după bălegar, ca să-ţi pot spune ce ţi-am spus. Vorbindu-i aşa, pe faţă, i-am risipit bănuielile şi n-o să se ferească, astfel că o să-şi primească moartea când nici n-o s-o aştepte. Ei, tot mai zici că am fost un nesocotit?

— În împrejurarea asta nu, dar în altele.

— Aşa? Care anume?

— De pildă în noaptea aceea la Kahira, când ai făcut pe stafia şi te-a prins ghiaurul.

— Să nu-mi mai aduci aminte! Ceasul acela a fost cel mai cumplit din viaţa mea şi nu o să am astâmpăr până nu i-oi plăti nemernicului cu vârf şi îndesat! N-ai însă dreptul să-mi faci mie imputări. Parcă n-a trebuit şi tu să fugi de frica lui la Giseh? Şi pe urmă la puţul părăsit...

— Taci, că-mi vine să turbez! Ghiaurul ăsta are un noroc orb. Ne zădărniceşte toate planurile şi, când crezi că ai pus mâna pe el, îţi alunecă printre degete.

— De data asta nu ne mai scapă, fii pe pace.

— Mai ştii! Uiţi că are cu el o droaie de soldaţi.

— De ăştia nu mă tem eu. El singur o să ne dea mai mult de lucru, decât ei toţi la un loc. Ibn Asl are destui războinici cu el ca să-i pună cu botul pe labe. Dacă izbutim să-i dăm de veste, toate uneltirile ghiaurului se întorc împotriva lui. Vrea să atace caravana de sclavi, dar o să fie el atacat de ea. Mare noroc am avut că am văzut la Berber pe Meled ăla printre soldaţii lui reiss effendina. Mi-a dat pe faţă tot planul lor. Eu vroiam să mă duc de-a dreptul la Khartoum şi cât mai în grabă, acum însă nu-mi pare rău de zăbava şi de ocolul făcut, căci astfel vom pune mâna pe ghiaur.

În momentul acela tocmai se întorcea şeicul, care auzi ultimele cuvinte şi zise cu ciudă:

— Trebuie să ne lipsim de foc, fiindcă n-am găsit nici urmă de bălegar. Bine ar fi să ţi se împlinească dorinţa, dar tare mă tem că o să păţeşti ca mine cu bălegarul. Dar, ia spune, de ce îl urăşti atât? din pricina lui Ibn Asl ori ţi-a făcut şi ţie ceva?

— Mi-a făcut.

— Aha, aşa! Povesteşte-mi şi mie. Sunt de-al vostru şi poate că vă pot fi de folos ca să-l prindeţi.

Îşi rezemă puşca de a celorlalţi doi şi se aşeză jos lângă ei. Mokkademul se apucă să-i îndruge nişte prăpăstii de ţi se făcea părul măciucă; reieşea că eu sunt cel mai grozav

criminal din câţi există pe lume.

— Allah! strigă şeicul când mokkademul sfârşi, ăsta nu mai e om, dar nu e vina lui, ci a diavolului. Când Allah l-a făcut pe Adam, diavolul a vrut să facă şi el unul la fel şi a izbutit să-i dea chip şi trup de om, dar sufletul de drac. Din ăsta se trag creştinii, pe când urmaşii lui Adam sunt musulmanii, adevăraţi drept-credincioşi ai lui Allah. Eu zic că e mai bine să nu pomenim de ghiaurul ăsta — ferească-mă Allah de satana! Când îl veţi prinde, o să mă uit de departe la el; numai că, vezi tu, pe diavolul e greu să-l prinzi şi nu cred că o să puneţi vreodată mâna pe ghiaur.

— De data asta nu ne mai scapă, zise muza'birul. O să fie vai şi amar de el... Să-l am eu acuşi, colea în mână...

N-apucă să-şi mântuie vorba, căci m-am ridicat în picioare, am sărit jos de pe treaptă şi i-am zis:

— Poftim, ţi-am îndeplinit dorinţa. Sunt aici!

Săritura o făcusem în aşa fel ca să mă aflu între ei şi puştile tor. Rămaseră mai întâi împietriţi în loc, ca şi când ar fi văzut o stafie. Am tras amândouă revolverele de la brâu, îndreptând ţevile spre el:

— Să nu pomeneşti de diavol, că vine când nici nu gândeşti. N-aţi spus că eu sunt dracul?

Mokkademul smuci fulgerător pistolul din cingătoare şi răcni ca turbat:

— Da, diavol eşti nu om. Du-te în iad, unde ţi-e locul!

Vru să tragă, dar nu i-am lăsat vreme; l-am izbit, cu piciorul peste mână, de-i zbură arma cât colo, iar când vru să se repeadă la mine, i-am mai dat un picior în pântece, încât s-a dat de-a rostogolul la pământ.

În clipa aceea muza'birul, care era mai sprinten şi mai îndemânatic decât el, se năpusti spre mine, încât abia am avut timp să sar în lături. Când glonţul pistolului său trecu pe lângă urechea mea, pumnul meu îl pocni drept în tâmplă, prăbuşindu-se leşinat la picioarele mele.

În vremea asta, mokkademul se desmeticise, se ridicase de jos şi trăsese cuţitul de la brâu. Mi-ar fi fost lesne să-l culc îndată cu un glonţ în cap, dar n-am făcut-o; cu o lovitură i-am smuls cuţitul din mână; l-am trântit jos şi l-am apucat cu amândouă mâinile de beregată. Câteva momente se zbătu cu furie, pe urmă rămase nemişcat. Am vârât două degete în gură şi am scos un fluierat scurt, pe urmă am luat iar revolverele, pe care le aruncasem jos, ca să-mi fie mâinile libere.

Totul se petrecuse cu o repeziciune fulgerătoare, fără ca în tot timpul acesta să-l fi slăbit o clipă din ochi pe şeic. Acesta însă stătea ca împietrit şi se uita cu ochii holbaţi la mine. Dacă situaţia n-ar fi fost atât de gravă, aş fi izbucnit în râs de mutra pe care o făcea arabul.

— Allah akbar — Dumnezeu e mare — izbuti el în cele din urmă să bolborosească, ridicându-se de jos. Arătând apoi spre ceilalţi doi, urmă: cine eşti tu şi ce ţi-au făcut ăştia doi de i-ai doborât cu pumnul ca şi Kaled pe câinii săi?

— Cine sunt? Ţi-am mai spus-o. Sunt acela despre care ţi-au povestit ei atâtea grozăvii, i-am răspuns eu.

— Ghia... creşti... nul!

— Da.

— Udşubi Allah — minune dumnezeiască! Cum ai îndrăznit să te a...

Vru să pună mâna pe puşcă, dar m-am aşezat în calea lui şi i-am curmat vorba:

— Nu te înfierbânta aşa. Nu poţi schimba nimic din cele ce s-au întâmplat şi se vor întâmpla de acum încolo.

— Ba da. Dă-mi puşca!

— Mai târziu, deocamdată rămâne în păstrarea mea.

— Aşa? Am eu şi...

Vârî mâna sub manta, să scoată pumnalul de la brâu; i-am lipit atât de tare braţele de trup, încât nu mai putu face o mişcare şi i-am strigat lui Ben Nil, care venea în fugă cu

soldaţii după el:

— Legaţi-l mai întâi pe acest şeic al monassirilor, dar nu-i faceţi nimic, căci ne va deveni în curând din duşman prieten.

Arabul vru să se împotrivească, dar degeaba. Într-o clipă fu legat burduf de mâini şi de picioare, încât nu mai putu face decât paşi mărunţi ca să se poată mişca din loc. În schimb ocăra cât îl ţinea gura, aruncând toate blestemele cerului asupra noastră, îl lăsarăm în pace să-şi verse focul.

În vreme ce mokkademul şi muza'birul erau şi ei legaţi zdravăn, se auzi din vârful dealului un glas răcnind:

— Daţi-le la cap! Omorâţi-i! Ciuruiţi-i cu gloanţe şi înfigeţi-le cuţitele în inimă! Ei, gata sunteţi?

Era, fireşte, glasul lui Selim.

— Taci, fricosule! se răsti Ben Nil la el. Nu te încumeţi să vii încoace, ai?

Selim înţelese că nu mai e nici o primejdie şi veni în fugă. Când văzu pe cei trei legaţi fedeleş, strigă:

— Biruinţă, glorie şi onoare! Lupta s-a sfârşit şi duşmanul a fost înfrânt!

— Tacă-ţi gura, lăudărosule! îi spuse din nou Ben Nil mânios. Tu eşti ca ăia: la plăcinte înainte, la război înapoi. Hai, ia-l pe şeicul ăsta de aici şi du-l sus în tabără.

— Pe şeic? Ei, aş! Eu cu muza'birul am ce am. A vrut să mă lase să mă prăpădesc în fundul puţului, răzbunarea mea va fi grozavă, atâta vă spun.

— Aha, acum când îl vezi legat nu ţi-e frică... Bine, ia-l!

Atât muza'birul, cât şi mokkademul se desmeticiseră şi, ca să ne fie mai uşor de transportat în tabără, li se slăbiseră niţel legăturile la glezne ca să poată păşi. Selim îl ridică de jos, îl apucă pe scamator de braţ şi-i zise răstit:

— Înainte, nemernicule! Eşti acum în puterea mea şi o să te zdrobesc sub călcâiul meu ca elefantul pe vierme.

Muza'birul nu-şi putea mişca braţele, ci doar picioarele; se repezi însă la Selim, îl trânti la pământ şi-şi înfipse dinţii în

beregata lui. Muşca de parcă ar fi fost un câine turbat, dar nu putea apuca, din fericire, decât pielea. Fără măcar să încerce să se apere, fricosul de Selim se întinsese cât era de lung şi mugea ca un bou pe care-l duci la tăiere.

L-am apucat pe muza'bir de ceafă, l-am tras la o parte şi i-am cârpit câteva palme de-l podidi sângele pe nas. Selim se ridică de jos, se pipăi la gât, şi zise tânguindu-se:

— M-a muşcat, ticălosul... s-a năpustit ca un tigru asupra mea... Effendi, tu, care eşti ăl mai mare doctor de pe tot pământul, ia vezi, nu-i aşa că o să mor?

Deşi ştiam că muşcătura îi sfâşiase numai pielea, m-am prefăcut foarte îngrijorat şi i-am răspuns cât mai serios:

— Splina şi ficatul au rămas, ce e drept, neatinse, dar dinţii unui om turbat sunt înveninaţi; tare mă tem să nu te alegi cu un *simm ed damm*(otrăvirea sângelui).

— Cum, ce-ai spus? Un *simm ed damm!* N-am auzit încă de boala asta. Allah, îndură-te de mine! Şi ce o să se întâmple, effendi?

— Păi... rana se umflă, umflătura se întinde până la inimă, stomacul devine alb, plămânii verzi, faţa neagră cu dungi galbene, mâinile şi picioarele slăbesc şi tot trupul se topeşte, până nu rămâne decât capul, care se usucă şi el după câtva timp.

— O, Mahomed, o voi toţi sfinţii califi! Asta e *simm ed damm!* Sunt pierdut... nemernicul ăsta de muza' bir m-a ucis! Şi nu e nici un leac împotriva bolii?

— Ba ar fi unul, dar nu cred că îl pot întrebuinţa la tine.

— Effendi, dragă effendi, bunul meu effendi, spune-mi ce să fac şi o să te ascult.

— Bine. O să încerc să te scap, cu o singură condiţie.

— Una, zece, o sută, ori câte vrei, numai scapă-mă.

— Şi o să mă asculţi?

— Ca sclavul cel mai supus. Porunceşte!

— Mai întâi trebuie sa te frec cu *ruh el umo* (apa vieţii) şi

din clipa aceea n-ai voie să răsufli decât prin nas, adică să nu deschizi defel gura şi nici să vorbeşti.

— Allah! Greu lucru... Câtă vreme?

— Până a trecut primejdia. O să-ţi spun eu când.

— Păi cum să beau şi să mănânc cu gura închisă?

— Numai atunci ai voie s-o deschizi, dar să nu cumva să scoţi un cuvânt.

— Bine, effendi, fie şi aşa, oftă el. Mai bine să nu vorbesc o bucată de vreme decât să pier de o boală atât de groaznică. Ce moarte înfiorătoare, să vezi cum ţi se topeşte trupul încetul cu încetul! N-aş putea s-o îndur. Jur pe bărbile tuturor califilor că n-am să scot un cuvinţel; zău aşa.

— Atunci ne-am înţeles. Tu eşti un om tare şi hotărât şi n-o să vrei să-mi dai meşteşugul de ruşine.

— Aşa, chiar aşa! Lasă că o să vezi tu effendi ce fel de om sunt eu. Allah e mare, el dă moarte şi viaţă, dar dacă îi e îngăduit unui drept-credincios de-al său să scape de la moarte prin tăcere, o să mă silesc să tac.

Prizonierii şi cămilele lor fură duşi în ascunzătoarea noastră. Astuparăm apoi fântâna la loc şi şterserăm orice urmă rămasă după noi. Urma acum să mă sfătuiesc cu locotenentul şi onbaşiul ce aveam de făcut. Eu trebuia să spionez caravana, aşa că lor le rămânea însărcinarea să ducă soldaţii la atac. Le-am arătat locul pe unde să coboare amândouă detaşamentele în vâlcea; restul îl vor dicta împrejurările. Am început apoi să urc şi să cobor de câteva ori treptele din stâncă, pentru a mă deprinde cu ele şi a nu face vreun pas greşit prin întuneric, care să mă dea de gol. După ce m-am încredinţat că totul o să meargă de minune, m-am întors în tabără, mulţumit că doi din duşmanii mei cei mai înverşunaţi, printre care Abd el Barak, căpetenia lor, îmi şi căzuseră în mână.

Ce să fac însă cu ei? mă întrebam şi mă întrebă şi locotenentul când am venit să mă aşez lângă el şi onbaşiu. Pe

prizonieri îi lăsasem ceva mai încolo, sub paza a doi soldaţi, ca să nu audă ce vorbim. Selim se aşezase turceşte şi Ben Nil îi vorbea cu însufleţire. Înţelegeam după mutra lui ce urmărea, să-l determine pe Selim, care era un palavragiu neîntrecut, să vorbească. Dar lunganul nici nu crâcnea.

— E ciudat, effendi, îmi zise locotenentul că hotărârile tale au întotdeauna succes. Ştii că adeseori am fost de altă părere şi ţi-am spus-o făţiş, m-am convins însă că tot tu ai dreptate. Am făcut astăzi o captură minunată şi sper că vom reuşi să le salvăm pe bietele femei din ghearele lui Ibn Asl.

— N-aş fi mulţumit numai cu atât, i-am răspuns eu. Nu e de ajuns să salvăm femeile, vreau să-l prind şi pe el, cu toată şleahta lui, şi să-l predăm lui reiss effendina.

— Ar fi un mare noroc, căci am scuti mulţi negri de sclavie, iar altora le-am salva viaţa. Va trebui însă să se verse sânge, şi încă mult de tot.

— Posibil, dar posibilitatea nu e încă siguranţă şi nici necesitate. Nu e întotdeauna nevoie să te conduci după împrejurări, ci să le domini, să te foloseşti de ele.

— Sunt curios să ştiu care ar fi mijlocul. Împrejurările sunt următoarele: Ibn Asl va veni să poposească la fântână; vom da buzna peste el, ucidem cât mai mulţi din oamenii lui, iar pe ceilalţi îi luăm prizonieri. Cum crezi tu că ar fi cu putinţă altfel, adică să punem mâna pe cincizeci de inşi, fără vărsare de sânge?

— Deocamdată nu ştiu nici eu. Eu socot că viaţa e cel mai mare bun pe care l-a hărăzit Dumnezeu omului pe pământ, şi trebuie cruţată pe cât se poate. Dacă pot să-mi ajung scopul fără să ucid, sunt foarte mulţumit. Poate că reuşim să biruim prin vicleşug. E un simţământ de mândrie să învingi un duşman cu arma în mână şi fiecare rană pe care i-o faci e o adevărată glorie. Dar să birui un vrăjmaş viclean tot prin viclenie este şi asta o satisfacţie care nu trebuie nesocotită — cunosc lucrurile acestea din experienţă. Deocamdată

rămânem la planul nostru. Eu cobor în vale, pe stâncă, să aud ce vorbesc, iar voi vă furişaţi prin întuneric la dreapta şi la stânga fântânii, în aşteptarea semnalului de atac pe care vi-l voi da eu.

— Ce semnal?

Ai auzit vreodată cum cârâie un vultur negru în somn?

— Da.

Am să imit acest cârâit. E atât de obişnuit în pustiu, încât nici Ibn Asl, nici paznicii săi nu-l vor lua în seamă.

— Dar nu putem coborî toţi, trebuie să rămână cineva la cămile şi să păzească prizonierii.

— Bineînţeles. Doi sau trei inşi ajung. Pe şeic îl dezlegăm însă: e nevinovat, nu ne-a făcut nimic rău şi nici n-are gânduri rele împotriva noastră. Nu se ştie dacă el şi tribul său nu ne vor mai prinde bine la ceva, aşa că e nimerit să ne purtăm blând cu el.

— Sunt de aceeaşi părere. Cu mokkademul şi muza'birul ce-ai de gând?

— Îi dăm pe mâna lui reiss effendina. S-a dovedit că sunt în strânse legături cu vânătorii de sclavi.

— Cum, renunţi la răzbunare? Pe câte ştiu, au vrut să te omoare!

— Religia mea interzice răzbunarea.

Ben Nil, care ne auzi, se amestecă în vorbă:

— Eu însă nu sunt creştin, effendi. Muza'birul a fost părtaşul fachirului şi mokkademul de asemenea. M-au ademenit în puţ ca să-mi putrezească oasele acolo. Dacă nu veneai tu, nu mai vedeam lumina zilei cât e lumea şi pământul. Aceşti doi prizonieri mi se cuvin mie, nu reissului effendina.

— Vrei să-i ucizi? l-am întrebat.

— Nu, răspunse el cu mândrie. De când sunt cu tine mi-am însuşit părerile tale. Nu-l ucid pe om mişeleşte, când nu se poate apăra, chiar dacă mi-ar fi cel mai înverşunat

duşman. Totuşi, vreau şi trebuie să mă răzbun. Mă voi lupta cu el în luptă dreaptă. Să le dai îndărăt armele şi Allah să hotărască între noi.

— Hm... să mă mai gândesc.

I-am răspuns într-adins aşa, ca să-l domolesc, deşi nici prin minte nu-mi trecea să-i împlinesc dorinţa. Băiatul, îmi devenise mult prea simpatic ca să-l las să se expună unei primejdii din care nu credeam că ar putea ieşi biruitor.

Am trimis apoi să mi-l aducă pe şeic. L-am poftit să şadă lângă mine, ceea ce primi, dar mă întrebă posomorât:.

— Ce v-am făcut eu vouă de vă purtaţi cu mine ca şi când v-aş fi duşman?

— Eşti tovarăşul duşmanilor noştri, atâta tot. De altminteri ai auzit că am dat poruncă să fie toţi blânzi cu tine.

— Am auzit. Atunci de ce mă ţineţi legat? Grăieşti frumos din gură, dar purtarea e a unui creştin care nu se ţine de cuvânt.

— Te-as sfătui, spre binele tău, să ţii seama de ce vorbeşti. Crezi ca jignindu-mă, o să mă faci să mă port altfel cu tine? Eşti tovarăşul acelora care vor să mă ucidă şi, după legile pustiului, aş putea să vă împuşc pe toţi trei. Am auzit însă ce vorbeaţi fără să mă vedeţi voi şi ştiu că le-ai închiriat numai cămilele şi n-ai nici un amestec în treburile lor. Legea mea îmi porunceşte să fiu drept şi să nu pedepsesc pe cineva pentru vina altora. De aceea te voi lăsa liber dacă îmi făgăduieşti să împlineşti condiţiile pe care ţi le voi pune eu.

— Să le aud!

Stătea tot posomorât, cu privirea încruntată. Era un musulman fanatic, deci potrivnic oricărui om de altă lege ca el. În afară de asta credea toate năzbâtiile pe care i le îndrugase Abd el Barak despre mine. I-am povestit pe scurt cele întâmplate, apoi am adăugat:

— Trebuie să recunoşti şi tu că nu sunt diavolul, aşa cum m-au încondeiat ei. N-am nimic cu tine şi ştiu că monassirii

sunt războinici viteji, care nu şi-au călcat niciodată cuvântul. De aceea îţi fac următoarea propunere: să-mi juri pe barba Profetului că nu vei pleca de aici fără îngăduinţa mea şi nici nu vei încerca să schimbi vreun cuvânt cu mokkademul şi muza'birul. Vrei? Bine. Te dezleg şi-ţi dau înapoi armele. Atâta timp cât vei fi printre noi, te vom considera oaspetele şi nu prizonierul nostru.

— Şi după ce veţi pleca voi?

— Eşti liber să faci ce pofteşti.

— Îmi întinzi o cursă sau vorbeşti adevărat?

— Eu nu mint niciodată.

— Bine, îţi dau cuvântul meu.

— Nu asta. Fă jurământul întreg.

— Jur pe barba Profetului că voi împlini întocmai dorinţa ta.

Se cunoştea după seriozitatea lui că omul se va ţine de cuvânt. L-am dezlegat şi i-am dat îndărăt armele, zicându-i:

— Din clipa asta eşti oaspetele şi prietenul nostru. De altfel, mulţumeşte-i lui Allah că ai avut de-a face cu un creştin şi că ţi-a îndreptat paşii înspre mine. Dacă nu eram eu, mâine n-ai mai fi fost pe lumea asta, ci pe cealaltă.

— Cum aşa, cine ar fi avut interes să mă omoare? Numai tu!

— Eu mai puţin ca oricare altul. Tovarăşii mei pot să-ţi spună că eu nu iau viaţa nici celui mai neîmpăcat duşman al meu. Ştii tu de ce te-au trimis mai adineauri după bălegar?

— Fireşte că ştiu. Ca să fac focul.

— Dacă aşa crezi, apoi atunci ferice de tine că ai o fire atât de încrezătoare. De unde să fie aici bălegar?

— De la cămilele caravanelor cu sclavi care poposesc în vâlcea.

— Câte dintr-acestea trec pe-aici într-un an de zile? Fântâna asta tăinuită n-o cunosc decât oamenii lui Ibn Asl şi nu trec decât de două sau cel mult de trei ori pe an. Cât

bălegar poate să rămână după ele? Nu ştii tu că întotdeauna îl adună cu grijă pentru trebuinţele lor? Dă-ţi şi tu seama că Abd el Barak ştia foarte bine lucrul acesta şi era sigur că n-o să găseşti ce căutai.

— Atunci pentru ce m-a trimis?

— Ca să poată vorbi cu muza'birul despre tine. Am auzit cuvânt cu cuvânt ce-şi spuneau. Puneau la cale să te omoare.

— Allah! Dovedeşte-mi adevărul vorbelor tale.

— Ibn Asl ed Djasur, vânătorul de sclavi, nu-şi poate trimite prin pustiu caravanele decât atâta timp cât fântânile lui tăinuite nu sunt cunoscute de nimeni. De îndată ce acestea vor fi descoperite, s-a isprăvit cu negoţul lui bănos. Şi ce crezi tu: pe ce să pună Ibn Asl mai mult preţ, pe viaţa unuia din acesta, sau pe câştigul pe care îl are de pe urma negoţului său cu sclavi?

— Pe câştig, fireşte. Dar eu n-am venit din îndemnul meu aici, ci chemat de ei.

— N-are a face. Le-ai aflat taina şi Ibn Asl trebuia să te cureţe de pe faţa pământului.

— Aşa spunea Abd el Barak?

— Da. Ori nu cumva crezi că te mint?

— Nu. Sunt sigur că spui adevărul. Ce oameni răi, să mă atragă într-o cursă!

— Vina e numai a ta. N-ai vrut să le dai altminteri cămilele.

— Ai dreptate. Recunosc de asemenea că nu puteau să-mi spună ce primejdie mă aşteaptă. De aceea îi iert şi mă pun sub ocrotirea ta.

— Văd că Allah ţi-a dat o inimă iertătoare. Mila şi îndurarea ta sunt ale unui creştin, ceea ce mă bucură cu atât mai mult cu cât te credeam un duşman neîmpăcat al religiei mele.

— Sunt şi voi rămâne toată viaţa mea. Ceea ce nu cred că te va împiedica să mă opreşti de la îndatoririle mele de bun

musulman.

— N-am nici un drept s-o fac.

— Atunci află că e ceasul rugăciunii asfinţitului soarelui şi covoraşul meu e pe şaua cămilei mele. Pot să mă duc să mi-l iau?

— Cum să nu! Cămila, covorul şi tot ce e al tău îţi aparţine. Noi nu suntem hoţi sau tâlhari.

Îşi aduse şidşşadiul — aşa denumeşte arabul covoraşul pe care îl aşterne jos, să-şi facă rugăciunea — se apropie de ceilalţi musulmani şi se aşezară toţi în genunchi. Soarele apunea şi glasurile lor răsunau până departe în pustiu, apoi se întunecă repede, căci prin ţinuturile acelea nu există amurg.

După rugăciune urmă cina. Am simţit deodată un miros puternic gâdilându-mi nările. Am privit în juru-mi şi am văzut pe un soldat întins cu burta la pământ şi suflând din răsputeri într-o flăcăruie. Am alergat într-acolo şi am călcat focul în picioare.

— Ce faci omule? m-am răstit eu la el.

— Păi... ziceam că... s-aprind un focşor... îngăimă el cu nevinovăţie.

— Crezi că e îngăduit?

— De ce nu, effendi?

— Eu nu v-am oprit, fiindcă ştiam că n-aveţi bălegar la voi. De unde l-ai luat?

— L-am adunat astăzi, fiindcă eram cel din urmă şi descălecam mereu...

— Te-ai ostenit degeaba, i-am tăiat eu vorba. Tu nu vezi în ce primejdie ne vâri, prostule! Fumul se simte până departe şi ne poate da de gol. Ce te faci dacă soseşte acum Ibn Asl şi prinde de veste că suntem aici?

— Iartă şi tu, effendi, la asta nu m-am gândit.

Această întâmplare, atât de puţin însemnată în sine, mi-a adus mari foloase mai târziu.

Noi, oamenii, ne aciuiserăm în adâncitura dealului, iar cămilele le lăsasem afară, sub paza a doi soldaţi. În vârf stătea santinela, cu ochii aţintiţi spre miazănoapte. Cum eram deprins să mă încred mai bine în ochii mei decât într-ai altora, am urcat dealul şi m-am aşezat jos, lângă santinelă; mai târziu a venit şi onbaşiul. Cunoştea bine pustiul şi socotea ca mi-ar putea fi de folos.

Nu trecu mult şi se ivi luna, care îşi arunca razele peste stâncile din faţa noastră, lăsând totuşi pe alocuri fâşii întunecoase.

Să fi fost ceasurile cam zece din noapte, când mi se păru că văd o mişcare. Umbre albe treceau ca nălucile. Erau humusurile sau haikurile (mantale largi) vânătorilor de sclavi. Am coborât în ascunzătoarea noastră şi i-am spus locotenentului să se facă tăcere şi să li se pună prizonierilor câte un căluş în gură, ca să nu înceapă să strige şi să le dea de veste că suntem acolo; pe urmă am coborât cu băgare de seamă în vale, să-l spionez pe Ibn Asl. Burnusul alb mi-l lăsasem în tabără, aşa că nu puteam fi zărit.

Deodată am auzit de pe povârnişul celălalt un fel de ciripit, întrerupt din când în când de un glas gros bărbătesc. Ciripitul erau vocile sclavelor, iar glasul cel gros — al conducătorului caravanei, care le arăta drumul pe unde să coboare în vâlcea.

Glasurile se apropiau. Caravana ajunsese în mijlocul văii şi venea spre fântână. Am văzut desluşit, din dosul trunchiurilor de copaci, unde stam tupilat, burnusurile albe ale bărbaţilor şi baldachinele sub care erau adăpostite femeile.

— Staţi! strigă deodată, glasul bărbătesc. Mulţumiţi-i lui Allah şi Profetului că am dat în sfârşit de apă, ca să ne potolim setea.

Un vuiet de glasuri bărbăteşti şi femeieşti îi răspunse, amestecat cu mugete şi sforăituri de cămile, apoi două făclii fură aprinse şi am putut să văd ce se petrece jos; la şase coţi

sub mine.

Era într-adevăr o caravană impunătoare. Se aprinseră câteva făclii de răşină, şi, la lumina lor, am putut deosebi cincisprezece cămile de povară cu tatirvane. Aceste baldachine sau lectici pentru femei sunt de diferite forme, întotdeauna fantastice, aproape caraghioase. Şi mai curioase par însă la lumina focului sau a făcliilor, cum le vedeam eu atunci.

În afară de cămilele care purtau baldachinele, erau şi altele, încărcate cu burdufuri, cu unelte, foi de cort şi prăjini. Cămile de călărie să fi fost cam cincizeci.

Vreme de un sfert de ceas urmă o forfotă şi o zăpăceală care părea că nu se mai sfârşeşte, pe urmă se făcu linişte. Corturile pentru femei fură întinse, muncă pe care o făcură înseşi sclavele, bărbaţii luau poverile din spinarea cămilelor, în vreme ce câţiva din ei veniră cu făclii aprinse la fântână.

Mă stăpânea un simţământ ciudat. Cunoşteam bine Orientul, dar nu avusesem încă în faţa ochilor un tablou ca acela care se desfăşura acum la câţiva paşi de mine. Mă mai impresiona probabil şi faptul că curând scena paşnică avea să se preschimbe într-o adevărată tragedie şi o vărsare de sânge de care mă înfioram dinainte. Întocmirea taberei era lesne de desluşit. Eu mă aflam tocmai deasupra fântânii. La dreapta, bărbaţii îşi întindeau pe pământ păturile; la stânga se înşirau corturile femeilor, iar în spatele corturilor — şeile şi poverile. Mai în fund, cămilele se înghesuiau pe un teren plin cu bolovani ascuţiţi.

Planul de amenajare a taberei mă făcea să-mi schimb părerea pe care o avusesem până atunci despre vestitul, mai bine-zis, temutul, Ibn Asl ed Djasur. Un astfel de om trebuie să fie înainte de toate prevăzător, pe când tabăra era întocmită cu o neprevedere de necrezut. Probabil că se credea stăpân pe situaţie, deoarece nu întâlnise pe tot întinsul pustiului ţipenie de om.

Se apucară să dezgroape fântâna. Oamenii scormoneau pământul cu mâinile. Un bărbat înalt, cu faţa pârlită de soare şi o barbă neagră, stufoasă, stătea lângă ei şi, din când în când, dădea câte o poruncă scurtă în dreapta sau în stânga.

Omul era Ibn Asl, şeful vânătorilor de sclavi. Nu semăna defel cu tatăl său, prea cuviosul şi venerabilul fachir Abd Asl.

Săpătorii ajunseră la lespedea de piatră, o dădură în lături şi conducătorul lor apucă o făclie, se lăsă în genunchi şi privi în adânc. Deodată scoase o înjurătură grozavă şi zise dezamăgit:

— Aici şi-a vârât dracul coada! Apa care se găseşte pe fund abia dacă ajunge pentru sclave. Trebuie să le-o dăm lor ca să arate bine la faţă. Strânge-le-ar Allah de gât, să n-o poată înghiţi! Din pricina lor să răbdăm noi acum de sete!

— Poate că o să se mai adune puţină şi pentru noi, spuse unul din oamenii care scormoniseră pământul.

— Asta o ştiu şi eu, mă, fecior şi nepot al înţelepciunii, mormăi cu ciudă arabul. Dar cine ştie cât o să treacă până atunci. Putem noi aştepta atât?

— Păi şi aşa tot trebuie să-i aşteptăm aici pe ceilalţi, — căută omul să-l îmbuneze.

— Ăştia au să sosească abia mâine, şi atunci nu mai e timp de zăbavă, plecăm imediat.

— Au s-aducă ei apă de la Bir Murat.

— Pe aia s-o bei cu tată-tău! N-am putut să înghit un strop din ce-a adus Malaf azi-dimineaţă. Aduceţi încoa' femeile, să-şi umple cofele, să le supraveghez eu însumi, ca să nu se risipească nici o picătură.

Femeile se apropiară în tăcere şi după ce luară apa, se duseră grăbite în corturile lor. Păreau tare amărâte sau nu cutezau să vorbească de faţă cu el.

După ce groapa fu golită, Ibn Asl şezu jos pe lespede şi-şi sprijini capul în mâini, privind la agitaţia din faţa lui. Am făcut şi eu la fel şi căutam să nu-mi scape nimic din ce vedeam. Mă

mira faptul că nici unul din vânătorii de sclavi n-avea armă de foc asupra lui, ci numai cuţitele — înfipte în brâu. Am băgat de seamă mai târziu că le îngrămădiseră în dosul corturilor, ca să nu-i stingherească în mişcări.

Indianul e mult mai prevăzător. Când nu se află în wigwamul[1] său, nu lasă puşca din mână şi o ţine în braţe chiar în timpul somnului. Mă deprinsesem şi eu să fac tot aşa. Beduinii îşi aşază însă grămadă puştile şi pistoalele când se culcă şi nici măcar nu pun pe cineva să le păzească.

Am simţit deodată miros de bălegar aprins ieşind din corturi. Femeile îşi pregăteau cina, pe când bărbaţii aduseră saci cu smochine şi câteva burdufuri cu apă, apoi se aşezară în apropierea şefului lor să mănânce.

Era o adunătură de oameni din toate neamurile de pe acolo. Chipuri negre catran, altele de culoare arămie, până şi albi cu pieliţa pârlită de soare.

Toţi vorbeau aproape pe şoptite între ei, ca şi când s-ar fi temut să ridice glasul în faţa şefului lor. Se auzea de asemenea flecăreala femeilor, dar nu puteam înţelege ce spun. Pe cele care veniseră să ia apă le văzusem la faţă — căci erau fără voal — şi m-am încredinţat că faima frumuseţii femeilor tribului fessarah era întemeiată.

După câtva timp, veni un om dinspre locul unde se aflau cămilele, se aşeză lângă foc, scoase o bucată de carne uscată şi începu să mănânce în tăcere. Era un bărbat încă tânăr, dar oţelit în lupte, căci chipul îi era tot brăzdat de tăieturi, ca şi când ar fi fost ciopârţit cu satârul. După ce înghiţi ultima îmbucătură, întrebă:

— Ei, ce zici, da ori nu?

Glasul îi era răguşit şi tot atât de respingător ca şi chipul.

— Marba! strigă şeful în loc de răspuns.

Ochii tuturor se îndreptară spre unul din corturi; dar nu veni nimeni.

[1] Adăpost, colibă.

— Marba! repetă el cu acelaşi rezultat.

Făcu semn la doi din oamenii săi. Aceştia se ridicară de jos, intrară într-unul din corturi şi scoaseră de acolo o fată tânără, pe care o aduseră înaintea şefului.

Marba părea să nu aibă mai mult de şaisprezece ani şi era de o frumuseţe uimitoare. Desculţă, n-avea pe ea decât un fel de cămaşă lungă, care îi acoperea tot trupul; părul negru, împletit în două cozi groase, îi atârna pe spate. Avea chipul ca împietrit şi ochii priveau ţintă la şef, ca şi când nici nu l-ar fi văzut pe celălalt de lângă el.

— L-ai jignit, deci trebuie să ispăşeşti. Sărută-l!

Fata auzi porunca, dar nu făcu nici o mişcare, nici măcar nu clipi.

— Sărută-l! se răsti şeful iar, altminteri...

Se ridică în picioare şi-şi descolăci biciul din jurul trupului. Fata stătea ca o stană de piatră şi nu-şi dezlipea ochii de la el. Arabul veni lângă ea şi o arse cu sfârcul biciului. Degeaba.

— Bate-o până ce s-o supune, răcni pocitania, tremurând de furie.

— Asta n-o poate face decât Ibn Asl. Aşteaptă şi tu până mâine, când o veni el. Dar vreau să simtă că astăzi eu poruncesc aici.

O mai izbi de câteva ori, pe urmă se aşeză iar la locul lui. Fata se întoarse şi păşi dreaptă spre cort, apoi dispăru înăuntru.

Cum m-aş fi repezit la ticălos şi l-aş fi bătut măr cu biciul lui! Trebuia însă să mă stăpânesc şi să amân pe mai târziu pedeapsa care i se cuvenea.

Ultimele lui cuvinte erau de mare însemnătate pentru mine. Spusese că Ibn Asl va sosi abia mâine; aşadar, el era numai ajutorul său. Dar unde era căpetenia vânătorilor de sclavi? Îl auzisem zicând că vor veni şi „ceilalţi” a doua zi, cu apă de la Bir Murat. Să fie şi Ibn Asl cu ei? Din ce pricină rămăsese în urmă şi nu însoţea caravana?

Nu mi-a trebuit mult s-o aflu, căci cei doi de sub mine îşi urmară convorbirea. Cel cu chipul brăzdat zise:

— Dacă n-o lua Ibn Asl pe fata asta a căpeteniei fessarilor sub scutul său, cu nădejdea să o vândă pe un preţ ridicat, i-o ceream eu ca parte a mea de câştig şi aş fi învăţat-o minte, fii pe pace. Auzi! Să-mi spună că sunt diavolul în carne şi oase şi să mă scuipe drept în faţă! Dacă era o arăpoaică ori o nubiană i-aş fi retezat beregata fără să-mi pese de ce-o zice Ibn Asl. Păcat că de data asta e şi el cu noi şi nu ne-a lăsat ca în alte rânduri să facem singuri transportul. Era mai bine şi pentru el, căci nu avea să se mai teamă de afurisitul ăla de ghiaur.

— Nu-i duce tu grija! O să-i vină el de hac ghiaurului!

— De, nu se ştie! Doar poate dacă străinul n-o îndrăzni să se apropie de noi.

— Aici n-ai nimerit-o. După cât am înţeles eu din ce spunea Abd Asl şi turcul Murad Nassir, care îl cunosc, ghiaurul ăsta nu e omul care să se lase cu una cu două. Şi ce nu ştiu ei şi-a închipuit stăpânul nostru, cu mintea lui ageră. Mai mult ca sigur că în Khartoum s-a şi aflat de răpirea fessarelor şi reiss effendina stă undeva la pândă pe malul Nilului. Tot de aceea l-a trimis şi pe locotenent, care n-a venit singur, ci însoţit de o ceată de soldaţi. S-a întâlnit cu effendi ăla străin în Korosko, aşa că ne pândesc şi ei te miri unde. Dar vai şi amar de acel creştin, dacă îndrăzneşte să se arate în faţa lui Ibn Asl. Mi-a spus el şeful ce o să facă cu dânsul.

— O să-l bată cu biciul până l-o omorî?

— Aş! Ceva şi mai rău. Îi taie limba, ca să nu ne poată da de gol, pe urmă îl vinde ca sclav la vreun trib de negri de prin Bahr-el-Ghazal.

— Foarte bine o să-i facă. Afurisiţii ăştia de creştini străini să rămână acasă la ei, ce vin să se amestece în treburile noastre! Cine le dă lor dreptul să oprească negoţul cu sclavi? Să nădăjduim că Ibn Asl reuşeşte să pună mâna pe ghiaur.

— Pentru mine nu încape nici o îndoială, fiindcă l-a oprit pe Malaf cu el, împreună cu ceilalţi care îl cunosc de când le-a luat prizonierii. Cum l-or vedea, i-l arată. Nu-i vorbă, stăpânul a fost foarte supărat pe ei că s-au lăsat biruiţi de un singur om, aşa că ei vor face tot ce le-o sta în putinţă să-şi îndrepte greşeala.

— Îşi aduce Ibn Asl mâine şi mireasa?

— Nu. Ar trebui atunci s-o care cu el la Ras Rauai, şi ne-ar stânjeni şi pe el, şi pe noi. Frate-său, turcul, s-a dus azi-dimineaţă cu ea la Bir Murat şi Abd Asl îl însoţeşte ca s-o ducă la Faşoda.

Auzisem destul şi nu mai era nevoie să ascult. Căpetenia vânătorilor de sclavi rămăsese la fântâna Murat, ca să pună mâna pe mine; Murad Nassir şi cuviosul fachir plecaseră de acolo; mâine trebuia să vină şi căpetenia vânătorilor de sclavi după ei. Mai mult nu-mi trebuia ca să-mi pot aduce la îndeplinire un plan care-mi veni chiar atunci în minte. Planul consta în a pătrunde făţiş în tabăra caravanei şi a pregăti astfel atacul încât să nu se facă nici o vărsare de sânge.

M-am întors deci la ai mei şi i-am spus locotenentului şi onbaşiului ce-aveam de gând.

— Să nu cumva să încerci, effendi, zise locotenentul. Îţi pui în primejdie viaţa. O simplă întâmplare poate să te dea de gol.

— Dacă ştiu cum să mă feresc, nu poate fi vorba de nici o întâmplare.

— Şi dacă, totuşi, află cine eşti?

— Ei şi? Am braţe, ochi, minte şi arme care nu m-au făcut niciodată de ruşine.

— Cincizeci împotriva unuia singur e cam mult.

— E mai bine să cuteze unul singur ceva, decât să se prăpădească multe vieţi omeneşti la un atac.

— Aşa o fi, dar vezi că au alţii nevoie de această minte şi de braţe, aşa că te sfătuiesc să renunţi.

— Ai dreptate, eu însă mă bizui pe norocul pe care l-am avut în astfel de împrejurări şi pe care nădăjduiesc că-l voi avea şi acum.

— Aşa? Bine. Atunci trebuie să-ţi comunic un lucru pe care nu ţi l-am spus până acum: reissul effendina mi-a dat ordin să te ascult în totul, dar mi-a poruncit în acelaşi timp să mă opun când o fi vorba să-ţi primejduieşti viaţa. Şi acum a sosit momentul să mă împotrivesc planului tău.

— Crezi că poţi? Dacă vreau să mă duc nu mă poţi opri cu de-a sila.

— Ba da, te voi opri cu sila.

— O să fac gălăgie şi se duce pe copcă toată strădania de până acum. Caravana de sclavi ne va scăpa printre degete.

— N-ai să faci una ca asta!

— Te înşeli dacă aşa îţi închipui. Îţi dau cuvântul meu şi ştii că eu nu mi l-am călcat niciodată.

— Allah, Allah, ce-i de făcut? se tânguia el cu disperare. Stăteam lângă Ben Nil şi Selim, care ascultau cu încordare ce vorbeam. Deodată Selim sări în sus şi strigă:

— Effendi, tu trebuie...

— Taci, nenorocitule, l-am întrerupt eu, vrei să mori de *simm ed damm*, boala aceea cruntă? Nu ţi-am spus că n-ai voie să vorbeşti?

Bietul Selim căzu iar la pământ ca un buştean, se schimonosit la faţă de frică şi-şi puse palma peste gură, ca să-mi arate că nu va mai scoate un cuvânt.

— Trebuie să-ţi dai seama, am urmat, adresându-mă iar locotenentului, că nimic nu mă poate opri de la înfăptuirea planului meu; de aceea te-aş sfătui să nu-mi pui nici o piedică în cale.

— Vai de mine, effendi, ce-am să spun eu lui reiss effendina dacă ţi se va întâmpla vreo nenorocire?

— Că aşa mi-a fost soarta — *kismet* — cum îi ziceţi voi. E foarte simplu, după cum vezi.

— Ai dreptate; parcă m-ai mai liniştit niţel. Fă ce crezi de cuviinţă. Ştiu că tot n-o să vrei să asculţi de vorba mea...

— Mulţumesc pentru interesul pe care mi-l porţi, însă e degeaba. De altminteri, să nu crezi că n-am chibzuit bine ce vreau să fac, aşa că nu e cine ştie ce ispravă, fiindcă sunt sigur că nu mi se va întâmpla nimic.

— Şi cine o să le spui că eşti?

— Un trimis al mokkademului şi vin să-l înştiinţez pe Ibn Asl să se ferească de effendi cel străin.

— Adică de tine însuţi?

— În felul acesta au să ne cadă mai uşor în mână. Soarta mea este să prind astăzi caravana de sclavi în plasă.

— Atunci învaţă-mă ce-am de făcut.

— Să fii cu auzul încordat. Când vei auzi cârâitul corbului de două ori, plecaţi de aici şi coborâţi povârnişul din amândouă părţile. După ce veţi fi jos, vă opriţi şi staţi nemişcaţi până ce voi veni eu să vă chem.

— Dar dacă nu-ţi mai dau drumul?

— Atunci n-o să auziţi semnalul meu şi aşteptaţi până ce va apune luceafărul de seară. Dacă nici atunci n-am dat încă semnalul, veţi înţelege că am fost prins şi că e nevoie să mă scoateţi din ghearele lor. Şi încă ceva, dacă auziţi trei împuşcături, una după alta, înseamnă că mă aflu în mare primejdie şi trebuie să vă grăbiţi să-mi veniţi în ajutor. Pentru mai multă siguranţă, lăsaţi oameni de încredere să păzească prizonierii şi cămilele. Procedează întocmai cum ţi-am spus, altminteri tot planul nostru poate să cadă baltă.

— Bizuie-te pe mine, effendi. E în interesul nostru al tuturor ca planul tău să izbutească.

— Nici nu m-aştept la altceva din partea ta. Cea mai mică greşeală a voastră ar putea să-mi aducă moartea. Armele mi le las aici. Sunt europeneşti şi m-ar da de gol. Voi lua numai puşca ta arăbească.

Aceste din urmă cuvinte erau pentru Ben Nil, care se sculă

de jos şi-mi răspunse:

— Effendi, n-ai vrea mai bine s-o iei pe-a lui Selim? De-a mea am nevoie ca să te apăr şi pe tine şi pe mine, căci merg şi eu cu tine, fiindcă s-ar putea să ai nevoie de ajutorul cuiva.

— Nu, nu, dragul meu. N-am nevoie de nimeni şi vreau să nu pun pe altul în primejdie.

— Te ştiu eu, effendi, aşa eşti tu întotdeauna, dar astăzi nu-ţi merge. Mi-eşti drag şi te-am urmat ca o slugă ce-ţi sunt. Vrei să stea sluga la adăpost în timp ce stăpânul îşi primejduieşte viaţa?

— Lasă, băiatule, că nu e chiar aşa precum crezi tu.

— Ba e chiar aşa. M-ai scăpat de la moarte şi inima mea îmi porunceşte să-ţi fiu recunoscător. E neomenos din partea ta să mă lipseşti de bucuria asta când se iveşte prilejul.

— Îţi cunosc gândurile Ben Nil, şi asta mi-e de-ajuns.

— Mie însă nu. Tu eşti pentru mine o pildă vie şi voi fi faţă de tine aşa cum ai fost tu faţă de locotenent. Nu vroia să te lase să pleci şi l-ai ameninţat că vei face gălăgie. Dacă nu vrei să mă iei de bunăvoie, o să te silesc. Voi alerga după tine şi dacă vânătorii de sclavi prind bănuieli, vina o să fie a ta, nu a mea.

Mă gândeam să mă împotrivesc dorinţei lui, dar băiatul mă iubea prea mult şi nu mă înduram să-l jignesc. De aceea i-am strâns mâna, zicându-i:

— Bine, te iau. Drept e că din pricina ta planul meu o să trebuiască schimbat puţin, dar nu face nimic, o să meargă şi aşa.

M-am dus apoi la şeic şi l-am întrebat:

— Ai acasă vreun fecior?

— Chiar mai mulţi, mi-a răspuns el.

— E vreunul de vârsta tânărului ăstuia?

— Da.

— Cum îl cheamă?

— Ben Menelik, ca pe mine.

— Te cunoaşte Ibn Asl sau vreunul din oamenii săi?

— Nu. Pentru ce-mi pui întrebările astea, effendi?

— N-am acum timp să-ţi răspund, dar o să-ţi spun mai târziu.

De la şeic m-am dus la soldatul care vrusese să aprindă focul şi i-am cerut bălegarul pe care-l adunase pe drum. Pe urmă mi-am înşeuat cămila, iar Ben Nil pe-a lui. Ca un musulman drept care mă dădeam, trebuia să iau cu mine covoraşul de rugăciune şi alte lucruri de care se slujeşte un călător prin pustiu. O făceam pentru cazul când n-aş fi fost crezut şi mi s-ar fi cercetat desaga atârnată de oblânc. Tot ce m-ar fi putut trăda, adică hârtii, creion şi altele de acestea, le-am dat în păstrare locotenentului: revolverele însă le-am luat cu mine, putând la nevoie să dau o lămurire oarecare de unde le aveam.

În sfârşit, am pornit. În timp ce duceam cămilele de căpăstru, i-am explicat lui Ben Nil care mi-era planul şi ce avea el de făcut. Trebuia să-mi spună Saduc el Baija, adică Saduc, negustorul din Dimiat (Damiette) şi să nu mă numească „effendi”, ci „sihdi”. Îl ştiam inteligent şi nu mă temeam că va face vreo greşeală. Locotenentului i-am dat să înţeleagă să nu se sperie, dacă va auzi curând una sau mai multe împuşcături.

La vreo mie de paşi de tabăra noastră se afla poteca pe care puteai coborî lesne în vâlcea. Păşeam încet, să nu facem zgomot, şi legasem mai înainte cămilele peste nări ca să nu necheze când vor simţi tovarăşe de-ale lor pe aproape. Ajunşi în vale, ne abăturăm spre stânga şi mai făcurăm vreo mie de paşi. Aici valea făcea un cot, în spatele căruia ne-am oprit, am luat şeile de pe cămile şi am silit animalele să se întindă la pământ. Am descărcat pe urmă puşca, am încărcat-o la loc şi ne-am aşezat lângă ele. Doi bolovani puşi unul peste altul alcătuiau un fel de vatră. După ce am aşteptat vreo zece minute, am descărcat iar puşca.

Nu se putea ca vânătorii de sclavi să nu fi auzit detunăturile şi să nu fi trimis iscoade să vadă care era pricina. Am pus pe vatră o grămăjoară de bălegar uscat şi i-am dat foc, pe urmă am aşezat deasupra o oală cu apă şi m-am apucat să mestec nişte făină în ea. Mi-am aprins apoi ciubucul, m-am rezemat cu spatele de peretele de stâncă şi am aşteptat să văd ce va urma.

N-a trecut mult şi urechea mea prinse un zgomot uşor: veneau iscoadele. Nu erau fireşte paşi de indieni care se apropie pe nesimţite. Se auzea pietrişul scrâşnind. Păreau să fie trei inşi. După câteva minute mi-am dat seama că auzul nu mă înşelase.

Alesesem într-adins un loc luminat de lună, ca să fim găsiţi cu uşurinţă.

Peste drum de noi apărură trei umbre şi se ghemuiră la pământ. Proştii de arabi nu-şi lepădaseră mantalele lor albe, aşa că se desluşeau lămurit în umbră.

Am început să vorbesc cu Ben Nil, dar atât de tare încât să fiu auzit de iscoade. Vroiam să ne creadă nişte călători paşnici, care habar n-aveau că se mai află cineva în vâlcea. Ne spuneam numele hotărât dinainte şi pălăvrăgeam despre lucruri fără importanţă. După ce ascultară câtva timp, iscoadele se ridicară de jos şi pieiră după cotitură.

— S-au dus! făcu Ben Nil dezamăgit. Mă tem că planul nostru a dat greş.

— Defel. Ăştia trei erau numai iscoadele; s-au dus să le spună celorlalţi ce-au văzut şi-au auzit, pe urmă vin să ne ia la cercetări.

Aşteptarăm cam vreo zece minute apoi ne apucarăm să mestecăm păsatul fiert de mine; mâncarăm, bineînţeles, după moda orientală, adică băgând degetele în oală şi lingându-le apoi cu poftă. Făceam într-adins aşa, ca să fim luaţi drept ceea ce vroiam să ne dăm.

Nu trecu mult şi auzirăm iar paşi; de astă-dată erau mulţi

şi călcau fără să se ferească să facă zgomot.

Zece inşi în cap, toţi înarmaţi până în dinţi. Cinci rămaseră în urmă, iar ceilalţi cinci se apropiară de noi şi cel din cap zise cu un glas gros, de bas:

— *Mesalcher* — bună seara.

Era conducătorul caravanei, care o biciuise pe Marba, fiica şeicului fessarilor.

M-am prefăcut înspăimântat şi am sărit drept în picioare bolborosind:

— *Allah jumessic bilher!* Cum m-ai speriat! Cine sunteţi voi şi ce căutaţi aici?

Ben Nil sărise şi el de la locul lui şi-şi strângea ulcica la piept, ca şi când s-ar fi temut să nu i-o ia cineva. Îşi trecu limba peste buze şi bâigui ceva neînţeles.

Băiatul îşi juca de minune rolul. Şeful caravanei îi zise râzând:

— Nu-ţi fie frică, băiete, nu-ţi ia nimeni mâncarea. Apoi întorcându-se spre mine, urmă: Te cheamă Saduk el Baija?

— Da, am îngăimat uluit. De unde ştii?

— Şi pe tovarăşul tău Ben Menelik, nu-i aşa?

— Chiar aşa îl cheamă, dar de unde ştii tu, că eu nu te cunosc?

— Eu ştiu tot şi nimic din ce se petrece în pustiu nu-mi rămâne ascuns, răspunse el cu trufie. Ce faceţi voi aici?

—Păi... mâncăm... mai bine zis am mâncat, i-am răspuns eu cam încurcat.

— Asta văd eu, dar vreau să ştiu ce căutaţi în vâlcea?

— Allah ştie, întreabă-l pe el.

Mă prefăcusem speriat când îi văzusem răsărind aşa, deodată, în faţa mea, dar nu vroiam să mă creadă fricos, de aceea i am răspuns atât de scurt.

— Ar fi cam greu să-l întreb pe Allah, zise el cu asprime, dar pe tine e mai uşor şi trebuie să-mi răspunzi.

— Cine mă poate sili dacă nu vreau? am făcut eu dârz....

— Eu!

— Cine eşti tu?

— Nu-i treaba ta!

— Atunci nu te priveşte cine sunt. Vezi-ţi de drum.

Am smucit oala din mâna lui Ben Nil, m-am aşezat pe bolovanii care închipuiau vatra — rece acum — şi m-am apucat să adun cu degetul păsatul care mai rămăsese.

— Pe barba Profetului, răcni arabul, om ca tine n-am mai văzut de când sunt. Ia ascultă, măi Saduk el Baija, ştii tu că viaţa ta atârnă de un fir de păr?

— Ce să-i faci, soarta!... Eu nu pot s-o schimb. Numai Allah ştie ce mi-e scris.

— Dacă nu răspunzi la ce te-am întrebat, vei fi împuşcat.

— Dacă aşa scrie în cartea vieţii, o să te împuşc eu pe tine, nu tu pe mine.

— Zău? râse el. Noi suntem zece, iar voi doi: tu şi copilandrul ăsta.

Se rezemase în ţeava puştii şi mă privea batjocoritor. Tovarăşii săi stăteau şi ei în aceeaşi poziţie pitorească în spatele lui. Ben Nil, pe care nu-l prea luau în seamă, se furişase în umbră, până la o crăpătură a stâncii, de unde nu putea fi văzut şi stătea cu puşca întinsă îndreptată spre pieptul şefului.

— Nu râde, că eu nu glumesc, i-am zis foarte serios. O singură mişcare să facă unul din voi şi-l culcă la pământ glonţul viteazului meu Ben Menelik — copilandrul, cum i-ai spus tu.

Toţi întoarseră capetele şi-l văzură.

— Allah, strigă şeful, pe ăsta ţi-l...

— Stai! l-am întrerupt sărind în picioare şi punând mâna pe armă. Nu te mişca, altminteri, eşti mort! Tare mă tem că nu e soarta mea să mor astăzi, ci a ta. N-aţi nimerit-o cu mine. Eu nu sunt deprins să mi se poruncească. Lăsaţi jos puştile. Dacă până număr la trei n-aţi făcut-o, într-o clipă te

trimit să-ţi cauţi sufletul în gheena. Pe cât e de adevărat că sunt un drept-credincios al Profetului, pe atâta e de adevărat că o să mă ţin de cuvânt. Un... doi...

Ai putea crede că astfel de scene se găsesc numai în romane, dar nu e adevărat, căci viaţa e de multe ori un adevărat roman. Glasul, atitudinea mea nu erau doar o ameninţare vană, ci hotărârea nestrămutată de a mă ţine de cuvânt. Cele două ţevi de puşcă îndreptate spre pieptul lui şi degetul pus pe trăgaci erau cea mai bună dovadă că nu glumeam. Pe scurt, arabii trântiră armele la pământ.

— Aşa, acum daţi-vă zece paşi înapoi.

Ascultară de poruncă fără să crâcnească.

Am înaintat până la jumătatea drumului între ei şi puştile lor, cu ţeava armei îndreptată tot spre pieptul şefului.

— Acum e rândul tău să-mi răspunzi la ce te-oi întreba, i-am zis. Dacă îndrăzneşte însă vreunul din voi să pună mână pe pistol sau întârzie o clipă cu răspunsul, trag, iar glonţul lui Ben Menelik al meu îl culcă pe cel de lângă tine la pământ. Aşadar, răspunde repede: sunteţi numai voi aici în vâlcea?

— Nu, răspunse în grabă şeful.

Credea probabil că mă voi speria când voi auzi că mai sunt şi alţii cu el.

— Unde sunt ceilalţi? l-am întrebat mai departe.

— Aproape de aici.

— Aţi mai fost şi altădată prin Wadi el Berd?

— Da.

— E pe aici vreun loc unde se găsesc trei copaci uscaţi?

Se codi o clipă cu răspunsul.

— Repede, repede, altminteri trag! l-am zorit eu.

— Da. Sunt chiar acolo unde am poposit noi.

— *Im nasib, im adşibi* — o destin, o minune! am exclamat eu, cu o mirare prefăcută. Nu cumva veniţi de la Bir Murat?

— Ba da.

Am lăsat puşca în jos, i-am poruncit lui Ben Nil să facă la

fel, am înaintat spre şef cu mâna întinsă şi i-am zis cu bucurie:

— Era cât pe ce să te omor. Slavă Profetului că m-a oprit s-o fac, căci moartea ta m-ar fi îndurerat până la sfârşitul vieţii mele. Dar vina e a ta. Eu nu sunt deprins să mi se poruncească. Dacă e adevărat că aţi poposit la cei trei copaci, atunci sunteţi chiar aceia pe care îi caut.

Arabul mă privi întunecat şi răspunse fără să-mi apuce mâna:

— Ne cauţi, zici? Nu-i adevărat. Nimeni nu ştie că suntem aici.

— Mă faci mincinos şi eu, cu toate acestea, te scutesc de un glonţ; ce dovadă mai bună vrei că spun adevărul şi sunt prietenul vostru? Mai mult ca sigur că faceţi parte din oamenii lui Ibn Asl ed Djasur. E sau nu aşa?

— Aştepţi zadarnic un răspuns. Noi nu te cunoaştem!

— Ba o să-mi răspunzi când ţi-oi spune că am fost trimis la voi ca să vă dau în grijă să vă feriţi de locotenentul lui reiss effendina şi de un effendi străin, du-s-ar în fundul gheenei!

— Allah! De unde ştii tu de ei?

— De la acela care m-a trimis, adică Abd el Barak, mokkademul sfintei Kadirine şi tovarăşul său, aşa-zisul muza'bir.

— Sunt amândoi prieteni de-ai noştri, dar n-au cum să ştie că ne aflăm aici. Unde te-ai întâlnit cu ei şi cum de te-au trimis la noi? Vezi, asta nu pricep eu.

— O să pricepi îndată ce te voi lămuri. Luaţi-vă armele şi şedeţi colea lângă mine. N-avem de ce ne feri unul de altul şi o să vezi că ne vom împrieteni repede.

M-am aşezat pe scaunul meu improvizat, iar Ben Nil alături de mine. Avea într-adevăr haz să-i vezi pe cei zece vânători de sclavi atât de temuţi cu ce supunere ascultau de mine. Le era, ce e drept, ruşine că-i pusesem cu botul pe labe, eu, un necunoscut, pe care nu ştiau dacă trebuiau să-l

considere aliat sau chiar prieten; dar felul meu de-a fi, siguranţa cu care vorbeam le ştergea treptat orice urmă de bănuială. Totuşi păreau cam stingheriţi când se aşezară lângă noi:

— Cuvintele tale sunt neînţelese pentru noi, începu şeful, văzând că tăcerea se prelungeşte. Îţi cunoaştem numele şi ştim că eşti negustor, dar din ce loc eşti şi de unde vii, habar n-avem.

— Sunt din Dimiat. Aş vrea însă, înainte de a urma, să-mi spui şi tu mie cum se face că ştii cum ne cheamă, fără să mă cunoşti, după cum zici.

— Am auzit împuşcături şi am trimis iscoade încoace. Au auzit cum vă spuneaţi pe nume, cum vorbeai despre preţurile sclavelor negre, oacheşe şi circasiene.

— Aşa e. Acum m-am lămurit.

— Pentru ce aţi tras?

— Zărisem acolo o mogâldeaţă. Era nu ştiu ce sălbăticiune. N-a fugit decât după ce-am tras a doua oară. Acu' să lăsăm asta şi să vorbim de altceva. Cunoaşteţi voi pe un negustor care îşi zice Murad Nassir?

— Da, îl cunoaştem.

— E din Nif, de lângă Ismir şi bun prieten cu mine. Vouă vă pot spune că fac şi eu negoţ cu sclavi ca şi el. Cred că n-o să mă daţi de gol, ba nădăjduiesc chiar să facem afaceri bune împreună. Murad Nassir a venit în Egipt să cumpere marfă şi m-a căutat la Dimiat, dar nu m-a găsit, fiindcă lipseam din oraş. Când am aflat, am pornit după el la Kahira; plecase. De acolo m-am dus la Siut; nu mai era însă nici aici. Am aflat doar că vasul lui, sandalul Et Tehr a luat-o spre Korosko.

— Aşa e, aşa e, încuviinţă şeful. A închiriat într-adevăr un sandal care se numeşte Et Tehr.

— Cum, ştii şi tu?

— Da. Mi-a spus-o chiar el în ajunul plecării. Ne-am întâlnit la Bir Murat şi ne-a povestit o grămadă de lucruri ciudate.

— L-aţi găsit? Atunci aţi fost mai norocoşi ca mine. Am nevoie de sclavi şi trebuia neapărat să dau de el, dar am aflat la Korosko că sandalul plecase. Am luat-o pe urmele corăbiei şi, când am ajuns-o în Handak, reissul sandalului mi-a spus că Murad Nassir a debarcat la Korosko, ca să pornească mai departe, pe uscat, la Abu Hammed. Ce era să fac? M-am dus la Dugmitt, am închiriat o cămilă şi am pornit călare spre Berber, ca să-i aştept acolo.

Pe măsură ce povesteam, chipul arabului se însenina tot mai mult, iar ceilalţi îmi aruncau priviri prietenoase. Din nenorocire, născocirile mele aveau şi un punct neplăcut, pe care nu puteam să-l ocolesc, şi anume: dacă Murad Nassir luase de la Korosko drumul scurt pe uscat până la Abu Hammed, iar eu sosisem după el la Korosko, pentru a porni iar pe apă în susul Nilului, o cale cu mult mai lungă — nu era cu putinţă să ajung înaintea lui la Berber şi să fiu astăzi unde mă găseam. Rămânea un interval de o săptămână la mijloc, deci, minciuna era prea gogonată. Noroc că indivizii care mă ascultau cu gura căscată nu se apucară să socotească şi, ca să nu le las timp, am continuat fără întrerupere:

— În Berber m-am întâlnit cu doi prieteni de-ai mei. Trebuie să ştiţi că eu fac parte din sfânta Kadirine şi m-am dus la o cafenea unde se adună ai noştri. Aici am dat peste mokkadem şi muza'bir. S-au bucurat foarte mult când m-au văzut, am înţeles însă numaidecât că bucuria lor avea şi altă pricină, pe care am aflat-o destul de curând. Ei mi-au povestit despre drumul vostru la duarul fessarilor şi că aţi avut aici o pradă bogată care...

— De unde ştiau ei despre asta! mă întrerupse şeful.

— Stai, omule, lasă-mă să isprăvesc, ce dracu'! Afacerea făcuse vâlvă şi reissul effendina îşi pusese în gând să vă prindă. A vrut să vă taie calea la Ahmur şi a trimis la Korosko o ceată de soldaţi, conduşi de un locotenent şi însoţit de un cliendi străin, un creştin care e aliatul său. El, reissul

effendina, s-a aşezat la pândă în Berber şi a poruncit să i se trimită soldaţii din Khartoum. Din fericire se afla printre ăştia un frate de-ai noştri, care face parte din sfânta Kadirine, unul Ben Meled şi...

— Aşa e, aşa e, spuse iar şeful cu însufleţire. Ben Meled e plătit de noi şi ne-a adus până acum mari foloase. Acu' văd şi eu că mă pot încrede în tine şi că ne eşti prieten.

Îmi întinse mâna, pe care a trebuit s-o strâng, ca şi pe a celorlalţi. Mult bine mi-a prins că am putut auzi după-amiază ce-au vorbit mokkademul cu muza'birul, mai ales că am aflat de Ben Meled ăla. Drept e că lesne nu mi-a fost să amestec numele astea cu toată povestea mea, născocită la întâmplare, şi prin care am câştigat încrederea acestor oameni bănuitori. Se înghesuiră şi mai mult în jurul meu, iar eu mi-am urmat peroraţia:

— Mokkademul cunoaşte bine căile voastre tainice prin pustiu şi ar fi venit singur să vă dea de ştire, dar n-avea timp, fiindcă era aşteptat în Khartoum. Effendi ăsta străin trebuie să fie un om tare primejdios, după cum mi-a dat el să înţeleg. Când a aflat mokkademul că umblu după sclavi, m-a sfătuit să nu-i mai cumpăr prin Murad Nassir, ci de-a dreptul de la Ibn Asl. M-a trimis să-l caut aici, în pustiu, şi să-i spun că effendi ăla creştin stă undeva la pândă, ca să-l prindă. Mi-a descris amănunţit vâlceaua şi zicea că o să vă găsesc negreşit lângă cei trei copaci uscaţi. Cum eu nu cunoşteam drumul, am închiriat de la şeicul Menelik al monassirilor...

— De ăsta am auzit eu, îmi curmă iar vorba şeful. E un om care ţine cu străşnicie la legea lui şi îi urăşte pe creştini şi încuviinţează negoţul cu sclavi.

— Mă bucură ce-mi spui, căci călăuza asta a mea e chiar feciorul lui, Ben Menelik. L-a trimis pe el fiindcă şeicul n-avea timp şi băiatul cunoaşte bine vâlceaua.

— Cu atât mai bine. Dacă băiatul e feciorul căpeteniei vitejilor monassiri, n-avem de ce ne teme de el. Tocmai

aveam de gând să încheiem o înţelegere cu tribul ăsta, aşa că ne e şi el tot atât de binevenit ca şi tine, o Sasuk el Baija.

Acum venise rândul lui Ben Nil să strângă mâinile care se întindeau spre el. O făcu mândru şi semeţ, cum se cuvenea feciorului unei căpetenii de trib al cărui părinte stăpânea un neam de beduini atât de viteji.

Tânărul îşi juca rolul de minune şi întrecea toate aşteptările mele. Dacă va fi tot aşa de priceput în cele ce aveau să urmeze, eram sigur că planul meu va reuşi pe deplin.

Ca să închei povestirea, le-am zis:

— Ne-am luat tot ce ne trebuia la un astfel de drum şi am pornit spre fântâna Nedjam şi de acolo la djebelul Şizr. Când am ajuns după prânz la wadiul de răsărit, am cotit-o spre apus, ca să dăm de cei trei copaci. Ne-a apucat însă noaptea înainte de a-i găsi şi am poposit aici, ca să aşteptăm până mâine dimineaţă. Ce-a mai fost ştiţi şi voi şi nu e nevoie să vă mai spun decât atât că sunt foarte bucuros să vă găsesc, fără să mă fi aşteptat la norocul ăsta. Era cât pe ce să se verse sânge, dar Profetul a împiedicat nenorocirea asta şi se cere acum să-i mulţumim şi lui şi tuturor sfinţilor califi că ne-a ferit să facem moarte de om.

Eram cât se poate de mulţumit de rezultatul întreprinderii mele şi nădăjduiam că nu voi întâmpina prea mari greutăţi pe viitor, ca să duc la bun sfârşit ceea ce pusesem la cale. Planul meu era, după cum am mai spus, să-mi ajung ţinta prin vicleşug. Cum? Încă nu ştiam. Rămânea să mă conduc după împrejurări. În primul rând trebuia să mă duc în tabăra vânătorilor de sclavi.

În vreme ce puneam şaua pe cămile şi ne aflam ceva mai departe de ceilalţi, Ben Nil îmi zise în şoaptă:

— Halal să-ţi fie, effendi! Dibaci mai eşti! Acu' văd şi eu că tu nu eşti omul care să se teamă de cineva.

Ne îndreptarăm, ţinând cămilele de căpăstru, după

vânătorii de sclavi, spre fântână. Totul era cufundat în întuneric, dar la sosirea noastră se aprinseră făclii. Acum principalul era să vedem ce o să facă şeful caravanei. Dacă ne ura bun sosit, cu vorbele obişnuite în astfel de împrejurări, nu ne mai temeam de vreo cursă. În pustiu se întâmpină oaspeţii îmbiindu-i să mănânce ceva şi gazda gustă şi ea din mâncare. Dacă nu are altceva decât o smochină, o împarte cu ei. Cum a muşcat din ea, de trădare nu mai poate fi vorba.

Şeful porunci câtorva oameni de-ai săi să ducă şi cămilele noastre lângă celelalte şi mă pofti pe urmă să m-aşez alături de el lângă fântână. Văzând că pe Ben Nil nici nu-l ia în seamă, am întrebat cam îngrijorat:

— Şi Ben Menelik, tovarăşul meu, unde să şadă?

— Ducă-se la oamenii mei, răspunse el cu un gest de dispreţ.

— Nu mi-ar fi pe plac. Băiatul mi-a fost pe timpul drumului mai mult prieten decât servitor şi vreau să rămână şi acum alături de mine.

— Nu se poate. Eu sunt kolarasi (comandantul) caravanei deci ofiţer, şi nu îngădui unuia care nu mi-e deopotrivă să şadă lângă mine.

— Vezi că Ben Menelik e feciorul unui şeic care stăpâneşte un trib mare şi viteaz.

— Ei şi? Cu mine tot nu se poate potrivi. Drept să-ţi spun, îţi fac şi ţie o mare cinste că te primesc să şezi alături de mine. Eşti doar numai un biet negustor. Hai, şezi şi nu mai stărui degeaba.

Mă mânca parcă palma să-l cârpesc peste gură, dar m-am stăpânit. Trebuia să mă supun, ca să nu mi-l fac duşman. Nu numai că se ducea de râpă tot planul nostru, dar mi-era chiar viaţa în joc. Trebuia să văd de la el semnul de bun-sosit, ca să mă asigur că nu ne aflăm în primejdie, ceea ce nu puteam obţine dacă l-aş fi contrazis. De aceea am tăcut şi m-am aşezat lângă pocitania pe care o zărisem peste zi cu şeful.

Acesta luă câteva smochine, le împărţi cu mine, umplu o tărtăcuţă cu apă, sorbi câteva picături; mi-o întinse apoi şi zise:

— Bun-sosit; mănâncă şi bea, eşti oaspetele meu.

Am băut o înghiţitură, am vârât o smochină în gură şi i-am tăcut un semn lui Ben Nil, care stătea pe aproape. Băiatul înţelese ce vroiam, veni repede, luă tărtăcuţa şi o smochină, bău un strop, vârî smochina în gură şi-i zise şefului.

— Beau şi mănânc din darurile tale; acum aripile tale se întind ocrotitoare asupra mea şi orice duşman sau prieten de-al tău e duşmanul ori prietenul meu.

Totul se petrecuse cu atâta iuţeală încât şeful n-avusese timp să se împotrivească. Arabul mă privi încruntat şi zise răstit:

— Pentru ce i le-ai dat? Ţi-am poruncit eu?

Acum mă ştiam la adăpost, de aceea i-am răspuns dârz:

— Ben Menelik e omul meu şi e de la sine înţeles că e, ca şi mine, oaspetele tău. De poruncit e drept că nu mi-ai poruncit, fiindcă aşa te învaţă înţelepciunea şi judecata minţii tale.

— Judecata? Cum vine asta?

— Cum? i-am zis eu mirat. Fiindcă n-ai ce-mi porunci, pe cât ştiu eu.

— Te înşeli. Aici eu sunt stăpânul.

— Oi fi, dar nu şi al nostru. Fiul unui şeic nu primeşte porunci de la nimeni, iar în ce mă priveşte, aici nu sunt decât un biet negustor — cum mi-ai zis tu — dar acasă sunt *reiss el Beledije*[1] din Dimiat. Ce înseamnă asta ştii şi tu prea bine, aşa că poţi fi mândru că-ţi îngădui să şezi alături de mine. Ben Menelik, vino încoace. Eşti o călăuză credincioasă şi destoinică, dar în acelaşi timp un războinic neatârnat al neamului monassirilor. Nu mă jigneşte întru nimic dacă pulpana veşmântului tău se atinge de a mea.

---

[1] Primar.

Tânărul ascultă îndată, fireşte împotriva voinţei şefului, care însă înghiţi bobârnacul. Pesemne că „primarul din Dimiat” făcuse oarecare impresie asupra lui, totuşi încercă să se impună şi el, căci zise cu trufie:

— Prea faci pe grozavul, o Saduk el Baija! Dacă ai şti tu cine sunt eu, ai vorbi cu mai puţină siguranţă, crede-mă.

— Nu m-am temut niciodată de nimeni până acum, i-am răspuns foarte liniştit. Dar fiindcă nu mi-ai spus încă numele tău, nădăjduiesc să-l aflu acum.

— Sunt Ben Kasawi, locotenentul stăpânului nostru.

„Ben Kasawi”, adică fiul cruzimii — desigur un nume destul de înfricoşător şi se aştepta să mă vadă tresărind speriat. Eu însă nu m-am tulburat defel şi i-am răspuns cu glas domol:

— Şi pe mine m-au poreclit în Dimiat Abu Machuf, tatăl groazei — aşa că poţi înţelege din asta că sunt omul care împrăştie teama şi groaza, fără însă s-o fi simţit vreodată. Dovada ţi-am dat-o când v-am avut în puterea mea şi viaţa voastră nu atârna decât de un fir de păr. Ce zici, să le spun stăpânului şi prietenilor tăi cum s-au petrecut lucrurile?

Îl încolţisem bine. Am înţeles asta din glasul său, căci îmi răspunse şovăind:

— Ce-a fost a trecut şi nădăjduiesc că gura ta va rămâne pecetluită. Mâine când va sosi Ibn Asl, o să-i spun că aţi venit, altceva nu trebuie să ştie. Ăştia de aici au să tacă, fiindcă se tem de mine. Acu' am vorbit ce-am avut de vorbit şi e timpul să ne odihnim puţin. Fie-ţi noaptea fericită.

— Şi a ta binecuvântată, i-am răspuns eu.

— Picăm de somn... îţi urez o noapte fără pişcături de purici, adăugă Ben Nil.

Cu toată situaţia primejdioasă în care se afla şi de care îşi dădea destul de bine seama, băiatului îi mai ardea de glume, dovadă că nu se sinchisea de ea. În pustiu are oricine motiv să se teamă de aceste insecte în aparenţă neînsemnate, dar

destul de primejdioase. Puricele de nisip are obiceiul să se vâre sub unghiile degetelor de la picioare şi să-şi depună acolo ouăle, care provoacă inflamaţii grave. Alt leac nu există, decât să le scoţi de sub unghie cu vârful unui cuţit. Urarea să te ferească Dumnezeu de aceşti paraziţi era deci întemeiată, o auzeam însă pentru întâia oară spusă în loc de „noapte bună”.

Noaptea era liniştită. Cămilele, ostenite de drum, dormeau adânc, oamenii de asemenea, în afară de câţiva. Trecuse o jumătate de ceas şi somnul nu se lipea de noi, adică de mine, de Ben Nil, de şeful caravanei şi de pocitania cu faţa brăzdată.

Cum aceştia doi din urmă nu-l considerau pe tânărul meu tovarăş drept oaspete al lor, aveam toate motivele să cred că vor pune ceva la cale împotriva lui şi era de datoria mea să aflu ce anume. Că lucrul avea să se petreacă peste noapte, era neîndoielnic, de aceea presupuneam că se prefac numai că dorm.

Eu respiram adânc şi regulat, ca un om în somn. Ben Nil sforăia chiar, deşi eram convins că se preface. Eram culcaţi toţi patru, atât de aproape unul de altul, încât s-ar fi auzit chiar cea mai mică şoaptă.

De văzut nu ne vedeam, deşi cerul scânteia de stele, căci valea zăcea în umbră şi lumina lor n-ajungea până în adâncul ei. Ştiam că cei doi vânători de sclavi trebuiau să aibă o înţelegere între ei, şi că pentru a nu-i auzi, vor căuta cu siguranţă să se dea ceva mai la o parte. M-am întors spre partea pe care aveau să se îndepărteze ei, ca să-i pot vedea plecând. Cu grijă, mi-am lipit gura de urechea lui Ben Nil şi i-am şoptit:

— Să nu te mişti!

Nu-mi răspunse, dar îmi strânse mâna, în semn că a înţeles.

M-am târât apoi într-un cerc cât mai mare, până am ajuns

în dreptul celor doi vânători de sclavi. Acolo stânca avea o ieşitură sub care m-am ascuns cât am putut de bine. Nu trecu mult şi am auzit pietrişul scrâşnind. Venea cineva. Cei doi tovarăşi trecură pe lângă mine, dar nu în picioare, ci rostogolindu-se binişor pe pământ. Când crezură că nu mai pot fi auziţi, se sculară de jos şi porniră mai departe. M-am luat după ei, târându-mă în patru labe. Din fericire nu se opriseră prea aproape de cei care dormeau, căci atunci mi-ar fi fost mai greu să-i spionez.

Găsiră un loc potrivit şi şezură jos lipiţi unul de altul. Voiau probabil să nu fie văzuţi nici chiar de ai lor, ceea ce înseamnă că puneau la cale ceva de care nu trebuia să afle nimeni, lucru de care m-am încredinţat îndată.

Eram atât de aproape de ei, încât dacă întindeam braţul ar fi fost numai la câteva palme depărtare de locul unde se aşezaseră. Fireşte că aveau să vorbească în şoaptă şi, ca să-i pot auzi, era nevoie să le vin în faţă, ceea ce îmi îngreuia mult sarcina. Mă bizuiam însă pe întuneric şi pe norocul meu, care nu mă părăsise niciodată până atunci.

Multe din cuvintele lor mi-au scăpat, căci vorbeau foarte încet, dar am auzit destul ca să pot face legătură între ele. Bineînţeles că vorbiră mai întâi de mine. Am auzit pe „Fiul cruzimii” zicând:

— Ţi-am făcut semn să mă urmezi, fiindcă trebuie să fim cât mai prevăzători. Ce părere ai tu de Saduk el Baija ăsta?

— Că nu poate fi un om obişnuit, răspunse pocitania. Ca să fii primarul unui oraş ca Dimiat se cere să fie ceva de capul tău. Iar porecla pe care i-au dat-o, adică „Tatăl groazei”, înseamnează că e aspru şi neînduplecat cu supuşii săi.

— Aşa sunt toţi slujbaşii ăştia mai mari: aspri cu ceilalţi, dar se sinchisesc prea puţin de legi. Îl auzişi şi tu: face negoţ cu sclavii, când ştie bine că e oprit. Dar nu de asta e vorba acum. Omul ăsta pare să fi fost ofiţer, judecând după felul cum s-a purtat când s-a văzut prins.

— Vrei să spui când ne-a prins? Parcă mi-e şi ruşine. Norocul nostru a fost că era de-ai noştri, altminteri îl vedeam pe dracu'. Cu arme de astea europeneşti nu-i de glumit. Şi-apoi e un om tare îndrăzneţ, ceea ce trebuie să ne bucure, fiindcă ne e prieten. De aceea să nu-i purtăm pică pentru că ne-a aflat taina fântânii, numai nu-mi place că şi flăcăul ăla care e cu el ştie de ea.

— Tocmai despre asta voiam să vorbesc cu tine. Băiatul e feciorul şeicului monassirilor şi o să le spună, fireşte, alor săi că aici se găseşte apă, aşa că o să vină adesea să facă popas în vâlceaua asta, ceea ce ar fi o mare pagubă pentru noi. Vezi tu, asta e ceea ce trebuie să împiedicăm cu orice preţ.

— Bine zici. Dar cum?

— Spune tu!

— Ce-ar fi să-l punem să jure că nu va destăinui nimănui taina?

— N-ajunge. Chiar dacă s-ar ţine de cuvânt, o să se slujească el singur de fântână şi poate să fie văzut de cineva. Jurământul pune lacăt la gură, dar nu există lacăt care să nu se poată descuia. Numai când gura a amuţit pe veci, mergi la sigur.

— Păi Ben Menelik ăsta e oaspetele nostru. A băut şi a mâncat cu noi...

— Dar nu din mâna mea. Darurile astea te-ar fi legat dacă le-ai fi dat tu, nu prin altul. Primarul i le-a întins, aşa că el e prietenul şi ocrotitorul lui, nu noi. Ben Menelik ne e tot atât de străin ca şi înainte şi n-avem de ce-l cruţa. Am ori nu dreptate?

— Acum văd şi eu că e precum spui. Băiatul trebuie înlăturat. Numai morţii nu vorbesc.

— Nici nu m-aşteptam să grăieşti altfel şi te-am adus ca să mă înţeleg cu tine. S-o facem însă numai noi doi. Printre oamenii noştri sunt unii care vor lua apărarea băiatului, fiindcă, măcar că nu de-a dreptul, a primit de la noi

legământul prieteniei.

— Bine ai făcut şi sunt gata să te ascult. Nu vrei s-aştepţi însă până ce-o sosi stăpânul?

— Nu; s-ar mânia grozav când ar afla că ne-am lăsat pe tânjeală. În astfel de lucruri, nu încape zăbavă.

— Şi cum vrei s-o facem? N-o să fie lesne. Şi-apoi, ce o să zică primarul când o vedea că i-am ucis tovarăşul?

— Ucis! Doamne fereşte! Nici nu trebuie să bănuiască aşa ceva. Cu pumnalul nu merge, s-ar băga de seamă.

— Atunci?

— O să fie muşcat de un şarpe veninos.

— De unde îl luăm?

— Ai uitat de *sahm es samm* (săgeată otrăvită) pe care ne-a dăruit-o căpetenia takalilor? Dacă zgârii numai niţel pielea cuiva cu ea, moare. Fiindcă tu eşti mai tânăr şi mai îndemânatic ca mine, o să-ţi dau ţie săgeata, te furişezi lângă băiat şi, cum poartă sandale...

— Parcă e încălţat cu ghete, îl întrerupse urâtul.

— Ei şi? Unui om adormit îi tragi lesne gheata din picior. Pe urmă îl înţepi binişor cu vârful săgeţii în degetul mare...

— O să se trezească şi o să ţipe...

— Nici vorbă. Îl zgârii uşor de tot şi o să creadă că l-a pişcat un purice. După câtva timp trupul i se umflă, omul nu mai ştie ce e cu el şi, când s-o deştepta primarul mâine dimineaţă, găseşte băiatul mort. După semnele care rămân, o să creadă că a fost muşcat de un şarpe veninos. După cum vezi, nici prin gând n-o să-i treacă că noi suntem pricina. Ba, cred că omul o să fie bucuros că n-a fost şi el muşcat de şarpe.

— Aşadar o să meargă, bine zici. Uitasem de săgeată. Du-te de-o adu şi o să fac ce mi-ai spus.

— Tu furişează-te iar în tabără şi culcă-te la loc, vin şi eu numaidecât.

Se sculară să plece. Cu nici un preţ nu trebuia să-i las să

ajungă în tabără. Dacă Ben Kasawi apuca să ia săgeata, ar fi avut o armă care putea fi foarte primejdioasă în învălmăşeală.

Avusesem prilejul în Anglia şi în Statele Unite să fiu martor la multe meciuri de box şi prinsesem gust pentru ele, aşa că am luat şi eu câteva lecţii de la un boxer renumit. Învăţasem şi aşa-zisul „Knok-down-blow” — o lovitură dată cu pumnul în moalele capului, care-l culcă imediat pe adversar la pământ, dar se întâmplă adesea ca acesta să nu-şi piardă cunoştinţa. Mai sigură e lovitura la tâmplă — pe care o ştiam de la căpetenia apaşilor, Winnetou — numai că tâmpla e foarte gingaşă şi există primejdia ca, vrând să ameţeşti pe cineva, să-l omori de-a binelea.

Intenţia mea însă era doar să-i ameţesc pe aceşti doi vânători de sclavi, dar Ben Kasawi era om mai în vârstă, care n-ar fi putut îndura o astfel de lovitură. De aceea, m-am hotărât pentru cea dintâi.

Mă aflam în aşa fel că trebuiau neapărat să treacă pe lângă mine. Ben Kasawi mergea înainte; după ce va fi făcut doi paşi, îi săream în spate şi-l pocneam drept în creştet; pe celălalt, care venea după el, îl aveam de asemenea la îndemână. Dar Ben Kasawi se uită din întâmplare în pământ şi mă zări. Se opri şi se aplecă să mă vadă mai bine.

— Asta ce-o mai fi? spuse el tot pe şoptite. Pare să fie un om... ne-a spionat... Pune mâna pe el şi...

N-apucă să-şi sfârşească vorba. L-am pocnit cu pumnul în moalele capului şi, în clipa următoare, l-am apucat pe tovarăşul său cu mâna cealaltă de beregată. Se zbătu niţel apoi rămaseră amândoi nemişcaţi. Am dus apoi palma la gură şi-am scos un sunet prelung, destul de tare ca să se audă până departe. Părea să fie cârâitul unui corb buimac încă de somn. Era semnul convenit cu locotenentul şi onbaşiul pentru a veni cu oamenii lor în vale. M-am lăsat apoi în genunchi, am vârât câte un căluş în gură celor doi leşinaţi şi le-am legat

mâinile la spate.

Tocmai sfârşisem treaba când am auzit nisipul scrâşnind. M-am întors şi am zărit pe cineva venind tiptil spre mine. Era, probabil, Ben Nil, dar ca om prevăzător trebuia mai întâi să mă asigur. Am sărit deci în picioare, m-am năpustit asupra lui, l-am apucat cu stânga de gât, iar cu dreapta am început să-i pipăi hainele ca să mă încredinţez că nu mă înşelam.

Da, Ben Nil era; totuşi, ca să nu scoată vreun ţipăt de spaimă, l-am apăsat la pământ şi i-am şoptit:

— Eu sunt. Taci şi nu crâcni.

Băiatul nu se împotrivi. I-am trecut apoi mâna peste obraz ca să fiu mai sigur şi, când îmi dispăru orice îndoială, i-am dat drumul şi l-am întrebat:

— Pentru ce ai venit?

— Am auzit semnalul, răspunse el în şoaptă.

— Ţi-am spus să nu te mişti de la locul tău şi să mă aştepţi. Altă dată să nu mai faci ce-ai făcut, fiindcă s-ar putea întâmpla s-o păţeşti. Eşti în stare să duci un om în spinare?

— Dacă nu e prea greu, da.

— Bine. Ia-l pe ăla de colo şi vino cu mine.

— Cine e şi ce s-a întâmplat cu el, effendi?

— O să-ţi spun mai târziu, acum nu e vreme de poveşti.

L-am luat pe Ben Kasawi în spinare şi Ben Nil pe celălalt. La început trebuia să păşim binişor şi cu mare băgare de seamă, dar din ce ne îndepărtam, ne venea mai uşor.

Ajunserăm la locul unde trebuia să coboare locotenentul cu oamenii săi. Lăsarăm jos poverile şi aşteptarăm. Între timp i-am povestit lui Ben Nil ce aflasem.

— Aşadar, mi-ai scăpat şi de data asta viaţa şi datoria mea faţă de tine creşte, răspunse el cu glas adânc. Ce-ai de gând să faci, vrei să întrebuinţezi tot blândeţea? N-ar fi mai bine să dăm buzna peste ei şi să-i împuşcăm pe toţi? Am isprăvi repede, nici n-ar avea vreme să se apere.

— Se prea poate, numai că eu nu sunt un ucigaş. Şi apoi,

lucrurile au mers deocamdată atât de uşor, încât n-am nici un motiv să fac moarte de om. Odată ce-l avem pe şef în puterea noastră, îi vom pune şi pe ceilalţi cu botul pe labe.

Auzirăm deodată paşii mai multor inşi deasupra noastră şi, când am privit sus, i-am văzut pe soldaţi coborând dâmbul unul după altul.

Le-am strigat cu glas înăbuşit că suntem şi noi acolo, de frică să nu facă gălăgie când ne vor vedea pe neaşteptate. Se adunară cu toţii în jurul nostru, fără ca cei din tabără să-i simtă.

— Am auzit semnalul tău, effendi; şi am pornit imediat, zise locotenentul. Am presupus că n-ai putut să faci nimic prin vicleşug şi ne-ai chemat să dăm atacul.

— Te înşeli, dragul meu. Mai mult chiar: sper că vom reuşi să izbândim fără luptă. Planul meu nu poate să dea greş decât dacă faceţi voi vreo nesocotinţă. Uite doi prizonieri. Unul e Ben Kasawi, ajutorul lui Ibn Asl, care va sosi mâine dimineaţă, iar celălalt e unul din oamenii săi.

— Cum, ai pus mâna pe Ben Kasawi? Şi ai lui n-au sărit să-l scape?

— Ei, vezi, tot prin vicleşug am reuşit, deşi tu nu voiai să crezi că se poate. O să-ţi povestesc eu mai târziu, acum n-avem timp de vorbă. Onbaşiul e şi el aici?

— Da. A pornit o dată cu noi şi trebuie să fie de partea cealaltă a taberei, unde aşteaptă ordinele tale.

— Sus cine a rămas?

— Selim al tău, cu doi oameni de pază la cămile.

— Vai de mine! Ce-ai făcut pentru Dumnezeu!

— Cum? N-ajung doi oameni de pază la cămile?

— Ba da, dar nu de cămile e vorba, nu fug ele nici dacă nu le-ar păzi nimeni; mi-e teamă însă de prizonieri.

— Sunt în siguranţă; Selim e cu ei. Ştiu că face adesea boroboaţe, de aceea m-am temut să-l iau cu mine; te pomeneşti că ne strică tot planul.

— Aşa! Fiindcă îl ştii în stare de vreo prostie nu l-ai luat cu tine, în schimb i-ai încredinţat doi prizonieri atât de importanţi. Şi crezi că bine-ai făcut? În sfârşit... nu mai putem schimba nimic. Să vă spun acum ce mai aveţi de făcut. Daţi-vă mai aproape, să nu ne audă cineva.

După ce făcură cerc în jurul meu, le-am spus:

— Cei doi prizonieri pe care îi vedeţi aici sunt legaţi burduf şi le-am vârât şi câte un căluş în gură. Deocamdată sunt leşinaţi, dar îşi vor veni curând în simţiri. Unul din voi să rămână de pază lângă ei. La cea mai mică mişcare suspectă are voie să vâre cuţitul în ei. Ceilalţi, veniţi după mine în tabăra duşmană. Au fost atât e neprevăzători că n-au pus măcar o santinelă. Tabăra e la nici cinci sute de paşi de aici şi e nevoie să vi-o descriu. Dacă te apropii de ea din partea asta, ajungi mai întâi la fântâna unde stăteam până mai adineauri cu Ben Nil şi cu ăşti doi prizonieri; acum nu mai e nimeni acolo. Lângă peretele de stâncă, vânătorii de sclavi şi-au îngrămădit puştile — o prostie de-a lor, care însă nouă ne va prinde foarte bine. La dreapta, mai spre mijlocul văii, s-au aşezat ei cam în cerc, în jurul corturilor cu sclave. Dincolo de cerc se află cămilele. Principalul e să le luăm mai întâi puştile, ceea ce nu va fi greu. Odată acestea în mâinile noastre, îi avem cu totul în puterea noastră, căci cu pistoalele şi cu cuţitele lor nu ne pot nimeri de la distanţa unde ne vom afla. Ca să nu vă împiedice armele voastre, lăsaţi-le aici. Vom porni în ordinea următoare: eu înainte, Ben Nil după mine, apoi locotenentul şi soldaţii în urma lui, la distanţă de doi paşi unul de altul. Veţi face întocmai ca mine. Dacă vedeţi că mă las la pământ, lăsaţi-vă şi voi; mă târăsc eu, târâţi-vă şi voi. Totul, însă, fără zgomot. Cum voi ajunge la locul unde sunt puştile lor, vi le întind una câte una, ca să le treceţi mai departe. Veţi avea astfel fiecare câte două. Pe urmă voi da semnalul de retragere. Vă răsuciţi în loc şi porniţi iar unul în urma altuia. Ce-o mai fi veţi vedea.

Vorbisem atât de limpede şi desluşit încât nu se putea să nu mă priceapă. Am ales un om, pe care l-am lăsat de pază la prizonieri. Când să plec, locotenentul mă opri, zicând:

— Ai uitat ceva de mare însemnătate, effendi. Ce se va întâmpla dacă vom fi descoperiţi?

— De văzut nu ne poate vedea nimeni, cel mai uşor zgomot însă ne poate trăda. Primul care va veni să vadă ce se întâmplă, va da cu ochii de mine. Fii sigur că nu-i voi da răgazul să dea alarma. În orice caz, feriţi-vă de luptă. Dacă se întâmplă ceva neprevăzut, fugiţi repede încoace. Acu', înainte!

Aveam impresia că marşul acesta indian li se pare soldaţilor mai interesant ca un atac. Îşi dădeau toată osteneala să nu facă gălăgie, totuşi tresăreau de câte ori auzeau nisipul scrâşnind sub picioarele lor.

Când mă aflam la cincizeci de paşi de tabără, m-am lăsat la pământ şi-am început să mă târăsc pe burtă. Am întors capul şi l-am văzut pe Ben Nil făcând asemenea, apoi pe ceilalţi care veneau după el.

Mă ţineam cât mai aproape de peretele de stâncă. Era o adevărată bucurie pentru mine să văd cu câtă prevedere înaintau soldaţii prin întuneric, ferindu-se să facă zgomot.

Trecurăm de fântână şi ne rămânea acum ce era mai greu, căci la dreapta noastră se înşiruiau o parte din vânătorii de sclavi, cufundaţi în somn. În sfârşit, iată-mă la locul unde erau îngrămădite puştile. Am luat una câte una şi i le întindeam lui Ben Nil, care le trecea mai departe. La cea din urmă i-am şoptit:

— Gata! Acum îndărăt! Vin şi eu numaidecât după voi.

— Cum, nu vii cu noi? Unde vrei să te duci, effendi?

— La onbaşiu, să-i spun ce are de făcut.

— Prin mijlocul duşmanilor! Bagă de seamă, te vâri în mare primejdie... Ia-mă şi pe mine cu tine.

— N-am nevoie de tine. Dimpotrivă, asta ar mări

primejdia. Vezi mai bine de ceilalţi, să nu facă vreo boroboaţă.

— Bine, effendi, te-ascult, dar te rog să fii cu băgare de seamă şi nu ne lăsa prea mult să te aşteptăm.

Bunul băiat! Nu mai ştia ce să facă de grija mea. Transmise mai departe ordinul meu. Soldaţii se întoarseră şi porniră îndărăt cu armele luate de la duşman.

Fireşte că nici prin gând nu-mi trecea să străbat tabăra, ci am luat-o niţel mai înainte, apoi am trecut de partea cealaltă a văii, mărginită tot de un perete de stânci. Între el şi tabăra vânătorilor de sclavi rămăsese un loc liber, prin care puteam trece fără teamă.

Nu m-a simţit nimeni. Am lăsat în urmă tabăra şi m-am îndreptat spre locul unde ştiam că trebuie să dau de onbaşiu cu oamenii lui. M-am oprit la oarecare depărtare şi am dat semnalul de avertizare, ca să nu mă ia drept unul din vânătorii de sclavi. Omul a înţeles şi mi-a ieşit înainte.

— Tu eşti, effendi? mă întrebă el în şoaptă. Bine-ai făcut că ne-ai dat de veste, altminteri cine ştie ce ţi se întâmpla. Ei, cum stăm, dăm atacul?

I-am expus situaţia şi i-am spus ce aveam de făcut. Am înaintat apoi până la vreo sută de paşi de tabără şi am aşezat soldaţii într-un semicerc, aşa fel ca ultimul să se afle alături de locotenent şi să închidă complet cercul. Eram sigur că nici unul din vânătorii de sclavi nu ne putea scăpa. Le-am ordonat soldaţilor să tragă în oricine ar încerca să fugă.

Intenţionam să mă duc la locotenent să-i cer să-şi rânduiască şi el oamenii ca onbaşiul, dar m-am gândit la sclave, care s-ar înspăimânta când ar auzi împuşcături şi ar lua-o care încotro, dându-le astfel de lucru soldaţilor. Nu-mi rămânea altceva de făcut decât să le previn. Puţină primejdie era pentru mine, nu-i vorbă, dar speram să reuşesc.

M-am târât deci spre tabără şi m-am îndreptat spre cortul de unde o văzusem pe Marba ieşind. Trebuia să parcurg toată

tabăra şi am găsit în curând o spărtură prin care puteam trece nesimţit. Dobitocii de paznici se credeau în siguranţă, căci dormeau buştean. Nici măcar o santinelă nu se afla la cortul femeilor.

O rogojină acoperea deschizătura cortului în care se afla Marba. Am ridicat niţel un colţ şi am stat să ascult… Se auzea respiraţia mai multor femei adormite. Un oftat uşor îmi dovedea că una din ele veghea. Nu putea fi decât Marba, pe care durerile pricinuite de biciul ticălosului de Kasawi n-o lăsau să doarmă.

— Marba! am şoptit cu glas blajin.

Nu-mi răspunse nimeni.

— Marba! am repetat de câteva ori, până când am auzit un glas de femeie întrebând tot în şoaptă:

— Cine mă cheamă?

— Cineva care vrea să vă scape. Vino mai aproape, am de vorbit cu tine.

— Să ne scape? O, Allah, Allah, cine eşti tu?

— Nu te speria. Sunt un străin care s-a furişat în tabără, ca să-ţi spună că până în zorii zilei veţi fi libere.

— Minţi! Nici un străin n-ar cuteza să pătrundă în tabăra asta.

— Vei vedea că nu mint.

— Dacă vrei să te cred, jură pe barba Profetului.

— Nu pot, căci sunt creştin şi nu mi-e îngăduit să jur.

— Creştin? O, Allah! Nu cumva eşti effendi acela străin care l-a biruit pe Malaf şi pe tovarăşii săi, luându-le prizonierii?

— Da, eu sunt.

— Atunci te cred. Stai că vin îndată.

Urmă în cort un foşnet şi un şuşotit de glasuri femeieşti; Marba îşi trezea tovarăşele.

— S-ar putea să vină cineva şi să mă vadă, de aceea îngăduiţi-mi să intru în cort, le-am zis şi, fără s-aştept

răspunsul, m-am şi strecurat înăuntru pe sub rogojina de la uşă.

— Ferească-te Allah să faci una ca asta! strigă Marba speriată. Nu-i îngăduit nici unui bărbat să intre în cortul femeilor...

— De data asta trebuie. Dacă mă prind, nu mai pot să vă scap.

— Ai dreptate şi fiindcă eşti creştin, să trecem cu vederea. Spune-ne înainte de toate: e adevărat că vrei să ne scapi?

— Da, e adevărat. Am dat de urma caravanei voastre şi am împresurat tabăra cu soldaţii. Acum aşteptăm până se va lumina de ziuă şi se vor trezi vânătorii de sclavi.

— Tata v-a trimis?

— Nu. Venim din însărcinarea kedivului, care a oprit negoţul de sclavi. Dar parcă te-am auzit adineauri spunându-mi „effendi cel străin”. S-a pomenit ceva despre mine în faţa ta?

Fata se aşezase acum lângă mine şi desluşeam lămurit fiecare cuvânt spus în şoaptă.

— Nu ştiau că-i aud. Ieri au venit câţiva inşi în tabăra noastră. Unul era un turc, celălalt un fachir. Poposisem în pădurea de palmieri de lângă Bir Murat şi eu stăteam rezemată de un trunchi. Au venit de s-au aşezat undeva aproape de mine şi au început să vorbească despre tine.

— Ce spuneau?

— Că un om, căruia i se zice reiss effendina, a trimis pe un ofiţer de-al său la tine — pentru ce, n-am înţeles —, dar am băgat de seamă că se tem toţi de tine. Multe răutăţi puneau pe socoteala ta.

— Atunci mă crezi şi tu un om rău?

— Nu, effendi; când cei răi vorbesc de rău pe un altul, acesta trebuie să fie un om bun, şi dacă se tem de el, înseamnă că e şi mai bun.

— Poţi tu numi bun pe un creştin, unul care nu e de-o

religie cu tine?

— De ce nu? Fessarii nu sunt atât de bigoţi precum crezi. Şi-apoi au mai fost de câteva ori străini pe la noi; toţi erau oameni buni şi foarte înţelepţi, pe când nemernicii care ne-au răpit sunt mahomedani ca şi noi. Care lege e atunci mai bună?

— Cea creştină, crede-mă. Creştinul nu ştie ce e sclavia. El se străduieşte să fie blând, răbdător şi milos cu toată lumea, pe când pe voi nu numai că v-au răpit de lângă ai voştri, dar vă şi bat ca pe vite.

Fata nu răspunse, dar scrâşni din dinţi. Am înţeles că am atins-o unde o durea mai adânc.

— Fii sigură că o să-şi primească pedeapsa pentru fapta lor, am continuat eu. Nu ne mai pot scăpa, chiar şi Ibn Asl va cădea în mâinile noastre.

— Atunci trebuie să-l aştepţi aici; a rămas cu vreo trei de-ai lui la Bir Murat, ca să te pândească şi să te împuşte mişeleşte, pe la spate.

— Va sosi astăzi, după câte am aflat; o să-l primesc după cum se cuvine, n-avea grijă.

— Te rog să te păzeşti de Libban, zise fata, înfiorându-se.

— Cine e acest Libban?

— Un fost soldat, care a trăit multă vreme în Sudan şi a învăţat cum să mânuiască arcul şi săgeata. Nu dă niciodată greş. Nu de mult, câţiva din vânătorii de sclavi au primit în dar de la căpetenia takalilor nişte săgeţi înveninate; în afară de aceea a lui Kasawi, toate au fost predate lui Libban şi, fiindcă el e cel mai bun arcaş, Ibn Asl l-a însărcinat pe el să te ucidă. Ibn Asl zicea că un glonţ poate doar răni uneori, pe când o săgeată dintr-acelea omoară la sigur.

— Foarte frumos din partea lui şi o să ştiu să-i mulţumesc când s-o ivi prilejul.

— Fă-o effendi! Din cele ce-am auzit eu despre tine, tu eşti omul care ne poate răzbuna. Nici nu-ţi poţi închipui ce-am

îndurat. O să-ţi povestesc eu mai târziu. Păcat că e întuneric, m-aş fi bucurat foarte mult să te văd la faţă. Dacă vei izbuti să ne duci îndărăt la părinţii şi fraţii noştri, ne vor primi, sărmanii, cu braţele deschise şi niciodată beni fessarah nu vor uita numele aceluia care le-a scăpat femeile şi fetele de ruşinea sclaviei.

— Nădăjduiesc că vă veţi revedea.

— Dar mormintele celor ucişi! Effendi, nu-i aşa că-i veţi preda pe ucigaşi războinicilor noştri?

— Nu-ţi pot da deocamdată nici un răspuns în privinţa asta, deoarece soarta lor nu atârnă numai de mine. Acum trebuie să plec. Am venit doar pentru câteva momente să vă spun că se apropie clipa eliberării voastre. Să nu vă speriaţi dacă veţi auzi împuşcături şi să nu vă mişcaţi din cort, altminteri aţi îngreuia foarte mult sarcinile oamenilor mei.

— Slavă lui Allah! Tâlharii nu mă vor mai biciui şi nici pe altă nenorocită de acum încolo.

Spusese aceste cuvinte cu atâta hotărâre, ca şi când ea era cea chemată să decidă soarta nelegiuiţilor. Am întrebat-o unde sunt ţinute făcliile şi-mi spuse că se află şi în cortul lor vreo două-trei, pe care mi le şi dădu. Mi-am luat apoi rămas bun; Marba îmi întinse mâna, de asemenea şi tovarăşele ei, pe urmă m-am strecurat binişor afară din cort şi m-am întors la locotenent. I-am dat instrucţiunile trebuincioase şi, după ce el cu oamenii săi se îndepărtaseră, am rămas singur cu Ben Nil şi cu cei doi prizonieri. Ne aflam după o cotitură a văii, aşa că nu puteam fi văzuţi din tabără. Am aprins o făclie şi m-am apropiat de prizonieri, care se treziseră din leşin. Am zis să li se scoată căluşele, mi-am tras cuţitul de la brâu şi le-am zis ameninţător:

— Nici un cuvânt cu glas tare, că sunteţi morţi, aţi înţeles? Să-mi răspundeţi pe şoptite.

Se uitau amândoi încremeniţi la mine, neînţelegând cum de mă aflu acolo. Nu ştiau cine îi adusese în starea de acum.

— Tu eşti? întrebă Kasawi. Tu, oaspetele şi prietenul nostru, te porţi astfel cu noi?

— Cine vrea să fie prietenul meu, trebuie să fie în acelaşi timp şi al tovarăşului meu.

— Păi suntem...

— Nu-i adevărat. Aţi vrut să-l ucideţi, crezând că voi lua vârful unei săgeţi de-ale takalilor drept limba unui şarpe veninos. Nişte ucigaşi ca voi nu pot fi prietenii mei. Allah plăteşte fiecăruia după faptele sale şi vă veţi primi şi voi plata.

— Atunci Allah e judecătorul nostru, nu tu. Dă-ne drumul! Să vezi ce-o să se mai mânie Ibn Asl când o vedea cum te-ai purtat cu noi.

— Ai dreptate, dar mânia lui o să se întoarcă împotriva voastră. N-o să-i vină să creadă că oameni ca voi se lasă păcăliţi ca nişte copii...

— Nu te înţeleg... te întreci cu gluma.

— Glumă? Cu oameni de teapa voastră eu nu fac glume.

— Parcă ziceai să facem nişte afaceri... să iei sclavi de la Ibn Asl...

— Aşa şi e. Îi iau, dar îi plătesc cu gloanţe de puşcă, nu cu bani.

— Iar glumeşti. Vorbeşte serios, ca să ştiu ce şi cum. Şi, apoi fă bunătatea de ne dezleagă, altminteri o să ai de-a face cu Ibn Asl.

— Nu mi-e frică de el. Parcă voi n-aţi vrut să-mi faceţi de petrecanie şi, când colo, aţi ajuns pentru a doua oară în puterea mea! Cât despre Ibn Asl al vostru, ştiu eu ce unelteşte dumnealui! Îmi aţine calea la Bir Murat, pentru ca Libban să mă trimită pe lumea cealaltă, cu o săgeată otrăvită.

— Libban! De unde ştii tu de el, că doar nici nu ţi-am pomenit numele lui? Şi apoi, săgeata nu ţi-e hărăzită ţie.

— Ba chiar mie!

— Nu, e pentru un effendi străin... un câine de creştin...

— Aşadar, tot pentru mine.

— Pentru...

Îşi întrerupse vorba şi se uită buimac la mine, ca şi tovarăşul său, pe urmă bâigui:

— Cum, tu... eşti... effendi ăla?

— Fireşte.

— Şi ai îndrăznit să vii de bunăvoie în tabăra vrăjmaşilor tăi?

— După cum vezi. Mare dobitoc eşti! Auziseşi doar despre mine; când aţi văzut că eu de unul singur, am putut să vă ţin la respect pe voi zece, trebuia să-ţi închipui numaidecât cu cine ai de-a face. Reissul effendina m-a însărcinat să vă prind şi să vă iau sclavele. Acum, vestitul vostru Ibn Asl mă pândeşte la Bir Murat şi — pesemne că l-a orbit Allah — eu mă aflu aici şi am pus mâna pe întreaga caravană.

— O să mi-o plăteşti, fii pe pace! Oamenii mei se vor apăra...

— Ei, aş! Dorm toţi buştean. Soldaţii mei le-au luat armele — uite-le, dacă nu mă crezi...

Puştile se aflau aproape; am lăsat lumina făcliei să cadă pe ele şi le văzu.

— O, Allah, o, Profetule, o, voi toţi sfinţii califi! strigă Ben Kasawi îngrozit. Astea sunt într-adevăr puştile noastre.

— Da, aşa e. Acum soldaţii noştri au împresurat tabăra şi nu aşteaptă decât un semn al meu ca să dea iureş în oamenii tăi. Sunt destui ca să-i biruie. De altminteri, i-am şi spus Marbei că am venit s-o eliberăm pe ea şi tovarăşele ei, aşa că sunt de partea noastră şi nu putem să ne aşteptăm la vreo împotrivire de la ele.

— O, Allah, păzeşte-ne de diavol şi de uneltirile lui! Cine şi-ar fi închipuit... cum am fi putut bănui... Ne-ai minţit cu neruşinare... ne-ai...

— Taci! m-am răstit la el. Nu crâcni, că pun să te biciuiască până la sânge. Tocmai tu te-ai găsit să vorbeşti

aşa, nemernicule? Ce alta sunteţi voi, vânătorii de sclavi, decât nişte fiare care ucideţi fără milă oameni nevinovaţi, pustiiţi satele, duceţi în robie până şi oameni de o lege cu voi! Nu sunteţi oameni, ci făpturile cele mai groaznice şi mai josnice din câte există. Nu cunoaşteţi nici milă, nici îndurare. De aceea e de datoria oricărui om de ispravă să vă stârpească, de pe faţa pământului.

— Aşa! scrâşni Ben Kasawi, dacă ne asemui cu fiarele sălbatice, teme-te atunci de ghearele noastre! Ne-ai luat puştile, dar oamenii mei mai au pistoale şi pumnale la brâu.

— Ce pot face ei cu ele împotriva armelor noastre! Şi apoi, ţi-am spus: dorm buştean. Un singur cuvânt de-al meu şi somnul lor va fi cel de veci.

— Să nu îndrăzneşti! Amarnic s-ar răzbuna Ibn Asl pe tine!

— Pe ce cale? Cum o sosi, ne cade de-a dreptul în palmă.

— Chiar dacă ai izbuti să pui mâna pe el, mai sunt şi alţii, mai puternici ca Ibn Asl. Uiţi, pesemne, pe mokkadem şi pe muza'bir, care-ţi sunt cei mai aprigi vrăjmaşi. Sunt de-ai noştri şi ce ne faci nouă, e ca şi când le-ai face-o lor.

— Aşa e, ai dreptate, şi le plătim cu aceeaşi măsură. Voi sunteţi acum în mâinile noastre şi nu veţi scăpa de pedeapsă; ei, de asemenea.

— Degeaba. N-ai îndrăzni în viaţa ta să te atingi de mokkadem.

— Nu mai e nevoie, s-a şi făcut. Sunt şi ei prizonierii noştri; stau legaţi frumuşel colo sus, în deal, întocmai ca şi voi.

— Asta e...

— Foarte adevărat, i-am întregit eu vorba şi le-am povestit cu de-amănuntul ce s-a petrecut.

Erau zdrobiţi. Dacă avusesem eu curajul să mă ating de mokkadem şi de muza'bir, nu mai aveau nici o nădejde că îi voi cruţa pe ei.

— Şi, am adăugat, ca să-i înspăimânt şi mai mult, ce vrei

să fac cu toţi ticăloşii ăştia pe care i-am prins şi cu aceia pe care îi voi mai prinde de acum înainte? O să-i curăţ de pe faţa pământului, cum e de datoria mea. Ca vânători de sclavi, n-am nici o cădere să vă judec, dar aţi vrut să-mi otrăviţi tovarăşul şi legile pustiului vă osândesc la moarte. V-a rămas prea puţin timp ca să vă pregătiţi, fiindcă n-o să fac multă tevatură cu voi.

— Nu poţi să-ţi iei o astfel de răspundere, se răsti Ben Kasawi indignat. Noi suntem supuşi de-ai kedivului, iar tu un străin, un venetic?!

— Aţi lucrat împotriva legilor statului, al cărui cap e kedivul, deci nu-l recunoaşteţi ca stăpân; nu ne rămâne decât să vă judecăm şi să vă osândim după legile pustiului. Veţi fi călcaţi în picioare, aşa cum copitele cămilelor zdrobesc viermii nisipului.

— Şi tu, un creştin, vrei să verşi sânge omenesc? Parcă spuneai că legea voastră propovăduieşte iubirea şi blândeţea?

— Dar şi dreptatea! Acum, când te vezi în pragul morţii, găseşti că legea mea e bună, dar adineauri mă numeai câine de creştin. A sosit ceasul când „câinele” o să-ţi arate ce poate.

— Ştiu că eşti trimis de reissul effendina, eşti deci dator să ne predai lui.

Aha, îi intrase frica în oase! Credea că vreau să-l omor şi socotea că tot mai bine e să încapă pe mâna reissului effendina, deşi ştia că-l aşteaptă o pedeapsă destul de aspră. Cu atât mai bine. Nu era nevoie de prea multe străduinţe, ca să-l determin să-şi hotărască oamenii să nu se împotrivească. Începusem să nădăjduiesc că o vărsare de sânge era înlăturată, când din deal se auzi zbierând un glas sforăitor:

— Staţi! Staţi! Ce faceţi, unde vă duceţi?

Era glasul lui Selim. Am înţeles imediat ce s-a întâmplat. Probabil că unul din prizonieri, dacă nu chiar amândoi,

fugiseră. Gălăgia avea să-i trezească pe cei din tabără, încurcându-mi socotelile.

— Effendi! effendi! răcni Selim cât îl ţinea gura, nu-i lăsa... mokkademul şi muza'birul au scăpat.

Nenorocitul! eram furios pe el. Adică eu de aici, de jos, să nu-i las să scape, pe când el, care se afla lângă ei, da. Cine ar fi putut să se ia acum, prin bezna asta, după ei! Cu neputinţă. Trebuia să-i las în plata Domnului. Aveam deocamdată ceva mai grabnic de făcut. I-am zis paznicului:

— Tu rămâi aici cu Ben Kasawi şi răspunzi cu capul tău de el. Dacă vine aici vreunul din fugari, culcă-l cu un glonţ la pământ. Apoi, întorcându-mă spre urât, am adăugat: Pe tine o să te duc prin linia soldaţilor mei la tabăra noastră. Spune-le oamenilor voştri că sunt împresuraţi. Am dat ordin ca oricine încearcă să iasă din tabără să fie împuşcat. Comunică-le şi lor şi dă-le în grijă să se ferească de o nesocotinţă. Dacă se supun, voi fi poate mai îngăduitor cu voi.

L-am dezlegat, l-am apucat de guler şi l-am împins înaintea mea. Ajunşi la cercul de soldaţi, i-am dat drumul printre ei şi ticălosul o zbughi repede în tabără. Soldaţii se întinseră la pământ cu ochii la vârful dealului, să vadă dacă se apropie cineva. I-am dat lui Ben Nil puşca mea şi am început să mă târăsc spre tabără.

Urâtul aflase de la mine, în timp ce povesteam, cum am reuşit să-i prind şi cât de dibaci sunt când e vorba să mă furişez pe nesimţite şi-şi va fi luat, probabil, măsuri de precauţie. Totuşi am cutezat să înaintez până la cel dintâi cort, în apropierea căruia stăteau îngrămădiţi vânătorii de sclavi, discutând cu aprindere, deşi pe şoptite. L-am auzit pe urât vorbindu-le stăruitor, dar nu puteam prinde decât puţine cuvinte. Mi-a fost însă de ajuns ca eu să înţeleg ce puneau la cale. În vreme ce vreo câţiva inşi vor rămâne în tabără, ceilalţi se vor duce să-l elibereze pe Ben Kasawi. Planul lor nu-mi convenea defel.

Puteam să le dau o contralovitură. Lăsându-i pe vânătorii de sclavi să se îndepărteze, ne apropiarăm binişor de tabără. Eu am vrut să pun neapărat mâna pe ei, nu mă mulţumeam doar să le eliberez pe sclave.

M-am hotărât deci să-i împiedic să plece. Încercasem să le propun un mijloc paşnic; nu voiau! N-aveau decât să suporte urmările.

M-am întors repede la ai mei, şi m-am dus cu o parte din ei la locul unde socoteam că e primejdia mai mare. Se lăsară în genunchi, cu puştile întinse şi degetul pe trăgaci. Nu trecu mult şi îi auzirăm pe duşmani venind. Se târau pe pământ, crezând că nu-i vom zări. Un strigăt de-al meu şi... o salvă porni. Detunăturile cutremurară valea şi ecoul se amestecă în clipa următoare cu răcnetele răniţilor şi ale... fugarilor.

Da, fugeau; băteau în retragere îngroziţi, dovadă că gloanţele soldaţilor noştri nimeriseră în plin. Eu n-am tras. Aş fi făcut-o numai în caz de apărare. Soldaţii mei se întoarseră la locul lor, să întregească iar cercul.

Deodată văzui pe cineva venind în fugă din deal şi-i ieşii înainte:

— Effendi, effendi, unde eşti? strigă un glas.

Era Selim. Idiotul făcea boroboaţe peste boroboaţe.

— St, taci, nenorocitule! m-am răstit la el. Ce dracu' te-a apucat de zbieri ca un măgar!

— Ca să mă auzi, răspunse el, de data asta cu jumătate de glas.

— Dar nu te gândeşti că te poate auzi şi duşmanul, tontule!

— Cu atât mai bine, fiindcă glasul meu bagă spaima în cel mai curajos dintre duşmani.

— Nu te mai lăuda, păcătosule. Era cât pe ce să strici totul cu zbieretele tale. Şi ca să ştii, numai din vina ta a curs atâta sânge omenesc.

— Allah kerihm! Am auzit valea răsunând de împuşcături.

Oare i-au omorât pe toţi ai noştri?

— Da. Eu singur am rămas în viaţă.

— Atunci să fugim. Repede, repede.

Mă apucă de braţ şi vru să mă tragă după el.

— Stai, fricosule! Noi am tras şi l-am făcut pe duşman să se dea îndărăt.

— Hamdulillah! Ştiam eu, glasul meu i-a înspăimântat şi i-a pus pe fugă. Îndată ce-l aud duşmanii o iau razna care încotro, căci e glasul celui mai viteaz dintre războinicii tribului meu, al fessarilor.

— Te înşeli, e glasul celui mai mare măgar pe care l-am întâlnit în viaţa mea şi de zbieretele unui măgar nu se sperie nici măcar un şoarece. Mă omule, astâmpără-te şi nu mai fă atâtea boroboaţe că o să mă scoţi odată din sărite şi nu ştiu, zău, ce sunt în stare să-ţi fac. Unde sunt prizonierii, au fugit?

— Da, le-a dat drumul şeicul menassirilor.

— Şeicul? Cum se poate! Doar nu lui, ci ţie ţi-i lăsasem în grijă.

— Aşa e, dar când vei auzi cum s-a întâmplat, o să vezi că n-am nici o vină, ba am făcut tot ce mi-a stat în putinţă să vâr frica în oasele duşmanilor. Stăteam lângă prizonieri, când mă pomenii că vine şi şeicul să se aşeze lângă mine. Mă gândeam ce trebuie să facă un războinic viteaz când are o astfel de răspundere cum o aveam eu. Se putea întâmpla ca aici, jos, să se pornească lupta şi prizonierii să încerce să fugă. Se cerea deci să fiu bine pregătit. M-am apucat, deci, să-mi încarc pistolul şi puşca. Am vârât două gloanţe în pistol şi trei în ţeava puştii.

— Ai pus şi pulbere dublă?

— Păi se înţelege! Cu cât mai multe gloanţe cu atât mai multă pulbere; asta este o regulă veche la război.

— Eşti nebun, omule! Armele ar fi făcut explozie şi te-ar fi rănit numai pe tine.

— Ei, aş! Nimereşti întotdeauna pe cel în care tragi, nu vei

fi crezând că un viteaz ca mine trage în el însuşi.

— Zii mai bine că ai îndesat gloanţele în ţeavă de frică. Voiai ca prizonierii să se sperie când or vedea ce faci şi s-a întâmplat tocmai pe dos. Au înţeles îndată că arma e primejdioasă pentru tine, nu pentru ei.

— Te înşeli, effendi, măcar că şi şeicul tot aşa spunea.

— Aha, aşa spunea şi el! În ce împrejurare?

— Când am vrut să trag după fugari.

— Am priceput! Dar erau legaţi!

— Negreşit că erau legaţi. Le pipăiam chiar din când în când legăturile, ca să mă încredinţez că nu s-au dezlegat. Afurisiţii râdeau; cum ştiam însă că numai proştii râd fără rost i-am lăsat să râdă şi nici nu m-am sinchisit, de râsul lor prostesc. Ei şuşoteau mereu cu şeicul...

— N-auzeai ce vorbesc?

— Nu. Când le-am spus să vorbească mai tare, fiindcă eu, ca paznic, trebuie să ştiu ce tot îndrugă ei acolo, mi-au atras luarea-aminte că dacă ar ridica niţel glasul i-ar auzi ăştia din lagăr şi s-ar năpusti asupra voastră. Am găsit că au dreptate şi m-am gândit să nu-ţi zădărnicesc planul, aşa că i-am lăsat să şuşotească oricât poftesc.

— În sfârşit... Acum e prea târziu ca să îndrept dobitocia pe care ai făcut-o. Ia spune, cum au fugit?

— Cum au fugit? Repede, repede de tot. Şeicul a scos cuţitul de la brâu şi le-a tăiat frânghia.

— Şeicul! A făcut şeicul una ca asta? A fugit şi el cu ei?

— Da' de unde! Stă tot acolo unde l-am lăsat.

— Ţi-a spus de ce-a înlesnit fuga prizonierilor?

— Mie nu, dar poate că o să ţi-o spună ţie. Când ticăloşii au rupt-o la fugă, am pus puşca la ochi, ca să le ciuruiesc pielea, dar şeicul m-a oprit, zicând să nu trag, că ţeava o să plesnească şi mă duc dracului. M-am gândit atunci că viaţa mea e mai preţioasă pentru tine şi n-am mai tras. Am venit acum să-ţi spun şi ţie ce s-a întâmplat, ca să iei măsurile pe

care le vei crede de cuviinţă.

— În ce direcţie au luat-o?

— Dracul a putut să vadă pe întunericul ăsta! S-au dus; unde? numai Allah şi Profetul ştiu. Să nu le fi tăiat şeicul legăturile, ar sta şi acum sub paza ochiului meu ager; nimic nu-i poate scăpa. Effendi, spune-mi, rogu-te, ce să fac. Să dau iureş în vânătorii de sclavi şi să-i fac praf?

— Astâmpără-te! pentru Dumnezeu. Dar fiindcă te lauzi atât cu vitejia ta, unde ţi-e puşca?

— Am lăsat-o acolo, sus. Mi-a fost frică să nu facă explozie şi să rănească pe vreunul de-ai noştri. Şi apoi, nici n-am nevoie de ea. Mă bizui în luptă mai mult pe glasul meu, care bagă pe duşman în sperieţi şi-l doboară la pământ.

— Scuteşte-mă de gogomăniile tale! Du-te mai bine sus şi nu te mişca de acolo până nu te-oi chema eu. Măi Selim, măi, în ce dracu' de zodie te-ai născut, nenorocitule!

— În a Leului, effendi! zise el cu mândrie.

— Doamne fereşte! trebuie să te fi născut într-a Racului. Hai, şterge-o repede îndărăt ca racul şi du-te de stai lângă cămile. Să sperăm că nu le faci şi lor cine ştie ce bucluc.

Vru să spună ceva, dar i-am întors spatele şi m-am dus să-mi văd de treabă. Mai întâi trebuia să mă lipsesc de trei din oamenii mei, pe care să-i trimit după Selim. Era de aşteptat ca fugarii să se afle încă prin apropiere, pândind prilejul să-şi ia cămilele, de care aveau nevoie, aşa că trebuia să întăresc paza în jurul lor. Abia pe urmă m-am dus să vorbesc cu locotenentul. Acesta era, fireşte, şi el indignat când află de fuga celor doi prizonieri, dar nu mai puteam schimba nimic. De urmărire, nici nu putea fi vorba. Era întuneric beznă şi aveam nevoie de toţi oamenii noştri.

Trecu noaptea, fără ca asediaţii să încerce vreo mişcare de fugă. Când începu să mijească de ziuă, îi zărirăm lângă corturi. Stătuseră toată noaptea treji, de frica unui atac din partea noastră.

Situaţia era deocamdată în avantajul nostru; e drept că ei aveau o mai bună acoperire decât noi, dar le lipseau puştile. Am trimis să mi-l aducă pe Ben Kasawi, ca să vorbesc cu el. Privea întunecat înaintea lui şi, când văzu cum stau lucrurile, se posomorî şi mai mult.

— Ei, ce zici, care din noi o să fie înfrânt? l-am întrebat.

Îi măsură din ochi pe soldaţi şi-i văzu înarmaţi până-n dinţi. Pe urmă privi cercetător în jurul şi spre vârful stâncilor.

— Ce cauţi? l-am întrebat eu. Pe Ibn Asl? N-a avut când să se întoarcă. Sau pe mokkadem şi pe muza'bir? Ăştia nu mai pot da nici un ajutor; n-au nici arme, nici cămile şi au să fie prinşi repede de oamenii trimişi pe urma lor.

— Allah'l Allah, fiecăruia ce îi e scris! Cine se poate împotrivi soartei? murmură el.

— Nimeni. Ţie ţi-e sortită moartea, i-am răspuns.

— Când trebuie să mor?

— Peste un sfert de oră.

— Împuşcat?

— Nu. Ar fi o prea mare cinste pentru tine. Cu o frânghie de gât şi târât de o cămilă printre bolovani.

— O Mohamed, o Abu Bekr! Cum se poate ca un dreptcredincios să piară prin ştreang!

— Nu te boci degeaba. Ticălosul tot ticălos rămâne, fie că e musulman, creştin sau păgân. O să-ţi primeşti pedeapsa care ţi se cuvine.

— Fiecare umblă pe căile care i-au fost sortite dinainte şi nimeni nu se poate abate de la ele. De aceea, nimeni nu e vinovat că e aşa ori altminteri.

— Hm! Nu cred că prin asta o să fii scutit de ce te aşteaptă. Dacă soarta ta a fost să te bucuri de plăcerile şi câştigul unui vânător de sclavi, tot ea îţi porunceşte să nu cârteşti împotriva tristului sfârşit al unui astfel de negoţ. Pregăteşte-te, mai ai zece minute de trăit.

— Nu atât de repede, effendi. Dăruieşte-mi viaţa şi eu îţi

dăruiesc în schimb sclavele.

— Tu nu poţi dărui o făptură omenească, ea e proprietatea lui Dumnezeu.

— Atunci ia-ţi cămilele noastre.

— Astea sunt şi aşa ale noastre; n-am decât să întind mâna.

— Ia-i pe toţi oamenii mei, omoară-i, fă ce vrei cu ei, dar pe mine lasă-mă să trăiesc.

— Nemernicule! Mai eşti şi laş după toate astea! Ai dat o mână de ajutor să se ucidă mii de negri şi te temi de moartea ta proprie. Nu-ţi dai seama cât de groaznică şi de scârboasă e propunerea pe care mi-o faci! Ca să scape un ticălos ca tine, să ucid cincizeci de tovarăşi de-ai tăi! Mă cutremur numai când te-aud!

— Cutremură-te, dar lasă-mă să trăiesc. Vreau să trăiesc, înţelegi tu? Dăruieşte-mi viaţa şi fac tot ce-mi ceri, tot, tot...

Nemernicul se umilea atât de josnic încât mi se făcu scârbă. Ca să sfârşesc mai repede i-am zis:

— Şi ai să te ţii de făgăduială?

— Jur pe orice vrei! răspunse el, răsuflând uşurat.

— Bine. O să fiu mai milostiv decât ar trebui. Mi-ai cerut să te predau lui reiss effendina şi sunt gata s-o fac, dacă te vei supune poruncilor mele.

— Porunceşte, effendi, şi o să te ascult.

— Nu vreau să se verse sânge omenesc. Noi suntem toţi neatinşi, pe când dintr-ai voştri sunt câţiva morţi şi răniţi. Pricina e tovarăşul tău, pe care l-am trimis în tabără să mijlocească pacea şi el i-a aţâţat la luptă. Acum ajunge. Trebuie să recunoşti şi tu că orice împotrivire v-ar fi degeaba. Ori vă culcăm la pământ unul câte unul, ori, dacă încercaţi o năvală, din câteva salve de puşcă vă curăţăm pe toţi la repezeală. Dacă vă predaţi însă de bunăvoie, vă dau cuvântul meu că ajungeţi nevătămaţi în mâinile reissului effendina.

Arabul se însenină la faţă. Cunoştea legile îngăduitoare

ale Egiptului, mai ales aici, în pustietăţile astea. Să fii predat autorităţilor, însemna să te poţi răscumpăra pe o nimica toată. Poate că bănuia că reissul effendina era în stare să se lase mituit, căci răspunse repede.

— Bine. Mă învoiesc.

— Ai tu însă atâta putere asupra oamenilor tăi ca să-i convingi?

— Mai mult decât atât. La noi cea mai mică neascultare e pedepsită cu moartea. Dacă n-am fi atât de aspri, breslele vânătorilor de sclavi nici n-ar putea dăinui.

— Dar cum o să le transmiţi ordinul?

— Mă pot duce în tabără?

— Nu.

— Atunci îngăduie-mi să chem pe unul din ei, cu care să mă înţeleg.

— Bine, numai că trebuie să vorbeşti în faţa mea.

Am trimis un soldat sus, la cămilele noastre, să aducă lanţurile pentru sclavi, pregătite de mai înainte. În acest timp, Ben Kasawi chemă pe unul din lagăr şi-i spuse cum stau lucrurile. Omul mă privi încruntat şi zise:

— Effendi, ne-ai luat puştile şi ne poţi ucide pe toţi dacă vrei. Ştim asta, de aceea ne supunem. Te sfătuiesc însă să te ţii de cuvânt şi să ne predai reissului effendina. Dar să nu crezi că o să ne omoare. Nu se găseşte în tot Egiptul un judecător care să facă bucuria asta unui creştin. Poate că o să mai dăm cândva ochii unul cu altul şi atunci o să fii tu silit să te predai.

Soldatul trimis după lanţuri se întoarse cu ele, încărcate pe o cămilă. Fiecare din ele era prevăzut cu cătuşe şi cu o piedică pentru picior. Cine era astfel ferecat, nu se mai putea gândi la fugă, mai ales aici, în pustiu, unde ar fi murit cu siguranţă de foame şi de sete.

Omul pe care îl chemase Ben Kasawi se întoarse în tabără. Îl văzurăm vorbind cu însufleţire celorlalţi; aceştia păreau că

nu se învoiesc la ce le spune el; dar, până în cele din urmă, se liniştiră, semn că se supuneau împrejurărilor. Arabul veni să-mi spună că sunt gata să asculte de poruncile mele. Când văzu lanţurile, întrebă îngrijorat:

— Pentru noi sunt astea?

— Da, i-am răspuns foarte liniştit.

— Pentru nimic în lume. Suntem oameni liberi, nu ne lăsăm puşi în lanţuri, ca nişte sclavi.

— Liberi? Vă aflaţi în puterea mea şi veţi fi predaţi reissului effendina. Tu numeşti asta libertate?

— Dar ce nevoie e de lanţuri? Nu spui tu însuţi că suntem în puterea ta?

— Nevoie n-ar fi, însă vreau să simţiţi şi voi ce simt nenorociţii pe care îi târâţi încătuşaţi, ca pe nişte vite la tăiere.

— Oamenii noştri n-au să se lase să-i puneţi în lanţuri.

— Cu atât mai rău pentru ei. Cine se împotriveşte, e împuşcat pe loc.

— Effendi, dă-ţi seama că nu suntem încă prizonieri şi ne putem împotrivi...

— N-aveţi decât! Încercaţi şi nu rămâne unul din voi în viaţă.

— Atunci trebuie să mă duc să le spun şi lor. Dacă nu m-am întors până într-un sfert de ceas, vei înţelege că ne împotrivim.

— Ceea ce ar însemna pieirea voastră. După ce va trece sfertul de ceas, deschid focul. Cine nu se supune de bunăvoie, va fi împuşcat în genunchiul drept. Când veţi vedea ce bine nimeresc gloanţele noastre, n-o să aveţi încotro şi veţi înţelege că trebuie să vă împrieteniţi cu lanţurile şi cătuşele noastre.

Arabul se îndepărtă şovăind. Schilodeala cu care îl ameninţasem nu-i venea defel la socoteală. Ajunse în tabără şi vorbi ceva cu ai săi. I-am auzit protestând şi răcnind

indignaţi. M-am apropiat, ca să-i văd mai bine pe cei care făceau mai multă gălăgie.

În cele din urmă luară hotărârea să ne atace. Am înţeles asta după cum îşi controlau pistoalele şi cuţitele, ca să se încredinţeze că sunt în regulă.

Sfertul de oră trecuse. Am dus puşca la ochi şi l-am ţintit pe cel care protestase mai cu îndârjire. Am apăsat pe trăgaci şi omul făcu o săritură în aer, apoi se prăbuşi la pământ. Îi sfărâmasem rotula genunchiului. Urmă un răcnet de furie şi unul dintre vânătorii de sclavi porni cu cuţitul ridicat spre mine. Un glonţ îl nimeri şi pe el în acelaşi loc şi-l făcu să se rostogolească lângă tovarăşul său. Alte răcnete şi mai înfuriate. Am încărcat repede puşca la loc.

Cel care făcuse pe mijlocitorul se dădu mai la o parte. Frica de glonţul meu îl îndemna să-mi dea astfel de înţeles că nu era de părerea celorlalţi. În acelaşi timp, stăruia probabil pe lângă tovarăşii săi să se predea, căci îl văzui pe unul dintre ei înaintând spre el ameninţător, cu pumnalul ridicat. Nu-i dădui răgaz să-l ajungă, căci un glonţ de-al meu îl doborî îndată la pământ.

De astă dată răcnetele amuţiră.

Crezuseră poate până atunci că nimerisem numai din întâmplare, dar acum se încredinţară de adevărul spuselor mele. Răniţii se tăvăleau în ţărână, gemând. Pe cine va ochi în clipa următoare glonţul meu? se întrebau ei. Mijlocitorul le vorbea cu înflăcărare şi, când am dus iar puşca la ochi, strigă repede:

— Nu trage, effendi... mai aşteaptă puţin...

— Un singur minut, nu mai mult, i-am răspuns eu, lăsând arma.

Ciudat că nu le venise în gând să caute adăpost îndărătul corturilor, ceea ce nu le-ar fi folosit prea mult, ce-i drept. După ce trecu răgazul pe care li-l dădusem, ridicai puşca şi, când să ochesc, i-am auzit aruncând jos armele şi mijlocitorul

strigă îngrozit:

— Stai, stai, effendi, că se predau!

— Bine. Să vină câte unul, dar neînarmaţi. La cine se va găsi vreo armă, e spânzurat imediat.

Cel dintâi care se apropie, fu chiar el...

— Effendi, eşti un om grozav şi puşca ta e arma diavolului. Ai fi fost în stare să ne schilodeşti pe toţi. Mai bine în lanţuri decât schilod.

Îmi întinse amândouă mâinile, adăugând:

— Poftim, pune-mi cătuşele!

Dorinţa îi fu împlinită imediat. După el veniră şi ceilalţi. Nici unul nu scotea un cuvânt, dar privirile pline de ură pe care mi le aruncau, vorbeau îndeajuns. Nu cred că mi-ar fi mers bine dacă aş fi căzut mai târziu în mâinile unuia dintre ei.

Urâtul veni cel din urmă. El fu singurul care nu se putu stăpâni să nu spună, scrâşnind:

— O să-ţi vină şi ţie rândul, fii pe pace. O să ne răfuim noi odată şi odată...

— Tot tu o să fii în pagubă, i-am răspuns zâmbind.

Răniţii nu se puteau urni din loc, de aceea a trebuit să ne ducem noi la ei. Când ne văzură, bietele sclave ieşiră din cort şi ne întâmpinară cu strigăte de bucurie. Urmă o scenă greu de descris.

Se zice că femeile sunt mai gureşe ca bărbaţii chiar şi în Orient, unde femeilor nu le e îngăduit să ridice glasul în faţa bărbatului. Să fi auzit acum larmă! Vorbeau toate în acelaşi timp, încât nu mai înţelegeai nimic. Mă ridicau în slava cerului, îi ocărau şi blestemau pe răpitorii lor şi ar fi fost în stare să le scoată ochii, dacă nu le-ar fi fost ruşine de mine.

Numai Marba stătea deoparte şi nu zicea nimic. Când se mai potoli gălăgia, veni spre mine, îmi întinse mâna şi zise privindu-mă cu ochii mari:

— Abia acum îmi dau într-adevăr seama ce fel de om eşti,

effendi. Am văzut din cort cum i-ai înfrânt pe aceşti ticăloşi şi-ţi mulţumim din suflet pentru tot ce-ai făcut ca să ne salvezi din ghearele lor.

— Mai avem încă un hop de trecut, Marba, i-am răspuns eu îngândurat.

— Ibn Asl, vrei să spui? N-ai a te teme de el, effendi. I-ai biruit pe toţi ai lui, fără să se poată atinge cineva de-un fir de păr din capul tău; cu atât mai uşor îl vei birui pe el, care nu e decât unul singur.

— Tot ce se poate, dar până n-am sfârşit încă, nu suntem siguri de nimic. Trebuie să sosească în curând şi nu e singur — cum spui tu — ci însoţit de oameni de-ai lui. În afară de asta, ne-au fugit doi prizonieri foarte primejdioşi, pe care trebuie neapărat să-i prindem. Acum mă duc să văd ce e cu răniţii.

Am vrut să plec, dar ea mă apucă de mână şi-mi şopti:

— Mai stai puţin. Ticăloşii ăia nu sunt vrednici de milă, lasă-i să moară ca nişte câini.

— Gândeşte-te că sunt oameni ca şi noi...

— Ba fiare, asta sunt! Spune-mi mai întâi, ce o să fie cu noi şi cu ei?

— Vă ducem la Berber. Acolo vă predăm lui reiss effendina, care vă va trimite în satele voastre.

— Trebuie să vii şi tu cu noi, ca să te cunoască taţii şi fraţii noştri şi să-ţi poată mulţumi. Dar cu bandiţii ce-o să se întâmple?

— Îi dăm pe mâna reissului effendina, ca să fie pedepsiţi.

— De cine?

— Cum de cine? De judecătorii kedivului.

Fata făcu un gest de dispreţ şi murmură:

— Dreptatea ăstora o ştie oricine. Ibn Asl nu i-a jefuit pe judecători ci pe tribul nostru, aşa că nu ei trebuie să-i judece, ci tribul nostru. Cer să fie duşi în satele fessarilor.

— Eu, dinspre partea mea, n-aş avea nimic împotrivă, dar

nu-ţi pot îndeplini dorinţa.

— Cine atunci, reissul effendina?

— Nici el, îl opreşte legea.

— Legea e nedreaptă cu noi şi nu se cuvine s-o luăm în seamă. Gândeşte-te ce-au făcut nelegiuiţii ăştia! Şi care le va fi pedeapsa? Mamele, bunicii, bunicile şi copiii noştri zac morţi în ţărână. Şi-apoi, îţi dai tu seama ce-am suferit pe drum? Nu, nu, numai noi avem dreptul să-i pedepsim! Effendi, te rog din suflet să-mi spui adevărul. Le va fi îngăduit războinicilor noştri să se răzbune? Nu e aşa că tâlharii ne vor fi predaţi nouă?

— Nu Marba, asta nu se poate.

— Bine, îţi mulţumesc că mi-ai vorbit cinstit.

Ochii ei scăpărau ameninţător. Se dădu îndărăt, iar eu m-am dus la răniţi. Îşi muşcau buzele să nu geamă de durere şi nu mă învredniciră nici măcar cu o privire pe când le legam, împreună cu Ben Nil, rănile.

Pe locul unde respinsesem peste noapte atacul, zăceau cinci cadavre, iar lângă cămile am găsit câţiva grav răniţi, care fuseseră pansaţi de tovarăşii lor.

Tocmai voiam să mă duc să-mi arunc ochii prin corturi, când am auzit un glas răsunător răcnind de răsuna valea. M-am întors şi l-am văzut pe Selim venind în fugă, cu pulpanele mantalei fluturând şi agitând braţele în aer:

— Laudă, mărire şi glorie lui Allah! zbiera el. I-am biruit! I-am culcat în ţărână şi i-am zdrobit în picioare. Scuipaţi-i în obraz, scuipaţi-i pe nemernici!

Se opri lângă prizonieri şi urmă gâfâind:

— V-am biruit, în sfârşit, ticăloşilor! Au să vă ciopârţească vulturii de vii şi şacalii şi hienele au să vă roadă ciolanele. Puterea braţului meu v-a doborât şi strălucirea numelui pe care-l port v-a nimicit. Aşa e că tremură inima-n voi când mă vedeţi pe mine, eroul eroilor, cel mai viteaz dintre vitejii neamului fessarah?

Efectul cuvintelor lui fu altul decât se aştepta el.

Femeile îl recunoscură şi una din ele strigă:

— *Selim el Fallah*, *el djubani* — adică Selim fugarul, laşul! Cum ai ajuns aici şi ce cauţi printre vitejii ăştia?

Lunganul se întoarse spre ea şi-i zise semeţ, aruncându-i o privire de dispreţ:

— Taci tu, fiică a calomniei, te ştiu eu cine eşti! Gura ta e ca o moară stricată şi glasul tău ca de ciocănitoare. Îndrăzneşti tu să ridici ochii spre mine, Selim, învingătorul atâtor lupte, iataganul nebiruit încă de nimeni, pilda de vitejie a tuturor triburilor şi noroadelor de pe pământ!

Un hohot de ras scos din piepturile femeilor îl înfurie.

— Râdeţi, ai? răcni el, indignat. Ştiţi voi ce amarnic mă pot răzbuna? N-am decât să le scot lanţurile ălora de colo şi vă duc iar în sclavia de la care v-a mântuit braţul meu mai tare ca fierul! Uite, cu mâinile astea v-am scăpat şi voi, în loc să le sărutaţi cu recunoştinţă, mă batjocoriţi şi vreţi să întunecaţi strălucirea gloriei mele şi să stingeţi flacăra faimei mele. Cântaţi mai bine un cântec de slavă pentru vitejia mea neîntrecută. Iar tu, effendi, spune acestor palavragioaice pe cine au în faţa lor; să afle şi ele ce fel de om sunt eu şi porunceşte-le să se încline înaintea mea cu respectul care mi se cuvine.

Când Marba l-a auzit vorbind astfel, mă întrebă nedumerită:

— Effendi, e adevărat că omul ăsta e cu tine? Are el norocul — de care nu e vrednic — să păşească în umbra ta?

— E servitorul meu, i-am răspuns eu.

— Da, sluga, prietenul şi scutul său, întregi Selim.

— Mare minune! strigă ea cu mirare. Tu, şi alături de tine Selim ăsta, care a fost izgonit din tribul nostru pentru că e un fricos fără pereche.

— Taci, tu, trâmbiţă a bârfelii! N-am fost izgonit, ci am plecat eu singur, împins de îndemnul curajului meu, ca să

înfăptuiesc isprăvi de vitejie la care n-aveam prilejul în mijlocul vostru. Şi-acum mă întorc înconjurat de onoruri nenumărate, iar numele meu va fi proslăvit în vecii vecilor.

Sfârşi cu un gest măreţ şi pleca mândru şi semeţ, ca un al doilea Napoleon.

„Hm, aşadar, Selim fusese izgonit. Mi-era parcă milă de el că fata îl ruşinase în fata mea, dar cine dracu' îl punea să se laude atâta. Nu putea să-şi ţină gura?”

În sfârşit, nu de el îmi ardea mie acum, aveam eu altele pe capul meu. În primul rând, trebuia să-i urmăresc pe mokkadem şi pe muza'bir, şi asta eu însumi, deşi ştiam că e nevoie de mine aici, în tabără. Credeam însă că mă pot bizui pe locotenent. Când l-am anunţat, ofiţerul făcu o mutră îngrijorată şi-mi răspunse:

— Drept să-ţi spun, effendi, mai bucuros aş fi să nu pleci. Să transport atâţia prizonieri şi şaizeci de femei în acelaşi timp, nu e uşor şi nu cred să fiu în stare.

— Prizonierii sunt încătuşaţi şi femeile te urmează de bunăvoie, de ce te temi?

— De, nu se ştie ce se poate întâmpla! Cine poate ţine în frâu o femeie, darămite o grămadă! Effendi, nu-mi da o sarcină atât de grea. Nici măcar nu ştiu încotro s-o iau.

— Spre Bir Murat, fireşte, unde cred că s-au dus şi fugarii. Ştiau că dintr-acolo trebuia să sosească Ibn Asl şi i-au ieşit înainte; numai el îi poate scăpa să nu se prăpădească de foame şi de sete prin pustiu.

— Atunci tu pleci înainte şi noi să venim după tine?

— Da.

— Dar dacă nu-l găseşti pe Ibn Asl şi ne întâlnim noi cu el?

— Ei şi? N-ai destui soldaţi cu tine? El nu poate fi însoţit decât de patru-cinci inşi.

— O! nu de asta mă tem. Le-aş veni eu repede de hac. Pe mine femeile mă îngrijorează.

— Nu te înţeleg. Le încarci pe toate în tahtervane şi pleci

cu ele, iar pe prizonieri îi legi pe cămile.

— Cum adică, să meargă călări?

— Fireşte! Pe jos ai ajunge la Bir Murat abia poimâine seara şi nu ai destulă apă cu tine, pe când călare, sunteţi mâine noapte acolo.

— Tu pleci singur?

— Nu, îl iau şi pe Ben Nil cu mine.

— Ce te faci dacă te întâlneşti cu Ibn Asl?

— N-are a face, sunt în stare să-l pun cu botul pe labe şi pe el, şi pe oamenii lui. Ca să fiu mai sigur încotro trebuie s-o iau, o să cercetez mai întâi urmele fugarilor.

Tabăra noastră, de unde fugiseră ei, se afla pe malul dinspre miazănoapte al wadiului; am urcat totuşi pe cel dinspre miazăzi, deoarece de acolo pornea drumul la Bir Murat. Eram aproape sigur că străbătuseră valea prin întuneric şi o luaseră la deal, pe partea cealaltă. Ajuns în vârf, am mers o bucată de drum prin pustiu, am cotit pe urmă la dreapta, paralel cu valea, cercetând cu băgare de seamă nisipul. Nu mi-a trebuit mult să dau de urmele lor, care duceau spre miazăzi. M-am întors iar în tabără.

Fusesem martor când Ben Kasawi o lovise pe Marba cu biciul şi voiam acum să-l pedepsesc, de asemenea şi pe urâtul care fusese pricina. Ţineam să fie biciuiţi chiar acum, înaintea plecării mele. Dar n-am mai apucat să le dau pedeapsa meritată, căci pe când coboram dealul, am văzut o mare agitaţie în tabără. Femeile hohoteau de bucurie, iar glasul locotenentului se auzea răcnind înfuriat.

Ce se întâmplase? Am alergat în fugă într-acolo şi, când mă zări, locotenentul îmi ieşi înainte şi-mi strigă încă de departe:

— O, effendi, nu e vina mea… n-am avut ce le face…

— Ce e, ce s-a întâmplat aici?

— N-am mai avut timp s-o împiedic… totul a mers atât de repede… Bine ar fi fost să nu plecaţi!

— Vorbeşte, pentru Dumnezeu! Ce s-a întâmplat?

În loc să-mi răspundă, el continua să se tânguie amărât:

— Şi zici să trec eu tot pustiul cu muierile astea după mine! Dacă una singură a putut face ce-a făcut, ce-o mai fi când le-o apuca pe toate năbădăile!

— Răspunde, omule, ce te-ntreb. Vreau să ştiu ce s-a întâmplat.

— Un omor, un omor, un omor dublu, effendi! Vino să vezi şi tu.

Mă luă de braţ şi mă trase după sine spre un loc unde soldaţii şi femeile făcuseră cerc în jurul prizonierilor. Câţiva soldaţi se dădură la o parte când mă văzură şi acum mi se înfăţişă înaintea ochilor un tablou înfiorător. Ben Kasawi şi urâtul zăceau amândoi într-o băltoacă de sânge. Erau morţi, înjunghiaţi drept în inimă.

Toţi de faţă tăceau şi aşteptau să vadă ce voi spune eu. Am înţeles îndată ce s-a întâmplat. Am căutat-o din ochi pe Marba? Fata stătea ca o stană de piatră, cu cuţitul plin de sânge în mână. Mă privi şi zise cu îndărătnicie:

— Pedepseşte-mă, effendi; eu i-am omorât. Ruşinea pe care mi-au făcut-o ăştia doi nu se putea spăla decât în sânge. Voi nu vreţi să-i predaţi tribului meu, a trebuit deci să-mi fac singură dreptate. Pe ceilalţi vi-i dăruiesc vouă, dar ăştia erau ai mei, numai ai mei. Şi acum, pedepseşte-mă, adăugă ea venind spre mine şi întinzându-mi pumnalul.

— Al cui e? am întrebat eu.

— Al meu, răspunse Ben Nil.

— Ţi l-a smuls de la brâu?

— Nu, m-a rugat să i-l dau şi i l-am dat.

— Ţi-a spus pentru ce îi trebuie?

— Da. Nu m-am împotrivit, fiindcă eu respect legile pustiului. Nelegiuiţii şi-au meritat de-o sută de ori moartea; judecătorul le-ar fi luat bani şi le-ar fi dat pe urmă drumul. Poate că unii din ăştia vor fi bătuţi cu vergile, sau cel mult

dacă vor fi băgaţi în temniţă pentru câtva timp, atâta tot. Mokkademul şi muza'birul mi se cuveneau mie, dar tu nu m-ai lăsat să mă răzbun după cum ar fi trebuit. I-aş fi ucis şi aş fi scăpat lumea de doi nemernici. Acum au fugit şi nu se ştie dacă vom mai pune vreodată mâna pe ei. Dacă vrei s-o pedepseşti pe Marba, atunci pedepseşte-mă şi pe mine, căci sunt părtaş la uciderea acestor doi nelegiuiţi.

Tânărul se aşeză lângă fată. Ce puteam să fac? Aşa cum stăteau lucrurile n-aveam de ce să mă amestec. Ba îmi spuneam în sinea mea că bine le făcuse. Şi apoi, poate că va fi învăţătură de minte şi pentru ceilalţi vânători de sclavi. M-am apropiat deci de Ben Nil şi i-am zis, întinzându-i pumnalul:

— Allah să judece dacă sunteţi sau nu vinovaţi, eu nu sunt îndrituit s-o fac.

Femeile scoaseră strigăte de bucurie, dar arabul care făcuse mai înainte pe mijlocitorul, strigă indignat:

— Asta e trădare, effendi! Ne-ai făgăduit să nu ne omori, ci să ne predai reissului effendina. Fata a făptuit un omor îndoit şi băiatul îi e părtaş. Cer să-şi primească amândoi pedeapsa. Moarte pentru moarte, sânge pentru sânge — asta e legea pustiului. Fiindcă vă ţineţi de ea, îngăduiţi-ne şi nouă să facem acelaşi lucru.

— Tu să taci, m-am răstit la el. Pe cât îmi stă în putinţă, mă voi ţine de făgăduială. Nu sunt răspunzător de ce se petrece când nu sunt de faţă. Ben Kasawi şi cu celălalt au bătut-o pe fată, iar pe Ben Nil au vrut să-l ucidă cu o săgeată otrăvită şi legile pustiului hotărăsc moartea pentru faptele lor. Deci, şi-au făcut dreptate. De altminteri, nu mă împotrivesc să-i îngropaţi pe morţi după cum scrie la legea voastră, adică şezând cu faţa spre Mecca. Rugăciunea de îngropăciune s-o spună onbaşiul.

Locotenentul avea acum fi mai puţin chef să ia asupră-şi transportul femeilor. Se temea că beduinele vor cere moartea şi a celorlalţi prizonieri şi se simţea prea slab faţă de

„diavoliţele” astea — cum le numea el. Reuşii cu greu să-l liniştesc.

I-am poruncit apoi lui Ben Nil să pună şaua pe cămile. Selim voia să vină şi el cu noi, dar m-am împotrivit din răsputeri.

Îmi lăsasem în ajun ocheanul sus, în tabără, şi m-am dus să mi-l iau. Fără să-mi dau seama ce anume mă îndemna s-o fac, am îndreptat ocheanul în direcţia pe care trebuia s-o fi luat mokkademul cu muza'birul. Zării în depărtare, mai spre miazăzi, ceva lucind. Era un punct alb, care sclipea în bătaia soarelui. Poate vreo băltoacă secată — mi-am zis eu şi nu m-am mai gândit la ea.

Am început să cobor panta dealului. Puteam vedea valea până la cotitura după care mă aciuisem cu Ben Nil, ca să ademenesc pe vânătorii de sclavi. Deodată am rămas încremenit. Am zărit doi oameni călări pe cămile care, dând cu ochii de tabără, se ascunseră repede după colţul de stâncă.

Am dus ocheanul la ochi. După câteva clipe se ivi un om pe jos, care înainta lipit de perete, ca să nu fie văzut. L-aş fi recunoscut după veşmintele lui pline de fireturi, chiar dacă nu i-aş fi văzut atât de desluşit chipul. Era reissul effendina.

Se afla la vreo mie de paşi de mine şi nu m-ar fi auzit, de aceea am alergat într-acolo. Mă văzu venind şi-mi ieşi înainte.

— Bine că eşti tu şi nu altcineva! exclamă el cu bucurie. Mă temeam să nu mă pomenesc nas în nas cu vânătorii de sclavi.

— Aşa şi este, i-am răspuns eu, întinzându-i mâna. I-am prins pe toţi.

— Şi sclavele?

— Sunt şi ele aici, dar libere.

— Allah'l Allah! Drept să-ţi spun, effendi, nici nu-mi vine să cred. Unde te-ai întâlnit cu locotenentul meu?

— În Korosko.

— Mi-am închipuit eu că o să te găsească, de aceea l-am şi trimis acolo. Şi cum ai putut afla pe ce drum au luat-o vânătorii de sclavi?

— Lasă că o să-ţi povestesc mai târziu. Cred că n-ai venit singur. Unde îţi sunt oamenii?

— În spatele stâncii. De teamă să nu dăm pe neaşteptate de bandiţi, am descălecat şi am pornit singur în recunoaştere.

— Eu te-am văzut prin ochean şi te-am recunoscut imediat, de aceea ţi-am ieşit înainte. Mare mi-a fost mirarea, fiindcă te credeam încă în Berber.

— O să-ţi spun eu de ce-am plecat de acolo. Acum hai să mergem în tabără.

La un semnal al său, soldaţii ieşiră de după colţul stâncii. Erau peste patruzeci de inşi, bine înarmaţi, călări pe nişte cămile minunate. Ne îndreptarăm cu toţii spre tabără. Când soldaţii îşi văzură comandantul, îl întâmpinară cu toţii cu exclamaţii de bucurie.

Acum puteam să stăm de vorbă. Soldaţii noştri se apucară să povestească celorlalţi peripeţiile prin care trecuseră până la sosirea lor. Reissul effendina nu se sinchisi deocamdată nici de prizonieri, nici de sclave, ci se aşeză lângă mine, locotenent şi onbaşi şi mă rugă să-i expun situaţia. I-am lăsat pe ceilalţi doi să-i istorisească tot ce s-a petrecut şi, bineînţeles, amândoi mă ridicau în slava cerului cu laudele lor.

Trecu mai bine de un ceas, căci, după obiceiul oriental, nu lăsau să le scape cel mai neînsemnat amănunt. La urmă reissul effendina îmi strânse mâna, zicând:

— Credeam că te cunosc bine, effendi, dar acum văd că nici nu bănuiam de ce eşti în stare. Eram încredinţat că oamenii mei vor avea un bun sfătuitor în tine, nu ştiam însă cât de şiret eşti. Trebuie să-ţi mulţumesc că ai întrecut toate aşteptările mele. Eram sigur că va trebui să ducem o luptă crâncenă cu bandiţii şi, când colo, n-a fost nevoie de nici o

luptă.

— Cum adică, ştiai că îi vei găsi aici? De la cine?

— Printre oamenii mei se află un trădător care...

— Ce, îl cunoşti?

— Da. El a fost acela care a trădat mokkademului planul tău. Numele lui era Ben Meled. Şi-a primit plata. A scăpat o vorbă faţă de un altul; acesta era un om de treabă şi mi-a spus îndată ce-a aflat; anume faptul că muza'birul şi cu mokkademul vor veni în valea asta, ca să se întâlnească aici cu Ibn Asl. Am rechiziţionat în grabă cămile şi am pornit imediat, după ce trădătorul a fost bătut atâta cu vergile, încât să n-o mai poată sluji pe sfânta lor Kadirine. Am mers toată noaptea, fără să ne oprim, şi am căutat la ziuă fântâna, pe care am găsit-o în sfârşit, dând în acelaşi timp şi de tine.

— Allah fie lăudat, oftă locotenentul. Acum că ai venit tu, mi s-a luat o piatră de pe inimă. Mai bine mă războiesc cu o sută de duşmani, decât să supraveghez nişte diavoliţe ca astea. S-o fi văzut pe Marba asta cum vâra cuţitul în om, parcă ar fi tăiat o lipie! Şi când te gândeşti că e mai tânără şi mai frumoasă decât toate! Ce-or mai fi alelalte? Mi-a fost cu neputinţă să împiedic omorul.

— Eu nici nu l-aş fi împiedicat; cine face rău, cu rău să i se răsplătească, murmură reissul effendina grav. Acum, după ce am aflat ce trebuia să aflu, vreau să văd tabăra şi oamenii.

Merse cu noi la corturi, înaintea cărora stăteau femeile. Auziseră cine a venit şi aşteptau curioase să vadă ce are să facă. Omorul lui Ben Kasawi şi al celuilalt le îngrijora oarecum. La apropierea reissului effendina se sculară de jos şi lăsară ochii în pământ. El se uită cu o privire prietenoasă la ele, înaintă spre Marba — pe care i-o arătasem eu — şi-i zise:

— E adevărat că ai ucis doi oameni?

— Iartă, stăpâne, după cum m-a iertat şi effendi.

— N-am de ce să te iert. Bine ai făcut ce-ai făcut. Cine face rău, cu rău să i se plătească! Vi se va da îndărăt tot ce vi

s-a luat — atât cât se mai găseşte, bineînţeles. Douăzeci din soldaţii mei vă vor însoţi până la vetrele voastre şi, fiindcă effendi a fost acela care v-a scăpat de robie, el să fie conducătorul caravanei voastre, încheie reissul effendina şi se îndreptă spre prizonieri.

Aflaseră şi ei de sosirea lui şi ştiau că soarta lor se va hotărî mai curând decât se aşteptau. Avea depline puteri să facă cum va găsi de cuviinţă şi, drept să spun, eu eram poate mai curios decât ei să vadă ce va urma. După ce i l-am arătat pe acela care făcuse pe mijlocitorul, reissul îi zise cu glas aspru:

— Să răspunzi în numele tuturor! Ibn Asl e şeful vostru?

— Da.

— Voi sunteţi aceia care aţi răpit pe fetele şi femeile fessarilor?

— Da.

Glasul arabului nu suna la fel de mândru ca mai adineauri, când vorbise cu mine. Era în toată atitudinea emirului ceva care nu lăsa să se întrevadă vreo speranţă şi nici posibilitatea vreunei apărări.

— Şi cu prilejul acesta aţi ucis o mulţime de oameni, nu-i aşa? urmă emirul.

— Păi... din nenorocire nu se putea altfel... bâigui omul.

— Pe urmă, când a fost să vă predaţi acestui effendi, l-aţi ameninţat cu vorbele: „o să vă vină şi vouă rândul”. E sau nu aşa?

— Da.

— După care legi vreţi să fiţi judecaţi, după ale pustiului sau după ale mele?

— După ale tale, stăpâne.

— Foarte bine. Atunci iată care vă e osânda şi care se va împlini cât mai repede. Cine face rău cu rău i se plăteşte.

Le întoarse apoi spatele, mă trase la o parte şi mă întrebă:

— Tu ce pedeapsă le-ai da, effendi?

— Pe aceea prevăzută de lege.

— Legea sunt eu. Am dreptul să osândesc după cum cred de cuviinţă, dar aş vrea s-aud şi părerea ta. Merită oamenii ăştia moartea, da sau ba?

— Gândeşte-te că Dumnezeu e îndurător.

— Aşa e, de aceea să se îndure de ei. Tu eşti creştin şi judeci cu îngăduinţă, eu însă trebuie să fiu drept şi nepărtinitor, aşa că...

— Stai! Asta ce-a fost? l-am întrerupt eu. Colo sus e cineva.

La cuvintele lui ridicasem ochii spre cer, ca pentru a cere Celui Atotputernic milostivire pentru osândiţi şi, în clipa aceea, am zărit un cap de om aplecat peste marginea stâncii, care a pierit ca fulgerul când a înţeles că l-am văzut.

— Cine poate să fie decât muza'birul ori mokkademul? făcu emirul, privind într-acolo.

— Nu, nu îndrăznesc ei să se apropie, fii pe pace. Am zărit însă în depărtare, cu puţin înainte de-a sosi tu, un punct albicios, pe care l-am luat drept o băltoacă secată de sare. Probabil că era un om în burnus alb.

— Atunci dă fuga şi vezi cine e. Să meargă şi Ben Nil cu tine, căci flăcăul e viteaz şi inteligent şi te poţi bizui pe el.

L-am chemat pe Ben Nil, am luat puşca şi am urcat în goană dealul. În drum mi-am zis că nu se poate ca omul să nu ne fi văzut plecând şi va fi luat-o la fugă. Ca să-l pot urmări, l-am trimis pe Ben Nil îndărăt, ca să aducă repede cămilele. Când tocmai ajunsesem eu în deal, l-am văzut pe individ încălecând şi pornind în goană.

Omul purta un burnus alb şi cămila lui tot albă era. Aş fi doborât-o bucuros cu un glonţ, ca să pun mâna pe călăreţ, dar dragostea mea de animale îmi jucă un renghi. Când am văzut cămila şi mişcările ei graţioase, admiraţia mea fu atât de mare, încât lăsai puşca în jos. Halal de aşa cămilă! Un adevărat hedşin! Preţuia cât zece de-ale mele. Nu-mi venea

să trag, şi până să mă trezesc din entuziasmul care mă cuprinsese, cămilă şi călăreţ erau departe. Acesta se întoarse puţin în şa şi-mi făcu un lemn batjocoritor cu puşca.

Mi se păru un ceas până să vină Ben Nil cu cămilele. Încălecarăm şi ne luarăm după călăreţ.

După cum am mai amintit şi în alte daţi, aveam şi noi nişte cămile minunate, care alergau ca săgeata. Mi-am dat, însă, seama după zece minute de goană nebună prin pustiu că nu ne va fi cu putinţă să-l ajungem pe călăreţul alb — cum îl poreclisem eu. Se zărea din ce în ce tot mai mic, până ce pieri cu totul din raza vederii noastre.

Ce era să fac? M-am întors de unde pornisem. Ben Nil mă urma posomorât. Să fi ştiut cine era călăreţul, ciuda mea ar fi fost şi mai mare.

Când ne apropiarăm de vâlcea, am auzit detunături înăbuşite venind dintr-acolo. Nu cumva or fi împuşcături? Ca să putem coborî mai lesne povârnişul, făcuserăm un ocol, aşa că nu puturăm vedea mai curând ce se petrece jos.

Tabloul care ni se înfăţişă ochilor făcu să-mi îngheţe sângele în vine. Toţi vânătorii de sclavi, afară de unul singur, erau întinşi lângă peretele de stâncă, morţi, iar în faţa lor — plutonul de soldaţi care făcuseră execuţia. Emirul cu locotenentul se îndeletnicea cu cercetarea morţilor, ca să vadă dacă mai răsuflă vreunul. Aşadar, ceea ce auzisem eu era într-adevăr o salvă de puşcă.

Cum mă văzu, reissul effendina îmi ieşi înainte şi-mi spuse arătând spre leşuri:

— Uite-i. N-au vrut să fie pedepsiţi după legile pustiului, crezând că pot să scape, dar eu am venit să fac dreptate, nu să mă las mituit cu aur de ticăloşii ăştia.

— Dar pentru ce pe toţi? l-am întrebat, înfiorându-mă. Ajungea să pedepseşti pe cei care-i ademeniseră pe ceilalţi, iar pentru ceilalţi să fii mai îngăduitor.

— Zău? întrebă el râzând sinistru. Crezi tu că printre ei

există şi din ăştia? Atunci nu cunoşti situaţia de la noi sau eşti deprins, fiind creştin, să vezi în toate un motiv de îndurare. Răul cu rău se răsplăteşte! Asta e deviza mea. Ştii tu ce-ar fi făcut ticăloşii ăştia dacă aş fi fost îngăduitor — cum zici tu — cu ei? Şi-ar fi bătut joc de mine. Mi-am pus în gând să-i stârpesc pe vânătorii de sclavi pe orice cale — fie sabie, pumnal sau gloanţe. Merge mai repede aşa şi Allah nu mi-o va lua în nume de rău, dacă dreptatea se va face mai repede şi voi obţine mai curând ceea ce s-ar putea obţine cu îngăduinţă peste zeci şi zeci de ani — sau poate niciodată. Îmi dai sau nu dreptate?

— Da, căci legea noastră creştinească nu ne învaţă numai mila, ci şi dreptatea. Şi la noi criminalul e pedepsit, dar nădăjduim în acelaşi timp că se va îndrepta.

— Un Ibn Asl nu e omul care să se îndrepte. Am vrut să te scutesc să fii de faţă la execuţie, de aceea am făcut-o în lipsa ta. Am lăsat în viaţă numai pe cel mai tânăr dintre vânătorii de sclavi, ca să se ducă să-i spună lui Ibn Asl ce s-a întâmplat. Vestea că sunt un judecător neînduplecat se va răspândi pretutindeni unde există vânători de sclavi şi frica va folosi tot atât cât şi intervenţia mea.

— Pentru ce să trimitem pe cineva la Ibn Asl, când e sigur că-l vom prinde în curând?

— Eşti tu atât de sigur că-l poţi prinde?

— Prea greu nu cred să fie, deşi ştiu că o să afle repede ce s-a petrecut aici.

I-am povestit emirului despre călăreţul alb. Când sfârşii, mă întrebă agitat:

— Nu te-nşeli? Era într-adevăr călare pe o cămilă albă? Poate că numai de un cenuşiu deschis?

— Nu, nu, perfect albă.

— Şi zici că purta un burnus alb?

— Da, cu gluga trasă pe cap.

— Nu i-ai putut vedea faţa?

— Ba da, dar era prea departe ca s-o desluşesc bine.

— Avea barbă?

— O barbă neagră şi deasă.

— Ce statură?

— Nu înalt, dar lat în spate!

— Allah! El era, altul nu putea să fie!

— Cine „el”?

— Ibn Asl. După descrierea ta, se potriveşte întocmai şi cămila lui e cunoscută de toţi. E un hedjin alb din djebelul Gerseh, cum nu mai există altul. Aleargă ca o săgeată şi e neobosit la drum. Nici o altă cămilă nu o poate ajunge.

— Aoleu! L-am avut pe ticălosul ăla aproape în palmă şi mi-a alunecat printre degete.

— Aşa e, a îndrăznit să se apropie chiar de vâlcea.

— Ce curaj!

— După cum te cunosc eu, ai fi în stare să faci la fel. De altminteri nu degeaba a fost poreclit ed Djasur, temerarul. Probabil că venea încoace şi s-a întâlnit în drum cu mokkademul şi muza'birul, care i-au spus că aţi atacat caravana; i-a trimis atunci pe ei cu oamenii şi mai departe, iar el a venit să vadă cum stau aici lucrurile. Şi-a dat îndată seama că sclavele sunt pierdute pentru el şi acum s-a dus să pună la cale alte nelegiuiri.

— O să-l facem noi să-i treacă pofta! Poate să fie cămila lui neîntrecută — după cum zici — dar oamenii lui nu. Ba vreo câţiva trebuie să călărească doi pe o cămilă, fiindcă fugarii n-au avut când să şi le ia pe ale lor. De aceea va înainta destul de încet, încât îl pot ajunge din urmă.

— Te cred în stare, dar trebuie să duci sclavele la vetrele lor.

— Atunci du-te tu după el!

— Nici nu mă gândesc. Am treabă la Khartoum şi pun eu acolo, sau prin împrejurimi, mâna pe el.

— Dacă s-o lăsa! Acum ai cel mai bun prilej; mai târziu o

să ştie el să se ferească, n-avea grijă!

— Ai uitat, se vede, că turcul tău vrea să-i dea pe soră-sa de nevastă. Se duce la Khartoum să se întâlnească acolo amândoi. Dacă nu-l scap din ochi, pun eu repede mâna pe el.

— Socoteala ta nu e rea, numai să nu prindă Murad Nassir de veste.

— Lasă că ştiu şi eu să fiu şiret când trebuie! Pleacă, deci, fără grijă la beni fessari, unde vei culege laudele binemeritate pentru isprăvile tale. O să vezi şi tu când te vei înapoia că m-am ţinut de cuvânt.

— Şi unde să te găsesc în Khartoum?

— Pe vasul meu. Dacă nu voi fi acolo, vei afla de la reissul el mina[1] unde mă aflu.

— Să nu mă adresez vreunui slujbaş mai mare?

— Nu, fiindcă nu mă voi duce la nici unul din ei. Ştiindu-mă învestit cu puteri discreţionare, nu prea mă văd cu ochi buni. Şi apoi, sunt obişnuit să mă bizui întotdeauna pe mine însumi. Ca şi tine — de altfel. Nici ţie nu-ţi place să te adresezi unui reprezentant de-al ţarii tale, decât atunci când nu se poate altfel.

În privinţa asta, avea dreptate. Rămase deci hotărât să le duc pe sclave acasă şi mi se dădu o escortă de douăzeci de soldaţi.

Ce bucurie pe ele când le-am dat ordin să-şi împacheteze lucrurile! Ben Nil rămase, bineînţeles, cu mine. Nici nu m-aş fi putut lipsi de el. De Selim însă n-aveam trebuinţă, aşa că l-am lăsat în seama emirului. Când, ca să fac o glumă, i-am spus să pună şaua pe cămilă, să plecăm, îmi răspunse:

— Effendi, îngăduie să mă duc mai bine la Khartoum şi să te aştept acolo. Beni fessarii la care te duci tu acum nu sunt vrednici să aibă înaintea ochilor lor pe cel mai viteaz dintre viteji. Ştiu că ocrotirea mea o să-ţi lipsească, dar îl voi ruga

---

[1] Căpitanul portului.

pe Allah şi pe Profet să vegheze asupra ta şi să mi te aducă sănătos înapoi. Bucuria ta când mă vei revedea o să fie de neînchipuit.

Sfârşitul vol. I

EDITURA EDEN
Bucureşti — Sector 1
Piaţa Presei Libere nr. 1
Corp central, Etaj 8, Camera 860
Telefon 222.48.60
Căsuţa poştală 33—99

Coli de tipar: 29,75.
Bun de tipar: 03.09.1997
Tiparul executat la
Imprimeria „ARDEALUL” Cuj-Napoca
B-dul 21 Decembrie nr. 146
Comanda nr. 70187

karl may

OPERE

ÎN ȚARA MAHDIULUI

Publicată în limba română, pentru prima oară în forma ei **integrală**, trilogia **„În țara mahdiului"** se dovedește a fi una dintre operele de referință ale scriitorului german. Cairo este punctul de plecare al acestui roman de aventuri, acțiunea din capitala Egiptului fiind apoi continuată pe bordul unei corăbii ce navighează în susul apelor Nilului, precum și pe ambele maluri ale marelui fluviu. Faimosul **Kara Ben Nemsi** și servitorul său **Ben Nil** sunt implicați în urmărirea unei bande de vânători de sclavi ce acționează sub acoperirea unei organizații secrete, cu puternice ramificații în Orientul arab. Într-o primă etapă, eliberarea unor sclave capturate declanșează noi și spectaculoase ostilități, descrise în volumele

LACRIMI ȘI SÂNGE
ULTIMA VÂNĂTOARE DE SCLAVI

Lei 14600 + 300 T.L. = 14.900